ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.
TCHAHAKIR
Armenian Weekly

P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1717 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧١٧ الخميس ٢٣ يناير ٢٠١٤

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Է. ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ.- «Սպասենք, Մինչեւ Թուրքիան Պատրաստ Կը Լինի»

Յունուար 22-ին, Երեւանի մէջ կայացած մամլոյ ասուլիսի ընթացքին Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալպանտեան յայտնեց, որ անցնող չորս տարիներուն Հայոց ցեղասպանութեան եւ Հայաստանի հետ յարաբերութիւններու կարգաւորման հարցով Թուրքիոյ դիրքորոշումը չէ փոխուած:

Նալպանտեանի համաձայն, Թուրքիոյ դիրքորոշումը չէ փոխուած եւ արտաքին գործոց նախարար Ահմատ Դաւութօղլու Հայաստանի մէջ կրկնած է այն, ինչ ըսած էր տարիներ առաջ: Ըստ Նալբանդեանի, ճիշդ այդ պատճառով ալ, դադրեցուած է յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացը: «Սպասենք, մինչեւ Թուրքիան պատրաստ կը լինի առանց նախապայմանների յարաբերութիւնների կարգաւորմանը: Այդ մօտեցումը ստանում է նաեւ միջազգային հանրութեան հաւանութիւնը»,- ըսաւ Նալպանտեան:

Նալբանդեան անդրադարձաւ նաեւ Հայաստանի կրթութեան նախարար Արմէն Աշոտեանի վերջերս կատարած զգայացունց յայտարարութեան՝ թէ Հայաստանի անունը պէտք է փոխել «Արեւելեան Հայաստան»-ի, նկատի առնելով Թուրքիոյ մէջ գտնուող «Արեւմտեան Հայաստան»-ի գոյութիւնը: «Պարոն Աշոտեանն իր կարծիքն է արտայայտել: Նման հարց չի քննարկւում եւ չի քննարկուի»,- ըսաւ Էդուարդ Նալպանտեան:

Խօսելով Մաքսային Միութեան Հայաստանի անդամակցութեան մասին նախարարը յայտնեց, որ ինք համաձայն չէ այն յայտարարութիւններու հետ, թէ Մաքսային Միութեան անդամակցելու նախապատրաստման գործընթացը ընթացած է գաղտնի պայմաններուն մէջ:

Ըստ նախարարի՝ ոչինչ գաղտնի պահուած է: Երբ գործընթացը հասունցած է, համապատասխան յայտարարութիւն կատարուած է: «Հայաստանն առաջին անգամ պաշտօնապէս յայտարարեց Մաքսային Միութեանն անդամակցելու մտադրութեան մասին Սեպտեմբերի 3-ին: Բայց մինչեւ այդ բազմիցս խօսուել է ցանկութեան մասին»,- ըսաւ Նալպանտեան, աւելցնելով, թէ որոշումը հնչած է մասնագիտական ուսումնասիրութիւններէ ետք:

ՔՈՐԷԱ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ՝ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿ

Յունուարի 7-ին ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայութիւնը յայտարարեց, որ նախագահը մեկնել է «կարճատև արձակուրդ որը կ'անցնի արտերկրում»: Քորէական զբօսաշրջային նորութիւնների «Զոսուն» կայքը յօդուած է հրապարակել, որը վերնագրուած է «Հայաստանի նախագահը՝ առողջապահական տուրիստ Քորէայում»: Հայաստանեան մամուլի հրապարակումների համաձայն՝ նախագահին ուղեկցել են ԼՂՀ նախկին նախագահ Արկադի Ղուկասեանը և Ռուսաստանի հայերի միութեան նախագահ Արա Աբրահամեանը (որը երևում է կայքի հրապարակած լուսանկարում): Յօդուածը թարգմանաբար ներկայացուած է ստորև:

Քորէայի ծաղկող բժշկական զբօսաշրջութիւնը առաջին անգամ գրաւել է օտարերկրեայ պետութեան ղեկավարի. վերջերս վերականգնողական բուժումներ է ստացել Հայաստանի նախագահը:

Յունուարի 9-ին ոստիկանական մեքենաների ուղեկցութեամբ Հայաստանի նախագահի սև սեդաններն աւտոշարասիւնը նրան բերեց Գանգնամի Չաում բժշկական կեդրոն: Չաումը վերականգնողական կլինիկա է, որը տնօրինում է CHA Health Systems ընկերութիւնը:

Սարգսեանին ուղեկցողների թւում էին խորհրդային նախկին արբանեակային երկրի նախկին նախագահ և Ռուսաստանից մի մեծահարուստ: Վերջինը նաև Ռուսաստանի նախագահի՝ անցեալ տարի Քորէա կատարած պետական այցի ժամանակ նրա պատուիրակութեան կազմում էր և այդ ժամանակ նոյն կլինիկայում բուժումներ էր անցել:

Մեկ շաբաթեայ այցի ընթացքում այս խումբը Չաում կեդրոն է այցելել ամէն օր և բուժումներ ստացել, այդ թւում ցողունային բջիջների թերապիա, սպա և երիտասարդացման պրոցէդուրաներ, մարմնի հարթեցում և մերսում և քաշի վերահսկման պրոցէդուրաներ:

Կլինիկայի աշխատակիցները նշում են, որ Սարգսեանին նրա մնալու ընթացքում ուղեկցում էին ոստիկանութիւնը և Ազգային

↳ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՕՐԷՆՔԻ ԴԷՄ ՑՈՅՑ

Հայաստանի Ազգային ժողովի ընդդիմադիր 4 խմբակցութիւնները Յունուար 18-ին, կազմակերպեցին բողոքի հաւաք-ցոյց, դատապարտելու համար խորհրդարանական մեծամասնութեան վաւերացուցած նոր օրէնքը, որ կը վերաբերի պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգին: Ընդդէմ պարտադիր համակարգի քաղաքացիական նախաձեռնութեան մասնակից հազարաւոր քաղաքացիներ առաւօտեան հաւաքուեցան Երեւանի կեդրոնական Ազատութիւն հրապարակին վրայ, ուր անոնց միացան քանի մը երեսփոխաններ: Հաւաքի մասնակիցներ երթով ուղղուեցան դէպի Հանրապետութեան հրապարակ, ապա Մաշտոցի պողոտայի վրայով վերադարձան Ազատութեան հրապարակ, ուր խօսքեր արտասանեցին ընդդիմադիր երեսփոխանները:

ՍՈՉԻ-2014.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՉՈՐՍ ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆՆԵՐԸ ՅԱՅՏՆԻ ԵՆ

Սոչիի Օլիմպիական Խաղերում Հայաստանը կը ներկայացնեն դահուկորդներ Սերգէյ Միքայէլեանը, Արթուր Եղոյեանը, Կատիա Գալստեանը եւ լեռնադահուկորդ Արման Սերեբրակեան:

«Յունուարի 21-ին կայացաւ Հայաստանի դահուկային սպորտի ֆետերացիայի նախագահութեան նիստը, որի ժամանակ որոշուեց միջազգային ֆեդերացիայի տրամադրած երկու սպիտակ քարտերի հասցէատէրերը՝ կանանց մրցաշարում 10 կմ. ազատ ոճի Հայաստանի չեմպիոն Կատիա Գալստեանը եւ լեռնադահուկորդ Արման Սերեբրակեանը: Միջազգային ֆետերացիան մեզ տրամադրել էր չորս ուղեգիր, որից երկուսը մեր մարզիկներ Սերգէյ Միքայէլեանն ու Արթուր Եղոյեանը նուաճել էին վարկանիշով: Միւս երկու օլիմպիականները Սոչի կը մեկնեն սպիտակ քարտով: Օլիմպիականներին ընտրեցինք Յունուարի 13-16-ը Ծաղկաձորում կայացած Հայաստանի առաջնութեան արդիւնքներով: Կատիա Գալստեանը 10 կմ. ազատ ոճի Հայաստանի չեմպիոնն է, իսկ լեռնադահուկորդ Արման Սերեբրակեանին ընտրել ենք նրա լաւ աշխատանքի եւ ցոյց տուած լաւ արդիւնքների համար»,- յայտնեց Հայաստանի դահուկային սպորտի ֆետերացիայի գլխաւոր քարտուղար Գագիկ Սարգսեանը:

Մինչեւ Յունուարի 27-ը Հայաստանը պէտք է միջազգային ֆետերացիային ներկայացնի չորս օլիմպիականների անունները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐՆ Է ՅԵՏԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՏԱՐԱԾՔԻՆ

Նախկին Խորհրդային Միութեան երկիրներուն մէջ գործազրկութեան մակարդակը ամենաբարձրն է Հայաստանի մէջ: Այս մասին կը վկայեն ՄԱԿ-ի կազմէն ներս գործող Աշխատանքի Միջազգային Կազմակերպութեան Յունուար 21-ին հրապարակած զեկոյցի տուեալները:

Կազմակերպութեան պաշտօնական կայքին վրայ հրապարակուած եւ համաշխարհային աշխատանքային շուկայի վրայ այս տարի սպասուող զարգացումներուն նուիրուած ծաւալուն ուսումնասիրութեան կից ներկայացուած աղիւսակը կը տեղեկացնէ, որ 2013-ին գործազրկութեան մակարդակը Հայաստանի մէջ կազմած է 18,6 տոկոս:

Համեմատելով դրացի Վրաստանի հետ, կը տեսնուի որ հոն գործազրկութեան մակարդակը 2013-ին կազմած է 14,3 տոկոս, իսկ Ատրպէյճանի մէջ՝ միայն 5,5 տոկոս: Ատրպէյճանի նման մօտաւորապէս նոյն մակարդակի վրայ է նաեւ Ռուսաստանը՝ մօտ 6 տոկոս:

ՄԱԿ-ի մասնագէտներուն համաձայն, վիճակագրութեան առումով Հայաստան իր ցուցանիշերով աւելի մօտ է տնտեսական բաւական բարդ վիճակի մէջ գտնուող Պալքաններուն հետ:

«Որպէս կանոն, հարաւային եւ հարաւ-արեւելեան Եւրոպայի մէջ գործազրկութեան ծաւալները շատ աւելի բարձր են, քան ԱՊՀ-ի մէջ: Միակ բացառութիւնը Հայաստանն է: Իսկականին մէջ, սակայն, երկու տարածաշրջաններուն միջեւ տարբերութիւնը այնքան մեծ չէ, քանի որ արեւելեան Եւրոպայի շարք մը պետութիւններու մէջ որպէս գործազուրկ հաշուառուած

↳ 4

ՍՈՒՐԻԱ

ԱՍԱՏ Կ'ԱՆԴՐԱԴԱՌՆԱՅ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

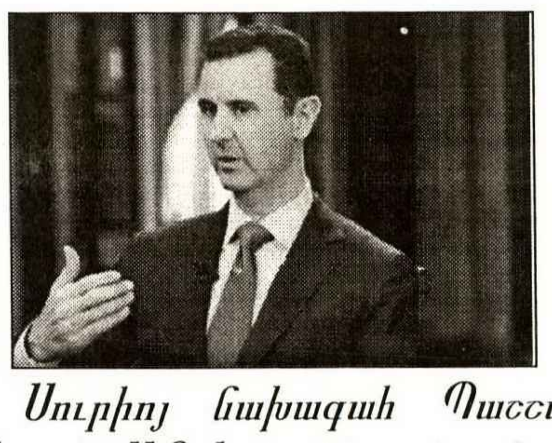

Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատ ԱՖՓ-ի հետ իր հարցազրոյցին ընթացքին յայտնած է թէ՝ «Սուրիոյ տագնապին ընթացքին ահաբեկիչներուն դրսեւորած դաժանութիւնն ու անմարդկայնութիւնը մեզի կը յիշեցնէ այն ինչ 500 տարի առաջ տեղի ունեցած է միջնադարեան Եւրոպայի մէջ: Իսկ եթէ անիկա համեմատենք աւելի մօտիկ ժամանակներու հետ, ապա կը նմանի օսմանցիներուն կողմէ հայերու դէմ կատարուած կոտորածին, երբ Թուրքիոյ տարածքին եւ Սուրիոյ մէջ սպաննուեցան մէկ ու կէս միլիոն հայեր եւ կէս միլիոն ուղղափառ ասորիներ»:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

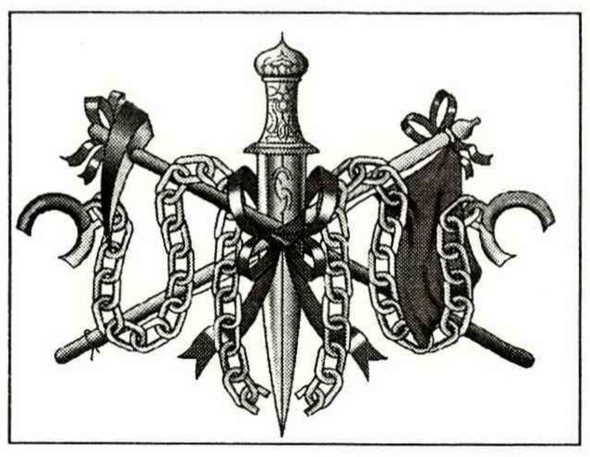

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը խստիւ կը դատապարտէ եւ անընդունելի կը գտնէ՝ Քիւրտիստանի Հասարակութեանց Միութեան (KCK) գործադիր խորհուրդի համանախագահ Պէսէ Հօզաթի անհիմն ու վտանգաւոր յայտարարութիւնը այն մասին, որ իբր հայ, յոյն եւ հրեայ լոպիստական կազմակերպութիւնները Թուրքիոյ պաշտօնական պետութեան զուգահեռ ընթացող պետութիւններ կազմաւորած են, նպատակ ունենալով Թուրքիոյ ժողովրդավարացումը խանգարել:

Այս արտառոց յայտարարութիւնը ամէն բանէ առաջ անարգանք է իր բնօրրանէն արմատախիլ եղած հայ ժողովուրդի մէկուկէս միլիոն նահատակներու յիշատակին եւ առհասարակ Օսմանեան կայսրութեան եւ անոր ժառանգորդ երիտթուրքերու լուծին տակ կեղեքուած ու իրաւազրկուած շատ մը ժողովուրդներու հասցէին, ներառեալ քիւրտ ժողովուրդին, որուն իրաւունքներու պաշտպանութեան կոչուած է տիկին Հօզաթի ղեկավարած կուսակցութիւնը:

Առ այդ, Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան անունով կոչ կ՚ուղղենք Քիւրտիստանի Հասարակութեանց Միութեան (KCK) ղեկավարութեան յստակօրէն պարզաբանել իր տեսակէտը այս հարցի կապակցութեամբ, հետամուտ ըլլալ, որ յետայսու նման երեւոյթներ չկրկնուին եւ վերջապէս աջակցիլ՝ Թուրքիոյ մէջ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման գործընթացին:

Ս.Դ.Հ.Կ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ս.Դ.Հ.Կ.

«Որեւէ Պլատֆորմ, Որը Կարող Է Ուղղուած Լինել Ռոբերտ Քոչարեանի Վերադարձին, Մեզ Համար Մերժելի Է»

Այն, որ Հայաստանում քաղաքացիական հասարակութիւնը վերջապէս փորձում է իր ձեռքը վերցնել իր իսկ խնդիրների բարձրաձայնման իրաւունքը, միանգամայն ողջունելի է եւ սատարւում է Հնչակեան կուսակցութեան կողմից: Այս մասին յայտարարել է ՍԴՀԿ մամլոյ դիւանի պատասխանատու Արթուր Ղահրամանեանը՝ անդրադառնալով Կուտակային կենսաթոշակային համակարգի շուրջ ստեղծուած իրավիճակը:

Նրա խօսքով՝ ներդրուող համակարգը հնարաւոր է եւ կարող է աշխատել եւրոպական զարգացած երկրներում, սակայն Հայաստանի տարբերակում պարզից էլ պարզ է, որ անհրաժեշտ է գտնել այլ, աւելի ընկալելի եւ հեռանկար ունեցող լուծում: Քաղաքացին վստահ չէ, որ իր մուծած գումարները տասնեակ տարիներ անց համարժէք իրեն են վերադարձուելու, եւ դրա իրաւունքն իսկապէս ունի, հաշուի առնելով գործող համակարգի վստահութեան դեֆիցիտը:

ՍԴՀԿ-ի խոր համոզմամբ, քաղաքացիների գումարները պէտք է ապահովագրուած լինեն ցանկացած ռիսկերի պարագայում, որի երաշխաւորը պէտք է լինի պետութիւնը՝ ի

➪ 4

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՀԱՅՈՑ ԳԱՆՁԵՐԸ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐԵԼՈՒ ՈՒՂԵՑՈՅՑ

Թուրքիոյ մէջ հայոց գանձերու որոնման մարզը այնքան զարգացած է, որ սկսած են Youtube-ի միջոցով գանձագողութեան դասեր տալ սկսնակներուն:

Թրքական «Թարաֆ» թերթը, որ հրապարակած է լուրը, կը գրէ, թէ գանձագողութեան այս յատուկ ուղեցոյց-տեսահոլովակներու դիտողներուն թիւը գերազանցած է 10 հազարը:

Անոնցմէ մէկուն մէջ, որ խորագրուած է «Հայուն տունը գաղտնի գանձարան է», հեղինակը կը պատմէ, թէ մինչեւ Ցեղասպանութիւնը հայերը իրենց թանկարժէք իրերը եւ զարդերը կը պահէին տան յատուկ պահոցներու մէջ կամ պարտէզներուն մէջ:

«Ցեղասպանութենէն յետոյ որոշ հայեր յաջողած են ետ գալ եւ իրենց գանձերը տանիլ կամ ալ Պատրիարքարան դիմած են եւ Պատրիարքարանի միջոցով իրենց թանկարժէք իրերը եւ զարդերը վերստացած են: Սակայն հակառակ ատոր, դեռ շատ մը հայոց տուներ կան, ուր դեռ գանձերը մնացած են: Հայոց գանձերը գտնելու համար երբեք մի ապաւինիք քարտէսներու կամ նշաններու: Հայերը երբեք գանոնք քարտէսներու մէջ չեն նշած, ոչ ալ նշան ներդրած են: Հայոց գանձերը փնտռեցէք տուներուն եւ պարտէզներուն մէջ», կ՚ըսէ «վաստակաշատ հեղինակը»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ ՄԱՍՆԱԿԻ ԱԶԱՏ

Միջազգային իրաւապաշտպան «Freedom House» կազմակերպութիւնը իր «Ազատութիւնը աշխարհին մէջ 2014» զեկոյցին մէջ Հայաստանը դասեց որպէս «մասնակի ազատ» երկիր:

Հայաստան քաղաքական իրաւունքներու ոլորտին մէջ ստացած է 5 կէտ՝ 7 հնարաւորէն, իսկ քաղաքացիական իրաւունքներուն մէջ 4 կէտ: Վրաստանը նոյնպէս մասնակի ազատ երկիր կը համարուի: Ռուսիան, Ատրպէյճանը եւ Ղազախստանը կը համարուին ոչ ազատ երկիրներ: Զեկոյցին մէջ նաեւ կը նշուի, որ Ռուսիա սպառնալիքներ արձակած է Հայաստանի եւ Ուքրանիոյ նկատմամբ, Եւրոմիութեան հետ համաձայնութիւններ կնքելու հարցով: Ղարաբաղը որակուած է «վիճելի տարածք» եւ դասուած է մասնակի ազատ շրջաններու ցանկին մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Համաշխարհային Դրամատունը շատ լաւատես չէ Ռուսիոյ եւ անկէ կախեալ պետութիւններու տնտեսական հեռանկարով: Ըստ տընտեսագէտ Վահագն Խաչատրրեանի, որ «Առաւօտ» թերթին մեկնաբանեց Դրամատան տեղեկագիրը, Ռուսիոյ մէջ տնտեսական աճի անկումը ժխտական ազդեցութիւն պիտի ունենայ այն երկիրներուն վրայ, որոնց քաղաքացիները կ՚աշխատին հոն եւ փոխանցումներ կը կատարեն իրենց հարազատներուն: Այդ երկիրներն են. Խրխզստանը, Հայաստանը, Մոլտովան, Իւզպէքիստանը եւ Տաճիկիստանը:

Համաշխարհային Դրամատան տեղեկագիրէն աւելի յոռետես էին ռուս պետական տնտեսական գործիչները, որոնք ըստ Խաչատրեանի գիտեն թէ այս համակարգով երկիրը չի կրնար յառաջ ընթանալ: Ըստ տնտեսագէտին միայն Հայաստանի տընտեսական համակարգի ամբողջական փոփոխութիւն մը կրնայ ներդրումներու հոսքը վերադարձնել գոհացուցիչ չափերու:

1 ➪

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ՝ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ...

հետախուզական ծառայութիւնը: Խումբն ընդհանուր առմամբ վճարել է 200 միլիոն ֆորէական փոն (մօտ 186,000 տոլար) և հեռացել է Յունուարի 17-ին:

2010-ին բացուելուց ի վեր՝ Զառմ կլինիկայում բազմաթիւ հարուստ մարդիկ են բուժում ստացել աշխարհի տարբեր մասերից, որոնք Սէուլ են ժամանում իրենց անձնական օդանաւերով: Նրանց թւում են եղել չինացի և գանատացի մեծահարուստ գործարարներ, Ղազախստանի վարչապետը և Սաուտյան ու Արաբական Էմիրութիւնների արքայական ընտանիքի անդամներ:

ԳԱՀԻՐԷ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, 12 Դեկտեմբեր 2013-ին տեղի ունեցաւ Գահիրէի Պատկառելի Թեմական Ժողովի Գ. նիստը:

Սոյն նիստին քննարկուեցաւ եւ վաւերացուեցաւ 2014-ի նախահաշիւ պիւտճէն, ինչպէս նաեւ Մեծ Եղեռնի 100-ամեակի առիթով նախատեսուած գործունէութեան երկամեայ շրջանին (2014-2015) պիւտճէն:

Յատենի Ժողովի ընտրուեցաւ նաեւ Թեմական Ժողովի նոր դիւանը՝ յանձինս.

Տիար Նուպար Սիմոնեան	Ատենապետ
Տիար Կարպիս Եազըճեան	Փոխ Ատենապետ
Տոքթ. Սուրէն Պայրամեան	Ատենադպիր

ԴԻՒԱՆ ԳԱՀԻՐԷԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏՈՒԵԱԼՆԵՐ ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ 2013 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻՆ

Մկրտութիւն	5
Պսակադրութիւն	4
Թաղում	30

ԴԻՒԱՆ ԳԱՀԻՐԷԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ 2013 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ Բ. ՆԻՍՏ

Այսու կը տեղեկացնենք, թէ Աղեքսանդրիոյ Պատկառելի Թեմական Ժողովի Բ. Նիստը գումարուեցաւ Ուրբաթ 20 Դեկտեմբեր 2013-ին, առաւօտեան ժամը 11:00-ին, Ազգային Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ, նախագահութեամբ Եգիպտահայոց Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Եպիսկ. Մնացականեանի եւ ներկայութեամբ 15 երեսփոխաններու:

Սրբազան Հօր Տէրունական Աղօթքէն ետք տեղի ունեցաւ Պատկառելի Թեմական Ժողովի Դիւանի ընտրութիւն, միաձայնութեամբ ընտրուեցաւ Դիւանը հետեւեալ կազմով.

Տիար Մկրտիչ Խանճեան	Ատենապետ
Տիար Ժորժ Լէյլէկեան	Փոխ-Ատենապետ
Տիար Լեւոն Փափազեան	Ատենադպիր
Տոքթ. Էտուար Մանուկեան	Փոխ-Ատենադպիր

ԴԻՒԱՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏՈՒԵԱԼՆԵՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2013 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻՆ

2013-ին Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցած են

Մկրտութիւն	Մանչ	1
Պսակադրութիւն		1
Թաղում		9

Այր	Կին
4	5

ԴԻՒԱՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայկական Ռատիոժամի անձնակազմը իր բոլոր ունկնդիրներուն ուշադրութեան կը յանձնէ, թէ Գահիրէի Պետական Ռատիոկայանի Եւրոպական բաժնի օտար լեզուներու կողքին, երկար տարիներէ ի վեր ձայնասփռուող հայերէն հաղորդումները առաւօտեան ժամը 11-12, Գահիրէի համար կը ձայնասփռուին FM ալիք 91.5 MHz-ի վրայ:

Ներկայիս,մեր ձայնասփռումներուն կարելի է հետեւիլ նաեւ Nile Sat արբանեակի միջոցաւ 11766 GHz Horizontal El Barnameg El Thekafi կայարանի վրայ, որը լսելի է Եգիպտոսի եւ Արաբական աշխարհի տարածքին, նաեւ Հարաւ-Եւրոպայի երկիրներուն: Ամէնօրեայ մէկ ժամ երկարող հաղորդումները կը ձայնասփռուին Գահիրէի Ռատիոկայանի Եւրոպական բաժնի թիւ 6 studio-էն, որուն հեռաձայնի թիւն է 25770069:

ՅԱԿՈԲ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆԻ ՈՒՂԻՆ

2012-ին լոյս տեսաւ պր. Յակոբ Ալթունեանի *«Հայ Մշակոյթի Լուսաւոր Ուղիներէն»* գիրքը, որ Թորոնթոյի մէջ գործող *Մեսրոպ Մաշտոց Գրական Շրջանակ*ի անդամներուն համար տուած՝ իր դասախօսութիւններու շարքին գրաւոր խմբագրումն է: Վերջին տասներկու տարիներուն իր ձեռնարկած դասախօսական աշխատասիրութիւններուն նպատակը եղած է *«նիւթերուն աւելի մօտէն ծանօթանալու հաճոյքը ըմբոշխնելու և ապա այդ հաճոյքին մասնակից ընելու դասախօսութիւններուս ունկնդիրները ...»*:

Գէորգեան Ճեմարանի վաստակաւոր դասախօս և իր բարեկամ՝ պր. Պարգև Շահպազեանի պնդումով ան կը համոզուի հրատարկել շարքը, որ ըստ բանասիրութեան դոկտոր Պրոֆեսոր Ազատ Եղիազարեանին, Ալթունեան « ...*իր գրքում ներկայացրել է կարևորագոյն իրողութիւններ որոնց պէտք է տեղեակ լինի իր ժողովուրդի մշակոյթով հետաքրքրուող ամէն հայ մարդ... այս գիրքը նրանց կ՛օգնի խորացնելու գիտելիքները իրենց արմատների և պատմութեան վերաբերեալ* »:

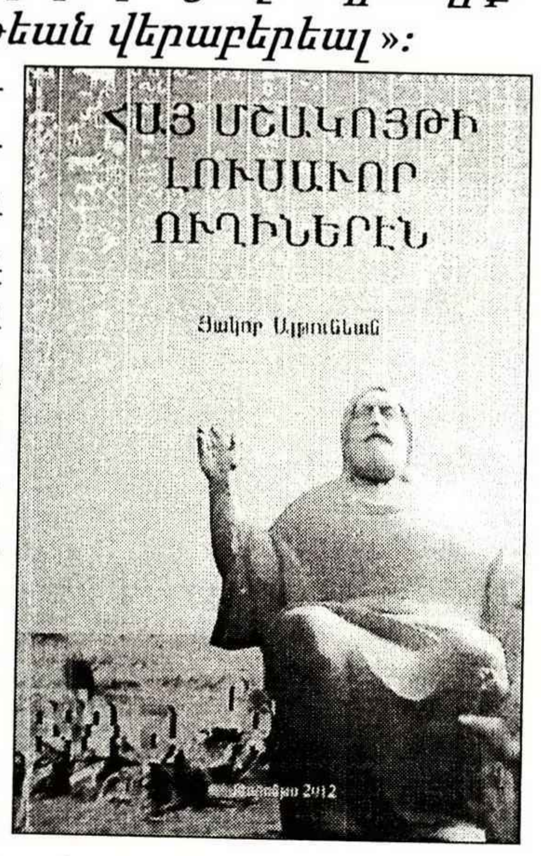

Հատորը կազմուած է տասը բաժիններէ, որուն գլխաւոր երեք թեմաներն են. դիցաբանութիւնը, գիր և լեզուներու զարգացումը և մեր 19րդ դարու զարթօնքը: Առաջին բաժնին մէջ հեղինակը պատմողական լեզուով վերլուծած է «Սասնայ Ծռեր»ը, 1873ին գրի առնուած դիւցազնավէպէն մէջբերումներ բրած և այլ ժողովուրդներու դիւցազներգութիւններուն հետ համեմատած: Երկրորդ և երրորդ բաժիններուն մէջ՝ «Համեմատական դիցաբանութիւն» և «Հայկական դիցապաշտութիւնը», ներկայացուցած է հին ժողովուրդներու պատմութեան մէջ մարդու և անոր կրօնական պաշտամունքի փիլիսոփայական ընդհանուր տեսութիւնները: Հայկական չաստուածներու մասին յատկացուած բաժինը ուսանելի է և հակիրճ, շատ յարմար ուսանող ընթերցողին համար որ համեմատութիւններ ընելով կրնայ առասպելներուն ծանօթանալ: Չորրորդ բաժինը «Գիրի Ծագումն ու Զարգացումը», ընդհանուր գիտելիքներու բաժին մըն է օրինակներով մանրամասն բացատրուած. իսկ «Հայկական Գիրերը» բաժինը՝ կ՛ընդգրկէ ո՛չ միայն գիրերու ծնունդն ու զարգացումը այլև՝ գրելաձևերու պատմութիւնը: Վեցերորդ բաժինը «Լեզուներու Զարգացումը», նախնական գիտելիքներու շարքին մաս կը կազմէ, որ շատ անհրաժեշտ է ըմբռնելու համար «Զրոյց Հայոց Լեզուի Մասին»ը, ուր յիշատակուած է ծագումն ու Ե-Ի դարերու ընթացքին կատարուած լեզուի բարեշրջումը: Հանճարեղ լեզուաբան՝ Հրաչեայ Աճառեանին ու իր հայ լեզուագիտական ժառանգութեան կը ծանօթանանք ութերորդ բաժնին մէջ: 550 էջերէ բաղկացած հատորի վերջին երկու բաժինները յատկացուած են նախամեսրոպեան հայ բանաւոր գրականութեան և 19րդ դարու ազգային հրաշալի զարթօնքին: Այս բաժինը կը ներկայացնէ արևմտահայոց և արևելահայոց կեանքի վերաբերող քաղաքական ազատագրական իրադարձութիւնները, ազգայնական գաղափարներու ժողովրդականացման նպաստող շարժումները, մամլոյ կարևոր դերը և աշխարհաբար գրականութեան զարգացումն ու կրթական վերածնունդը:

Յատկանշական է Ալթունեանի քննական մօտեցումը նիւթերուն, իր պարզ և համոզիչ լեզուն, փաստացի բացատրութիւնները և համեմատական կամ բաղդատական վերլուծումը, որ թէ՛ հաճելի ընթերցանութեան մը կը վերածէ դասախօսութիւններու այս շարքը և թէ՛ զանազան տեսութիւններով յագեցած շտեմարանի մը: Հատորը իր կարևորութիւնը կը ստանայ նաև՝ արևմտահայերէնի իր սահուն և յստակ ոճով, բովանդակութիւնը հում նիւթ կը հանդիսանայ Սփիւռքի հայերէն լեզուի ուսուցիչներու ինքնազարգացման համար. անոնց գիտելիքները կազմակերպելու և աւելի լայնախոհ մտապատկերով մայրենին և մշակոյթը դասաւանդելու համար: Հատորին լայն ընդգրկումը հնարաւորութիւն կու տայ նաև՝ ազգային դպրոցներու երկրորդական բաժիններուն համար դասագիրք պատրաստողներուն, օգտուիլ պր. Ալթունեանի գիտական մօտեցումէն՝ քննասիրութենէն: Կարելի է հատորէն հատուածներ ընտրել, լման գլուխներ ներառել, ընթերցանութեան համար բաժիններ յանձնարարել և կամ արտադասագրքային աշխատանք կազմակերպելով՝ խմբային հետազօտութիւններ ծրագրել. հայոց գիրի կամ լեզուի ծագումն ու զարգացումը վերծանելով, հայ ինքնութեան մասին համապարփակ դասընթացք մը ծրագրել և հրամցնել ուսանողին: Հատորի բովանդակութիւնը հարուստ ամբողջութիւն մըն է և պատրաստ՝ շահագործման. օգտուի՛նք առիթէն, քանի դեռ արևմտահայերէն կարդացող սերունդ ունինք:

Հարկ է անդրադառնալ նաև պր.Ալթունեանի նախաձեռնութեան և երևոյթի օրինակելիութեան մասին: Նախ՝ դասախօսութեան նիւթերը կառուցուածքային իրենց ներկայացուած ձևով նման են համալսարանական *թուղթ*երուն, օգտագործուած աղբիւրներու յիշատակումով, նշումներով, ↳ 4

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՅՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(յեղափոխութեան երրորդ տարելիցին առիթով)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

Ֆրանսացի կարեւոր փիլիսոփաներէն մէկը՝ Ալէն Պատիու, Մուպարաքի անկումէն մէկ շաբաթ ետք տպագրուած յօդուածի մը մէջ, Թունիսի եւ Եգիպտոսի յեղափոխութիւններուն գործադրութիւնը կը նկարագրէ «ապստամբութիւն» զոյգ բառերով (ֆրանսերէն՝ révolt եւ soulèvement), իսկ անոր «հնչականութիւն»-ը կը որակէ իրեն շատ սիրելի բառով՝ «իրադարձութիւն» (ֆրանսերէն՝ événement)(1), բառ մը՝ որուն շուրջ այլապէս մշակած է ամբողջ փիլիսոփայական տեսութիւն մը(2): Յօդուածին մէջ Պատիու կը պարզեցնէ իրադարձութեան իր տեսութիւնը. «Իրադարձութիւնը յանկարծակի ստեղծումն է ոչ անպայմանօրէն նոր իրականութեան մը, այլ բիւրաւոր նոր կարելիութիւններու»(3):

Փիլիսոփան Թունիսի եւ Եգիպտոսի իրադարձութիւններուն մէջ կը տեսնէ ինքնավարութեան բացառիկ առիթ մը.

«Առանց համայնավար շարժումի, չկայ համայնավարութիւն: Ժողովրդական ապստամբութիւնը [soulèvement]՝ որուն մասին կը խօսինք [խօսքը Թունիսի եւ Եգիպտոսի մասին է, Հ.Ա.], ակնյայտօրէն առանց կուսակցութեան է, առանց գերիշխան կազմակերպութեան, առանց յայտնի ղեկավարի: Տակաւին ժամանակ կայ որոշելու՝ թէ այս յատկանիշը առաւելութիւն մըն է թէ տկարութիւն: Ամէն պարագայի, այս յատկանիշն է (իր անարատ ձեւով՝ անկասկած ամենէն աւելի անարատը Փարիզի Քոմիւնէն ի վեր) որ զայն կը շնորհէ բոլոր անհրաժեշտ գիծերը խօսելու համայնավարութեան մասին իբրեւ շարժում: «Համայնավարութիւն» կը նշանակէ՝ հաւաքական ճակատագիրի համայնական ստեղծում: Այս «համայնական»-ը երկու յատկանշական գիծեր ունի: Առաջին, ան համադասական է [générique]՝ մէկ վայրի մը մէջ ներկայացնելով մարդկութիւնն իր ամբողջութեամբ: Այս վայրին մէջ կը գտնուին ժողովուրդի մը բոլոր բաղկացուցիչ տարրերը, ամէն տեսակ խօսակցութիւն կը լսուի, ամէն առաջարկ կը քննարկուի, ամէն դժուարութիւն կը ներկայանայ ինչպէս որ կայ: Երկրորդ, ան կը յաղթահարէ բոլոր գլխաւոր հակասութիւնները՝ մտաւորականներուն եւ աշխատաւորներուն միջեւ, տղամարդոց եւ կիներուն միջեւ, հարուստին եւ աղքատին միջեւ, մահմետականներուն եւ ղպտիներուն միջեւ, նահանգի եւ քաղաքի բնակիչներուն միջեւ, որոնց լուծումը ինքնասահմանեալ կերպով ստանձնած է պետութիւնը՝ առաց երբեք յաջողութիւն արձանագրելու:

«Ամէն պահու կը յառաջանան այս հակասութիւնները լուծելու հազարաւոր նոր կարելիութիւններ [խօսքը «իրադարձութեան» մասին է, Հ.Ա.], որոնց նկատմամբ պետութիւնը (որեւէ պետութիւն) բոլորովին անտարբեր կը մնայ: Կը տեսնենք վիրաւորեալները բուժելու համար նահանգէն եկած երիտասարդ կիներ՝ որոնք լիովին ապահով կը զգան քնանալով երիտասարդ արի տղամարդոց շրջանակի մէջ, վստահ ըլլալով որ ոչ ոք պիտի դպչի իրենց: Նմանապէս կը տեսնենք ճարտարագէտներու կազմակերպութիւն մը՝ որ կը խնդրէ արուարձաններու երիտասարդներէն դիրք գրաւել եւ իրենց պայքարի կորովով պաշտպանել շարժումը: Կը տեսնենք նաեւ քրիստոնեաներու շարք մը՝ որ կանգնած կը հսկէ աղօթելու համար խոնարհող մահմետականները: Կը տեսնենք վաճառողներ՝ որոնք կը կերակրեն աղքատներն ու գործազուրկները: Կը տեսնենք թէ ինչպէս իւրաքանչիւր անձ կը զրուցէ իր անծանօթ դրացիին հետ: Կրնանք կարդալ հազարաւոր պաստառներ՝ ուր իւրաքանչիւր անհատի կեանքը ձուլուած է բոլորի մեծ Պատմութեան մէջ: Այս բոլոր կացութիւններն ու հնարագիտութիւնները կը կազմեն համայնավարութիւնը իբրեւ շարժում:»(4)

Այստեղ Պատիու համայնավարութիւն բառը կը գործածէ իր սկզբնական մարքսիստ իմաստով եւ ոչ բնաւ Խորհրդային Միութեան ժամանակ ստացած կարծրացած ու ինքնանպատակ վերաիմաստաւորումով:

Պատիուի ինքնավարութեան գաղափարը կարելի է առնչել անարչիզմի հետ, բառ մը՝ զոր միշտ կը խուսափի գործածել, հաւանաբար որոշ ռազմավարական նկատառումներով: Արդարեւ, մարքսեան համայանավարութիւնը եւ անարչիզմը միեւնոյն լումայի երկու երեսներն են, երկուքին ալ նպատակը համայնականութիւնն է, առաջինը իբրեւ յետդրամատիրական ժամանակաշրջան ու տարածութիւն, այսինքն՝ համայնական վիճակին հասնիլ խորապէս իմանալով դրամատիրութեան ներքին մեքանիզմը եւ պայքարելով անոր դէմ, երկրորդը՝ իբրեւ արտադրամատիրական տարածութիւն, առանց անպայմանօրէն ժամանակային առումով յաջորդելու դրամատիրութեան, եւ առանց ծնած ըլլալու դրամատիրութեան ընդերքէն: Անարչիզմի գերագոյն օրինակ կրնայ ծառայել այսօրուայ Զափաթիսթաներուն շարժումը եւ իրենց յաջողութիւնը հարաւային Մեքսիքոյի Չիափաս նահանգին մէջ՝ *ի սկզբանէ* արգիլելու դրամատիրական իշխանութեան մուտքը այնտեղ: Եւ այս առումով Պատիու իրաւացի է Թունիսի եւ Եգիպտոսի կացութիւնը առնչել աւելի Փարիզի Քոմիւնի (1871) հետ, ուր դրամատիրութեան արտադրած աշխատաւորութիւնը սկսած էր «դասակարգ» դառնալ (անարչիզմը անհաշտ է դասակարգի գաղափարին հետ) եւ հետեւաբար շարժիլ իր իրաւունքները չահագործողներուն դէմ:

Մայքըլ Հարտ եւ Անթոնիօ Նեկրի՝ հեղինակները *Կայսրութիւն* (Empire) խորագիրով ազդեցիկ հատորին(5), ուր կը քննարկեն արդի իմփերիալիզմին վերաճումը ժամանակակից Կայսրութեան իբրեւ յղացում, Մուպարաքի վերացումէն երկու շաբաթ ետք կը գրեն Թունիսի, Եգիպտոսի եւ Լիպիայի ապստամբութիւններու իւրայատկութեան մասին. «Ասկէ աւելի քան տաս տարի առաջ, աշխարհի ուրիշ վայրերու մէջ՝ Սիաթըլէն մինչեւ Պուէնոս Այրէս, Ճենովա եւ Քոչապամպա (Պոլիվիա), ականատես եղած ենք նոյն ձեւով կազմակերպուած ապստամբութիւններու [անգլերէն՝ revolts], որոնց գլխաւոր յատկանիշն է հորիզոնական ցանցի մը գոյութիւնը՝ առանց միակ ու կեդրոնական ղեկավարի: Աւանդական ընդդիմադիր մարմիններ կրնան մասնակցած ըլլալ այս ցանցին՝ առանց կարողանալու ղեկավարել զայն: Արտաքին դիտորդները փորձեցին եգիպտական ապստամբութիւններուն համար ղեկավար մը նշել՝ կրնայ ըլլալ Մոհամմէտ Էլ Պարատէյ, կամ Կուկըլի մարքեթինկի պատասխանատու Ուաէլ Ղոնէյմ: Անոնք կը վախնան որ Մահմետական Եղբայրները կամ ուրիշ մարմին մը իշխէ իրադարձութիւններուն վրայ: Չեն հասկնար՝ թէ բազմութիւնը ընդունակ է ինքզինք կազմակերպել առանց կեդրոնի, թէ ղեկավարի մը պարտադրումը կամ աւանդական կազմակերպութիւններու հետ համագործակցումը պիտի թերագնահատէ իր ուժը: Ապստամբութիւններուն համար գործածուած Ֆէյսպուքի, Եութիւպի եւ Թուիթթըրի նման ընկերային ցանցերը կը հանդիսանան այս կազմակերպչական կառուցուածքին յայտանիշները եւ ոչ թէ պատճառները: Անոնք արտայայտչամիջոցներն են խելացի ժողովուրդի մը՝ որ ընդունակ է իրեն մատչելի գործիքները օգտագործել ինքնավար կազմակերպութեան համար:»(6) Դարձեալ խօսքը ինքնակազմակերպութեան մասին է:

Ինչպէս վերոբերեալ պարբերութեան մէջ կը տեսնենք, Հարտ եւ Նեկրի կը գործածեն «ապստամբութիւն» (անգլերէն՝ revolt) հասկացութիւնը. «[Ա]յս պայքարներուն «յեղափոխութիւն» անուանումը կը թուի ապակողմնորոշել մեկնաբանները՝ որոնք կ՚ենթադրեն իրադարձութիւններու յառաջընթացը հնազանդեցնել 1789-ի կամ 1917-ի տրամաբանութեան կամ թագաւորներու եւ ցարերու դէմ տեղի ունեցած անցեալի ուրիշ եւրոպական ընդդիմադրութիւններուն [rebellion]:»(7) Եթէ Պատիու «իրադարձութեան» մէջ կը տեսնէր նոր հորիզոններու կարելիութիւններ, Հարտ եւ Նեկրի «ապստամբութեան» մէջ կը տեսնեն արաբական ↳ 4

ՃԱՌԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻ

2014 Տարւոյ «ԵՐԵՒԱՆ» Պատի Օրացոյցը

(72-ՐԴ ՏԱՐԻ)

«ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ» ԵՐԵՒԱՆ

Լուսանկար՝

ՕՀԱՆ ՃԱՆԻԿԵԱՆԻ

Գեղատիպ Գունաւոր Լուսանկարով

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՆՈՒՊԱՐ ՏՊԱԳՐԱՏԱՆ»

Ունենալու համար դիմել

Գահիրէ՝ Հեռ. 24530327

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՅՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

3

(յեղափոխութեան երրորդ տարելիցին առիթով)

աշխարհին բնայատուկ վիճակ՝ տարբեր եւրոպական դասական յեղափոխութիւններէն: Անցեալ սիւնակին մէջ դիտել կու տայի «յեղափոխութիւն» բառին փոխարինումը «արաբական գարուն»-ով, որուն թաքուն նպատակն էր ջնջել «յեղափոխութիւն» բառին արտադրած շարժումային իմաստը: Ասիկա ստոյգ աջակողմեան հիմնահոսանքային մտածողութիւն մըն է: Ընդհակառակը, «իրադարձութիւն»-ն ու «ապստամբութիւն»-ը՝ իրենց վերոյիշեալ բնաբաններուն մէջ, ուղղուած են յեղափոխական շարժումի բազմացման ու բազմազանութեան:

Եգիպտոսի ցուցարարներու հաւաքականութեան եւ ընկերային գործողութեան մասին գրած է նաեւ ուրիշ ծանօթ փիլիսոփայ մը՝ Սլավոյ Ժիժէք, Մուպարաքի անկումէն մէկ օր առաջ.

«Սկիզբէն, ցուցարարներուն բռնութիւնը զուտ խորհրդանըշական էր՝ արմատական եւ հաւաքական քաղաքացիական անհնազանդութեան գործողութիւն մը: Անոնք ընդհատեցին պետութեան իշխանականութիւնը: Ասիկա լոկ ներքին ազատագրում մը չէր, այլ ստրկութեան շղթաները քանդելու ընկերային գործողութիւն մը:»(8)

Յետագային եւս գրուեցաւ Եգիպտոսի յեղափոխութեան 18 օրերու ժողովրդային հաւաքականութեան մասին, բայց Պատիու, Հարտ-Նեկրի եւ Ժաժիք այն քիչերէն են՝ որոնք այս վիճակին անդրադարձան շարժումի կիզակէտին (Մուպարաքի անկումէն առաջ, կամ անկումէն առաւելագոյնը երկու շաբաթ ետք):

Կեդրոնականութեան քայքայման շնորհիւ, շարժումը բացաւ նախապէս գրաւուած տարածութիւններ՝ թէ փիզիքական եւ թէ մտաւոր առումներով:

Յաջորդ թիւով՝ այս տարածութիւններու համայնականութեան արտայայտութիւնը Եգիպտոսի յեղափոխական մշակոյթին մէջ:

(Շար. 1/2)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Alain Badiou, ‘Tunisie, Égypte: quand un vent d’est balaie l’arrogance de l’Occident’, *Le monde,* 18 Փետրուար 2011:
2. Տե՛ս օրինակ՝ Alain Badiou, *L’être et l’événement*, Éditions du Seuil, 1988:
3. Alain Badiou, ‘Tunisie, Égypte: quand un vent d’est balaie l’arrogance de l’Occident’:
4. Անդ:
5. Michael Hardt and Antonio Negri, *Empire*, Harvard University Press, 2000:
6. Michael Hardt and Antonio Negri, ‘Arabs are democracy’s new pioneers’, *The Guardian*, 24 Փետրուար 2011:
7. Անդ:
8. Slavoj Žižek, ‘For Egypt, this is the miracle of Tahrir Square’, *The Guardian*, 10 Փետրուար 2011:

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ
ԹԷՐՁԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ
ՈՍԿԻԻ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	1968.00
21 կիրատ՝ կրամը		242.00
18 կիրատ՝ կրամը		212.00

4, Ձողէպ փողոց, Ատէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ...

1

են մարդիկ, որոնք իրականին մէջ աշխատանք ունին»,- կը գրեն զեկոյցի հեղինակները՝ շրջանցելով «թաքնուած զբաղուածութեան» երեւոյթը:

Զեկոյցին համաձայն, յառաջիկայ տարիներուն եւս գործազրկութեան մակարդակի բարձրացում կը նախատեսուի ամբողջ աշխարհի տարածքին, եթէ նոյնիսկ տնտեսական նոր տագնապ տեղի չունենայ: 2018-ին աշխարհի մէջ գոյութիւն պիտի ունենայ 215 միլիոն գործազուրկ:

ՄԱԿ-ի կառոյցի մասնագէտներու կանխատեսմամբ, յառաջիկայ 4 տարիներուն գործազուրկներու քանակը պիտի աճի նաեւ Հայաստանի մէջ: 2014-ին գործազրկութեան մակարդակը Հայաստանի մէջ պիտի անցնի 19 տոկոսի սահմանը, տարէցտարի փոքր աճ արձանագրելով: «2018 թուականին արդէն Հայաստանի մէջ գործազուրկ պիտի դառնան բնակչութեան մէկ հինգերորդը»,- կը կանխատեսեն ՄԱԿ-ի մասնագէտները:

Ս.Դ.Հ.Կ.

«Որեւէ Պլատֆորմ, Որը Կարող Է Ուղղուած Լինել Ռոբերտ...

2

դէմս Կեդրոնական պանքի: Այսինքն կենսաթոշակայինի մասով ՍԴՀԿ-ն հանրահաւաք հրաւիրած քաղաքացիների հետ է, միանշանակ: Մեր բազմաթիւ կուսակցական ընկերները մասնակցել են այդ հաւաքին, ինչը ողջունուել է ՍԴՀԿ ղեկավարութեան կողմից:

«Այստեղ, սակայն, կայ մէկ մտահոգեցնող երեւոյթ: Քաղաքական դաշտում փորձեր են արւում որ այս հանրահաւաքի փաստը կապել Քոչարեանի՝ քաղաքականութիւն վերադառնալու ցանկութեան հետ: ՍԴՀԿ-ն Քոչարեանի իշխանութեան տարիներին եղել է ընդդիմութեան շարքերում, իր վրայ անմիջականօրէն զգացել այն ռեպրեսիաները, որոնք իրականացւում էին պետական իշխանութեան կողմից: Մեզ համար անընդունելի է նախկին օրերի վերադարձը, ուստի որեւիցէ պլատֆորմ, որը կարող է ուղղուած լինել այդ խնդրի լուծմանը, մեզ համար իհարկէ մերժելի է: Շարունակելով միտքը, պէտք է անպայման նշեմ, որ Հայաստանին անհրաժեշտ է ոչ թէ այս կամ այն պետական պաշտօնեայի, այլ համակարգի փոփոխութիւն, որի նպատակով էլ Հնչակեան կուսակցութիւնը նախաձեռնել է Ձախ ուժերի միութիւն, ինչի շուրջ բանակցութիւնները բազմաթիւ քաղաքական կազմակերպութիւնների հետ շարունակւում են: Առաջիկայում մենք հանդէս կը գանք այդ նախաձեռնութեամբ՝ հանրութեանը ներկայացնելով երկիրն այս իրավիճակից դուրս բերելու մեր պատկերացրած «ճանապարհային քարտէզը», որտեղ առաջնայինը պէտք է լինի համակարգի օր առաջ փոփոխութեան վրայ»,-ասել է նա:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Թագւոր եւ Սաթօ Արապեան (ԱՄՆ) եւ զաւակը՝ Ռաֆֆի, Տիար Մարտիկ Պալաեան եւ զաւակները՝ Ժիրայր եւ Մարալ, Տէր եւ Տոքթ. Վահէ եւ Հերմինէ Վարժապետեան, Տէր եւ Տիկին Տէյվիտ եւ Անի Ֆօլզ (ԱՄՆ) եւ դուստրը՝ Ալիա Անուշ, Տէր եւ Տիկին Կարօ Վարժապետեան եւ զաւակները՝ Ալեգ եւ Թալիա, Տէր եւ Տիկին Արմէն Վարժապետեան, Տիկին Ռոզա Ածիկեան (Հայաստան), Տիկին Լուսի Պալաեան (Գանատա), Տիկին Զարուհի Զօրայեան, Տէր եւ Տիկին Ուաէլ Ֆարահ, Տէր եւ Տիկին Խուան Գարլօս Պէրնարտի (Արժանթին), ինչպէս նաեւ Պալաեան, Ածիկեան, Նազաչեան, Վարժապետեան եւ Ճոճրեան ընտանիքները նեկայիւս կը ծանուցանեն, թէ Կիրակի, 9 Փետրուար 2014, կ.ե. ժամը 1.00-ին, Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց գերեզմանատան մէջ, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց մօր, մեծ մօր եւ ազգականին Ոգը.՝

ԱՆՈՒՇ ՊԱԼԱԵԱՆ-ի

մահուան Ա. տարելիցին առթիւ:

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տիար Մարտիկ Պալաեան եւ զաւակները՝ Ժիրայր եւ Մարալ, Տիկին Զարուհի Զօրայեան, Տէր եւ Տիկին Ժիրայր Զօրայեան (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Հայկ Նազաչեան եւ զաւակները, Տոքթ. եւ Տիկին Տիգրան Զօրայեան (Ֆրանսա), Տէր եւ Տիկին Թագւոր Արապեան եւ զաւակները (ԱՄՆ), Տէր եւ Տիկին Վահէ Վարժապետեան, Տէր եւ Տիկին Աշոտ Նազաչեան եւ զաւակները (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Կարօ Վարժապետեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Արմէն Վարժապետեան, ինչպէս նաեւ Զօրայեան, Պալաեան եւ Ճոճրեան ընտանիքները, նեկայիւս կը ծանուցանեն, թէ Կիրակի, 9 Փետրուար 2014, կ.ե. ժամը 1.00-ին, Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց գերեզմանատան մէջ, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց սիրելի կնոջ, մօր, զաւակին, քրոջ եւ ազգականին Ոգը.՝

ՍՈՆԱ ՊԱԼԱԵԱՆ-ի

մահուան 5-րդ տարելիցին առթիւ:

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՅԱԿՈԲ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆԻ ՈՒՂԻՆ

3

բացատրական աղիւսակներով և գիտական մեդոտաբանութեամբ: Մեծ հետաքրքրութեամբ կատարած իր պրպտումները, ընտրութիւնները, դատողութիւնը, տրամաբանութիւնը, նիւթերը համախմբելու և իր տեսակէտը պարզեցուած ներկայացնելու ունակութիւնը անպայման դպրոցական ուսանողին համար պէտք է ուղեցոյց ըլլայ: Երբ կը խոստովանի թէ *«նիւթերէն որևէ մէկը իմ մասնագիտութեան չի պատկանիր»* ան կը փաստէ, որ մասնագէտի հանգամանքը կարելի է վայելել նաև երբ գիտական մեթոտաբանութեամբ մասնագիտական աշխատասիրութիւն մը կը կատարես ու կը գնահատուիս մտաւորականներու կողմէ: Երկրորդ՝ ուշագրաւ է և ուսանողին համար դաստիարակիչ, անհատի նախաձեռնութիւնը, իր գտածն ու գիտցածը ուրիշին հետ բաժնելու կամ ուրիշին փոխանցելու պատրաստակամութիւնը: Ընկերային գիտակցութեան մակարդակ մը, որ ա՛լ աւելի յարգանքի արժանի կը դարձնէ զինք, երբ մանաւանդ նկատի ունենանք Սփիւռքի մէջ գոյութիւն ունեցող աննախանձելի մեր կրթական իրականութիւնը, ճնշող առօրեայ կենցաղն ու աւանդական հաստատութիւններու անկայուն առաջնահերթութիւնները: Երրորդ՝ փաստ է այն իրողութիւնը, որ դարերէ ի վեր տաղանդաւոր դէմքերու վրայ հիմնուած է մեր մշակոյթի լուսաւոր ուղիները, մեր լուսաւորիչներու վառած մոմերով և անոնց թողած հետքերով է որ մենք լուսաւոր ուղիներէ անցած ենք… արդ, ազգային հաստատութիւնները պարտին ամենայն պատասխանատուութեամբ իրենց ձեռքերուն մէջ անմար և վառ պահել այդ անհատական ջանքերով գոյացած ճրագները և ապահովել անոնց տարածումն ու պահպանումը: Հետևաբար, սերունդներու կրթութեան սնունդ տուող Ալթունեանի այս փորձը, պէտք չէ սահմանափակուած մնայ Թորոնթոյի մէջ: Չորրորդ՝ հատորը արևմտահայ կրթական հաստատութիւններուն համար նուէր մըն է, այն իմաստով, որ ինքնութիւն ճանչնալու անոնց բացթողումները կը լրացնէ: Պարզապէս հատորին մէջէն հատուածներ խմբագրելով և զանոնք լսատեսողական կամ այլ արդիական միջոցներու վերածելով, անոնք մեծ հեշտութեամբ հայապահպանութեան գործնական լուծումներ տուած կ'ըլլան: Իսկ եթէ թուայնացուած համացանցի վրայ նետենք զայն, երևակայեցէք որքա՛ն հայեր պիտի կարենան օգտուիլ հայու էական առանձնայատկութիւնները շօշափող այսքան նիւթեր մէկտեղուած գտնելով:

Այս պատրաստ ձեռնարկը եթէ չօգտագործենք մեր ինքնութիւնը ճանչնալու և մեր նոր սերունդներու գիտակցութիւնը ձևաւորելու համար, Սփիւռքի մեր կրթական կեանքը առաջնորդելու կոչուած մեր ղեկավարները շարունակած կ'ըլլան վտանգել հայուն դիմագիծը բնորոշող գործօնը:

ԹՈՎՄԱՍ ԶԱՔԱՐԵԱՆ

Thomas.zakarian@gmail.com

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

جاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.
TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1718 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2014 ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧١٨ الخميس ١٣ فبراير ٢٠١٤

ԳԱՀԻՐԷ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՈՒ ԵԳԻՊՏՈՍ ԿԸ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

Եգիպտոսում ՀՀ դեսպան Արմէն Մելքոնեանը հանդիպում է ունեցել ԵԱՀ հաղորդակցութեան եւ տեղեկատուական տեխնոլոգիաների նախարար Աթէֆ Հելմիի հետ: Ինչպէս «Արմէնպրես»-ին տեղեկացրին ՀՀ ԱԳՆ մամուլի, տեղեկատուութեան եւ հասարակայնութեան հետ կապերի վարչութիւնից, հանդիպման ընթացքում քննարկուել են երկու երկրների միջեւ տեղեկատուական տեխնոլոգիաների ոլորտում համագործակցութիւն ծաւալելու հնարաւորութիւնները:

Պայմանաւորուածութիւն ձեռք բերուել առաւել համագործակցութեան խոստումնալից ուղղութիւններն ի յայտ բերելու նպատակով համատեղ ուսումնասիրութիւններ կատարելու շուրջ:

Դեսպան Մելքոնեանը նախարարին տեղեկութիւններ է փոխանցել ոլորտում Հայաստանի ներուժին եւ վերջին տարիներին արձանագրած առաջընթացի մասին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ. «ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ»

Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Յովիկ Աբրահամեան այցելեց սահմանային Տաւուշ գաւառ ու շրջագայեցաւ սահմանային զինուորական դիրքերուն մէջ: Աբրահամեան յայտարարեց, թէ Հայաստանի իշխանութիւնները իրենց ուշադրութիւնը կը սեւեռեն սահմանապահ զինուորներու ապրուստային կացութեան վրայ: Անդրադառնալով Ատրպէյճանի գործողութիւններուն եւ սպառնալիքներուն Աբրահամեան յայտարարեց, որ խախտումներուն կը տրուի համարժէք պատասխան:

«Մենք խնդիրները պատրաստ ենք լուծելու խաղաղ բանակցութիւններով, սակայն այդ չի նշանակեր միակողմանի: Եթէ մեզի պատերազմ պարտադրեն, ապա մենք կու տանք արժանի հակահարուած եւ կը պաշտպանենք մեր հայրենիքը, հողն ու ջուրը», ըսաւ Աբրահամեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ՝ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄԱԿՑԵԼԷ ԵՏՔ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Չեխիայի Հանրապետութիւն կատարած այցելութեան ընթացքին, Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեան հարցազրոյց մը տուած է տեղական թերթերէն մէկուն, որու ընթացքին ան յայտարարած է որ, Մաքսային Միութեան Հայաստանի անդամակցութիւնը ոչ մէկ պարագային չի նշանակեր Եւրոպական Միութեան հետ համագործակցութեան աւարտը:

«Մենք արդէն վաղուց արդիւնաւէտօրէն համագործակցում ենք շատ ոլորտներում եւ մտադրուած ենք հաստատակամօրէն շարունակելու մեր յարաբերութիւնները: Ես նկատի ունեմ բարեփոխումներն այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսիք են՝ ժողովրդավարական ինստիտուտների ամրապնդումը, մարդու իրաւունքների պաշտպանութիւնը եւ այլն»,- ըսած է Սարգսեան:

«Մենք կարեւոր նշանակութիւն ենք տալիս Եւրոպական Միութեան հետ համագործակցութեանը: Վիլնիւսեան գագաթնաժողովում ընդունուած համատեղ յայտարարութեամբ (Հայաստանի Հանրապետութիւն եւ ԵՄ) մենք վերահաստատեցինք Հայաստանի պատրաստակամութիւնը յետագայում եւս զարգացնել եւ ամրապնդել համագործակցութիւնը փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող բոլոր ոլորտներում: Հենց այնտեղ՝ Վիլնիւսում, Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարը եւ ԵՄ բարձր ներկայացուցիչը նամակներ փոխանակեցին, որոնցում նշուած է Հայաստան-Եւրամիութիւն յետագայ համագործակցութեան օրակարգը»,- աւելցուցած է Սարգսեան:

⇨ 2

ԱՐՑԱԽ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿՈՉ

ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Ճէյմզ Ուորլիք կոչ ուղղեց վերականգնելու ղարաբաղեան հարցով ընդարձակ բանակցութիւնները:

«Յոյները եւ Կիպրոսի Թուրքերը յայտարարեցին կարգաւորումի ընդարձակ բանակցութիւններու մասին: Ինչո՞ւ այդ կարելի չէ իրագործել նաեւ Ղարաբաղի պարագային», հարց տուաւ ամերիկացի համանախագահը:

Ի պատասխան Ուորլիքի յայտարարութիւններուն, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարարութիւնը Twitter-ի վրայ համաձայնութիւն յայտնեց Արցախի մասնակցութեամբ ուղղակի բանակցութիւններու կայացումին:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ «ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՔՈՂԱԶԵՐԾՈՒՄԸ ՑԱՒՈՏ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ Է, ԲԱՅՑ ՊԷՏՔ Է ԿԱՏԱՐՈՒԻ»

Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ նախագահները մամլոյ ասուլիսի ընթացքին:

Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանտի Անգարա կատարած պետական այցելութեան եւ Թուրքիոյ նախագահ Ապտուլա Կիւլի հետ տեղի ունեցած բանակցութիւններու ընթացքին, Հայոց Ցեղասպանութիւնն ու անոր միջազգային ճանաչումը դարձան օրակարգի գլխաւոր կէտերէն մէկը:

Մի քանի ժամ տեւած առանձնազրոյցի աւարտին տեղի ունեցած միատեղն մամլոյ ասուլիսի ժամանակ նախագահ Օլանտ յայտարարեց.- «Պատմական իրադարձութիւններու քողազերծումը ցաւոտ գործընթաց է, բայց այդ պէտք է կատարուի»: Ֆրանսայի նախագահի համոզմամբ՝ առերեսումը սեփական պատմութեան հետ ի վերջոյ կը նպաստէ ժողովուրդներու հաշտեցման:

Ասուլիսի ընթացքին Օլանտ չշրջանցեց նաեւ ֆրանսացի օրէնսդիրներու կողմէ Հայոց Ցեղասպանութեան ժխտումը քրէականացնող նոր օրինագծի հաստատման հաւանականութիւնը: Ֆրանսուա Օլանտ չյայտնեց, թէ ֆրանսական կառավարութիւնը ինչպէս կ'արձագանքէ այդ նախաձեռնութեան եւ բաւարարուեցաւ ըսելով.- «Ցեղասպանութեան քրէականացման հարցի վերաբերեալ կրնամ ըսել, որ մենք կը դիմենք ճիշդ քայլի՝ հետեւելով օրէնքի պահանջին: Մեր նպատակը ճշմարտութեան հասնիլն է, եւ մենք կը փափաքինք, որ բոլորը ըմբռնեն այդ փաստը»:

Նոյն ասուլիսի ընթացքին Թուրքիոյ նախագահ Ապտուլա Կիւլ իր կարգին խօսելով նոյն հարցի շուրջ գլխաւորաբար շեշտը դրաւ եւրոպական դատական ու պետական ատեաններու որոշումներուն վրայ:

Կիւլ մասնաւորաբար յիշեցուց Ցեղասպանութեան ժխտումը քրէականացնելու առաջին փորձը կասեցուցած Ֆրանսայի Սահմանադրական Խորհուրդի որոշումը, ինչպէս նաեւ Մարդու Իրաւունքներու Եւրոպական Դատարանի որոշումը, որով չեղեալ յայտարարուեցաւ Թուրքիոյ Բանուորական կուսակցութեան ղեկավար Տողու Պերինչէքի դէմ Լօզանի դատարանին կողմէն կայացուած վերջին վճիռը:

«Ֆրանսայի նախագահի հետ դէմ առ դէմ զրոյցի ժամանակ մենք այս հարցը շատ անկեղծ մթնոլորտի մէջ քննարկած ենք: Ընդգծեցինք, որ 1915 թուականի իրադարձութիւններու քննութեան պէտք է ներգրաւուին պատմաբաններն ու երրորդ

⇨ 4

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՃԱՆՉՑԱՒ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Միացեալ Նահանգներու ամենամեծ քաղաքներէն մէկը, հայաշատ Լոս Անճելըսի Քաղաքապետական Խորհուրդը միաձայնութեամբ վաւերացուց բանաձեւ մը՝ ճանչնալով Լեռնային Ղարաբաղը որպէս անկախ եւ ինքնիշխան պետութիւն:

Բանաձեւը նաեւ կոչ կ'ընէ միջազգային հանրութեան ըստ արժանւոյն ճանչնալ «Արցախի Հանրապետութիւնը որպէս ազատ, անկախ եւ ինքնիշխան պետութիւն»:

Խորհուրդի բանաձեւը կը յայտնէ, որ Լեռնային Ղարաբաղը իր անկախութեան աւելի քան երկու տասնամեակներու ընթացքի ձգտած է փոփոխութիւն եւ կայունութիւն բերել Կովկասի տարածաշրջանին, կազմակերպած է ազատ եւ արդար ընտրութիւններ ու հանրաքուէներ, որոնք լայնօրէն հռչակուած են օրինակելի տարածաշրջանին համար:

⇨ 4

ԱՐՑԱԽ

ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը յայտարարեց, որ ատրպէյճանական կողմը կը շարունակէ խախտել զինադադարի դրութիւնը, հակառակ Սոչիի ողիմպիականի օրերուն զինադադարը պահպանելու գծով ձեռք բերուած համաձայնութեան: Ըստ նախարարութեան, ատրպէյճանական զինուած ուժերու ստորաբաժանումները կը շարունակեն կրակոցներ արձակել հայկական դիրքերուն ուղղութեամբ, հետեւաբար, անոնք կամ չեն վերահսկուիր հրամանատարութեան կողմէ, կամ մտադրութիւն կայ ընդհանուր կացութիւնը սրելու: Նախարարութիւնը նաեւ հաստատեց, որ հայկական կողմը կը վերահսկէ սահմանային կացութիւնը շփման գիծին վրայ եւ խստօրէն կը հետեւի զինադադարի պահպանման աշխատանքներուն:

ՖՐԱՆՍԱ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ Ս.Դ.Հ.Կ. ՀԱՅ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԸՆԿ. ՍԱՐՕ ՄԱՐՏԻՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

Հարց.- Վերջերս ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Հոլանտ պաշտօնական այցելութիւն մը տուաւ Թուրքիա առաջին անգամ ըլլալով վերջին 22 տարուայ ընթացքին. ձեր կարծիքով ի՞նչ նպատակներ կը հետապնդէր այդ այցելութիւնը:

Պատ.– Այս այցելութիւնը կը միտէր ջերմացնել երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները, որոնք կը գտնուէին սառած վիճակի մէջ, Նիքոլա Սարքոզիի յառաջ քաշած տեսակէտներուն պատճառներով:

2007-ի երրորդ եռամսեակէն ի վեր, Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան բանակցութիւններուն սառեցումը, որուն պատճառներն էին, առաջին՝ Կիպրական Հարցը եւ երկրորդ՝ Հայոց Ցեղասպանութեան ժխտողականութեան դէմ օրէնքը, որ մետասաներորդ վայրկեանին կասեցուեցաւ Ֆրանսական Սահմանադրական Խորհուրդին կողմէ:

Ֆրանսուա Հոլանտի այս ճամբորդութիւնը կը նկատուէր պատասխան մը Նիքոլա Սարքոզիի 2011 Հոկտեմբերին Հայաստան կատարած այցին եւ կը միտէր հանդստացնել Թուրքիան վերոնշեալ պատճառներուն վերաբերեալ՝ սակայն զգուշաւոր ձեւով:

Հարց.- Նախագահ Ֆրանսուա Հոլանտ յայտնեց թէ դէմ չէ Թուրքիոյ անդամակցութեանը Եւրոմիութեան:

Պատ.– Այո, ան թերարտայայտուեցաւ Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան բանակցութիւններուն վերսկսման, այդ պայմանաւորելով Ֆրանսայի մէջ կայանալիք հանրաքուէի մը, լաւ գիտնալով որ եթէ 2003-ին ֆրանսացիներու 54%ը դէմ արտայայտուած էր Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան, այսօր այդ կը կազմէ 80%:

Հարց.- Իսկ Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման գծով որեւէ նորութիւններ կայի՞ն:

Պատ.– Ինչ կը վերաբերի Հայոց Ցեղասպանութեան ժխտողականութեան դէմ օրէնքին, ան կ'ըսէ, «Յիշողութեան դաստիարակութիւնը պէտք է կատարուի», «Օրէնքը պէտք է գերակայէ», եւ կ'աւարտէ ըսելով. «Կարելին պիտի ընենք յարգելու համար մեր եւրոպական պարտաւորանքը, որ 2008-էն ի վեր կը պահանջէ իւրաքանչիւր անդամ երկրէ պատժել ցեղասպանութեան ոճիրին ժխտողականութիւնը, եւ պատշաճեցնել զայն ֆրանսական օրէնքին, յարգելով համաշխարհային համաձայնութիւններն ու Սահմանադրական Խորհուրդին պահանջքը»:

Ան չափազանց ուշադիր էր: Զգուշաւոր գործելով «Ցեղասպանութիւն» որակումը փորձեց չվշտացնել Թուրքիան, հակառակ անոր որ նոյնինքն Ֆրանսան, 2001 Յունուար 29-ի օրէնքով ճանչցած էր Հայոց Ցեղասպանութիւնը: Նախագահը նաեւ հաստատեց թէ իրական գետնի վրայ կ'ուսումնասիրուի ցեղասպանութեան ժխտումը պատիժի ենթարկելու օրինագիծը:

Ֆրանսուա Հոլանտ փորձեց չվիրաւորել Թուրքիան, որուն հետ կը ցանկայ տնտեսական, ուժանիւթի եւ փոխադրութեան պայմանագիրներ ստորագրել: Միւս կողմէ Հրանդ Տինքի այրիին՝ Րաքելին հանդիպելով, լռելեայն կառչած մնաց մարդկային իրաւանց սկզբունքներուն, խօսքի ազատութեան եւ յիշողութեան դաստիարակութեան:

Հարց.- Ի՞նչ է Հայ Եւրոպական Խորհուրդին կեցուածքը այս մասին:

Պատ.– Բնականաբար Հայ Եւրոպական Խորհուրդը կը դատապարտէ որ Նախագահ Հոլանտի պատգամը ուղղուած Թուրքիոյ, աւելի բացայայտ եւ վճռական չէր: Կը դատապարտէ Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան բանակցութիւններուն վերսկսումը, հակառակ անոր որ Թուրքիա գրաւած կը պահէ Կիպրոսի՝ Եւրոպական Միութեան անդամ երկիրի մը տարածքին կէսը, որ Թուրքիա փակ կը պահէ իր սահմանը Հայաստանի հետ եւ կը շարունակէ Հայոց Ցեղասպանութեան հանդէպ իր ժխտողական քաղաքականութիւնը:

ՀԱՅ ԹԵՐԹԸ ԸՆԿԵՐՆ Է ՀԱՅ ՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՆ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԽԱՂԵՐ

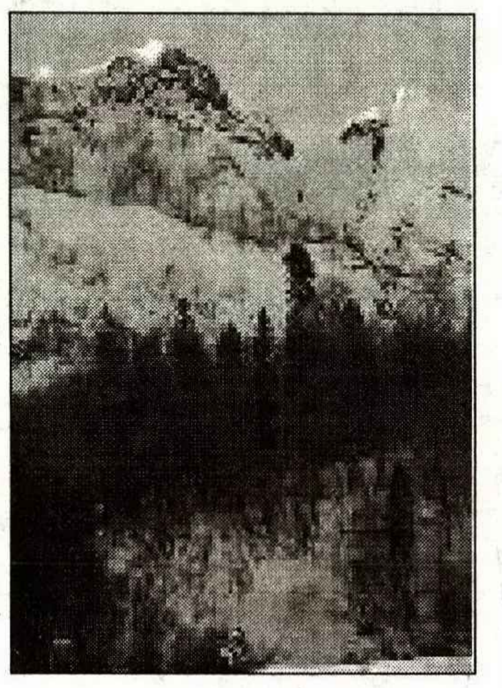

Փետրուար 24-էն Մարտ 2 Հայաստանի մէջ առաջին անգամ տեղի պիտի ունենան Համահայկական ձմեռնային խաղեր: Խաղերու ցանկին մէջ ընդգրկուած մարզաձեւերէն երեքը՝ դահուկ, լեռնադահուկ եւ սնոուպորտ, կը նախատեսուի իրականացնել Ծաղկաձորի մէջ, իսկ հոքէյ մարզաձեւը՝ Երեւանի Կ. Դէմիրճեանի անուան մարզահամերգային համալիրին մէջ:

Ինչպէս կը տեղեկացնէ համահայկական խաղերու համաշխարհային կոմիտէն, կը նախատեսուի աւելի քան 18 պետութիւններէ շուրջ 300 մարզիկներու մասնակցութիւն:

Համահայկական խաղերու գաղափարը Սփիւռքի երիտասարդութիւնը Հայաստան բերելն է, մարմնամարզութեան միջոցով Հայաստանի մարզական կազմակերպութիւններու եւ Հայաստանի հետ կապելը: Համահայկական ձմեռնային խաղերու կարգախօսն է «Միասնութիւն՝ մարզանքով»:

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ՝ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄԱԿՑԵԼԷ ԵՏՔ...

1

Պատասխանելով այն հարցին թէ, արդեօ՞ք Մաքսային Միութեան միանալու Հայաստանի որոշումը չի նշանակեր Հայաստան ԵՄ յարաբերութիւններու օրակարգէն հրաժարում, նախագահը ըսած է,- «Քանի որ Եւրոպական Միութեան հետ մեր փոխյարաբերութիւնները կառուցւում են ընդհանուր արժէքների, մարդու իրաւունքների յարգման, օրէնքի գերակայութեան եւ ժողովրդավարական ազատութիւնների նկատմամբ նուիրուածութեան հիմքի վրայ: ԵՄ-ի հետ մեր երկխօսութեան՝ Հայաստանում բարեփոխումների անցկացման մեր պարտաւորութիւններին եւ փոխշահաւէտ համագործակցութեան ընդլայնմանը վերաբերող մասը շարունակում է մնալ որպէս առաջնահերթութիւն մեր յարաբերութիւնների օրակարգում»:

ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՏՐԱՄԱԴՐԷ ՍՈՒՐԻԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնադրամի Խնամակալներու խորհուրդը որոշած է սուրիահայութեան տրամադրել 120 հազար եւրոյի օժանդակութիւն մը, որ պիտի ըլլայ Բերիոյ Թեմի առաջնորդ Շահան Արք. Սարգիսեանի գլխաւորութեամբ խումբ մը կազմակերպութիւններու վերահսկողութեան տակ:

Այս մասին կը հաղորդէ հիմնադրամը:

Կիւլպէնկեան հաստատութեան Հայկական համայնքներու բաժանմունքին կողմէ տրամադրուած գումարը պիտի ծառայէ ոչ միայն Հալէպի համայնքի վերականգնման, այլ նաեւ պիտի նպաստէ այլ համայնքներու, ներառեալ Դամասկոսի հայութեան: Հիմնադրամը, անցեալ տարուան ընթացքին, Սուրիայէն մեկնած գաղթականներուն համար յատկացուցած էր 80 հազար եւրոյի գումար մը :

Աջակցութիւն Կրթական Ոլորտին Պատերազմէն խոյս տուած հազարաւոր սուրիացի համալսարանականներ այժմ իրենք զիրենք կը գտնեն իրենց ուսումը շարունակելու դժուարութեան առջեւ: Ի տես այս տագնապին՝ ՄԱԿ-ի Քաղաքակրթութեանց դաշինքի նախկին բարձրագոյն յանձնակատար Խորխէ Սամփայօ այլ կազմակերպութիւններու հետ համագործակցաբար ստեղծեց սուրիացի ուսանողներու համար համաշխարհային գործընկերութիւնը, որուն նպատակը նշեալ ուսանողներուն կրթաթոշակներու վճարման աջակցիլն է, ինչպէս նաեւ օգնել, որ ուսանողները իրենց ապաստանած երկիրներուն մէջ իրենց կրթութիւնը շարունակեն: Կիւլպէնկեան հիմնարկը մինչեւ 2015 պիտի զօրակցի այս ծրագիրին՝ հալէպահայ աշակերտներուն տրամադրելով շուրջ 200 հազար եւրօ:

Աւելին, Հայաստան գտնուող շուրջ 350 սուրիացի գաղթական ուսանողներ իրենց ուսումը շարունակելու համար Կիւլպէնկեան հաստատութեան Հայկական համայնքներու բաժանմունքէն աջակցութիւն պիտի ստանան:

Սուրիոյ մէջ նախակրթական եւ երկրորդական դպրոցները եւս պատերազմէն մեծ վնասներ կրեցին: Հիմնարկը այդպիսի 22 դպրոցներու համար շուրջ 125 հազար եւրոյի գումար մը պատրաստած է, որպէսզի հազարաւոր մանուկներ կարենան իրենց ուսումը շարունակել:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԿԱՅ 24 ՀԱԶԱՐ ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԱՌՈՅՑ

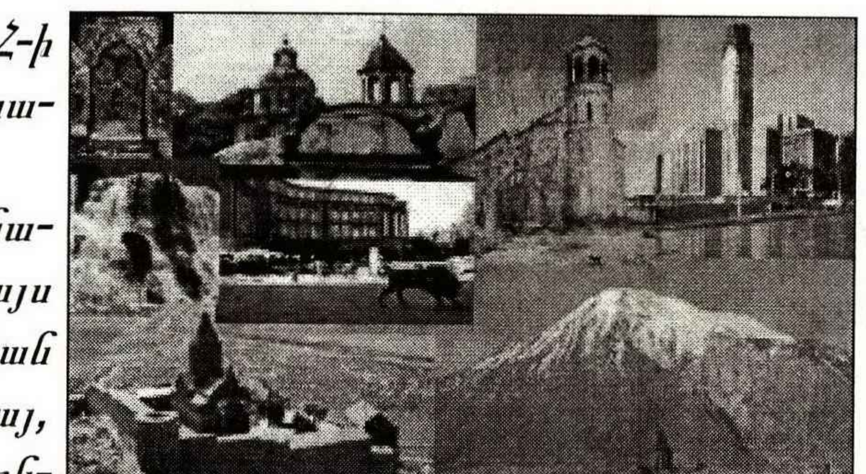

2014 թուականը ԱՊՀ-ի մէջ հռչակուած է զբօսաշրջութեան տարի:

Ոլորտի պատասխանատուներուն համար այս առումով տարին բաւական խճողուած պիտի ըլլայ, յայտնեց Հայաստանի տնտեսութեան նախարարութեան զբօսաշրջութեան վարչութեան պետ Մեխակ Ապրեսեանը: «Ոլորտի զարգացման գլխաւոր գրաւականներից է ակտիւ եւ արդիւնաւէտ միջազգային համագործակցութիւնը, մասնաւորապէս՝ ԱՊՀ տարածքում, որտեղից մեծ է զբօսաշրջիկների հոսքը մեր երկիր: Արդէն պատրաստ է միջոցառումների նախնական ծրագիրը, որը կը հաստատուի Մարտին կայանալիք ԱՊՀ զբօսաշրջութեան հարցերով խորհրդի նիստում: Այդ գործընթացին ակտիւօրէն մասնակցում է նաեւ մեր երկիրը», նշեց ան:

Զբօսաշրջութեան տարին խթան պիտի հանդիսանայ բնագաւառի զարգացման եւ մասնագէտներու միջեւ փոխգործակցութեան, մասնաւորապէս՝ միացեալ զբօսաշրջային արդիւնք ստեղծելու եւ շուկայ հանելու իմաստով: Ռուսիոյ զբօսաշրջութեան գործակալութեան միջազգային համագործակցութեան վարչութեան պետ Վալերի Քորովքինը յայտարարած է, որ պատրաստ է ոլորտի զարգացման ռազմավարութիւնը ԱՊՀ տարածքին մէջ: «Առիկա լուրջ փաստաթուղթ է, որով փորձած ենք ներկայացնել ոլորտի երկարաժամկէտ զարգացման ուղեցոյցները: Յոյսով ենք, որ այս փաստաթուղթը պիտի նպաստէ զբօսաշրջութեան ոլորտին մէջ ջանքերու միաւորման», յայտնած է ան:

Առաջին հերթին կարեւոր են ենթակառուցուածքներու զարգացումը եւ ծառայութիւններու որակը, մատչելիութիւնը եւ արդիականացումը: Այս առումով Հայաստանի մէջ տարուէ տարի կը կատարուի մեծ աշխատանք: Ամէն տարի Հայաստանի մէջ կը սկսի գործելու 10 նոր պանդոկ: Հայաստանի մէջ կան տարատեսակ զբօսաշրջութեան զարգացման հնարաւորութիւններ: Միայն պատմամշակութային կառոյցներուն թիւը կը հասնի 24 հազարի:

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՅՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(յեղափոխութեան երրորդ տարելիցին առիթով)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

Անցեալ Թիւով, հիմնուելով Ալէն Պատիուի, Մայքըլ Հարտի, Անթոնիօ Նեկրիի եւ Սլավոյ Ժիժէքի գրութիւններուն վրայ, կը փորձէի ցոյց տալ Եգիպտոսի 2011 Յունուարի յեղափոխութեան յառաջացուցած համայնական տարածութիւնները: Այս Թիւով կը փափաքիմ ակնարկ մը նետել իրադարձութեան շնորհիւ բացուած մշակութային տարածութիւններուն վրայ:

Եգիպտացի ծանօթ արձակագիր Սալուա Պաքր կը նկարագրէ յեղափոխութեան օրերուն ստեղծագործական դրութիւնը.

«Բացի բողոքի միջոցներու նորարարութիւններէն՝ ուր իրենց ողջ դրականութեամբ արտայայտուեցան եգիպտական ինքնութեան յատկանիշները (այն յատկանիշները՝ զորս Մուպարաքի վարչակարգի քաղաքական բռնութիւնը եւ տարածուած կաշառակերութիւնը յաջողած էին ոչնչացնել), եգիպտացիները աշխարհին ցոյց տուին՝ որ ուրախութիւնը, զուարճութիւնը, ծաղրանքը, խմբային երգը, նկարչութիւնը եւ քոշարիի դատարկ տուփերու գեղարուեստականացում, կրնան հանդիսանալ դիմադրութեան միջոցներ: Անոնք ցոյց տուին նաեւ, թէ ցուցարարութիւնը, նստացոյցը եւ կարգախօսերու բարձրագոյն արձակումը կրնան կատարուիլ քարնաւալային փոթորկոտ տօնակատարութիւններու միջոցով, որոնք կ'արտացոլեն Օզիրիսի բեղմնաւորութեան հետ կապուած աղմկալից տօնակատարութիւններէն բխած հին աւանդոյթի ներքին յատկութիւնը, այն տօնակատարութիւնները՝ որոնց մասին Հերոդոտոս մանրամասնօրէն նկարագրած է իր յայտնի պատմութեան մէջ:»(1)

Արուեստի կարեւոր արտայայտութիւններէն մէկը եղաւ կրաֆֆիթիի եւ փողոցի արուեստի աննախադէպ ծաղկումը: Միա Կրոնտահլ լուսանկարելով վաւերագրած է աւելի քան 430 կրաֆֆիթի՝ 2011 Յունուար 25-էն սկսեալ մինչեւ Մասփերոյի եւ առաջին Մոհամմէտ Մահմուտի ժամանակաշրջանը(2): Այս նկարներուն մէջ կայ դիմադրութիւն, դիմադրութիւն՝ առանց ատելութեան, այս օրերուն համար շատ դժուար համակեցութիւն մը: Կան ազդեցիկ նկարներ ոստիկանութեան, մարդու շահագործման, պետական ուժի բռնաբարական օգտագործման դէմ, նիւթեր՝ որոնք հազուադէպ կը պատկերուին աքատեմիքներու գործերուն մէջ: Կը բացակային «աքատեմիք» դպրոցները, չեն նախատեսուած թանգարանային այցելուի համար, չեն ենթարկուիր ապրանքային փոխանակման օրէնքներուն, թէեւ ոմանք նկարուած են Գեղեցիկ Արուեստի Աքատեմի շրջանաւարտներու կողմէ: Այս բոլորին շնորհիւ նկարները ազատագրուած են կանխապէս սահմանուած կարծրատիպերէ եւ հասած բարձր հաղորդականութեան: Ոչ մէկ նկար կը նմանի միւսին, իւրաքանչիւրն ունի *իր* իմաստն ու պատմութիւնը:

Կրոնտահլ իր նախաբանին մէջ կը շեշտէ կրաֆֆիթիներուն մարդկային տարողութիւնը.

«Եգիպտական Յեղափոխութիւնը զարմացուց աշխարհը: Նոյնքան անսպասելի էր նաեւ պատերու գրութիւններուն պոռթկումը որ զուգահեռ ընթացաւ Յեղափոխութեան հետ: Եգիպտացի ժողովուրդը պահանջեց ազատութիւն, հաց եւ հասարակական արդարութիւն, զորս նոր ծնունդ առած «կրաֆֆիթիներու» թարգմանեցին սթենսիլներու եւ գծագրութիւններու միջոցով՝ որոնք անշիջելի կրակի նման տարածուեցան ողջ Եգիպտոսի փողոցներով: Ասիկա անցողիկ երեւոյթ մը չէր: Մէկ ու տարի ետք, Եգիպտոսի փողոցի արուեստը տակաւին կ'ապրի եւ կը գրաւէ համայն աշխարհի ուշադրութիւնը: [...]

«Յեղափոխութենէն առաջ հազուագիւտ երեւոյթ մըն էր կրաֆֆիթին: Եգիպտոսի պատերուն վրայ պատահականօրէն յայտնուող գրութիւններն ու գծագրութիւնները շուտով կը վերացուէին: Բողոքի արուեստը անկարելի առաքելութիւն մըն էր Մուպարաքի վարչակարգին տակ, ուր Մշակոյթի Նախարարութիւնը կ'իշխէր բոլոր հանրային արտայայտութիւններուն վրայ: Զանգուածային ապստամբութեան տասնութ օրերը՝ որոնք վերջապէս տապալեցին նախագահ Հոսնի Մուպարաքի լճացած վարչակարգը, զգացական երկրաշարժ մը հանդիսացան երկիրին համար: Տասնամեակներու ճնշումն ու յուսահատութիւնը յանկարծ վերածուեցան լաւատեսութեան, նորածին կենսունակութեան եւ աշխուժութեան, թոյլատրելով ժողովուրդին բացայայտել նոր ազատութիւններ՝ ներառեալ արուեստի ազատ ստեղծում:»(3)

Յոյցերու տասնութ օրերուն, Թահրիր հրապարակը դարձաւ նաեւ երաժշտական ստեղծագործութեան բնօրրան: «Թահրիրի մէջ երաժշտական կատարման նպատակն էր բազմութեան (ինչպէս նաեւ նոյն ինքը երաժիշտներուն) մէջ արթնցնել զգայուն կամ յուզիչ տրամադրութիւններ, ինչպէս՝ զայրոյթ, կարօտաբաղձութիւն, սուգ կամ համբերութիւն, կամ բազմութիւնը միաւորել Տուրքհայմի անուանած «հաւաքական աւիւն»-ով: Հետեւաբար, երգի մը իմաստը ոչ թէ պարզապէս արդէն գոյութիւն ունէր բառին եւ մեղեդիին կամ յարակից յիշողութիւններուն եւ արձագանգներուն մէջ, այլ քաղաքական ամենալարուած պահերուն դարբնուած էր բուն կատարման մէջ», կը գրէ Թէտ Սուետենպուրկ(4): Կը նշանակէ թէ բառը, երաժշտութիւնը եւ անհատ ու խմբային կատարողականութիւնները կը ներկայացնէին հաւաքական ստեղծագործականութիւն մը: Բարձրախօսք ապրանքի դրութեան տիրացած երաժիշտ «աստղ»-երը տեղ չունէին հրապարակին մէջ: Արդարեւ, Փետրուար 11-էն ետք, լիպերալ կոչուող ուժերը փորձեցին իրենց դրամի ուժով վերադարձնել հին աստղերու «աստղայնութիւն»-ը, մինչդեռ ֆունտամենթալիսթները ուժեղացուցին երաժշտութեան մեղադրումի իրենց հռետորականութիւնը: Ինչ որ ալ ըլլայ պարագան, Թահրիրը նոր մղում տուաւ հիփ-հոփ, heavy metal եւ ռափ երաժշտութիւններուն, որոնց հեղինակները գոնէ ազատագրուած ըլլալով իրենց ընդհատակեայ դրութենէն, կրցան յատկապէս օգտագործել YouTube-ի նման նոր տարածութիւններ, ինչպէս նաեւ զարգացնել անձնական տարածման միջոցները:

Երգերուն շօշափած նիւթերը ոչ մէկ կապ ունին լիպերալներուն կերտած փոփ աստղերու վերացական սիրերգներուն կամ ձեւական ազգայնականութիւններուն հետ: «Սիրեցի, եարս տարան»-ի կամ «Մեր փառապանծ հայրենիք»-ի նման բանաձեւեր չկան: Այլ կայ մարդը, եգիպտացի մարդը՝ ապրող, իրական, կացութիւններուն հետ միացող, կացութիւններ ստեղծող: Աղեքսանդրիացի ռափ երաժիշտ Շերին Ամր դիտել կու տայ թէ յեղափոխութենէն ետք ստեղծուած ռափ երաժշտութեան լաւագոյն արտադրութիւնը չէ կապուած յեղափոխութեան նիւթին հետ: Իրականութեան մէջ, կ'ըսէ, «ես ճիշդ հակառակը կը գտնեմ: Ռափ երաժիշտները կը խօսին իրապէս իմաստալի հարցերու մասին, կեանքի մասին, եւ անոնց մեծամասնութիւնը կու գայ համեմատաբար ցած ընկերային կարգերէ: Անոնք կը տիրապետեն փողոցի լեզուամտածողութեան: Անոնք կը տիրապետեն այս ռամկական ոճին: Աքանչելի է տեսնել թէ ինչպէս կը յանգաւորեն զայն: Եւ որքան համեստ են: Անոնք քաջութիւնն ունին ըսելու երբեւիցէ ինչ որ ունին իրենց մտքերին մէջ:»(5)

Յեղափոխութեան տասնութ օրերը նաեւ բացայայտեցին կարգախօսերու (slogans) անվերջանալի շարաններ: Ամէն պահու եւ ամէն տրամադրութեան կը յօրինուէր նորը, որ անմիջապէս բարձրաձայն կրկնուելով կը տարածուէր ամէնուրեք: Յաճախ երկու կիսատողերէ կազմուած այդ նախադասութիւնները բնազդաբար յանգաւորուած եւ կշռականացուած էին եւ կը բովանդակէին բանաստեղծական հրաշալի երեւակայութիւն եւ իմաստ: Անոնք՝ իրենց այդ որակական ու քանակական յատկանիշներով, կրնային ծնիլ ու ծաւալուիլ միայն ազատ տարածութիւններու մէջ եւ այնպիսի ժողովուրդի մը կողմէ որուն համար բանաւոր մտքը տակաւին կենդանի կարեւորութիւն ունէր:

1990-ականներուն եգիպտոսի մէջ սկսած էր այլընտրանքային գրականութիւն մը, որ կը կազմէր յեղափոխութեան մտաւոր կորիզը: Յեղափոխութենէն ետք անոր այլընտրանքային դրութիւնը մնաց անփոփոխ բայց քանակային նկատելի աճաւելութեամբ: Օրինակ, 2011 Մարտին Մոհամմէտ Քէշթայի խմբագրութեամբ լոյս տեսաւ *Ալ-Քիթապա Ալ-Օխրա* (Միւս գրութիւնը) գրական ժողովածուն, որ իր 408 էջերուն մէջ աննախադէպ նախաձեռնութեամբ մը կը բովանդակէր աւելի քան 60 գրողներու եւ արուեստագէտներու արձակները, բանաստեղծութիւնները, ծաղրանկարները եւ լուսանկարները, բոլորն ալ գրուած յեղափոխութենէն ետք եւ տարբեր աստիճաններով կապուած անոր հետ: Ժողովածուին մէջ չկան գերիշխան գաղափարախօսութիւններ եւ անպայմանօրէն կանխակալ տեսութիւններու հետ առնչուելու նկրտումներ, այլ կան գրական բաց կառուցուածքներ եւ բազմակէտային վերջաւորութիւններ, գաղափարներու, միտքերու, մտորումներու հոսանքներ եւ մեկնաբանական տարբերակայնութեան հնարաւորութիւններ: Կարեւորը գիտելիքի շրջագայութիւնն է եւ ոչ թէ անձի հռչակումը:

Այլընտրանքային գրականութեան նշանակալի երեւոյթ մըն էր նաեւ գրական պլոկերու աճը, ուր գրականութիւն, արուեստ, քաղաքականութիւն եւ կեանք ներկայացան առանց տարանջատումներու:

Կարելի է երկար անդրադառնալ նաեւ ուրիշ արուեստներու մասին (թատրոն, շարժանկար, եւլն.)՝ որոնցմէ իւրաքանչիւրը առաջադրեց իր ուրոյն լուծումները յեղափոխութեան բնաբանին մէջ: Բոլորն ալ ցոյց կու տան ազատագրուած եւ ինքնակազմակերպուած արուեստի մը հաւաքական «իշխանութիւն»-ը:

Մինչ այս տեսակ ազատ արուեստը կը զարգանար վարէն վեր դրութեամբ՝ առանց պետական հովանաւորութեան, առանց պետական հոգատարութեան եւ առանց պետութեան ընդհանրապէս, բացայայտելով խիտ տաղանդաւոր ու մանաւանդ յանախող մտածող եգիպտացի արուեստագէտներու բազմութիւն մը, պետականօրէն վերահսկուած հիմնարկներն ու իրենց տնօրէնները կը շարունակէին իրենց վերէն վար հսկուած արուեստի ծանուցանումը, առիթ չկորսնցնելով «դուրս»-էն անդրադառնալու յեղափոխութեան նիւթին, օրինակ, Սուզան Մուպարաքի կողմէ նշանակուած Աղեքսանդրիոյ Մատենադարանի 20 հազար տոլար ամսական ստացող տնօրէնը (այս չափանիշով, Մատենադարանի նուազագոյն եւ առաւելագոյն ամսականներուն յարաբերութիւնը այսօր 2 տոկոսէն նուազ է)՝ որ լրագրամիջոցային բաւական մեծ աղմուկի ուղեկցութեամբ կը կանգնեցնէ յեղափոխութեան զոհերուն նուիրուած յուշարձան մը, կամ Ֆարուք Հոսնիի կողմէ նշանակուած նոյն մատենադարանի արուեստի տնօրէնը՝ որ յեղափոխութեան նուիրուած երգի յօրինման մրցոյթ կը յայտարարէ, կամ Գահիրէի Օփերայի պարարուեստի ինքնասահմանեալ մենապարը՝ որ կը բեմադրէ *Փարաւոններ եւ յեղափոխութիւնը* անունով պարէ մը, կամ քանիցս եգիպտական երաժշտութիւնը արհամարհած երաժիշտ մը՝ որ կը յօրինէ ու կը կատարէ յեղափոխութեան նուիրուած ստեղծագործութիւն մը: Յեղափոխութիւն մը չի կատարուիր գովերգուելու համար, թէեւ անիկա գովերգելու շահաբեր նիւթ է վերնախաւին համար:

Փորձեր եղան վերահսկելու կրաֆֆիթիին վրայ: Յեղափոխութենէն քանի մը ամիս ետք, եգիպտական պաշտօնական հիմնարկներ եւրոպային «մասնագէտ» կրաֆֆիթիթներ հրաւիրեցին՝ իբր եգիպտացի «փողոցային» կրաֆֆիթիթներուն դաստիարակելու, յղկելու եւ բան մը սորվեցնելու համար, թէեւ Կրոնտահլի գիրքին ուշադիր ուսումնասիրութիւնը ցոյց կու տայ՝ թէ այս վերջինները «սորվելու» ոչինչ ունին, այլ իրենց արուեստը՝ ինչպէս որ կայ, հաղորդելու եւ «սորվեցնելու» շատ բան կը բովանդակէ: Պէտք է միայն «ընդունակութիւն» ունենալ դիտել, *լաւ* դիտել, Կրոնտահլի հատորին բովանդակութիւնը: Նպատակը, անշուշտ, վերադիր աքատեմիզմի միջոցով հսկել ու ինքնաբուխ եւ արուեստի նորափթիթ տարածականութեան վրայ: 2013 Նոյեմբերին, Տեղական Զարգացումի Նախարար Ատէլ Լապիպ կ'առաջարկէ օրէնք սահմանել եւ «չարաշահող» գծագրութիւններու համար կրաֆֆիթիթին տուգանքել հարիւր հազար ոսկի կամ բանտարկել չորս տարի(6):

Դրամատիքական ազատութեան օրինակ էին ռամադան ամսուայ շարժանկարաշարերը (serials): Նախքան յեղափոխութիւնը, 2010-ի շարժանկարաշարերուն համար ծախսուած էր 1 միլիառ եգիպտական ոսկի(7): Յեղափոխութենէն ետք, անոնց 2012-ի ընդհանուր պիւտճէն կը հասնի 1 միլիառ 180 միլիոնի(8), եւ ասիկա այն պարագային՝ երբ զանոնք ցուցադրող հեռատեսիլի կայաններուն հաղորդավարները ամէն օր եւ ամէն վայրկեան կը խօսէին երկիրի նիւթական սնանկացման մասին: Երկիրի տնտեսութիւնը հաւանաբար լաւ վիճակի մէջ չէր, բայց շարժանկարաշարերը ֆինանսաւորող մեծահարուստները եւ բազմահարուստ ընկերութիւնները կը գործէին միեւնոյն նպատակին յարմարականութեամբ: 2012-ի շարժանկարաշարերը՝ նախայեղափոխական շրջանին նման, հիմնուեցան հիմնահոսանքի աստղերասաններուն վրայ, քանի որ շուկայացման մեքանիզմները եւ արաբական քարիւղի երկիրներու

➪ 4

ՃԱՌԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐ ԲԱՐԵՊԱՇՏ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԱՅՍ ՏԱՐԻ ՄԵԾ ՊԱՀՔԸ ԿԸ ՍԿՍԻ ՄԱՐՏ 3-ԷՆ

Մեծ Պահոց շրջանին առաջին ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ժամերգութիւնները.

1. Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՄԷՋ

Ուրբաթ, 7 ՄԱՐՏ -ին, երեկոյեան ժամը 5-ին:

2. ՄԵՐՃԱՆԵԱՆ ՄԱՏՈՒՌԻՆ ՄԷՋ

Հինգշաբթի, 13 ՄԱՐՏ -ին, երեկոյեան ժամը 5-ին:

*Այնուհետեւ յաջորդող ամէն **ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ**, օրերուն երեկոյեան ժամը 5-ին, կը հրաւիրենք ներկայ ըլլալու հոգեզմայլ եւ հոգեպարար սոյն արարողութիւններուն, որպէսզի աղօթքի միջոցով Աստուծոյ խաղաղութիւնը եւ Սէրը մշտապէս բնակութիւն հաստատեն մեր հոգիներէն ներս:*

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՅՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

3

(յեղափոխութեան երրորդ տարելիցին առիթով)

սպառող չուկանները մնացած էին անվնաս: Բուն յեղափոխական երիտասարդութեան մասնակցութիւնը անոնց կերտման մէջ մնաց երկրորդական եւ ձեւական:

Սիւնակս կ'ուզէի աւարտել Եգիպտոսի այլընտրանքային գրականութեան ներկայացուցիչ, յեղափոխական Պասէմ Ապտ Էլ-Հալիմի խօսքերով.

«Այն ինչ Թահրիր Հրապարակին մէջ տեսայ այդ դժուար օրերուն՝ երբեք պիտի չմոռնամ ողջ կեանքիս ընթացքին: Շատ բաներ կրնամ յիշել՝ խելակորոյս ըլլալու աստիճան: Եթէ յեղափոխութեան որեւէ ժամանակ այնտեղ գտնուած ես, վստահաբար դուն ալ ինծի նման չատ բաներ տեսած ու ապրած ես:

«Վստահաբար, ինծի նման հանդիպած ես երկար ժամանակ չտեսած հին ընկերներու: Վստահաբար, հանդիպած ես քու ծարաւ վիճակովդ մտահոգուած մէկու մը, որ խմելու ջուր տուած ըլլայ քեզի: Վստահաբար, հանդիպած ես անծանօթներու՝ որոնք իրենց սակաւաթիւ բարիքը բաժնած ըլլան հետդ: Վստահաբար, քեզի քաջալերելու եւ աջակցելու համար անծանօթ ձեռքեր ուսդ չոյած ըլլան: Վստահաբար, լայնաժպիտ եւ քաղաքավար դէմքով չատեր քննած ըլլան քեզի եւ խնդրած տեսնել ինքնութեան թուղթդ եւ ապա ներողութիւն հայցելով ըսած ըլլան՝ հոգ չէ [մաալէչ], պայմաններն այսպէս են [զըրուֆ]: Թահրիր Հրապարակի կեդրոնը՝ աշխարհի ամենէն ապահով տեղերէն մէկը, երբեք օտար չէիր զգար ինքզինքդ:»(9)

Պատիու, Հարտ, Նեկրի եւ Ժիժէք ճիշդ այս խօսքերը կը կրկնէին՝ փիլիսոփայական հարթակի վրայ: Արդեօ՞ք տարբերութիւն կայ փիլիսոփայութեան եւ գրականութեան միջեւ...:

(Վերջ 2/2)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Սալուա Պաքր, «Մալաէքաթ Ալ-Թահրիր» (արաբերէն, Թահրիրի հրեշտակները), *Ալ-Քիթապա Ալ-Օխրա*, խմբագիր՝ Մոհամմէտ Քէչթա, թիւ 2, Մարտ 2011, Գահիրէ, էջ 193 (առաջին թիւը լոյս տեսած էր քսան տարի առաջ՝ Մայիս 1991-ին):

2. Mia Gröndahl, *Revolution Graffiti: Street Art of the New Egypt*, The American University in Cairo Press, 2012:

3. Անդ, էջ x եւ 1:

4. Ted Swedenburg, 'Egypt's Music of Protest: From Sayyid Darwish to DJ Haha', *Middle East Research and Information Project*, http://www.merip.org/mer/mer265/egypts-music-protest:

5. Banning Eyre, 'After the Revolution: Egyptian Music in the Shadow of Tahrir Square', 2 Մայիս 2012, www.mtviggy.com/ articles/after-the-revolution-egyptian-music-in-the-shadow-of-tahrir-square/:

6. 'Cabinet Preparing Bill on 'Abusive' Graffiti: Minister', *Al-Masry Al-Youm*, 5 Նոյեմբեր 2013, www.egyptindependent.com/new/cabinet-preparing-bill-abusive-graffiti-minister:

7. «Մուսալսալաթ ռամատան 2010 թաքալլաֆաթ միլիառ ճունայհ» (արաբերէն, 2010-ի ռամատանի չարժանկարաչարերը արժեցին մէկ միլիառ ոսկի), 4 Օգոստոս 2010, Masreat.com:

8. «Միլիառ ուա 180 միլիոն ճունայհ թաքալիֆ մուսալսալաթ ռամատան 2012» (արաբերէն, 2012-ի ռամատանի չարժանկարաչարերուն ծախսը՝ մէկ միլիառ եւ 180 միլիոն ոսկի), *Ճարիտաթ Ալ-Ուասաթ Ալ-Եաումէյա*, 13 Յուլիս 2012, www.el-wasat.com/portal/ News-55669186.html:

9. Պասէմ Ապտ Էլ-Հալիմ, «Մաչահէտ մըն զաքերա դայր մուրաթթապա» (արաբերէն, Տեսարաններ չդասակարգուած յիշողութենէ), *Ալ-Քիթապա Ալ-Օխրա*, թիւ 2, Մարտ 2011, Գահիրէ, էջ 166:

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՃԱՆՉՑԱՒ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

1

Բանաձեւը կ'անդրադառնայ նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի ինքնորոշման համար մղուած պայքարին:

Բանաձեւը ներկայացուցած է Լոս Անճելըսի Քաղաքապետական Խորհուրդի հայազգի անդամ Փոլ Գրիգորեան:

Այսպիսով Լոս Անճելըս կու գայ միանալու ամերիկեան Ռոտ Այլընտ, Մասաչուսեթս, Մէյն, Լուիզիանա, Մերիլենտ նահանգներուն եւ Ֆրեզնօ քաղաքին, որոնք նմանօրինակ բանաձեւերով ճանչցած են Արցախի անկախութիւնը:

ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ...

1

կողմը: Մեր համոզմամբ, այս խնդիրը չատ նման է այն կնճիռներուն, որ առկայ էին Ֆրանսայի եւ Ալճերիոյ յարաբերութիւններուն մէջ: Ի վերջոյ, առանձին որեւէ բան ընել կարելի չէ: Այս ամէնը միատեղ ջանքեր կը պահանջէ: Բացի այդ, մենք կը յարգենք Ֆրանսայի Սահմանադրական Խորհուրդի որոշումը», - յայտարարեց Թուրքիոյ նախագահը:

Շարունակելով պատմական զուգահեռներ կատարել, Կիւլ կրկին յիշեց 1915 թուականի իրադարձութիւնները, բայց ոչ թէ Հայոց ցեղասպանութիւնը, այլ Տարտանելի ճակատամարտը: «Այն ժամանակ մեր դէմ կը կռուէին նաեւ աւստրալիական ու նորզելանտական ստորաբաժանումներ: Հակառակ անոր, մենք այսօր այդ երկիրներու հետ բարեկամական յարաբերութիւններ ունինք:

Կարելի չէ անցեալի ցաւը փոխանցել սերունդներուն: Մեր զաւակներուն մենք նոր բարեկամութիւն պէտք է փոխանցենք», -ըսդեց Թուրքիոյ Նախագահը:

Թուրքիա այցի ընթացքին Ֆրանսայի նախագահը հանդիպում ունեցած է նաեւ «Ակօս» չաբաթաթերթի խմբագրապետ Հրանդ Տինքի այրիին՝ Ռաքէլ Տինքի եւ եղբօր՝ Օրհան Տինքի հետ:

«CNN Turk»-ը կը տեղեկացընէ որ հանդիպումը լրատուամիջոցներու համար եղած է փակ:

Հանդիպման աւարտին Օրհան Տինք լրագրողներուն ըսած է, թէ հանրութեան հետաքրքրող որեւէ բան չէ քննարկուած: «Փակ, «ընտանեկան» հանդիպում էր»,- ըսած է ան:

Հանդիպումը տեւած է մօտ կէս ժամ: Հարցին, թէ հանդիպման ընթացքին Հայոց ցեղասպանութեան նիւթը քննարկուա՞ծ է, Օրհան Տինքը բացասական պատասխան տուած է: Իսկ Ռաքէլ Տինք հարցերու տարափին ի պատասխան ըսած է. «Այնպիսի բան չկայ, որ դուք չիմանաք»:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, 27 Փետրուար 2014

ՏՕՆ Է ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԶՕՐԱՎԱՐԱՑՆ ՄԵՐՈՑ ՀԱԶԱՐ ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ՎԵՑ ՎԿԱՅԻՑՆ, ՈՐՔ ԿԱՏԱՐԵՑԱՆ Ի ՄԵԾԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Նոյն օրը

ՏՕՆ Է ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ԳԱՐԵԳՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴԻ

ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Այս առիթներով Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ:

Յընթացս Ս. Պատարագի պիտի կատարուի

Հոգեհանգստեան Պաշտօն

Վասն համօրէն ննջեցելոց ազգիս հայոց,

Իսկ

Յաւարտ Ս. Պատարագի պիտի կատարուի

Հայրապետական Մաղթանք

Սկիզբ առաւօտեան ժամերգութեան ժամը 9.00-ին
Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Երթ ու դարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին
Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ

Փինկ-Փօնկի Եգիպտահայկական Մրցաշարք

Շաբաթ, 8 եւ Կիրակի 9 Մարտ 2014-ին

(մասնակցութեամբ եգիպտահայ մարզական եւ մշակութային միութիւններու)

Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ

Կը Խնդրուի չխաչաձեւել

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐ ԲԱՐԵՊԱՇՏ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

*Ամէն **ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ**՝* **ՄԵՐՃԱՆԵԱՆ ՄԱՏՈՒՌԻՆ ՄԷՋ**

*Ամէն **ՈՒՐԲԱԹ**՝* **Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՄԷՋ**

Ժամերգութիւններու սկիզբը՝ երեկոյեան ժամը 5-ին:

Կը հրաւիրենք ներկայ ըլլալու հոգեզմայլ եւ հոգեպարար սոյն արարողութիւններուն, որպէսզի աղօթքի միջոցով Աստուծոյ խաղաղութիւնը եւ սէրը մշտապէս բնակութիւն հաստատեն մեր հոգիներէն ներս:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մեծ Պահոց շրջանին, ամէն Ուրբաթ երեկոյեան, Հելիոպոլսէն դէպի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցի հաւատացեալներուն փոխադրութիւնը դիւրացնելու համար, եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը կարգադրած է հանրաշարժի մասնաւոր սպասարկութիւն «Եկեսցէ»-ի արարողութեան համար: Հանրաշարժի կանգառներն են.

Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 3:30-ին
Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 3:45-ին
Իսկ Կիրակի առաւօտները
Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին
Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԷՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2066.00
21 կիրատ՝ կրամը		258.25
18 կիրատ՝ կրամը		221.40

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.
TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1719 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 6 ՄԱՐՏ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧١٩ الخميس ٦ مارس ٢٠١٤

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏԻ ՕՐԸ

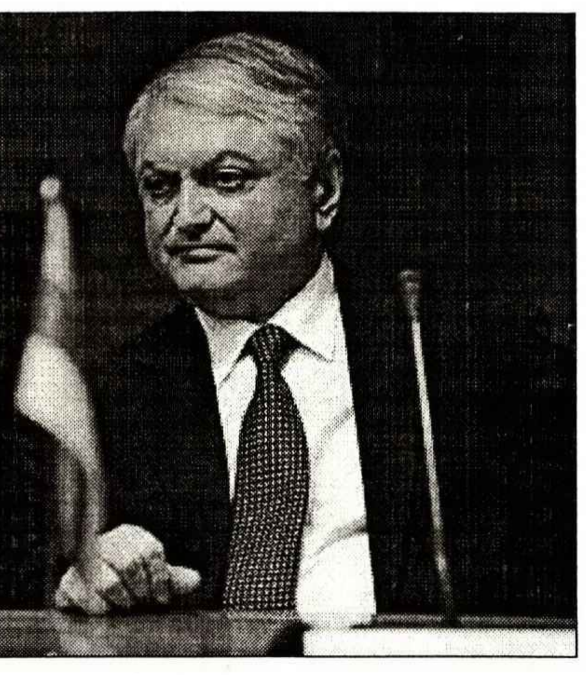

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան շնորհաւորական ուղերձ յղեց Հայաստանի Հանրապետութեան դիւանագէտի տօնին առթիւ:

«Նորանկախ Հայաստանի դիւանագիտութիւնը կարճ, սակայն բաւական հարուստ պատմութիւն ունի, որ լեցուն է ազգային եւ պետական շահերու պաշտպանութեան օրինակելի դրսեւորումներով: Հայ դիւանագէտները կը յատկանշուին իրենց հայրենասիրութեամբ, մասնագիտական բարձր պատրաստուածութեամբ եւ նուիրումով: Այդ պատճառներով մեր հաւասարակշռուած արտաքին քաղաքականութիւնը լայն ընկալում կը գտնէ միջազգային ասպարէզին մէջ, արդիւնաւէտ եւ իրատեսական լուծումներ գտնելով Հայաստանի առջեւ դրուած խնդիրներուն», ըսաւ նախագահ Սարգսեան: Ան համոզում յայտնեց, որ դիւանագէտներու անձնուէր գործունէութեան շնորհիւ Հայաստան ի զօրու կ'ըլլայ պաշտպանելու երկրի եւ ժողովուրդի շահերը, առաւել բարձրացնելու Հայաստանի հեղինակութիւնը միջազգային ասպարէզին մէջ: «Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի նախաշեմին կ'ակնկալեմ այդ ոճրագործութեան միջազգային ճանաչումի եւ դատապարտումի ջանքերու կրկնապատկում», ըսաւ նախագահ Սարգսեան:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան ուղերձ արտասանեց Ջերմուկի մէջ Հայ դիւանագէտի տօնին նուիրուած դեսպաններու հաւաքին ընթացքին:

Անոր համաձայն, Արցախեան հարցով Հայաստանի մօտեցումները կը վայելեն միջազգային հանրութեան աջակցութիւնը:

«Այդ մասին կը վկայեն ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահող երկիրներու ղեկավարներու յայտարարութիւնները: Ղարաբաղեան հիմնախնդիրի կարգաւորման ուղղութեամբ Հայաստանը Մինսքի համանախագահներուն հետ համատեղ ջանքեր կ'իրականացնէ՝ հակամարտութիւնը խաղաղ միջոցներով լուծելու ուղղութեամբ», ըսաւ նախարարը:

Խօսելով Ցեղասպանութեան ճանաչումին մասին, Նալպանտեան հաստատեց, որ Հայաստան հետամուտ է ճանաչումի ուղեգիծին: «Հայաստան միջազգային բեմահարթակներուն վրայ հետեւողականօրէն կը բարձրաձայնէ մարդկութեան դէմ ոճիրներու կանխարգիլման անհրաժեշտութիւնը, հանդէս կու գայ համապատասխան նախաձեռնութիւններով», յիշեցուց ան:

Նախարարին խօսքով, Մաքսային միութեան անդամակցելու որոշումը կը բխի Հայաստանի եւ հայ ժողովուրդի տնտեսական եւ ռազմավարական շահերէն: Նախարար Նալպանտեանի համաձայն, Հայաստան դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատած է աւելի քան 160 երկիրներու հետ եւ կը համագործակցի 90 միջազգային կազմակերպութեան հետ: «Հայաստան այսօր կարողութիւն ունի իր ձայնը լսելի դարձնելու ↳ 4

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԱՏԱՄ ՇԻՖ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ՋԱՐԴԵՐԸ

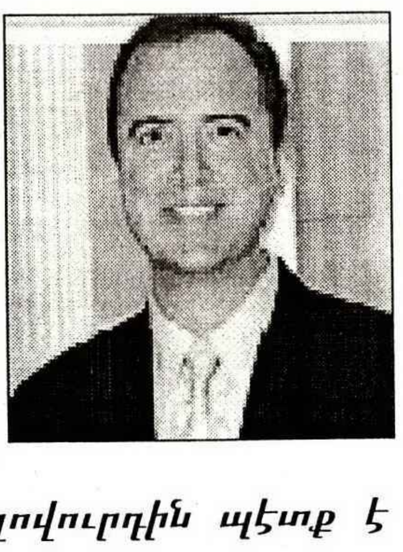

Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու տան անդամներ Ատամ Շիֆ եւ Տէյւիտ Ջիչիլինէ յայտարարութեամբ մը դատապարտեցին Սումկայիթի, Պաքուի եւ Կիրովապատի մէջ հայերու դէմ գործադրուած ջարդերը: Գոնկրէսականները նաեւ զօրակցութիւն յայտնեցին Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդի ինքնորոշման իրաւունքին: «Այդ սարսափելի գործողութիւններով Ատրպէյճանը ամբողջ աշխարհին յիշեցուց, թէ ինչու Արցախի ժողովուրդին պէտք է թոյլատրուի որոշել իր ապագան եւ ինչու այդ ժողովուրդը պէտք չէ յայտնուի Ալիեւի թաթին մէջ», ըսաւ Շիֆ:

ԳԱՀԻՐԷ

«ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՈՒԶԱԾԸ ԹՈՂ ԸԼԼԱՅ»

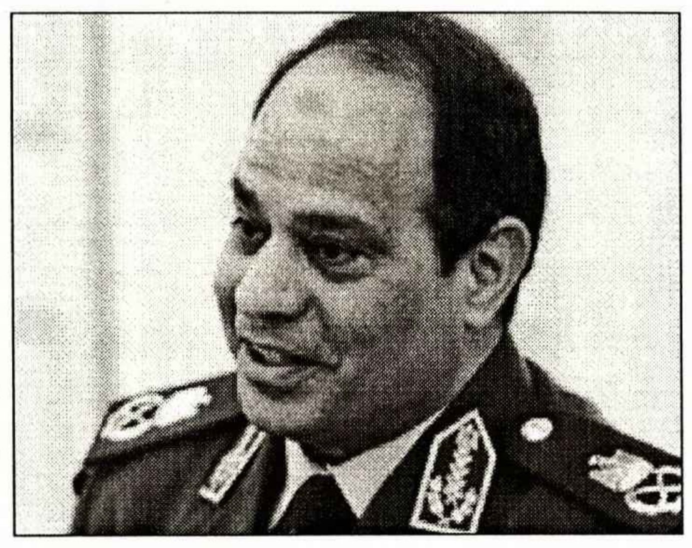

Եգիպտոսի փոխ վարչապետ եւ պաշտպանութեան նախարար Ապտէլ Ֆաթթահ Սիսի վերստին ստեղծեց այն տպաւորութիւնը, որ նախագահական ընտրութիւններուն իր թեկնածութիւնը կը ներկայացնէ պարզապէս ընդառաջելով ժողովուրդի փափաքին:

«Չեմ կրնար անտեսել իմ թեկնածութիւնս պահանջող ժողովուրդին կոչերը: Յառաջիկայ քանի մը օրերուն պիտի ամբողջացնեմ նախագահական ընտրութեան թեկնածութիւն ներկայացնելու թղթածրարն ու օրինական քայլերը» ըսաւ Սիսի:

Անոր խօսքով, հայրենիքը վտանգաւոր պայմաններէ կ'անցնի, հետեւաբար անհրաժեշտ է ազգային միասնականութիւն դրսեւորել եւ բանակին ու ապահովական ուժերուն զօրակցութիւն տրամադրել, հրջանցելու համար վտանգաւոր հանգրուանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԽԱՂԵՐԸ ԱՒԱՐՏԵՑԱՆ

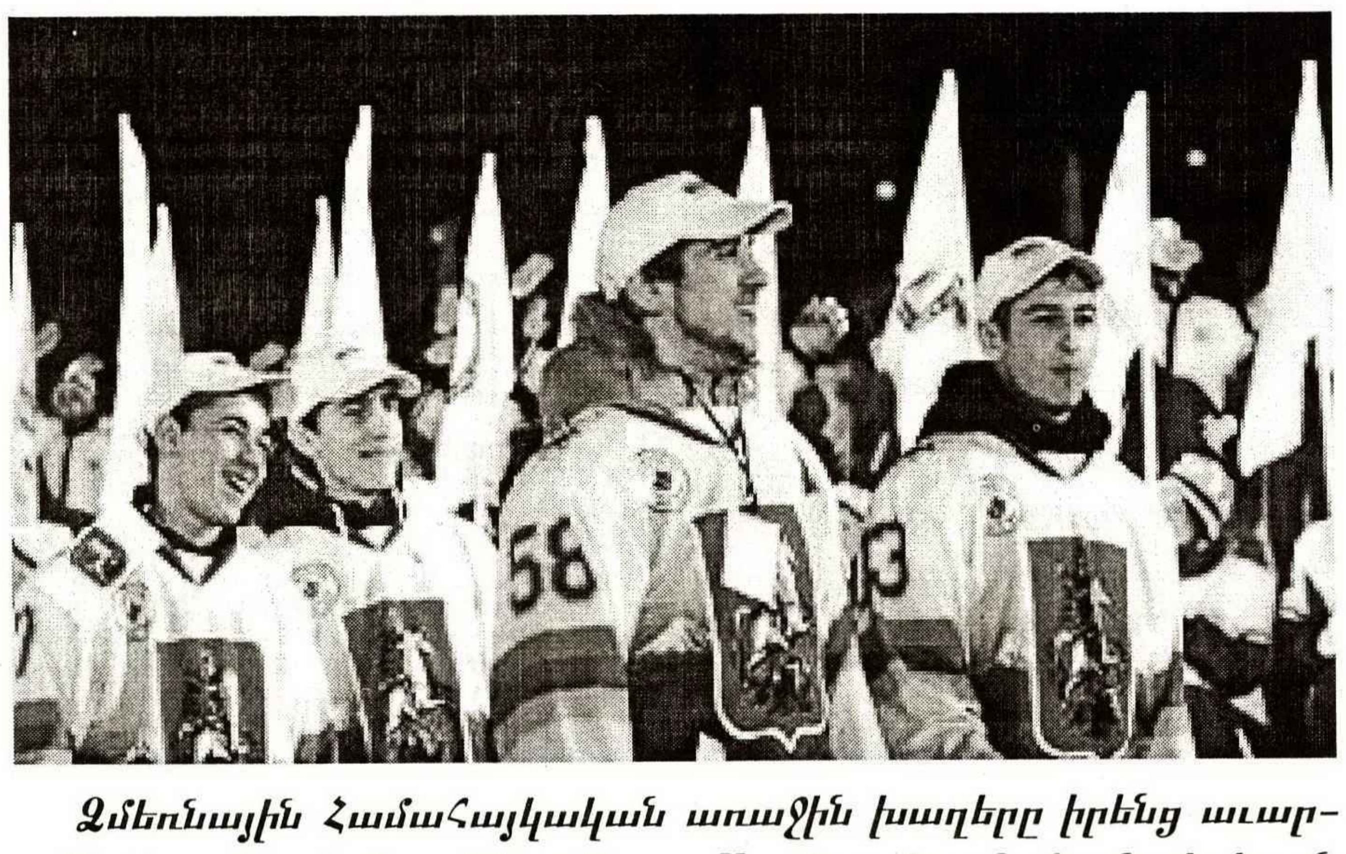

Ձմեռնային Համահայկական առաջին խաղերը իրենց աւարտին հասան անցեալ Կիրակի օր: Այս խաղերուն մասնակցեցան 400 մարզիկներ 22 քաղաքներէ:

Լեռնադահոյկի (alpine skiing) մրցումներու կիներու երկու տիտղոսները շահեցաւ Թիֆլիսցի Թամարա Պարպարեանը, իսկ տղոց տիտղոսները նոյնպէս Թիֆլիսէն Նիկոլոս Կոզանիչվիլին:

Սնոուպորտի կիներու երկու տիտղոսները շահեցաւ երեւանցի Լուսինէ Յարութիւնեանը: Իսկ տղոց սնոուպորտի մրցումներուն մէկ տիտղոս շահեցաւ ծաղկաձորցի Հայկ Հայրապետեանը: Երկրորդ տիտղոսը շահեցաւ հրազդանցի Թեւոս Թորոսեանը:

Մոսկուա քաղաքը ապահովեց սառի հոքիի ոսկիէ մետալը յաղթելէ ետք Երեւանի եւ Մոնրէալի խումբերուն: Իսկ դահուկարշաւի երկուքական տիտղոս շահեցան գիւմրեցի Կայտա Գալստեանը եւ երեւանցի Սերկէյ Միքայէլեանը: Երեւան քաղաքը գրաւեց ընդհանուր դասաւորման առաջին դիրքը:

Աւարտին բոլորը ժամադրուեցան 2015-ի ամրան Համահայկական խաղերուն հանդիպելու:

ՄԵՏԱԼՆԵՐՈՒ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

1- Երեւան	4 ոսկի, 5 արծաթ, 3 պրոնզ
2- Թիֆլիս	4 ոսկի, 0 արծաթ, 0 պրոնզ
3- Գիւմրի	2 ոսկի, 0 արծաթ, 4 պրոնզ
4- Ծաղկաձոր	1 ոսկի, 4 արծաթ, 1 պրոնզ
5- Հրազդան	1 ոսկի, 2 արծաթ, 2 պրոնզ
6- Մոսկուա	1 ոսկի, 0 արծաթ, 0 պրոնզ
7- Նովաթօ	0 ոսկի, 2 արծաթ, 0 պրոնզ
8- Նիկոսիա	0 ոսկի, 0 արծաթ, 1 պրոնզ
9- Վանաձոր	0 ոսկի, 0 արծաթ, 1 պրոնզ
10- Մոնրէալ	0 ոսկի, 0 արծաթ, 1 պրոնզ

ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ ԴԷՊԻ ԺԸՆԵՒ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան աշխատանքային այցելութեամբ Մարտ 5-ին ժամանեց Ժընեւ, ուր կը մասնակցի ՄԱԿ-ի մարդկային իրաւունքներու խորհուրդի 25-րդ նստաշրջանին: Նալպանտեան Ժընեւի մէջ նաեւ կ'արտասանէ Հայաստանի խօսքը:

Նախարարը Մարտ 7-ին իր մասնակցութիւնը կը բերէ եւ խօսք կ'արտասանէ Ցեղասպանութեան յանցագործութեան կանխարգիլումի եւ պատիժի մասին համագումարին, որ տեղի կ'ունենայ Հայաստանի անցեալ տարուայ նախաձեռնութեամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳԵՐԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ ԿՈՏՐՈՒԱԾՔՈՎ

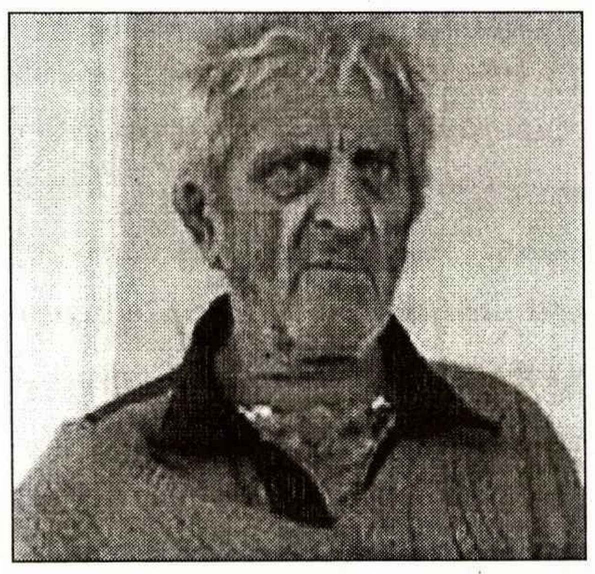

Հոգեկան հիւանդութիւններէ տառապող Հայաստանի 77 տարեկան քաղաքացի Մամիկոն Խոճոյեան ատրպէյճանական գերութենէ վերադարձաւ հայրենիք:

Գերիի յանձնումի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ սահմանային գիծին վրայ, Կարմիր խաչի Հայաստանի մասնաճիւղին հովանաւորութեամբ:

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան մամլոյ քարտուղարին համաձայն, Խոճոյեանին ձեռքը կոտրած է եւ ան ունի հրազէնային վնասուածք: Կը կարծուի, որ ան նաեւ կորսնցուցած է յիշողութիւնը:

Նշենք, որ 77 տարեկան քաղաքացին սահմանները հատած էր Յունուար 28-ին: Ատրպէյճանցիները զայն ձերբակալած են որպէս սահմանախախտ հետախոյզ:

Ցուտով սակայն ի յայտ եկած է, որ ան կը տառապի հոգեկան հիւանդութիւններէ:

ԱՐՑԱԽ

ՀԻՆԳ ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ ԿԱՅԱՑԱԾ՝ ԱՐՑԱԽԵԱՆ ՄԵԾ ՀԱՐՍԱՆԻՔԻ 1000-ԷՆ ԱՒԵԼԻ ԺԱՌԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՅԱՏԿԱՑՈՒԱԾ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

2008-ի Հոկտեմբերին Արցախեան մեծ հարսանիքի ծիրէն ներս ձեւաւորուած 672 երիտասարդ ընտանիքներու մէջ ծնած է 1070 երեխայ՝ Ստեփանակերտ 392, Մարտակերտ 120, Ասկերան 155, Շուշի 50, Մարտունի 199, Հադրութ 72, Քաշաթաղ 58, Շահումեան 24 երեխաներ: Այս մասին կը յայտնէ ԼՂՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերու նախարարութեան կայքը:

Աղբիւրի համաձայն մեծ հարսանիքի հովանաւորները՝ Ռուսիոյ մէջ բնակող չարք մը հայ գործարարներ եւ բարերարներ՝ Լեւոն Հայրապետեան, Ռուբէն Վարդանեան, Սերգէյ Սարկիսով, Դանիէլ Խաչատուրով, Աչոտ Խաչատրեան, Գագիկ Զաքարեան, Սէյրան Կարապետեան, Գոռ Նահապետեան, Կարէն Մկրտչեան, Արարատ Թաւադեան, Վլադիսլաւ Ղասումեան, Սամուէլ Սարգսեան, որոշած են չարունակել աջակցութիւնը նորաստեղծ ընտանիքներում: Մասնաւորապէս, մեծ հարսանիքին մասնակցած զոյգերուն բարերարները տրամադրած են միանուագ 2000-ական ԱՄՆ տոլար եւ նախատեսած են այդ ընտանիքներու մէջ մինչեւ 2013-ի Դեկտեմբեր 31 ծնուած երեխաներուն աջակցութիւն ցոյց տալ հետեւեալ չափերով. առաջին երեխայի համար՝ 2000, երկրորդի համար՝ 3000, երրորդի համար՝ 5000 եւ չորրորդ երեխայի համար՝ 10 000 ամերիկեան տոլար:

Ընդհանուր առմամբ, 707 ծնած երեխաներու համար անոնց ընտանիքներուն, ներկայիս, յատկացուած է 1 միլիոն 584 հազար ԱՄՆ տոլար: Յառաջիկային կը նախատեսուի 363 երեխաներու համար անոնց ընտանիքներուն վճարել եւս 1 միլիոն 123 հազար ամերիկեան տոլարի չափով գումար եւ այդքանով աւարտել ծրագիրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԴԱԴՐԱԾ Է ՀԻՒՍԻՍ-ՀԱՐԱՒ ՄԱՅՐՈՒՂԻԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Հիւսիս-Հարաւ» մայրուղիի շինարարութիւնը մի քանի ամիսէ ի վեր դադրած է:

«Ազատութիւն» ռատիոկայանի հետ զրոյցի ընթացքին այդ մասին տեղեկացուցած է Ասիական Զարգացման Դրամատան գործունէութեան նկատմամբ վերահսկողութիւն իրականացնող Հասարակական Կազմակերպութիւններու Միջազգային Ֆորումի հայաստանեան ներկայացուցիչ Սիլվա Ադամեան:

Ճանապարհին կառուցումը դադրեցուած է անցեալ տարուայ Նոյեմբերէն: 556 քիլոմեթր երկարութիւն ունեցող ժամանակակից, արագընթաց ճանապարհը պէտք է կապէ Մեղրին հայ-վրացական սահմանին գտնուող «Բաւրա» անցակէտին:

Ըստ Հայաստանի կառավարութեան, ճանապարհի կառուցումը պիտի արժէ 962 միլիոն ամերիկեան տոլար, որու 500 միլիոնը որպէս վարկ պիտի տրամադրուի Ասիական Զարգացման Դրամատան կողմէ:

«Մենք մոնիտորինգ ենք արել Երեւան-Աշտարակ եւ Երեւան-Արարատ կէտերը: Ցաւում եմ, մենք մտածում էինք, որ մոնիտորինգի կարիք յետոյ չի լինի, որովհետեւ այդ կէտերը արագ կը կառուցուեն, որովհետեւ այնտեղ նոյնիսկ ճանապարհը չէր կառուցւում, պէտք է վերակառուցուէր՝ ուղղակի լայնանար: Բայց հիմա արդէն 2014 թուականն է, եւ երբ գնու ենք շինարարութեան կէտերը, մենք տեսնում ենք, որ այնտեղ 15-20 կմ., աւելին գործ արուած չէ: Կարող ենք ասել, որ ծրագրի իրականացումը ձախողուել է: Նախ երեք տարի ուշացումով սկսեցին շինարարական աշխատանքները, որի պատճառով որպէս տուգանք Հայաստանը վճարեց մօտ 300 հազար դոլար: Եւ այժմ էլ տեսնում ենք, որ ամիսներով շինաշխատանքներ չեն ընթանում»,- փոխանցած է Ադամեան՝ աւելցնելով. «Խայտառակ իրավիճակ է: Ես չեմ կարողանում ուղղակի հասկանալ, ե՞րբ պէտք է այս խայտառակութիւնն ուղղակի աւարտուի»:

Յաջորդ սկանդալը «Հիւսիս-Հարաւ Ճանապարհային Միջանցքի Ներդրումային Ծրագրի Իրականացման Կազմակերպութիւն» ՊՈԱԿ-ի տնօրէնի՝ Արա Յովսէփեանի պաշտօնանկութիւնն էր: Մամուլը գրեց որ չարաշահումներ եղած են, իսկ Վերահսկիչ Պալատի ստուգման արդիւնքով թերացումներ ի յայտ եկան:

«Շինարարական աշխատանքները դադարեցուած են ժամանակաւորապէս եւ կը վերսկսուեն Մարտից»,- «Ազատութեան» հետ զրոյցի ընթացքին ըսած է ՊՈԱԿ-ի գլխաւոր գործադիր տնօրէն Արթուր Սարգսեան:

Սարգսեան ըսած է նաեւ, որ մայրուղիին կառուցումը նախատեսուած է աւարտել 2019-ին:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԹՈՂԱՐԿՈՒԱԾ Է ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՉՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԱԾ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱԼՊՈՄԸ

Թուրքիոյ երաժշտական խանութների վաճառասեղաններին է յայտնուել «Երգարան Կոմիտաս վարդապետի հայերէն, քրտերէն եւ թուրքերէն հաւաքածուներից մշակումներ» անունը կրող ալպոմը:

Ստամպուլի հայկական «Ակօս»-ի փոխանցմամբ՝ «Երգարան Կոմիտաս վարդապետի հայերէն, քրտերէն եւ թուրքերէն հաւաքածուներից մշակումներ» ալպոմի ստեղծման մէջ ներդրում են ունեցել երաժիշտներ Արամ Քերովբեանը, Մուրատ Այտեմիրը, Արա Տինքճեանը, Մուրատ Իչլինալչան, Աչուղ Պինկէօլը եւ այլ երաժիշտներ:

Ալպոմի մէջ կայ նաեւ 3 լեզուով՝ թուրքերէնով, քրտերէնով եւ հայերէնով գրքոյկ՝ Կոմիտասի կեանքի մասին մանրամասներով եւ նրա լուսանկարներով:

Մինչ այժմ չհրապարակուած եւ չգործիքաւորուած Կոմիտասի ստեղծագործութիւնների մի փոքրիկ հատուածը մշակելու եւ ալպոմի տեսքով ներկայացնելու գործը նախաձեռնել են Արի Հերկելը եւ Պուրճու Եըլտըզը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 170 ՀԱԶԱՐ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ Է ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

ՀՀ 170 հազար քաղաքացիներ, որոնց Ռուսաստանում գտնուելու ժամկէտը լրացել է եւ որոնք չեն ձեւակերպել աշխատանքային գործունէութեան փաստաթղթերը, յայտնուել են Ռուսաստան մուտք գործողների «ռիսքային խմբում» հաղորդում է Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան՝ միգրացիոն հարցերով աշխատակից Սվէտլանա Մոսեպանովայի:

Արգելքի մասին շատ քաղաքացիներ տեղեկացել են Հայաստանից մեկնելու նպատակով տոմս գնելու պահին: Քաղաքացիները օդանաւակայանի անձնագրային հսկողութեան բաժնում են տեղեկացել արգելքի մասին: Դրա հետ միասին, քաղաքացիների տոմսերը ետ չեն ընդունուել եւ չի տրուել բացատրութիւն, ինչը դժգոհութիւն է առաջացրել քաղաքացիների մօտ:

ՌԴ դեսպանատնից յայտնել են, որ Ռուսաստանում հայաստանցի աշխատանքային միգրանտների

☞ 4

ԳԱՀԻՐԷ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը ծանուցանենք, թէ Պատուարժան Քաղաքական Ժողովը իր 27 Յունուար 2014-ի նիստին նշանակած է հոգաբարձութիւններու նոր կազմ, ըստ հետեւեալի.

Եկեղեցեաց եւ Գերեզմանատանց Հոգաբարձութիւն.

Տեարք՝	Մարտիկ Թէրզիպաշեան	Ատենապետ
	Անդրօ Վարժապետեան	Փոխ-Ատենապետ
Դոկտ.	Գէորգ Գազանճեան	Ատենադպիր
	Արթին Գրէկեան	Գանձապահ
	Սարգիս Եանըզեան	
	Ժիրայր Շուշանեան	
	Արթօ Սրապեան	
	Խաչիկ Աւետանեան	
	Վաչէ Արթինեան	
	Ժօզէֆ Գէորգեան	
	Միհրան Մասմանեան	
	Կարէն Եանըզեան	
	Րաֆֆի Պօղոսեան	

Եղիայեան Սանուց Յանձնախումբ եւ Կարապետ Աղա Գալուստ բարձրագոյն ուսումի հիմնադրամի Յանձնախումբ.

Տեարք՝ Տոքթ. Գէորգ Երզնկացեան
Մարտիրոս Պալաեան
Օր. Արփի Խաչէրեան

Կալուածոց Հոգաբարձութիւն.

Տեարք՝	Խորէն Գալընեան	Ատենապետ
	Արմէն Պալթայեան	
	Գառնիկ Կրպոյեան	
	Յակոբ Գարակէօզեան	

ԴԻՒԱՆ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

ԱՐԹՈՒՐ ԱԲՐԱՀԱՄԸ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

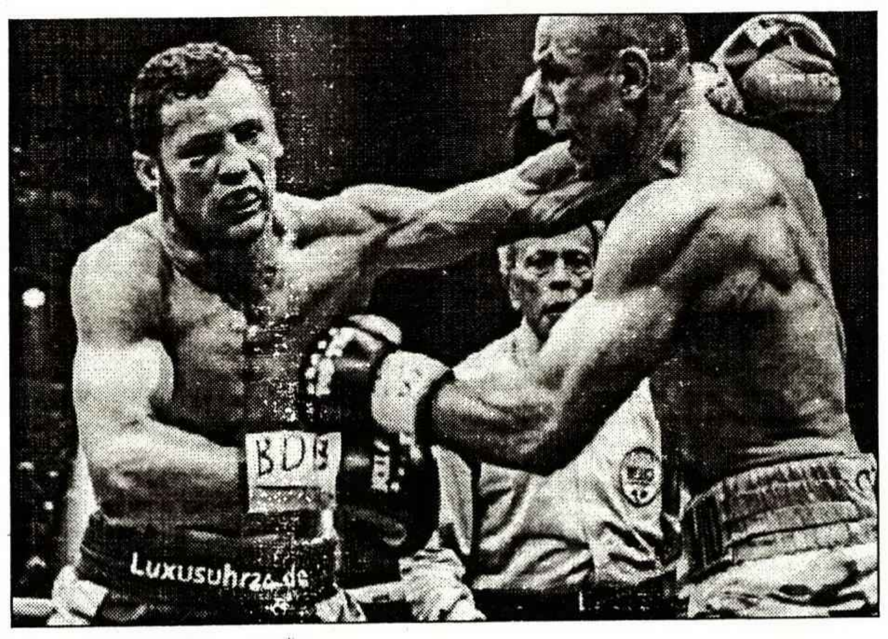

Հայ բռնցքամարտիկ Արթուր Աբրահամ միջին քաշային կարգի աշխարհի ախոյեանութեան մրցումին միաւորներով յաղթեց իր վաղեմի մրցակից Ռոպերթ Շթիկլիցին Գերմանիոյ Մակտեպուրկ քաղաքին մէջ: Սկիզբը աւելի մարտունակ էր Շթիկլիցը, սակայն մենամարտի երկրորդ բաժինին մէջ նախաձեռնութիւնը վերցուց հայազգի բռնցքամարտիկը: 12-րդ ռաունտին քիչ մնաց Աբրահամը նաքաութ ընէր Շթիկլիցին:

Աւարտին երեք իրաւարարներէն մէկը յաղթանակ տուաւ Շթիկլիցին 113-112 արդիւնքով, իսկ միւս երկուքը՝ Աբրահամին, 115-110 եւ 114-111 արդիւնքներով: Այսպիսով հայազգի Արթուր Աբրահամ դարձաւ WBO-ի միջին կշիռքի աշխարհի ախոյեան:

ՔԸՐՔ ՔԸՐՔՈՐԵԱՆ ԿԸ ՄՆԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱՀԱՐՈՒՍՏ ՀԱՅԸ

Ամերիկեան «Ֆորպս» ամսագիրը հրապարակեց աշխարհի միլիառատէրերու տարեկան ցուցակը, որուն վրայ տեղ գրաւած են վեց Հայեր:

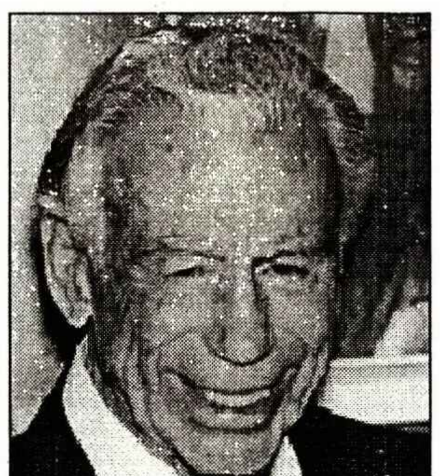

«Ֆորպս»-ի ցուցակին վրայ Ամերիկահայ Քըրք Քըրքորեան իր 4,5 միլիառ տոլարով գրաւած է 328-րդ տեղը, մնալով աշխարհի ամենահարուստ Հայը: Քըրքորեանի կարողութիւնը անցեալ տարի աւելցած է 1,2 միլիառով:

Ցուցակին վրայ յաջորդ Հայը 345-րդ տեղը գրաւող «Տաշիր» խումբի սեփականատէր Սամուէլ Կարապետեանն է՝ 4,3 միլիառ տոլարով, ինչ որ կէս միլիառով աւելի է անցեալ տարուայ ցուցանիշէն: «Ռոսգոսստրախ» ընկերութեան համասեփականատէր Դանիէլ Խաչատուրով 2,6 միլիառով կը գրաւէ 663-րդ տեղը: Ան կարողութիւնը աճած է 200 միլիոն տոլարով:

Միւս Արժանթինահայ Էտուարտ Էօռնեկեան 1,9 միլիառ տոլարով: Անոր կարողութիւնը վերջին 1 տարուայ ընթացքին աւելցած է 100 միլիոն տոլարով: «ԹԵՍՕ-Գարանտիա» ապահովագրական խումբի սեփականատէր եղբայրներ՝ Սերկէյ եւ Նիկոլայ Սարկիսովները 1465-րդ դիրքի վրայ են՝ իւրաքանչիւրը 1,1 միլիառ տոլար կարողութեամբ: Սարկիսովներու կարողութիւնը վերջին տարուայ ընթացքին նուազած է 350-ական միլիոն տոլարով: Սերկէյ Սարկիսով վերջերս նշանակուած էր Լոս Անճելըսի մէջ ՀՀ գլխաւոր հիւպատոս:

Վեց Հայ միլիառատէրերուն չորսը իրենց գործունէութիւնը կը ծաւալեն Ռուսաստանի մէջ: Միլիառատէրերու ցանկը, 4 տարուայ ընդմիջումէ ետք կրկին կը գլխաւորէ «Microsoft» ընկերութեան հիմնադիր Բիլ Կէյթս:

ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԸ. ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ՀՈԳԻԻ ԵՒ ՄԱՐՄՆԻ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐՊԷՍ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀ

Աստուածաշունչ մատեանը մարդկութեան յաւերժական գոյութեան վկայագիրն է՝ անցեալի, ներկայի եւ ապագայի իրատեսակ միատեղմամբ: Ճիշդ այստեղ կ'ուղենշուին մարդ արարածի կեանքի կարեւորագոյն շարժիչները՝ սէր, անձնազոհութիւն, տառապանք, բժշկութիւն, ձգտում առ յաւիտենականը. իրարմէ բխող, իրար հետ կապուած, իրար սնող ընկալումներ, որոնք առաւել քան կը մերձեցնեն մարդը՝ իր Տիրոջը: Տէրը իր օրինակով կը ցուցնէ կեանքի եւ յաւիտենականութեան ճամբան, իր ամենախնամ ձեռքով կը գրկէ մեզ այդ ճամբու ընթացքին, որ ճաշակենք փրկութիւնը եւ արժանանանք յաւիտենականին:

Տիրոջ երկրային առաքելութեան դրուագները, որոնց ականատես կ'ըլլանք Աստուածաշունչ մատեանին մէջ, շատ են փրկութեան դրուագները, ահա երանելի փրկութեան նուիրուած դրուագ մը կը ներկայացնէ նաեւ Մարկոս Աւետարանիչը: Այստեղ կը հանդիպին մեղքի մէջ յայտնուած մարդն ու Արարիչը: Անկատար մարդը առիթ կը ստանայ կանգնելու Կատարեալի առջեւ՝ վերաշինուելու համար: Մարդը ընդհանուր իմաստով կ'ամբողջացնէ հիւանդ մարդկութիւնը, որ պատրաստ է նորոգումի ու ապաքինումի:

Աստուածորդին կը տեսնէ մարդկութեան տառապեալ վիճակը եւ հայրական գթասրտութեամբ կ'արտասանէ «Որդիս թողեալ լիցին մեղք քո». նախ կը բժշկէ հոգին, էութիւնը, ապա կը հրամայէ վերցնել մահիճն ու քալել՝ այսպէսով բժշկելով նաեւ մարմինը: Նախ հոգիի, ապա անով նաեւ մարմինի բժշկումը տպաւորիչ է: Տառապող մարդու բժշկումը, տառապանքէն դէպի փրկութեան ընթացքը գացող բանաձեւը Աստուածաշունչ մատեանի մէջ ամենուր է: Ճիշդ այս կենսական բանաձեւն է, որ ներշնչած է ու կը ներշնչէ շատերը: Կեանքին գեղարուեստական դիտանկիւնէն նայող մեզի ծանօթ բազմաթիւ անուններ ասոր վրայ հիմնած են իրենց գեղարուեստական շինուածքը: Իւրայատուկ օրինակ մը կայ նաեւ բանաստեղծ Սեւակի մօտ. «Տառապանքէն խոյս մի տար. ան կը սրբէ աչքը փոշիէն, ան կը մաքրէ հոգին ժանգէն…». նախադասութիւն, որ կրկին անդրադարձն է մարդու երկկողմ բնութեան:

Բանաստեղծը հոգիի եւ մարմնի անթերի ու եղբայրական ընթացքը կը պայմանաւորէ նաեւ տառապանքով, որուն միջոցով խաղաղութիւն կը հաստատուի հոգիի եւ մարմնի միջեւ՝ ատով իսկ մարդու եւ իր նմանի միջեւ՝ իսկ անով ալ՝ Աստուծոյ եւ մարդու միջեւ…

Հոգիի եւ մարմնի ներդաշնակութիւնը որպէս փրկութեան ճանապարհ

Մարդկութեան յարատեւութեան առհաւատչեան հոգիի, մարմնի եւ միտքի ներդաշնակումն է: Այս ներդաշնակումը երկնային գեղեցկութիւն ունի (աս մեզմէ շատերուն պատկերացուցած գեղեցկութեան հետ ոչ մէկ առընչութիւն ունի). բառը տարողունակ է, բայց մեզմէ շատերը զայն կը նոյնացնեն արտաքին տեսքի հետ, որը վաղանցուկ է: Յիշենք սերմնացանի առակը, պարարտ հողի պարագային միայն եղաւ արդիւնք. գեղեցկութիւնն ալ առանց պարարտ հողի ոչինչ է: Մարդու գեղեցկութիւնը կ'ամբողջանայ եռամաս գոյութեամբ՝ հոգեւոր ըմբռնումներու, միտքի ընկալումներու, մարմնի շարժումներու մէջ: Ճիշդ այս գեղեցկութիւնն է, որ կ'ապաքինէ մարդու ներսն ու դուրսը եւ ասով իսկ կը մօտեցնէ Արարիչին: Ապաքինում կամ առողջացում, մեզի համար աս նախ եւ առաջ մարմինի տասներկու անդամներու համահունչ մասնակցութիւնն է ապրելու մեր ընթացքին, իսկ փրկութեան համար չպիտի մոռնանք նաեւ՝ միտքի ու հոգիի ապաքինումը նոյնպէս. իսկ Ապաքինողը մէկն է, մեր Տէրը, որ կը ցուցնէ դէպի իրեն տանող ճամբան…

Դառնա՛նք պարարտ հող Սերմնացանին համար, որպէսզի ցորենի հատիկը պտղաբերէ՝ «…մէկուն՝ երեսուն, վաթսուն եւ հարիւր համեմատութեամբ»:

ԳԱԲՐԻԷԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԶՕՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Զօրավար Անդրանիկ Օզանեանի ծննդեան 149-րդ տարեդարձին առիթիւ Երեւանի քաղաքապետ Տարօն Մարգարեան եւ պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեան շարք մը այլ պատասխանատուներու եւ բարձրաստիճան զինուորականներու ընկերակցութեամբ Երեքշաբթի օր այցելեցին Եռաբլուրի պանթէոն, ուր յարգեցին մեծ զօրավարին յիշատակը:

Տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն՝ Անդրանիկի եւ հայ ազգային ազատագրական պայքարի բոլոր նահատակներու հոգիներու հանգստութեան համար: Քաղաքապետն ու պաշտպանութեան նախարարը նաեւ ծաղիկներ զետեղեցին սպարապետ Վազգէն Սարգսեանի եւ այլ նահատակներու շիրիմներուն: Մարգարեան ապա այցելեց Անդրանիկի թանգարան եւ ներկայ գտնուեցաւ յիշատակի հանդիսութեան:

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԸ

(յեղափոխութեան երրորդ տարելիցին առիթով)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

1.-Ո՞Վ ԿԱՏԱՐԵՑ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

Յունուար 25-ի յեղափոխութենէն ետք, հիմնահոսանքային լրագրութիւնն ու «ուսումնասիրութիւն»-ները գովերգեցին ֆէյսպուքը (հետը վերցնելով նաեւ հանրային ցանցերը)՝ բացատրելով անոր բարեմասնութիւնները, մեկնաբանելով անոր ազդեցութիւնները, լուսաբանելով անոր կարելիութիւնները, փաստելով անոր հրաշագործութիւնները եւ վեր հանելով արդի թեքնոլոճիին նուաճումները, այնքան որ Յունուար 25-ի յեղափոխութիւնը անուանեցին «ֆէյսպուքեան յեղափոխութիւն»:

Ասկէ ելլելով, հիմնահոսանքային աւելի «մարդկայինօրէն» մտածող խմբաւորումներ յիշեցին, որ թեքնոլոճին յեղափոխութիւն չի կրնար յառաջացնել՝ յեղափոխութեան կրողները այդ նոյն թեքնոլոճիին ետեւ գտնուող երիտասարդներն են: Երիտասարդներ՝ թեքնոլոճիով: Մտային կատարեալ ներդաշնակութիւն մը: Եւ սկսան երիտասարդութեան գովերգութիւնը՝ խելացի, հոյակապ, հրաշալի, բացառիկ, աննման, ազգասէր, հայրենասէր, թեքնոլոճիին յարգը գիտցող (բայց ոչ թեքնոլոճին հնարող կամ կատարելագործող՝ ասոնք իր հասողութենէն վեր են):

Երիտասարդութեան հարցը՝ աշխարհի քաղաքակիրթ կոչուած իշխանութիւններուն սիրելի հարցն է: Երիտասարդութիւնը վերածուած է երկու մեծ պատմողականութիւններու: Մէկը այն է՝ որ նախարարութիւններ, հիմնարկներ, կուսակցութիւններ, «ծանօթ», «փորձառու» եւ իրենց խօսքը տեղ հասցնելու հնարաւորութիւն ունեցող անձեր ստանձնած են երիտասարդութեան դաստիարակութեան եւ հոգատարութեան ինքնասահմանեալ պարտականութիւններ: Որքան յաջողած են չքեղացնել այս «բնագաւառ»-ին մէջ իրենց կատարած-չկատարածներուն թուագրային ցուցակագրութիւնը, այնքան բարելաւած են *իրենց* դէմքը հանրութեան առջեւ: Երիտասարդութեան խօսքն ու պատկերը ներկայացուած են հոգատար մարմիններուն կողմէ: Միւս պատմողականութիւնը կապուած է հասարակութենէն օտարացած, թմրադեղերով տարուած, ծոյլ ու անհոգ երիտասարդութեան գաղափարին հետ: «Մասնագէտներ», հոգեբուժեր եւ երիտասարդներու փորձագէտներ առիթ չեն կորսնցներ բացատրելու այս երեւոյթին պատճառները՝ տղայական անփութութիւն, ընկերային պայմաններ, ընտանեկան թերացում, եւլն., եւ որքան կը փորձեն բազմացնել իրենց բացատրութիւնները, այնքան աւելի չեչտած կ'ըլլան նման երիտասարդութեան մը գոյութիւնը իբրեւ ինքնուրոյն միաւոր:

Իշխանականներուն կողմէ առաջարկուած Եգիպտոսի յեղափոխութեան երիտասարդութեան պատմողականութիւնը սկսաւ տակաւին յեղափոխական շարժման կիզակէտին: Այլեւ իշխանական ծայրայեղ ճգնաժամին աւելի եւս այժմէական դարձաւ երիտասարդութեան հարցին չահագործումը:

2011 Փետրուար 11-ին, եգիպտական հեռատեսիլի երկրորդ կայանի գիշերային Մասր Ալ-Նըհարտա ծանօթ ծրագիրը տուաւ իր պատմութեան ամենաերկար հաղորդումը: Յայտարարուած նիւթը, բնականաբար, ներկայ կացութիւնն էր, իսկ բուն նիւթը երիտասարդութեան, աւելի ճիշդ Յունուար 25-ի երիտասարդութեան, հարցն էր:

Հաղորդավարը՝ Խայրի Ռամատան, իր խօսքին մէջ միացուց երիտասարդութեան վերոյիշեալ երկու տեսակները. «Երիտասարդներու շերտ մը կայ՝ որ ամէն բանի նկատմամբ անտարբեր է, զուրկ է ժամանակի զգացողութենէ եւ իր ժամանակը կը վատնէ սրճարաններու մէջ: Բայց Յունուար 25-ը բացայայտեց ուրիշ երիտասարդութիւն մը՝ զոր չէինք նկատած:» Երիտասարդութեան երկու ընդհանրութիւններ՝ իրարու հակառակ, իրար չհանդիպող, եւ այս երկուքէն դուրս ինքը՝ հաղորդավարը, որ նոր բացայայտութիւններ կը կատարէ երիտասարդութեան հանդէպ:

Հաղորդումին մասնակից՝ կառավարութեան Ազգային Ժողովրդավարական Կուսակցութեան (Ալ-Հեզպ Ալ-Ուաթանի Ալ-Տիմոքրաթի) առաջնորդներէն Հոսամ Պատրաուի, ի միջի այլոց, կ'ըսէ. «Կը խնդրեմ երիտասարդներէն գիտնան թէ հարցերը բացարձակութիւններ չեն, եւ թէ իրենց ճիշդ համարած կարծիքը ենթակայ է սխալ ըլլալու, եւ իրենց կարծած ուրիշներու սխալ կարծիքը ենթակայ է ճիշդ ըլլալու:» Պիտի հասկնալ, որ յեղափոխութեան գլխաւոր կարգախօսը՝ «Հաց, ազատութիւն եւ ընկերային արդարութիւն» (’Էյշ, հորրէյա, ’ատալա էկթըմա’էյա), ենթակայ է ըլլալու սխալ:

Անկախ ասկէ, Պատրաուիի այս խօսքերը եգիպտացի բնակչութիւնը կը բաժնէ երիտասարդներու եւ ուրիշներու, իսկ այդ ուրիշները, ինչպէս հաղորդումի ամբողջ ընթացքին կը կրկնուի, հասարակութիւնն է, մեծամասնութիւնը. Յունուար 25-ի երիտասարդները հրաշալի են, բայց կայ նաեւ հասարակութիւն: Երիտասարդութիւնը եւ հասարակութիւնը կը դառնան Այլեր: Կարծես երիտասարդութիւնը ապա-հասարակութիւն ըլլայ: Բայց կարեւորը, երիտասարդութիւն-հասարակութիւն երկակիութեամբ յեղափոխական հսկայ շարժումը կարելի կ'ըլլայ առարկայացնել անունի մը տակ որ կը կոչուի երիտասարդութիւն, հետեւաբար ճամբայ կրնայ հարթուիլ սառեցնելու յեղափոխութեան իրադարձային գալիք հնարաւորութիւնները:

Այս բոլորը խեղաթիւրումն է ո՛չ միայն երիտասարդութեան, այլ բուն յեղափոխութեան գործընթացին եւ յեղափոխութեան լայնածիր կրողներուն:

Հաղորդումին մասնակիցները չմոռցան չեչտադրել նաեւ *իրենց* անձը՝ իբրեւ իշխանաւորներ: Հոսամ Պատրաուի ուղղակիօրէն ըսաւ՝ թէ արդէն ժամանակն է որ երիտասարդները ետ քաշուին որպէսզի ինք ու իր նմանները կարողանան կատարել քաղաքական բարեփոխումները՝ «իբրեւ աւելի տարիքաւոր ու աւելի խելացի մարդիկ»: Հաղորդումին միւս հիւրը՝ ձեւականօրէն ընդդիմադիր Ուաֆտ կուսակցութեան առաջնորդ, բազմահարուստ գործարար Սայէտ Ալ-Պատաուի, իբրեւ թէ կը սրբագրէ այս նախադասութիւնը՝ «աւելի խելացի»-ին փոխարէն առաջարկելով «աւելի փորձառու»: Վերջապէս, երկուքն ալ կը համաձայնին «աւելի իմաստուն»-ին: Երիտասարդութիւն-իշխանութիւն յարաբերութիւնն է ասիկա՝ երկրորդի տիրակալութեամբ:

Հաղորդումի վերջաւորութեան կը միանան Թահրիր հրապարակէն երկու երիտասարդ, որոնցմէ գոնէ մէկը, ինչպէս կը յստակուի խօսակցութեան ընթացքին, ընտրուած է Պատրաուիի կողմէ, այսինքն, իր խօսքը հեռատեսիլին մէջ պիտի ունենար մտադրուած սահմանափակումներ:

Ճգնաժամային վիճակի այս հաղորդումին մէջ արտասանուած խօսքերը ոչ միայն բացառութիւն չէին, այլ կը ներկայացնէին իշխանականներուն քօղազերծ համոզումը՝ իրենց սակաւ հնչող ապակողմնորոշող «անկեղծութեամբ» հանդերձ:

Սակայն փոփոխութիւնը Եգիպտոսի մէջ՝ ոչ անպայմանօրէն իբրեւ յեղափոխութիւն, տեսած ու զգացած էին բազմաթիւ մտածողներ: Պըլալ Ֆատլ 2009-ին կը տպագրէ իր հրաշալի գիրքերէն մէկը՝ *Եգիպտոսի «խսկական» բնակիչները* խորագիրով(1): Այստեղ եգիպտացի ժողովուրդը կը դասաւորէ երկու ոչ-կտրուկօրէն բաժնուած խմբաւորումներու: Առաջին խումբը շահագործողներու այն բանակն է՝ որ կը դիմադրէ որեւէ փոփոխութիւն.

«Համոզուած եմ՝ որ ոչ մէկ յոյս կայ [փոփոխութեան] որքան որ հինէն ի վեր Եգիպտոսի հողին վրայ ծաւալուող յաւիտենական պայքարին կը մասնակցի բնակչութեան միայն մէկ տիպ մը, զոր կը կոչեմ Եգիպտոսի շահագործող բնակչութիւն: Նկատելի է, որ շահագործումը բացասական եզր մը չէ, այն իմաստով որ այս տիպին վերագրուողները իբրեւ եգիպտացի

➭ 4

ՃԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԳԱՀԻՐԷ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐ ԲԱՐԵՊԱՇՏ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ ԵՒ ՅԱՆԳՍՏԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

Ամէն **ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ**՝ ՄԵՐՃԱՆԵԱՆ ՄԱՏՈՒՌԻՆ ՄԷՋ

Ամէն **ՈՒՐԲԱԹ**՝ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՄԷՋ

Ժամերգութիւններու սկիզբը՝ երեկոյեան ժամը 5-ին:

Կը հրաւիրենք ներկայ ըլլալու հոգեզմայլ եւ հոգեպարար սոյն արարողութիւններուն, որպէսզի աղօթքի միջոցով Աստուծոյ խաղաղութիւնը եւ սէրը մշտապէս բնակութիւն հաստատեն մեր հոգիներէն ներս:

Ե.Գ.Մ. ՅՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԸ

3

(յեղափոխութեան երրորդ տարելիցին առիթով)

քաղաքացիներ կրնան ձեռք բերել որեւէ չահ՝ ըլլայ ան չատ թէ քիչ, օրինական թէ անօրինական: Ի դէպ, այս տիպը ընդգրկուն է ու փխրուն: Իր հովանիին տակ կարելի է համախմբել բոլոր անոնց՝ որոնք կ'անդամակցին կառավարութեան եւ ընդդիմութեան, կը պատկանին այսպէս կոչուած վերնախաւին եւ ընտրեալներուն, ինչպէս նաեւ բոլոր քաղաքականութեան եւ լրագրութեան մասնագէտներուն ու սիրողականներուն, արուեստի օժտուած կամ ինքնագոհ տէրերուն, մշտական կամ բուժման ենթակայ մտաւոր խանգարումներ ունեցողներուն, ընտրութիւններու թեկնածուներուն ու իրենց գործակալներուն, գործարարներուն ու գործարարուհիներուն, լրագիրներու կանոնաւոր ընթերցողներուն, սեռապէս, մտաւորապէս եւ հոգեպէս տարականոն անձերուն:»(2)

Երկրորդ խումբը իշխանութենէ դուրս մնացած բնակչութիւնն է. «Այս [իմա՝ առաջին] տիպէն դուրս մնացած եգիպտացի ժողովուրդի զաւակները անուանեցի «Եգիպտոսի իրական բնակիչներ»: Հաստատապէս համոզուած եմ՝ որ որեւէ փոփոխութիւն իրականացնելու միակ յոյսը կը գտնուի իրենց ձեռքը, քանի որ իրենց անակնկալ ընդունակութիւնները ատակ են տարբերութիւն յառաջացնելու: Սակայն հարցն այն է, որ այս ընդունակութիւնները ցրուած, կարճաչունչ եւ պատահական ['աչուա'էյա] են՝ ճիշդ իրենց կեանքին նման, հաւանաբար որովհետեւ անյիշելի ժամանակներէ ի վեր ոչնչացումէ պաշտպանուելու իբր լուծում ընտրած են ապրիլ զուգահեռ երկիրի մը մէջ՝ որ ունի իր սեփական օրէնքները, տարբեր կառավարիչները, իրենց վերաբերող ժողովրդական հերոսները, միայն իրենց հոգիները ցնծացնող [թարապ] երգերը եւ միայն իրենց պատշաճող ուտեստեղէնի եւ խմիչքի տեսակները:»(3)

Պատահական՝ անարշիզմի կամ անիշխանական ինքնակազմակերպութեան իմաստով (յիշենք Ալէն Պատիուի Թահրիր հրապարակի 18 օրերուն համեմատութիւնը Փարիզի Քոմիւնի հետ)(4), զուգահեռ կեանք՝ այլընտրանքի իմաստով, վերջինիս պարունակած տարբերակային անսահմանութեամբ, երգի բնական ցնծութեամբ ապրող բնակչութիւն՝ ի հակադրութիւն «պաշտօնական» աքատեմիք հանդիսատեսին: Այս մտածողութեան եւ գործողութեան յարողներն էին որոնք յառաջացուցին Յունուար 25-ը: Եւ եթէ ասոնց մէջ կար «ֆէյսպուք»-ի երիտասարդութիւնը, անիկա ո՛չ իշխանութեան հոգատարութեան կարօտ խաւն էր եւ ո՛չ ալ տժգոյն գոյներով ներկայացուածին հերքողը:

(Տար. 1/2)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.-Պըլալ Ֆատլ, *Ալ-սուքքան «ալ-ասլիին» լը-մասր. հըքայաթ 'ան 'ապքարէյաթ ալ-մաքան ... ուա պալատաթ ալ-հոքքամ ուա թարմախաթ ալ-պաչար* (արաբերէն, Եգիպտոսի «իսկական» բնակիչները. պատմութիւններ տեղի հանճարին մասին եւ իշխողներու բթամտութեան ու մարդոց ենթարկուածութեան մասին), Գահիրէ, Տար Մերիթ, 2009:

2.-Անդ, էջ 13-14:

3.-Անդ, էջ 14:

4.-Տե՛ս՝ «Այլընտրանքային խոհեր», *Ջահակիր*, 23 Յունուար 2014, թիւ 1717:

ՀԱՅ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏԻ ՕՐԸ

1

Աշխարհին մէջ: Մենք յաջողեցանք նպաստել միջազգային խաղաղութեան անվտանգութեան ամրապնդման ջանքերու ներդրումին: Մենք նաեւ գգալիօրէն բարձրացուցինք հայ դիւանագէտին համար սահմանուած գիտելիքներու նուազագոյն սահմանը», հաստատեց Նալպանտեան:

ՍՏԱՑԱՆՔ

Շնորհակալութեամբ ստացանք 2014 տարուոյ պատի օրացոյցներ.-

– Հայ Կաթողիկէ Պատրիարքարանի պատի գունաւոր օրացոյցը, 12 էջով, որ նկարազարդուած է Հայ Կաթողիկէ եկեղեցիներու եւ վանքերու նկարներով:

«Յուսաբեր»ի պատի օրացոյցը, 12 գունաւոր էջով, որ նկարազարդուած է հայրենի տեսարաններով: Նաեւ «Յուսաբեր»ի՝ Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ հայութեան հեռաձայնի տեսորը:

–Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան 2014 տարուոյ պատի օրացոյցը, օրական թերթիկներով, նկարազարդըւած Սիմոն Սամսոնեանի «Ծաղիկներ» նկարով:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ

Կիրակի, 30 Մարտ 2014

Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ

Կը խնդրուի նկատի առնել եւ չխաչաձեւել

ԴԻՒԱՆ ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 170 ՀԱԶԱՐ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐՈՒ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ Է ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

2

տանքային միգրանտների թիւը կազմում 800 հազար մարդ: ՀՀ քաղաքացիներն առանց վիզայի կարող են Ռուսաստանում մնալ 90 օր: Դրանից յետոյ նրանք պէտք է լքեն երկիրը եւ իրաւունք կ'ունենան վերադառնալ Ռուսաստան միայն 3 ամիս անց: Այդ օրէնքի համաձայն՝ արդեն իսկ չեն կարողացել երկիր մուտք գործել 573 հազար հայաստանցի:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը ծանուցանենք եգիպտահայ յարգոյ մեր հասարակութեան, որ Առաջնորդարանին մօտ տրամադրելի են արեւմտահայերէն «Նոր Կտակարան»-ներ:

Փափաքողները, ունենալու համար, կրնան դիմել Ազգային Առաջնորդարան:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս.Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցւոյ Պատուարժան Հոգաբարձութիւնը, ներկայիւս կու գայ յայտարարելու մեր բարեպաշտ ժողովրդեան, թէ Մեծ Պահոց եւ Ս. Զատկի առթիւ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան անդամները սկսած են 2014-Տարուան **ԻՒՂԱԳԻՆԻ** Նուիրահաւաքութիւնը:

Վստահ ենք, թէ իւրաքանչիւր ազգային իր նուիրական պարտականութիւնը պիտի կատարէ սրտաբուխ կերպով:

Ս.ՊՕՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի գիտութիւն աղեքսանդրահայ մեր բարեպաշտ ժողովրդեան, կը ծանուցանենք, թէ **ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 3 ՄԱՐՏ 2014**-էն սկսեալ **ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ** շրջանն է մինչեւ Ս. Զատկի Աւագ Շաբաթը:

Ուստի՝ **ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՄԱՐՏ 5 2014**-էն սկսեալ ամէն **ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ** եւ **ՈՒՐԲԱԹ** Առաւօտները **ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ** եւ Երեկոները **ԽԱՂԱՂԱԿԱՆԻ - ԵԿԵՍՑԷ** Արարողութիւններ տեղի պիտի ունենան տեղւոյս Ս.Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցւոյ մէջ:

Սկիզբ **ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ** առաւօտեան ժամը 10.00-ին:

Սկիզբ **ԽԱՂԱՂԱԿԱՆԻ** երեկոյեան ժամը 5.00-ին:

Արեւագալի եւ Եկեսցէի համար ամէն **ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ** եւ **ՈՒՐԲԱԹ** Առաւօտները եւ Երեկոները

ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ Է ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՈՎ:

Կը հրաւիրենք հաւատացեալները ներկայ ըլլալու Արեւագալի եւԵկեսցէի սոյն արարողութեանց:

Ս.ՊՕՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի գիտութիւն Աղեքսանդրահայ մեր բարեպաշտ ժողովրդեան, կը ծանուցանենք, թէ Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութեան տնօրինմամբ, Ս.ԶԱՏԿԻ Մեծ ՊԱՀՔ-ին ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻԷՆ՝ 5 **ՄԱՐՏ** 2014-էն սկսեալ մինչեւ Ս.ԶԱՏԻԿ, ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ եւ ԵԿԵՍՑԷԻ եւ ԱՒԱԳ ՇԱԲԹՈՒԱՅ Արարողութիւններու առթիւ, Ռամլէի արուարձաններուն մէջ բնակող եւ երթեւեկութեան դժուարութիւն ունեցող հաւատացեալները Եկեղեցի փոխադրելու եւ վերադարձնելու նպատակաւ, Պօղոսեան Ազգային Վարժարանի Օթոպիւսը պիտի շրջագայի Ռամլէի Արուարձանները:

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

ՈՒՐԲԱԹ	7 ՄԱՐՏ	ՈՒՐԲԱԹ	28 ՄԱՐՏ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ	12 ՄԱՐՏ	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ	2 ԱՊՐԻԼ
ՈՒՐԲԱԹ	14 ՄԱՐՏ	ՈՒՐԲԱԹ	4 ԱՊՐԻԼ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ	19 ՄԱՐՏ	ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ	9 ԱՊՐԻԼ
ՈՒՐԲԱԹ	21 ՄԱՐՏ	ՈՒՐԲԱԹ	11 ԱՊՐԻԼ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ	26 ՄԱՐՏ		

ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆ

-ԺԱՄ-

ՕԹՈՊԻՒՍԸ ՊԻՏԻ ՍԿՍԻ ՇՐՋԻԼ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ 9.30-ԷՆ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ 4.30-ԷՆ

Ս.ՊՕՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԷՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2113.00
21 կիրատ՝ կրամը		264.25
18 կիրատ՝ կրամը		226.40

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

جاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.
TCHAHAKIR
Armenian Weekly

P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1720 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՄԱՐՏ 2014 | ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. | عدد رقم ١٧٢٠ الخميس ١٣ مارس ٢٠١٤

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՍԵՐՊԻԱ ԿԸ ԶՕՐԱԿՑԻ ՄԻՆՍՔԻ ԽՄԲԱԿԻՆ

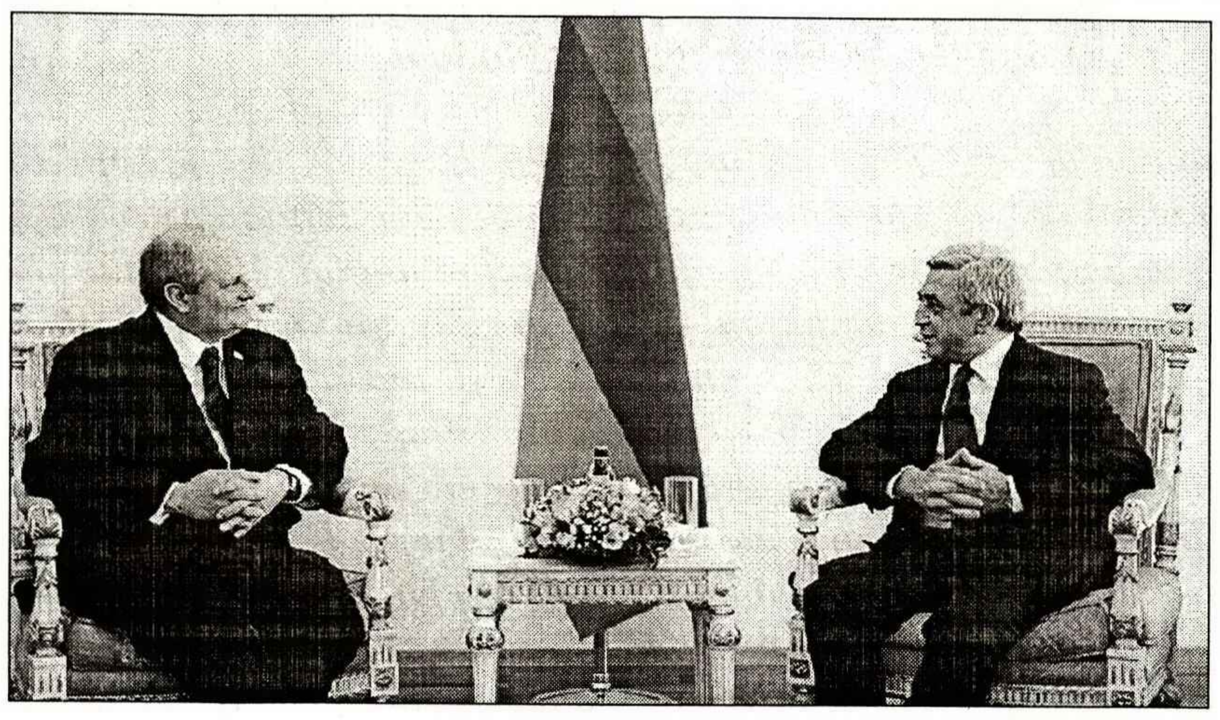

Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարար Իւան Մրկիչ Մարտ 10-ին այցելեց Հայաստան: Նախագահական նստավայրին մէջ ան Հանրապետութեան նախագահին հետ քննարկեց երկկողմանի բարձր մակարդակի վրայ գտնուող յարաբերութիւնները եւ երկխօսութիւնը շարունակելու միջոցները: Սարգսեան յիշեցուց, որ հայ-սերպական յարաբերութիւնները պատմական են: «Հայ ժողովուրդը երախտագիտութեամբ կը յիշէ այն 7 սերպ օդաչուները, որոնք երկրաշարժին յաջորդած օրերուն զոհուեցան Երեւանի մօտ», ըսաւ նախագահը: Սարգսեան եւ Մրկիչ կարեւորեցին բարձր մակարդակի փոխադարձ այցելութիւնները եւ պատրաստակամութիւն յայտնեցին դրական կապերը պահպանելու եւ զարգացնելու ուղղութեամբ:

Մրկիչ նախապէս տեսակցած էր նաեւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեանի հետ, որմէ ետք երկու նախարարները տուին մամլոյ միացեալ ասուլիս:

Մրկիչ յայտարարեց, որ Սերպիա կը սատարէ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի ջանքերուն եւ կը պահանջէ ղարաբաղեան հարցը լուծել խաղաղ միջոցներով: «Մենք կը զօրակցինք Մատրիտեան սկզբունքներուն», ըսաւ Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարարը: Նալպանտեան իր կարգին նշեց, որ Հայաստան եւ Սերպիա համաձայն են, որ ղարաբաղեան հարցը անհրաժեշտ է լուծել բացառաբար խաղաղ միջոցներով եւ հիմնուելով միջազգային իրաւունքի սկզբունքներու վրայ: Նալպանտեան յայտարարեց, որ Մոսկուայի մէջ այսօր պիտի տեսակցի ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահներուն հետ, որոնք Մարտ 10-ին տեսակցեցան Ատրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Էլմար Մամե- ↳ 4

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

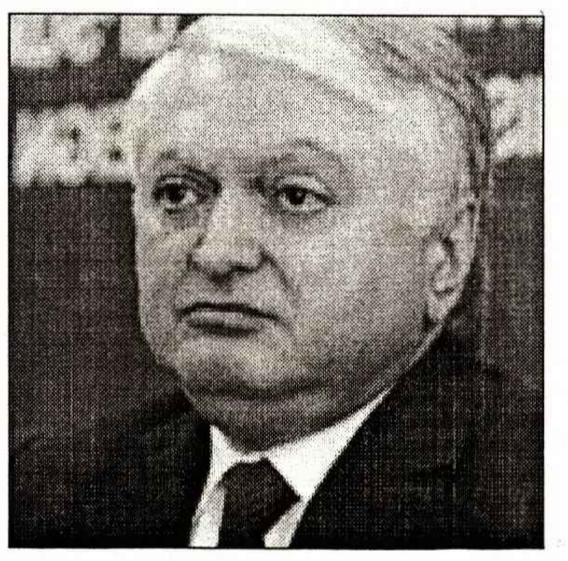

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան Մոսկուայի մէջ տեսակցեցաւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներուն հետ, քննարկելու համար ղարաբաղեան հիմնախնդիրի լուծման բանակցութիւններու վերջին զարգացումները:

Ամերիկացի համանախագահ Ճէյմզ Ուորլիք լոյս յայտնած էր, որ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահները տեսակցին այս ամսուան ընթացքին եւ անդրադառնան ամէնէն բարդ խնդիրներուն՝ խաղաղութեան հասնելու համար: Իսկ Ատրպէյճանի մօտ Եւրոմիութեան ներկայացուցիչ Մալինա Մարտ Եւրոպայի աջակցութիւնը յայտնեց ղարաբաղեան հիմնախնդիրի խաղաղ կարգաւորումի բանակցութիւններուն:

Նախապէս, ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահները տեսակցած էին Ատրպէյճանի արտաքին գործոց նախարար Էլմար Մամետիարովի հետ: Վերջինս յայտարարեց, որ իրենք պատրաստ են հաշտութեան պայմանագիր կնքելու հայկական կողմին հետ, սակայն նախապայմաններով: Ան մտահոգութիւն յայտնած է հակամարտութեան սառած կարգավիճակին գծով եւ պահանջած, որ հայկական ուժերը քաշուին «Ատրպէյճանի բռնագրաւուած տարածքներէն»:

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ ՊԵՐԻՆՉԷՔԻ ՀԱՐՑՈՎ ՈՐՈՇՈՒՄԻՆ ԴԷՄ

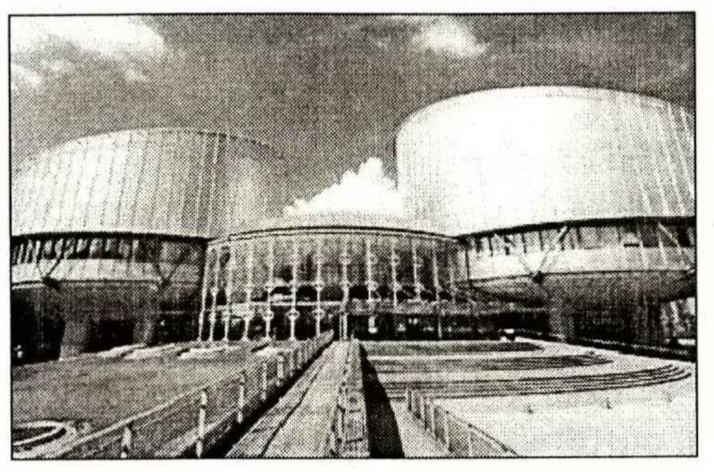

Զուիցերիոյ կառավարութիւնը որոշեց բողոքարկել Թուրք ազգայնական գործիչ Տողու Բէրինչէքի գործով մարդկային իրաւունքներու եւրոպական դատարանի դատավճիռը:

Բէրինչէք 2007 թուականին հրապարակաւ ժխտած էր Հայոց ցեղասպանութեան փաստը եւ տուգանուած էր Զուիցերիոյ վերաքննիչ դատարանին որոշումով: Ան ապա դիմած էր եւրոպական դատարանին, բողոքելով զուիցերիական որոշումին դէմ:

2013-ի Դեկտեմբեր 17-ին, եւրոպական դատարանը վճիռ արձակած էր ի նպաստ Բէրինչէքին եւ նշած, որ Զուիցերիոյ արդարադատութիւնը խախտած է եւրոպական ուխտի խօսքի ազատութեան 10-րդ եւ 7-րդ յօդուածները: Զուիցերիա սակայն կը պնդէ, որ եւրոպական որոշումը հարուստ է փաստական անճշդութիւններով եւ չէ ընդունուած միաձայն: Արդարեւ, անոր դէմ քուէարկած են դատարանի երկու անդամներ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՒԱՔ՝ ՄԱՐՏ 22-ԻՆ

Հայաստանի Ազգային ժողովի ընդդիմադիր խմբակցութիւնները որոշեցին Մարտ 22-ին հաւաք կազմակերպել Երեւանի Ազատութեան հրապարակին վրայ, բողոքելու համար կուտակային կենսաթոշակներու մասին օրէնքին դէմ: Նախկին վարչապետ Հրանդ Բագրատեանի համաձայն, հաւաքին պիտի մասնակցի նաեւ «Դէմ եմ» նախաձեռնութիւնը:

Ըստ Բագրատեանի, համրահաւաքը մինչեւ Մարտ 28 պիտի վերածուի լայնածաւալ շարժումի: Այդ օրը Հայաստանի Սահմանադրական դատարանը կը քննարկէ նշեալ օրէնքի սահմանադրականութեան հարցը:

ՍԴՀԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆԻ ԱՏԵՆԱՊԵՏ.- «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԵՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ»

Հայաստանում պէտք է լինեն համակարգային փոփոխութիւններ, քանի որ երկրի սոցիալ տնտեսական վիճակը վատ է, եւ այդ փոփոխութիւնը պահանջում է ՀՀ քաղաքացին, լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ յայտարարեց Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Հայաստանի շրջանի Վարիչ Մարմինի ատենապետ Նարեկ Գալստեանը, տեղեկացնելով, որ այս պահին ՍԴՀԿ-ն խորհրդակցում է մի քանի ձախ սոցիալիստական գաղափարախօսութեան ուղղուածութեան ուժերի հետ:

«Նպատակ ունենք համագործակցել եւ առաջիկայ տաս օրերի ընթացքում կը յայտարարենք մեր անելիքները: Մենք պայքարելու ենք մոնոփոլիայի դէմ, օլիկարխիկ համակարգի եւ հասարակութիւնը յուզող խնդիրների դէմ»,- ասաց Նարեկ Գալստեանը, նշելով, որ այս պահին համագործակցող ուժերից կարող է ասել միայն Հայաստանի Դեմոկրատական Կուսակցութեան անունը: «Մեր պայքարի թիրախը համակարգի փոփոխութիւնն է»,- ասաց Նարեկ Գալստեանը:

Ատենապետն ասաց, թէ շատ քաղաքական ուժեր ոչ թէ առաջնորդւում են իրենց ծրագրերով եւ կանոնադրութեամբ, այլ՝ տուեալ պահին քաղաքացիական ըմբոստութեան պատուէրն են կատարում:

ՈՒՔՐԱՆԻԱ

ՈՒՔՐԱՆԻԱՅԻ ՀԱՅԵՐԸ «ՇԱՏ ՄՏԱՀՈԳ ԵՆ».-

Ուքրանիայի հայերը շատ մտահոգ են, թէ ի՞նչ է տեղի ունենալու երկրում, «Ազատութեան» հետ զրոյցում այդ մասին ասել է Հայ Առաքելական Եկեղեցու Ուքրանիայի թեմի Առաջնորդ Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Բունիաթեանը:

Ըստ նրա՝ Ուքրանիայում բնակուող շատ հայերի եկամուտը զգալիօրէն նուազել է, իսկ ոմանք մտածում են կա՛մ Հայաստան, կա՛մ Ռուսաստան տեղափոխուելու մասին: Հարցին՝ արդեօք Ուքրանիայի հայերը յարո՞ւմ են քաղաքական որեւէ թիմի, Գրիգորիս Արքեպիսկոպոսը պատասխանեց, որ հայերը հիմնականում քաղաքական առումով շատ ակտիւ չեն, բայց «բոլոր կողմերում էլ հայեր կան, հնարաւոր չէ ընդհանուր խօսել համայնքի քաղաքական կողմնորոշման մասին»: «Հայերը փորձում են լինել զգոյշ եւ ցայտուն կեպով չդիրքորոշուել ոչ մէկի կողմը»- ասել է Ուքրանիայի հայոց թեմի առաջնորդը:

Ըստ արքեպիսկոպոսի՝ համայնքի ներկայացուցիչները չեն բացառում, որ Ուքրանիան կարող է ներքաշուել պատերազմում:

«ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ».- ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՈՒՔՐԱՆԻԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ ՉԵՆ ԿԱՐՈՂ ԿՐԿՆՈՒԵԼ

Հայաստանում ուքրանիական դէպքերը չեն կարող կրկնուել: Այս մասին, Մարտի 5-ին, մամուլի ասուլիսի ժամանակ յայտարարել է «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան վարչութեան քարտուղար Ստիոպա Սաֆարեանը:

Նրա խօսքով՝ Ուքրանիայում յեղափոխութեան նախադէպ կար, ինչը Հայաստանում չի եղել: «Հայ հասարակութիւնում կան յեղափոխական սպասումներ, բայց չկան այլ գործօններ, չկան, այսպէս ասած, խողովակներ, որոնց միջոցով ուքրանիական Մայտանը կարողանում էր կապուել միջազգային հանրութեան հետ»,- նշել է Սաֆարեանը: ↳ 4

ԸՆԿ. ՅԱԿՈԲ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ.-

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԲԱՐԵԼԱՒՄԱՆ ՄԻԱԿ ՃԱՆԱՊԱՐՀԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ Է»

Ստորեւ կը ներկայացնենք ՄԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեանի հարցազրոյցը կուսակցութեան Մամլոյ Դիւանին տրուած:

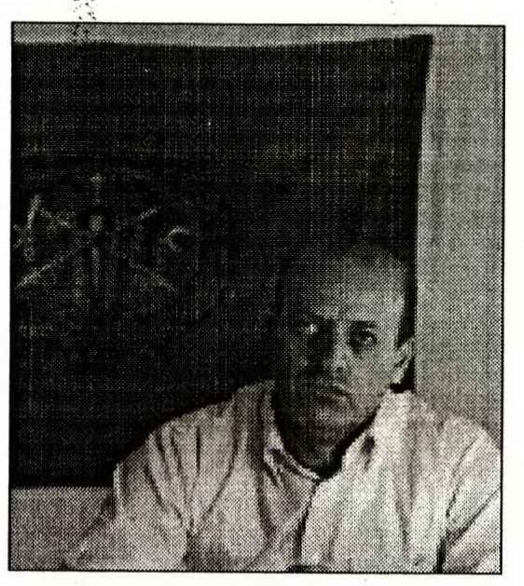

Հարց.- Ինչպէ՞ս կը գնահատէք Հայաստանի ներկայ քաղաքական ներքին իրավիճակը:

Պատ.- *Հայաստանի քաղաքական ներքին իրավիճակը լարուած է: Առաւել եւս օրէ օր կը ծանրանայ ժողովուրդին տնտեսական եւ ընկերային վիճակը: Ի տես այս բոլորին, արտառոց երեւոյթ է որ քաղաքական վերնախաւին մէջ երկխօսութիւն գոյութիւն չունի: Այլ, ընդհակառակը, մենք ականատեսը կ'ըլլանք թէ ինչպէս իրար հանդէպ կը դրսեւորուին ատելութիւնն ու թշնամանքը:*

Քաղաքականութեան մէջ գործածուող բառապաշարը յոյս չի ներշնչեր. այլ` հարցերուն դարման գտնելու փոխարէն, կարծէք կրակի վրայ իւղ կը թափուի: Առաւել եւս լարուածութեան կշռոյթը շատ արագ կ'ընթանայ եւ այս մթնոլորտը ոչ մէկ օգուտ կրնայ բերել հայրենիքին եւ ժողովուրդին առջեւ ծառացած բոլոր խնդիրներուն:

Հարց.- Խորհրդարանական ընդդիմութիւնը արդէն կը գործէ միաւորուած եւ կը փորձէ դառնալ այլընտրանքային ուժ:

Պատ.- *Խորհրդարանական ընդդիմութեան համագործակցութիւնը ես չեմ կարծեր որ ունի ամուր եւ առողջ հիմքեր. ան հիմնուած է «թշնամիիս թշնամին իմ բարեկամս է» հասկացողութեան վրայ: Այլապէս ինչպէ՞ս կրնայ թարգմանուիլ, օրինակի համար, ԲՀԿ-ՀԱԿ համագործակցութիւնը, երբ այս կուսակցութիւններու ղեկավարները հանրութեան առջեւ իրար ձեռք սեղմելու դեռ պատրաստ չեն: Արդեօք փոխադարձ անվստահութեան պատճառո՞վ է ան պայմանաւորուած, թէ ոչ հանրութեան կողմէ անընդունելիութեան:*

Ուրիշ այլ օրինակ` արդեօք չորսն ալ համաձա՞յն են Մաքսային Միութեան անդամակցութեան. անշուշտ` ոչ:

Հարց.- Ընկ. Տիգրանեան, ի տես այս բոլորին ո՞րն է լուծումը. ինչպէ՞ս կարելի է երկիրը այս տնտեսական, քաղաքական եւ ընկերային ճգնաժամէն դուրս բերել:

Պատ.- *Իրավիճակը շատ լուրջ է, ժողովուրդը կորսնցուցած է իր յոյսերը ապագայի հանդէպ, արտագաղթը հասած է Հայաստանի անվտանգութիւնը խաթարելու աստիճանին. ժողովուրդին տնտեսական եւ ընկերային վիճակը կը վատթարանայ օրէ օր, գիւղերը կը պարպուին, գործի հնարաւորութիւնները սահմանափակ են, ազերիական սպառնալիքները օրէ օր կ'աւելնան: Այս բոլորը տեսնելով, մէկ ճանապարհ կայ դուրս գալու այս ճգնաժամէն, այն ալ ազգային միասնական կառավարութեան մը ստեղծումն է: Բոլորս, իշխանութիւն թէ ընդդիմութիւն, պատասխանատու ենք դուրս բերելու երկիրը այս ահաւոր վիճակէն. սա արդէն արտակարգ իրավիճակ է:*

Ազգային միասնական կառավարութեան գոյառումը առաջին հերթին պիտի օգնէ հանդարտեցնելու ներքին լարուածութիւնը, ժողովուրդին մօտ պիտի վերականգնի յոյսը, լաւատեսութեամբ պիտի դիմաւորուի Սփիւռքի կողմէ, եւ կայունութեան որպէս արդիւնք` յառաջընթաց պիտի արձանագրէ տնտեսութիւնը: Հետեւաբար, կը կրկնեմ` միակ ճանապարհը ազգային միասնական կառավարութեան մը ստեղծումն է օր առաջ եւ մենք` Հնչակեաններս պատրաստ ենք պատասխանատուութեան մեր բաժինը վերցնելու:

Հարց.- Նախագահ Քոչարեան վերջերս տարբեր առիթներով հանդէս կու գայ հարցազրոյցներով. որեւէ տեղաշարժ կրնա՞յ ունենալ իր քաղաքական դաշտ վերադարձով:

Պատ.- *Նախագահ Քոչարեանի հարցազրոյցները դարձած են աւելի յաճախակի. ան ըստ երեւոյթին աստիճանաբար աշխուժացման ճանապարհը բռնած է, որ կրնայ յանգիլ իր քաղաքական դաշտ վերադարձին մինչեւ յաջորդ նախագահական ընտրութիւններ: Ան ընտրած է քաղաքական գնահատականներէ հեռու մնալը, եւ փոխարէնը իր արժեւորումները կեդրոնացուցած է առ այժմ զուտ տնտեսական ոլորտէն ներս: Նոյնիսկ վերջերս Մաքսային Միութեան հետ կապուած իր տուած վերջին ասուլիսով ոչ մէկ անդրադարձ կար իշխանութեանց առած որոշումին քաղաքական չարժառիթներուն մասին, այլ` կեդրոնանալով միայն տնտեսական բաժնին: Մենք բոլորս գիտենք թէ Հայաստանի Մաքսային Միութեան ճանապարհը որդեգրելը առաւելաբար իր քաղաքական պատճառները ունէր: Այնքան ատեն որ Քոչարեան քաղաքական գնահատականներէ հեռու կը մնայ, անոր տուած յայտարարութիւնները անդրադարձ չեն կրնար ստեղծել գետնի վրայ. իսկ երբ ան ի վիճակի*

3

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՆՈՒԱԶԻ, ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ ՄԷՋ Կ'ԱՒԵԼՆԱՅ

«Ժողովուրդ»ը գրում է. «ՀՀ Ազգային Վիճակագրական Ծառայութիւնը Հայաստանի բնակչութեան վերաբերեալ բաւական ուշագրաւ փաստեր է հրապարակել:

Ըստ պաշտօնական տեղեկութեան՝ ՀՀ-ում բնակչութիւնը 2010թ. կազմել է 3,2 մլն. մարդ, իսկ 2012թ. այն դարձել է 3 մլն.: Թէ ինչքա՞ն է իրականում, դժուար է միանշանակ ասել:

Բայց ուշագրաւ է հարեւան Ատրպէյճանում առկայ բնակչութեան թուաքանակի դինամիկան: Նոյն Ազգային Վիճակագրական Ծառայութեան տուեալներով՝ Ատրպէյճանում բնակչութիւնը 2010թ. կազմել է 9 մլն., իսկ 2012-ին՝ 9,3 մլն.:

Այս տարիներին աճել է նաեւ Ղազախստանի, Ռուսաստանի, Ուզպեկստանի եւ ԱՊՀ այլ երկրների բնակչութեան թիւը: Իսկ ահա Հայաստանում ժողովրդագրական վիճակը գնալով անկում է ապրում: Ու պարզ չէ, թէ ի՞նչ կը լինի Մաքսային Միութեանն անդամագրուելուց յետոյ»:

2013-ԻՆ ԹՈՒՐՔԻԱ ԱՅՑԵԼԱԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ ԱՃԱԾ Է

Թուրքիա մեկնող հայաստանցիների թիւը 2013-ի Յունուար-Դեկտեմբեր ամիսների ընթացքում կազմել է 73,365 հոգի:

Ինչպէս NEWS.am-ը տեղեկանում է Թուրքիայի մշակոյթի եւ տուրիզմի նախարարութիւնից, 2013-ի 12 ամիսների ընթացքում Թուրքիա այցելած հայաստանցիների թիւը 3,4 տոկոսով աճել է նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ:

2013-ի Դեկտեմբերին Թուրքիա այցելած հայաստանցիների թիւը կազմել է 5564 հոգի, որը 1,05 տոկոսով աւելին է նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ:

Նշենք, որ 2012-ին Թուրքիա է այցելել 70,956 հայաստանցի:

ՀԱՅ ԹԵՐԹԸ ԸՆԿԵՐՆ Է ՀԱՅ ՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ-ԱՐԵՒՄՈՒՏՔ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՍՐՈՒՄԸ Կ'ԱԶԴԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

Տնտեսագէտ, կառավարման փորձագէտ Յարութիւն Մեսրոբեանի կանխատեսմամբ՝ Ռուսաստանի եւ Արեւմուտքի յարաբերութիւնների սրումը կ'ազդի Հայաստանի տնտեսութեան վրայ:

«Նախ, մեզ մօտ շատ մարդիկ աշխատում են Հայաստանից դուրս ե՛ւ Միացեալ Նահանգներում, ե՛ւ Ռուսաստանում, ե՛ւ, ինչու չէ, Ուքրանիայում եւ այլն: Այնտեղ ցնցումներ են գնում: Բնական է, որ մարդը, որը ապրում է այս երկրներում, այդ ցնցումը չի կարող չզգալ: Այսինքն՝ վտանգ կայ, որ դրանսֆերտները դէպի Հայաստան քչանան»,- «Ազատութեան» հետ զրոյցում ասաց Մեսրոբեանը:

Ըստ «Կենտրոնական Պանքի Տեղեկագիր» պարբերականի՝ անցած տարի բանկային համակարգի միջոցով ֆիզիկական անձանց մեր հայրենակիցները մօտ 1 մլրդ. 607 մլն. տոլար փոխանցումներ են կատարել, այդ թւում ԱՄՆ-ից՝ աւելի քան 82 մլն. տոլար, Ուքրանիայից՝ աւելի քան 17 մլն.:

Մեսրոբեանի խօսքով՝ տրանսֆերտների կրճատումը կը յանգեցնի այլ նաեւ բացասական հետեւանքների.- «Մեզ մօտ արտահանումը մի քանի անգամ քիչ է, քան ներկրումը: Ինչ-որ չափով այդ բացասական սալդօն կոմպենսացւում էր այդ տրանսֆերտների միջոցով: Հիմա դրանսֆերտները մեզ մօտ կը նուազեն, մեր տնտեսութիւնը չի զարգանում, դա բերում է նրան, որ այդ առեւտրային սալդօն չի լաւանայ: Սա նշանակում է, որ մենք ընդհանուր առմամբ մեզ մօտ ուժեղանալու է արտարժոյթի արտահոսքը Հայաստանից: Սա նշանակում է, որ մեր արժութային պահուստները քչանալու են, սա նշանակում է, որ մենք խնդիր կ'ունենանք արտաքին պարտքը մեծացնելու: Այս չըթան աշխատելու է»:

Ուքրանիայում ծաւալուող իրադարձութիւնների պատճառով, ըստ տնտեսագէտի, Ռուսաստանի եւ Արեւմուտքի միջեւ յարաբերութիւնների սրումը հայկական դրամի վրայ էլ ազդեցութիւն կ'ունենայ.- «Եթէ մեզ մօտ արտարժոյթի արտահոսքը սկսի մեծանալ, իսկ տոլարի ներհոսքը սկսի քչանալ, սա նշանակում է, որ մեզ մօտ արտարժոյթի քանակը կը սկսի քչանալ: Իսկ այն, ինչ քիչ է, սկսում է թանկանալ: Սկզբից կարող է լինել տոլար-դրամ փոխարժէքի բարձրացման միջոցով, որը կը խթանի գնաճը»:

Հայաստանի Կեդրոնական Պանքի տուեալներով, ռուբլին Հայաստանում նոյնպէս արժեզրկուել է: Փետրուարի 24-ից դրամը ռուբլու համեմատ արժեւորուել է մօտ 4 տոկոսով:

«Ազատութեան» հետ զրոյցում ընտանիքներն արտագնայ աշխատանքով պահող մարդիկ տարակուսում էին՝ նման իրավիճակում արժէ՞ մեկնել Ռուսաստան, թէ՞ ոչ:

«Ռուսականով ենք վճարւում 30-35 հազար ռուբլի: Արժեքազրկուել է շատ, առանց այդ էլ ստացածներս մի մեծ բան չէր, հիմա էլ կրկնակի ենք տուժում: Անորոշ վիճակ է բոլոր խոպանչիների մօտ»,-ասաց նրանցից մէկը:

Հարկ է նաեւ նշել, որ ըստ Ազգային Վիճակագրական Ծառայութեան 2012 թուականի տուեալների, ԱՊՀ-ում Հայաստանի առեւտրային առաջին գործընկերը Ռուսաստանն է, երկրորդը՝ Ուքրանիան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԶՕՐԱԿՑԻ ՍԵՒԱՆ ՆՇԱՆԵԱՆԻՆ

Հայաստանի Գրողներու Միութիւնը այսօր հաղորդագրութեամբ մը դատապարտած է, Պոլսահայ գրող եւ մտաւորական Սեւան Նշանեանի դէմ Թուրքիոյ իշխանութիւններուն կողմէ գործադրուած բռնադատումներն ու սեղմումները: Միութիւնը նաեւ նկատել տուած է, թէ Նշանեան այսօր անարդար որոշումով մը յայտնուած է բանտի ճաղերուն ետին եւ կոչ ուղղած Թուրքիոյ պատկան մարմիններուն անմիջապէս ազատ արձակելու հայազգի մտաւորականը: Ստորեւ կը հրապարակենք հաղորդագրութիւնը:

«Հայաստանի գրողների միութիւնը իր բողոքի ձայնն է բարձրացնում Թուրքիայում իրականացուած հերթական անարդարութեան` Պոլսի հայ մտաւորականութեան ականաւոր ներկայացուցիչներից մէկի` նշանաւոր լեզուաբան, գրող, հրապարակախօս Սեւան Նշանեանի ազատազրկման կապակցութեամբ: Ճանաչուած մտաւորականի նկատմամբ նախկինում եւս իրագործուած նման բռնութիւնների փաստերը դատապարտելի են հէնց նրանով, որ դրանք «հիմնաւորուում են ապօրինի շինարարութիւն կատարելու եւ այլ անհեթեթ պատճառաբանութիւններով, անտեսելով նաեւ այն մեծ աւանդը, որ Սեւան Նշանեանը ներդրել է հէնց Թուրքիայի գիտական-մշակութային կեանքում` ստեղծելով «Թուրքերէնի ծագումնաբանական բառարան» եւ այլ հիմնարար աշխատութիւններ: Պէտք է վերացուեն բոլոր տեսակի ճնշումներն ու բռնութիւնները մի մարդու, մտաւորականի, գրողի հանդէպ, ում միակ երազանքն ու նպատակը աշխատելն ու արարելն է, արդարութեանն ու ճշմարտութեանը ծառայելը»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԻՐԱՆ

ՔԱԹՐԻՆ ԱՇԹԸՆ Կ'ԱՅՑԵԼԷ ՆՈՐ ՋՈՒՂԱ

Եւրոմիութեան արտաքին քաղաքականութեան եւ անվտանգութեան հարցերու գերագոյն ներկայացուցիչ Քաթրին Աշթըն այցելեց Իրանի Նոր Ջուղա շրջանի հայկական Սուրբ Ամենափրկիչ վանքը, ընկերակցութեամբ Սպահանի Հայոց թեմի առաջնորդ Բաբգէն Եպս. Չարեանի:

Պատուիրակութեան անդամները նախ այցելեցին որմնանկարներով զարդարուած եւ 350 տարուայ պատմութիւն ունեցող Սուրբ Յովսէփ Արեմաթացի եկեղեցին, ուր անոնք ունկնդրեցին շարականներ: Սրբազան առաջնորդը հանդէս եկաւ ողջոյնի խօսքով, պատմեց իրանահայ համայնքի կեանքին եւ ապրուստային պայմաններուն մասին: Ան Աշթընին վերստին յիշեցուց, թէ ինչպէս ատրպէյճանական կողմը տարիներ առաջ կործանած էր Հին Ջուղայի պատմական արժէքներ կայացնող խաչքարերը: Աշթըն խոստացաւ հետեւողական ըլլալ մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութեան հարցին մէջ:

ԸՆԿ. ՅԱԿՈԲ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ.-

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԲԱՐԵԼԱՒՄԱՆ ՄԻԱԿ ՃԱՆԱՊԱՐՀԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ Է»

2

կարենայ ըլլալ քաղաքական գնահատականներ տալու, ես կը կարծեմ որ իրեն համար ժամանակը դժուար թէ հասուննայ:

Հարց.- Շատ քննարկուող նիւթերէն մէկը Հայաստանի անդամակցութեան հարցն է Մաքսային Միութեան: Եւրոպան ըստ երեւոյթին ընդվզած է Հայաստանի առած որոշումէն եւ կը փորձէ տարբեր տեսակի ճնշումներ բանեցնել Հայաստանի վրայ:

Պատ.- *Հայաստանի որոշումը՝ միանալու Մաքսային Միութեան, առնուած քայլ մըն էր եղելով զուտ Հայաստանի աշխարհաքաղաքական դիրքէն եւ շահերէն: Ես համաձայն չեմ որ այդ արդիւնք էր ճնշումներու, այլ՝ Հայաստանի շահերէն բխող քաղաքական ուղղուածութեան: Եւրոպան եւ Արեւմուտքը պարտաւորութիւն եւ պատասխանատուութիւն ունին պահպանելու եւ սատար կանգնելու Հայաստանի բարօրութեան. ճնշումներ բանեցնելու փոխարէն, Եւրոպան պէտք է քաջալերէ որպէսզի Հայաստանը դառնայ տարածաշրջանին մէջ օրինակելի երկիր իր ժողովրդավարութեամբ, ազատութեամբ, խաղաղութեամբ եւ մարդու իրաւունքներու հանդէպ յարգանքով:*

Պէտք չէ մոռնալ, որ եթէ այսօր Եւրոպան կը վայելէ ազատութիւն, կայունութիւն եւ բարգաւաճում, անոր մէջ ներդրում ունին նաեւ հայերը իրենց 200.000 զոհերու արիւնով: Մանուշեանը անոնցմէ մէկն էր: Պէտք է կարդալ Մանուշեանի վերջին նամակը ուղղուած իր ծնողներուն՝ գնդակահարութենէն մի քանի ժամ առաջ, ուր կոչ կ'ուղղէր ատելութեան եւ վրէժխնդրութեան տեղ չտալ նոյնիսկ զինք սպաննող գերմանացի ժողովուրդին հանդէպ:

Հարց.- Վերջերս Ապտուլլահ Օճալան կոչ նամակով մը հանդէս եկաւ հայութեան: Ի՞նչ է ձեր կարծիքը անոր բովանդակութեան մասին:

Պատ.- *Ինչպէս գիտէք, Օճալան իր նամակը հրապարակեց Պեսէ Հոզաթի այդ տխրահռչակ յայտարարութենէն ետք, որ օրին Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը յայտարարութեամբ դատապարտեց զայն: Անկեղծ ըլլալու համար, Օճալանի նամակ-յայտարարութեան մէջ ոչ մէկ նորութիւն կար: Այն պնդումներուն որ ան «ցեղասպանութիւն» բառը օգտագործած է, կ'ուզեմ յիշեցնել որ իր ղեկավարած կուսակցութիւնը՝ ՔՔԲ-ն 1982-էն սկսեալ ամէն առիթներով եւ իր մամուլով միշտ ալ անդրադարձած է Հայոց Ցեղասպանութեան: Պեսէ Հոզաթի յայտարարութենէն եւ անոր յաջորդող Օճալանի նամակէն մենք՝ Հնչակեաններս մտավախութիւն ունինք, որ քիւրտ ժողովուրդը դէպի հայթրքական հարցին մէջ ներքաշելու փորձեր տեղի կ'ունենան: Մեր ցանկութիւնն է որ մեզի շատ սիրելի քիւրտ ժողովուրդը անցեալի փորձառութիւնը իր աչքին առջեւ ունենայ եւ ըստ այնմ շարժի:*

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԸ

(յեղափոխութեան երրորդ տարելիցին առիթով)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

2.-ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

1990-ականներուն Եգիպտոսի մէջ սկսաւ «երիտասարդ» գրականութիւն մը՝ դուրս աքատեմիք հիմնարկներէն եւ մշակոյթի նախարարութենէն: Անոր կրողները՝ թէ՛ հեղինակները եւ թէ՛ գրական դէմքերը, Պըլալ Ֆատլի «Եգիպտոսի իսկական բնակիչներ»-ն էին(1): Այս այլընտրանքային գրականութիւնը համախմբուեցաւ սեփական հրատարակչատուներու շուրջ, մասնաւորապէս՝ Տար Մերիթ եւ Տար Շարքէյիաթ: Պետական հովանաւորութեան տակ գտնուող Ալ-Հայ'ա Ալ-'Ամմա Լը-Քըսուր Ալ-Սաքաֆա ընտրողաբար հրատարակեց այս գրականութիւնը՝ «փաստելու» համար իր հոգատարութիւնը «երիտասարդ» սերունդին նկատմամբ:

Գրականագէտ Սապրի Հաֆեզ այն քիչերէն է՝ որ կրցած է մեկնաբանել այս գրական շարժումին եւ 2011 Յունուար 25-ի յեղափոխութեան տիալեքթիքը(2): Նախ այս գրականութիւնը գաղափարապէս կը կապէ Եգիպտոսի մէջ սունկի նման աճող «պատահական քաղաքներ»-ուն (Ալ-մոտոն ալ 'աշուա'էյիա) հետ, որոնք ժողովրդական ինքնաշէն բնակելի (աւելի ճիշդ՝ ոչ-բնակելի, հակա-բնակելի) թաղամասեր են՝ իբրեւ գոյատեւելու (խիստ անգոյատեւելի պայմաններու մէջ) ինքնակազմակերպուած լուծումներ, ի դէմս կլանիչ նէօլիպերալներու ծրագրաւորուած չքեղագոյն առանձնաքաղաքներուն (compounds): Պատահական ('աշուա'էյիա) բառն իր արտադրած յատուկ գաղափարականութեամբ օգտագործած էր նաեւ Պըլալ Ֆատլ նկարագրելու համար «Եգիպտոսի իսկական բնակիչներ»-ը(3): Գրականութիւն-'աշուա'էյիաթի կապը կը կայանայ կառուցուածքի, լեզուի եւ տիպարի իշխանազերծման, ծաւալի խտացման, տեղի կառչման, եսի կազմալուծման հետ: Այս գրականութեան ճամբան դէպի Յունուար 25-ը հանգամանօրէն կը բացատրէ Սապրի Հաֆեզ՝ յեղափոխութենէն չորս ամիս ետք տպագրած իր յօդուածին մէջ.

«Այս նոր աշխարհին մէջ [խօսքը Եգիպտոսի 1990-ականներուն մասին է, Հ.Ա.] անկարելի դարձաւ դիմել տրամաբանական զարգացումով համակարգուած կառուցուածքի, իսկ երբ արդէն անկարելի դարձաւ համաձայնութիւն գտնել սեփականի եւ ընդհանուրի միջեւ, սեփականը այլեւս դադրեցաւ ընդհանուրին արտացոլումը ըլլալէ եւ որոշ առումով չարունակական բախումի մէջ մտաւ անոր հետ:

««Սկիզբ-կեդրոն-վերջաւորութիւն» հին կառուցուածքի մէջէն նոր կառուցուածքը վերացուց կեդրոնը, որ առաջնորդեց դէպի ներկայացուած աշխարհի հաւասարակշռութեան խախտումը եւ գոյութեան խնդիրներուն փոխադրութիւնը առաջին դիրքի: Բայց այս գործերուն մէջ գոյութեան մօլուցքի ներգրաւումը հաշուարկուած ուղղութիւն մը չէ երբեք, այլ նման է աւելի ինքնաբուխ էմփրովիզասիոնի կամ ներըմբոնողական վերաբերմունքի քան ծրագրաւորուած մտաւոր մտահոգութեան: Գոյութեան մօլուցքը կորսնցնելով իր կեդրոնականութիւնը, եւ մեծ պատմողականութիւնը (grand narrative)՝ իր հաւաստիութիւնն ու օրինականութիւնը, գրական ենթակայութիւնը այլեւս անկարող եղաւ դիմել արժէքային եւ բարոյական հերթականութեան՝ որուն վրայ կը հիմնուի պատճառային տրամաբանութեան յաջորդականութեան կառուցուածքը, քանի որ գիտելիքային հիմքը որուն կ'ապաւինէ այս նոյն կառուցուածքը եւս կորսնցուց իր հաւաստիութիւնը եւ գրական ենթական այլեւս անկարող դարձաւ ապաւինել անոր ամրութեան վրայ: Հետեւաբար, գրողի վերաբերմունքը բազմաթիւ բախումնալից պատմողականութիւններու հետ նպատակ ունեցաւ ներկայացնել, ձեռք բերել կամ պատկերացնել իրականութիւնը, որ արդի պատմողականութեան մէջ յայտնի է «իրականութեան մրցակցային պատկերացումներ» (competing representations of reality) եզրով: Ասիկա կը հիմնուի ոչ թէ հին յաջորդաբանական, այլ յարակցային յարաբերութիւններու վրայ, ուր մինչեւ պատմելը գրողը տեղեակ չէ այս յարաբերութիւններու գոյութեան տրամաբանութեան մասին եւ ոչ ալ իշխանութիւն ունի անոնց վրայ կամ կարողութիւն հսկելու զանոնք: Գրական ենթական այլեւս չի հանդիսանար բնագիրին վրայ իշխող անվերապահ կեդրոնական գիտակցութեան տէրը՝ ինչպէս մինչ այդ տեղի կ'ունենար պատմուածքի գիտելիքային նախադրեալի պարագային, որովհետեւ մարդկայնութեան հանդէպ վստահութեան կորուստին գաղափարը այս բնագիրներուն մէջ արտայայտուեցաւ՝ փիլիսոփայական կամ ելակէտային ւիրացումներու առումներով փոխադրուելով գիտելիքաբանական (epistemological) մօլուցքէն դէպի գոյաբանական (ontological) կամ լինելութեան մօլուցքը՝ բանի լինելութեան ու գոյութեան վերաբերող փիլիսոփայական բացարձակ իմաստով: Այսպիսով, նոր բնագիրը զբաղուեցաւ գոյաբանական ուրիշ տեսակ հարցերով՝ կապուած աշխարհի ու մարդու միասնական գոյութեան հետ. ի՞նչ է աշխարհը, ի՞նչ տեսակ աշխարհ է ասիկա, ինչպէ՞ս կազմուած է աշխարհը, ինչո՞ւ աշխարհն այս տեսքը ունի: Այս ցնցող հարցերն են որոնք ճանապարհ բացին յեղափոխութեան առջեւ եւ նախապատրաստեցին ողջ իրականութիւնը հերքող ու դրժող յեղափոխութեան տրամաբանութիւնը: Բնագիրի տրամաբանութիւնն ու կառուցուածքը չեշտեցին այս իրականութեան շարունակութեան անկարելիութիւնը:»(4)

Այս հեղինակներէն կարելի է յիշատակել՝ Մայ Ալ-Թելմեսանի, Մոնա Պրենս, Մուսթաֆա Ալ-Նազի, 'Ատէլ 'Էսմաթ, Հոսնի Հասան, Ուա'էլ Ռակապ, Ահմատ Ֆարուք, Հայսամ Ալ-Ուարտանի, Հիշամ Քէշթա, Սամիր Ղարիպ 'Ալի, Մունթասար Ալ-Քաֆֆաշ, Իպրահիմ Ֆարղալի, Մոհամմէտ Հասսան, Մուսթաֆա Զէքրի, Ահմատ Ղարիպ, Մահմուտ Համիտ, Ահմատ Ալ-'Այիտի, Սումայիա Ռամատան, Շէհաթա Ալ-'Էրեան, Սայէտ Ալ-Ուաքիլ, 'Էզզաթ Ալ-Քամհաուի, Նուրա Ամին, Միրալ Ալ-Թահաուի եւ անթիւ ուրիշներ, որոնք, ինչպէս Հաֆեզ կը գրէ, կը հերքեն «հեղինակի իշխանութիւնը բնագիրին վրայ»(5):

3.-ՓՈՂՈՑԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Աշխատաւորական դասակարգը յեղափոխութեան մը կրողը կրնայ հանդիսանալ: Եգիպտոսի աշխատաւորական շարժումներու մասնագէտ Ճոէլ Պէյնին կը գրէ՝ թէ «Մուպարաքի հեռացումին նախորդող տասնամեակին, աւելի քան երկու միլիոն աշխատաւոր մասնակցած է շուրջ 3400 գործադուլի եւ հաւաքական գործողութեան:»(6) Մարդու Իրաւունքներու Տեղեկատուութեան Արաբական Ցանցի տուեալներով, 2009 Մայիսէն մինչեւ 2010 Դեկտեմբեր Եգիպտոսի մէջ տեղի ունեցած է աշխատաւորական 753 նստացոյց, գործադուլ, ցոյց, բողոքացոյց եւ հաւաքացոյց(7): Բ[illegible] աստի, նախապուրաքեան շրջանին բազմացած է[illegible] լրագրողներու, դատաւորներու, փաստաբաններու, ուսանողներու եւ այլ խումբերու բողոքացոյցերը:

Ըլլալով հանդերձ խիստ կարեւոր, ազդեցիկ եւ իշխանութիւններուն համար մտահոգիչ ցոյցեր, անոնք կը մնային յատուկ տարածութիւններու մէջ (գործարան, համալսարան, աշխատավայր) եւ այդ տարածութիւններուն մէջ գործող մարդոց (աշխատաւորներ, ուսանողներ, լրագրողներ, դատաւորներ, բժիշկներ) շրջանակներու մէջ: Ցոյցերը կրողներուն մէկ մասը տակաւին ո՛չ Պըլալ Ֆատլի «Եգիպտոսի իսկական բնակիչներ»-ն էին, ո՛չ ալ Սապրի Հաֆէզի գրական «'աշուա'էյիա»-յի ներկայացուցիչները: Արդարեւ, Եգիպտոսի եւ Միջին Արեւելքի մէջ շարժում մը կար որ կը շրջանցէր ցուցարարութեան պահն ու դէպքը զոր Ասէֆ Պայաթ 2009-ին անուանած էր «փողոցի քաղաքականութիւն եւ քաղաքական փողոց».

«Բայց այն քաղաքային ենթականերուն (ինչպէս՝ գործազուրկին, տանտիկինին եւ «ոչ-պաշտօնական ժողովուրդ»-ին) համար՝ որոնք կառուցուածքային առումով զուրկ են խզումի հիմնարկային ուժէ (ինչպէս՝ գործադուլ կատարել), «փողոց»-ը կը դառնայ դժգոհութիւն հաղորդելու հիմնական դաշտը: Այս տեսակ *փողոցի քաղաքականութիւնը* կը պատկերէ անհատի կամ հաւաքական բնակչութեան եւ իշխանութիւններուն միջեւ շարք մը բախումներ եւ անոնց ակնկալելի հետեւութիւնները, որոնք կը ձեւաւորուին եւ կ'արտայայտուին փողոցներու ֆիզիքական եւ հանրային տարածութեան մէջ՝ ետեւի նրբանցքներէն սկսեալ մինչեւ առաւել նկատելի փողոցներն ու հրապարակները: Այստեղ բախումը կը ծագի ենթականերուն կողմէ հանրային տարածութեան *աշխոյժ գործածութենէն*, մինչդեռ անոնք արդի պետութեան մէջ արտօնութիւն ունին այս տարածութիւնները գործածել միայն *կրաւորական* կերպով՝ քալելով, ինքնաշարժ վարելով, դիտելով, կամ պետութեան կողմէ թելադրուած ուրիշ կերպերով: Տարածութեան որեւէ *աշխոյժ* կամ *մասնակցողական* գործածութիւն կը 4

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԸ

3 (յեղափոխութեան երրորդ տարելիցին առիթով)

կատղեցնէ պաշտօնաւոր մարմինները, որոնք ինքզինքնին կը համարեն հանրային կարգապահութիւնը հաստատող ու իշխող միակ իշխանութիւնը: Այսպէս, փողոցի վաճառողները՝ որոնք նախաձեռնող աշխուժութեամբ կը տարածեն իրենց առեւտուրը գլխաւոր նրբանցքներուն մէջ, օրինազանցները՝ որոնք կը գրաւեն հանրային պարտէզները, հողատարածութիւնները կամ մայթերը, երիտասարդները՝ որոնք կը տիրեն փողոցի անկիւններու տարածութիւններուն, փողոցի երեխաները՝ որոնք կը հիմնեն փողոցի համայնքները, աղքատ տանտիկինները՝ որոնք իրենց առօրեայ տնային գործունէութիւնները կ'ընդարձակեն դէպի նրբանցքները, կամ ցուցարարները՝ որոնք կը քալեն փողոցներով, այս բոլորն ալ մարտահրաւէրի կը կոչեն պետական արտօնութիւնները եւ հետեւաբար կրնան ենթարկուիլ ճնշամիջոցներու:

«Փողոցի քաղաքականութիւնը կ'ենթադրէ առաւել յարմարաւէտութիւն, յատկապէս շուկայի տրամաբանութեամբ ձեւաւորուած նէօլիպերալ քաղաքներուն մէջ: Աշխատանքային օրուայ կիզակէտին գրօսնելով Գահիրէի, Թեհերանի, Տաքարի կամ Ճաքարթայի փողոցները, մարդ կը զարմանայ փողոցին մէջ գործող բազմաթիւ ժողովուրդի ներկայութեամբ, որոնք կ'աշխատին, կը վազեն, կը կանգնին, կը նստին, կը բանակցին, ինքնաշարժ կը վարեն կամ հանրակառք եւ թրամուէյ կը հեծնեն: Ասոնք կը ներկայացնեն նէօլիպերալ քաղաքի համեմատաբար նոր ենթադասը [subaltern]: [...]

«Բայց «փողոցի քաղաքականութիւն»-ը ունի նաեւ ուրիշ հարթութիւն մը, այն առումով որ ան հանրային տարածութեան եւ կարգապահութեան տիրելու համար իշխանութեան եւ ապահիմնարկայնացուած [deinstitutionalized] կամ ոչ-պաշտօնական խումբերու միջեւ գոյացած պարզ հակամարտութենէ մը անդին կ'անցնի: Իբրեւ հոսքի ու շարժումի տարածութիւններ, փողոցներուն մէջ մարդիկ ոչ միայն իրենց դժգոհութիւնը կ'արտայայտեն, այլեւ ինքնութիւններ կը կոփեն, կարեկցութիւններ կ'ընդլայնեն, եւ բողոքը *կը տարածեն* իրենց անմիջական շրջանակներէն անդին՝ պարունակելու համար անծանօթն ու օտարները: Այստեղ փողոցները իբրեւ միջոցներ կը ծառայեն, որոնց ընդմէջէն օտարները կամ պատահական անցորդը կարող են իրար հետ թաքուն համորդակցութիւն հաստատել՝ ճանչնալով իրենց փոխադարձ շահերը եւ համատեղ զգացումները: Այսպէս է որ փոքր ցոյց մը կրնայ աճիլ կարեկցութեան վիթխարի ցուցադրութեան, եւ այս պատճառով է որ գրեթէ բոլոր վիճելի քաղաքականութիւնները, մեծ յեղափոխութիւնները եւ բողոքի շարժումները իրենց արտայայտութիւնը կը գտնեն քաղաքի փողոցներուն մէջ:»(8)

Յաւելեալ մեկնաբանութեան անհրաժեշտութիւն չկայ: Յունուար 25-ի յեղափոխութիւնը, ինչպէս Պայաթ կը մեկնաբանէ իրադարձութենէն երկու տարի առաջ, սերտօրէն կապուած էր «փողոցի քաղաքականութեան» հետ:

Այսպէս, նախայեղափոխական Եգիպտոսի «իսկական բնակիչներ»-էն (Պըլալ Ֆատլ), «'աշուա'էյիաթ»-էն (Պըլալ Ֆատլ եւ Սապրի Հաֆէզ), այլընտրանքային գրականութենէն (Սապրի Հաֆէզ), «փողոցի քաղաքականութենէն» (Ասէֆ Պամաթ) եւ «ենթադաս» բնակչութենէն (Ասէֆ Պայաթ) մինչեւ յեղափոխական 18 օրերուն «համայնականութիւն»-ը (Ալէն Պատիու)(9) եւ «քարնաւալային փոթորկոտ տօնակատարութիւններ»-ը (Սալուա Պաքր)(10) արտայայտութիւնն էին համախոհ տարբերակային ներդաշնակութեան մը: Փետրուար 12-էն սկսեալ այս համակեցութիւնը պէտք է փարատուէր Եգիպտոսի «ոչ-իսկական» բնակիչներուն կողմէ...:

(Վերջ 2/2)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.-«Եգիպտոսի իսկական բնակիչներ»-ուն մասին տե'ս «Այլընտրանքային խոհեր»-ու անցեալ թիւը:
2.-Սապրի Հաֆէզ, «Էսթշրաֆ ալ-ըրուայա ալ-մասրէյիա լըլսաուրա» (արաբերէն՝ Եգիպտական պատմուածքը կը կանխատեսէ յեղափոխութիւնը), *Ալ-Քալիմա*, գրական-մշակութային ամսագիր, Մայիս 2011, թիւ 49, http://www.alkalimah.net/article. aspx?aid=3565:
3.-Տե'ս «Այլընտրանքային խոհեր», *Ջահակիր*, 6 Մարտ 2014, թիւ 1719 :
4.-Սապրի Հաֆէզ, նոյն տեղը:
5.-Անդ:
6.-Joel Beinin, 'Egyptian Workers After June 30', *Middle East Research and Information Project*, 23 August 2013, http://www.merip.org/mero/mero082313:
7.-http://www.anhri.net/:
8.-Asef Bayat, *Life as Politics: How Ordinary People Change the Middle East*, The American University in Cairo Press, 2009, էջ 11-12:
9.-Տե'ս «Այլընտրանքային խոհեր», *Ջահակիր*, 23 Յունուար 2014, թիւ 1717:
10.-Տե'ս «Այլընտրանքային խոհեր», *Ջահակիր*, 13 Փետրուար 2014, թիւ 1718:

ՍԵՐՊԻԱ ԿԸ ՋՕՐԱԿՑԻ ՄԻՆՍՔԻ ԽՄԲԱԿԻՆ

1

տիարովի հետ: Մրկիչ շնորհակալութիւն յայտնեց Հայաստանին, Քոսովոյի հարցով հաւասարակշռուած դիրքորոշումին համար: Ան յիշեցուց, որ Սերպիա Քոսովոյի հետ բանակցութիւններ կը կատարէ, բնական պայմաններ ստեղծելու համար քաղաքացիներուն: Խօսելով Ուքրանիոյ զարգացումներուն մասին Նալպանտեան ցաւակցութիւն յայտնեց զոհերուն եւ ուքրանացի ժողովուրդին:

Մրկիչ տեսակցեցաւ նաեւ Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսեանի հետ: Ան յայտարարեց, որ Սերպիա հետաքրքրուած է Հայաստանի հետ հնարաւորինս լաւ յարաբերութիւններ զարգացնելով: Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարարը նաեւ այցելեց Էջմիածին, ուր տեսակցեցաւ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսին հետ, քննարկելու համար երկու ժողովուրդներուն եւ եկեղեցիներուն միջեւ տիրող բացառիկ յարաբերութիւնները:

«ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ».- ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՈՒՔՐԱՆԻԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ ՉԵՆ ԿԱՐՈՂ ԿՐԿՆՈՒԵԼ

1

Նրա խօսքով՝ Հայաստանում կայ ընդդիմութիւն, 4 քաղաքական ուժեր համագործակցում են, բայց նրանցից 3-ը երկրի արտաքին քաղաքականութեան տեսանկիւնից եւրոպական տեսլական չունեն:

«Երեք քաղաքական ուժեր՝ ԲՀԿ-ն, ՀԱԿ-ն ու ՀՅԴ-ն, կողմ են հանդէս եկել Հայաստանի՝ Մաքսային Միութեանն ու Եւրասիական Միութեանն անդամակցութեանը»,- ընդգծել է Սաֆարեանը՝ յաւելելով, որ Հայաստանում իշխանութիւնը համաձայնել է, որ երկիրը դառնայ ՄՄ անդամ, իսկ ընդդիմութիւնը դէմ չէ դրան, եթէ չասենք կողմ է:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը ծանուցանենք եգիպտահայ յարգոյ մեր հասարակութեան, որ Առաջնորդարանին մօտ տրամադրելի են արեւմտահայերէն «Նոր Կտակարան»-ներ:

Փափաքողները, ունենալու համար, կրնան դիմել Ազգային Առաջնորդարան:

Ե.Գ.Մ.
ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

«ԱՐԱՔՍ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ
ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 10-ԱՄԵԱԿ
ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ ԵՊՍ. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ
ԱՋԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄՕՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԿԱՏԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ
«ԱՐԱՔՍ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ
ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ
ԴԱՇՆԱԿԱՀԱՐ՝ ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆԻ
ՄԵՆԵՐԳԻՉՆԵՐՈՒ
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ ԵՒ ԽՄԲԱՎԱՐ
ՄԻՀՐԱՆ ՂԱԶԷԼԵԱՆ
ԿԻՐԱԿԻ, 30 ՄԱՐՏ 2014, ԺԱՄԸ 19:00-ին
ԳԱՀԻՐԷԻ ՕՓԵՐԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ - ՓՈՔՐ ՍՐԱՀ

Ծանօթ.
ա. Երթուդարձի համար կազմակերպուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն՝ ժամը 17:30-ին Յուսաբեր ակումբի առջեւէն:
բ. Խստիւ արգիլուած է մինչեւ 6 տարեկան երեխաներու մուտքը համերգասրահ ըստ Օփերայի օրէնքներուն:

ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Ուրբաթ, 21 Մարտ կ.ե. ժամը 5.00-ին
ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՅ ԱՌԹԻՒ
ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ - ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ
Սիրալիր Հրաւէր Բոլորին

Ուրբաթ, 28 Մարտ կ.ե. ժամը 2.00-ին
«ՄԻՋԻՆՔ»-Ի ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ
ԱԶԱՏ ՇՔԱՍԵՂԱՆ
Պահքի Ուտալիքներ, Աղցաններ եւ Անուշեղէններ
Հաճեցէք արձանագրուիլ մինչեւ 26 Մարտ հեռաձայնելով՝
Անի Թիւթիւնճեանի 0122102511
Մարօ Մազլըմեանի 01001053867
Արտօ Մանուկեանի 01007860027
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ
ԹԷՐԶԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՅԱՐԱՎԱՃԱՌ
ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2124.00
21 կիրատ՝ կրամը		265.50
18 կիրատ՝ կրամը		227.60

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1721 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 27 ՄԱՐՏ 2014 ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. ԴԻԿ. عدد رقم ١٧٢١ الخميس ٢٧ مارس ٢٠١٤

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՑՈՅՑ ԿՈՒՏԱԿԱՅԻԱՆԻ ԴԷՄ

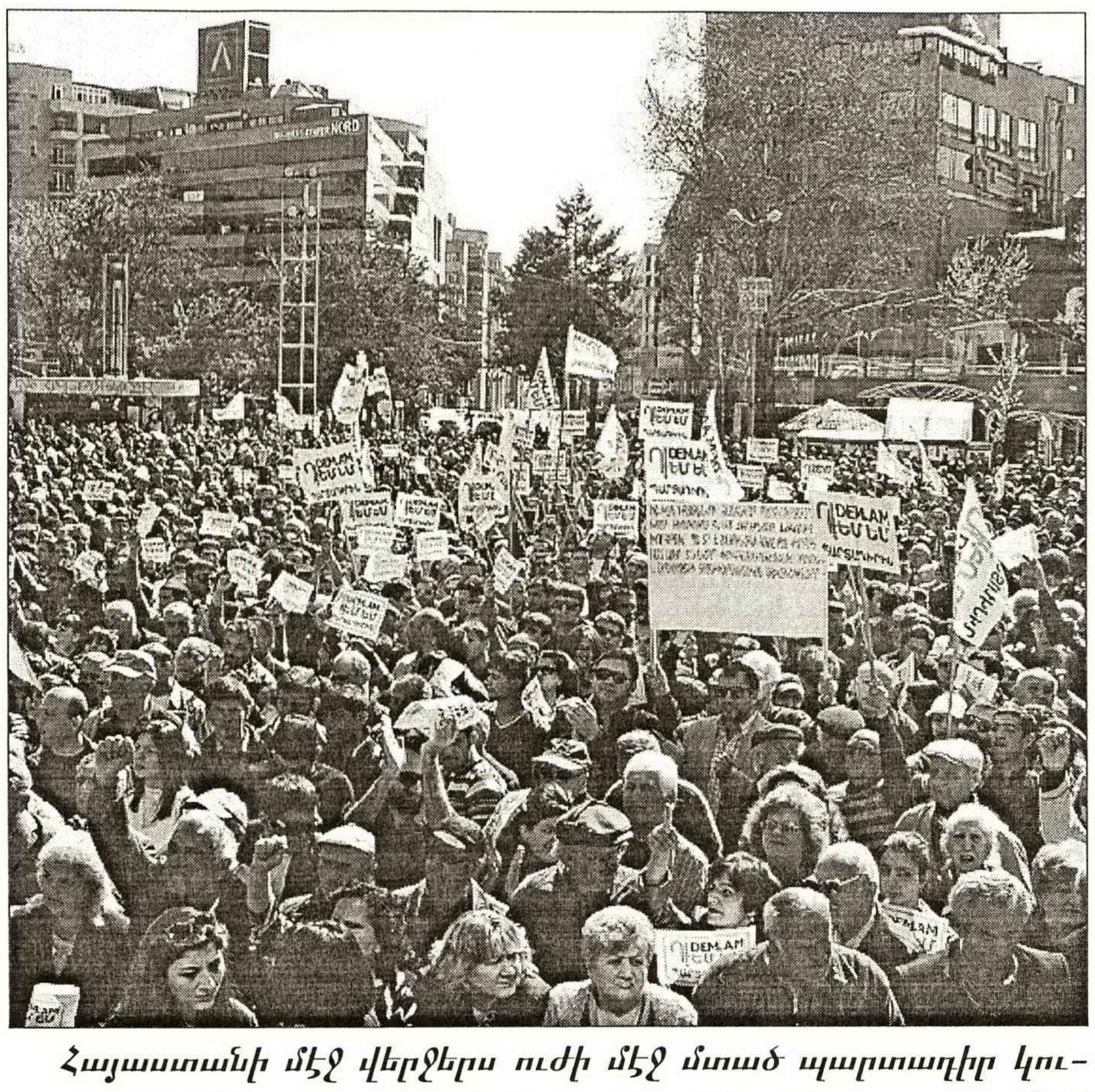

Հայաստանի մէջ վերջերս ուժի մէջ մտած պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգին դէմ բողոքող «Դէմ եմ» նախաձեռնութիւնը Մարտ 22-ին ցոյց կազմակերպեց Երեւանի կեդրոնական Ազատութեան հրապարակին վրայ, մասնակցութեամբ նաեւ Հայաստանի Ազգային ժողովի ընդդիմադիր 4 խմբակցութիւններու ներկայացուցիչներուն:

Ցուցարարները մասնաւորապէս Սահմանադրական դատարանէն կը պահանջէին իր Մարտ 28-ի նիստին ընթացքին ոչ սահմանադրական համարել նշեալ օրինագիծը եւ խոչընդոտել անոր գործադրութիւնը:

Ցոյցին ընթացքին երեսփոխան Նիկոլ Փաշինեան կոչ ուղղեց ժողովուրդէն դրամ ստանալու փոխարէն դիմել մեծահարուստներուն եւ գործարարներուն: Ըստ անոր, մեծահարուստները վերջին 10 տարիներուն 6,2 միլիառ տոլար դուրս հանած են Հայաստանէն:

Իսկ նախագահական ընտրութիւններու նախկին թեկնածու Րաֆֆի Յովհաննիսեան յայտարարեց, որ շարժումը շուտով պիտի վերածուի «կողմ եմ առանց Սերժ Սարգսեանի Հայաստանի» նախաձեռնութեան: Ըստ Յովհաննիսեանի, փոփոխութիւններու համար անհրաժեշտ է երկար աշխատանք:

Հաւաքէն ետք տեղի ունեցաւ բողոքի երթ կեդրոնական Երեւանի հրապարակներուն:

ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԵՒ ԱԼԻԵՒ ՊԻՏԻ ՏԵՍԱԿՑԻՆ

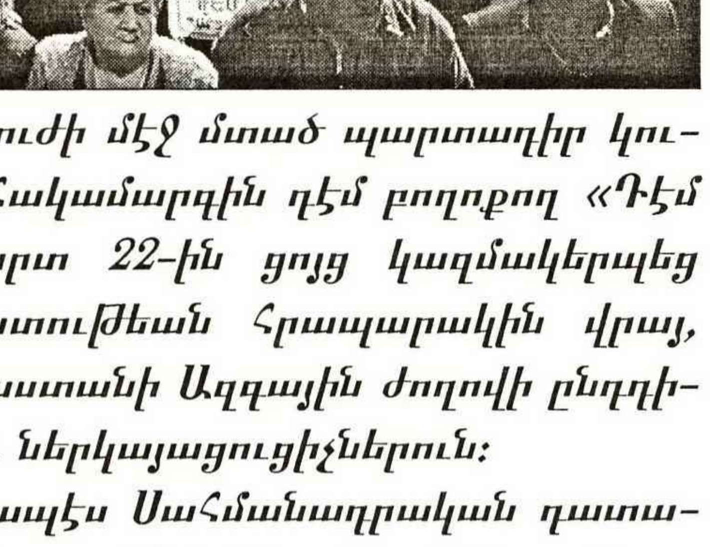

«Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահները համաձայնութիւն տուած են երկկողմանի բանակցութիւններ կատարելու համար»: Այդ մասին Հոլանտայէն յայտարարեց ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Ճէյմզ Ուորլիք:

Նշենք, որ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան Լահէյի մէջ իր մասնակցութիւնը կը բերէ հիւլէական անվտանգութեան գագաթնաժողովին: Մարտ 24-ի երեկոյեան նախագահը իր մասնակցութիւնը բերաւ Հոլանտայի թագուհիին սարքած պաշտօնական ընդունելութեան:

Սարգսեան Հոլանտայի մէջ տեսակցեցաւ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահներուն հետ, քննարկելու համար ղարաբաղեան հակամարտութեան բանակցութիւնները:

Սարգսեան նաեւ տեսակցեցաւ Հոլանտայի վարչապետ

↳ 5

ԳԱՀԻՐԷ

ՍԻՍԻ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԹԵԿՆԱԾՈՒ

Եգիպտոսի պաշտպանութեան նախարար Ապտէլ Ֆաթթահ Սիսի պաշտօնապէս ներկայացուց իր հրաժարականը, ներկայացնելու համար նախագահական ընտրութիւններուն մասնակցելու թեկնածութիւնը: Սիսի նաեւ ուղերձ յղեց ժողովուրդին եւ նշեց, որ ինք կը շարունակէ ծառայել երկրին եւ քաղաքացիներուն: «Եգիպտացիները պէտք է վերակառուցեն պետական հաստատութիւնները եւ դէմ դնեն վտանգաւոր մարտահրաւէրներուն», ըսաւ նախագահական թեկնածուն:

ՔԵՍԱՊՆ ՈՒ ՔԵՍԱՊԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՀՊԱՆԵԼՈՒ ՇԱՐԺՈՒՄ

Ապահովական կացութիւնը կը մնայ լարուած Սուրիոյ հիւսիս արեւմտեան Քեսապ աւանին ու անոր մօտակայ գիւղերուն մէջ: Մարտ 21-ին սկսած զինեալ ընդհարումները շարունակուեցան: Սուրիական լրատուամիջոցներ հաղորդեցին, որ բանակը Լաթաքիայէն յաւելեալ ուժեր ուղարկած է Քեսապի շրջան, զսպելու համար ընդդիմադիրներու յառաջխաղացքը: Ըստ հայրենի news.am կայքին, Քեսապի 7 թաղերէն երկուքը վերստին անցած են բանակի տիրապետութեան տակ: Իսկ օդուժը հարուածած է Թուրքիոյ հետ սահմանային անցակէտը, որ ինկած էր ընդդիմութեան տիրապետութեան տակ: Նախապէս, ընդդիմադիր խլամիստ կազմակերպութիւններ բացայայտած էին Քեսապի հրապարակին եւ գլխաւոր փողոցներուն վրայ նկարահանուած տեսագրութիւններ: Քեսապի մօտակայ բլուրներուն վրայ հրդեհներ բռնկած են: Իսկ Լաթաքիոյ մէջ քաղաքացիներ յուղարկաւորեցին ազգային պաշտպանութեան փաղանգներու Լաթաքիոյ բաժանմունքի ղեկավար Հիլալ Ասատը, որ սպաննուած էր Քեսապի բախումներուն ընթացքին:

Այս ծիրին մէջ, սուրիական զարգացումները որպէս խաղաքարտ կը գործածուին Թուրքիոյ տեղական կառավարման ընտրութիւններու նախօրէին:

↳ 6

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութիւնը իր բողոքի եւ դատապարտումի կոչերով կու գայ միանալու աշխարհասփիւռ մեր հայրենակիցներուն, որոնք արդարացի ընդվզումով ու խոր մտահոգութեամբ կը հետեւին պատմական Քեսապի ու քեսապահայութեան ճակատագրին:

Անժխտելի փաստ է, որ, առանց Թրքական իշխանութիւններու ուղղակի եւ անուղղակի մասնակցութեան, Քեսապը հակամարտութեան թատերաբեմ պիտի չդառնար, ստիպելով մեր հայրենակիցներուն, որ կրկին բռնեն տարագրութեան ճամբան:

Միակ սփոփելի երեւոյթը այն է, որ առանց մարդկային կորուստներու անոնք կարողացած են հասնիլ ապահով վայրեր: Այսուհանդերձ, պէտք է գիտակցինք, որ ծանր օրեր կը սպասեն մեր հայրենակիցներուն եւ անոնք իւրաքանչիւրիս բարոյական ու նիւթական նեցուկին կը կարօտին:

Առ այդ, կոչ կ'ուղղենք մեր աշխարհասփիւռ հայրենակիցներուն, որոնք արդէն իսկ իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն սուրիահայութեան օժանդակութիւն ապահովելու գործին, կրկնապատկել իրենց ջանքերը, որպէսզի մեր հայրենակիցները կարողանան հաղթահարել այն ծանր փորձութիւնները, որ Սուրիոյ այս աւերիչ պատերազմը դեռ պիտի շարունակէ մատուցել անոնց:

Պահի հրամայականն է, որ համայն հայութիւնը՝ Հայաստանի պետութիւնով, կուսակցութիւններով, կրօնական հաստատութիւններով եւ բարեսիրական միութիւններով գործէ միասնական ու համախմբուած ջանքերով, որպէսզի առաւելագոյնս կարողանանք օգտակար հանդիսանալ մեր Սուրիահայ քոյրերուն եւ եղբայրներուն:

Ս.Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Մարտ 25, 2014 **ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

ՍԱՐԳՍԵԱՆ - ՓՈՒԹԻՆ ՀԵՌԱՁԱՅՆԱՅԻՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարտ 19-ին, հայկական կողմի նախաձեռնութեամբ հեռաձայնային խօսակցութիւն տեղի ունեցած է Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի եւ Ռուսաստանի նախագահ Վլատիմիր Փութինի միջեւ:

Տեղի ունեցած է մտքերու փոխանակում Ուքրանիոյ տագնապի լուծման վերաբերեալ:

Հայաստանի նախագահի մամլոյ ծառայութեան տարածած տեղեկութիւններուն համաձայն, զրուցակիցները անդրադարձած են Խրիմի հանրաքուէին եւ արձանագրած են, որ այդ կը հանդիսանայ ազատ կամքին արտայայտման միջոցով ժողովուրդներու ինքնորոշման իրաւունքի իրականացման հերթական օրինակը:

Երկու պետութիւններու ղեկավարները նաեւ քննարկած են ղարաբաղեան հիմնախնդրի կարգաւորման գործընթացը եւ այդ ուղղութեամբ ձեռնարկուող քայլերը:

Հայաստանի նախագահը բարձր գնահատելով Ռուսաստանի գործուն էութիւնը ԵԱՀԿ Մինսկի խումբէն ներս վերահաստատած է Հայաստանի պատրաստակամութիւնը շարունակելու հակամարտութեան լուծման ուղղութեամբ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահներուն հետ միատեղ աշխատանքը:

ԱՐՑԱԽ

ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐ

ԼՂՀ պաշտպանութեան նախարարութեան մամլոյ ծառայութիւնը հաղորդեց, որ ատրպէյճանական ուժեր անցնող շաբթուան ընթացքին մօտ 300 անգամ խախտած են սահմանային զինադադարի դրութիւնը, հայկական դիրքերուն վրայ արձակելով աւելի քան 2500 կրակոց: Պաշտպանութեան բանակի սահմանային զօրամասերը համարժէք պատասխան տուած են հակառակորդի նախայարձակ գործողութիւններուն եւ անհրաժեշտ քայլերուն ձեռնարկած՝ մարտական դիրքերու պաշտպանութիւնը ապահովելու համար:

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍ

ԻՆՔՆԱՏԻՊ ԱՍՈՒԼԻՍ ՄԸ ԵՐԵՔ ՀԱՅ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

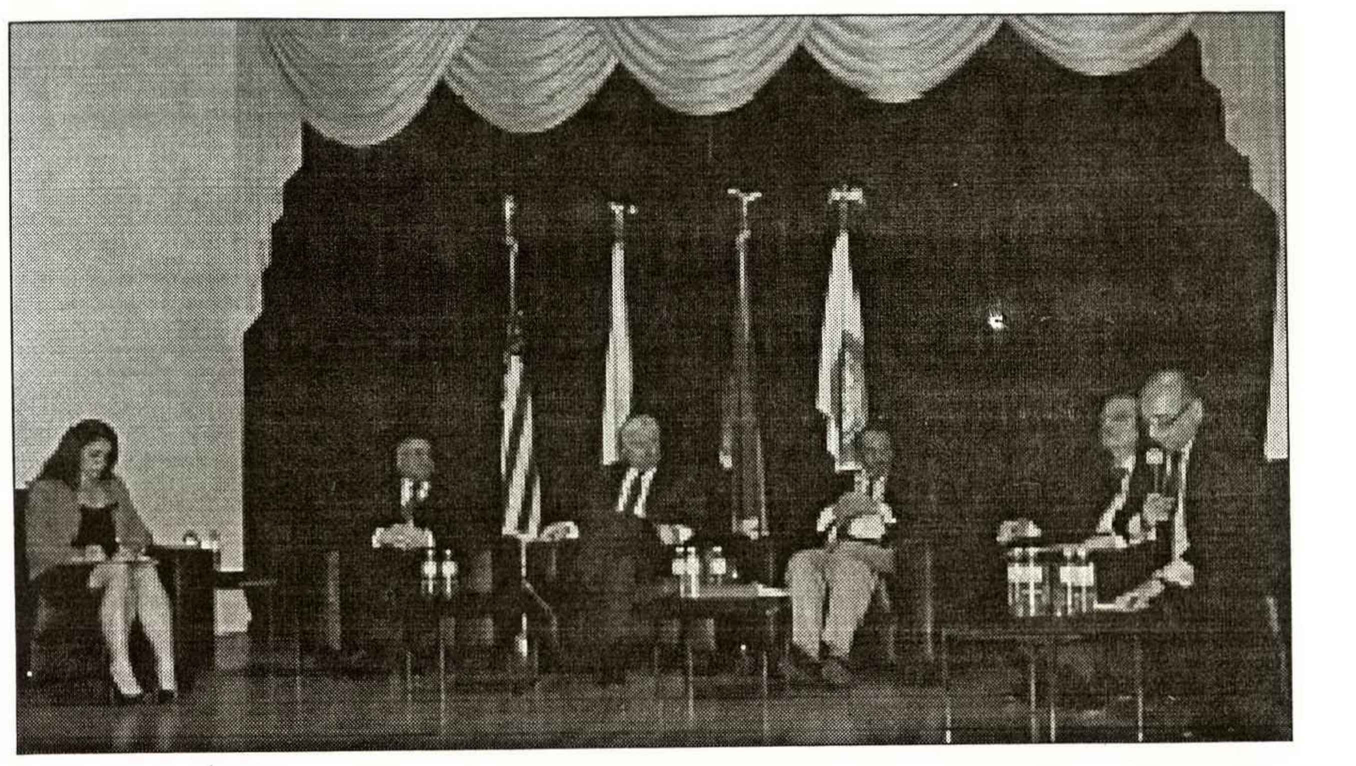

Լոս Անճելըսահայ գաղութի համար չատ ինքնատիպ ձեռնարկ մըն էր, որ տեղի ունեցաւ անցեալ Կիրակի, 16 Մարտ 2014, երեկոյեան ժամը 6ին Ուինէթքայի Պոլսահայ Միութեան սրահին մէջ:

Արդարեւ, այդ օր խուռներամ բազմութեան մը դիմաց՝ հիւրընկալուած էին հայ աւանդական երեք կուսակցութիւնները Պոլսահայ Միութեան կողմէ: Ներկաներուն մէջ կը տեսնուէին գաղութիս կրօնական, քաղաքական, մշակութային, մամուլի եւ հասարակական տարբեր կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները:

Հաւաքի բացումը կատարեց Պոլսահայ Միութեան Մշակութային Յանձնախումբի ատենապետ՝ Տոքթ. Յովհաննէս Գուլակ Աւետիքեան: Ան ըսաւ թէ սոյն միջոցառումին նպատակն էր բարձրացնել իրազեկութիւնը եւ խրախուսել քաղաքացիական ներգրաւուածութիւնը տրամադրելով տեղեկատուութիւն երեք աւանդական կուսակցութիւններու պատմական ծագման ու ձեռքբերումներուն մասին, ինչպէս նաեւ ժամանակակից մարտահրաւէրներու վերաբերեալ:

Այնուհետեւ յաջորդաբար ելոյթներ ունեցան Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան կողմէ ընկ. Գրիգոր Խոտանեան, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան կողմէ Դոկտ. Վիգէն Յովսէփեան եւ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան կողմէ Դոկտ. Մինաս Գոճայեան:

Խօսք առնող վերոյիչեալ երեք անձնաւորութիւններն ալ իրենց ելոյթներուն մէջ հակիրճ պատմականն ըրին իրենց պատկանած կազմակերպութիւններուն եւ պարզեցին մշակուած ծրագիրները հայ ժողովուրդի ազատ ու անկախ իրաւակարգի տակ ապրելու մասին:

Պարզուեցաւ որ երեք կուսակցութիւններն ալ ՍԴՀԿ, ՀՅԴ եւ ՌԱԿ ունին հասարակաց ընդհանուր գիծեր որոնք կը գործադրուէին պայքարի դաշտին վրայ: Անոնց քաղաքական եւ հասարակական ակտիւ գործունէութիւնը շարունակուեցաւ նաեւ Ցեղասպանութենէն ետքն ալ, հայ ժողովուրդի ազատ ու անկախ եւ բարօր ապագայի ի խնդիր:

Անոնք իրենց օգտակար ներդրումն ունեցան նաեւ Ղարաբաղի ազատագրութեան վսեմ գործին մէջ:

Երեք կուսակցութիւններու խօսնակներն ալ անդրադարձան որ Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութիւնն ու արդարադատութիւնը զգալիօրէն բացակայ է առօրեայ կեանքին մէջ, մինչեւ իսկ սահմանադրական դատարանն անգամ ի վիճակի չէ հակակառավարական որոշում առնելու: Ուստի ներկայի Հայաստանը դէմ յանդիման կը գտնուի տարբեր մարտահրաւէրներու առջեւ:

Գ. Խոտանեանի, Վ. Յովսէփեանի եւ Մ. Գոճայեանի ելոյթներէն ետք տեղի ունեցաւ հարցազրոյց ասուլիս, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին Սիմոն Աճըլաճօղլու եւ իրաւաբաններ Էտվին Մինասեան ու Ժպիտ Ջէրքինեան-Ջընար:

Այստեղ արծարծուեցան չահեկան հարցեր, որոնք կը վերաբերէին ժամանակակից խնդիրներու՝ հայթրքական յարաբերութիւն, Հայաստանի անդամակցութիւնը Մաքսային Միութեան, Ղարաբաղեան հիմնախնդիրը, արտագաղթը, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ պառակտեալ վիճակը, կաշառակերութիւնը, Հայաստանի կապակցութիւնը Եւրոպայի Միութեան եւ Եւրասիայի Խորհուրդին, հայ-ռուսական համագործակցութիւնն ու սահմանադրուռի բացումը եւ այլ հարցեր:

Ներկայ հասարակութեան եւս առիթ տրուեցաւ հարցպատասխանի: Եղան տեղի եւ անտեղի հարցումներ եւ տրուեցան համապատասխան պատասխաններ:

Իր ընդհանրութեան մէջ ուսանելի եւ յաջող ձեռնարկ մըն էր: Կը շնորհաւորենք կազմակերպիչները այս ինքնատիպ միջոցառումին համար:

«ՄԱՍԻՍ» *Գ.Մ.*

«ԱՆԱՏՈԼՈՒ» ԼՐԱՏՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը երկար ատենէ ի վեր կը ծրագրէր ներկայացուցչութիւն մը բանալ Հայաստանի մէջ:

Այս նպատակով գործակալութիւնը դիմում կատարեց արտաքին նախարարութեան մօտ ու խնդրեց նախարարութեան աջակցութիւնը: Երկու երկիրներու արտաքին նախարարութիւններու միջեւ այս նիւթին շուրջ անհրաժեշտ թղթակցութիւնը ամբողջացած է եւ այժմ գործակալութիւնը սկսած է գրասենեակ մը փնտռել մայրաքաղաք Երեւանի մէջ:

ԲԱԳՐԱՏԵԱՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ «ՎԱՏ ՕՐԵՐ» Է ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ

Ռուսաստանի իշխանութիւնները առաջին անգամ հրապարակաւ յայտարարել են տնտեսութիւնում առկայ ճգնաժամի մասին, եւ Հայաստանի նախկին վարչապետ Հրանդ Բագրատեանի համոզմամբ՝ Հայաստանեան տնտեսութեան համար վատ օրեր են գալիս:

Reuters-ի փոխանցմամբ, Ռուսաստանի տնտեսական զարգացման փոխնախարար Սերգէյ Բելեակովը ելոյթ ունենալով Մոսկուայում մեկնարկած «Ռուսական Բիզնեսի Շաբաթ» միջոցառմանը՝ յայտարարել է.- «Ռուսաստանի տնտեսութիւնը ցոյց է տալիս ճգնաժամի յստակ նշաններ»:

«Ռուսաստանի տնտեսութիւնը բարւոք վիճակում չէ,- «Ազատութեան հետ զրոյցում ասաց Բագրատեանը:

- «Ես ենթադրում եմ, որ Ռուսաստանի էկոնոմիկայի նախարարի տեղակալը, երեւի հաշուի առնելով նաեւ, որ Ղրիմի իրադարձութիւններին կը յաջորդեն որոշակի սանկցիաներ, թոյլ է տուել իրեն ենթադրելու, որ այդ ամէնի արդիւնքում Ռուսաստանը ոչ միայն աճ չի ունենայ, այլեւ յաջորդ երկու եռամսեակներին կը գրանցուի ՀՆԱ ցուցանիշի անկում:

Նախկին վարչապետի համոզմամբ՝ նման իրավիճակում Հայաստանի անդամակցութեանը Մաքսային Միութեանը բացասաբար կ'ազդի մեր տնտեսութեան վրայ.- «Մաքսային Միութեանը միանալու արդիւնքում, եւրաինտեգրացումից հրաժարուելու պարագայում, մեր արտահանման բաները կը սահմանափակուեն: Արտահանումը դէպի Մաքսային Միութեան շանս կը ստանայ աւելանալու, բայց լուրջ սահմանափակումներ կ'ունենանք դէպի Եւրոպա, որովհետեւ ստիպուած պէտք է լինենք կիրառել Մաքսային Միութեան դրոյքաչափերը, որոնք 2-2,5 անգամ աւելի բարձր են, քան Եւրոպական Միութեան»:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԱՐԳԵԼՈՒԱԾ ՆԻՒԹ. ԱՐՔ. ԱԹԵՇԵԱՆԻ «ԱՄՕԹԱԲԵՐ» ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻԱՅՈՒՄ ԾՊՏԵԱԼ ՀԱՅԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

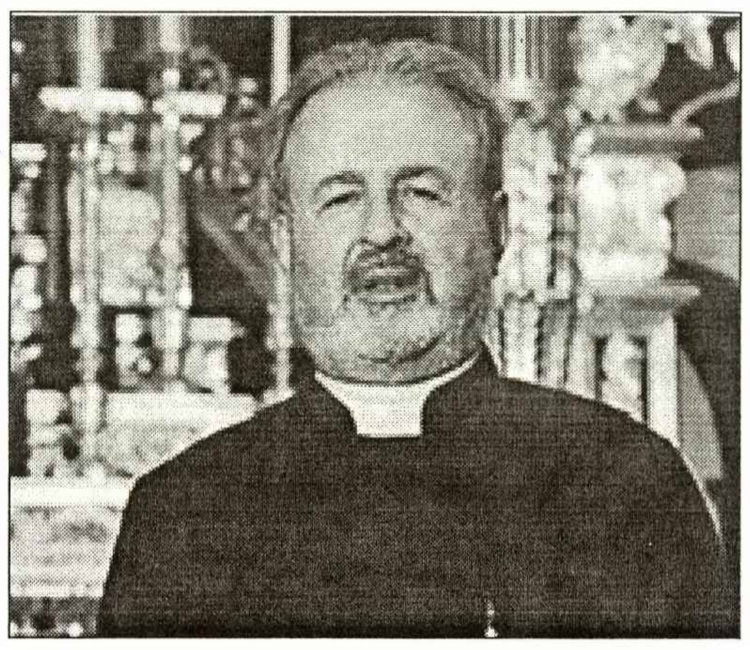

Թուրքիայում կան նիւթեր, որոնց մասին չբարձրաձայնելու մասին չգրուած օրէնքներ կան: Այդ արգելուած նիւթերից են նաեւ հայերի հետ կապուած բազմաթիւ դէպքեր:

Արգելուած նիւթերի շարքից այս անգամ ներկայացնում է Պոլսոյ Հայոց պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ, արք. Արամ Աթեշեանի հարցազրոյցը թուրքական Bugun TV հեռուստաընկերութեանը:

-Ես չեմ խօսում Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիների մասին: Եթէ խօսեմ մեր տատիկների եւ պապիկների թուի մասին, կ'ասեմ, որ նրանց թիւը 1 մլն-ի մօտ է: Այսօրուայ սերունդում կայ 100 հազարի մօտ մարդ, որոնց հայրն ու մայրը հայ են, իսկ իրենք մուսուլման: Նրանք հայերէն գիտեն եւ գաղտնի խաչ են կրում:

-100 հազարը բաւականին մեծ թիւ է, դա իմանալը հեշտ չէ: Իսկ նրանց հետ ձեր կապը եկեղեցո՞ւ միջոցով է:

-Ոչ, եկեղեցու միջոցով չէ: Անձնական կապերով:

-Ինչո՞ւ եկեղեցու միջոցով չեն ցանկանում, որ չբացայայտուեն:

-Երբ գալիս են եկեղեցի, նրանց ինքնութիւնը պարզ է դառնում եւ բոլոր հարեւանները հասկանում են դա: Սակայն որոշները խիզախութիւն են ունենում եւ եկեղեցի են այցելում: Նախորդ տարի Սուրբ Զատիկից մէկ շաբաթ անց Տիարպեքիրում պատարագ մատուցեցի, մօտ 400 հոգի եկել էր:

-Նրանք ձեր նշած ծպտեալ հայե՞րն են:

-Նրանցից 200-ը մուսուլմաններ էին, 200-ը՝ հայի արմատներ ունեցողներ: Ծպտեալները եկան պատարագին մասնակցեցին եւ ասացին, որ արդէն բացայայտում են իրենց ինքնութիւնը: Սակայն չեն վերադառնում քրիստոնէութեան, քանի որ եթէ աշխատում են պետական հիմնարկներում, նրանց աշխատանքից կ'ազատեն կամ հարեւանը կը սկսի անհանգստացնել: Դրանք դեռեւս տեղի են ունենում: Ընտանիքս այնտեղ է եւ դեռ որպէս մուսուլման է ապրում:

Տիարպեքիրի Սիլուանի շրջանում իմ աւագ քրոջ որդիներն են ապրում: Որոշները վերադարձել են արմատներին: Նրանք 1950-ին ճնշման տակ իսլամութիւն էին ընդունել: Փեսային ասել էին, որ եթէ մուսուլման չդառնաս, կը սպանենք: Ես 1954 թուականին եմ ծնուել: Երբ 4 կամ 5 տարեկան էի, քոյրս մուսուլման դարձաւ:

-Ինչպէս հասկացայ, ձեր փեսան եւ քոյրը որպէս մուսուլման են անձնագրեր ստացել եւ նրանց երեխաների անուններն էլ հայկական չեն:

-Այո, երեխաներն էլ որպէս մուսուլման են ապրել: Անուններն էլ մուսուլմանական անուններ են: Նրանց թոռներն էլ մուսուլման դարձան: Ես նրանց կորցրեցի: Քոյրս թաքուն խաչ էր կրում եւ հայերէն խօսում:

-Բայց իրականում դուք նրանց չէք կորցրել: Նրանք սրտով քրիստոնեայ են:

-Ի՞նչ տարբերութիւն: Նրանք իմ եկեղեցու հետեւորդ չեն եւ նրանց չեմ կնքել եւ չեմ կարող:

-Լաւ, իսկ ծպտեալ հայերը ե՞րբ են իրենց երեխաներին յայտնում, որ իրենք հայ են:

-Վերջին շունչը փչելուց առաջ: Տատիկները եւ պապիկները մահից առաջ ասում են, որ հայ են:

-Ասում են, որ Թունջելիում (Տերսիմ-խմբ) մեծ թուով ծպտեալ հայեր կան, դա ճի՞շդ է:

-Ճիշդ է: Թունջելիի բնակչութեան 90 տոկոսը գուցէ հայ է: Մի 30 տարեկան տղայ եկաւ եւ ասաց, որ հայ է եւ ուզում է վերադառնալ արմատներին: Ես նրան ասացի՝ ապացուցի, սակայն չկարողացաւ: Նա շատ գնաց-եկաւ, սկսեց անհանգստացնել եւ մի օր նրա հայրը զանգեց ու ասաց. «Ես քաղաքապետարանում եմ աշխատում, երբ թոշակի անցնեմ, գալու եմ Ստամպուլ՝ վերադառնալու իմ արմատներին: Այստեղի ժողովրդի 90 տոկոսը հայ է: Խնդրում եմ՝ ընդունէք իմ որդուն»: Ես ընդունեցի նրան, կնքեցի եւ հիմա նա մեր եկեղեցու անդամ է:

«ԱՐԱՐԱՏ»

ՀԱՅ ԹԵՐԹԸ ԸՆԿԵՐՆ Է ՀԱՅ ՏԱՆ

3

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

անունը ազգակցային դրամատիրութիւնն (crony capitalism) է, որ երբեւէ արմատաւորուած է բարձր մակարդակի քաղաքականութեան մէջ՝ ի վնաս աճի, հանրային առողջութեան, կրթութեան եւ ազգային անվտանգութեան։ [...]

«Հայաստանի մէջ փոփոխութիւնը կը թուի ըլլալ անխուսափելի, բայց ան այլեւս չի կրնար գալ վերէն։ Իշխող Հանրապետական Կուսակցութիւնը ինքզինք կատարելապէս վերածած է Նոր-համայնավար կուսակցութեան, այն տարբերութեամբ՝ որ այստեղ դրամն է որ զայն կը պահէ եւ ոչ թէ գաղափարախօսութիւնը։ Համայնավար վարչակարգը տեւեց 70 տարի։ Մինչդեռ պէտք է սպասել տեսնելու՝ թէ որքան պիտի տեւէ Հանրապետութեան ղեկավարած վարչակարգը, արդէն ի յայտ կու գան տագնապի առաջին նշոյլները, բաւական նման 1980-ականներու վերջաւորութեան տագնապին՝ երբ հարցերը սկսան բացայայտուիլ Քրեմլինի մէջ։»(4)

Կաշառականութեան ընկերային վնասներուն մասին կ'ահազանգէ Աղասի Թադեւոսեան.

«Դատելով հասարակական յարաբերութիւններում եւ կարգավիճակային աստիճանակարգի ձեւաւորման հարցում [Հայաստանում] կոռուպցիայի գործառոյթից՝ կարելի է ասել, որ այն անմիջական ազդեցութիւն ունի մեր հասարակութիւնում հնարաւորութիւնների անհաւասարութեան եւ բեւեռացման խորացող իրավիճակի վրայ։ Ըստ Հետազօտական ռեսուրսների կովկասեան կենտրոնի (ՀՌԿԿ) իրականացրած վերջին հետազօտութիւնների՝ բաւական տարածուած է այն կարծիքը, որ կոռուպցիան արգելափակում է մարդկանց անհրաժեշտ այս կամ այն խնդիրը լուծելու ուղիները։ Այսինքն, կարելի է ասել, որ կոռուպցիան սահմանափակում է մարդկանց հնարաւորութիւնները, եւ շատերը չեն կարողանում լիարժէք օգտուել իրենց հասանելիք անհրաժեշտ ծառայութիւններից, հասնել իրենց համար կարեւոր հարցերի լուծմանը, որի ճանապարհը գտնւում է այս կամ այն պետական հաստատութեան մեծ կամ փոքր պաշտօնեայի ձեռքում։ Այդ պաշտօնեան, փաստօրէն, տիրապետելով իշխանութեան այնպիսի լծակի, որի միջոցով անարգել կարող է կասեցնել քաղաքացուն անհրաժեշտ հարցի լուծումը, ստիպում է նրան դիմել կոռուպցիոն գործողութեան, որի ձեւերը, շատ դէպքերում մարդկանց նախապէս արդէն յայտնի են։

«Յիշատակուած հետազօտութեան տուեալները ցոյց են տալիս, որ կոռուպցիոն գործողութիւնների քաղաքացիներին յաճախ դրդում են պետական տարբեր աստիճանի պաշտօնեաները իրենց կողմից իրականացուող քայլերով եւ ցուցաբերուող վարքով։ Այսպէս օրինակ. հարցուածների 26%-ը նշել է, որ պետական պաշտօնեան իրենից ուղղակի պահանջել է փող, նուէր կամ այլ տիպի «պարգեւ»։ Իսկ 35%-ը նշել է, որ պաշտօնեաները իրենց հարցը լուծելու համար ցուցադրել են փող, նուէր կամ վերաբերմունք ստանալու ակնկալիք, իսկ 24%-ն էլ նշել է, որ իր հարցը լուծելու համար օգտագործել է պետական ծառայողների հետ ունեցած անձնական կապերը։ Այսինքն, կարելի է ասել, որ եթէ մարդիկ չդիմէին այս կամ այն կոռուպցիոն գործողութեան, ապա նրանք հնարաւորութիւն չէին ունենայ իրենց անհրաժեշտ հարցը լուծելու եւ ստացւում է այնպէս, որ իշխանութեան կոռումպացուածութիւնը Հայաստանում դարձել է մարդկանց հնարաւորութիւններն ու ազատութիւնները խոչընդոտող լուրջ գործօն։ [...]

«[Ս]եփական ոտնահարուող հնարաւորութիւնները քիչ թէ շատ վերականգնելու միակ ճանապարհը շատերի կողմից համարւում է հենց կոռուպցիոն որեւէ գործողութեան դիմելը, քանի որ միայն այդ եղանակով են պետական այս կամ այն տրամաչափի չինովնիկները հանում այն արգելափակումները, որոնք դրւում են որեւէ հարցով պետական մարմիններին դիմելու դէպքում։»

Վերջապէս, «երբ հասարակութեան մի զգալի հատուածի համար պետութիւնը դառնում է բեռ, իսկ «արտօնեալ» փոքրամասնութեան համար անձնական «վլաստի» ու բարեկեցութեան գործիք, վտանգւում է ընդհանրապէս պետութեան գոյութիւնը, քանի որ վտանգաւորութեան աստիճան կարող է կրճատուել այդ պետութեան գոյութեամբ չահագրգիռ հասարակական խաւերի ու մարդկանց քանակը։»(5)

Կարեւոր պատճառ մըն է նաեւ հանրային տարածքներու բռնագրաւումը պետութեան կողմէ։ 2012-ին Ուտոպիանա հասարակական կազմակերպութեան իրականացուցած վիտէօհարցազրոյցին մէջ, Վարդան Ազատեան կը խօսի այս հարցին շուրջ.

«Երեւանում ազատ քաղաքային տարածք գրեթէ չի մնում էլ, կենտրոնական հատուածները ի նկատի ունեմ, որովհետեւ ազատութիւնը ընկալւում է որպէս դատարկութիւն։ Եթէ էդ տարածքը ազատ է, ինք չի ընկալում որ դա ազատ է, նա ընկալում է որ դա դատարկ է։ Հիմա պէտք է գնալ եւ էնտեղ մի բան դնել։ Ազատութեան զգացում, ազատութեան պատկերացում չկայ, ազատութիւնը նոյնացւում ա դատարկութեան հետ։ Շատ կը ներէք, Հայաստանում ինչի՞ էր նախագծուած էդ ազատ տարածքը։ Դրանից հիսուն տարի առաջ, էդ մարդիկ հասկանում էին էդ ինչ ա, էլի հայ էին, չէ՞, հիմա ի՞նչ եղաւ որ չեն հասկանում։ Յստակ լինենք հա՞։ Ո՞րտեղից են մեզ մնացել էդ ազատ տարածքները։ Սովետական Միութիւնից։ Դրանք նախագծուել են Սովետական Հայաստանում, Սովետական Հայաստանի ճարտարապետների, քաղաքաշինարարների կողմից։ Հանրայինի պաշտպանները այսօր, հանրային տարածքների պաշտպանները, սա յստակ պէտք է հասկանան։ Հանրային տարածքը ինքը արժէք էր եւ ձեւաւորուել եւ կառուցուել է իբրեւ հանրային տարածք սոցիալիստական աշխահահայեացքի եւ սոցիալիստական պետութեան ներսում։ Ընդունի ուզում ես, մի ընդունի, դա փաստ է։ Գիտէք չէ՞ ինչ բարդ բան է ազատ տարածք նախագծելը։ Դա շատ բարդ բան է։ Աւելի հեշտ է չէնք կառուցելը։ Բայց ազատ տարածք նախագծելը, այսինքն լցուած բայց ինքը մնայ ազատ։»(6)

Վերջապէս՝ նէօլիպերալ քաղաքականութիւնը։ «Ուշադրութեան արժանի է, որ դասակարգային շերտաւորումը եւ քափիթալիսթ դասակարգի կազմութիւնը ամբողջացաւ Քոչարեանի վարչակարգին ժամանակ եւ անոր շնորհիւ։ Հայաստանի մէջ քափիթալիզմի զարգացման ընթացքը նման է «երրորդ աշխարհի» բազմաթիւ այլ երկիրներու։ Իրարամերձ սակաւաթիւ անձերու վայելած արտօնութիւններուն շնորհիւ ձեւաւորուեցան «յատուկ շահերու խումբեր» եւ յառաջացաւ համակարգ մը՝ որ բաւական տարբեր էր Եւրոպական նմոյշէն», կը գրէ Վարդան Ջալոյեան եւ կ'աւելցնէ. «Իբրեւ Երեւանի քափիթալիսթական վերակառուցման խորհրդանշական կատարելութիւն կարելի է դիտել տալ Երեւանի պատմական կեդրոնի աւերումը, բնակիչներուն բռնի վտարումը եւ իր տեղը Հիւսիսային Պողոտայի կառուցումը։ [...]

«Երեւանի քափիթալիսթական վերակառուցումը կը նշանակէր նաեւ քաղաքական իշխող վերնախաւի վերակառուցում, որ այժմ բաղկացած է բացառապէս մեծ գործարարային «օլիկարքներէ» եւ պետական նոմենքլաթուրէ, որոնց մօտ կեդրոնացած է հսկայական տնտեսական ուժ։»(7)

Այս բոլորը աքթիւիսթական դիմադրութեան գլխաւոր դրդապատճառներ կրնային հանդիսանալ։

(Շար. 1)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Անժելա Էլիբեգովա, «Քաղաքացիական հասարակութիւնը Հայաստանում եւ Ադրբեջանում. Զուգահեռ իրականութիւննե՞ր, թէ՞ սինխրոն հակադարձութիւններ», *Times Armenian Journal*, http://www.prm. am/?p= 2606։

2. Անի Ասատրեան, «Ստոպ... շրջանառւում են պատանդ յեղափոխականներ», *Armenian Times Journal*, http://www.prm.am/?p=2471։

3. Անի Ասատրեան, «Մտաւորականները խօսեցին մշակութային լեզուով», *Armenian Times Journal*, http://www.prm.am/?p=2505։

4. *Corruption in Armenia*, Policy Forum Armenia, 2013, էջ 5։ Հայերէն թարգմանութիւնը իմս է, Հ.Ա.։

5. Աղասի Թադեւոսեան, «Կոռուպցիան եւ հնարաւորութիւնների բեւեռացումը Հայաստանում», *Times Armenian Journal*, http://www.prm.am/?p=2129։

6. Վարդան Ազատեան, *Ազգայինը եւ հակասութիւնները*, YouTube, utopianaam, հրապարակուած 8 Յուլիս 2012-ին։ Խօսակցութեան վերածումը գրաւորի իմս է։ Նոյնութեամբ պահպանեցի խօսակցական լեզուն։

7. Vartan Jaloyan, 'New Political Subjects in Armenia and March 1 Events', *Red Thread*, No. 1, էջ 35-36, www.red-thread.org։ Հայերէն թարգմանութիւնը իմս է, Հ.Ա.։

ՄԱՄԼՈՅ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԱՅ ԼԵԶՈՒԻ ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԽՏԱՑԵԱԼ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ (Օգոստոս 2014)

Վենետիկի Համալսարանի Հայ Լեզուի եւ Մշակոյթի ամառնային խտացեալ դասընթացքը, գործակցութեամբ Պօ-Արաքս Մշակութային Ընկերակցութեան, տեղի պիտի ունենայ Օգոստոս 1-20։ Քննութիւնները՝ Օգոստոս 12ին։ Ժամանում՝ Յուլիս 30-31ին, մեկնում՝ Օգոստոս 22-23ին։

Դասընթացքը ունի չորս մակարդակ՝ բացարձակ սկսնակներէ մինչեւ յառաջադէմներ։ Դասերը տեղի կ'ունենան Երկուշաբթիէն Ուրբաթ, օրը հինգ պահ՝ առաւօտեան։ Դասերու ներկայութիւնը ***ՊԱՐՏԱԴԻՐ*** *է։ Մասնակցութեան համար պահանջուած նուազագոյն տարիքն է 18։ Դիմումները պէտք է կատարել* ***ԱՆՁԱՄԲ*** *եւ* ***ԳՐԱՒՈՐ****, նշելով միշտ* ***ՀԵՌԱԽՕՍԻ*** *թիւ մը եւ* ***ԵԼԳՐԱՅԻՆ*** *(EM) հասցէ մը։ Դասընթացքին զուգահեռ տեղի պիտի ունենան մշակութային այլեւայլ ձեռնարկներ։*

ՓԱՓԱՔՈՂՆԵՐՈՒՆ*, կէսօրէ վերջերը,* ***ՋՐԻԱԲԱՐ ՊԻՏԻ ԱՒԱՆԴՈՒԻՆ*** *նաեւ* ***ԴՈՒԴՈՒԿԻ*** *եւ* ***ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐՈՒ ԴԱՍԵՐ****։*

Արձանագրութեան սակն է՝ 700 Եւրոյ կամ համապատասխանը՝ տարադրամի փոխարժէքով ըստ օրուան սակին։ Այս գումարին 500 Եւրոյի բաժինը պէտք է վճարուի կանխաւ՝ մինչեւ Մարտի 31ը։ Այդ թուականէն վերջ պէտք է վճարուի 550 Եւրոյ մինչեւ ***ՅՈՒՆԻՍԻ*** *30ը, որ արձանագրութեան համար վերջին պայմանաժամն է։ Արձանագրութեան մնացեալ մասը* ***ՊԷՏՔ Է ՎՃԱՐՈՒԻ ԱՆՊԱՅՄԱՆ ՄՈՒՏՔԻ ՕՐԸ։ ՎԱՐԿԱԹՂԹԱՅԻՆ*** *վճար (Credit Card) չ'ընդունուիր։ 10% զեղչ մը կը կատարուի անոնց՝ նախապէս լաւ արդիւնքով մասնակցած են դասընթացքին, գոնէ երկու անգամ։ Նոյն զեղչը կը կատարուի նաեւ միասին յաճախող մօտիկ ազգականներէն մէկուն (ծնողք, քոյր, եղբայր, կողակից)։* ***ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՍԱԿԸ ՈՉ ՄԷԿ ՊԱՐԱԳԱՅԻ ԿԸ ՓՈԽՈՒԻ ԵՒ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄԸ ՈՐԵՒԷ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ՉԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ։***

Ամէն վճարագիր (չէք), որ պէտք է անպայման ***ԴՐԱՄԱՏՆԱՅԻՆ*** *եւ* ***ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ*** *ըլլայ, պէտք է հասցէագրուի միայն՝ ASSOCIAZIONE PADUS-ARAXES եւ ղրկուի՝ Assoc. Padus-Araxes- c/o Dip. Studi Asiatici - San Polo 2035-30125 Venezia (Italia)։ Ընդունելի չեն անձնական փոստային չէքերը։ Ամէն չէք պէտք է ունենայ դրամատան երաշխիքը եւ յենու բաժնեկից իտալական դրամատան մը։ Անոնք որ կը նախընտրեն դրամատնային փոխանցումով (bank transfer) վճարել, պիտի ստանան այս մասին հարկաւոր տեղեկութիւնները (հաշուի թիւ, IBAN եւլն.)։ Դրամատնային բոլոր ծախսերը դիմողին կը պատկանին։ Իսկ փոստի միջոցով փոխանցումը պէտք է կատարուի միայն միջազգային փոխանցագրերու միջոցով, որ է՝ mandat-poste international/international money order ։ Դրամատնային կամ փոստային փոխանցման բոլոր ծախսերը կը պատկանին դիմորդին։*

Կ'ընձեռուի բնակութեան հնարաւորութիւն համալսարանական ուսանողատուն մը՝ Վենետիկի պատմական կեդրոնին մէջ, օժտուած՝ խոհանոցային յարմարութիւններով։ Յուլիս 30-Օգոստոս 22 ներառեալ, ամբողջ շրջանին համար, բնակութեան սակն է՝ 820 Եւրոյ առանձին սենեակի մէջ, 610 Եւրոյ երկու հոգինոց սենեակի մէջ, երկու պարագային ալ լոգարանային յարմարութիւններով օժտուած։ Բնակութեան վճարը, տուեալ ժամանակաշրջանի ընթացքին, ենթակայ չէ օրական հաշուարկումի։ Ճաշ մը կամ ընթրիք մը, Համալսարանի սեղանատան կամ այլ պայմանագրուած հաստատութեան մը մօտ, պիտի արժէն 8-9 Եւրոյ։ Անոնք որ կը խորհին նշեալ թուականներէն աւելի առաջ ժամանել կամ յետոյ մեկնիլ, պէտք է իրենք հոգան իրենց բնակութեան յարմարութիւնը այդ օրերուն համար։

Յաւելեալ ***ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ****ու համար ելգիր մը ուղարկել հետեւեալ հասցէին՝ daniela@padus-araxes.com կամ հեռապատճենել +39.041.2414448 թիւին։ Ի հարկին հեռաձայնել +39.041.2414448 թիւին, Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի առաւօտները ժամը 10.30-13.00, եւ կամ +39.347.4562981 թիւին՝ Երեքշաբթի, Չորեքշաբթի եւ Ուրբաթ իրիկունները ժամը 20-21.30 (* ***ԻՏԱԼԻՈՅ ԺԱՄՈՎ*** *)։ Լաւ ստուգել երկիրներու միջեւ ժամերու տարբերութիւնը։ Բացակայութեան պարագային կրկին փորձել եւ յստակ ու հասկնալի լուր մը թողուլ բջիջայինի ընկալուչին՝ նշելով անուն եւ հեռախօսի համար։* ***ԵՐԲԵՔ*** *չհեռաձայնել Վենետիկի Համալսարանի գրասենեակներուն։ Բջիջային համարին կարելի է զանգել նաեւ Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի առաւօտները։*

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ
(2007-2012-ի առաջին կէսը)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

«Հայաստանում քաղաքացիականութեան ընթացքն ու զարգացումը մի ակնառու առաւելութիւն ունի՝ այն մենք դիտում ենք այստեղ եւ հիմա: Էկոլոգներ, իրաւապաշտներ, տարբեր կարգի այլ քաղաքացիական նախաձեռնութիւններ անընդհատ ինչ-որ բան են անում, ինչ-որ բանի դէմ պայքարում, կամ- յանուն ինչ-որ բանի: Նրանց շուրջ անընդհատ ինֆորմացիոն հոսքեր են իրացւում, միշտ աղմուկ կայ, հանրութեան ուշադրութիւնը որպէս կանոն սեւեռուած է լինում կոնկրետ մարդկանց, կոնկրետ իրադարձութիւնների... ու դրանցից ակտիւութիւններն էլ աւելի են թէժանում ու նորերն են նախաձեռնւում: Ստացուել է անգամ այնպէս, որ շատ ակտիւիստներ այսօր աւելի յայտնի են, քան անգամ պոպ-աստղերն ու աստղիկները... վերջիններս, կրկին ուշադրութիւն նուաճելու համար, նոյնպէս քաղաքացիական ակտիւութիւնների դաշտ են մտնում...»(1)

Անժելա Էլիբեգովա

ՄՈՒՏՔ

Լուրջ, կարեւոր, ազդեցիկ եւ աննախադէպ շարժումներ տեղի կ'ունենան Հայաստանի մէջ այսօր: Անոնք վարէն զարգացող շարժումներ են՝ ուղղուած կեանքի եւ միտքի ազատագրութեան, ուղղուած թէ՛ բնութեան եւ թէ՛ արուեստի տարածութիւններու ստեղծման ու պահպանման, ուղղուած ընդդէմ աքատեմիք ու քաղաքական լճացման ու քարացման: Ասիկա աքթիւիզմն է՝ բառին անչարաշահելի իմաստով:

Յօդուածս ակնարկ մըն է Հայաստանի աքթիւիսթական շարժումին վրայ, անոր սկիզբէն 2007-ին՝ Իմպլիչմենտ Դաշինք շարժումով, մինչեւ 2012-ի կէսը՝ Մաշտոցի Պուրակի Շարժումին տրամաբանական աւարտը:

Նախընտրեցի գործածել «աքթիւիզմ» բառը՝ առանց հայացնելու զայն: Պատճառը այդ բառին շուրջ կայացած համընդհանուր հաւանութիւնն է, «ակտիւիզմ»՝ Հայաստանի մէջ, «activism»՝ բազմաթիւ այլ լեզուներով:

ԱՔԹԻՒԻԶՄ

Աքթիւիզմը իր էութեամբ քաղաքական կուսակցութիւն չէ, թէեւ անհատներ կամ խմբեր կրնան առնչութիւններ ունենալ կուսակցական գործիչներու եւ կուսակցութիւններու հետ: Քաղաքական կուսակցութիւնը իշխանութիւն է՝ մէյ մը իբրեւ ղեկավար, մէյ մը իբրեւ ընդդիմախօս, մէյ մըն ալ իբրեւ կցորդ ղեկավար կամ ընդդիմախօս կուսակցութիւններուն, ըստ քաղաքական ընտրութիւններու լիպերալ ժողովրդավարական (liberal democratic) օրէնքին: Աքթիւիզմը ապաիշխանական ու ապաքաղաքական է, ան չի ձգտիր ուժի եւ իշխանութեան: Ան դիմադրութիւն է հասնելու յատուկ ծրագրուած նպատակներու, արգիլելու իշխանութիւններու եւ կուսակցութիւններու չարաշահումները նիւթական ու մարդկային բարիքներուն:

Ի տարբերութիւն քաղաքական կուսակցութեան, որուն համար առաջնորդը անառարկելի գոյութիւն մըն է՝ խոհուն, իմաստուն, ուժեղ, քաջ, բարի, անձնազոհ, հայրենասէր, հասարակութիւնը դաստիարակող եւ ժողովուրդը լուսաւորող, աքթիւիզմի «առաջնորդ»-ը հաւաքականութիւնն է: Աքթիւիզմը կը հաւատայ մասնակցողական ժողովրդավարութեան (participatory democracy), իսկ եթէ այս եզրը կը հնչէ քաղաքական, զայն կարելի է փոխարինել անարշիզմով կամ համայնավարութեամբ (բառի մարքսեան եւ ոչ Խորհրդային իմաստով) կամ որեւէ այլ շարժուն բառով: Մինչ քաղաքական կուսակցութեան գոյութեան համար անխուսափելի է «լիպերալ ժողովրդավարութիւն» միակ եզրը կամ անոր տարածուած բարեկրթուած կրճատումը՝ «ժողովրդավարութիւն», աքթիւիզմի իմաստը ճկունօրէն կրնայ տարուբերիլ ու չերտաւորուիլ տարբեր բառերու ներթափանցումներով:

Աքթիւիզմը հասարակական գործունէութիւն է: Մինչդեռ այսօր ընդունուած հասարակական գործիչը մամուլի ու հեռատեսիլի ամենօրեայ գովաբանուող առարկայացուած կէտն է՝ իբրեւ նուիրեալ ու դրամը արհամարհող անձ, աքթիւիսթը նոյն մամուլի ու հեռատեսիլի ոչ-ողջունելի դէմքն է, քանի որ հասարակական գործիչին ենթադրեալ ազգանպաստ գործունէութիւնը կը կայանայ տուեալ խումբի մը, կուսակցութեան մը, երկիրի մը նախապէս որոշուած ուժային սահմանագիծին մէջ՝ ծառայելով անոնց, իսկ աքթիւիսթը իր սեփական որոշումով դուրս կը մնայ բոլոր սահմանագիծերէն՝ իր վերաբերմունքը իրադարձութիւններուն հանդէպ բխեցնելով նոյն այդ իրադար-

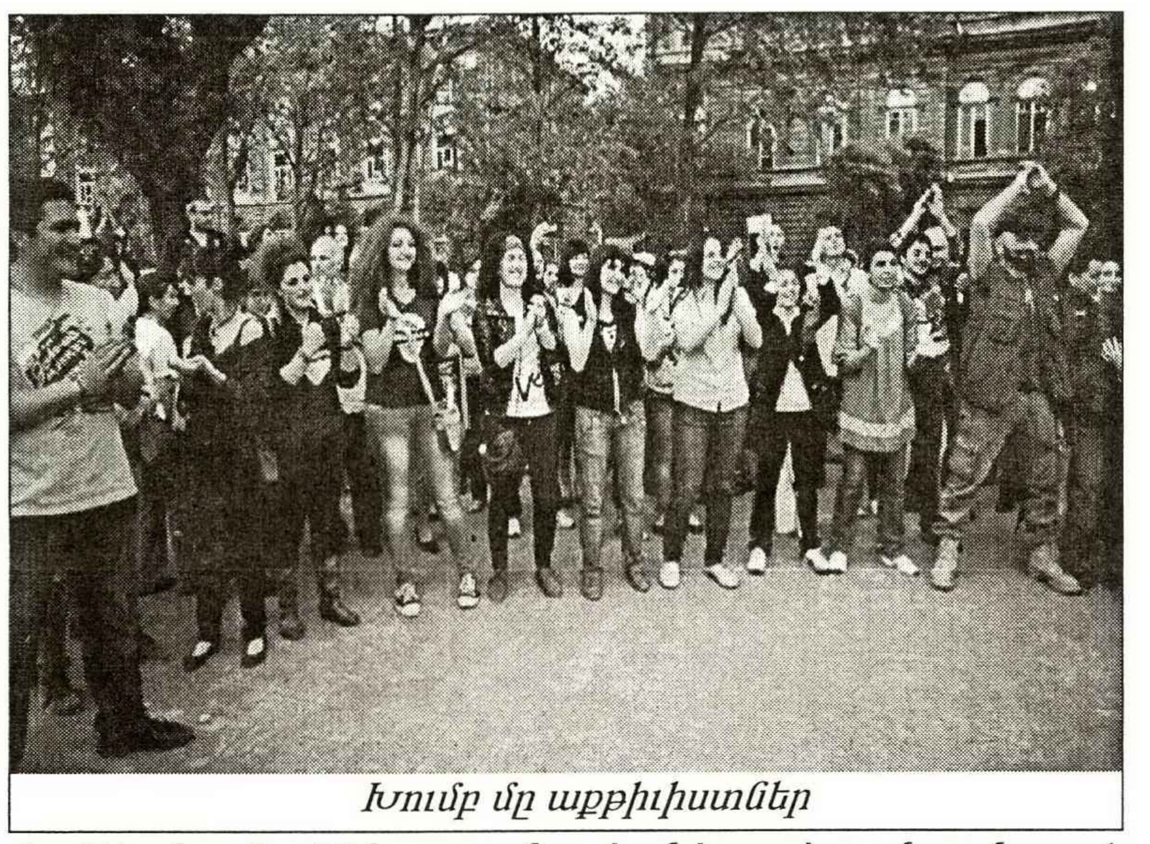

Խումբ մը աքթիւիստներ

ձութեան բնոյթէն, առանց կանխապէս ընդունուած սահմանումներու:

Աքթիւիզմը գոյութիւն ունի՝ ինչպէս որ կայ: Քաղաքական կուսակցութիւնը ժողովներ կը գումարէ, որոշումներ կ'ընդունի, գործողութիւններ կը կատարէ եւ ապա իր տնօրինած լրագիրներուն ընդմէջէն կը որոշէ ինչպէս պէտք է ներկայացնէ այս բոլորը: Կուսակցութիւն մը պէտք ունի ինքնապատկերի կերտումին: Աքթիւիզմին համար խօսքն ինքը գործողութիւն է, ան չի պատմեր իր անցեալ գործունէութեան մասին, չի գովաբաներ իր կատարած-չկատարած «նուաճումներ»-ը, իր որոշումները չի կայացներ «դռնփակ», իր միտքը անյապաղ կը հրապարակէ հանրային ցանցերուն մէջ, իր գործադրութիւնը կը կայացնէ ու կը հասունցնէ հանրութեան տեսողութեան առջեւ:

Աքթիւիզմի գաղափարը սերտօրէն կապուած է մշակութային ազատագրութեան հետ, երբ արդէն անհնար կ'ըլլայ գործել աքատեմիք կարծրութեան մէջ: Նպատակն է արուեստն ու մշակոյթը տանիլ դէպի բաց տարածութիւններ՝ զանոնք անմիջապէս շփելով փողոցին ու ժողովուրդին հետ: Նպատակն է արուեստը դուրս հանել ցուցահանդիսային պատերէն: Նոյնիսկ փակ սրահներու ցուցահանդէսներու պարագային՝ վերանայիլ տարածական հնարաւորութիւնները, օգտագործելով զանազան անկիւններ ու բացութիւններ: Այլեւ ցուցահանդէսները վերածել տեսական-լսողական-գրական իրադարձութիւններու, ուր վերանան արուեստի ճիւղերու արդիական ճեղքուածքները:

Նպատակն է խուսափիլ ինքնասահմանումներէ եւ ինքնանուանումներէ, վերասահմանել արուեստի գեղագիտութիւնը, վերականգնել արուեստի հաղորդականութիւնը ժողովուրդին հետ՝ ջնջելով արուեստը ժողովուրդէն բաժնող օտարացուած տարրերը (բարձր արուեստ, աքատեմիք իշխանութիւն, փակ սրահներ, արուեստի ձեռնարկու-հովանաւորներ, մուտքի տոմսակներ, անհատներու աստղայնացում-կռքապաշտումներ), հաստատել քաղաքականացուած արուեստը՝ ուղղուած դէպի քաղաքականութեան ապաքաղաքականացումը, վերադարձնել մարդու եւ բնութեան ներդաշնակութիւնը՝ որ կորսուած է շնորհիւ բնութիւնը գերշահագործելու (ան)մարդկային անսահման բերկրանքին:

Ի տարբերութիւն աքատեմիքներուն, որոնց միջեւ յարաբերութիւնը մրցակցային է՝ ո՛վ կը դառնայ *աւելի* փրոֆեսոր, ո՛վ կը կրթէ *աւելի* աշակերտներ, ո՛վ կը դառնայ *աւելի* հռչակաւոր, ո՛վ «կը կարողանայ» բարձրանալ աքատեմիի սանդուխներէն վեր (առանց վարիններուն նայելու, կամ պարզապէս վարիններուն վրայ կոխելով), կամ ո՛վ ընդունակ է գիտելիքը դարձնել տիրական ու իշխանական, աքթիւիսթներուն մշակութային յարաբերութիւնները համագործակցային են: Անոնք ունին գոյութեան իրենց ուրոյն ընթացքը, կը մերժեն ինքնութիւններու առարկայացումները, կը մերժեն լեզուական միակ լուծումներն ու անընդհատ կրկնուող լեզուական միօրինակութիւնները, կը մերժեն անչարժ տեսութիւններն ու վաւերական դպրոցները, կը մերժեն խօսիլ *իրենց* մասին՝ իրենց գիտելիքային արտադրութիւնը բաւարար է խօսելու է իրենց մասին: Աքթիւիզմն ու այլընտրանքային մշակոյթը կը դառնան հոմանիշներ, եւ այս առումով երկուքն ալ յաջորդաբար ու փոխադարձաբար իրենց իմաստները կրնան ընդունիլ «աքթիւիզմ»-էն, «այլընտրանքային մշակոյթ»-էն, «այլընտրանքային քաղաքականութիւն»-էն, «մշակութային աքթիւիզմ»-էն, «աքթիւիսթական մշակոյթ»-էն եւ նոյնիսկ «յեղափոխութիւն»-էն: Այս գաղափարական մտոլորումներուն մասին հիանալիօրէն կ'արտայայտուի Անի Ասատրեան, նկատի ունենալով ոչ միայն Հայաստանի իրավիճակը.

«Այս յեղափոխականներին բնորոշ է իշխող մշակոյթի, բարքերի, ինստիտուտների հերքումը, հետեւաբար նրանք դուրս են այդ մշակոյթից ու չեն կառավարւում դրա կողմից: Որպէս օրինակ՝ նրանցից շատերը հրաժարուել են հեռուստացոյցից՝ այն ընդունելով որպէս գաղափարական դեգրադացիայի գլխաւոր հաղորդիչ եւ իշխող մշակոյթի տարածման հիմնական միջոց, փոխարէնը աւելի շատ են կազմակերպում հաւաքներ, ստեղծագործում են կամ համախմբւում ստեղծագործական որեւէ խմբի շուրջ, գրում են, սովորում են, կարդում:

«Համապատասխանաբար, նրանք չունեն հասարակութեան մէջ ընդունուած կարծրատիպեր, վարում են ազատ սեռական կեանք, գիշերային ազատ կեանք, յաճախ սովորելուն զուգահեռ աշխատում են, առաւել ինքնուրոյն են ու ազատ ծնողներից: Այս յեղափոխականներին բնութագրական է սովորող, գրող, նկարող, երգող երիտասարդների միջինից բարձր ցուցանիշը՝ համեմատած երիտասարդական միւս խմբաւորումների հետ՝ «գլամուրներ», «նէօկոմսոմոլներ» (կուսակցութիւնների երիտթեւեր), «բիւրոկրատներ», «քեարթուներ», «պոֆիգիստներ»: Վերջիններիս մօտ, համեմատած յեղափոխականների, թոյլ է կամ բացակայում է գաղափարական, ստեղծագործական կողմը, ինչպէս նաեւ կրթութեան մակարդակը:

«Մերօրեայ յեղափոխականի բունտը քաղաքական կամ ապաքաղաքական չէ. այն գաղափարական է: Նրանք այն երիտասարդներն են, ովքեր բոյկոտում են դասախօսութիւն-թելադրութիւնները ու այդ ժամերին այգում կարդում են նախընտրած ու յեղափոխական գրականութիւնը, նուագում են, ստեղծագործում, մասնակցում են չթոյլատրուած (կամ թոյլատրուած) միտինգների ու որպէս արդիւնք առաջացնում շարժում: Յեղափոխականները վերեւներում չեն, նրանք ամենաներքեւում են ու ապրում են մեծամասնութեան մէջ, հենց դա էլ նրանց ստիպում է պայքարել:»(2)

Արդարեւ, ուշադիր ըլլալու է, քանի որ ամէն ինքնակոչ աքթիւիզմ չէ որ նպատակային է: Ֆէյսպուքի մէջ կարելի է գտնել նկատելի քանակութեամբ նախաձեռնութիւններ՝ որոնք պայքար կը մղեն այս կամ այն երեւոյթի դէմ, առանց մտածելու գործնական իրականացման հիմքերու մասին կամ ունենալու գաղափարական ընթերցուածքներ: Ինչպէս Անի Ասատրեան կը գրէ՝ «[ն]ման շարժումների մեծ մասը, թերեւս, ունի հետեւեալ պարտադիր ընդհանրութիւնները՝ պայքարում են ինչ-որ բանի դէմ, չունեն յստակ գործողութիւնների հեռանկարային պլան, չունեն իրավիճակին համապատասխան ալտերնատիւ առաջարկ եւ, որպէս կանոն, հիմնական արդիւնքը առաջացրած շարժն է լինում:»(3)

Յօդուածաչարս, բնականաբար, այս տեսակ աքթիւիզմի մասին չէ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՔԹԻՒԻԶՄԻ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

Ամենապարզ եւ ամենաուղիղ պատճառը պետականօրէն արմատաւորուած կաշառականութիւնն (corruption) է: Ահաւասիկ Policy Forum Armenia-ի 2013-ի անգլերէն տեղեկագիրէն հատուած մը.

«Ներկայիս Հայաստանի մէջ բեկանուած է իշխանութեան եւ ժողովուրդի միջեւ գործող փոխադարձ մեքանիզմը: Այս պատճառով, իշխող վարչակարգը ինքզինք պատսպարուած կը զգայ ընտրողներուն բոլոր ճնշումներէն՝ որոնց նպատակն է բարելաւել իր կատարումը, ինչպէս նաեւ արմատապէս փոխուած է իշխող բուրգին գագաթը գտնուող անհատներուն մղումը: Հետեւաբար, Հայաստանի խաղատոմսի

4

ԱԶՆԱՒՈՒՐԸ ԿՈՉ Է ԱՆՈՒՄ ԸՆԴՎԶԵԼ

Ազնաւուրն ասել է, որ իր նոր երգերը նաեւ քաղաքական ուղերձներ են պարունակում: Դրանցից մէկը կոչւում է «Բոլորը դէպի փողոց»:

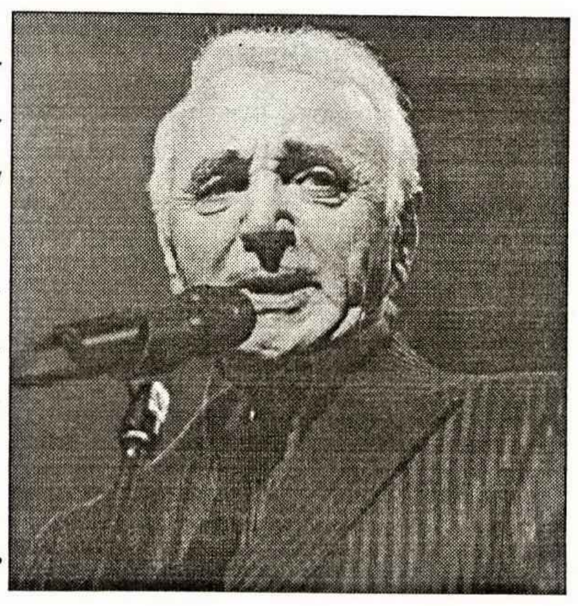

90-ամեայ հասակում Շառլ Ազնաւուրը հանգիստ չունի: Աշխարհահռչակ երգիչը միայն այս տարի 30 ելոյթ է ծրագրում: Ընդ որում, հասցնում է անգամ քաղաքականութեամբ զբաղուել, գրում է գերմանական Stern ամսագիրը, որը զրուցել է Ազնաւուրի հետ:

Stern-ը քաղաքական ամսագիր է, որտեղ ժամանակին տպագրւում էին արեւելեան գերմանացիների յօդուածները վարչակարգի դէմ: Հանդէսի ինտերնետային կայքում հարցազրոյցի ամփոփումն է, որը թարգմանաբար ներկայացուած է ստորեւ:

Դերասան ու երգիչ Շառլ Ազնաւուրը, որն աւելի քան 1000 երգի հեղինակ է ու նկարահանուել է մօտ 80 ֆիլմում, 90-ամեայ հասակում անգամ չի կորցրել ստեղծագործական ուժը:

Շուեցարիական Լօզանի իր տանը, Stern ամսագրին տուած հարցազրոյցում Ազնաւուրը պատմել, է, որ այժմ աշխատում է Բրոդուէի համար նախատեսուած մի երաժշտութեան վրայ, աւարտել է 17 նոր երգով ալպոմը: Ան այս տարի 30 ելոյթ է ծրագրում: Իր 90-ամեակը, Մայիսի 22-ին, նա որոշել է Գերմանիայում, Պեռլինի 02-Halle-ում մեծ համերգով տօնել:

Ամսագրի հետ զրոյցում հայազգի երգիչն պատմել է վերելքի իր դժուարին տարիների մասին ու թէ ինչպէս մի անգամ Ֆրանսիայում ինքնակամ կաչառք է տուել՝ հարկային պարտաւորութիւնները նուազեցնելու համար: Ամէն դէպքում, խիղճը նրան չի տանջում, «Ո՞վ է, ի վերջոյ, մարմնաւորում Ֆրանսիան: Գեղեցիկ կանայք, դերասանուհիներն ու ես»,- ժպտում է Ազնաւուրը:

Ազնաւուրը Բոլորին Փողոց Դուրս Գալու Կոչ Է Անում

Ամսագրի հետ զրոյցում Ազնաւուրն ասել է, որ իր նոր երգերը նաեւ քաղաքական ուղերձներ են պարունակում: Դրանցից մէկը կոչւում է «Բոլորը դէպի փողոց»: Նա ճիշտ է համարում, որ մարդիկ բողոքի ցոյցերի են դուրս գալիս՝ Թունիսում, Եգիպտոսում, նաեւ Ֆրանսայում: «Հակառակ դէպքում իշխող բոլոր կուսակցութիւնները կը վերածուէին բռնապետների: Որպէսզի բռնապետութիւն չլինի, ժողովուրդը պիտի իր խօսքն ասի»,- համոզուած է երգիչը:

Ազնաւուրը կարող է հանդուրժել անգամ այն ցոյցերը, որոնք ուղղուած են Ֆրանսայում միասեռական ամուսնութիւնների, դրան ու խսկ՝ իր սեփական համոզմունքների դէմ: Ի վերջոյ, նա առաջինն էր Ֆրանսայում, որը դեռ տասնամեակներ առաջ երգում էր միասեռականների մասին (բառացի՝ իր երգերով կանգնած էր միասեռականների թիկունքին – Թրգմ.) գրում է ամսագիրը:

1976-ից Շառլ Ազնաւուրն ապրում է Շուեցարիայում, Լօզանում: Նա Շուեցարիայում Հայաստանի դեսպանն է:

ՆԻՆԱ ՊԵՈԼԽԱՏՈՒ, Stern

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԸ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ԿԸ ԲԵՄԱԴՐԷ

Գերմանական Քոնստանց քաղաքի թատրոնը Մարտ 23-էն սկսեալ Հայոց Ցեղասպանութեան մասին ներկայացում է բեմադրելու:

Ներկայացման համար հիմք է ծառայել ծագումով հրեայ գերմանացի գրող Էտկար Հիլսենռաթի «Հեքիաթ վերջին գաղափարի մասին» վէպը:

Ինչպես տեղեկացնում է թուրքական «Դեմոկրատ հաբեր» լրատուական կայքը, թատրոնի ղեկավարութիւնը ներկայացումը չեղեալ յայտարարելու կոչ անող էլէկտրոնային նամակներ է ստանում:

Թատրոնի տնօրէն Քրիստոֆ Նիքսը, անդրադառնալով այդ նամակներին եւ կոչերին, նշել է, որ դրանք ակնյայտ միջամտութիւն են հաստատութեան ստեղագործական ազատութեանը:

Գերմանիայում Թուրքիայի գլխաւոր հիւպատոսն էլ թատրոնի ղեկավարութեանը խնդրել է, որպէսզի ամէն ներկայացումից յետոյ 1915 թուականի վերաբերեալ առկայ այլ կարծիքները եւս ներկայացուեն հանդիսատեսին:

Գլխաւոր հիւպատոսութիւնը տարածած յայտարարութեան մէջ յայտնում է իր գլխաւոր նպատակի մասին. այն է՝ ընդգծել, որ 1915 թուականին տեղի ունեցածը ենթակայ է քննարկման իրաւական եւ ակադեմիական շրջանակներում եւ այդ մասին տեղեկացնել նաեւ թատրոնի հանդիսատեսին:

Քաղաքի ոստիկանութիւնն էլ տեղկացրել է, որ թատրոնի դիմաց բողոքի շարժում կազմակերպելու խնդրագիր են ստացել: Նախատեսուում է, որ ցոյցին 50-ից 100 հոգի է մասնակցելու:

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ Է ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Իսթանպուլի «Իսմայիլ Բեշիքչի» հիմնադրամէն ներս, Մարտի 16-ին, Թուրք լրագրողներէ, փաստաբաններէ եւ մարդու իրաւունքներու պաշտպաններէ բաղկացած նախաձեռնող խումբը կազմակերպած է Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակին ընդառաջ համաժողով մը՝ «2015 թուականէն 1 պակաս. մեր անցեալն ու ապագան» խորագրով:

Նիստի ժամանակ բանախօսներէն Գայուշ Ջալըքման Գավրիլով իր ընտանիքի պատմութեան օրինակով անդրադարձած է Հայոց ցեղասպանութեան ժամանակ հայ կանանց ու աղջիկներու կրած տառապանքներուն:

Բանախօսներէն Գիւլչիչէք Գիւնել Թեքին, անդրադառնալով ցեղասպանութեան ժամանակ քրտական գործօնին, նշած է, որ Մարտինի, Պաթումի, Դերսիմի եւ այլ հայաբնակ վայրերու մէջ քուրտերը կազմակերպուած կամ ոչ համակարգուած կերպով մասնակցած են հայերու կոտորածին, եւ այս փաստը այսօր կ'ընդունին նաեւ քուրտերը, որուն համար ներողութիւն կը խնդրեն:

Բաւականին բուռն անցած է համաժողովի երկրորդ նիստը, որու ժամանակ իրաւաբան բանախօսները ցեղասպանութեան անդրադարձած են իրաւունքի տեսանկիւնէն՝ համեմատականներ կատարելով մինչեւ օրս կատարուած ցեղասպանութիւններու միջեւ:

Բանախօսները յայտնած են, որ «հայրենիքը պաշտպանելու բնազդով» պետական մակարդակով կը ժխտուի եւ ամէն ինչ կ'ընեն, որ խօսք չըլլայ ոչ միայն Հայոց Ցեղասպանութեան, այլեւ հանրապետական շրջանին տեղի ունեցած բազմաթիւ կոտորածներու ու բռնութիւններու մասին:

Փաստաբան Ռամազան Դեմիրը նկատած է, որ միջազգային ասպարէզէն ներս պէտք է գործուն էութիւն ծաւալել՝ պետութեան վրայ ճնշելու համար, անոր վարքը փոխելու եւ ապագային նման յանցանքներէն խուսափելու համար. «Թուրքիոյ քրէական օրէնսգիրքին մէջ մարդկութեան դէմ յանցանքը եւ ցեղասպանութիւնը պատժող յօդուածներ կան, սակայն այն մտցուած է ձեւականօրէն, Եւրոպայի աչքին փոշի փչելու համար, ամենայն դէպս, ես չեմ տեսած, որ երբեք այս յօդուածները կիրառուին»:

Նիստի ընթացքին հարց հնչած է Թուրքիոյ կողմէ ցեղասպանութեան փաստը ընդունելէ ետք կատարուելիք քայլերու վերաբերեալ:

Ի պատասխան՝ փաստաբան Էրջան Քանարը ըսած է.- «Կարելի է կազմել ճանապարհային քարտէզ, համաձայն որուն՝ Թուրքիան պէտք է ներողութիւն խնդրէ աշխարհասփիւռ հայերէն, վերականգնէ անոնց քաղաքացիութեան իրաւունքը եւ թոյլ տայ գալ ու բնակելու իրենց հողերուն վրայ:

Քանի որ Հայաստանի Հանրապետութիւնը որեւէ հողային կամ փոխհատուցման պահանջ մինչ այժմ չէ ներկայացուցած, ըստ էութեան, այդ պահանջը չի կրնար բարձրացնել, քանի որ Կարսի պայմանագրով հրաժարած է, հետեւաբար, կը կարծեմ՝ թրքական պետութիւնը պէտք է անձնապէս փոխհատուցէ ցեղասպանութեան ենթարկուածներու ժառանգորդներուն: Վերականգնէ հայկական բնակավայրերու նախկին անունները, վերանորոգէ եկեղեցիները եւ այլն»:

Նիստը ամփոփելով համաժողովը համակարգող Էրեն Քեսքին, որ Թուրքիոյ մէջ մարդու իրաւունքներու յայտնի պաշտպան փաստաբան է, որպէս վերջաբան ըսած է. «Մեր լռութեամբ մենք ալ մեր մեղքի բաժինը ունինք: Նոյնիսկ հակահայ կեցուածքով յայտնի Տողու Փերինչեքի ազատ արձակման փաստը մենք օրակարգ չբարձրացուցինք եւ նախընտրեցինք լռել»:

ԱՆԻ ՔԱՂԱՔԸ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ «ՍԼԷՅԹ» ԹԵՐԹԻ ԼՈՒՍԱՐՁԱԿԻՆ ՏԱԿ

Ամերիկեան «Սլէյթ համացանցային թերթի «Atlas Obscura» բաժինը, որ յատկացուած է «Աշխարհի պահուած հրաշալիքներ»ուն, լուսարձակի տակ առած է Բագրատունիներու Անի մայրաքաղաքը:

«Այսօր Անին մեծ, սակայն քանդուած եւ ուրուական քաղաքի մը վերածուած է:

Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ եղած լարուածութեան պատճառով, քաղաքը անուշադրութեան մատնուած է: Անիկա հայկական քաղաք է, որ կը գտնուի ժամանակակից Թուրքիոյ սահմաններուն մէջ, ինչ որ կը դժուարացնէ քաղաքի պատմական կառոյցներուն պահպանումը եւ վերականգնումը», գրուած է կայքին վրայ, ուր տեղադրուած են նաեւ 17 լուսանկարներ:

Էլլա Մորթընի գրած սոյն յօդուածին մէջ նաեւ կը նշուի, որ թրքական կողմը քաղաք այցելող զբօսաշրջիկներուն կը ներկայացնէ «Անիի պատմութեան մէջ եղած թրքական եւ իսլամական մեծ ազդեցութիւնները անտեսելով հայկական բոլոր յիշատակումները»:

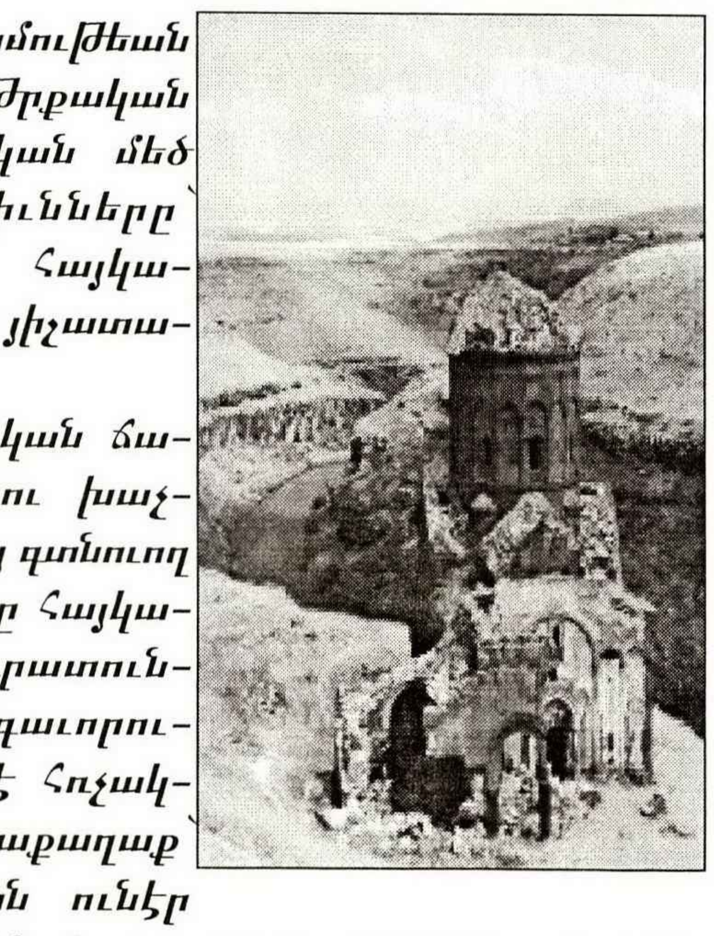

Առեւտրական ճանապարհներու խաչմերուկի վրայ գտնուող Անի քաղաքը հայկական Բագրատունեանց թագաւորութեան կողմէ հռչակուեցաւ մայրաքաղաք 961ին: Անին ունէր շուրջ 100,000 բնակչութիւն: 1045 թուականին, Անին անցաւ Բիւզանդական տիրապետութեան տակ:

1

ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԵՒ ԱԼԻԵՒ ՊԻՏԻ ՏԵՍԱԿՑԻՆ

Մարք Ռութէի հետ:

Սարգսեան ընդգծեց, որ Հայաստան կը կարեւորէ Հոլանտայի հետ բարեկամական յարաբերութիւններու շարունակական զարգացումը եւ փոխգործակցութեան ընդլայնումը՝ քաղաքական, առեւտրատնտեսական, մշակութային, գիտական եւ այլ ոլորտներու մէջ:

Ղեկավարները նաեւ անդրադարձան Հայաստան-Եւրոմիութիւն յարաբերութիւններուն: Այդ ծիրին մէջ Սարգսեան ակնկալեց Հոլանտայի աջակցութիւնը:

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

«ԱՐԱՔՍ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ
ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 10-ԱՄԵԱԿ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ ԵՊՍ. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆԻ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅՈՑ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ԱՋԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄՕՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱՏԱՐՈՂՈՒԹԵԱՄԲ
«ԱՐԱՔՍ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ
ԴԱՇՆԱԿԱՀԱՐ ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆԻ
ՄԵՆԵՐԳԻՉՆԵՐՈՒ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ ԵՒ ԽՄԲԱՎԱՐ
ՄԻՀՐԱՆ ՂԱԶԵԼԵԱՆ

ԿԻՐԱԿԻ, 30 ՄԱՐՏ 2014, ԺԱՄԸ 19:00-ին
ԳԱՀԻՐԷԻ ՕՓԵՐԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ - ՓՈՔՐ ՍՐԱՀ

Ծանօթ.

ա. Երթուղարձի համար կազմակերպուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն՝ ժամը 17:30-ին Յուսաբեր ակումբի առջեւէն:

բ. Խստիւ արգիլուած է մինչեւ 6 տարեկան երեխաներու մուտքը համերգասրահ ըստ Օփերայի օրէնքներուն:

ԴԻՒԱՆ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐ ԲԱՐԵՊԱՇՏ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ ԵՒ ՅԱՆԳՍՏԵԱՆ
ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

Ամէն ***ՅԻՆԳՇԱԲԹԻ***՝ ՄԵՐՃԱՆԵԱՆ ՄԱՏՈՒՌԻՆ ՄԷՋ

Ամէն ***ՈՒՐԲԱԹ***՝ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՄԷՋ

Ժամերգութիւններու սկիզբը՝ երեկոյեան ժամը 5-ին:

Կը հրաւիրենք ներկայ ըլլալու հոգեզմայլ եւ հոգեպարար սոյն արարողութիւններուն, որպէսզի աղօթքի միջոցով Աստուծոյ խաղաղութիւնը եւ սէրը մշտապէս բնակութիւն հաստատեն մեր հոգիներէն ներս:

Ե.Գ.Մ. ՅՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս.Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցւոյ Պատուարժան Հոգաբարձութիւնը, ներկայիւս կու գայ յայտարարելու մեր բարեպաշտ ժողովրդեան, թէ Մեծ Պահոց եւ Ս. Զատկի առթիւ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան անդամները սկսած են 2014-Տարուան **ԻՒՂԱԳԻՆԻ** Նուիրահաւաքութիւնը:

Վստահ ենք, թէ իւրաքանչիւր ազգային իր նուիրական պարտականութիւնը պիտի կատարէ սրտաբուխ կերպով:

Ս.ՊՕՂՈՍ-ՊԵՏՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ
ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՔԵՍԱՊՆ ՈՒ ՔԵՍԱՊԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՀՊԱՆԵԼՈՒ...

1 *Ընդդիմադիր ժողովրդահանրապետական կուսակցութիւնը վարչապետ Ռէճէփ Թայիպ Էրտողանի կառավարութիւնը ամբաստանեց Սուրիոյ դէմ զինուորական յարձակումի մը ձեռնարկելու յանցանքով: Կուսակցութեան համաձայն, Էրտողան կը մտադրէ բանակը տեղաշարժելով քաղաքապետական ընտրութիւններուն յաղթանակ ապահովել:*

Բերիոյ Թեմի մամլոյ ծառայութեան համաձայն, Քեսապէն հեռացած 670 հայ ընտանիք ապաստան գտած է Լաթաքիոյ դպրոցին եւ եկեղեցւոյ մէջ: Ըստ ծառայութեան, այդ ընտանիքներու շարքին են նաեւ Հալէպէն եւ այլ շրջաններէ Քեսապ տեղափոխուած հայեր: Անոնց օգնութիւն կը ցուցաբերեն Սուրիոյ Կարմիր մահիկը, Սուրիահայերու օգնութեան խաչը, Յունաստանի ուղղափառ եկեղեցւոյ կազմակերպութիւնը:

ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեան հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ իր խոր մտահոգութիւնը յայտնեց Քեսապի շուրջ ստեղծուած իրավիճակին կապակցութեամբ: «Մենք բոլորս շատ լաւ կը յիշենք Քեսապի պատմութիւնը, որ վերջին հարիւրամեակին հարուստ է հայերու տեղահանումի դժոխային իրողութիւններով», ըսաւ Սարգսեան: Ան անդրադարձաւ 1909-ի եւ 1915-ի տեղահանութիւններուն մասին ապա դիտել տուաւ, որ այսօր պատահածը երրորդ տեղահանութիւնն է, կազմելով ազգային փոքրամասնութիւններու պաշտպանութեան 21-րդ դարու լրջագոյն մարտահրաւէր մը:

«Ես յանձնարարած եմ ՄԱԿի՝ Նիւ Եորքի եւ Ժընեւի գրասենեակներուն մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դիւանագիտական ներկայացուցչութիւններուն՝ հետամուտ ըլլալ մարդու իրաւունքներու եւ ազգային փոքրամասնութիւններու հարցերով մասնագիտական կառոյցներուն մէջ Քեսապի հայութեան անվտանգութեան երաշխաւորման եւ անոնց բնակութեան մշտական վայրեր ապահով վերադարձի խնդիրներուն» ըսաւ Սարգսեան:

Հայաստանի Ազգային Ժողովի խումբ մը երեսփոխաններ հրապարակեցին յայտարարութիւն մը, որուն մէջ պահանջեցին միջազգային դիտորդներ ուղարկել Քեսապ: «Որպէս մարդկային իրաւունքներու զանգուածային խախտումի միջադէպ, մենք խստօրէն կը դատապարտենք գործողութիւնները: Թուրքիոյ եւ Սուրիոյ իշխանութիւններուն կոչ կ'ուղղենք կատարելու հետաքննութիւն, իսկ միջազգային հանրութենէն կը պահանջենք գնահատական տալ մարդկային իրաւունքներու խախտումի այս նողկալի դէպքերուն վերաբերեալ», ըսուած է յայտարարութեան մէջ:

ՄԱՀԱԶԴ

Այրի տիկին Մարլէն Գաթազեան, Նորա եւ Սօնիա Գաթազեան (Գանատա), Տիար Հայկ Գաթազեան եւ զաւակունք (Աւստրալիա), Տիար Ճօն Ժանոյեան (Աւստրալիա), Տէր եւ Տիկին Սարգիս Տէր Պետրոսեան եւ զաւակունք (Աւստրալիա), Տէր եւ Տիկին Յակոբ Տէր Պետրոսեան եւ զաւակունք (Աւստրալիա), Տէր եւ Տիկին Կարօ Ներետեան եւ Ընտանիք, Տիկին Անէթ Արթինեան եւ զաւակունք (Աւստրալիա), Տէր եւ Տիկին Պերճ Կարպուճեան եւ զաւակունք (Մ.Նահանգներ), Տէր եւ Տիկին Թէրի եւ Լիլի Թոռոսըն եւ զաւակունք (Նորվեկիա), ինչպէս նաեւ Միրզայեան, Արէճեան, Օհաննէսեան , Փիլիպպոսեան, Խաչոյեան, Քիրազեան եւ Չէօփնեան ընտանիքները խոր վիշտով կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը իրենց սիրելի եւ անփոխարինելի ամուսնոյն, եղբօր, հօրեղբօր, քեռայրին եւ ազգականին՝

Ողբ. ԼԵՒՈՆ ԳԱԹԱԶԵԱՆ ի

որ տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի, 13 Մարտ 2014 –ի կէսօրին, իր բնակարանին մէջ:

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Ուրբաթ, 14 Մարտ 2014-ի կ.եաք ժամը 1-ին, Հելիոպոլսոյ Ազգային Գերեզմանատան Ամենայն Սրբոց Մատուռին մէջ, եւ հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ տեղւոյն ընտանեկան դամբարանին մէջ:

Մասնաւոր մահազդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայիւս իբր այդ նկատել:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տիար Ալէն Էմիրզեան, Տէր եւ Տիկին Սամի եւ Անահիտ Կուպրան եւ զաւակունք (Աւստրալիա), Տէր եւ Տիկին Սարգիս Էմիրզեան եւ զաւակունք (Աւստրալիա), Տէր եւ Տիկին Հաննա եւ Ալիս Մուչաքքա եւ զաւակունք (Աւստրալիա), Տիար Թոնի Էմիրզեան (Աւստրալիա), Տիար Արմէն Էմիրզեան (Աւստրալիա), Տիար Աւետիս Մովսէսեան, Տիկին Անի Մովսէսեան եւ զաւակը՝ Ալեքս, ինչպէս նաեւ Մովսէսեան եւ Կիւլեան ընտանիքները ներկայիւս կը ծանուցանեն, թէ Կիրակի, 30 Մարտ 2014, կ.ե. ժամը 1.00-ին, Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց գերեզմանատան մէջ, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց հօր, մօր, մեծմօր, եղբօր, հօրեղբօր, քրոջ եւ ազգականներուն Ողբացեալք՝

ԱՐՍԷՆ ԷՄԻՐԶԵԱՆԻ

մահուան Ա. տարելիցին առթիւ

ՌՈԶ ԷՄԻՐԶԵԱՆԻ

մահուան Ա. տարելիցին առթիւ

ՄԱՐԻ ԷՄԻՐԶԵԱՆԻ

(Ծնեալ Մովսէսեան)

մահուան 4-րդ տարելիցին առթիւ

Հանգուցեալներուն յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՅՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Ուրբաթ, 28 Մարտ կ.ե. ժամը 2.00-ին

«ՄԻՋԻՆՔ»-Ի ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

ԱԶԱՏ ՇՔԱՍԵՂԱՆ

Պահքի Ուտելիքներ, Աղցաններ եւ Անուշեղէններ

Հաճեցէք արձանագրուիլ մինչեւ 26 Մարտ հեռաձայնելով՝

Անի Թիւթիւնճեանի 0122102511
Մարօ Մազլըմեանի 01001053867
Արտօ Մանուկեանի 01007860027

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԷՐՉԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՅԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2058.00
21 կիրատ՝ կրամը		257.20
18 կիրատ՝ կրամը		220.20

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع

TCHAHAKIR
Armenian Weekly

P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1722 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 17 ԱՊՐԻԼ 2014 ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧٢٢ الخميس ١٧ أبريل ٢٠١٤

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՅՈՎԻԿ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻՆ ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՎ ՆՈՐ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ- «ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐՆ ԱՐԴԻՒՆԱՒԷՏՕՐԷՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԵԼՈՒ ԵՆ»

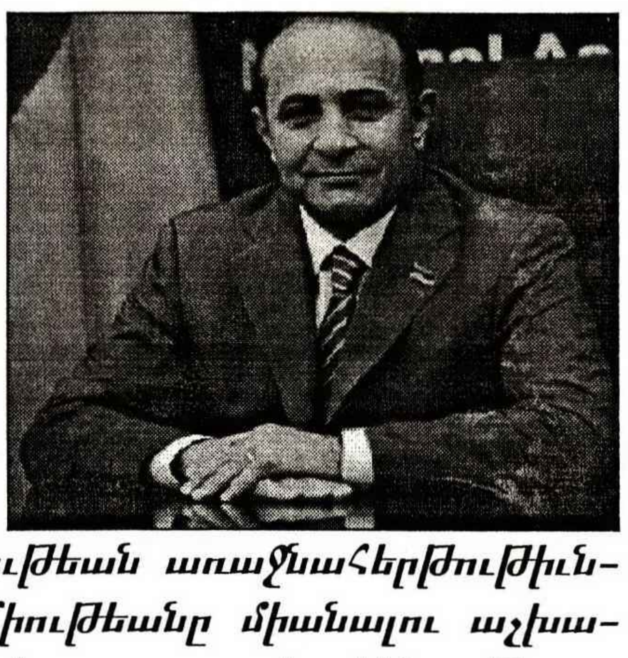

Ապրիլ 13-ին, Հայաստանի իշխող Հանրապետական կուսակցութեան Խորհուրդի նիստի ընթացքին որոշուեցաւ վարչապետի պաշտօնին առաջարկել Ազգային Ժողովի Նախագահ Յովիկ Աբրահամեանի անունը: Նիստը գլխաւորող Նախագահ Սերժ Սարգսեան այս առթիւ յայտարարեց որ նոր կառավարութեան առաջնահերթութիւնները պիտի ըլլան Մաքսային Միութեանը միանալու աշխատանքները աւարտին հասցնելը եւ պարտադիր կենսաթոշակային համակարգի ներդրումը:

«Վերջին օրերի ընթացքում պարոն Աբրահամեանի հետ մենք երկար ենք խօսել ներկայի ու մեր ապագայ ծրագրերի մասին: Ես անկեղծօրէն ներկայացրել եմ բոլոր այն թերահաւատութիւնները, որոնք կան անգամ մեր թիմակիցների մօտ՝ կապուած ներթիմային միասնականութեան, այլ քաղաքական ուժերի հետ մեր յարաբերութիւնների կամ հասարակական տարբեր շերտերի կողմից հնարաւոր ընկալումների հետ», - վարչապետի պաշտօնում ներկայացնելով ՀՀԿ փոխնախագահ, ԱԺ նախագահ Յովիկ Աբրահամեանի թեկնածութիւնը՝ ըսած է Սերժ Սարգսեան, - «Մեր շարքերում առկայ հնարաւոր մտահոգութիւնները պարոն Աբրահամեանը խոստացել է շատ արագ փարատել: Ես վստահ եմ, որ բոլորը շատ արագ հասկանալու են, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնն իսկապէս արդիւնաւէտ վարչապետ ունի»:

Սերժ Սարգսեան նշած է, որ Յովիկ Աբրահամեանի հետ պայմանաւորուած են շարք մը «աշխատանքային առաջնահերթութիւնների ու ոճի մասին»:

Հայաստանի Սահմանադրութեան համաձայն վարչապետի նշանակումէն յետոյ, քսանօրեայ ժամկէտի մէջ, պէտք է կազմաւորուի Կառավարութիւն:

ՀՀԿ մամուլի խօսնակ Էտուարտ Շարմազանովի Խորհուրդի նիստի աւարտին լրագրողներուն յայտարարեց - «Ինչպիսին էլ լինի ապագայ կաբինետը՝ այնտեղ հանրապետականների դերակատարումը լինելու է վճռորոշ: Նոր վարչապետին՝ Յովիկ Աբրահամեանին, քաղաքական մեծամասնութիւնը, նախագահ Սարգսեանի գլխաւորութեամբ, տուել է մեծ ազատութիւն, որպէսզի նա իրականացնի ազատ կադրային քաղաքականութիւն, որպէսզի նա ընտրի ոչ միայն կուսակցական պատկանելութեամբ, այլ նաեւ ընտրի պրոֆեսիոնալ կադրեր, սակայն դա չի կարող լինել խնամի-ծանօթ-բարեկամ, քաւոր-սանիկ սկզբունքով», աւելցուց Շարմազանով:

Շարմազանով նաեւ յայտարարեց, որ իրենք պատրաստ են ապագայ կառավարութեան կազմին մէջ ընդգրկելու «Բարգաւաճ Հայաստանին» եւ Դաշնակցութեան:

Յովիկ Աբրահամեանի նշանակումէն մէկ օր ետք, Հայաստանի նախագահի ստորագրած հրամանագիրերով Արտաքին Գործերու եւ Պաշտպանութեան նախարարներու պաշտօններուն վրայ վերանշանակուեցան Էտուարտ Նալբանդեանն ու Սէյրան Օհանեան:

«ՕՐԻՆԱՑ ԵՐԿԻՐ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԼՔԵՑ ԿՈԱԼԻՑԻԱՆ

«Օրինաց երկիր» կուսակցութիւնը կոալիցիոն կառավարութեան մաս չի կազմելու: Այսպիսի որոշում է կայացուել ՕԵԿ քաղաքական խորհրդի նիստում:

«Բաւականին երկար քննարկուեցին վերջին շրջանում տեղի ունեցող իրադարձութիւնները եւ ՕԵԿ-ը որոշում է կայացրել կոալիցիայից դուրս գալ»,-նիստից յետոյ լրագրողներին յայտնել է Հեղինէ Բիշարեանը՝ յաւելելով, որ խնդրայարոյց եւ ոչ նպատակայարմար է մնալ կոալիցիայում:

ՕԵԿ-ի նախարարները՝ գիւղատնտեսութեան նախարար

↬ 6

ԱՆԳԱՐԱ ԴԺԳՈՀ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԾԵՐԱԿՈՅՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԸՆԴՈՒՆԱԾ՝ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱՁԵՒԷՆ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Ծերակոյտի Արտաքին Յարաբերութեան Յանձնաժողովը ձայներու մեծամասնութեամբ վաւերացուց թիւ 410 բանաձեւը, որ կու գայ ճանչնալու Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ նոյնը ընելու կոչով կը դիմէ Նախագահ Պարաք Օպամային:

Փաստաթուղթի հեղինակներէն մէկը՝ Ծերակոյտի Արտաքին Յարաբերութիւններու Յանձնաժողովինախագահ Ռոբերտ Մենենտէզ այս առթիւ յայտարարեց, որ Ցեղասպանութիւնը ցեղասպանութիւն է, զայն տարբեր անունով կարելի չէ կոչել: «Պէտք է ընդունինք, որ յաջորդ տարի, երբ կը նշուի Ցեղասպանութեան 100-ամեակը, մէկ դար առաջ հայերը սպաննուած են Օսմանեան Թուրքիոյ մէջ», ըսաւ Մենենտէզ:

Հայաստան անմիջապէս ողջունեց Ծերակոյտի այս քայլը, իսկ Թրքական կառավարութիւնը մերժեց զայն:

Հայաստանի Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը ողջունելով Բանաձեւի ընդունումը յայտարարեց.- «Հայոց Ցեղասպանութեան 99-րդ տարելիցի նախաշեմին Սենատի յանձնաժողովի կողմից թիւ 410 բանաձեւի ընդունումը կարեւոր քայլ է պատմական ճշմարտութեան վերականգնման եւ մարդկութեան դէմ ոճիրների կանխարգելման ճանապարհին»:

Թրքական կառավարութիւնը իր կարգին յայտարարեց, որ Միացեալ Նահանգներու Ծերակոյտի Յանձնաժողովը ընդունելով հապշտապ եւ անձեռնհասութեամբ պատրաստուած

↬ 2

ԼԻԲԱՆԱՀԱՅ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱՐՑԱԽԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԵՐՔԵՑԻՆ 1500 ՀԱՅ ԶԻՆԵԱԼՆԵՐՈՒ ՔԵՍԱՊ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

Քեսապի հարցը կը շարունակէ յուզել հայ ժողովուրդը, միաժամանակ շահարկումի առարկայ դառնալով տարբեր շրջանակներու կողմէ:

Այս առթիւ Լիբանահայ ազգային երեք Կուսակցութիւնները Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը եւ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը հանդէս եկան յայտարարութեամբ մը՝ հերքելու համար տարածուող անհիմն լուրերը:

«Վերջին օրերուն Քեսապի եւ քեսապահայութեան հարցով բաւական մեծ թափ ստացած է ապատեղեկատուութիւն, որուն իբրեւ արդիւնք՝ անհիմն եւ անճիշդ լրատուութիւններ շրջանառութեան մէջ դրուած են տարբեր լրատուամիջոցներու կողմէ:

«Այս շարքին վերջինը կը հանդիսանայ իրականութեան չհամապատասխանող այն լուրը, թէ 1500 հայ զինեալներ Հայաստանի Հանրապետութենէն, Արցախէն եւ Լիբանանէն հասած են Թարթուսի նաւահանգիստ՝ այնտեղէն մեկնելու համար Քեսապ:

«Լիբանանահայ քաղաքական երեք կուսակցութիւնները հիմնովին կը հերքեն այս ապատեղեկատուութիւնը, որ ամէն պարագայի վնասաբեր հետեւանքներ կ'ունենայ»,- ըսուած է յատարարութեան մէջ:

Երեք Կուսակցութիւնները վերահաստատեցին տեղական եւ շրջանային հարցերուն մէջ հայութեան որդեգրած՝ հարցերը խաղաղ միջոցներով լուծելու վարքագիծը:

Լիբանանահայ քաղաքական երեք կուսակցութիւնները բոլոր լրատուամիջոցներուն կոչ ուղղեցին միայն ստոյգ եւ իրականութեան համապատասխանող լուրեր հաղորդել, մերժելով անհիմն եւ յերիւրածոյ նիւթերը:

«Մենք վստահ ենք, որ մեր ժողովուրդը գիտակից հայութեան քաղաքական վարքագիծին, հաւատք չ'ընծայեր նման սուտ լուրերու եւ որեւէ ձեւով չի նպաստեր ապատեղեկատուութեան քաղաքականութեան տարածման», կ'եզրակացնէ Լիբանահայ Կուսակցութիւններու յայտարարութիւնը:

Նոյն հարցի շուրջ, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահի բանբեր Դաւիթ Պապայեան մամուլի յայտարարութեան մը մէջ բացարձակապէս հերքեց Արցախէն

↬ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԸ ՅԱՐԳԷ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

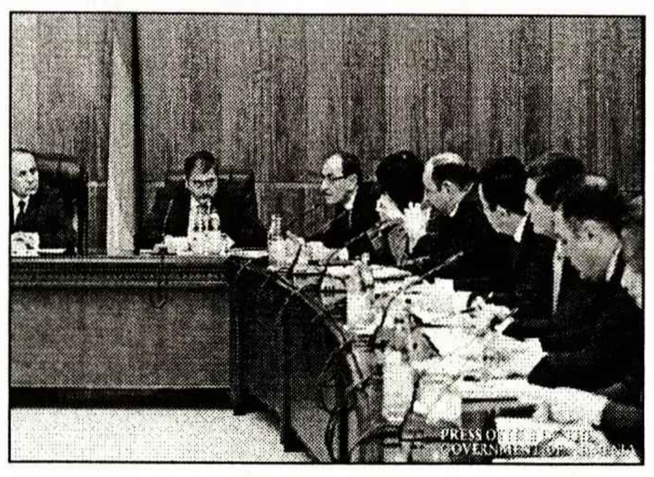

Հայաստանի նորանշանակ վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանի գլխաւորութեամբ վարչապետարանին մէջ տեղի ունեցաւ Մաքսային Միութեան եւ Միասնական Տնտեսական Տարածքին Հայաստանի անդամակցութեան աշխատանքներուն վերաբերեալ խորհրդակցութիւն:

Աշխատանքային խումբերու ղեկավարները մանրամասնութիւններ ներկայացուցին Մաքսային Միութեան անդամակցելու ուղեցոյցին մասին, նաեւ բացայայտեցին իրականացուող աշխատանքներու կատարման ընթացքը:

Աբրահամեան պատկան նախարարութիւններէն պահանջեց աշխատանքները շարունակել ըստ ժամանակացոյցի, իսկ խնդիրներու պարագային ուղղակիօրէն տեղեկացնել վարչապետին:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»Ը 60 ՀԱԶԱՐ ՏՈԼԱՐ ՈՒՂԱՐԿԱԾ Է ՔԵՍԱՊԻ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Տեղահանուած քեսապահայութեան օգնելու նպատակով «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի կողմէ նախաձեռնուած դրամահաւաքի շնորհիւ մինչ օրս հանգանակուած է 63 հազար Տոլար, որ արդէն ուղարկուած է Դամասկոսի Հայաստանի դեսպանութիւն:

Այս մասին հաղորդած է Հայաստանի Արտաքին Գործոց Նախարարի մամուլի քարտուղար Տիգրան Բալայեանը: Ան յայտնած է որ բոլոր հանգանակուած գումարները պիտի ուղարկուին դեսպանատան ճանապարհով:

Բալաեան շեշտած է, որ մօտակայ օրերուն այդ գումարը պիտի բաշխուի քեսապահայ ընտանիքներուն, իսկ դրամահաւաքը պիտի շարունակուի:

ԶԱՀԱԿԻՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՏՈՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԲՆԱԳԱՒԱՌՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՈՂ ՍՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑՈՒԵՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻՆ

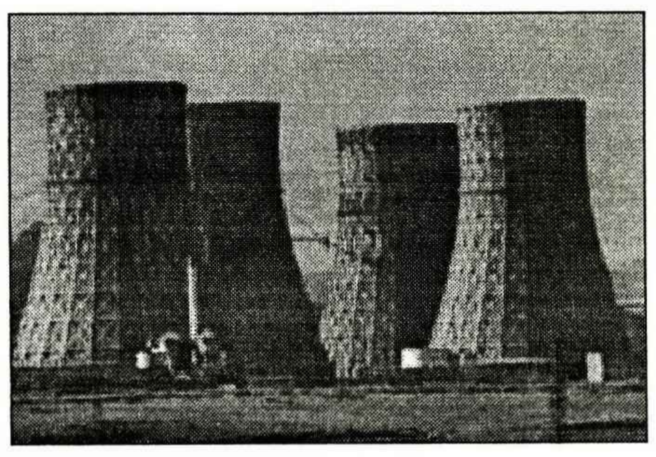

Հայաստանի կառավարութիւնն իր վերջին նիստում հաւանութեան է արժանացրել «Խաղաղ նպատակներով ատոմային էներգիայի անվտանգ օգտագործման մասին» եւ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման եւ անցկացման մասին» օրէնքներում փոփոխութիւն եւ լրացումներ կատարելու օրէնքների նախագծերի փաթեթը, հաղորդում է «Էկոլուր»ը:

Փաթեթի ընդունումը հնարաւորութիւն կը տայ ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագաւառում իրականացուող ստուգումները համապատասխանեցնել ՀՀ միջազգային պայմանագրերով սահմանուած չափանիշներին՝ ապահովելով դրանցով ստանձնած պարտաւորութիւնների կատարումը: 6

ԸՍՏ FORBES-Ի ՎԱՐԿԱՆԻՇԻ՝ «ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՆԱՀԱՐՈՒՍՏ 200 ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐ»Ի ՇԱՐՔՈՒՄ 6 ՀԱՅ ԿԱՅ

Ըստ Forbes-ի վարկանիշի՝ 2014 թուականի «Ռուսաստանի ամենահարուստ 200 գործարարների» շարքում 6 հայ կայ: Նրանք են Սամուէլ Կարապետեանը, Դանիլ Խաչատուրովը, եղբայրներ Նիկոլայ եւ Սերգէյ Սարկիսովները, Ռուբէն Վարդանեանը եւ Ալբերտ Աւդոլեանը: Նրանց կարողութիւնների գումարը գնահատւում է մօտ 10,7 մլրդ. տոլար:

Վարկանիշում «Տաշիր» խմբի սեփականատէր Սամուէլ Կարապետեանը զբաղեցրել է 26-րդ հորիզոնականը: Նրա կարողութիւնը կազմում է 4,3 մլրդ. տոլար, որը նախորդ տարուայ համեմատ աճել է 0,5 մլրդ. տոլարով 6

ԼԻԲԱՆԱՀԱՅ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱՐՑԱԽԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԵՐՔԵՑԻՆ 1500 ՀԱՅ ԶԻՆԵԱԼՆԵՐՈՒ ՔԵՍԱՊ ...

1

Սուրիա 1500 կռուողներ ուղարկելու մասին տարածուած տեղեկութիւնները: «Այս լուրերը ոչ մէկ հիմք ունին եւ չեն համապատասխաներ իրականութեան:

Որոշ կողմեր քաղաքական տարբեր պատճառներով կը փորձեն այս նիւթը շահարկել եւ սեպ խրել հայերու եւ արաբներու միջեւ գոյութիւն ունեցող յարաբերութիւններուն մէջ», ըսաւ Պապայեան: Ան յիշեցուց, որ «ԱՍԱԼԱ» կազմակերպութիւնը Արցախի մէջ գոյութիւն չունի եւ եթէ Արցախէն անձեր Սուրիա պիտի ուղղուէին, ապա այդ պիտի ըլլար մարդասիրական նպատակներով:

Միւս կողմէ Եւրոխորհրդարանի Խորհրդարանական Վեհաժողովը Քեսապի հարցին մասին գրաւոր հռչակագիր ընդունեց, որուն մէջ դատապարտեց խաղաղ բնակչութեան նկատմամբ գործադրուած գործողութիւնները: «Մենք՝ խորհրդարանական վեհաժողովի անդամներս, խոր մտահոգութիւն կը յայտնենք Քեսապի մէջ ծաւալած իրադարձութիւններուն կապակցութեամբ: Բնակավայրի խաղաղ բնակչութեան հանդէպ գործադրուած գործողութիւնները տեղացիներուն ստիպեցին լքել իրենց տուները: Ծայրայեղական խմբաւորումները պղծած են Քեսապի հայկական եկեղեցիները եւ վնաս պատճառած բնակիչներու ունեցուածքին: Մենք խորապէս կը դատապարտենք եւ անընդունելի կը համարենք խաղաղ բնակիչներու դէմ ուժային միջոցներու գործածութիւնը», ըսուած է յայտարարութեան մէջ:

Հռչակագիրը նաեւ Թուրքիոյ իշխանութիւններուն կոչ կ'ուղղէ անյապաղ քայլերու ձեռնարկելու բացառելու համար սահմաններու հետագայ գործածութիւնը ծայրայեղականներու կողմէ:

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտարարեց, որ Պոլսոյ Հայոց պատրիարքութեան հետ համագործակցաբար, Ապրիլ 5-ին Քեսապէն Թուրքիա փոխադրուած են 18 հայեր: Անատոլու լրատու գործակալութեան համաձայն, 18 հայերը այժմ կը բնակին հայկական Վաքըֆլը գիւղին մէջ: Նշենք, որ այս տեղեկութիւններուն մասին նախապէս անդրադարձած էին թրքական եւ պոլսահայ շարք մը լրատուամիջոցներ:

Թրքական գործակալութիւնը վերստին յիշեցուց, որ Թուրքիա պատրաստ է ընդունելու Քեսապի շրջանէն փախուստ տուած հայերը:

ՄԵՏՒԵՏԵՒԷՆ ՆԱՄԱԿ՝ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻՆ

Ռուսիոյ վարչապետ Տմիթրի Մետւետեւ շնորհաւորական ուղերձ յղեց իր Հայաստանի նորանշանակ պաշտօնակից Յովիկ Աբրահամեանին:

«Կը շնորհաւորեմ ձեր վարչապետ նշանակումը: Ռուսիոյ եւ Հայաստանին կը կապեն դաշնակցային յարաբերութիւնները եւ ռազմավարական գործընկերութիւնը, որոնք հիմնուած են ժողովուրդներու բարեկամական աւանդոյթներուն վրայ:

Վստահ եմ, որ մեր երկկողմանի համագործակցութեան զարգացումը կը ծառայէ մեր պետութիւններու շահերուն:

Պատրաստ եմ ձեզի հետ կառուցողական աշխատանքի Հայաստանի եւ Ռուսիոյ կառավարութիւններուն միջեւ համագործակցութեան բոլոր արդիական հարցերուն շուրջ», ըսուած է Ռուսիոյ վարչապետի ուղերձին մէջ:

«ԱՐՑԱԽՆ ՈՒ ԽՐԻՄԸ ԿԱՊ ՉՈՒՆԻՆ»

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը մերժէ զուգահեռներ գտնել Լեռնային Ղարաբաղի եւ Խրիմի իրավիճակներուն միջեւ:

Նախարարութեան մօտ ԱՊՀ երկիրներու արտաքին քաղաքականութեան բաժանմունքի պատասխանատու Վասիլի Նեպէնզիա յայտարարեց, որ ղարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորումով կը զբաղին ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահները, որոնք կը փորձեն համաձայնական եզրեր գտնել հայերուն եւ ատրպէյճանցիներուն միջեւ:

Ռուս պատասխանատուին համաձայն, ղարաբաղեան հարցով աշխոյժ բանակցութիւնները կը շարունակուին, հետեւաբար կարելի չէ զուգահեռներ գտնել Խրիմի կացութեան հետ:

ՀԱՅ ԹԵՐԹԸ ԸՆԿԵՐՆ Է ՀԱՅ ՏԱՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ

«ԹՈՂ ՊԱՏՄԱԲԱՆՆԵՐԸ ՔՆՆԱՐԿԵՆ»

Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու Տան նախագահ Ճոն Պէյնըր այցելեց Թուրքիա եւ տեսակցեցաւ Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճէփ Թայիփ Էրտողանի եւ Խորհրդարանի նախագահ Ճեմիլ Չիչէկի հետ:

Էրտողան զգուշացուց, որ հայկական բանաձեւերու հարցը զգայուն է եւ շեշտեց, թէ բանաձեւերու վաւերացումը կրնայ ժխտական ազդեցութիւն ձգել յարաբերութիւններուն վրայ:

Չիչէկ նշեց, որ նշեալ բանաձեւերը կ'անհանգստացնեն թուրք-ամերիկեան յարաբերութիւնները:

«Հայոց ցեղասպանութեան հարցը մեր յարաբերութիւններուն մէջ մեծ բեռ կը դառնայ: Ամէն տարուայ Ապրիլ ամսուան ընթացքին այս նիւթը վատ մթնոլորտ կը ստեղծէ: Պատմութիւնը պէտք է պատմաբաններուն ձգենք: Մենք պատրաստ ենք առերեսուելու մեր պատմութեան հետ: Թող գիտնականները եւ պատմաբանները այս նիւթը ուսումնասիրեն, իսկ մենք արդիւնքը պատրաստ ենք ընդունելու», ըսաւ թուրք պատասխանատուն:

ԱՆԳԱՐԱ ԴԺԳՈՀ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԾԵՐԱԿՈՅՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԸՆԴՈՒՆԱԾ՝ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱՁԵՒԷՆ

1

բանաձեւի նախագիծը, գործած է իր լիազօրութիւններու, իրաւասութեան եւ պատասխանատուութեան շրջանակէն դուրս:

Թուրքիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը մերժելով Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ բանաձեւի ընդունումը զայն որակեց՝ «քաղաքական շահարկում, որ կ'աղաւաղէ պատմութիւնը եւ օրէնքը»:

Պաշտօնական Անգարա այս առթիւ վստահեցուց, որ հայ-թրքական երկխօսութեան միջոցով «1915 թուականի ողբերգական իրադարձութիւններու արդար յիշողութեան հասնելու նպատակով» պատմական խառն յանձնաժողով ստեղծելու առաջարկը կը մնայ օրակարգի վրայ:

Հայոց ցեղասպանութեան վերաբերեալ Բանաձեւի ընդունելու նախօրեակին Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմեթ Դաւութօղլու հեռաձայնային զրոյց ունեցած է Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղար Ջոն Քերրիի հետ՝ կապուած ԱՄՆ-ի Գոնկրէսէն ներս շրջանառութեան մէջ դրուած՝ Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցող օրինագիծերուն հետ:

«Իրավիճակի մասին ես զրուցեցի պարոն Քերրիի հետ. ան ըմբռնած է մեր մտահոգութիւնները», - թրքական լրատուամիջոցներուն յայտարարած է Դաւութօղլու, աւելցնելով թէ, չակնկալեր, որ ԱՄՆ-ի կամ Միացեալ Նահանգներու նախագահին ու անոր վարչակազմին կողմէ Թուրքիան անհանգստացընող քայլեր կը կատարուին:

«Թուրքիոյ կառավարութիւնը անհրաժեշտ միջոցներ կը ձեռնարկէ Թուրքիային անհանգստացնող նախաձեռնութիւններու դէմ: Մենք յոյս ունինք, որ անոնք չեն ընդունուիր», -ըսած է Դաւութօղլու:

Միացեալ Նահանգներու Պետական Քարտուղարութեան մամուլի խօսնակ Ճեն Փսաքի ամենօրեայ իր ասուլիսի ժամանակ լրագրողներու խնդրանքով մեկնաբանելով Ծերակոյտի Յանձնաժողովի ընդունուած բանաձեւը յայտարարեց, որ իրենց դիրքորոշումը արդէն երկար ժամանակէ յայտնի է:

«Մենք յստակօրէն որպէս պատմական փաստ կը ճանչնանք եւ կը սգանք մէկուկէս միլիոն հայերու կորուստը, որոնք կոտորուած են կամ մահուան աքսորի քշուած՝ Օսմանեան կայսրութեան վերջին օրերուն: Այս սարսափազդու իրադարձութիւնները յանգեցուցած են 20-րդ դարու դաժանագոյն վայրագութիւններէն մէկուն: Միացեալ Նահանգները կ'ընդունի, որ այդ իրադարձութիւնները կը շարունակեն հսկայական ցաւ պատճառել Հայաստանի ժողովուրդին եւ հայկական ծագում ունեցող մարդկանց, ինչպէս եւ մեզ բոլորիս, որոնք կը կիսեն համամարդկային արժէքները», - յայտարարեց Փսաքի:

Միեւնոյն ժամանակ, խօսնակը խուսափեցաւ յստակ պատասխանել այն հարցին՝ թէ արդեօք ամերիկեան կառավարութիւնը կը ճանչնա՞յ այդ իրադարձութիւնները որպէս ցեղասպանութիւն, ըսելով, թէ արդէն յայտարարած է՝ թէ ինչ է Միացեալ Նահանգներու դիրքորոշումը:

Լրագրողները հետաքրքրուեցան նաեւ հայ-թուրքական արձանագրութիւններու եւ հայ-թուրքական յարաբերութիւններու բարելաւման գործընթացի մասին նորութիւններով: Ճեն Փսաքի յայտարարեց, որ իրենք կը շարունակեն կոչ ընել երկու կողմերուն միասին աշխատելու՝ հասնելու համար փաստերու լիակատար, անկեղծ եւ արդար ճանաչման:

«Հակառակ որ արձանագրութիւններու հարցով այժմ յառաջընթաց չկայ, մենք կը նկատենք, որ երկու կողմն ալ կը շարունակեն հաւատարիմ մնալ յարաբերութիւններու նորմալացման գործընթացին եւ կողմերէն որեւէ մէկը ետ չէ քաշուած», - յայտարարեց Ճեն Փսաքի:

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

(2007-2012 -ի առաջին կէսը)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՔԹԻՒԻԶՄԻ ԿԱԶՄԱՒՈՐՈՒՄԸ

«Կոնկրէտ այսօրուայ քաղաքական քարտէսի հիմքը դրուեց 2007թ.-ի վերջին, երբ գործող իշխանութեան վերարտադրութեան ճանապարհին յայտնուեց լուրջ խոչընդոտ՝ առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի քաղաքականութիւն վերադառնալու հրապարակային յայտով», կը գրէ Սուրէն Սուրէնեանց: Ուրիշ հարց, թէ «իշխանութեան եւ ընդդիմութեան համակարգերն միմեանցից որակապէս չեն տարբերւում: Խօսքը ոչ թէ մարդկանց մտաւոր ու բարոյական ներուժի, այլ՝ համակարգերի տրամաբանութեան մասին է:»(8)

Շուրջ տաս տարուայ պարտադիր թէ ինքնակամ մեկուսացումէ ետք, Հայաստանի Գ. Հանրապետութեան առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան կը յայտարարէր իր վերադարձը քաղաքական դաշտ: 2007 Սեպտեմբեր 21-ին ելոյթ կ'ունենար լուրջ մեղադրանքներ ուղղելով ներկայ վարչակարգին. «Իշխանութեան վերից-վար կոռումպացուած, յանցագործ մի վարչակազմ, որի յարաբերութիւնները կարգաւորւում են ոչ թէ օրէնքներով, ոչ թէ ժողովրդի կամքով, ոչ թէ քաղաքական երկխօսութեամբ, այլ գողական աշխարհի կարգուկանոնով:» Իրեն կը միանան Հայաստանի Ժողովրդական Հանրապետութիւն, Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան, Հայոց Համազգային Շարժում եւ շուրջ երկու տասնեակ այլ կուսակցութիւններ ու հասարակական կազմակերպութիւններ:

Սեպտեմբեր 25-ին Ռոբերտ Քոչարեան չ'ուշացներ իր հակաճառութիւնը. «Եթէ առաջին նախագահը մտնի քաղաքական պայքարի մէջ, ապա ինքը դառնալու է չարքային ընդդիմադիր գործիչ՝ բոլոր այս ամէնից բխող հետեւանքներով:»

Հոկտեմբեր 26-ին Օփերայի (Ազատութեան) Հրապարակին մէջ տեղի կ'ունենայ Տէր-Պետրոսեանի հանրահաւաքը՝ ներկայութեամբ բազմահազար ունկնդիրներու, ուր ինքզինք կը յայտարարէ նախագահական ընտրութիւններու թեկնածու: Նոյեմբեր 3-ին կը հանդիպի 1700 երիտասարդ աքթիւիսթներու հետ: Երկրորդ հանրահաւաք մը տեղի կ'ունենայ Նոյեմբեր 16-ին: Դեկտեմբեր 1-ին պաշտօնապէս կը գրանցէ իր թեկնածութիւնը: 2008 Յունուար 11-ին մամուլի ասուլիս կու տայ լեփ-լեցուն սրահի մէջ:

2007 Սեպտեմբեր 21-էն մինչեւ 2008 Փետրուար 19 իշխանութիւնները կը հետապնդեն այս համաժողովրդական շարժման հարիւրաւոր մասնակիցներ:

2008 Փետրուար 19-ին տեղի կ'ունենայ Հայաստանի նախագահական ընտրութիւնները, ուր յաղթող կը յայտարարուի Քոչարեանի մտերիմը՝ Սերժ Սարգսեան, գլխաւոր ընդդիմադիր ունենալով Լեւոն Տէր-Պետրոսեան: Տէր-Պետրոսեան՝ որ 1996-ին ամբաստանուած էր իր ընտրութիւններու զեղծարարութեամբ, այս անգամ ինքն է որ կ'ամբաստանէ Քոչարեանին նոյն մեղադրանքով: Արդարեւ, ինչպէս Human Rights Watch 2009-ին դիտել կու տար՝ «[յ]ետ-խորհրդային շրջանին, Հայաստանի մէջ իրականացան չորս խորհրդարանական եւ չորս նախագահական ընտրութիւններ, որոնք տեղի ունեցան անարդար մրցակցութեան, խարդախութեան եւ բանավէճերու կրկնուող շրջագիծի մէջ: Ասոնք պատճառ հանդիսացան որ մարդիկ յաճախ իրենց դժգոհութիւնը յայտնեն իջնելով փողոց:»(9)

Բայց այս անգամուայ փողոց իջնելը շատ աւելի ազդեցիկ ու վճռական էր քան նախորդները եւ շարունակուելու պարագային իրական սպառնալիք կրնար հանդիսանալ իշխանութիւններուն: Փետրուար 20-էն սկսեալ Օփերայի Հրապարակը կը գրաւեն Տէր-Պետրոսեանի կողմնակից հազարաւոր անձեր, որոնք կը պնդեն նախագահական վերջին ընտրութիւններուն զեղծարարութիւնը: Փետրուար 29-ին, Քոչարեան հրապարակային ելոյթով մը այս ցոյցերը կը համարէ «Թատերական բեմադրում Թատերական Հրապարակում»: Յիշենք, որ Քոչարեան-Սարգսեանին համար ղարաբաղեան դէպքերուն առնչութեամբ այս նոյն հրապարակը կը կոչուէր Ազատութեան Հրապարակ: Երբ հրապարակը իրենց կողմնակից է՝ կը կոչուի Ազատութեան Հրապարակ, երբ իրենց դէմ է՝ Թատերական Հրապարակ: Քոչարեան նոյն ելոյթին մէջ կը սպառնար նաեւ դիմել ոստիկանական գործողութեան: 2008 Մարտ 1-ին, Արցախի հերոսի Ոսկէ Արծիւ շքանշանակիր Ռոբերտ Քոչարեան հրաման կ'արձակէ զինային ուժերուն յարձակիլ իր ժողովուրդին վրայ: Արդիւնք՝ 10 զոհ, 131 վիրաւոր, համատարած սարսափ եւ արտակարգ իրավիճակ:

2008 Ապրիլ 9-ին նախագահութեան ղեկը կը ստանձնէ Սերժ Սարգսեան, որուն ընտրութեան համար էր կատարուած այդ ողբերգութիւնը, անձ մը՝ որ ղարաբաղեան պատերազմի ժամանակ ազգասէր դարձած էր իր յայտնի յայտարարութեամբ. «Մենք այս պատերազմում կը յաղթենք, եթէ մեզանից իւրաքանչիւրը պատերազմը համարի իրենը՝ որպէս համազգային ու ամէն ինչ վճռող գոյապայքար:»(10)

Մարտ 1-ի արիւնահոսութիւնը մաս կազմեց ժամանակակից գրականութեան:

Չորս տարի ետք Առաքել Սեմիրջեան պիտի գրէր.

«Ոտքս չեմ կարողանում դնել գետնին: Ինձ թւում է՝ քայլում եմ իմ սպանուած եղբայրների արեան վրայով ու իմ կիսաքրքրուած կօշիկներով տրորում եմ նրանց աճիւնը: Ոտքս չեմ կարողանում դնել գետնին: Ինձ թւում է՝ գետնի վրայ պառկած են անմեղ երիտասարդներ, որոնց միակ մեղքը ազատ հայ լինելն էր: Նրանք ընկան թշնամու արձակած փամփուշտներից ու իրենց արիւնով ներկեցին Երեւանի փողոցները: Այդ ներկուած փողոցներով ես չեմ կարողանում քայլել, քանզի ինձ թւում է, թէ գետնին ոտք դնելը մեղք է:

«Չեմ կարողանում նայել նաեւ այն ջիպերին, որոնք իրենց անուադողերով տրորում են արիւնով ներկուած փողոցները: Չեմ կարողանում քայլել, քանզի ինձ թւում է, որ արիւնը, ներծծուելով քրքրուած կօշիկներիս մէջ, ետեւիցս ոտնահետքեր կը թողնի, որոնք ինձ կը հետապնդեն ու կ'ոչնչացնեն որպէս մի մեղսագործի, ով առանց ետ նայելու քայլեց արիւնով ներկուած փողոցներով: Արիւնոտ ոտնահետքերը գնում են մինչեւ Բաղրամեան պողոտայ ու յետ վերադառնում իւրաքանչիւր հայի օջախ: Փորձում եմ ապաշխարութիւն գտնել եկեղեցում, սակայն ոտքերս չլփալով խրւում են արեան փոսի մէջ... Փրկիր, Յիսուս:»(11)

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի վերերեւումին շրջանը վճռական եղաւ ժողովրդային շարժումի զարթօնքի տեսանկիւնէն: Բնականաբար, միամտութիւն է կարծել՝ թէ իր անձն ու անհատականութիւնն էին որոնք «առաջնորդեցին» ժողովուրդին: Յստակ է՝ որ Տէր-Պետրոսեան ասպարէզ իջաւ իր հետ ունենալով կազմակերպչական կառոյց մը, բայց ժողովրդային ապստամբութեան հիմնական պատճառը տարիներ տեւած անյաջողութիւններու կուտակումն էր:

Այս իրադարձութեան ժամանակ է որ Հայաստանի աքթիւիզմը սկսաւ կերպարանք ստանալ: Ինչպէս տեսանք, Տէր-Պետրոսեան 2007 Նոյեմբեր 3-ի հաւաքոյթով նոյնիսկ փորձեց իր կողմը գրաւել աքթիւիսթները:

Գայեանէ Նազարեան կը նշէ՝ թէ 2008-ին Հայաստանի մէջ արդէն գոյութիւն ունէր «հասունացող հանրութիւն, կեղծ ընդդիմութիւնից ազատուելու պահանջ եւ ընդվզող քաղաքացի: Այլ կերպ ասած՝ հասարակութիւնը վաղուց առաջ էր գնացել, քաղաքական միաւորները պէտք է փորձեն գոնէ հասնել քաղաքացիներին:»(12)

Կողմնորոշիչ դեր խաղաց նոր, յետ-խորհրդային երիտասարդ սերունդի մը ձեւաւորումը: 2010-ին կը գտնուէր «համեմատաբար պզտիկ բայց քանակապէս աճող հայ երիտասարդութիւն մը, որ երեւան եկաւ Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող ընկերային փոփոխութիւններու բնաբանին մէջ», կը նկատէ Միքայէլ Զօլեան(13), եւ կ'աւելցնէ. «Վերջապէս, կարելի է դիտել տալ, որ Հայաստանի մէջ համացանցի զարգացումը եւ ընկերային ցանցերու մուտքը նոր առիթներ ընձեռեցին քաղաքացիական աքթիւիզմի եւ քաղաքական բանավէճի: Հայաստան շատ ետ մնացած էր նոյնիսկ յետ-խորհրդային տարածքի համացանցի ցած մակարդակի համեմատութեամբ: Արդարեւ, վերջին քանի մը տարիներուն թէ՛ համացանցի արագութեան եւ թէ՛ մատչելիութեան առումով մեծ յառաջընթաց կատարուեցաւ:»(14)

2012-ին արդէն կարելի է խօսիլ հասունցած աքթիւիզմի մասին: 2012-ին Գոռ Յակոբեան կը գրէ՝ թէ «[հ]ասարակական ցանցերու մէջ հայկական հոյակապ աշխուժութիւն կը տիրէ: Երիտասարդ գործիչներու ամբողջ բանակ մը մշտարթուն կը հետեւի ազգային մեր առօրեային եւ անմիջական հակազդեցութիւն ցոյց կու տայ նշանակալից բոլոր երեւոյթներուն հանդէպ, ըլլան անոնք դրական թէ ժխտական: Այս նոյն բանակն է (նախապէս խմբակ կամ խումբ կ'ըսէինք), որ Մաշտոցի այգին փրկեց: Օրէ օր կը ստուարանայ այս բանակը, ի հեճուկս մեր հարենիքի սեփական ագարակի նման նայող, մեր ժողովուրդին ճորտի տեղ դնող իշխանաւորներուն:»(15)

Նոյն տարին Լուսինէ Գէորգեան կը նկարագրէ. «Վերջին մի քանի ամիսներին ողջ մարմնովս զգում եմ, որ Հայոց երկիրը անկախութիւնը կառուցելու պարոյրաձեւ պատմութեան ընթացքի մէջ նոր փուլ է մտնում, որ շատ ծանր զոհաբերութիւնների գնով ենք դասեր քաղում սակայն, մի բան հաստատ գիտեմ, որ հայկական լեռնաշխարհում հենց մի բան է փոխւում, ուրեմն ալիքը գնալու է մի հսկայական տրաէկտորիայով, ոնց որ եղաւ 1988-ին, այնպէս որ լրջանանք, ինքնակազմակերպուենք ու հաստատուն լինենք մեր անելիքների մէջ...:»(16)

Վերջապէս, Մարդու Իրաւունքների եւ Ժողովրդավարութեան Ինստիտուտը 2012-ին հրատարակած իր ուսումնասիրութեան մէջ կը շեշտէ նոյն կէտը.

«Վերջին տարիներին գործող քաղաքացիական խմբերը, նախաձեռնութիւններն ու շարժումները որակապէս նոր տիպի հասարակութիւն են ձեւաւորում Հայաստանում: Սրանք օրինակներ են, երբ մարդիկ ջանում են մասնակից լինել իրենց վերաբերուող որոշումների կայացմանը, կազմակերպուել եւ գործօն (սուբիեկտ) դառնալ հասարակական-քաղաքական կեանքում: Ի հակադրութիւն երկրում տիրապետող արժէքների ու սկզբունքների՝ այս քաղաքացիական խմբերի սկզբունքներն են կամաւոր եւ `նիւթական իմաստով անշահախնդիր գործունէութիւնը, որոշումների կայացման մէջ բոլոր անդամների հաւասար ու արդիւնաւէտ մասնակցութիւնը, բաց եւ հրապարակային աշխատանքը, հաշուետուողականութիւնն իր անդամների ու հասարակութեանը:»(17)

Ինչպէս վերը նշեցի, աքթիւիզմն ու այլընտրանքային մշակոյթը ազգակիցներ են: Հայաստանի մէջ, 2007 թուականի աքթիւիզմէն առաջ գոյութիւն ունէին այլընտրանքային մշակութային տեղաշարժեր, որոնք համախմբուած էին զանազան շարժումներու եւ գրական ու գեղարուեստական հանդէսներու շուրջ եւ որոնք կը շարունակուին մինչեւ այսօր: Հանդէսներէն կարելի է յիշել՝ *Ինքնագիր* (խմբագիր՝ Վիոլէտ Գրիգորեան, տնօրէն՝ Վահան Իշխանեան), *Գրանիշ* (խմբագրական խորհուրդ՝ Աշոտ Գաբրիէլեան, Արքմենիկ Նիկողոսեան, Կարէն Անտաշեան, Յասմիկ Յակոբեան, Արամ Պաչեան), *ա* ակտուալ արուեստ ամսագիր (համախմբագիրներ՝ Էլլա Զաքարեան, Վարդան Ֆերեշէթեան, Միսակ Խոստիկեան, Լեւոն Գիւլխասեան, Մկրտիչ Մաթեւոսեան, Սիրանոյշ Դվոյեան) եւ *Առաջին ապառնի*, որոնք բոլորն ալ ունին ոչ-պետական հովանաւորութիւն եւ որոնց կը գործակցին Հայաստանի եւ փոքր չափով նաեւ սփիւռքի ազատագրուած միտքով գրողներու ամբողջ հոյլ մը: Յառաջացան նշանակալի քանակով համացանցային կայքեր՝ *Գրանիշ գրական ակումբ*(18), *Գրողուցաւ*, ժամանակին կից գրականութիւն(19), *Ռեւիզոր*, արուեստի պատմութեան հանդէս(20), *Արտերիա*, մշակութային քննադատական ամսագիր(21), ինչպէս նաեւ անհատ գրողներու պլոկեր: Հիմնուեցան արուեստի նոր հիմնարկներ՝ AICA-Հայաստան հասարակական կազմակերպութիւն (հիմնուած 2005), Արտ-Լաբորատորիա հասարակական կազմակերպութիւն (հիմնուած 2007), ICA/Ժամանակակից Արուեստի Ինստիտուտ (հիմնըուած 2012), արուեստի նախաձեռնութիւններ՝ Ուտոպիանա մշակութային-ստեղծագործական հասարակական կազմակերպութիւն (հիմնուած 2003), DVD Յեղափոխութիւն արուեստագէտների նախաձեռնութիւն (հիմնուած 2008), եւլն.:

Ընկերաբան-արուեստաբան Վարդան Ջալոյեան անդրադառնալով Արտ Լաբորատորիա հասարակական կազմակերպութեան մասին, կը գրէ. «Ինչպէս յայտարարում է Անտեսանելի կոմիտէ խումբը (2007թ.). «Լինել սոցիալականօրէն ոչինչ, ստորացում չէ, դա չի յանգեցնում ճանաչման ողբերգական բացակայութեանը - լինել ճանաչուած, ո՞ւմ կողմից: Ընդհակառակը, դա գործողութեան առաւելագոյն ազատութեան պայմանն է»: Չճանաչուած լինելը Արտ լաբորատորիա-ի անդամների համար իրենց յետագայ գործունէութեան մէջ իսկապէս ապահովեց առաւելագոյն ազատութիւն:»(22): Այս միտքը դիւրութեամբ կը յարմարի նաեւ միւս շարժումներուն՝ ներառեալ բուն աքթիւիզմին:

Աքթիւիսթներուն ազդեցութիւնը կ'աւելնայ օրէ օր: Բաւական աղմուկ կը բարձրացնէ թիւ 11 ➪ 4

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

3 ➪

Նուպարաշէն Յատուկ Դպրոցի դէպքը: Դպրոցը նիւթական նպաստ կը ստանար ՄԱԿ-ի Տաս Լաւագոյն Դպրոցներ ծրագիրէն: Խումբ մը կամաւոր երիտասարդներ, գլխաւորութեամբ Մարիամ Սուխուդեանի, կը զբաղուին վերանորոգելով համակարգիչի բաժինը, աշակերտներուն սորվեցնելով զանազան նիւթեր ու հմտութիւններ, ձայնագրելով ձայնային գիրքեր (audio books), եւլն.: Աշխատանքի ընթացքին կը յայտնաբերեն դպրոցին կողմէ կատարուող լուրջ չարաշահումներ: Կը պարզուի, որ հակառակ կարիքաւորներու դպրոց մը ըլլալուն, այնտեղ կը սորվէին չարք մը առողջ երեխաներ: Վատ էին նաեւ ճաշի որակը եւ առողջապահական կացութիւնը: Դպրոցի տնօրէնն ու այլ պատասխանատուներ երեխաներու աշխատանքը կը չահագործէին իրենց անձնական բնակարաններուն համար: Յաճախ դաժանօրէն կը վերաբերուէին երեխաներուն հետ: Կ'արձանագրուի նաեւ ուսուցիչի մը կողմէ կատարուած մանկական սեռական չարաշահումի դէպքեր:

Երիտասարդ աքթիւիսթները այս տեղեկութիւնները կը յանձնեն հանրութեան ուչադրութեան, իսկ 2008 Նոյեմբերին Հ1 Հեռատեսիլի Կայանը կը ցուցադրէ տեսագրուած նիւթեր:

Նոյն ամիսը կամաւորները կը հանդիպին Կրթութեան եւ Գիտութեան նախարարի տեղակալ Բագրատ Եսայեանի եւ խորհրդարանի անդամ Ստեփան Ասլանեանի հետ: Հանդիպումը կը մնայ անարձագանք: Նիւթերը ցուցադրած Հ1 Կայանի թղթակիցին «կ'ազատեն աշխատանքից»:

Հեռատեսիլի ցուցադրութենէն երեք ամիս ետք, ոստիկանութիւնը քրէական գործողութիւն կը սկսի եւ չուտով իր դիրքերը կը կողմնորոշէ դատապարտելու կամաւորները: 2009 Օգոստոսին արդէն ոստիկանութիւնը կը մեղադրէ Սուխուդեանին կեղծ տեղեկութեան համար, որուն պատիժը կրնայ հասնիլ հինգ տարուայ բանտարկութեան:

Քաղաքացիական հասարակական խումբեր կը սկսին միջամտել ի նպաստ Սուխուդեանին, կը ներգրաւուին ոչ-պաչտօնական մամուլն ու հաղորդակցական միջոցները, կը ստեղծուի Ֆէյսպուքի կայքէջ մը, լուրը կը հասնի միջազգային հեռատեսիլ: Հանրային այս ճնչումին տակ, 2010 Մարտին Սուխուդեան կը հռչակուի անպարտ: Աւելի ուչ, Լեւոն Աւագեան՝ որ սեռականօրէն չարաչահած էր մանուկը, կը դատապարտուի երեք տարուան բանտարկութեան, իսկ Նուպարաշէն դպրոցի տնօրէնը կը վտարուի աշխատանքէն(23):

Միքայէլ Զօրեան կը մեկնաբանէ. «Ամէն պարագայի, Մարիամ Սուխուդեանին աջակցող խումբին նուաճումները ուչագրաւ են յետ-խորհրդային բնաբանին մէջ: Խումբ մը երիտասարդներ, առանց որեւէ քաղաքական պատկանելութեան կամ որեւէ հիմնարկի, յաջողեցան պաչտպանել իրենց դիրքորոչումը եւ յաղթական դուրս եկան ի դիմաց օրէնսդիր գործակալութեան:»(24)

Ստորեւ պիտի փորձեմ հետեւիլ աքթիւիսթական քանի մը չարժումի գործունէութեան: Նկատի ունենալով անոնց յստակ ու բացայայտ դրսեւորումները, մեծ մասամբ գործընթացը պիտի ներկայացնեմ նոյն ինքը մասնակից աքթիւիսթներու խօսքերով, իմ կողմէս նուազագոյն միջամտութեամբ:

ԻՄՊԻՉՄԵՆՏ ԴԱՇԻՆՔ

Հիմնուած Մարտ 2007-ին՝ Պահպանողական եւ Ժողովրդական Հայրենիք հին կուսակցութիւններու միացումով(25):

Կարգախօսն է՝ «Ո՛չ դողացմանը, ո՛չ ռոբոտացմանը, ո՛չ սերժանտացմանը»(26): Առաջինը «Դոդ» մականունով օլիկարք եւ քաղաքական գործիչ Գագիկ Ծառուկեանն է, երկրորդը՝ Ռոբերտ Քոչարեան, երրորդը՝ Սերժ Սարգսեան:

«Առաջին անգամ ըլլալով Իմպիչմենտ դաչինքը Հայաստանի քաղաքականութեան մէջ նոր սկզբունք մը մտցուց՝ բոլորը պէտք է հաճոյք ստանան քաղաքական ընթացքէն: Ի տարբերութիւն «հին» ընդդիմութեան վերնախաւային կազմակերպչական սկզբունքներէն, նոր քաղաքական չարժումին նչանաբանն էր «1+1+1+...»», կը բացատրէ Վարդան Ջալոյեան(27):

Թէեւ իր հիմնքով կուսակցական կազմակերպութիւն մը եղած է, բայց իր հաւաքականութեամբ, ժողովրդականութեամբ եւ մանաւանդ «հաճոյք ստանալու» սկզբունքներով չատ մօտ է աքթիւիզմի գաղափարներուն:

ՍԿՍԵԼ Ա(28)

Սկսել ա-ի մասին կարեւոր համառօտագրութիւն մը կարելի է գտնել անոր մասնակիցներէն մէկուն գրութեան մէջ, հրապարակուած 2011-ին.

««Սկսել ա» նախադասութիւնը՝ զոր արտասանեց Հայ Ազգային Կոնգրէսի ղեկավար Լեւոն Տէր-Պետրոսեան իր վերջին ճառերէն մէկուն մէջ, ստիպեց ինծի աւելի լուրջ ուչադրութիւն դարձնել իր երկար եւ անսովոր կերպով ձանձրալի ճառերուն: [...]

«Եւ յանկարծ [Տէր-Պետրոսեան] յիչեց «քանի մը տարի առաջ գոյութիւն ունեցող երիտասարդական չարժում մը որ կը կոչուէր «Սկսել ա»» եւ յայտարարեց թէ սկսած էր (Սկսել ա) «վաղաժամ նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրութիւններու ամրապնդումը առաւել յաճախակի համախմբումներով եւ ժողովրդական զանգուածներու առաւելագոյն միաւորումով կամ հաւաքագրութեամբ:

«Ասիկա [Սկսել ա] քաղաքացիական երիտասարդական չարժումին անունն էր, որ բաւական աչխոյժ էր 2007-2008-ին: Շրջան մը անոր անդամ էի եւ այդ օրերը կարօտախտով կը յիչեմ այսօր: Զարթօնքի օրեր էին անոնք: Երիտասարդները կը կազմակերպէին հրաչալի ստեղծագործական ընդդիմադիր գործողութիւններ՝ Հայաստանի ժողովուրդին ուչադրութիւնը հրաւիրելով ժողովրդավարութեան, խօսքի ազատութեան, կաչառականութեան (corruption), մարդկային իրաւունքներու հետ կապուած հարցերու վրայ:

«Ապա քաղաքական թատերաբեմ յայտնուեցաւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան եւ «Սկսել ա»-ի չարքերուն մէջ սկսաւ անհամաձայնութիւն յառաջանալ: Մեզմէ ոմանք պնդեցին որ խումբը մնայ բացառապէս ապաքաղաքական, մինչ ուրիչներ պնդեցին թէ խումբը պէտք է թիկունք կանգնի գործունեայ միակ ընդդիմադիր ուժին զոր կը ղեկավարէր Լեւոն Տէր-Պետրոսեան:

«Ի վերջոյ «Սկսել ա» կը տարրալուծուի, եւ զարմանալիօրէն, Լեւոն Տէր-Պետրոսեան՝ որ չատ կողմերով պատճառն էր խումբի անհետացման, կը վերյիչէ անունը:»(29)

Ան կը կազմակերպէր տօնական բնոյթ կրող գործողութիւններ հանրային տարածութիւններու վրայ:

ՀԱՅՈՑ ԿԱՆԱՆՑ ՇԱՐԺՈՒՄ

Հիմնուած է 2008 Մարտին: Ղեկավարն է Արմինէ Գիւլգիւլեան: Ունի անդամներ Հայաստանէն, Ռուսաստանէն, ԱՄՆ-էն, Իսպանիայէն, Ֆրանսայէն եւ այլ երկիրներէ: Անդամները «մերժում են ներկայիս իրավիճակի դատապարտելի երեւոյթները, ողջունում են պայքարը մեր եւ մեր երեխաների հիմնարար ազատութիւնների համար, ազատ, անկախ եւ ժողովրդավարական պետութիւնում ապրելու մեր ձգտման համար:»(30)

2008 Մայիսին կը նախաձեռնէ ստորահաւաք եւ չարժում «իչխանութիւնների կողմից Արցախեան պատերազմի հերոս Ժիրայր Սէֆիլեանին հանրապետութիւնից արտաքսելու որոչման դէմ:»(31)

2008 Յուլիս 9-ին ցոյց կը կազմակերպէ Հայաստանի նախագահի նստավայրին առջեւ՝ ազատ արձակելու Անուչ Ղալալեանին, որուն ձերբակալութեան մասին կառավարութիւնը ոչ մէկ պատճառաբանութիւն տուած էր(32):

Ահաւասիկ մամուլի կարծիք մը.

«Այս կանայք մի քանի ամիս է արդէն, ինչ անզիջում պայքար են մղում գործող ռեժիմի դէմ. նրանք բանտարկեալների բեմականացուած դատական նիստերին են մասնակցում, կազմակերպում բողոքի ակցիաներ, մասնակցում այլ նախաձեռնութիւնների կազմակերպած միջոցառումներին, օրուայ վերջում պարտադիր՝ Հիւսիսային պողոտայում են: Այս կանայք այսօր էլ լցուած են նոյն վճռականութեամբ, ինչպէս մարտի 1-ի ողբերգական դէպքերից յետոյ, մարտի 8-ին՝ արտակարգ դրութեան պայմաններում, երբ ձեւաւորուեց «Հայոց կանանց» չարժման կորիզը: Երեւանում կանանց ակտիւիստների թիւը՝ 50 է, իսկ մարզերը ներառեալ՝ չուրջ 200:»(33)

(Շար. 2)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

8. Սուրէն Սուրէնեանց, «Պատանդ քաղաքական համակարգը», *Armenian Times Journal*, http://www.prm.am/?p=2434:

9. Human Rights Watch: *Armenia: Democracy on Rocky Ground*, 2009, էջ 8-9: Հայերէն թարգմանութիւնը իմս է, Հ.Ա.:

10. Սերժ Սարգսեան, http://hy.wikipedia.org:

11. Առաքել Սեմիրջեան, «Էլի գարուն կը գայ...», *Գրողուցաւ*, 20 Մարտ 2012, http://groghucav.blogspot.com/2012/03/blog-post_20.html:

12. Գայեանէ Նազարեան, «2008-ի համապատկերը», *Armenian Times Journal*, http://www.prm.am/?p =2572:

13. Mikayel Zolyan: 'Armenia's Facebook Generation: Social Networks and Civic Activism in Armenia', *Newsletter of the Institute of Slavic, East European, and Eurasian Studies*, University of California, Berkeley, Fall 2010, Volume 27, Number 2, էջ 7: Հայերէն թարգմանութիւնը իմս է, Հ.Ա.:

14. Անդ, էջ 8:

15. Գոռ Յակոբեան, Ֆէյսպուքի կայքէջ՝ *Մե՛նք ենք այս քաղաքի տէրը*, 3 Յուլիս 2012, http://www.facebook.com/groups/119537174725392/:

16. Լուսինէ Գէորգեան, Ֆէյսպուքի կայքէջ՝ *Մե՛նք ենք այս քաղաքի տէրը*, 3 Յուլիս 2012, http://www. facebook.com/groups/119537174725392/:

17. «Մաչտոցի պուրակի քաղաքացիական պայքարը. անաւարտ», *Կազմակերպուե՛նք*, 9 Դեկտեմբեր 2012, http://organize-now.am/am/2012/12/09/3507/:

18. http://granish.org:

19. http://groghucav.blogspot.com/:

20. http://2012.revisor.am/:

21. http://www.arteria.am/hy/home:

22. Վարդան Ջալոյեան, «Հայաստանեան քաղաքական արուեստը եւ «երկրորդ մոդեռնիզմի» խնդիրը», *Արտերիա*, միջակութային քննադատական ամսագիր, 11 Նոյեմբեր 2011, http://arteria.am/hy/1320960203:

23. http://www.mariamshukhudyan.info/thecase.php: Mikayel Zolyan: 'Armenia's Facebook Generation: Social Networks and Civic Activism in Armenia', էջ 8-9:

24. Mikayel Zolyan: 'Armenia's Facebook Generation: Social Networks and Civic Activism in Armenia', էջ 9:

25. «Ստեղծւում է «Իմպիչմենտ» դաշինք», 27 Փետրուար 2007, http://www.armtown.com/ news/am/a1p/20070227/46037: «ՀՀ ԿԸՀ-ն գրանցեց «Իմպիչմենտ» դաշինքը», 1 Մարտ 2007, http://www.armtown.com/news/am/yer/20070301/29404:

26. ««Իմպիչմենտի» քաղաքական պայքարը շարունակւում է», *Չի*, 21 Ապրիլ 2007, թիւ 78, http://www.chi.am: ««Իմպիչմենտի» կարգախօսը այժմ էլ արդիական է. Պետրոս Մակեան», 4 Հոկտեմբեր 2010, ԹԵՐԹ.am, http://www.tert.am/am /news/2010/04/ 10/makeyan1:

27. Vartan Jaloyan, 'New Political Subjects in Armenia and March 1 Events':

28. http://sksela.tripod.com:

29. 'Sksel a', 26 Սեպտեմբեր 2011, *The Armenian Observer Blog*, http://ditord.com/2011/09/26/sksel-a: Հայերէն թարգմանութիւնը իմս է, Հ.Ա.:

30. armtown.com, 2 Ապրիլ 2008, http://www.armtown.com/news/am/zam/20080402/8806:

31. «Ստորահաւաք», 31 Մայիս 2008, http://azatagrum.wordpress.com:

32. «Ցոյց՝ մատուցողի հագուստով», armtown.com, 10 Յուլիս 2008, http://www.armtown. com/news/ am/arv/20080710/43961:

33. «Օգոստոսի 1-ով նոր փուլ է սկսում», *armtown.com*, 1 Օգոստոս 2008, http://www.armtown.com/news/am/zam/20080801/9948:

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ԸՆԴԼԱՅՆՈՒՄ

Հայոց ցեղասպանութեան թանգարան հիմնարկի տնօրէն Հայկ Տեմոյեան յայտարարեց, որ Ցեղասպանութեան թանգարանը նոր, կրկնակի մեծ ցուցադրութեամբ հանդէս պիտի գայ: Անոր համաձայն, հիմնարկի տարածքը մօտ 2.5 անգամ ընդարձակուած է, իրականացուած են նոր լուծումներ եւ գործադրուած են թանգարանային համաչխարհային նոր ծրագիրներ: Տեմոյեան կանխատեսեց, որ չինարարական աչխատանքները աւարտին յաջորդ տարի եւ թանգարանի հանդիսաւոր բացումը կատարուի 2015-ի Մարտին: Խօսելով Քեսապի զարգացումներուն մասին Տեմոյեան կարծիք յայտնեց, որ Թուրքիոյ կողմէ Սուրիոյ հայաբնակ Քեսապի մէջ հոգեբանական ահաբեկչութիւն կ'իրականացուի: Անոր համաձայն, Քեսապի զինուորական գործողութիւնները հովանաւորուած են Թուրքիոյ կողմէ:

«Այդ գործողութիւնները ահաբեկչական տարր կը պարունակեն, յատկապէս հոգեբանական: Ցեղասպանութիւն իրականացուցած երկրի իրաւայաջորդը կը չարունակէ նոյն ցեղասպանութեան գործողութիւնները: Թուրքիոյ հիմնական նպատակը` հայերու հանդէպ հոգեբանական ահաբեկչութիւն գործադրելն է», ըսաւ Տեմոյեան:

ԽՆԴՐԱՆՔ - ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Ծանօթ: Նկատի ունենալով Սուրիահայ մեր գաղութին այժմու ծանր կացութիւնն ու արեւմտահայերէնի մահացու նահանջը, վերջերս Հ.Բ.Ը. Միութեան Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան կարգ մը շրջանաւարտներ եւ աւելի քան 1000 Մելգոնեանցի եւ սփիւռքով մտահոգ հայեր, «Կոչ - Բաց Նամակ»ով մը դիմած էին Հ.Բ.Ը. Միութեան Պատկառելի Կեդրոնական Վարչութեան եւ անոր Նախագահ՝ Տիար Պերճ Սեդրակեանին, վերաբանալու Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը Կիպրոսի մէջ, եւ հոն պատսպարելու եւ դաստիարակելու շուրջ 500 - 1000 աշակերտներ, գլխաւորաբար Սուրիայէն: Այս «Կոչ - Բաց Նամակ»ը հրատարակուեցաւ կարգ մը հայկական թերթերու մէջ եւ համացանցի միջոցաւ ղրկուեցաւ բազմահազար հայերու: Քեսապի պարպումը եւ գաղթականներու նոր ալիքը ճգնաժամային եւ ազգային շատ աւելի ծանր կացութիւն մը ստեղծեցին հայութեան համար:

Մելգոնեանցի այս շրջանաւարտները «Խնդրանք - Բաց Նամակ»ով մը նաեւ դիմեցին մեր զոյգ Կաթողիկոսներուն, ՀՀ Նախագահին, ՀՀ Սփիւռքի, Կրթութեան եւ Գիտութեան Նախարարներուն եւ Աւանդական երեք Կուսակցութիւններու բարձրագոյն մարմիններուն որպէսզի բարեխօսեն Հ.Բ.Ը. Միութեան Պատկառելի Կեդրոնական Վարչութեան եւ անոր Նախագահ՝ Տիար Պերճ Սեդրակեանին մօտ որպէսզի Հ.Բ.Ը. Միութիւնը վերաբանայ Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը:

Ստորեւ այդ «Խնդրանք - Բաց Նամակ»ին պատճէնը:

Վսեմաշուք Տիար Սերժ Սարգսեան,
Նախագահ Հայաստանի Հանրապետութեան,
Երեւան

Մեծայարգ Պրն. Նախագահ,

Սոյն «Խնդրանք - Բաց Նամակ»-ով խումբ մը Հ.Բ.Ը. Միութեան Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան շրջանաւարտներս կու գանք Ձեզմէ խնդրելու, որ բարի ըլլաք բարեխօսելու Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Պատկառելի Կեդրոնական Վարչութեան եւ անոր Նախագահ՝ Տիար Պերճ Սեդրակեանի մօտ, որպէսզի վերատեսութեան ենթարկեն Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը փակելու իրենց որոշումը եւ զայն վերաբանան կարելի փութով:

Մեր այս վերանորոգուած խնդրանքին տուն տուող պատճառները երկուք են.

Ա.- Նկատի ունենալով Սուրիոյ քաղաքացիական պատերազմին պատճառով Հալէպի եւ Սուրիոյ այլ հայաշատ շրջաններու, ինչպէս նաեւ Սուրիահայ գաղթականներու հայ պատանիներու բազմակողմանի անապահով կացութիւնը, Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան վերաբացումով կարելի պիտի ըլլայ 500-1000 հայ պարման-պարմանուհիներ գիշերօթիկ միջավայր փոխադրել, ուր անոնք պիտի կարենան ապահով պայմաններու տակ իրենց ուսումը շարունակել:

Բ.- Գաղտնիք չէ որ Արեւմտահայերէնը արտասահմանի մէջ ահաւոր անկում կը կրէ: "Council of Europe, Committee of Ministers"ը եւ "UNESCO"ն արեւմտահայերէնը արդէն իսկ դասած են վտանգուած լեզուներու շարքին: Սփիւռքի մէջ կը նահանջէ արեւմտահայերէնը:

Ոչ մէկ դպրոց, ոչ մէկ կազմակերպութիւն, ոչ մէկ միութիւն կամ հաստատութիւն կրնայ առաջքը առնել այս մահացու նահանջին:

Եթէ անկեղծ ըլլանք իրարու հետ, գիտենք որ այս պայմաններուն տակ հազիւ թէ կարենանք առաւելագոյն մէկ սերունդ եւս դիմանալ որպէս արեւմտահայ: Սփիւռքի մեր արեւմտահայ զանգուածները հասած են անդունդի եզրին, ամբողջական ձուլումի վտանգին ենթակայ: Մեր Եկեղեցւոյ Նուիրապետական Աթոռներու Գահակալներուն, ՀՀ Պետական Այրերուն եւ սփիւռքի աւանդական երեք կուսակցութիւններուն (ինչպէս նաեւ մտաւորականութեան) աւագ պարտականութիւններէն մէկը պէտք է ըլլայ ոչ միայն փրկել եւ պահպանել արեւմտահայերէնը, այլ զարգացնել եւ տարածել զայն: Այս անյետաձգելի հրամայականը կարելի է մեծ մասամբ իրագործել վերաբանալով Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը:

Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը ըլլալով գիշերօթիկ վարժարան, հոն հաւաքուած արեւմտահայ ուսանողութիւնը Հալէպէն, Իրաքէն, Եգիպտոսէն, Կիպրոսէն եւ այլ գաղութներէն, նուիրեալ եւ մտահոգ ուսուցիչներու հսկողութեան տակ լաւագոյնս պիտի կարենան սորվիլ արեւմտահայերէնը եւ այս աշակերտներէն խումբ մը, որպէս արեւմտահայերէնի ուսուցիչներ, խմբագիրներ, ազգային գործիչներ եւ այլ պաշտօններ վարող անհատներ, պիտի պահեն, զարգացնեն եւ տարածեն արեւմտահայերէնը: Տարիներու ընթացքին, վերաբացուած Մելգոնեանի արեւմտահայ շրջանաւարտներու թիւը պիտի հասնի հազարներու:

Այսպէսով մասամբ ապահովուած պիտի ըլլայ նաեւ արեւմրտահայ զանգուածներու գոյատեւումը:

Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը բարձրօրակ ուսում ջամբող կրթական հաստատութիւն մը ըլլալով հանդերձ, ⇨ 6

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ

ԱԼԱՇԿԵՐՏԷՆ ՀԱԼԷՊ - ՔԵՍԱՊ

(Պատմութիւնը կը կրկնուի)

ՅՈՎՍԷՓ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ

Այո՛ պատմութիւնը կը կրկնուի: Դժբախտաբար կը կրկնուի, քանի որ մենք թէ՛ անցեալին, թէ՛ ներկայիս անկազմակերպ եղած ենք, բաւարարուած ենք տեղական ծրագիրներով, չենք հասկցած համահայկականի, ընդհանրականի կարեւորութիւնը, եւ ճիշդ այդ պատճառով շատ տուժած ենք... եւ կը շարունակենք տուժել ազգովին:

Ինչո՞ւ պէտք է մինչեւ հիմա ունեցած չըլլայինք **Համահայկական (Միացեալ) Հիմնադրամ** մը: Ահա պայծառ օրինակ մը: Գրիգոր Արծրունին իր հիմնած «Մշակ» շաբաթաթերթին մէջ, 1880, թիւ 88-ի մէջ հետեւեալը կը գրէ.

«Չի կարելի չափսոսալ, որ մեզ՝ հայերիս առհասարակ յատուկ է միայն այն ժամանակ ձեռք տալ այդ տեսակ բարի գործերի (թշուառներին օգնելու համար փող հաւաքելուն), երբ ինչպէս ասում են, **դանակը ոսկորին է հասնում**: Ինչքան լաւ կը լինէր, եթէ մենք փոքր առ փոքր տարիներ հաւաքելով գումարները, թէ նուիրատուութեան միջոցով, թէ անդամակցական վճարի ձեւով, վաղուց արդէն կազմած ունենայինք մի կենտրոնական ընկերութիւն (օրինակ Թիֆլիսում, Մարդասիրական Ընկերութեան պէս, միայն աւելի լայն, աւելի լայն պրոգրամայով), որ նշանաւոր գումարներ իր ձեռքումն ունենալով, կարող էր հարկաւոր ժամանակ օգնութիւն հասցնել հայոց հասարակութեան այս կամ այն տառապեալ մասին»:

Ինչպիսի դիպուկ եւ ճիշդ առաջարկ կատարուած ասկէ 134 տարի առաջ:

Գիտենք որ գոյութիւն ունին Հ.Բ.Ը.Մ.ը, ՀՕՖը, Աւետարանական համայնքի AMAA-ը գնահատելով անոնց կատարած ազգային տարբեր ծրագիրներու իրագործումները, նկատած ենք, որ բաւարար չէ ազգային մեծ արհաւիրքներու ժամանակ փոխանցուած գումարները: Այլ կերպ ըսած, երբ բազմահազար հայ ընտանիքներ իրենց վայրերէն կը քշուին, նոր տեղ մը հաստատուելու համար անոնք պէտք ունին տասնեակ միլիոններու, եւ ոչ թէ քանի մը հարիւր հազար տոլարներու:

Մենք 20-25 տարի առաջ պէտք է ստեղծէինք **ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՄԻԱՑԵԱԼ) ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ**: Այս հիմնադրամը հիմնական երկու նպատակ պիտի իրագործէր.

Ա- Հայապահպանումը Սփիւռքի ողջ տարածքին (դպրոցներ պահել եւ նորերը բանալ):

Բ- Որեւէ գաղութի մէջ արհաւիրքի –պատերազմ, գաղթ, եւ այլն- ժամանակ ծրագրուած, բարձր մակարդակով մեծ փրկարարական եւ շարունակական աշխատանք տանիլ:

* * *

Ալաշկերտ քաղաք մըն էր Արեւմտեան Հայաստանի մէջ: Կը կոչուէր նաեւ՝ Ալաշգերտ, Էլեշկիրտ, Թոփրագգալէ, Թոփրագղալա, Թոփրակկալա, Վալարշակերտ, Վաղարշակերտ, եւ այլն: Քաղաքը հիմնուած է 2-րդ դարու վերջերուն Հայոց Վաղարշակ Թագաւորի կողմէ: Ըստ ռուսական աղբիւրներու Ալաշկերտը 1878-ին ունէր 104 գիւղ:

Ահա թէ 1878-ին ինչ կը պատահի Ալաշկերտի հայ բնակչութեան: Թրքական կոտորածներէն ազատելու համար 3000 հայ ընտանիք կ'արտագաղթեն դէպի Արեւելեան Հայաստան: Ալաշկերտի հայ գաղթականներու վիճակի մասին վիպագիր Րաֆֆի կը գրէ.

«Որ կողմը եւ նայում էիր, ամէն տեղ ամբոխուած էր մի սարսափելի բազմութիւն: Կին եւ աղջիկ, ծեր եւ երեխայ, -բոլորը կիսամերկ, բոլորը աղքատ,- թափուած էին այնտեղ: Փողոցները լի էր մուրացկաններով: Էջմիածնայ վանքի պարսպի շուրջը եւ ներսը, Ներսէսի լճի շրջակայ ծառերի հովանու տակ, մինչեւ Գայեանէի վանքը, մինչեւ նոյն կաթողիկոսից տնկարկուած անտառի վերջը, ուր կար մի կտոր ստուեր, որ կարող էր պահպանել արեւի կիզող ճառագայթներից,- ամէն տեղ կարելի էր տեսնել նոյն թշուառ - ողորմելի բազմութիւնը: - Դրանք ալաշկերտցի գաղթականներն էին:

Երեք հազար ընտանիք, թողնելով իրանց հայրենիքը, թողնելով իրանց տունը, տեղը եւ բոլոր հարստութիւնը, թուրքերի սրից եւ կրակից ազատուելու համար փախել, ապաստան էին գտել այստեղ: Վաղարշապատում չկար մի տուն, ուր 10-20 ընտանիք այդ թշուառներից միմեանց վրայ ածուած չլինէին: Անասունների ախոռները, մարագները եւ բակերը լիքն էին նրանցով: Բաւական չէր, որ պէտք էր կերակրել այդ ահագին բազմութիւնը, այլ պէտք էր - դարմանել եւ բժշկել նրանց: Թողնելով Ալաշկերտի հովասուն լեռնադաշտերը, այդ անբախտ ժողովուրդը Յուլիսի դժոխային տօթերի ժամանակ յանկարծ ընկել էր Արարատի մէջ, ենթարկուելով զանազան տեսակ հիւանդութիւնների»: (Րաֆֆի, «Խենթը», Պոսթըն, տպ. Հայրենիք, 1937, էջ 296):

* * *

Ափսոս, միլիոն անգամ ափսոս, նոյն բանը կատարուեցաւ Լիբանան Պէյրութի մէջ 1975-1990, Իրան 1979, Ատրպէյճան 1989-1991, Իրաք 2003-2010, Հալէպ 2012-2014, - քանի մը շաբաթ առաջ Քեսապի մէջ: Քանի հազար հայ ընտանիք կրցաւ մնալ Հայաստանի մէջ, ինչո՞ւ չմնացին... որովհետեւ մենք չունէինք, հիմա ալ չունինք, ազգային համապարփակ փրկարարական ծրագիր, չունինք ժամանակին եւ տեղին մեր հայրենակիցներուն ազատելու նախագիծ:

Վերոնշեալ երկիրներուն մէջ, պատերազմի եւ կամ ջարդերու պատճառով, հազարաւոր հայ ընտանիքներ իրենց տունն ու տեղը, գործը, երկար տարիներու վաստակը ձգած այլ վայրեր գաղթեցին: Օրինակ, ատրպէյճանահայերու, աւելի քան 250,000, միայն տասը տոկոսը Հայաստան մնացին, իսկ մնացեալը՝ Ռուսաստան, Վրաստան եւ այլուր:

Պատմութիւնը կը կրկնուի...: Թուրքէն եւ այլ պետութիւններէն խաբուեցանք՝ 1894-96-ին, 1909-ին, 1915-ին, 1920-22-ին եւ դեռ մինչեւ երբ:

Վերջին, մանաւանդ երկու տարին, սուրիահայութեան վիճակը շատ ծանր է, թէ՛ նիւթապէս, թէ՛ բարոյապէս: Անոնք որոնք գաղթեցին Դամասկոսէն, Հալէպէն, Հոմսէն, Քամշլիէն եւ հիմա Քեսապէն, դէպի Հայաստան կամ Լիբանան, կը շարունակուի անոնց վիճակը մտահոգել բոլոր անոնց, ովքեր գիտակցօրէն, որպէս ազգայիններ, կը ջանան **բան** մը ընել: Անոնց թիւը, ափսոս, շատ քիչ է:

Այսօր սուրիահայութիւնը տասնեակ միլիոններու կարիքն ունի: Եթէ Սուրիոյ մէջ այս ամիս կռիւները դադրին, եւ գաղթած հայերու որոշ տոկոսը վերադառնայ, ո՞վ պիտի հոգայ այդ (խղճալի վիճակի հասած) հայերու նոր կեանք սկսելու ծախսերը: Կամ այսօր Հայաստանի մէջ ապաստան գտած աւելի քան տասը հազար սուրիահայութեան, ի՞նչ ապագայ կը խոստացուի, երբ երկրին վիճակէն մեկնած, մեծամասնութիւնը անգործ է, իրենց խնայողութիւնները, կամ ունեցածի մեծ մասը ծախսած են, եւ այսօր կը փափաքին մեկնիլ հայրենիքէն դէպի Եւրոպա եւ այլուր:

«Հայաստան« հիմնադրամը **Համահայկական** կոչուած է, բայց խորքին մէջ այդպէս չէ: Ինչպէ՞ս կրնանք համահայկական կոչել, երբ հայութեան 2/3-ը Սփիւռքի մէջ կ'ապրի, եւ տարեկան հաւաքուած գումարները միայն Հայաստան եւ Արցախի մէջ կը ծախսուին: Աւելի քան եօթը միլիոն հայութիւնը ե՞րբ պիտի զգայ, որ «Հայաստան» հիմնադրամը կրնայ իրենց ալ օգնել...:

Ահռելի է իրականութիւնը... իսկ մեր տուած գումարները շա՜տ փոքր: Ազգային այնպիսի շատ լուրջ խնդիրներ կան, որոնք կամացկամաց կրնան լուծուիլ միայն մեծ գումարներ ներդնելով, այլապէս...:

1910 թուականին Յովհաննէս Թումանեան իրաւացիօրէն հետեւեալը գրած է.

«...Արդ՝ եթէ մենք ունենք ազգային իմաստութիւն, հոգու արիութիւն եւ առողջ բնազդներ, անկարելի է աչքներս փակենք մեր էս ծանր հիւանդութեան առաջ եւ չզգանք, որ մեր հոգին շատ է դառնացած, մեր ներքին մարդը շատ է փչացած, եւ դրա դէմ կռուելու, առողջանալու առաջին պայմանը էն է, որ մենք ե՛ւ մեր սրտերում, ե՛ւ աշխարհքի առաջ անկեղծ խոստովանենք ու ճանաչենք դժբախտութիւնը: Ապա թէ էդ փրկարար գիտակցութեանը կը հետեւեն ինքնակատարելագործութեան բարձր ցանկութիւնն ու ազնիւ գործը: Ուրիշ ճանապարհ չկայ. ներսից է լինելու հաստատ փրկութիւնը, որովհետեւ ներսից ենք փչացած»:

Եթէ համոզուած ենք Թումանեանի խօսքին, ուրեմն **մեզի, բոլոր բնագաւառներու մէջ, վերագարթնում է հարկաւոր**:

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 99-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑ

Այս առթիւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Տաճարին մէջ

ՅԻՆԳՇԱԲԹԻ, 24 ԱՊՐԻԼ 2014-ին

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 6.00-ին

Պիտի մատուցուի Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ

Պիտի պատարագէ

ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ

Յաւարտ Ս. Պատարագի պիտի կատարուի հոգեհանգիստ՝ մեր բիւրաւոր նահատակներուն հոգւոցն ի հանգիստ:

ԾԱՆՕԹ. Ժողովուրդի երթուդարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 4:45-ին

Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 5:00-ին

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԽՆԴՐԱՆՔ - ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

5

պիտի ծառայէ նաեւ որպէս արեւմտահայերէնի ամրոց, եւ ազգային ինքնութեան դարբնոց: Այս միտքը աւելի եւս զարգացուցած ենք կցեալ գրութիւններուն մէջ, որոնք հրատարակւեցան սփիւռքահայ մամուլի կարգ մը օրկաններու էջերուն մէջ, ինչպէս նաեւ համացանցային միջոցներով:

Նկատի ունենալով վերոյիշեալ զոյգ մտահոգութիւններուն աճազանգային հանգամանքը, պիտի խնդրէինք որ կարելի փութով բարեխօսէիք Հ.Բ.Ը.Միութեան Պատկառելի Կեդրոնական Վարչութեան եւ Նախագահ Տիար Պերճ Սեդրակեանին մօտ՝ անյապաղ վերաբանալու Հ.Բ.Ը.Միութեան Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը:

Սպասելով Ձեր բարեհաճ պատասխանին՝

Խորին Յարգանքներով՝

Վարդգէս Գուրուեան (Համադրող), Զոհրապ Շամմասեան, Ժիրայր Մակարեան, Գէորգ Յակոբեան, Կարօ Գասապեան, Սարգիս Շահինեան, Րաֆֆի Ցնծալեան եւ աւելի քան հազար (1000) Մելգոնեանցի եւ վերոյիշեալ հարցերով մտահոգ հայորդիներ, որոնց գրաւոր եւ կամ համացանցային ստորագրութիւնները պահուած են մեր մօտ:

Այս «Խնդրանք - Բաց Նամակ»-ին կցուած է.

1. «Կոչ - Բաց Նամակ»ը, ղրկուած Հ.Բ.Ը.Միութեան Կեդր. Վարչութեան

2. «Մ.Կ.Հ.-ի Վերաբացումի «Կոչ-Բաց Նամակ»ին Առիթով»- Բացատրողական գրութիւն

3. «Արեւմտահայերէն Լեզուի Փրկութեան եւ Պահպանութեան Համար» Բացատրողական գրութիւն

Այս «Խնդրանք - Բաց Նամակ»ը եւ բացատրողական գրութիւնները ղրկուած են նաեւ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ., Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա., Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, Տիկ. Հրանոյշ Յակոբեանին, Հ.Հ. Սփիւռքի Նախարարուհիին, Տիար Արմէն Աշոտեանին, Հ.Հ. Կրթութեան եւ Գիտութեան Նախարարին Տիար Մայք Խաչապեանին, Ռ.Ա.Կուսակցութեան Կենդ. Վարչ. Ատենապետին, Տիար Յակոբ Տիգրանեանին, Ս.Դ.Հ.Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչ. Ատենապետին Տիար Հրանդ Մարգարեանին, Հ.Յ.Դաշնակցութեան Պիւրոյի Ներկայացուցիչին:

ՌՈՒՍ FORBES-Ի ՎԱՐԿԱՆԻՇԻ՝ «ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՆԱՀԱՐՈՒՍՏ 200 ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐ»Ի...

2

(վարկանիշում բարձրացել է 3 կէտով):

Վարկանիշի 40-րդ հորիզոնականում «Ռոսգոսստրախ» ընկերութեան գլխաւոր տնօրէն Դանիլ Խաչատուրովն է, որի կարողութիւնը գնահատւում է 2,6 մլրդ. տոլար (աճել է 0,2 մլրդ. տոլարով):

«Ռ Ե Ս Օ - Գ ա ր ա ն տ ի ա » ընկերութեան փոխնախագահ Նիկոլայ Սարկիսովը վարկանիշի 98-րդ տեղում է, որի կարողութիւնը կազմում է 1,1 մլրդ. տոլար (նուազել է 0,25 մլրդ. տոլարով): Նրա կրտսեր եղբայրը՝ Սերգէյ Սարկիսովը, նոյնքան կարողութեամբ 99-րդ տեղում է:

Sberbank CIB-ի համաղեկավար Ռուբէն Վարդանեանը Forbes-ի վարկանիշում բարձրացել է 69 կէտով եւ զբաղեցրել 124-րդ հորիզոնականը: Նրա ընդհանուր կապիտալը կազմում է 0,85 մլրդ. տոլար (աճել է 0,35 մլրդ. տոլարով):

Wooden Fish Agency-ի դիտորդական խորհրդի տնօրէն Ալբերտ Աւդալովը գտնւում է վարկանիշի 133-րդ հորիզոնականում, որի կարողութիւնը կազմում է 0,75 մլրդ. տոլար:

ԱՏՈՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԲՆԱԳԱՒԱՌՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՈՂ ...

2

«Բնագաւառում իրականացուող քաղաքականութիւնը բխում է ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագաւառում անվտանգութեան պետական կարգաւորման պահանջից»,- նշուած է օրինագծերի հիմնաւորման մէջ: Կարգաւորող մարմինը ՀՀ կառավարութեանն առընթեր միջուկային անվտանգութեան կարգաւորման պետական կոմիտէն է:

«ՕՐԻՆԱՑ ԵՐԿԻՐ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԼՔԵՑ ԿՈԱԼԻՑԻԱՆ

1

Սերգօ Կարապետեանը, քաղաքաշինութեան նախարար Սամուէլ Թադեւոսեանը եւ արտակարգ իրավիճակների նախարար Արմէն Երիցեանը դուրս են եկել ՕԵԿ-ից:

Նրա խօսքով՝ ՕԵԿ-ի առաջնորդ Արթուր Բաղդասարեանը Ապրիլի 25-ին հանդէս կը գայ ասուլիսով եւ կը պատասխանի բոլոր հարցերին:

Ըստ այդմ, Արթուր Բաղդասարեանը Ազգային Անվտանգութեան Խորհրդի քարտուղարի պաշտօնից հրաժարուելու մասին հենց այդ ժամանակ կ'ասի, այնուամենայնիւ, պատգամաւորները համոզուած են, որ Բաղդասարեանը կը հրաժարի ԱԱԽ քարտուղարի պաշտօնից:

ԳԱՀԻՐԷ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 17 Ապրիլ 2014

ՅԻՇԱՏԱԿ ԸՆԹՐԵԱՑ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ

Սկիզբ առաւօտեան ժամերգութեան ժամը 8:30-ին

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Կարգ Ոտնլուայի կէսօրէ վերջ ժամը 5:00-ին

Կարգ Խաւարման կէսօրէ վերջ ժամը 7:00-ին

ԾԱՆՕԹ. Ոտնլուայի արարողութեան կրնան մասնակցիլ 4 տարեկանէն վեր մանուկներ: Այն ծնողները, որոնք կը փափաքին որ իրենց մանուկները մասնակցին ոտնլուայի արարողութեան, կը խնդրուի որ նախօրօք արձանագրուին՝ հեռաձայնելով Բարեշնորհ Րաֆֆի Սրկ. Պօղոսեանին՝ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարան,

Հեռ. 25902083 - 25901385

Բջջ. 01220599862

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ, 19 Ապրիլ 2014

Ծրագրալոյց Յարութեան Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ

Սկիզբ առաւօտեան Ժամերգութեան ժամը 8:30-ին

Սկիզբ Երեկոյեան Ժամերգութեան ժամը 4:30-ին

Ընթերցում Մարգարէական գիրքերու ժամը 5:00-ին

Սկիզբ Ս. Պատարագի ժամը 6:00-ին

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ, 20 Ապրիլ 2014

ՏՕՆ Է Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ (ԶԱՏԻԿ)

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ Պատարագը պիտի մատուցանէ՝

ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ

ԲԱՐԵԽՆԱՄ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ

Եւ յընթացս Ս. Պատարագի պիտի ընթերցէ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Ս. Յարութեան պատգամը:

Սկիզբ առաւօտեան ժամերգութեան ժամը 8:30-ին

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը ծանուցանենք եգիպտահայ յարգոյ մեր հասարակութեան, որ Առաջնորդարանին մօտ տրամադրելի են արեւմտահայերէն «Նոր Կտակարան»-ներ:

Փափաքողները, ունենալու համար, կրնան դիմել Ազգային Առաջնորդարան:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԵՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ
ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2029.20
21 կիրատ՝ կրամը		254.20
18 կիրատ՝ կրամը		217.50

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Հիմնուած 1948

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1723 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1 ՄԱՅԻՍ 2014 ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. ԴԻԿ. عدد رقم ١٧٢٣ الخميس ١ مايو ٢٠١٤

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏՐԱՍՏ ԲԱՆԱԿ Է

Յափշտակողի եւ յափշտակուողի միջեւ պայքարը տարածուած երեւոյթ է. ճնշողի եւ ճնշեալի անհաշտ յարաբերութիւնը ընթացիկ փաստեր են. վաշխառուի եւ ընչազուրկի ատելավառ հակասութիւնը ընդհանրական վիճակ է. եւ այս բոլորին խտացումը դասակարգային այն ճակատումներն են, որոնք արձանագրուած են դեռ պատմութեան վաղ արշալոյսին՝ դրսեւորուելու համար իրենց բազում երանգներով եւ տարողութեամբ, իրենց կատաղութեամբ եւ դառնութեամբ:

Մարդու նկարագիրին ու էութեան անբաժանելի բաղադրիչն է շահագործումը, ըստ երեւոյթին: Անյագ շահագործողը ե՞րբ իր ախորժակէն դոյզն գիջում կատարած է արդեօք, անհնար է իմանալ. իսկ շահագործուողը ե՞րբ առանց կռիւի իր արդար իրաւունքն է ձեռք ձգած, անկարելի է կռահել: Հակասութեանց այս անաւարտ շղթան, ընկերվարական տեսաբաններու դիտարկմամբ, պատմութեան հոլովոյթին առանցքն է ինքնին, երբ դասակարգային բախումներու հետեւանքով տեղի ունեցան յեղափոխութիւններ, ցնցուեցան երկիրներ, տապալեցան գահեր ու գահակալներ, փշրուեցան ընչաքաղց վարչակարգեր եւ ծնան ու ծլեցան ընկերային արդարութեան քաջարի ղեկավարներ ու զինուորներ:

Ընկերային անարդարութեան պատմութիւնը դարաշրջաններու ընթացքին փոխեց իր ձեւն ու արտաքինը, անունն ու ոճը, սակայն՝ էութիւնը մնաց անփոփոխ: Հակոտնեայ շահերու ընդհարումը արձանագրեց ելեւէջներ, ունեցան մերթ բուռն եւ մերթ մեղմ գօտեմարտեր. ստրկատիրութենէ ճորտատիրութիւն, գերեվաճառութենէ աշխատուժի չարաշահում, գերշահոյթներու կուտակումներէ մինչեւ չքաւոր ու թշուառ ծովածաւալ ամբոխներու արդար ու տեղին ընդվզումներ չարահիւսեցին պատմութեան տրամաբանական թաւալքը:

Արդարեւ, այն պահուն, երբ գիտաթեքնիքական նուաճումները, գործարաններու բազմացումը, մարդուժի ու բազուկի կարիքը առաւել ստուարացուցին աշխատաւոր տարրին քանակը, ընկերային լարուածութիւնը աւելի եւս խորացաւ դասակարգերու միջեւ՝ դառնալով նոյնինքն պատմութեան շարժիչ ուժն ու զսպանակը: Բանուորութիւնը դարձած էր համաշխարհային բանակ մը. միասնականացած էր՝ ի տես անխիղճ ճնշող եւ անկուշտ փոքրաթիւ խաւին: Բանուորութիւնը պատրաստ բանակ էր, որ կ'որոնէր իր հոգեւոր զէնքը, իր միտքն ու ոգին լուսաւորող դաւանանք մը, իր դատը ջատագովիչ ու պաշտպանող գաղափարախօսութիւն մը: Ահա այսահալի յորձանուտէն ծնաւ աշխատաւոր դասակարգին հոգեմտաւոր զէնքը՝ ընկերվարութիւնը Քարլ Մարքսի եւ Ֆրետերիք Էնկելսի երկաթեայ գաղափարախօսութեամբ: Ուստի, բանուորութիւնը դուրս գալով անգրագիտութեան, միամտութեան եւ ենթակայութեան ստորնացուցիչ կարգավիճակներէ, եղաւ գիտակից դասակարգ՝ իր դատին, իրաւունքներուն եւ պայքարին հանդէպ: Ստորակայութեան բարդոյթէն ետք՝ եղաւ պահանջատէր, իր քրտինքին ու վաստակին տէրն ու պատասխանդիր պաշտպանը:

Մայիս 1-ը միջազգային տօն է: Երկրագունդին աշխատաւոր դասակարգը, այսօր, միասնականացած է համընդհանուր դրօշի ներքեւ՝ անգամ մը եւս յիշեցնելու, որ մարդկութեան բարիք ստեղծող ուժը, արարող եւ տքնաջան աշխատանքով իր օրապահիկը վաստակող խաւը չի կրնար մնալ իրեն պարտադրուած կապանքներով շղթայուած, չի կրնար հանդուրժել զինք լլկող հաստափոր դրամատէրերուն քմայքն ու յոխորտանքը: Բանուորութիւնը վաղո՜ւց ապացուցած է, որ հակառակ չարաշահ դրամատիրոջ ժպիտին ու չպարին, առատաձեռնութեան կեղծպարիշտ ծեքծեքումներուն, ան իր ծուծով կը մնայ իր կրեսոսեան ստամոքսին ու դրամագլուխին կառչած: Ուստի, Մայիս 1-ը իր խորհուրդով եւ իմաստով արդար զայրոյթի մը արտայայտութիւնն է, կուտակուած

5

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Է. ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ.- «ՀԵՏԵՒԻԼ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՕՐԻՆԱԿԻՆ»

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարդ Նալպանտեան ելոյթ ունենալով Ազգային Ժողովէն ներս, պատասխանեց Թուրքիոյ վարչապետին, եւ կոչ ուղղեց Գերմանիոյ օրինակին հետեւելով ճանչնալու Ցեղասպանութեան փաստը եւ ներողութիւն խնդնելու հայերէն:

«Գիտենք, թէ այսօր ինչքան մեծ թիւով հրեաներ են ապրում Գերմանիայում, բայց չեմ կարծում, որ որեւէ մէկը կը յանդգնի հարցականի տակ դնել Հոլոքոստը, Թուրքիան ճիշդ կ'անէր հետեւելով Գերմանիայի օրինակին, ճանաչէր, դատապարտէր եւ ներողութիւն խնդրէր: 1915-ին Թալէաթը Գերմանիայի գլխաւոր հիւպատոսին ասում էր՝ Հայկական Հարց չկայ, որովհետեւ այլեւս հայ չկայ: 99 տարի անց հայ ժողովուրդը միջազգային հանրութեան հետ պայքարում է, որ մարդկութեան դէմ նոր յանցագործութիւններ չկրկնուեն եւ սպասում է Թուրքիայից քաղաքակիրթ քայլերի»,- պատասխանեց նախարար Նալպանտեան Էրտողանի տրամաբանութեան: Անոր համաձայն, սովորական երեւոյթ դարձած են Ատրպէյճանի հայատեացութեան, անհանդուրժողականութեան եւ խտրականութեան դրսեւորումները:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԷՐՏՈՂԱՆ. «ԵԹԷ ՓԱՍՏՈՒԻ ՈՐ ՄԵՐ ՆԱԽՆԻՆԵՐԸ ՍԽԱԼՆԵՐ ԳՈՐԾԱԾ ԵՆ, ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՆԱԵՒ ՆԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԽՆԴՐԵԼՈՒ»

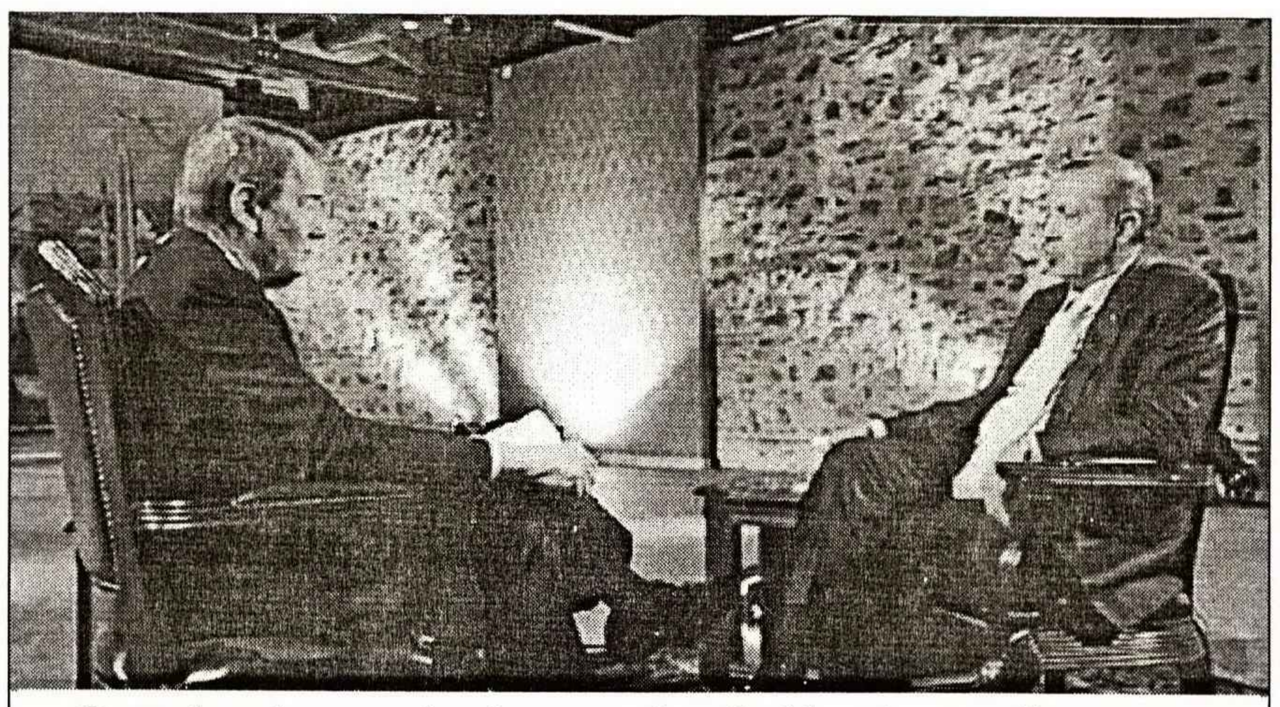

Թուրքիոյ վարչապետ Էրտողան ամերիկացի յայտնի լրագրող Չարլի Ռոսի հետ հարցազրոյցի ընթացքին:

Թուրքիոյ քաղաքական շրջանակները կը շարունակեն քննարկել «1915 թուականի իրադարձութիւններու» զոհերու ժառանգորդներուն ուղղուած՝ վարչապետ Ռեճէպ Էրտողանի «ցաւակցական» խօսքը:

Էրտողան ինք եւս կը շարունակէ անդրադառնալ այս նիւթին՝ բացատրելով նման յայտարարութեամբ հանդէս գալու նպատակը:

Ամերիկեան հանրային հեռատեսիլի (PBS) վրայ՝ Չարլի Ռոսի վարած յայտագիրէն ելոյթ ունենալով, Էրտողան պատասխանեց Հայկական Ցեղասպանութեան շուրջ շարք մը հարցերու:

«Այս բաւական կարեւոր շաբաթ էր՝ նկատի առնելով ձեր այն յայտարարութիւնը, որ կը վերաբերէր Հայաստանին»,- ըսաւ Ռոս՝ աւելցնելով.- «Ձեր յայտարարութեան մէջ, սակայն, դուք խուսափեցաք Ցեղասպանութիւն բառէն: Թուրքիոյ վարչապետի համար անկարելի՞ է տեղի ունեցած իրադարձութիւնները որպէս ցեղասպանութիւն բնութագրելը»:

«Այդ անկարելի է, քանի որ եթէ նման ցեղասպանութիւն տեղի ունեցած ըլլար, արդեօ՞ք այս երկրին մէջ կը շարունակէին հայեր ապրիլ: Մենք այսօր ունինք թրքական անձնագիր ունեցող հայեր, կան նաեւ հայեր, որոնք մեր երկիրը եկած են Հայաստանէն: Անոնց մէկ մասը նոյնիսկ փաստաթուղթեր

2

ԳԱԼՈՒՍՏ ՍԱՀԱԿԵԱՆ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

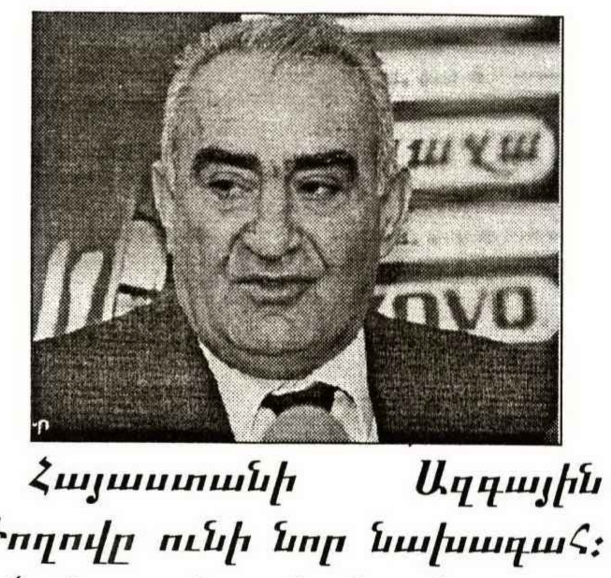

Հայաստանի Ազգային Ժողովը ունի նոր նախագահ: «Հանրապետական» Կուսակցութեան փոխ-նախագահ Գալուստ Սահակեան Ազգային Ժողովի Երեքշաբթի օր կայացած նիստին ընթացքին ընտրուեցաւ 101 քուէներու մեծամասնութեամբ, մինչ ընդդիմադիր թեկնածու Հրանդ Բագրատեան ստացաւ միայն երեք քուէ:

Նշենք, որ Ազգային Ժողովի նախագահի պաշտօնը թափուր մնացած էր Յովիկ Աբրահամեանի վարչապետ նշանակումէն ետք: Ընդդիմադիր համարուող խմբակցութիւններէն «Բարգաւաճ Հայաստան» եւ «Օրինաց Երկիր» կուսակցութիւնները իրենց երեսփոխաններուն վերապահեցին նիստին եւ քուէարկութեան մասնակցելու գծով որոշում առնելու իրաւունքը: Ուստի, զոյգ խմբակցութիւններու երեսփոխաններուն մեծամասնութիւնը մասնակցեցաւ ընտրութեան ու քուէարկեց ի նպաստ Գալուստ Սահակեանին:

Խորհրդարանի նոր նախագահ Գալուստ Սահակեան ծնած է 1948 թուականին: Ստանձնելէ ետք շարք մը վարժարաններու տնօրէնութիւնը, ան երեսփոխան ընտրուած է 1995 թուականէն սկսեալ: 2003 թուականէն ի վեր ան կը վարէ իշխող «Հանրապետական» կուսակցութեան խմբակցութեան ղեկավարութիւնը:

Իր ընտրութենէն ետք, Սահակեան յայտարարեց, որ պիտի շարունակէ Ազգային Ժողովին մէջ բազմակարծութեան նոր մշակոյթ ձեւաւորել: Հայաստանի Ազգային Ժողովի փոխ-նախագահ Էտուարդ Շարմազանով յայտարարեց, որ Սահակեանի գլխաւորութեամբ Հայաստան հանդուրժողական խորհրդարան մը կ'ունենայ: Շարմազանովի համաձայն, խորհրդարանը բազմազանութեան ամպիոն է եւ խորհրդարանի ղեկավարութիւնը պէտք է հանդուրժողական ըլլայ:

ՖՐԱՆՍԱ

LE MONDE. «ԿԱՄԱՅ ԹԷ ԱԿԱՄԱՅ, ԹՈՒՐՔԻԱՆ ՊԷՏՔ Է ՃԱՆԱՉԻ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

NEWS.am-ը զգալի կրճատումներով ներկայացնում է ֆրանսիական «Le Monde»-ում հրապարակուած խմբագրական յօդուածը:

«Առաջին անգամ Ապրիլի 23-ին «ցաւակցութիւններ» յայտնելով 1915թ.-ի կոտորածների հայ զոհերի հարազատներին՝ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը պատմական քայլ կատարեց, որը պէտք չէ թերագնահատել:

Առաջին անգամ Ցեղասպանութեան 99-ամեայ տարելիցի նախօրէին թուրքական պետութիւնն իր քաղաքական առաջնորդի միջոցով ճանաչեց հայկական ողբերգութեան խնդութիւնը՝ հաւաստիացնելով, որ ցաւակցում է զոհերի յետնորդների տառապանքներին:

Այդ կերպ սա ներառում է խորհրդանշական համեստ քայլերի շրջանակում, որոնք ձեռնարկւում են կառավարութեան կողմից Արդարութիւն եւ Զարգացում կուսակցութեան գլխաւորութեամբ՝ կտրուելով քեմալականների քաղաքական ժառանգութիւնից, որոնք կտրականապէս դէմ էին Օսմանեան Կայսրութեան վերջին տարիների ողբերգութեան զանգուածային ճանաչման ցանկացած ձեւի:

Սակայն լաւ հաշուարկուած այս քայլը առաջ չի կարող դիտուել որպէս 1915թ.-ի Ցեղասպանութեան թէկուզ թաքնուած ճանաչում: Ի վերջոյ այն հայերին դարձնում է յանցագործութեան զոհ՝ առանց յանցագործների: Էրդողանը զգուշօրէն խուսափում էր նշել օսմանեան զինուորների պատասխանատուութեան մասին սպանութիւններում, որոնց հետեւանքով մօտ մէկ միլիոն մարդ էր զոհուել: Բացի այդ, Թուրքիայի պետական ապարատի վերնախաւի կողմից ծրագրուած, կազմակերպուած եւ իրականացուած ոչնչացումը բացակայում է պաշտօնական դիսկուրսում:

Նախագահներ Պարաք Օպաման եւ Ֆրանսուա Օլանտը ⇘ 6

ԷՐՏՈՂԱՆ.

«ԵԹԷ ՓԱՍՏՈՒԻ ՈՐ ՄԵՐ ՆԱԽՆԻՆԵՐԸ ՍԽԱԼՆԵՐ ԳՈՐԾԱԾ ԵՆ, ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՆԱԵՒ ՆԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԽՆԴՐԵԼՈՒ»

1 ⇘

չունի, բայց նոյնն է՝ մենք անոնց ետ չենք ուղարկեր»,- պատասխանեց Էրտողան եւ շարունակեց.- «Մեզի համար ցեղասպանութիւնը մարդկութեան դէմ կիրառուած յանցագործութիւն է, հետեւաբար մենք երբեք նման իրադարձութեան վրայ աչք չէինք փակեր: Իմ համոզումով, այս պատմաբաններու պատասխանատուութեան հարցն է: Մեր արխիւները բաց են, պատմաբանները կրնան գալ եւ աշխատիլ այնտեղ: Կան նաեւ ռազմական արխիւներ: Եթէ Հայաստանի մէջ արխիւներ կան, կամ երրորդ երկիրներու մէջ փաստաթուղթեր առկայ են, անոնք եւս թող բանան: Միայն անկէ յետոյ կրնանք պատմաբաններէ, քաղաքագէտներէ եւ իրաւաբաններէ կազմուած յանձնաժողով ստեղծել, որ կ՚ուսումնասիրէ ներկայացուած փաստաթուղթերը, հանդէս կու գայ զեկոյցով, եւ ես կրնամ ըսել, որ մենք պատրաստ ենք յարգելու այդ զեկոյցին մէջ ներկայացուած եզրակացութիւնները»:

«Դուք ըսիք, որ կ՚ընդունիք, որ այդ մարդիկը տառապանքներ կրած են: Այսպիսով դուք ներողութի՞ն կը խնդրէք»,- այս հարցին Թուրքիոյ վարչապետը պատասխանեց.- «Այդ մարդիկը մեր նախնիներն են: Ինչ որ տեղի ունեցած է, կատարուած է մինչեւ Թրքական Հանրապետութեան ստեղծումը՝ Օսմանեան Կայսրութեան ժամանակաշրջանին: Այս ամէնը տեղի ունեցած են տեղահանութեան ընթացքին, եւ փաստաթուղթերը բաւական հետաքրքրական են: Եթէ այդ փաստաթուղթերը ցոյց տան, որ մեր նախնիները ինչ-որ սխալներ գործած են, եւ եթէ ցոյց տրուի պատմաբաններու կողմէ, ապա մենք ո՛չ ներողութիւն խնդրելէ եւ ո՛չ ալ հետեւանքները փոխհատուցելէ չենք խուսափիր»:

Նոյն հարցազրոյցին ընթացքին Էրտողան դարձեալ քննադատեց Հայկական Սփիւռքը՝ ըսելով թէ Հայկական Սփիւռքը կը փորձէ շահարկել 1915 թուականի իրադարձութիւնները եւ այդ անընդունելի է:

Միւս կողմէ, Թուրքիոյ «Ազգայնական Շարժում» կուսակցութեան՝ «Գորշ Գայլեր»ու առաջնորդ Տեւլէթ Պահչէլի խիստ քննադատութեան ենթարկած է Թուրքիոյ վարչապետը, զինք մեղադրելով դաւաճանութեան մէջ:

«Ցեղասպանութեան թէզը որպէս զէնք օգտագործելով մեր դէմ քարոզչութիւն ընող ո՞ր հայը թուրքերէն ներողութիւն խնդրեց՝ մեզի պատճառած ցաւին համար: Ինչո՞ւ կարելի է Իսթանպուլի մէջ «բոլորս հայ ենք» ըսել, իսկ Երեւանի մէջ «բոլորս թուրք ենք» ըսելը երազանքէն աւելի է»,- հարց տուած է Պահչէլի՝ իր կուսակիցներուն առջեւ ունեցած մէկ ելոյթին ընթացքին:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ-ՄԱՐՏԻՆ ՄԵԿՆԵԼ ԵՒ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԵԼ ՄՕՏ 28,5 ՀԱԶԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐ

Այս տարուայ առաջին երեք ամիսներին Հայաստանից մեկնել ու չեն վերադարձել 28 հազար 447 Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիներ:

Այս տեղեկութիւնն առկայ է Ազգային Վիճակագրական Ծառայութեան հրապարակած «Հայաստանի Հանրապետութեան սոցիալ-տնտեսական վիճակը 2014 թուականի Յունուար-Մարտին» զեկոյցում:

Ըստ զեկոյցի, անցած տարուայ նոյն ժամանակահատուածում Հայաստանից մեկնած ու չվերադարձած ՀՀ քաղաքացիների թիւը կազմել էր 35 հազար 500:

ՀՀ-ՈՒՄ ՀԱՐՑՈՒԱԾՆԵՐԻ 76%-Ը ԴՐԱԿԱՆ Է ԳՆԱՀԱՏԵԼ ՂՐԻՄԸ ԻՐ ԵՐԿՐԻ ԿԱԶՄ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼՈՒ ՌԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Ուքրաինա.իրադարձութիւնների արձագանգը Հայաստանում» թեմայով Gallup International Association ընկերութիւնը Հայաստանում հարցումներ է իրականացրել մարզերում եւ Երեւանում, որին մասնակցել է 1067 մարդ:

Ընկերութեան տնօրէն Արամ Նաւասարդեանը լրատուամիջոցների ներկայացուցիչներին տեղեկացրեց, որ հարցումներն իրականացուել են Ապրիլի 8-18-ն ընկած ժամանակահատուածում՝ դէմ առ դէմ տարբերակով:

«Առաջին հարցը վերաբերում էր նրան, թէ հետազօտութեան մասնակիցները լսե՞լ են Ուքրաինայում տեղի ունեցած յեղափոխութեան մասին, որին 92%-ը պատասխանել է, թէ՝ այո, 8%-ը՝ ոչ»,- ասաց Արամ Նաւասարդեանը:

Ըստ նրա՝ հարցուածների 77%-ը բացասական է գնահատել Կիեւում տեղի ունեցած արիւնալի իրադարձութիւնները:

Հարցին, թէ ինչպէ՞ս են հարցուածները գնահատում Ռուսաստանի գործողութիւնները Ղրիմը ՌԴ կազմ վերադարձնելու ուղղութեամբ՝ 76%-ը դրական պատասխան է տուել, 12%-ը բացասական, մնացածն՝ այլ:

Հանրաքուէի արդիւնքում Ղրիմի՝ Ուքրաինայից անկախանալու որոշումը Հայաստանում հարցուածների 70%-ը դրական է գնահատել, 18%-ը՝ բացասական, 12 %-ը տուել է այլ պատասխան:

Շարունակելով ներկայացնել հարցումների արդիւնքները՝ Արամ Նաւասարդեանն ասաց, թէ հարցուածների ⇘ 6

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴԸ ԿԸ ՀԱՆԴԻՊԻ ԷՐՏՈՂԱՆԻՆ

Պոլսոյ Հայոց պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ Արամ Արք. Աթէշեան Հինգշաբթի, Մայիս 1-ին այցելած է Թուրքիոյ վարչապետին նստավայրը եւ հանդիպում ունեցած է վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրտողանի հետ:

Էրտողանի հետ հանդիպումէն ետք, Աթէշեան լրագրողներուն յայտնած է, թէ հայերը չեն կրնար չնկատել, որ առաջին անգամ ըլլալով թուրք վարչապետը ցաւակցութիւն յայտնած է հայերուն:

«Չենք ուզեր, որ այս խաղաղութեան ճիւղը չորնայ: Կ՚ուզենք, որ անիկա ծաղկի եւ բերք տայ: Այդ բերքին համար բոլորին աջակցութեան կարիքը կայ: Վարչապետին ուղերձը արժանացած է հայ համայնքի մեծ մասին հաւանութեան: Եկէք ձեռք-ձեռքի տանք եւ խաղաղութեան կամուրջի կառուցման համար դերակատարութիւն ստանձնենք», ըսած է Աթէշեան՝ նշելով, որ կայ նեխած դիակ մը, որուն հոտը կը խանգարէ երկու ժողովուրդներուն յարաբերութիւնը:

Նշենք, որ հակառակ իր յայտնած ցաւակցութեան, վարչապետը կը շարունակէ ուրանալ Հայկական Ցեղասպանութիւնը:

ԱՏՐՊԷՅՃԱՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ «ԹՈՒՐԱՆԻ ԲԱՆԱԿ» ԿԸ ՍՏԵՂԾԵՆ

«Նոր Յառաջ» — Թուրքիա եւ Ատրպէյճան կը ստեղծեն «Թուրանի Բանակ» կոչուած թուրք-մահմետական զինուորական միաւորումը, որուն առաջին քայլերուն ձայնը հնչեց Նախիջեւանէն՝ երկու երկիրներու զինեալ ուժերու ներկայացուցիչներուն մասնակցութեամբ ռազմափորձերու ժամանակ: Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութեան ղեկավարութեան մասնակցութեամբ ռազմափորձերուն մասնակից եղած են առանձին բանակի ռազմական միաւորումներու անձնակազմը, օդուժը, հակօդային պաշտպանութեան համակարգերը, հրթիռային եւ հրետանային զօրքերու ուժերն ու միջոցները, ներառեալ՝ ժամանակակից չափանիշերուն համապատասխանող նոր սարքեր: ⇘ 4

ՍՈՒՐԻԱ

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ՏԱԳՆԱՊԱԼԻ

Ապրիլ 30-ի յետմիջօրէին Նոր Գիւղ, Վիլլաներ եւ այլ հայահոծ շրջաններ ու թաղամասեր թիրախ դարձան հրասանդերու ռումբերու եւ հրթիռներու: Այս մասին կը յայտնէ perionews-ը:

Հրթիռ մը ինկաւ Քարէն Եփփէ Ազգային Ճեմարանի կողքին գտնուող ազգապատկան «Օշական» շէնքի թաղը: Հրթիռի պայթումին պատճառով վիրաւորուեցան երկու հայ՝ մէկը պատանի, երկրորդը՝ մեծահասակ, իսկ բնակարաններուն մեծ վնաս պատճառեց՝ քարուքանդ ընելով թաղը:

Այլ երկու հրթիռներ ինկան՝ առաջինը Նոր Գիւղի մզկիթին քովի թաղերէն մէկը, իսկ երկրորդը Նոր Գիւղի Ազգ. Ջաւարեան վարժարանին վրայ, բարեբախտաբար երկուքն ալ չպայթեցան:

Հալէպի հայահոծ Սիւլէյմանիէ շրջանի «Թեթթէն» վառելանիւթի կայանէն ետք «Գաբրի»ի հրապարակ չհասած՝ Վիլլաներ թաղամասի մուտքին վրայ ինկած եւ պայթած հրասանդի ռումբերու բեկորներէն վիրաւորուեցաւ Քարէն Եփփէ Ազգ. Ճեմարանի 7-րդ կարգի աշակերտ Խաժակ Ժամկոչեանը, որ անմիջապէս տարուեցաւ հիւանդանոց եւ անմիջական բուժումներ կատարուելէ ետք վերադարձաւ բնակարան:

Նշենք, որ ինկած հրթիռները տեղական պատրաստութիւն են՝ կազի շիշով, որոնք կ՚արձակուին «Մատֆահ ժահաննամ»ով (դժոխային հրետանի):

Հրթիռներու պատճառած ֆիզիքական վնասներուն կողքին արձանագրուեցան նաեւ նիւթական վնասներ, քանդում եւ ⇘ 6

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ
(2007-2012 -ի առաջին կէսը)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՀԻՄԱ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԻՒՆ

Նշանաբանը.

«- Ե՞րբ ենք սկսելու:

- Հիմա՛:

- Ե՞րբ ենք սկսելու չվախենալ խօսել:

- Հիմա՛:»(34)

2008 Ապրիլ 18-ին կը ծնի Հիմա երիտասարդական անկախ շարժումը, որ անմիջական արդիւնքն էր Մարտ 1-ի արիւնալի դէպքերուն: 2010 Ապրիլ 20-ին, Հիմա յետադարձ ակնարկով մը կը բացատրէր իր կազմութեան նպատակը.

«Երկու տարի առաջ այս օրերին (առաջին հաւաքը կազմակերպուել է [2008] Ապրիլի 18-ին) երբ Մարտի մէկից մեր ժողովուրդը ուշքի չէր եկել, երբ անհրաժեշտ էր հասարակական-քաղաքական կեանքում աշխուժութիւն մտցնել, պայքարին նոր թափ եւ ուժ տալ, միաժամանակ քաղաքական եւ ոչ մի կազմակերպութեան չպատկանող մի խումբ երիտասարդներ որոշեցին կազմակերպել այսօրինակ նախաձեռնութիւն:»(35)

Այսպէս կը նկարագրէ Մարտ 1-ի դէպքերը.

«Բոլորիս համար ակնյայտ էր, որ 2008 թուականի փետրուարի 19-ի նախագահական ընտրութիւնների որակը վերջնականապէս ձեւաւորելու է Հայաստանի Հանրապետութեան միջազգային վարկանիշը: Զբաղուած լինելով Արեւմուտքից ընտրական պրոցեսների բացասական կողմերը քօղարկելով, մեր իշխանութիւնների ռեսուրսները չհերիքեցին նոյնանման ուշադրութեան արժանացնել նաեւ հայ քաղաքացուն: Ուստի առճակատումն անխուսափելի էր...

«Սակայն անգամ ամենահոռետես քաղաքացիները չէին ակնկալում, որ այն կը բերի այսքան ողբերգական ներքին զարգացումների: Կան զոհուածներ, կան ձերբակալուածներ, կան վիրաւորներ, կան ընկճուածներ... միայն շահող չկայ: Այս ամէնի արդիւնքում տուժեց հայութիւնը:»(36)

Հիմա նախ եւ առաջ քաղաքացիական շարժում մըն է: Ան կը նախաձեռնէ բնապահպանական գործունէութիւն մը, կը պայքարի քաղաքական բանտարկեալներու օգտին, մամուլի, հեռատեսիլի եւ խօսքի ազատութեան համար: Կը պայքարի արցախեան պատերազմի հերոս Ժիրայր Սեֆիլեանի համար, որպէսզի չարտաքսուի Հայաստանէն(37):

Իր ազդեցութիւնն այսօր համեմատաբար նուազած է:

ՎԵՐ ԿԱՑ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՀՈՍԱՆՔ

Հիմնուած է 2008 Ապրիլին:

Իր մանիֆեսթը կը սկսի այսպէս.

«Մենք, Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիներս՝ մեր երկրի իրական եւ օրինական տէրերս, գիտակցելով, որ զրկուել ենք մեր երկրին ազատօրէն իշխելու բնատուր, սահմանադրական իրաւունքից, յայտարարում ենք, որ այսուհետեւ մեր ողջ կարողութիւններն ուղղորդելու ենք մեր իրաւունքների հանդէպ բոլոր ոտնձգութիւնների դէմ:»(38)

Այստեղ եւ այլուր ան ուժեղ եւ համարձակ խօսքերով կը դատապարտէ Մարտ 1-ի դէպքերը եւ կը պահանջէ իշխանութիւններուն հրաժարականը(39):

Կ'ունենայ կարճատեւ գոյութիւն:

ՅԱՏՈՒԿ ԳՈՒՆԴ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԻՒՆ

Ստեղծուած է 2008 Մայիսին:

Կը սատարէ Հայ Ազգային Կոնգրեսին(40):

Ունէին կայքէջ՝ http://www.hatukgund.org, որ այլեւս չի գործեր:

Իրենց գործունէութեան համառօտագրութիւնը.

18 Մայիս 2008. այցելութիւն Էջմիածին, յարգանքի տուրք մատուցելու Վազգէն Ա. Վեհափառին, նշանաբան ունենալով՝ «Մենք սթափութեան կոչ ենք անում բարձրաստիճան հոգեւորականներին եւ յիշեցնում, որ նրանք կոչուած են ծառայելու միմիայն ժողովրդի եւ եկեղեցու շահերին:»(41)

25 Մայիս 2008. երկրորդ ուխտագնացութիւն Էջմիածին: Այս անգամ ոստիկանութիւնը կը հետեւի խումբի շարժումներուն Երեւանի մէջ եւ ձախող փորձ մը կը կատարէ խաթարել անոնց ուղեւորութիւնը(42):

30 Մայիս 2008. կը հրապարակեն խիստ ոճով հաղորդագրութիւն մը, ուր կը դատապարտեն կառավարութիւնը Մարտ 1-ի դէպքերուն համար եւ կոչ կ'ընեն հանրային փողոցի Յունիս 20-ին(43):

Յունիս 2008. ցոյց դատախազութեան շէնքին առջեւ՝ «ուղղուած ներկայիս անօրինական վճիռներին»(44):

6 Յունիս 2008. այցելութիւն Եռաբլուրի հացադուլներուն(45):

9 Յունիս 2008. երթ դէպի Վարդաշէն, դիմաւորելու բանտէն նոր ազատուած Շուշիի առանձնակի գումարտակի հրամանատար, ազգային հերոս Ժիրայր Սեֆիլեանին: Եկած էր նաեւ Հիմա երիտասարդական նախաձեռնութիւնը(46):

26 Յունիս 2008. հանդիպում Ժիրայր Սեֆիլեանի հետ(47):

4 Յուլիս 2008. հանդիպում Յատուկ Գունդ Վետերաններ Միութեան հետ(48):

22 Օգոստոս 2008. ներկայ իշխանութիւնները «առաջնորդւում են միայն Նիւթական Շահով կամ պարզապէս վախենալով այդ հուժկու զօրութիւնից, որ իրենից ներկայացնում է Ազատ մարդը, փորձում են ինչ-որ կերպ վերցնել նրանից իր կամքը արտայայտելու միջոցը, բայց դէ իհարկէ դա նրանց երբեք չի յաջողուի», կը յայտարարեն(49):

ՀԵՆՔ

Հիմնուած է 2008 Յունիսին:

Իրենց Ֆէյսպուքի կայքէջին մէջ գլխաւոր նպատակ դրած են հետեւեալը.

«ՀԵՆՔը մտածելակերպ է եւ ապրելակերպ:

«ՀԵՆՔի մտածելակերպի հիմքում ընկած է 3 գաղափարական դրոյթ.

1. Պետութիւնը մենք ենք:
2. Պետութեան շահը մեր շահն է:
3. Պետութեան պատասխանատուութիւնը մեր պատասխանատուութիւնն է:

«ՀԵՆՔի ապրելակերպը պայմանաւորւում է 4 գլխաւոր սկզբունքով.

1. Գնահատենք եւ յարգենք մեր պետութիւնը, այսինքն՝ ինքներս մեզ:
2. Հետեւենք եւ յարգենք մեր պետութեան օրէնքները, այսինքն՝ միմեանց:
3. Մասնակցենք ընտրութիւններին ու հասարակական քննարկումներին:
4. Զբաղուենք կամաւորութեամբ, զարգացնենք մեր, այսինքն՝ պետութեան շահերը:»

ՓՐԿԵՆՔ ՄՈՍԿՈՒԱ ԿԻՆՈԹԱՏՐՈՆԻ ԱՄԱՌԱՅԻՆ ԴԱՀԼԻՃԸ

Խորհրդային իշխանութիւնները քանդելով Երեւանի Սուրբ Պօղոս-Պետրոս եկեղեցին, տեղը կը կառուցեն Մոսկուա Կինոթատրոնը (18 Աբովեան փողոց): 1960-ականներուն՝ Հայաստանի արդիականութեան հրաշալի շրջանին, Սպարտակ Կնտեղցեանի եւ Թելման Գէորգեանի նախագիծով, Մոսկուա Կինոթատրոնի քովը կը կառուցուի բացօթեայ սինեմա մը՝ Մոսկուա Կինոթատրոնի Ամառային Դահլիճ, հանդիսանալով Հայաստանի արդիականութեան լաւագոյն կառոյցներէն մէկը: 2010 Փետրուարին, իշխանութիւնները կը որոշեն քանդել բացօթեայ սինեման եւ փոխարէնը կառուցել եկեղեցի մը: Կը կազմուի աքթիւիսթական ուժեղ շարժում մը՝ մինչ այդ գոյութիւն ունեցած շարժումներուն ամենէն աւելի հետեւողականն ու գործնականը, պահպանելու ճարտարապետական արժէք ներկայացնող կառոյցը: Մարտ-Ապրիլին ձեռնարկած խիտ ու կազմակերպուած դիմադրութենէ ետք՝ բողոքացոյց, բողոքագիր, հանրային կարծիք եւ ստորահաւաք (երկու շաբաթուայ ընթացքին՝ աւելի քան 25 հազար ստորագրութիւն), շարժումը կը հասնի իր նպատակին: Նուարդ Երկանեան, Մանէ Թամանեան եւ ուրիշներ կարեւոր դեր կը խաղան շարժումի յաջողութեան համար:

Ահաւասիկ քանի մը քաղուածք Ֆէյսպուքի կայքէջէն՝ SAVE Cinema Moscow Open-Air Hall, ժամանակագրական յաջորդականութեամբ.

«Ես հեթանոսական տաճարի կառուցմանը դէմ չեմ նոյնիսկ եկեղեցի չինելուն էլ դէմ չեմ բայց չեմ հասկանում էս մեր երկրում որ էսքան պռոբլեմներ ունենք ու եկեղեցու պակաս չունենք ամառային կինոթատրոն էլ մի հատ ունենք էջմիածինը ինչ ա մտածում: Մարդիկ տուն չունեն...» (Տարօն Տէր Գրիգորեան, 16 Մարտ 2010)

«Երգահան Ռուբէն Հախվերդեանն ընդհանրապէս մեծ յիմարութիւն համարեց ամառային դահլիճի քանդումը եւ յիշեց Ջիւանու խօսքերը՝ «Մարդիկ հաց չունեն ուտելու, տասը հատ եկեղեցի են կառուցում»: Իսկ այն գումարը, որ պէտք է ծախսեն նոր եկեղեցի կառուցելու համար, խորհուրդ տուեց օգտագործել Հայաստանում գտնուող մեր պատմական եկեղեցիները վերանորոգելու համար:» (Աստղիկ Կարապետեան, 19 Մարտ 2010)

«Հանճարեղ, ամենալաւ խօսքը կինօ Մոսկուայի մասին:

Էսօր մեր հին ընկերոջ հետ նստած էինք, խօսքը գնաց կինոմոսկուայից, պարզուեց՝ տեղեակ չէր, ապշեց.

- Ոնց, լետնին [ռուսերէն՝ ամառնային, Հ.Ա.] ուզում են քանդե~~~~~~~~~ն:

- Հա, ոնց չգիտէիր:

- Արա, մ.ք. [հայհոյանք, Հ.Ա.], նէուժե՞լի [ռուսերէն՝ իրապէ՞ս, Հ.Ա.] ՄԻ ԿԱԹԻԼ ՌՈՄԱՆՏԻԿԱ ԷՍ ԱԶԳԻ ՄԷՋ ՉԻ ՄՆԱՑԵԼ:» (Shur Dabavog, 20 Մարտ 2010)

«Հիմա յետահայեաց նայում եմ ու մտածում անցած շաբաթուայ մասին: Ինչպիսի մեղադրանքներ են հնչել մեր հասցէին, անաստուած, հակահայ, եւ այլն, այն դէպքում որ մենք նոյնիսկ կառավարութեանը մի թթու խօսք չենք ասել: Մենք լինելով երիտասարդներ ու ըմբոստներ մեզ աւելի կոռեկտ ենք պահել: Դա նախ եւ առաջ ուժի (այս դէպքում ճշմարիտ լինելու) ապա նաեւ խոհեմութեան նշան ա: Սա մի անգամ էլ գալիս ա ապացուցելու որ այս ամէնը շատ կարեւոր ա:» (Սարհատ Պետրոսեան, 21 Մարտ 2010)

«Ես էլ արդէն ուրախ եմ էսքան լաւ երեւանցի երիտասարդներ տեսնելու առիթով մենակ, իրօք որակեալ լրիւ ուրիշ երիտասարդութիւն կայ, որը ժամանակին չկար, թէ չէ էս աստիճան չէր ապականուի քաղաքը...

«Երբ հարցնում են, թէ «ո՞ւր էիք էն ժամանակ, երբ քաղաքը քանդում էին», պատասխանը միակն է՝ էն ժամանակ էս խմբի անդամների մեծ մասը 10-20 տարեկան էր, հիմա 20-30, իսկ դա չի կարող չանդրադառնալ հասարակական կեանքի վրայ, էս երիտասարդութիւնը դառնալու ա գործօն, ցանկացած ընագաւառում, իսկ կոնկրէտ էս դէպքի համար վստահ եմ ու էլի եմ ասում՝ ՉԻ ՔԱՆԴՈՒԵԼՈՒ:» (Տիգրան Գալստեան, 28 Մարտ 2010)

Մոսկուա Կինոթատրոնի Ամառնային Սրահը խորհրդային շրջանին

«Իհարկէ չի կարելի քանդել այն: Այդքան գումար ունեն, փոխանակ տրամադրեն պատմական եկեղեցիները վերանորոգելու ու ամրակայելու, նոր բան են կառուցում: Սանահինի վանքի ներսը ամէն անգամ անձրեւից ջուր է լցւում, պատերից քարերը կամացկամաց թափւում են: Պատմութիւնը պէտք է պահել: Քրիստոնէութեան ի յայտ գալով, վերացուեցին հեթանոսական տաճարները, կոմունիստների օրօք՝ քրիստոնէականը, հիմա էլ կոմունիստականն ենք քանդում: Օպերայի շէնքի տեղում էլ մատուռ է կառուցուած եղել, որը քանդուեց, ու կառուցուեց Օպերան: Օպերան էլ քանդե՞նք: Աբսուրդ:» (Սօնա Խաչատրեան, 29 Մարտ 2010)

«- Ի վերջոյ, ի՞նչ կը տայ ամառային դահլիճի պահպանութեանն ուղղուած այս շարժումը:

- Արդէն տուել է: Մարդկանց հայեացքները սկսւում են յղկուել: Շատ հարցերի պատասխաններ են վեր հանւում ոչ միայն կինօ «Մոսկուայի» կամ եկեղեցու հետ կապուած, այլեւ ընդհանրապէս, թէ ինչ երկրում ենք մենք ապրում եւ որոնք են մեր հիմնական խնդիրները: Ես լաւատես եմ, սա շատ դրական լիցք է: Դահլիճը իր մշակութային ամենամեծ ֆունկցիան, թերեւս, կատարեց:» (Արթուր Աւտանդիլեան, 6 Ապրիլ 2010)

«Հայաստանի ներկայ իշխողները ուզում են քանդել ամառային թատրոնը եւ իւրացնել տարածքը, պատճառաբանելով որ այնտեղ նախապէս եկեղեցի է եղել, որի հետքերն անգամ այսօր չկան: Նոյն տրամաբանութեամբ պէտք է քանդել նաեւ Էջմիածինը քանի որ նրա խորանի տակ մինչեւ օրս մեհեան կայ:» (Օհան Ճանիկեան, 15 Ապրիլ 2010)

↳ 4

3 ➩

«Միթէ մենք կարիք ունենք եկեղեցիների բազմազանութեան այս պայմաններում վերականգնելու ինչ-որ հին, վաղուց արդէն մոռցուած մի կառոյց, երբ երկրում առկայ են բազում-բազմապիսի սոցիալական հարցեր, որոնք պահանջում են անյապաղ լուծում: Միթէ մեզ համար աւելի կարեւոր հրամայական չէ առկայ միջոցներն ուղղել աղքատութեան յաղթահարմանը կամ աղէտի գօտում ցայսօր անօթեւան մնացած անձանց բնակարանով ապահովմանը: Ի վերջոյ, եկեղեցին մնում է եկեղեցի:» (Լիլիթ Հայրապետեան, 19 Ապրիլ 2010)

«Անչափ ուրախ եմ, որ կառավարութիւնը որոշեց հանել Ամառային դահլիճը պահպանուող յուշարձանների ցուցակից, այսինքն յետադարձ նայելով ուզում եմ ասել, որ գուցէ պէտք ա շնորհակալ լինենք թէ Կինոմոսկուայի տնօրինութեանը, թէ կաթողիկոսին եւ թէ կառավարութեանը, որ երեւանեան երիտասարդներին որակական նոր փուլի անցնելու ազդակ դարձան իրենց որոշ քայլերով… ու էդ ամէնը ասում եմ հանգիստ խղճով, որովհետեւ էսօր արդէն աւելի քան վստահ եմ, որ… ՁԻ ՔԱՆԴՈՒԵԼՈՒ…» (Տիգրան Գալստեան, 25 Ապրիլ 2010)

«Ժառանգութիւնը պահպանելն ու փոխանցելն ամէն սերնդի սուրբ պարտականութիւնն է. նախորդներն ունեցել են օբիեկտիւ պատճառներ ու սուբիեկտիւ պատրուակներ ձախողուելու համար, մենք չունենք, ուրեմն աւելի պատասխանատու ենք յաջորդների առաջ:» (Տիգրան Գալստեան, 25 Ապրիլ 2010)

«Եկեղեցին որ այդտեղ չկառուցուի աստուած չի նեղանայ, կը նեղանան մերձաւորին սիրող-անիծողները:» (Վահէ Ներսէսեան, 27 Ապրիլ 2010)

«Ահա նաեւ արտայայտւում է պրն. Ղուլեանը… ճիշտն ասած ապշում եմ լոգիկայի վրայ: Եթէ «հայկական» չի, ուրեմն՝ խորթ է, արժէքաւոր չէ ու կարեւոր չէ ու «սուրբ» չէ: Օք, ուրեմն եկէք անպայման դիմենք Ուկրաինային որ միանգամից սկսեն քանդել այնտեղի հայկական եկեղեցիները ու ինչու չէ, Թիֆլիս էլ գնանք ասենք որ ամբողջութեամբ քանդեն Հալաբարը եւ մնացած հայկական ժառանգութիւնը, քանզի իրենց այդ ամէնը «խորթ» է…» (Վիգէն Գալստեան, 15 Մայիս 2010)

«Հենց նոյն Գեղարդի վանքի մուտքի մօտ աղաւնիներ էին վաճառում, ու ասեցին որ, դրանք մատաղի համար են: Ինչ մեղք ունեն էդ անմեղ աղաւնիները, գառնուկներն ու աքլորները, որոնց մեր ազգակիցները զոհ են մատուցում ինչ-ինչ նպատակներից ելնելով:» (Անուշ Մկրտչեան, 28 Յունիս 2010)

«… իսկ յետոյ աւելի հետաքրքիր մի բան… խօսակցութեան ընթացքում եկեղեցիների վերակառուցման հետ կապուած Պրն. վարչապետը օրինակ բերեց.

– Այ օրինակ կինօ Մոսկուայի ամառային դահլիճը, բոլորը աղմուկ աղաղակ արեցին, բայց հիմա ո՞ւր են իրանք, չկան: Գնացէք տեսէք թէ էնտեղ ինչ վիճակ է, իսկ եթէ ասենք Պօղոս-Պետրոս եկեղեցին կ'ասեն չէ…» (Kilem Teparak, 5 Յունիս 2011)

ՊԱՀՊԱՆԵ՛ՆՔ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Ֆէյսպուքի կայքէջ՝ Save Republic Square:

Ստեղծուած է 2011 Մայիսին: Նախաձեռնողներ՝ Մանէ Թամանեան, Սեւադա Պետրսեան, Սարհատ Պետրոսեան: Ելլելով Ֆէյսպուքի նիւթերէն, կարելի է ենթադրել որ շարժումը ոչ-երկարատեւ, բայց վճռական փորձեր կատարած է կանգնեցնելու Հանրապետութեան Հրապարակի վերաշինութիւնները, գլխաւորապէս պաշտօնական նամակ-բողոքներ յղելով կառավարութեան՝ բացատրելով իրենց կարծիքը ծրագրուած նոր կառոյցներու գեղագիտական անյարմարութեան վերաբերեալ: Կառավարական պաշտօնական պատասխանները չեն տարբերիր աշխարհի որեւէ պետութեան խօսքերէն՝ մենք հաշուի առած ենք այսինչ կամ այնինչ հանգամանքը, երեւոյթը քննարկած ենք այստեղ եւ այնտեղ, իսկ երբ նամակագիրները քիչ մը բարձրացուցած են իրենց դիմելու ոճը՝ կառավարութիւնը ինքզինք զգացած է վիրաւորուած:

2013-ին պետութիւնը կը յայտարարէ Հանրապետութեան Հրապարակի վերակառուցման մրցոյթ: Անկախ Պահպանե՛նք Հանրապետութեան Հրապարակը շարժումէն, Եւա Սարգսեան կը գրէ.

«Հանրապետութեան Հրապարակի վերակառուցման մրցոյթը հանրային քննադատութեան աւանդոյթի ալիքի տակ ընկնելով՝ այս նախաձեռնութեան իրական հարցադրումներն ու նպատակները ոչ միայն բացարձակապէս չընկալուեցին, այլեւ նենգափոխուած կերպով տարածուեցին մամուլի, ցանցերի եւ լայն հանրութեան շրջանակներում՝ ապակողմնորոշելով եւ ստեղծելով թիւր կարծիք մրցոյթի էութեան վերաբերեալ: Արդիւնքում ոչ միայն մրցոյթի էութիւնը մնաց մինչեւ օրս չհասկացուած, այլեւ Հրապարակի քաղաքաշինական խնդիրները՝ չմեկնաբանուած:

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«Մրցոյթի մասնակից աշխատանքների ցուցահանդէսն ինքնին մի աննախադէպ իրադարձութիւն էր: Հրապարակը բուն մասնագիտական, քաղաքաշինական խնդիրներից բացի նախեւառաջ ընկալւում է որպէս ծանրակշիռ խորհրդանշական իմաստներ կրող տարածք: Եւ բնական է, որ հենց այս խնդիրն էր նախագծերից մեծամասնութեան թեման: Ծայրայեղ սենտիմենտալ եւ պրիմիտիվ խորհրդաբանութեամբ յագեցած կրօնական եւ պաթետիկ ազգասիրական բովանդակութեամբ լի նախագծերը յիրաւի ցնցեցին հասարակութիւնը:»(50)

Ցաւալ է՝ որ պետութիւնը միջոց մը կը փնտռէ հանրային կարծիքը գրաւելու համար:

ԱՐԱՄԻ ԽԱԶՄԵՐՈՒԿ ՇԱՐԺՈՒՄ

Ֆէյսպուքի կայքէջ նոյն անունով:

Ստեղծուած է 2011 Նոյեմբերին: Կը յաջողի արգիլել 130 տարուան պատմութիւն ունեցող Արամ փողոցի թիւ 30 շէնքին քանդումը:

ՊԱՀՊԱՆԵՆՔ ԱՖՐԻԿԵԱՆՆԵՐԻ ԱԿՈՒՄԲԻ ՇԷՆՔԸ

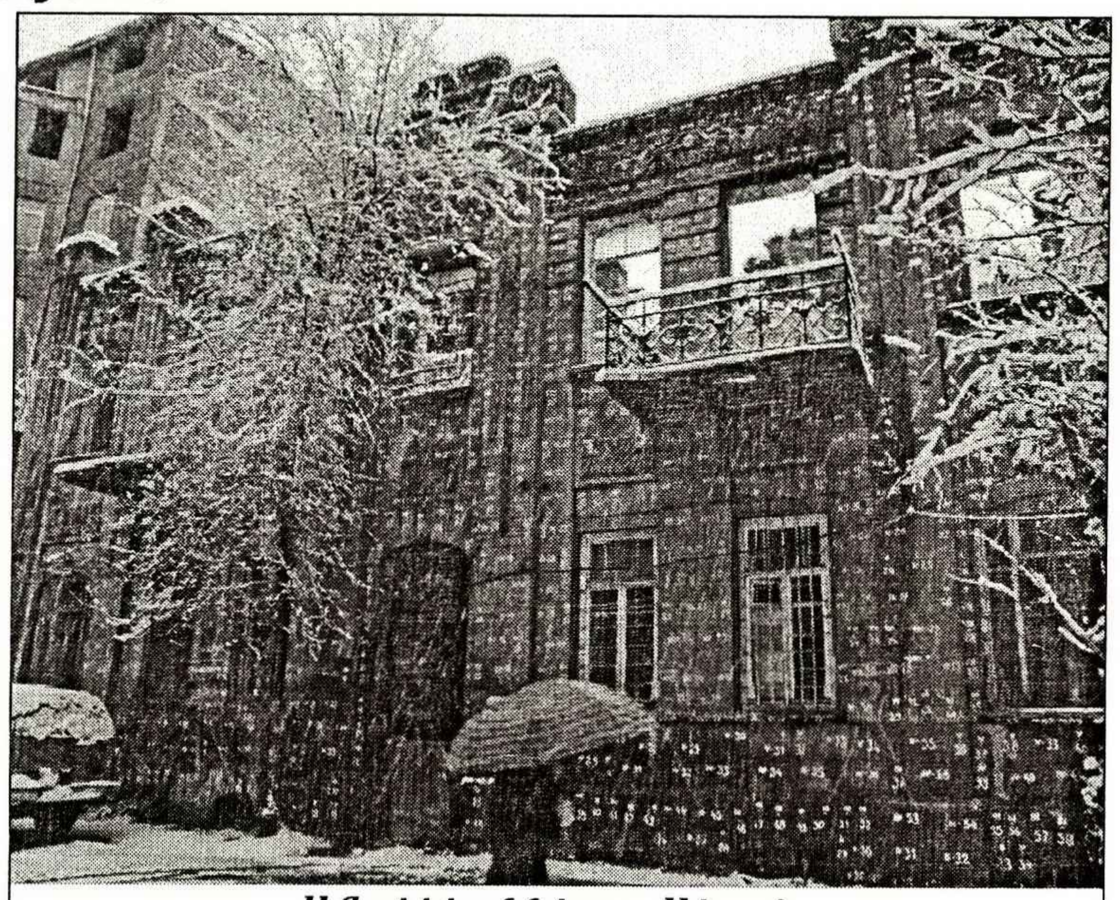

Աֆրիկեաններու Ակումբը

Ֆէյսպուքի կայքէջ նոյն անունով:

Ստեղծուած է 2012 Յուլիսին: Իր կազմին մէջ կը մտնեն՝ Պետական Կարիքների Զոհեր հասարակական կազմակերպութիւն, Փրկենք Յուշարձանները նախագիծ, Պահպանենք Հանրապետութեան Հրապարակը քաղաքացիական նախաձեռնութիւն, Մոսկուա Կինոթատրոնի Ամառային Դահլիճի Պահպանութեան քաղաքացիական նախաձեռնութիւն, եւ Մենք Ենք Այս Քաղաքի Տէրը քաղաքացիական նախաձեռնութիւն(51):

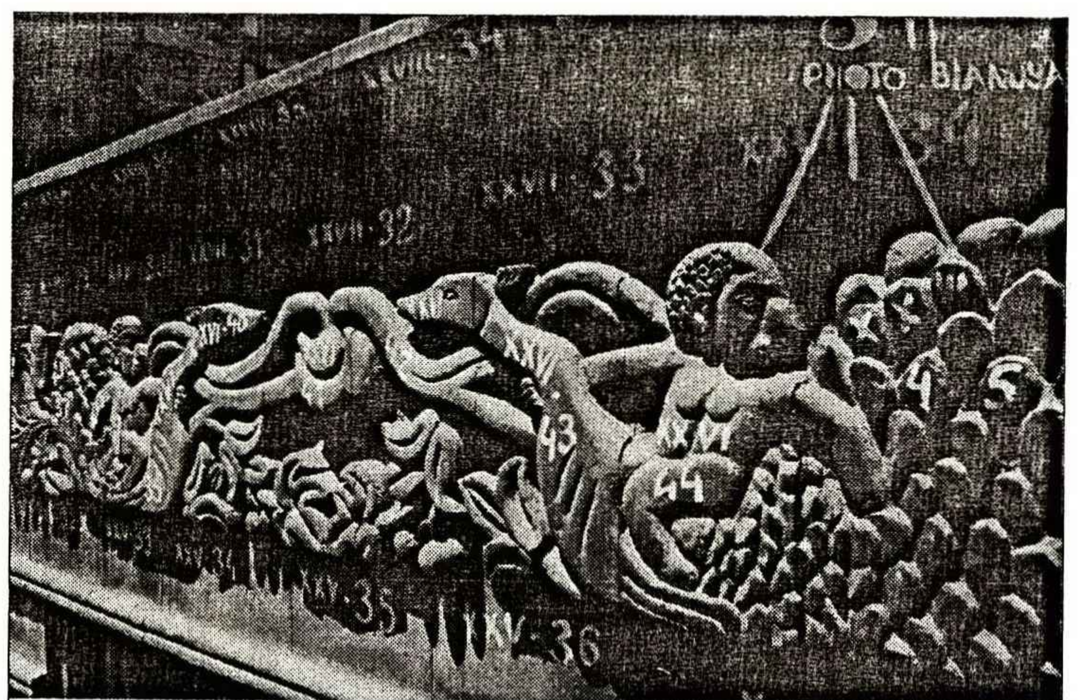

Աֆրիկեաններու Ակումբին նախշերը

Տէրեան փողոցի վրայ գտնուող Աֆրիկեաններու գեղեցիկ շէնքը կառուցուած է ԺԹ. դարու վերջը եւ իր կարեւոր տեղը ունի Երեւանի պատմական յիշողութեան մէջ: Ան 2004 թուականէն մաս կազմած է Պահպանուող Յուշարձանների պետական ցուցակին եւ կը պատկանի Millenium Construction ընկերութեան: Օլիկարքական ընկերութիւնը կը նախատեսէ շէնքին ապակազմութիւնը (demounting) եւ տեղափոխութիւնը: Աքթիւիսթները իրենց լուսանկարչական ցուցահանդէսներով, հաւաքոյթներով եւ ցոյցերով յաջողած են գոնէ կանխել անոր վերացումը, առանց յաջողելու սակայն անոր վերանորոգումը:

Այսօր շէնքը կը գտնուի անմխիթար եւ լքուած վիճակի մէջ: Աքթիւիսթները կը շարունակեն իրենց պայքարը:

(Շար. 3)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

34. http://xahima.blogspot.com:

35. http://qbhima.blogspot.com/? view=magazine#! /2010/04/blog-post_20.html:

36. http://xahima.blogspot.com/ 2008_04_01_archive.html:

37. http://xahima.blogspot.com:

38. ««Վե՛ր կաց» քաղաքացիական հոսանքի մանիֆեստ», *Մարդու իրաւունքները Հայաստանում*, 29 Ապրիլ 2008, http://old.hra.am/am/events/2008/04/ 29/18111:

39. Տե՛ս նաեւ «Դիվերսիա», 2 Մայիս 2008, http://www.armtown.com/news/am/zam/20080502/9105): «Յայտարարութիւն», 19 Յուլիս 2008, http://old.asparez.am/news/news2008july/19.7.2008-verkac.htm:

40. ««Յառուկ գունդը»՝ 1 տարեկան», *Հայկական Ժամանակ*, 2 Մայիս 2009, http://www.armtimes.com/ 12912:

41. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-4: http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-5:

42. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-14:

43. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-15:

44. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-17:

45. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-18:

46. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-30:

47. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-43:

48. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-0-49:

49. http://hatukgund.do.am/publ/5-1-2: http://hatukgund.do.am/publ/5-1-2: http://hatukgund.do.am/publ/5-2-2:

50. Եւա Սարգսեան, «Ճարտարապետական 8 իրադարձութիւն՝ ցնցած հայ հասարակութիւնը», *im Yerevan*, 27 Դեկտեմբեր 2013, http://imyerevan. com/hy/ society/view/5502:

51. «Պահպանենք Աֆրիկեանների Ակումբի Շէնքը քաղաքացիական նախաձեռնութիւն», *Անկախ*, 5 Օգոստոս 2011, http://archive.ankakh.com/ 2011/08/ 137899:

ԱՏՐՊԷՅՃԱՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ «ԹՈՒՐԱՆԻ ԲԱՆԱԿ» ԿԸ ՍՏԵՂԾԵՆ

2 ➩

«Արմէնփրէս» արձագանգ հանդիսանալով ատրպէյճանական «Ենի Մուսաւաթ» օրաթերթին մէջ լոյս տեսածուրին, կը գրէ, որ Հայաստանի հետ սահմաններուն մօտ ռազմափորձերուն կատարումը արդիւնք է վերջին շրջանին Ատրպէյճանի եւ Թուրքիոյ միջեւ ընթացող բանակցութիւններուն ընթացքին քաղաքական-տնտեսական գործակցութեան հարցերուն զուգահեռ նաեւ միացեալ ռազմափորձեր կատարելու հարցերու քննարկման: Ըստ օրաթերթին, Թուրքիա «մտահոգ է» Սուրիայէն գաղթական հայերու եւ քիւրտերու Լեռնային Ղարաբաղի մէջ բնակեցման կարելիութեամբ:

Թերթը նախապէս գրած էր, որ Թուրքիան, Ատրպէյճանը, Գիրկիզըստանը եւ Մոնկոլիան կը նախաձեռնեն «Թուրանի Բանակ»ի (ԹԱՔՄ) ստեղծման:

«Թուրանի Բանակ»ի նախագահութիւնը Թուրքիոյ մէջ է, իսկ սպայակոյտը երեք ամիս առաջ Անգարայէն տեղափոխուած է Պաքու, որուն պատճառը, ըստ թերթին, Ուքրանիայի մէջ ընթացող եւ Ատրպէյճանին «սպառնացող» ռուսական «յարձակումին» դէմ ուղերձ յղելն է…:

Թերթը կը յայտնէ, որ այդ բանակը Լեռնային Ղարաբաղի մէջ զինուորական գործողութիւններ կամ հրոսակային պատերազմ մղելու պատրաստ խումբեր ունի, եւ առայժմ այդ գործողութիւններուն չի սկսիր, որովհետեւ Ատրպէյճանը «տակաւին կը զգուշանայ» Ռուսաստանէն: Նախիջեւանի մէջ տեղի ունեցած ռազմափորձերը թերթը կը գնահատէ իբրեւ «Թուրանի Բանակ»ի առաջին «ռազմափորձ»:

Ատրպէյճանական լրատու միջոցները կը յայտնեն, որ «Թուրանի Բանակ»ին միանալու փափաք յայտնած է Ղազախստանը, որուն պաշտպանութեան նախարար Սերիք Ահմետով Ապրիլ 21-ին պիտի այցելէր Ատրպէյճան՝ քննարկելու «Թուրանի Բանակ»ին առնչուող հարցեր:

ՀԱՅ ԹԵՐԹԸ ԸՆԿԵՐՆ Է ՀԱՅ ՏԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ

Ս.Դ.Հ.Կ. «ՀԱՅ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ»-Ի ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԸՆԿ. ՍԱՐՕ ՄԱՐՏԻՐԵԱՆԻ ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԸ «LE PARISIEN» ԹԵՐԹԻՆ

«Հայոց Ցեղասպանութիւնը կը մնայ խարսխուած մեր մէջ»

Կէսօրին, արարողութեան ընթացքին, փայլք մը կ'անցնի երկինքէն, յոյսի մը պէս որ Հայոց Ցեղասպանութիւնը պիտի ընդունուի Թուրք պետութեան կողմէ: Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Ֆրանսայի վարիչ մարմնի ատենադպիր, Սարօ Մարտիրեան ծնեալ Թուրքիա 35 տարիներ առաջ, Հարիւրաւոր անձերու հետ մասնակցեցաւ Ալֆորվիլի մէջ տեղի ունեցած Ցեղասպանութեան 99-րդ նշումին: Ցեղասպանութիւնը, որ գործադրուած է Օսմանեան կայսրութեան կողմէ 24 Ապրիլ 1915-էն սկսեալ: Մօտ մէկ տարուան ընթացքին 1.2 միլիոն Հայեր կոտորուեցան եւ արտաքսուեցան: Դրժելով կոտորածին իրականութիւնը, Չորեքշաբթի օր, Թուրքիոյ վարչապետ Ռէճէփ Թայյիփ Էրտողան յայտնեց իր «ցաւակցութիւնները» անոնց ժառանգորդներուն:

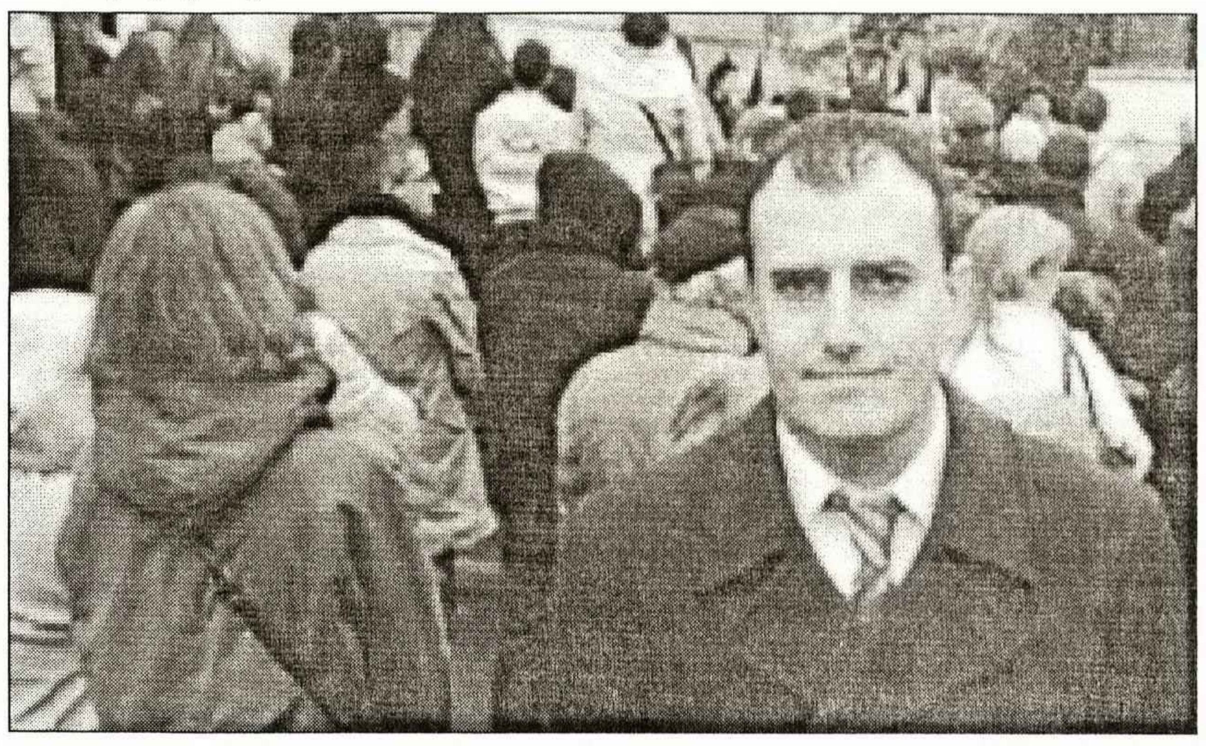

Թղթակից-Հինգշաբթի օր դուք Թուրքիա կը գտնուէիք նշելու համար ցեղասպանութիւնը: Այս առաջին անգամն է՞ր:

Սարօ Մարտիրեան- Երբ Ալֆորվիլ հասայ 5 ամսական էի եւ երբեք չէի ուզեր վերադառնալ Թուրքիա: Հայոց ճակատագիրը շատ դժուար է այնտեղ: 2010 թուականին թրքական կուսակցութիւն մը ցոյց կազմակերպեց եւ ես զգացի որ անոնց կողքին պէտք է ըլլայի: Այդ տարի գացի երեք ֆրանսահայ ներկայացուցիչներու հետ: Շատ ուժեղ եւ խորհրդանշական պահեր էին:

Թղթակից-Ի՞նչ բանն է որ ձեզ կը ոգեւորէ Ալֆորվիլի 99-րդ նշումին:

Սարօ Մարտիրեան- Այդ կը ներկայացնէ մեր պայքարը ի յիշատակ մեր նահատակներուն, իրաւունքներու պահանջատիրութեան եւ արդարութեան համար: Այդ մեր պարտականութիւնն է, որ ամէն տարի կը յիշատակենք: Մօտաւորապէս մէկ դար ետք, ան կը մնայ խարսխուած մեր մէջ: Մենք պիտի չհրաժարինք:

Թղթակից-Ձեր կուսակցութիւնը հո՞ս ալ հաստատուած է...

Սարօ Մարտիրեան- Հնչակեան Կուսակցութիւնը ունի մշակութային, մարզական գործունեայ մասնաճիւղեր... Մենք կը փորձենք վերականգնել մեր ինքնութեան կապը, խուսափելով ազգայնամոլութենէ: Մենք կ'ուզենք որ բոլոր Հայերը կապուած մնան իրենց արմատներուն: Ասոր համար, ամէն ինչ կ'ընենք պահպանելու համար մեր լեզուն:

Թղթակից-Յաջորդ տարի մէկ դար պիտի ըլլայ ցեղասպանութեան: Ի՞նչ կը նախատեսէք:

Սարօ Մարտիրեան- Թուրքիոյ մէջ կապեր հաստատեցինք, որպէսզի ստեղծուի հարթակ մը համախմբելու աշխարհի բոլոր նախաձեռնութիւնները: Հայութիւնը ամէն տեղ է, ցրուած տարբեր երկիրներու մէջ՝ ինչպէս իմ ընտանեկան պարագաներս:

Հարիւրամեակի սեմին պիտի շարունակենք մեր աշխատանքը տասնապատկելով մեր ճիգերը:

Էլսա Մարնէթ, 28 Ապրիլ 2014

Թարգմանուած «Le Parisien»-էն

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«ԺԱՄԱՆԱԿ».- ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԱԳՐԵՄԱՆՆ ՈՒՂԱՐԿՈՒԵԼ Է ԱՄՆ

«Ժամանակ»-ի տեղեկութիւններով՝ հաստատուել է ԱՄՆ դեսպանի պաշտօնում նախկին վարչապետ Տիգրան Սարգսեանի նշանակումը եւ արդէն իսկ այդ առթիւ ագրեմանն ուղարկուել է ԱՄՆ կառավարութեանը:

Նշենք, որ այժմ ԱՄՆ-ում ՀՀ դեսպանն է Թաթուլ Մարգարեանը, ում յետագայ ճակատագիրը յայտնի չէ»:

ԿԽՄԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՆ ԱՅՑԵԼԵԼ ԵՆ ՅԱԿՈԲ ԻՆՋԻՂՈՒԼԵԱՆԻՆ

Կարմիր Խաչի Միջազգային Կոմիտէի (ԿԽՄԿ) Պաքուի գրասենեակի ներկայացուցիչներն Ապրիլի 29-ին այցելել են հայ ռազմագերի Յակոբ Ինջիղուլեանին, նաեւ Գէորգեան ընտանիքի հինգ անդամներին:

Ինչպէս APA-ին յայտնել է ԿԽՄԿ պատուիրակութեան հանրային կապերի բաժնի ղեկավար Իլահա Հուսէյնովան, կայացել է նամակների փոխանակում:

Յակոբ Ինջիղուլեանի ազգականները NEWS.am-ի թղթակցին յայտնել են, թէ իրենց տեղեկացրել են հանդիպման մասին, սակայն Յակոբի նամակը դեռ չեն ստացել:

Յիշեցնենք, որ շարքային զինծառայող Յակոբ Ինջիղուլեանը մոլորուել եւ ատրպէյճանական ԶՈւ վերահսկողութեան տակ գտնուող տարածքում էր յայտնուել 2013թ. Օգոստոսի 8-ի գիշերը: Մէկ օր անց նրան տեղափոխել էին Պաքու:

Ատրպէյճանական կողմը երկար ժամանակ տարբեր պատրուակներով ձգձգում էր Կարմիր Խաչի Միջազգային Կոմիտէի պատուիրակների տեսակցութիւնը գինուորի հետ: Առաջին անգամ կազմակերպութեան ներկայացուցիչները նրան պատանդ 6

ՐԱՖՖԻ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԸ՝ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՅՑԻ ՄԱՍԻՆ

«ԲԱՑԱՌՈՒՄ Է ՈՐ ԵՍ ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ ՄԻ ԲԱՆ ԱՍԵՄ, ՍՏԱՄԲՈՒԼՈՒՄ՝ ԱՅԼ»

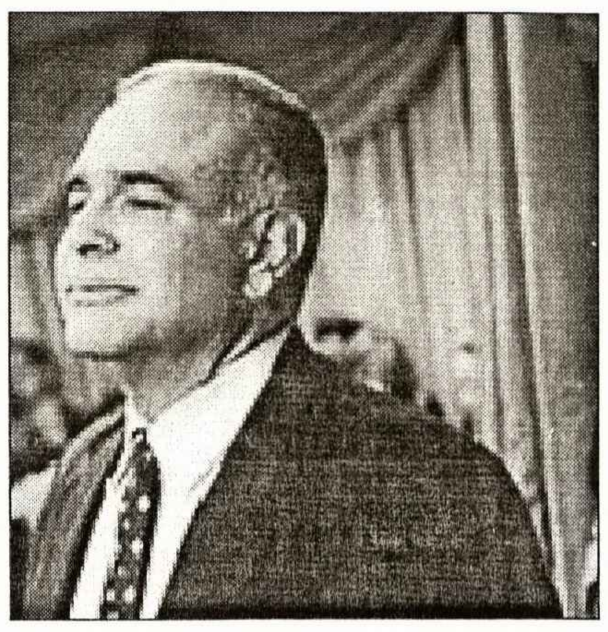

«Ժառանգութիւն» կուսակցութեան առաջնորդ Րաֆֆի Յովհաննիսեանն իր Ապրիլ 30-ի ասուլիսը սկսեց Թուրքիա կատարած իր այցից:

Անդրադառնալով Թուրքիայում Ցեղասպանութեան ժառանգներին քաղաքացիութիւն տրամադրելու մասին իր ելոյթին՝ նա յայտարարեց, թէ բացառում է, որ ինքը Երեւանում մի բան ասի, Ստամբուլում՝ այլ:

«Ապրիլի 24-ին նուիրուած իմ խօսքը որոշ կայքեր չտապեցին տեղադրել, եւ եթէ հիմա բացէք «Ալ Ջազիրա» կայքը, կը տեսնէք, որո՞ւ ուղղուած են իմ խօսքերը: Ես ասել էի, որ Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերի ժառանգները պէտք է իրաւունք ունենան առանց քաղաքացիութիւն փոխելու վերադառնալ հայրենիք»,- ասաց նա:

Վերջինիս կարծիքով՝ այդ կերպ Թուրքիան փորձում է արդարանալ, քայլ անել, բայց դա պէտք է չանի միայն Հայերի նկատմամբ. «Ես դէմ եմ դրան, ներկայ դրութեամբ միայն Հայերին քաղաքացիութիւն տալու հարց չկայ օրակարգում: Ես չգիտեմ, թէ քանի՞ հայ պատրաստ կը լինի քաղաքացիութիւն ստանալ Թուրքիայում, բայց ի՞նչ ենք անելու, եթէ համաձայնեն, որ առանց քաղաքացիութիւն փոխելու կարող են 6

1

ԲԱՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏՐԱՍՏ ԲԱՆԱԿ Է

տառապանքի մը համամարդկային պոռթկումը եւ ահազանգ մը՝ բնութեան պարգեւած բարիքներուն հաւասարաչափ բաշխումին եւ զուլալ քրտինքի արդար վարձատրութեան:

Այսօր, դարերու հոլովոյթին, դրամատիրոջ փոքր-փոքր զիջումներու ետին պէտք չէ տեսնել անոր բարի կամեցողութեան գաղջ տրամադրութիւնը, այլ՝ աշխատաւոր դասակարգին անդուլ եւ անտեղիտալի պայքարը ճնշողներուն նկատմամբ. առանց այդ պայքարին՝ 8 ժամեայ աշխատանքային պայմանը, ընկերային ապահովութեան հարցը, թոշակներու վճարումը, բժշկութեան ու առողջապահութեան պայմաններուն երաշխաւորումը կը դառնային ցնորքներ՝ ինչպէս որ են այսօր շատ մը յետամնաց եւ անարդար վարչաձեւերու տակ: Ուրեմն՝ բանուորը իր տարրական իրաւունքին տէրը եղաւ պայքարի եւ յաղթանակի կամքով:

հայ կեանքին մէջ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը եղաւ առաջին կազմակերպութիւնը, որ թիկունք կանգնեցաւ աշխատաւոր խաւին: Ան իր ծրագրային դրոյթներուն մէջ, առաջին իսկ օրէն, բանուորին դատն ու զայն կաշկանդած ժանտ շղթաներուն փշրումը համարեց իր քարոզչութեան, գաղափարախօսութեան եւ մարտնչումին թիրախներէն մին:

Հնչակեան ընկերային արդարութեան գարթօնքին առաջին սուրհանդակները եղան Օսմանեան Կայսրութեան եւ Արեւմըտեան Հայաստանի մէջ: Թէեւ ժողովուրդը տակաւին թերահաս, անիրազեկ, պարզունակ, դժուարութեամբ ըմբռնելով հանդերձ դասակարգային հակամարտութեան խորքային բովանդակութիւնը, Ս.Դ.Հնչակեան Կուսակցութեան ընդմէջէն տեսաւ իր ազգային ազատագրութեան ջատագովի առընթեր՝ արդար վարչակարգի մը գոյառման լուրջ եւ մարտական շարժումը, գաղափարական դպրոցը, աշխատաւորագիւղացիական դասակարգին թուրն ու վահանը: Պատահական չէ որ Ս.Դ.Հ.Կ.-ի շարքերէն տողանցեցին նաեւ ընկերային արդարութեան նուիրեալ գրիչներ ու մարտիկներ, տեսաբաններ ու քարոզիչներ: Այս առումով, Մայիս 1-ը՝ բանուորութեան միջազգային օրը, Ս.Դ.Հնչակեան Կուսակցութեան սեփական տօնն է իր գաղափարական ու մարդկայնական բովանդակութեամբ:

Գաղափարական մեր դպրոցի առաջին աշակերտները, իրենց դաստիարակչական առաջին քայլերուն կը սորվին երգել՝

Բանուորութիւնը հաստատ կամք ունի,
Պատրաստ բանակ է, երբեք վախ չունի:

Այսօր, այդ հզօր բանակը ողջունելու օրն է: Թէկուզ արհամարհուած, բայց՝ բարիք պարգեւող, ճնշումին ծանր լուծը խորտակող բանակին օրն է: Հետեւաբար՝ բանուորներ բոլոր երկիրներու, ցնծացէք:

Ողջո՜յն բանուորական մեծ ու միջազգային բանակին:

(ԱՐԱՐԱՏ)

ՃԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՄԼՈՅ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ապրիլ 24, 2014-ին Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը Կ.Պոլսոյ մէջ իր մասնակցութիւնը բերաւ Հայոց Ցեղասպանութեան ոգեկոչման ձեռնարկներուն: Այս առաջին անգամն էր որ հայկական քաղաքական կուսակցութիւն մը կը մասնակցի Թուրքիոյ մէջ Ապրիլ 24-ի ոգեկոչման:

Բոլոր այն հայկական կազմակերպութիւնները, որոնք կ'ուզեն ներդրում ունենալ Հայոց Ցեղասպանութեան իրականութիւնը Թուրքիոյ կողմէ ճանաչման գործին մէջ, պէտք է միանան ընդհանուր հարթակի շուրջ ստեղծելու համար ընդհանուր աշխատանքային եւ համագործակցութեան դաշտ մը Ցեղասպանութեան 100-ամեակի սեմին:

Այս հեռանկարով Կ.Պոլսոյ մէջ հանդիպումներ տեղի ունեցան Թուրքիոյ քաղաքացիական հասարակութեան հետ, յատկապէս Իսթանպուլի Մարդու Իրաւունքներու մասնաճիւղին հետ (Insan Haklari Dernegi), ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ Կանաչներ եւ Ձախ Ապագայ կուսակցութեան (Yesiller ve Sol Gelecek Partisi) հետ:

24 Ապրիլ 2015-ի ոգեկոչումները տեղի պիտի ունենան Անաթոլիոյ աւելի քան 20 քաղաքներու մէջ, ինչպէս նաեւ Կ.Պոլսոյ մէջ այս հարթակի մղումով:

Ժողովուրդը պատրաստ է այս ձեռնարկներուն, այս նպատակով նախաձեռնող խումբեր պիտի կազմուին 2015-ի տարուան ընթացքին եւ յատկապէս Ապրիլ 24-ին:

Այս միջոցառումները կարեւոր են, որովհետեւ առանց Հայոց Ցեղասպանութեան ճամաչման եւ հայ ժողովուրդի արդար իրաւունքներու վերադարձնելուն կարելի պիտի չըլլայ Թուրքիոյ հասարակութիւնը ժողովրդականացնել:

Մենք կոչ կ'ուղղենք բոլոր այն ուժերուն որոնք կը փափաքին աշխատիլ այս միութեան մէջ, որ միակ միջոցն է ապագայի յաղթանակին:

Ս.Դ.Հ.Կ. ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՎԱՐԻԶ ՄԱՐՄԻՆ

Փարիզ, 24 Ապրիլ 2014

ՐԱՖՖԻ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԸ՝ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՅՑԻ ՄԱՍԻՆ «ԲԱՑԱՌՈՒՄ Է ՈՐ ԵՍ ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ ՄԻ ԲԱՆ ԱՍԵՄ, ՍՏԱՄԲՈՒԼՈՒՄ՝ ԱՅԼ»

5

վերադառնալ հայրենիք»:

Դառնալով իր այցին՝ Րաֆֆի Յովհաննիսեանը պատմեց, որ առիթ է ունեցել ելոյթ ունենալ Թալէաթ Փաշա հրապարակից, ինչպէս նաեւ Շեյր համալսարանում կազմակերպուած սեմինարին: Իսկ կենտրոնական միջոցառումը Թաքսիմ հրապարակում էր: «Ես առիթ ունեցայ նաեւ հանդիպել պոլսահայ երիտասարդութեան հետ եւ չատ ուրախ էի, որ այնտեղ կայ մի սերունդ, որն իր պատմութիւնը գիտակցում եւ ընկալում է»,- ասաց նա եւ աւելացրեց, որ իր հարցազրոյցներում մեխը Թուրքիայի վարչապետ Ռեջէփ Թայիբ Էրդողանի ապրիլքսանչորսեան յայտարարութիւնն էր. ըստ նրա՝ վարչապետի ցաւակցութիւնը չատ լաւ ընդունուեց Պոլսի հայերի կողմից՝ մտածելով, որ դա առաջընթաց էր, բայց նրանք, ովքեր ապրում են Սփիւռքում, վերապահումով մօտեցան այդ յայտարարութեանը:

«Սա Թուրքիայի ժխտողական քաղաքականութեան արդիական, վերափաթեթաւորուած տեսակն է, որը չատ լաւ է հնչում արեւմտեան ականջներին: Սա վնասների նուազեցումն էր հարիւրամեակի նախաշեմին, որպէսզի երեւան, որ Թուրքիայում կայ ինչ-որ փոփոխութիւն, իսկ եթէ այդ փոփոխութիւնն անկեղծ է, մենք կը տեսնենք հարիւրամեակին ընդառաջ Թուրքիայի գործողութիւններում»,- ասաց Րաֆֆի Յովհաննիսեանը՝ յաւելելով, որ չատ բան կախուած է, թէ Հայաստանի պետութիւնը եւ հայ ժողովուրդն ինչպէ՞ս կը վերաբերի հարիւրամեակին:

ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ՏԱԳՆԱՊԱԼԻ

2

ուեր:

Յայտնենք, թէ Չորեքշաբթի, 29 Ապրիլ 2014-ին, Սալամիյէ-Հալէպ ճամբուն վրայ դժբախտ պատահարի մը պատճառով փամփուշտի մը զոհ գնաց Րաֆֆի Հէքիմեանը:

Միւս կողմէ, օրեր առաջ Դամասկոսի արեւելեան Ղութայի Մըլեհա չրջանին մէջ բուռն բախումներու հետեւանքով նահատակուեցաւ սուրիական բանակի հալէպահայ զինուոր, 1989-ի ծնունդ Ուիլերմ Մակարը (Մակարեան):

ԿԽՄԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՆ ԱՅՑԵԼԵԼ ԵՆ ՅԱԿՈԲ ԻՆՋԻՂՈՒԼԵԱՆԻՆ

5

վերցուելուց 12 օր յետոյ են միայն տեսակցել:

Բացի այդ, Ատրպէյճանում է գտնւում հայ-ատրպէյճանական սահմանը հատած հայկական ընտանիքը:

2010-ի Յունուարի 10-ին Եղիշէ Գէորգեանը ընտանիքով փախել է արդարադատութիւնից: 56-ամեայ Գէորգեանը նախկինում 8 անգամ դատապարտուել է գողութիւնների, կողոպուտի եւ այլ յանցագործութիւնների համար:

ՀՀ-ՈՒՄ ՀԱՐՑՈՒԱԾՆԵՐԻ 76%-Ը ԴՐԱԿԱՆ Է ԳՆԱՀԱՏԵԼ ՂՐԻՄԸ ԻՐ ԵՐԿՐԻ ԿԱԶՄ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼՈՒ ՌԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

2

73%-ի կարծիքով Հայաստանը պէտք է ճանաչի Ղրիմի անկախութիւնը, 12%-ն ասել է, թէ՝ ոչ, իսկ 15%-ը տուել է այլ պատասխաններ:

«Հայաստանում առկա՞յ է Ուքրաինայի նման արիւնալի յեղափոխութեան նախադրեալ» հարցին հետազօտութեան մասնակիցների 65%-ը տուել է բացասական, 25%-ը՝ դրական, իսկ 10%-ը՝ այլ պատասխան:

LE MONDE. «ԿԱՄԱՅ ԹԷ ԱԿԱՄԱՅ, ԹՈՒՐՔԻԱՆ ՊԷՏՔ Է ՃԱՆԱՉԻ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

2

չխաբուեցին: Ապրիլի 24-ին երկուսն էլ ողջունեցին «կատարուած քայլը» սակայն չարունակեցին կոչ անել վերջնականապէս ճանաչել Ցեղասպանութիւնը: Ֆրանսիան առաջ չի գնայ. 2011թ.-ի Դեկտեմբերի 22-ին Սահմանադրական Խորհրդի կողմից օրէնքի չեղեալ յայտարարումից յետոյ Փարիզը կարծես հրաժարուել է Ցեղասպանութեան փաստի ժխտումը քրէականացնող օրէնքի ընդունումից:

ԳԱՀԻՐԷ

ՄԵՐՃԱՆԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ

ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ

Կիրակի, 18 Մայիս 2014, երեկոյեան ժամը 6:30-ին

Հովանաւորութեամբ՝

ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ Ս. ԵՊՍԿ. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆԻ

Բարեխնամ Առաջնորդ Եգիպտոսի Հայոց Թեմի

Նախագահութեամբ՝

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՊԵՏՐՈՍ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ 2014 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ Ա. ՆԻՍՏ

Աղեքսանդրիոյ Պատկառելի Թեմական Ժողովի Ա.Նիստը պիտի գումարուի Ուրբաթ, 16 Մայիս 2014-ի երեկոյեան ժամը 5:00-ին, Ազգային Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ:

ԴԻՒԱՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Աղեքսանդրիոյ Հայ Բարեսիրաց Մարմնի Հոգաբարձութիւնը իր խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ, Կիրակի 13 Ապրիլ 2014 Ծաղկազարդի Տօնին առթիւ, JUNGLE Ճաչասրահին մէջ կազմակերպած տարեկան ճաչկերոյթին առթիւ.

Եգիպտահայոց Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Սրբ. Եպսկ. Մնացականեանին որ իր բարձր հովանաւորութիւնը շնորհեց.

Տէր եւ Տիկին Դանիէլ եւ Մայտա Ծոճոեաններուն որոնք սիրով ընդունեցին օրուան նախագահութիւնը.

Ինչպէս նաեւ այն բոլոր ազնիւ ազգայիններուն որոնք ընդառաջեցին մեր հրաւէրին եւ ներկայ գտնուեցան ճաչկերոյթին յաջողութեան:

ՀԱՅ ԲԱՐԵՍԻՐԱՑ ՄԱՐՄՆԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ

Կիրակի 8 Յունիս 2014

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԵՐԵԿՈՅ

Կը խնդրուի նկատի ունենալ եւ չխաչաձեւել

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը ծանուցանենք եգիպտահայ յարգոյ մեր հասարակութեան, որ Առաջնորդարանին մօտ տրամադրելի են արեւմտահայերէն «Նոր Կտակարան»-ներ:

Փափաքողները, ունենալու համար, կրնան դիմել Ազգային Առաջնորդարան:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԷՐՁԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2056.00
21 կիրատ՝ կրամը		257.00
18 կիրատ՝ կրամը		217.50

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع

TCHAHAKIR
Armenian Weekly

P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1724 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 15 ՄԱՅԻՍ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. Ղիկ. عدد رقم ١٧٢٤ الخميس ١٥ مايو ٢٠١٤

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՅՑԸ ՎԱՏԻԿԱՆ

Հռոմի Ֆրանչիսկոս Պապը Մայիս 8-ին ընդունեց Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը:

Քննարկումներուն ընթացքին Պապը յայտարարեց, որ նահատակներու արիւնը քրիստոնեաները միաւորող սերմն է:

Գնահատելով երկու եկեղեցիներուն միջեւ յարաբերութիւնները Պապը ըսաւ. «անցեալ դարի ողբերգական իրադարձութիւններու ժամանակ յանուն Քրիստոսի արիւն հեղած նահատակներու թիւը, անկասկած, աւելի է քան առաջին դարերու նահատակներուն թիւը: Այդ իմաստով, հայ ժողովուրդի զաւակներու մարտիրոսուիլը պատուաւոր տեղ կը գրաւէ»:

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՔԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՃԱՆՉՑԱՒ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Խորհրդարանի Յանձնախումբին առջեւ վկայութիւն կու տան հայ համայնքի ներկայացուցիչներ:

Մայիս 8-ին, Քալիֆորնիոյ Նահանգային Խորհրդարանը իր ընդհանուր նիստի ընթացքին, 70 կողմ եւ 1 դէմ ձայներով վաւերացուց թիւ 32 բանաձեւը, որ կոչ կ՚ընէ Միացեալ Նահանգներուն ճանչնալու Լեռնային Ղարաբաղը որպէս անկախ պետութիւն եւ անոր ինքնորոշման եւ ժողովրդավարական անկախութեան իրաւունքը:

Շաբթուայ սկզբնաւորութեան խորհրդարանի Օրինագիծերու Յանձնախումբը 9 կողմ, 1 դէմ եւ 1 ձեռնպահ ձայներով վաւերացուցած էր 32 բանաձեւը, զայն դնելով ընդհանուր ժողովի օրակարգին վրայ:

Բանաձեւը, որ ներկայացուած էր Խորհրդարանի անդամ Մայք Կաթոյի կողմէ, Քալիֆորնիան, իր 40 միլիոն բնակչութեամբ կը դարձնէ ամենաբազմամարդ պետական միաւորը, որ կը ճանչնայ Ղարաբաղի Անկախութիւնը:

«Ինծի համար մեծ ուրախութիւն էր համագործակցիլ Ամերիկահայ համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ, Բանաձեւի յաջողութիւնը ապահովելու գծով»,- այս առթիւ յայտարարեց Մայք Կաթօ, որ Խորհրդարանէն ներս կը ներկայացնէ Լոս Անճելըսի հայաշատ շրջանները:

Նախքան քուէարկութիւնը, Օրինագիծերու Յանձնաժողովին առջեւ վկայութիւն տուին Հայ Ամերիկեան Խորհուրդի ատենապետ Սեւակ Խաչատուրեան, Հայ Դատի Յանձնախումբի անդամ Նորա Յովսէփեան եւ Արցախի գրաւեալ Շահումեանի նախկին բնակիչ Ալին Նալպանտեան եւ Ատրպէյճանցիներու մէկ ներկայացուցիչը:

Այսպիսով Քալիֆորնիան դարձաւ Ամերիկեան հինգերորդ նահանգը, Ռոտ Այլընտէն, Մասաչուսէթցէն, Մէյնէն եւ Լուիզիանայէն ետք, որ պաշտօնապէս կը ճանչնայ Լեռնային Ղարաբաղը որպէս անկախ պետութիւն:

Մտավախութիւն կար, ու Մինսկի խումբէն ներս Ամերիկայի ներկայացուցիչի յայտարարութիւններէն ետք, Պետական Գրասենեակը կրնայ ճնշում բանեցնել Նահանգային Խորհրդարանի ղեկավարութեան վրայ, որպէսզի Բանաձեւը քուէարկութեան չդրուի, սակայն, նման երեւոյթ չպարզուեցաւ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՕԼԱՆՏԻ ԹՂԹԱԾՐԱՐՆԵՐԸ՝ ԱՌԵՒՏՈՒՐ ՈՒ ԱՐՑԱԽ

Պետական այցելութեամբ Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանտ Մայիս 12-ին ժամանեց Երեւան, ուր Զուարթնոց օդակայանին մէջ դիմաւորուեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանի կողմէ: Օլանտին կ՚ընկերակցէր բազմաթիւ պատասխանատուներէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը:

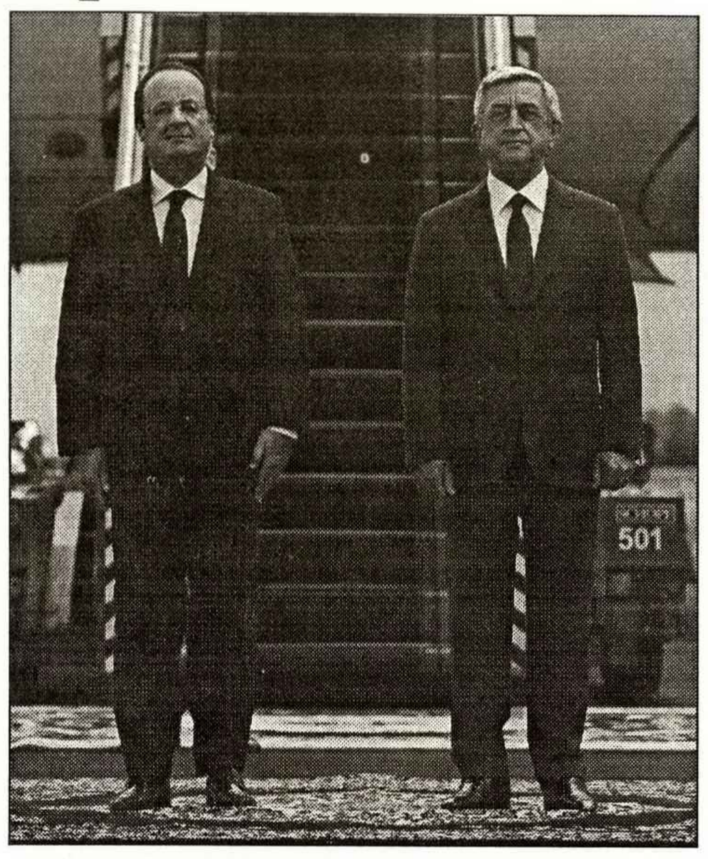

Օդակայանին մէջ զինուորական պահակագունդը նուագեց երկու երկիրներու քայլերգները, որմէ ետք նախագահներ Սարգսեան եւ Օլանտ բացումը կատարեցին հայ-ֆրանսական առեւտրական համաժողովին, մասնակցութեամբ մեծ թիւով գործարարներու եւ պաշտօնեաներու:

Իր արտասանած ուղերձին մէջ Հայաստանի նախագահը նշեց, որ Երեւան ներդրումային հետաքրքրութիւն կրնայ ներկայացնել հիւլէական ուժանիւթի մարզին մէջ: Սարգսեան ներկայացուց երկու ժողովուրդներուն եւ երկիրներուն միջեւ պատմական յարաբերութիւնները եւ չեշտեց առեւտրատնտեսական մարզին մէջ համագործակցութիւնը ամրապնդելու կարեւորութիւնը: Նախագահ Սարգսեան նաեւ նշեց, որ Հայաստանի մէջ ֆրանսական ներդրումները վերջին 6 տարիներուն ընթացքին հատած են մէկ միլիառ տոլարի սահմանագիծը: «Մենք տնտեսական համագործակցութեան յետագայ զարգացումը շատ կը կարեւորենք եւ կը նպատակադրենք զայն հասցնել քաղաքական երկխօսութեան բարձր մակարդակին», ըսաւ Սարգսեան:

Անոր համաձայն, Հայաստան պատրաստ է ֆրանսական ներդրումներ ընդունելու: Նախագահը վերահաստատեց, որ Մաքսային Միութեան անդամակցելու որոշումը ոչ մէկ ձեւով պիտի չնուազեցնէ Եւրոմիութեան դերակատարութիւնը՝ տնտեսական մարզին մէջ:

Օլանտ համաժողովին ընթացքին յայտարարեց, որ Ֆրանսա կ՚ողջունէ Հայաստանի եւրոպական համարկումի առաջարկը:

Անոր համաձայն, Հայաստան Վիլնիւսի գագաթաժողովին ընթացքին ցոյց տուաւ իր կամքն ու ընտրութիւնը: Ֆրանսայի նախագահին համաձայն, պէտք չէ կանգնիլ Եւրոմիութեան եւ Մաքսային Միութեան միջեւ բարդոյթի առջեւ: «Եւ կը ցան կամ մտածել այն մասին, թէ ինչպէս Հայաստան կրնայ կազմակերպել Եւրոմիութեան հետ համարկումը այնպէս, որ այդ չխանգարէ Մաքսային Միութեան հետ յարաբե-

6

ՄԻՆՍԿԻ ԽՈՒՄԲԻ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՀԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ Է ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱՐՑԸ ԼՈՒԾՄԱՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԷՏԵՐԸ

ԵԱՀԿ Մինսկի խումբէն ներս Միացեալ Նահանգները ներկայացնող համանախագահ, դեսպան Ճէյմս Ուորլիք «Լեռնային Ղարաբաղ. Կարգաւորման ուղիներ» թեմայով ելոյթ ունեցած է «Քարնըկի» հիմնադրամէն ներս:

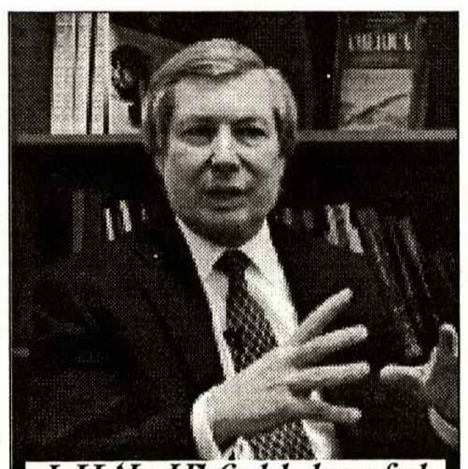

ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահ, դեսպան Ճէյմս Ուորլիք

«Խաղաղութիւնը հասանելի է: Կողմերը հասած են այնպիսի կէտի, երբ հետագայ ընթացքի վերաբերեալ դիրքորոշումները շատ բեւեռացուած չեն: Շարք մը առիթներով անոնք գրեթէ եկած են համաձայնութեան», արձանագրած է դեսպան Ուորլիք, աւելցնելով, - «Միացեալ Նահանգները երկու ղեկավարներուն անդադար կը քաջալերէ կրկին հանդիպում ունենալ յառաջիկային եւ օգտագործել այս հնարաւորութեան պատուհանը, երբ խաղաղութիւնը կարելի է»:

Ելոյթի պատճէնը, որու մասին դեսպան Ուորլիք Թուիթըրի իր էջին վրայ գրած էր, ըսելով թէ ան կը ներկայացնէ ԱՄՆ-ի պաշտօնական քաղաքականութիւնը Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման հարցով, հայերէնով թարգմանաբար հրապարակուած է Հայաստանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատան կայքէջին վրայ:

«Կայ սկզբունքներու, ըմբռնումներու ու փաստաթուղթերու ամբողջութիւն մը, որ արդէն շրջանառութեան մէջ դրուած է եւ կ՚ուրուագծուի համաձայնութիւնը. եւ ոչ ոք չէ առաջարկած, որ մենք զանոնք մէկ կողմ դնենք: Մարտահրաւէրը այն է, որ ճանապարհ գտնենք օգնելու կողմերուն, ձեռնարկել այդ վերջին համարձակ քայլը մնացեալ տարակարծութիւնները կամրջելու ու իրենց ժողովուրդներուն ապահովելու խաղաղութիւն ու կայունութիւն, որուն անոնք արժանի են», - ըսած է Մինսկի խումբի ամերիկացի համանախագահը:

Ուորլիք նաեւ ներկայացուցած է ընդունուած փոխզիջման հիմնական տարրերը, յայտնելով, որ անոնք կը կազմեն Մինսկի խումբի ու Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան վերաբերեալ ԱՄՆ քաղաքականութեան հիմքը եւ ընդգծած է, որ անոնք պէտք է դիտարկուին որպէս անբաժանելի ամբողջականութիւն:

Ըստ Ամերիկացի դիւանագէտին, համաձայնութեան հիմնական տարրերը կը կազմեն հետեւեալ կէտերը.

2

«ՖՈՐՊՍ» ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆԸ ՅՕԴՈՒԱԾ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ամերիկեան յայտնի «Ֆորպս» երկշաբաթաթերթը, որ գլխաւորաբար նուիրուած է տնտեսական հարցերու ուսումնասիրութեան եւ հռչակաւոր է աշխարհի ամենահարուստ անհատներու իր տարեկան ցուցակով, Մայիս 6-ին իր կայքէջին վրայ յօդուած մը հրապարակած է՝ Հայկական ցեղասպանութեան նուիրուած:

Յօդուածը ստորագրած

6

ԼԻԲԱՆԱՆ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏ ՎԵՐԱԿԱԶՄԵԱԼ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐԻՆ ԱՅՑԸ ԼԻԲԱՆԱՆ

Մայիս 2-էն 6, Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Լիբանանի Շրջանի հիւրն էր Թուրքիոյ Սոցիալիստ Վերակազմեալ Կուսակցութեան (SYKP) հիմնադիր եւ Ժողովուրդներու Դեմոկրատական Կուսակցութեան (HDP) Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Քատիր Աքըն։

Հիւրը անցեալ տարի Յունիսին, Կ. Պոլսոյ մէջ Հնչակեան Քսան Կախաղաններու 98-րդ ամեակի ոգեկոչման կազմակերպիչներէն էր։

Այցելութեան նպատակը Հնչակեան Կուսակցութեան, Փարամազի եւ Քսաններու կախաղան բարձրանալուն մասին արխիւային եւ ստոյգ տեղեկութիւններ հաւաքելն էր։ Այդ նիւթերը յաջորդ տարի Ցեղասպանութեան 100-ամեակին, ինչպէս նաեւ Քսաններու 100-ամեակին առթիւ պիտի ծառայեն որպէս նիւթ կարգ մը ձեռնարկներու համար։

Յարգելի հիւրը չորս օրերու ընթացքին ծանօթացաւ Լիբանանի զբօսաշրջիկային վայրերուն, հայկական գաղութի կառոյցներուն, այցելեց դպրոցներ, ակումբներ եւ «Արարատ» օրաթերթ։

Մայիս 4-ի առաւօտեան, երկար հանդիպում մը տեղի ունեցաւ ընկ. Տօքթ. Եղիկ Ճէրէճեանի հետ, ուր Աքըն ծանօթացաւ ՍԴՀԿ-ի հարուստ արխիւին։

Նոյն օրը երեկոյեան, Աքըն եւ իր տիկինը ներկայ գտնուեցան ՆՍՄՄ-ի «Արեգ» պարախումբի աննախընթաց կալայի ելոյթին։

ՍԴՀԿ-ՍՈՑԻԱԼԻՍՏ ՎԵՐԱԿԱԶՄԵԱԼ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ (ԹՈՒՐՔԻԱ) ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Երկուշաբթի, 5 Մայիսին, Քատիր Աքըն Պէյրութի մէջ հանդիպում ունեցաւ ՍԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան ներկայացուցիչ ընկերներ՝ փոխ-ատենապետ Սեպուհ Գալփաքեանի եւ Տօքթ. Եղիկ Ճէրէճեանի հետ։

Քատիր Աքըն բացատրեց իր կուսակցութեան ծրագիրը, ուր յատուկ նշում կայ Հայոց Ցեղասպանութեան մասին։ Ան նաեւ յայտնեց որ իր ներկայացուցած՝ Թուրքիոյ սոցիալիստները կ'ընդունին որ Թուրքիոյ մէջ սոցիալիստական մտքի առաջին տարածողները հնչակեանները եղած են։

ՍԴՀԿ-ի ներկայացուցիչ ընկերները Քատիր Աքընին ծանօթացուցին ՍԴՀԿ 20-րդ համագումարի այն որոշումը, ուր կուսակցութիւնը ձեռք կ'երկարէ եւ կը գործակցի բոլոր այն յառաջադէմ, դեմոկրատ եւ լայնախոհ թուրք կազմակերպութիւններուն հետ, որոնք կ'ընդունին Հայոց Ցեղասպանութեան իրողութիւնը եւ հետեւողական կ'ըլլան իրենց սկզբունքներուն մէջ։

ՔԱՏԻՐ ԱՔԸՆԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ

Երկուշաբթի, 5 Մայիսի երեկոյեան, Քատիր Աքըն ՀԿԲՄ-ի Սահակեան-Լ. Մկրտիչեան Գոլէճի սրահին մէջ հանդիպում ունեցաւ լիբանանահայութեան քաղաքական, մտաւորական, կրօնական, ազգային եւ մշակութային շրջանակներ ներկայացնող հանրութեան մը հետ։

ՍԴՀԿ Լիբանանի շրջանի ատենապետ ընկ. Ալեքսան Քէօշկէրեան ներկայացուց Քատիր Աքընը։

Քատիր Աքըն (աջին) ելոյթ կ'ունենայ Սահակեան-Լ. Մկրտիչեան Գոլէճի սրահէն ներս։ Կողքին՝ ընկ. Ալեքսան Քէօշկէրեան։

Քատիր Աքըն բացատրեց իր կուսակցութեան համոզումները Հայոց Ցեղասպանութեան իրողութեան, Թուրքիոյ ներկայ քաղաքական իրավիճակին, Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններուն եւ հատուցման հարցին մասին։

Ան չեշտեց, որ իրենք անվերապահօրէն ընդունած են Հայոց Ցեղասպանութիւնը եւ Անատոլիայի մէջ ապրող յոյն, ասորի, եզիտի եւ այլ բնիկ ազգերու դէմ եղած ցեղասպանութիւնները։

Ան յատկապէս նշեց, որ Հայոց Ցեղասպանութիւնը Իթթիհատ վէ Թէրաքքը կուսակցութեան ազգայնամոլական գաղափարախօսութեան եւ այդ հողերուն վրայ ազգային պետութիւն մը հիմնելու ծրագրին հետեւանքն էր։ Երկարօրէն խօսելով անդրադարձաւ Թուրքիոյ Հանրապետութեան պատասխանատուութեան մասին, եւ ըսաւ. «Թուրքիոյ Հանրապետութիւնը պէտք է առերեսուի իր պատմութեան հետ, ճանչնայ Ցեղասպանութիւնը, հատուցէ վնասները եւ հայերը վերադառնան իրենց գիւղերը եւ քաղաքները»։ Անդրադառնալով Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան պատմութեան, ան ըսաւ. «Ծանօթանալով արխիւներուն՝ հիացայ, նոյնիսկ պահ մը զգացուած էի, դուք այդ երկրի (Թուրքիոյ) առաջատարներն էք։ Հայ եւ յոյն ընկերվարականներն էին որ համամարդկային գաղափարները առաջինը մտցուցին Օսմանեան Կայսրութիւն»։

Ներկաները նոյն մտահոգութիւններուն շուրջ օրուան բանախօսին ուղղեցին հարցումներ։

Հանդիպումը փակեց ընկ. Տօքթ. Եղիկ Ճէրէճեան, նշելով որ հինգ տարի առաջ «Թաքսիմ» հրապարակին վրայ սկսած Ապրիլ 24-ի նշումը, որ եղաւ հինգ թուրք մտաւորականներով, այս տարի 5000-ի հասած է։ Ան անոր մէջ գտաւ Ցեղասպանութեան ճանաչման գործնական ազդակներէն մին։

Ընկ. Եղիկ իր խօսքը փակեց ըսելով. «Մեզի երկարած ձեռքը մենք բռնեցինք եւ ամուր սեղմեցինք»։

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԱՆԳԱՐԱ ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմէթ Դաւութօղլու, Բրիտանական «Տը Կարտիըն» թերթին մէջ լոյս տեսած յօդուածի մը մէջ խօսելով 1915 թուականին հայերու կրած «անմարդկային» տառապանքներու մասին, երկխօսութեան կոչ ըրած է Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ։

Դաւութօղլու կարծիք կը յայտնէ, որ Ապրիլ 23-ին Թուրքիոյ վարչապետ Ռեջէփ Թայիփ Էրտողանի տարածած աննախադէպ յայտարարութիւնը, որով ան Թուրքիոյ պետութեան անունով ցաւակցութիւն յայտնած էր «20-րդ դարու սկզբին իրենց կեանքը կորսնցուցած» հայերու թոռնիկներուն, նման երկխօսութեան եզակի հնարաւորութիւն կ'ընձեռէ։ Դաւութօղլուն սակայն, Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչնալու Անգարայի պատրաստակամութեան մասին որեւէ խօսք չ'ըներ։

«Թուրքերը եւ հայերը յարաբերութիւններ ունեցած են դարեր շարունակ», - կը գրէ թուրք նախարարը, - «Հայերը Օսմանեան կայսրութեան ամենալայն կերպով միաձուլուած համայնքներէն էին, որոնք մեծապէս հարստացուցած են կայսրութեան ընկերային, մշակութային, տնտեսական եւ քաղաքական կեանքը եւ մեծ արժէք ներկայացուցած են կայսրութեան զարգացման տեսակէտէն՝ պատերազմներու եւ խաղաղութեան յաջորդական շրջաններուն»։

Շարունակելով՝ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարը կը գրէ, թէ հայերը «մեծապէս տուժած են» Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներուն։

«Հայկական համայնքի մի զգալի մասի տեղահանման հետեւանքները անընդունելի էին եւ անմարդկային», - կ'աւելցնէ Դաւութօղլու, զգալիօրէն հեռանալով տասնամեակներ շարունակ Հայոց ցեղասպանութեան ժխտման՝ Թուրքիոյ արտաքին քաղաքականութեան հիմնական թէզերէն։ Այսուհանդերձ, Դաւութօղլու իր յօդուածին մէջ կրկին կը խօսի պատերազմի տարիներուն նաեւ մահմետականներու մահուան եւ

6

ԱՐԱՐԱՏԻ ՓԵՇԵՐՈՒՆ ԱՊՐՈՂ ԻՍԼԱՄԱՑԱԾ ՀԱՅԵՐԸ ՅՈՅՍ ՈՒՆԻՆ ԳՏՆԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԻՐԵՆՑ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐԸ

Արարատի ստորոտին բնակող իսլամացած հայեր

Թուրքիայի վարչապետ Ռեջէփ Թայիփ Էրդողանի՝ «1915թ.-ի դէպքերին առնչուող» ցաւակցական ուղերձը Արարատի (Թուրքերը կոչում են Աղրը Դաղ) փեշերին բնակուող եւ ժամանակի ընթացքում իսլամացած հայերին շատ է ուրախացրել, գրում է թուրքական «Սթար» թերթը։

Նրանք նշում են, որ իրենց հիմնական ցանկութիւնն այն է, որ տարիներ շարունակ որեւէ լուր չունեցած իրենց հարազատները գտնեն իրենց։

Արարատի ստորոտին գտնուող, նախկինում հիմնականում հայաբնակ գիւղերում մնացածները պահանջում են բացել հայ-թուրքական սահմանը։

Նրանք նշում են, որ այստեղ բնակւում են տարիներ շարունակ, իսկ իրենց պապերը ստիպուած են եղել լքել այստեղի բնակավայրերը։

Նրանք Էրդողանի յայտարարութիւնն առաջընթաց են համարում եւ ուրախանում են։

Ժամանակի ընթացքում իսլամն ընտրած գիւղացիներն ասում են. «Հայաստանն ու Թուրքիան թող բացեն սահմանը։ Հանգիստ գնանք մեր հարազատներին հիւր, տարիներ մեր մերձաւորներից լուր չունենք»։

68-ամեայ Ջէքի Շ.-ն նշում է, որ իրենք շատ երջանիկ են, որ Թուրքիայի վարչապետն առաջին անգամ հասկացել է իրենց ցաւը։

«Դա աննկարագրելի ուրախութիւն է մեզ համար։ Մեր պապերն այստեղից արտաքսուել են։ Մնացել ենք մենք։ Տարիներ շարունակ այստեղ ապրել ենք խաղաղութեամբ»,-ասում է նա՝ նշելով, որ իր զաւակներն ու թոռները Հայաստանում բնակուող իրենց մերձաւորներին տեսնել են երազում։

ՄԻՆՍԿԻ ԽՈՒՄԲԻ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՀԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ Է ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱՐՑԸ ԼՈՒԾՄԱՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԷՏԵՐԸ

1

Առաջին, նկատի առնելով Լեռնային Ղարաբաղի բարդ պատմութիւնը, վերջնական ճակատագիրը պէտք է ճշդուի ապագային կայանալիք հանրաքուէի միջոցաւ։

Երկրորդ, նախկին Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար մարզի սահմաններէն ներս գտնուող տարածքին վրայ պէտք է հաստատուի ժամանակաւոր կարգավիճակ՝ նուազագոյնը ապահովութեան եւ ինքնակառավարման երաշխիքներով։

Երրորդ, գրաւեալ տարածքները, որոնք կը գտնուին Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ, պէտք է վերադարձուին Ատրպէյճանի հսկողութեան տակ։

Չորրորդ, պէտք է հաստատուի միջանցք՝ Հայաստանը եւ Լեռնային Ղարաբաղը իրարու կապող։ Ան պէտք է ըլլայ բաւականաչափ լայն, ապահով անցք տրամադրելու համար, սակայն պէտք չէ ընդգրկէ ամբողջ Լաչինի շրջանը։

Հինգերորդ, մնայուն լուծում ապահովելու համար, գաղթականներն ու տեղահանուածները պէտք է վերադառնան իրենց նախկին բնակարանները։

Վեցերորդ, համաձայնութիւնը պէտք է ընդգրկէ միջազգային ապահովութեան երաշխիքներ, ներառեալ խաղաղապահ ուժեր։

Դեսպան Ուորլիքի կարծիքով ժամանակը եկած է որպէսզի Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ղեկավարները իրենց ժողովուրդները պատրաստեն խաղաղութեան, փոխադարձ վստահութեան երաշխիքներ ստեղծելով։

ԶԱՀԱԿԻՐ

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ
(2007-2012 -ի առաջին կէսը)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՄԵՆՔ ԵՆՔ ԱՅՍ ՔԱՂԱՔԻ ՏԷՐԸ

Հիմնուած է 2010-ին:

Մաշտոցի Այգիի աքթիւիսթները

Ֆէյսպուքի կայքէջ՝ նոյն անունով:

Ֆէյսպուքի մէջ աքթիւիսթները յայտարարած են իրենց նշանաբանը.

«Երեւանի այգիները եւ հանրային տարածքները գնալով աւելի յաճախ են զոհ դառնում մասնաւոր շահերով պայմանաւորուած շինարարութեանը եւ բնութեան հանդէպ անխնայ վերաբերմունքին: Դա անդառնալի վնաս է հասցնում երեւանցիներիս կեանքին եւ առողջութեանը: Երբեմնի լայնարձակ զբօսայգիներից մայրաքաղաքում մնացել են մի քանի ծառախմբեր, որոնք այլեւս բաւարար թթուածին չեն արտադրում քաղաքի բնակիչների համար: Կանաչ տարածքների այսպիսի ոչնչացման եւ ծառահատման արդիւնքում հիւանդութիւնների կտրուկ աճ է արձանագրւում:

«Հիւանդանում է նաեւ Երեւանը: Փոխւում է նրա դէմքը: Այգիները, որոնք մաս են կազմում քաղաքի ճարտարապետութեան, վերացւում են, իսկ դրանց փոխարէն կառուցւում են քաղաքի տեսքին ոչ համաչունչ, տգեղ ու անորակ շինութիւններ եւ սրճարաններ:

«Արթնանա՛նք, սթափուե՛նք, միասին տէ՛ր կանգնենք մեր սիրելի քաղաքին եւ մեր այգիներին: Միասին ձեւաւորենք հանրային կանաչ տարածքների պահպանման մշակոյթ: Ձեռք ձեռքի պաշտպանենք բնութիւնը եւ մեր ու մեր զաւակների առողջ ապրելու իրաւունքը: Բնութեան եւ մեր սիրելի քաղաքի հանդէպ հոգատարութիւնն ու սէրն այն ուժն են, որի առջեւ կ'անսայ ամէն կամայականութիւն:

«Վերջապէս չնչե՛նք:

«Մեր խմբի նպատակն է օգտագործել բոլոր իրաւական միջոցներն ու հասարակական կարծիքի արտայայտման ձեւերը՝ հանրային եւ ականչ տարածքները ոչնչացնողներին հասարակական եւ իրաւական պատասխանատուութեան ենթարկելու եւ Երեւանի զբօսայգիները պաշտպանելու համար:

«Մե՛նք ենք այս քաղաքի տէրը: Միասին չենացնենք Երեւանը եւ դարձնենք բա՛րձր մշակոյթի քաղաք:»

Ֆէյսպուքի կայքէջը գործունեայ է մինչեւ այսօր, ունի ութ հազարէն քիչ մը պակաս անդամ:

Այսօրուայ ամենէն հետեւողական շարժումներէն մէկն է ան:

Մե՛նք Ենք Այս Քաղաքի Տէրը քաղաքացիական նախաձեռնութեան բազում նուաճումներէն մէկն է Երեւանի Մաշտոցի պուրակի պահպանութեան համար մղած դիմադրութիւնը:

2011-ի աշնան սկսաւ Մաշտոցի պուրակի առեւտրական կրպակներու շինարարութիւնը: 2012 Յունուարին անոնց մեծ մասը կառուցուած էր, իսկ յարդարումը նախատեսուած էր նոյն տարուայ գարնան: Կրպակները գրաւած էին հանրային սեփականութիւնը հանդիսացող կանաչապատ տարածութիւնը: Յունուարի վերջը, Մե՛նք Ենք Այս Քաղաքի Տէրը նախաձեռնութեան կողմէ յատուկ ստեղծուած Մաշտոցի Պուրակի Շարժումը ի զուր պահանջեց դադրեցնել աշխատանքները: Մաշտոցի Պուրակի Շարժումին աքթիւիսթները կը որոշեն իրենց ուժերով պայքարիլ: Արդարեւ, պայքարը ունէր լայն մտահորիզոն, եւ ինչպէս Մարդու Իրաւունքների եւ Ժողովրդավարութեան Ինստիտուտի աքթիւիսթները կը մեկնաբանեն՝ հիմնուած էր գաղափարական սկզբունքներու վրայ.

«– մարդու եւ քաղաքացու հիմնարար իրաւունքների եւ ազատութիւնների պաշտպանութիւնը, գործնական կիրառումն ու վերիմաստաւորումը հայ իրականութեան մէջ

– սէրը, արդարութիւնը, յարգանքը, հոգատարութիւնը եւ սոլիդարութիւնը

– ազատ ու գիտակից անհատականութեան զարգացումն ու ներդաշնակումը հաւաքական զարգացման հետ

– ստեղծագործութիւնը

– բազմամշակութայնութիւնը

– իրաւունքի գերակայութիւնը եւ իրաւահաւասարութիւնը

– բաց, թափանցիկ ու նպատակային/սկզբունքային ներգործուն մասնակցութիւնը

– քաղաքացիական համաձայնութիւնը, համախմբումը, հորիզոնական համագործակցութիւնն ու հաշուետուութիւնը

– գիտակից նուիրուածութիւնը, կամաւոր, մտածուած, արմատական ու յանձնառու ակտիւիզմը:»(52)

Հարցերը կը զարգանան հետեւեալ կերպով.

11-21 Փետրուար 2012. հակառակ ցուրտին, տեղի կ'ունենայ մնայուն նստացոյց, արգիլելու համար շինարարական աշխատանքները:

17 Փետրուար 2012. կանուխ առաւօտեան, ոստիկանութեան հսկողութեան տակ կը վերսկսի կրպակներու շինարարութիւնը: Հակառակ իրենց ջանքերուն, աքթիւիսթները չեն յաջողիր կանգնեցնել աշխատանքները(53):

20 Փետրուար 2012. Լիլիթ Առաքելեան կը գրէ. «Երկուշաբթի մի քանի տասնեակ ակտիւիստներ ճեղքել են ոստիկանների շղթան, մտել Երեւանի Մաշտոցի այգում իրականացուող շինարարութեան հրապարակ՝ ստիպելու շինարարներին դադարեցնել աշխատանքները: Սրան նախորդել են երթը դէպի Երեւանի քաղաքապետարան եւ այգու ճակատագրի հարցով քաղաքապետի հետ բանակցելու անյաջող փորձը: Սակայն գիշերուայ ընթացքում շինարարութիւնը շարունակուել է, եւ առաւօտեան Մաշտոցի այգու կրպակներն արդէն ապակեպատուած էին:»(54)

21 Փետրուար 2012. Երեւանի քաղաքապետը կը տարածէ հրապարակային յայտարարութիւն մը, ուր «լեգիտիմացնում եւ ճանաչում էր քաղաքացիական ակտիւիստներին իբրեւ գործօն եւ հաշուի էր նստում նրանց հետ: Անպատրաստակամութեամբ, քաղաքապետարանը մտնում էր քաղաքացիական-իրաւականի խաղադաշտ: Այս յայտարարութեան մէջ, քաղաքապետը խօսում էր «իրաւունքի լեզուով» եւ գերակայ էր համարում մասնաւոր սեփականութեան իրաւունքը: Քաղաքապետի յայտարարութեան մէջ դրւում էր Հայաստանի համակարգային հիմնախնդիրներից կարեւորագոյնի՝ սեփականութեան իրաւունքի պաշտօնական մեկնաբանութիւնը համակարգի կողմից: Սա անկիւնադարձային ժամանակահատուածներից առաջինն էր պայքարում:»(55)

Ասիկա առիթ մըն էր աքթիւիսթներուն դիմադրութիւնը վերաճեցնել սահմանադրական խօսքի ուժով: «Այդուհետեւ պայքարն արդէն առաջնորդւում էր քաղաքացիական-իրաւականի օրակարգով, հիմնախնդիրները խորացւում էին, պայքարը հնչեղութիւն էր ստանում, մոբիլիզացիան աւելանում էր, հրապարակային պայքար էր գնում իրաւական ու գաղափարական մակարդակներով:»(56)

Ժամանակաւորապէս կը դադրին շինարարական աշխատանքները, բայց ոստիկանութիւնը մշտապէս կը մնայ պաշտպանելու արդէն տեղադրուած, բայց տակաւին չյարդարուած, կրպակները: Յետագայ օրերը աքթիւիսթները Մաշտոցի պուրակին մէջ կը կազմակերպեն զանազան ելոյթներ ու ձեռնարկներ, անգամ մը եւս փաստելով՝ որ աքթիւիզմն ու մշակոյթը տարբեր երեւոյթներ չեն կրնար ըլլալ:

22 Փետրուար 2012. ձեռնարկի նշանաբան՝ «Այգու համար պայքարը շարունակւում է»:

13:00-14:00 – Համերգ կիթառով:

15:00 – Ստեղծագործական մտախաղ՝ *Ձեւակերպելով հանրային տարածքը*:

17:00 – ***Քաղաքացիական ամպիոն***՝ «Երեւանի քաղաքային մշակոյթը. հանրային տարածք», հանդիպում ազգագրագէտ Աղասի Թաթեւոսեանի հետ(57):

23 Փետրուար 2012. ձեռնարկի նշանաբան՝ «Պայքարը շարունակւում է»:

15:00 – Աութիզմ ունեցող երեխաներու ցուցահանդէս:

17:00 – ***Քաղաքացիական ամպիոն***՝ «Շրջակայ միջավայրի վրայ ազդեցութեան փորձաքննութեան մասին օրէնքը, դրա ազդեցութիւնը մեր այգիների ու անտառների վրայ», հանրային զրոյց իրաւաբան Արթուր Գրիգորեանի հետ:

18:30 – Երգեր կիթառով(58):

24 Փետրուար 2012. ձեռնարկի նշանաբան՝ «Պայքարը շարունակւում է»:

15:00-19:00 – Ցուցահանդէս՝ *Ես դէմ եմ շների սպանդին*:

16:30 – ***Քաղաքացիական ամպիոն***՝ «Կառուցապատման անհամատեղելիութիւնը յատակագծի հետ», Գուրգէն Մուշեղեան, ճարտարապետ, Երեւանի գլխաւոր յատակագծի հիմնական հեղինակներէն մէկը:

17:15 – ***Քաղաքացիական ամպիոն***՝ «Ծպուռների յեղափոխութիւն», Տիգրան Խզմալեան, բեմադրիչ(59):

25 Փետրուար 2012. ձեռնարկի նշանաբան՝ «Պայքարը շարունակւում է»:

14:00-16:00 – Հեծանուաերթ, հեծանուավարժանք, անվճար ուսուցում:

15:00 – ***Քաղաքացիական ամպիոն***՝ «Քաղաքականացուե՞լ, թէ՝ ոչ», Էդգար Վարդանեան, քաղաքական վերլուծաբան:

16:00-19:30 – Վլադիմիր Սարոյեանի լուսանկարներու ցուցահանդէս՝ *Երեւանեան այգիների խրոնիկա*:

18:00-18:40 – Հեղինակային ֆիլմի դիտում՝ Հայկ Բիանջեան, *Անհետացող յիշողութիւն*(60):

26 Փետրուար 2012

15:00-18:00 – ***Քաղաքացիական ամպիոն***՝ «Սալաթ կրակոցներով», Մարինէ Պետրոսեան, բանաստեղծ:

15:00-19:00 – Լուսանկարներու ցուցադրութիւն՝ *Մասնաւոր/Հանրային ցուցահանդէս*:

15:30-19:00 – Բնապահպանական ճամբարի լուսանկարային ֆիլմ՝ *Ճիշտ որոշում*:

16:00-17:00 – Քննարկում Հրանտ Մաթեւոսեանի *Ծառերը* ստեղծագործութեան(61):

27 Փետրուար 2012. ձեռնակի նշանաբանն է՝ «Պայքարը շարունակւում է»:

Կը շարունակուի *Երեւանեան այգիների խրոնիկա* խորագիրով լուսանկարներու ցուցահանդէսը(62):

28 Փետրուար 2012. ձեռնարկի նշանաբանն է՝ «Պայքարը շարունակւում է»:

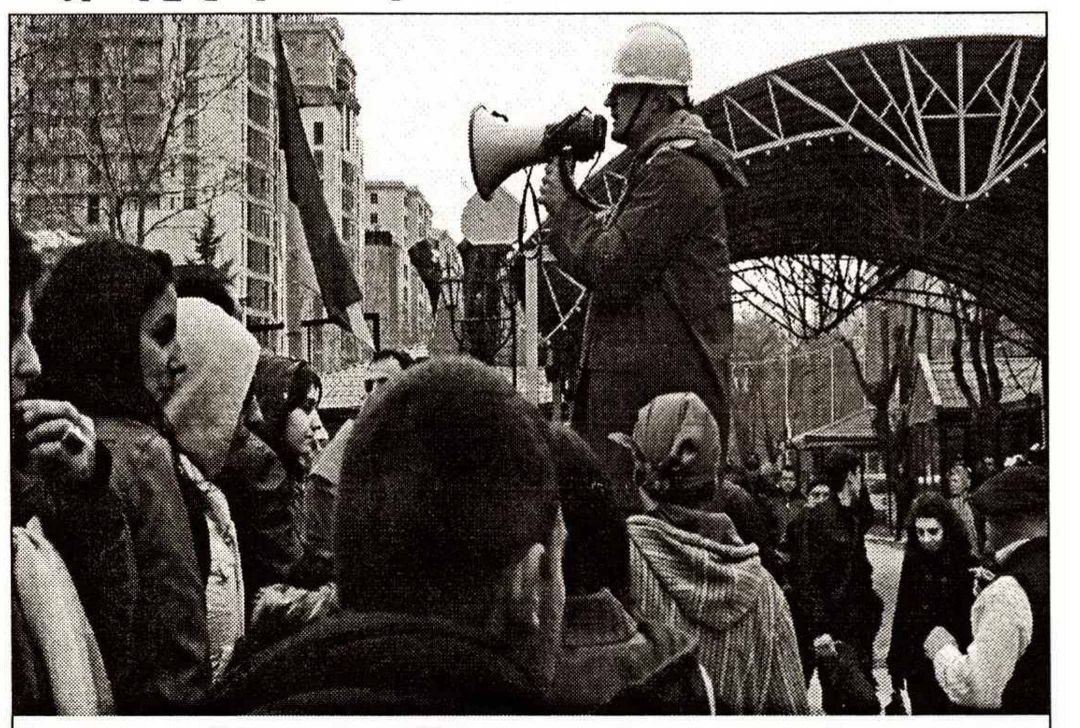

Մաշտոցի Այգիի աքթիւիսթները

11:00-12:30 – Կիթառի անվճար դասընթացքներ:

13:00-15:00 – Սումգաիթի զոհերու յիշատակին նուիրուած մոմավառութիւն պուրակին մէջ եւ երթ դէպի Եռաբլուր:

15:00 – ***Քաղաքացիական ամպիոն***՝ «Գրական ընթերցումներ», Վիոլէտ Գրիգորեան, Յասմիկ Սիմոնեան եւ ուրիշներ:

15:00 – Պետօ Պօղոսեանի ցուցահանդէսը՝ *Երեւանեան տեսարանների ցուցադրութիւն*(63):

3 Մարտ 2012. «Մարտի 3-ին կազմակերպւում է բազմամարդ հանրահաւաք, որտեղ զուգահեռ դրւում են քաղաքաշինական, բնապահպանական, սահմանադրական հիմնախնդիրները, առաջին անգամ շրջանառութեան մէջ է դրւում «ինքնորոշուած քաղաքացի» եզրոյթը, տօնւում է «ինքնորոշուած քաղաքացու» ծնունդը Մաշտոցի պուրակում:»(64)

8 Մարտ 2012

«Հնարաւորութիւն չունենալով ՀՀ արդարադատութեան համակարգում հանրային շահեր պաշտպանելու՝ ակտիւիստները կեանքի կոչեցին «Քաղաքացիական արդար եւ անկախ դատարան»-ի նոր մոդէլ:»(65)

Ահաւասիկ աքթիւիսթներուն խօսքը.

«Արդէն 27 օր է, ինչ մենք՝ ՀՀ քաղաքացիներս ու բնակիչներս, կենսագործում ենք մեր Սահմանադրական իրաւունքներն ու պարտականութիւնները եւ լինելով այս հանրային տարածքի ու սեփականութեան տէրը, մեր քաղաքի եւ պետութեան տէրը՝ պահանջել ենք մեր ծառայողներից՝ քաղաքային եւ այլ մարմինների ներկայացուցիչներից, կատարել իրենց Սահմանադրական գործառոյթներն ու պարտականութիւնները, որի համար էլ վճարւում են հանրութեան կողմից: Մեր յստակ ու օրինական պահանջին նրանք արդէն ինչքան ժամանակ է որեւէ յստակ եւ իրաւական պատասխան չեն տալիս, այլ խուսափում են խճճել կամ երկարաձգել գործընթացը: Փաստելով նրանց անգործութիւնը՝ մենք կեանքի ենք կոչում «Քաղաքացիական անկախ ու արդար դատարան», որը կոչուած է քննելու *հանրային ունեցուածքի ու ազգային հարստութեան զաւթման, կողոպտման, մասնաւորեցման հիմնախնդիրը* մեր պետութիւնում: Քաղաքացիական անկախ եւ արդար դատարանի գործընթացների հիմքում դրուելու են ՀՀ Սահմանադրական իրաւունքները, մարդու հիմնարար իրաւունքներն ու ազատու-

4

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

3

թիւնները: Բոլոր դատավարութիւնները լինելու են թափանցիկ, բաց եւ հրապարակային»(66):

Մարտ 8-ը կիներու միջազգային օրն է: «Մաշտոցի այգին հերթապահող քանի մը տասնեակ աղջիկ յանկարծակի կը ճեղքեն ոստիկանութեան տեղադրած մետաղէ արգելափակոցները, ինչպէս նաեւ ոստիկանական պատը եւ կը գրաւեն կրպակներու ամբողջ տարածքը: Ոստիկանութիւնը կը նահանջի եւ կը հանէ արգելափակոցները:»(67)

13 Մարտ 2012

Աքթիւիսթները կը սկսին եռօրեայ շուրջօրեայ նստացոյց եւ ցուրտէն պատսպարուելու համար կը տեղադրեն վրաններ(68):

14 Մարտ 2012

Ոստիկանութիւնը բռնի ուժով կը գրաւէ վրանները, իսկ աքթիւիսթները կը շարունակեն մնալ(69):

15 Մարտ 2012

Հայաստանի կառավարութիւնը կը քննարկէ կրպակներուն հարցը եւ որոշում կը կայացնէ զանոնք երեք տարի պահել Մաշտոցի պուրակին մէջ, որմէ ետք ապակազմել (demount) եւ փոխադրել Հին Երեւան՝ երբ աւարտած ըլլայ վերջինիս շինարարութիւնը(70):

16 Մարտ 2012

Աքթիւիսթները կը մերժեն ընդունիլ կառավարութեան որոշումը(71):

17 Մարտ 2012

Աքթիւիսթներու «Քաղաքացիական արդար եւ անկախ դատարան»-ը վճիռ կը կայացնէ ապակազմել կրպակները եւ կը յաջողի լայնացնել եւ ամրացնել համախոհներու շրջանակը(72):

31 Մարտ 2012

«Երեւանի Մաշտոցի այգում արդէն մէկուկէս ամսից աւելի է, ինչ շարունակւում են բողոքի ակցիաները կրպակներ տեղադրելու դէմ: Մարտի 31-ին բողոքող երիտասարդութեանն է միացել «աւագ» խումբը, որոնց թւում են Հայաստանում յայտնի դէմքեր: Խումբը փորձել է ապամոնտաժել արդէն տեղադրուած կրպակները, սակայն ոստիկանութիւնը շրջափակել է նրանց եւ թոյլ չի տուել մօտենալ:

«Մաշտոցի այգու ակցիան արդէն աննախադէպ է կոչուել: Անհրաժեշտ գործիքներով զինուած խմբում եղել են ՌԱՀՀԿ տնօրէն Մանուէլ Սարգսեանը, կինօռեժիսոր Տիգրան Խզմալեանը, *Լրագիր* թերթի խմբագիր Հայկազն Գագրիյեանը եւ այլք: Նրանք գիշերը անցկացրել են այգում: Ապրիլ 1-ին նրանց փոխարինելու է եկել միւս խումբը, որում նոյնպէս յայտնի գիտական եւ հասարակական գործիչներ էին:»(73)

29 Ապրիլ 2012

Մաշտոցի այգիին մէջ տեղի կ'ունենան բախումներ աքթիւիսթներուն եւ ոստիկանութեան միջեւ: Վերջինս բերման կ'ենթարկէ 7 անձ(74):

1 Մայիս 2012

Սերժ Սարգսեանի այցելութիւնը Մաշտոցի Այգի, 1 Մայիս 2012

Սերժ Սարգսեան կ'այցելէ այգի: Պատասխանելով աքթիւիսթներէն մէկուն հարցումին, ան կ'ըսէ թէ «կարճ ժամանակահատուածում օրէնքի շրջանակներում այս կրպակները կ'ապամոնտաժուեն:»(75)

Իր հետ էր Երեւանի քաղաքապետ Տարօն Մարգարեան, որուն կը խրատէ ապակազմել կրպակները, մօտաւորապէս ըսելով. «Տարօ՛ն, Աբովեան փողոցը կրպակներից մաքրելը քո մեծ ձեռքբերումն է: Մեր բոլորի ձեռքբերումն է: Դու ճիշտ ես վարուել նաեւ մարդկանց սեփականութեան իրաւունքի հետ կապուած հարցերում: Այո՛, չի կարելի անօրինականութեամբ օրինականութիւն հաստատել: Ամէն ինչ շատ ճիշտ ես արել: Ճիշտ ես վարուել նաեւ այն առումով, որ ժամանակաւոր որոշում ես կայացրել: Փաստօրէն, 2-3 տարում այստեղից պէտք է հանուէր այս ամբողջը, բայց, Տարօ՛ն ջան, ինքդ էլ ես տեսնում, որ սա այնքան էլ գեղեցիկ չէ: Նորից եմ կրկնում՝ քաղաքապետարանը շատ արդիւնաւէտ է աշխատել: Ճիշտ որոշում էք կայացրել, բայց, իրօք, գեղեցիկ չէ, եւ լաւ կը լինի, որ ձեւը գտնես, այս ամէնն ապամոնտաժէք: Սա կը լինի շատ ճիշտ որոշում: 2-3 տարի այս պատկերը չի կարող մեր «աչքը չոյել», իսկ մենք ասել ենք, որ ամբողջ Երեւանում աչք շոյող կառոյցներ պէտք է լինեն, կրկնում եմ՝ օրինական ճանապարհով:»(76)

2 Մայիս 2012

Քաղաքապետը կը ստորագրէ կրպակներու ապակազմութեան որոշումը(77): Անմիջապէս կը սկսին կրպակներու ապակազմութեան աշխատանքները, որոնք կը կատարուին աքթիւիսթներու ինքնուրոյն ջանքերով(78):

Ըստ Սարդարապատ շարժումի խումբի անդամ Ժիրայր Սէֆիլեանին, «վերջին 18 տարում ոչ մի անգամ տեղի չէր ունեցել հասարակութեան յաղթանակը՝ իշխող դասակարգին»: Ըստ իրեն՝ 1994-ի զինադադարէն ետք, Մայիս 1-ը ժողովուրդին յաջորդ մեծ յաթանակն էր(79):

Այս առիթով, Ժառանգութիւն Կուսակցութեան վարչութեան փոխնախագահ Ռուբէն Յակոբեան կ'ըսէ. «Այն, ինչ կատարեց Սերժ Սարգսեանը՝ օրէնքի պահանջ էր: Սա եզակի էր այն առումով, որ իշխանութիւնը ժողովրդի ճնշման տակ յարգում է օրէնքը եւ իրականացնում է օրէնքի պահանջած դրութիւնը: Այս առումով ժողովուրդը զարմացած էր: Բայց ես զարմացած չեմ, ուղղակի մի կողմից կայ ուրախութիւն, որ վերջապէս ականջալուր եղան ժողովրդի պահանջին, միւս կողմից՝ տխրում ես, թէ ինչու ժողովուրդը պէտք է այդքան տառապի, օրեր անցկացնի Մաշտոցի պուրակում, քաչքչոցներ լինեն, տանեն ոստիկանութիւն, եւ ընտրութիւններից մի քանի օր առաջ մէկ էլ պարզւում է՝ նախագահն ասում է, թէ չի կարելի այսպէս, տգեղ է:»(80)

Սակայն աքթիւիստ Եղիա Ներսիսեան իրաւացիօրէն կը բողոքէ. «Մեր պահանջը չէր կայանում միայն տաղաւարները վերացնելուն, մեր պահանջը, որ օրինական երկիր ունենանք եւ ըստ օրէնքի սա դուրս գար, ոչ թէ սիրուն է կամ սիրուն չէ: Սա պարզապէս հասարակական հարթակ է եւ հասարակութիւնը պէտք է սովորի, որ հանրային այգին հանրութեանն է, մենք շարունակելու ենք այստեղ կինօդիտումներ, ցուցահանդէսներ, սա մշակութային հարթակ է, օգնելու ենք այգին կանաչապատելուն:»(81)

Առաւօտ լրագիրը եւս նոյն կարծիքը կ'արտայայտէ.

«Միայն առաջին հայեացքից է Սերժ Սարգսեանը իր PR-ն անում ակտիւիստների հաշուին, իսկ, ըստ էութեան, նա ոչ թէ PR է անում, այլ է՛լ աւելի է սրում Մաշտոցի պուրակի խնդիրը: Բանն այն է, որ ակտիւիստները բարձրացնում էին ոչ միայն կրպակների ապամոնտաժման, այլ ընդհանրապէս դրանց տեղադրման օրինականութեան հարցը, իսկ Սերժ Սարգսեանն այդ հարցից խուսանաւում է եւ այսպէս ասած՝ գեղագիտական հիմքեր է փորձում դնել ապամոնտաժման յանձնարարականի տակ: Այսինքն՝ օրինականութեան խնդիրը, սահմանադրականութեան խնդիրը, որը գլխաւորն է Մաշտոցի պուրակում, շարունակում է մնալ բաց: Աւելին՝ Սերժ Սարգսեանն իր քայլով, ըստ էութեան, է՛լ աւելի է սրում այդ խնդիրը, ոչ թէ նպաստում Մաշտոցի պուրակի խնդրի հանգուցալուծմանը:»(82)

Մարտին եւ Արամայիս Ասլանեաններ կը չեշտեն նոյն կարծիքը.

«Մայիսի 1-ին Սերժ Սարգսեանի անակնկալ այցը Մաշտոցի պուրակ հերթական ապացոյցն էր այն իրողութեան, որ ապրում ենք աւտորիտար՝ մենատիրական երկրում, որտեղ իշխանութիւնը բրգաձեւ ամրոց է: Ասել է թէ բոլոր հարցերը, նոյնիսկ ակնյայտ պարզունակ, լուծւում են ոչ թէ օրէնքով ու պատկան վարչական հաստատութիւններում նստած, բարձր ու կայուն աշխատավարձ ստացող ղեկավարների, մասնագէտների անմիջական գործողութիւններով ու պատասխանատուութեամբ, այլ Բաղրամեան 26-ում, որտեղ էլ, պարզւում է, հենց այդ վիրտուալ բուրգն է: Բրգի գլխին էլ նստած է ամենակարող ու պայծառատես Նորին մեծութիւնը: Նա էլ տեղում՝ պուրակում, տասը րոպէում գտաւ տաղաւարների խնդրի ամենաօպտիմալ լուծումը: «Տարօն ջան, նայի, նայում ենք՝ էդքան էլ գեղեցիկ չի»: Տարօնն էլ այնքան ազդուեց խորաթափանց դիտողութիւնից, որ քիչ մնաց սիրտը կանգ առնի: Տարօնի յուզմունքից այդ օրը բարի «գեղագէտ» դարձած Նորին մեծութեան սիրտն էլ ի պատասխան ցնցուեց. «Տարօն, ամէն ինչ ճիշտ ես արել, քաղաքապետարանը շատ արդիւնաւէտ է աշխատել: Ճիշտ որոշում էք կայացրել, բայց իրօք գեղեցիկ չէ, եւ լաւ կը լինի, որ ձեւը գտնես, այս ամբողջն ապամոնտաժես: Սա կը լինի շատ ճիշտ որոշում:»(83)

4 Մայիս 2012

Մաշտոցի պուրակին աքթիւիսթները հաղորդագրութիւն մը կը տարածեն՝ ուր շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք նպաստեցին գործի յաջողութեան: Հաղորդագրութիւնը կը վերջանայ այսպէս.

«Ակնյայտ է, որ իւրաքանչիւր քաղաքացի իր հայրենիքում բարեկեցիկ եւ երջանիկ կեանքով ապրելու իրաւունք ունի: Այդ իրաւունքը իրացնելու համար անհրաժեշտ է արմատախիլ անել մեր երկրում կարծրացած՝ սակաւաթիւ մարդկանց կողմից հասարակութեան հաշուին հարստանալու արատաւոր երեւոյթը: Ուստի մենք համալրելու ենք մեր շարքերը եւ շարունակելու ենք հետեւողականօրէն պայքարել ցանկացած ապօրինութեան դէմ՝ աջակցելով այս գործին միտուած իւրաքանչիւր նախաձեռնութեանը:»(84)

6 Մայիս 2012

Տեղի կ'ունենայ Հայաստանի խորհրդարանական ընտրութիւնները, ուր բացարձակ յաղթանակ կը տանի Հանրապետական Կուսակցութիւնը: Մայիս 1-ի Սերժ Սարգեանի արարքը եւ այսօրուայ ընտրութիւններուն ժամկէտները հազիւ թէ պատահական ըլլային:

5 Յուլիս 2012

Մաշտոցի այգիին մէջ կը նշուի Սահմանադրութեան Օրը: Տօնակատարութենէն առաջ խումբ մը աքթիւիսթներ այգիին մէջ կը տեղադրեն «Մաշտոցի պուրակը պատկանում է հանրութեանը» ցուցատախտակը: Աւելի ուշ, աքթիւիսթները ելոյթներ կ'ունենան, ուր, ի միջի այլոց, կ'ըսեն. «Ի՞նչ ենք տեսնում այս երկրում, մենք տեսնում ենք ամենաթողութիւն, մի խումբ հարուստ, իշխանութեանը սերտաճած օլիգարխիայի կողմից, որոնք իրենց արտօնեալ դաս են զգում եւ կարող են մարդուց խլել ամէն ինչ, այդ թւում նաեւ նրա հիմնարար իրաւունքը՝ կեանքի իրաւունքը:»(85)

(Շար. 4)

Մաշտոցի Այգի շարժումի յաջողութեան ցուցատախտակը

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

52. «Մաշտոցի պուրակի քաղաքացիական պայքարը. անաւարտ»:

53. Կարլէն Ասլանեան, «Մաշտոցի այգում շինարարութիւնը վերսկսուել է», *Ազատութեան ռադիոկայան*, 17 Փետրուար 2012, http://www.azatutyun.am/content/article/24487148.html:

54. Լիլիթ Առաքելեան, «Առաքելութիւն Մաշտոցի այգում. բնապահպանները «գրոհում» են Երեւանի այգին, քաղաքապետարանն անզիջում է մնում», *ArmeniaNow.com*, 21 Փետրուար 2012, http://www.armenianow.com/hy/ society/environment/35805/armenia_yerevan_mashtots_park_protesters:

55. «Մաշտոցի պուրակի քաղաքացիական պայքարը. անաւարտ»:

56. Անդ:

57. http://www.facebook.com/events/178585568919184/:

58. http://www.facebook.com/events/262138793864320/:

59. http://www.facebook.com/events/388013451225145:

60. http://www.facebook.com/events/160531030732642:

61. http://www.facebook.com/events/377607978933986/:

62. http://www.facebook.com/events/286923381373428/:

63. http://www.facebook.com/events/402287723121008/:

64. «Մաշտոցի պուրակի քաղաքացիական պայքարը. անաւարտ»:

65. Անդ:

66. Անդ:

67. Կարլէն Ասլանեան, «Աղջիկները գրաւում են Մաշտոցի պուրակի կրպակները», *Ազատութիւն ռադիոկայան*, 3 Մարտ 2012, http://www.azatutyun.am/content/ article/24509100.html:

68. Կարլէն Ասլանեան, «Մաշտոցի այգում շուրջօրեայ նստացոյց է սկսուել», *Ազատութիւն ռադիոկայան*, 13 Մարտ 2012, http://www.azatutyun.am/content/article/ 24514468.html: «Մաշտոցի պուրակի քաղաքացիական պայքարը»:

69. «Մաշտոցի պուրակի քաղաքացիական պայքարը. անաւարտ»:

70. Անդ:

6

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ԱՐԱՔՍ» ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ 10-ԱՄԵԱԿ

Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանի երկսեռ-քառաձայն սիրողական (ինքնագործ) «ԱՐԱՔՍ» երգչախումբը 21 Նոյեմբեր 2013-ին դարձաւ 10 տարեկան, որուն առթիւ Կիրակի, 30 Մարտ 2014-ին Գահիրէի Օփերային Թատրոնի Փոքր Սրահին մէջ տեղի ունեցաւ յոբելենական երգահանդէս՝ հովանաւորութեամբ Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Սրբազան Եպիսկոպոս Մնացականեանի, կազմակերպութեամբ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանի եւ աջակցութեամբ Եգիպտոսի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան Դեսպանութեան: Երգչախումբը հանդէս եկաւ ղեկավարութեամբ խմբավար Միհրան Ղազէլեանի, նուագակցութեամբ դաշնակահար Հայկ Աւագեանի, մասնակցութեամբ տհոլահար Ռուբէն Թէրզիպաշեանի եւ երգչախումբի մեներգիչներ Գոհար Ղազէլեանի, Սիլվա Թէրզիպաշեանի, Նորա Քէօհնէլեանի, Արա Քէօհնէլեանի ու Ռուբէն Սաատի:

Գլխաւորութեամբ Առաջնորդ Սրբազան Հօր, համերգին ներկայ էին Սուտանի Հոգեւոր Հովիւ Հոգշ. Տ. Գաբրիէլ Վարդապետ Սարգսեան, Հայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Նորին Գերազանցութիւն Դոկտ. Արմէն Մելքոնեան եւ դեսպանատան անձնակազմը, Գահիրէի Պատկառելի Թեմական Ժողովի Ատենապետ Տիար Նուպար Սիմոնեան, Պատուարժան Քաղաքական Ժողովի Ատենապետ Տիար Օննիկ Պըլըքտանեան, Ազգային Իշխանութեան եւ համայնքային կազմակերպութիւններու անդամներ, «ԱՐԱՔՍ»ի մշտական համակիրներ եւ ընդհանրապէս երգչախմբային արուեստը գնահատող հայ եւ եգիպտացի երաժշտասէրներ:

Յոբելենական երեկոյթը սկսաւ Թեմական Ժողովի անդամ Տիար Շանթ Կապէյեանի բացման հակիրճ խօսքով, որ հնչեց արաբերէն եւ հայերէն լեզուներով: Խօսքի վերջաւորութեան ան բեմ հրաւիրեց երգչախումբին խմբավարը՝ Միհրան Ղազէլեան, որուն, առ ի գնահատանք երգչախումբի իր 10-ամեայ ղեկավարութեան, յանձնուեցաւ յուշանուէր-պնակ մը՝ ձեռամբ Գահիրէի Պատկառելի Թեմական Ժողովի ատենապետ Տիար Նուպար Սիմոնեանի:

Ապա ասպարէզը տրամադրուեցաւ երգչախումբին: Իր «ծննդեան» տարեդարձի այս երեկոյթը «ԱՐԱՔՍ»ի համար ոչ միայն պարզապէս տօնական համերգ մըն էր, այլ նախ եւ առաջ համերգային հաշուետուութիւն մը՝ ուր մէկտեղուած էր երգացանկի հին կատարումներէ եւ երգչախումբի կողմէ առաջին անգամ բեմ բարձրացող խմբերգային գոհարներու ամբողջ ընտրանի մը:

Արդարեւ, տօնական այս համերգին համար պատրաստուած էր աննախադէպ ճոխ ու բազմազան յայտագիր մը՝ 15 երգահաններու 22 ստեղծագործութիւն. 16 խմբերգ, որոնցմէ մին կոմիտասեան երգշար մը՝ բաղկացած 3 ժողովրդական երգերէ, ինչպէս նաեւ 2 մեներգ, մէկ զուգերգ եւ մեներգ մը երգչախումբի հետ:

Օփերային հեղինակաւոր բեմէն իր այս պաշտօնական ելոյթին համար երգչախումբը պատրաստուած էր առաւել հանգամանօրէն ու բծախնդրութեամբ՝ հայ եւ օտար հաղիսատեսի սպասումներուն հաւասարապէս գոհացում տալու նպատակով: Համերգային երգացանկին մէջ, հայ երգահաններու կողքին, նշանակալի տեղ յատկացուցած էր նաեւ օտար երգահաններու: Արդարեւ, հնչեցին երգեր 7 լեզուներով՝ հայերէն, արաբերէն, անգլերէն, ֆրանսերէն, իտալերէն, սպաներէն եւ ռուսերէն:

Համերգը սկսաւ Արամ Խաչատրեանի «Դիմակահանդէս»ի հանրայայտ «Վալս»ի երգչախմբային կատարումով, որուն հետեւեցաւ Առնօ Բաբաջանեանի «Նոքթիւրն»ը: Ապա Սիլվա Թէրզիպաշեան կատարեց Ալեքսէյ Հէքիմեանի «Ղարաբաղի Եղնիկ» մեներգը: Երգչախումբը շարունակեց իր կատա-

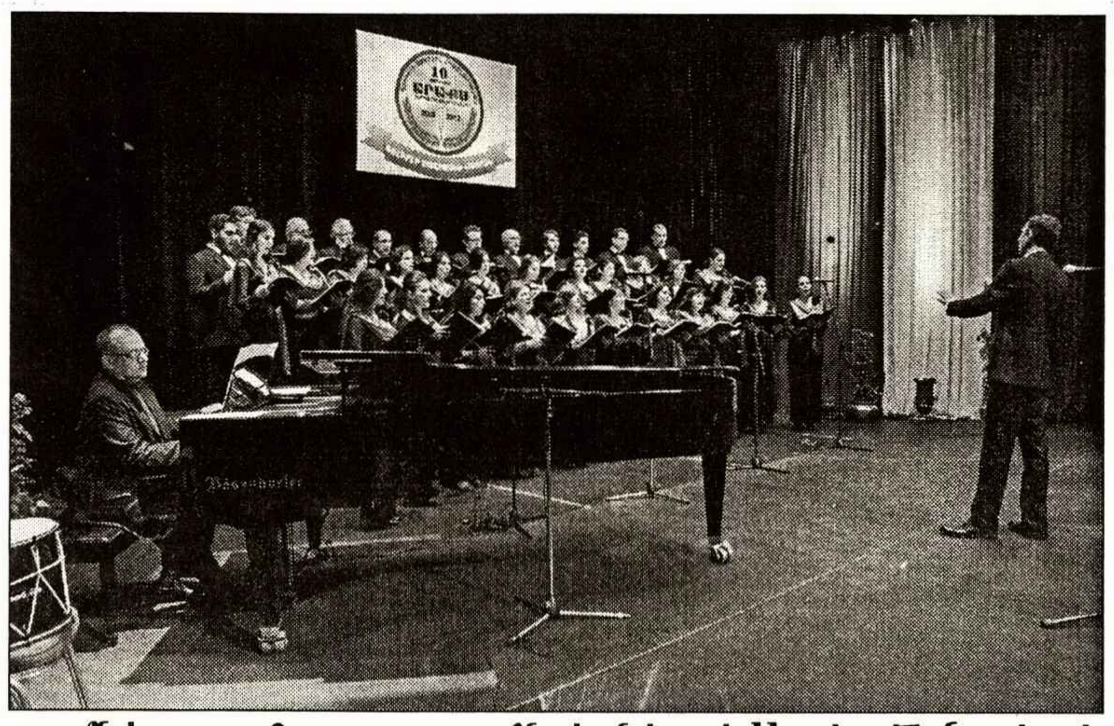

րումները յաջորդաբար հնչեցնելով Սայեաթ-Նովայի «Պլպուլի Հիտ», Առնօ Բաբաջանեանի «Կիրակի», Աւօ Իւվէզեանի «Օտարականները Գիշերով» *(Strangers In The Night)*, Վասիլի Սոլովեով-Սեդոյի «Մոսկովեան Երեկոներ» *(Moscow Nights)* երգերը: Ապա Նորա Քէօհնէլեան եւ Արա Քէօհնէլեան կատարեցին Գուսան Շերամի «Օլոր Մոլոր» զուգերգը, որմէ ետք կրկին երգչախումբի կատարմամբ հնչեցին կոմիտասեան երեք երգերու շարք մը՝ «Հօյ Նազան», «Ելայ Տանիս» եւ «Իմ Ջինարի Եարը»: Առաջին բաժինը եզրափակուեցաւ Միշել Խալիֆայի «Ցօղիկ» *(Atr Al Nada)* երգով:

Համերգի երկրորդ բաժինը սկսաւ Ալեքսանդր Յարութիւնեանի «Մայր Հայաստան» երգով, որուն հետեւեցաւ Գուսան Շերամի «Սիրուն Ես Հոգեակ»ը: Գոհար Ղազէլեան կատարեց Արտեմի Այվազեանի «Արաքս Գետը» մեներգը: Ապա երգչախումբը հնչեցուց Արամ Խաչատրեանի «Ջօն Յնծութեան»ը, Թաթուլ Ալթունեանի «Նուպար-Նուպար»ը եւ Առնօ Բաբաջանեանի «Մեր Սիրելի Երեւան»ը: Ռուբէն Սաատ կատարեց Լուիճի Տենցայի «Ֆունիքուլի-Ֆունիքուլա» *(Funiculi-Funicula)* երգը, որուն հետեւեցան «Սիէլիթօ Լինտօ» *(Cielito Lindo)* մեքսիքական աւանդական երգի խմբերգային մշակումը ու Շարլ Կունոյի «Ֆաուսթ» օփերայէն «Փառք Անմահներուն» խմբերգը: Համերգը աւարտեցաւ Թաթուլ Ալթունեանի մշակած «Կենաց Երգ»ով:

Այս համերգով «ԱՐԱՔՍ» վերստին կը հաստատէր, թէ միասնական նպատակային, նուիրեալ եւ յարատեւ աշխատանքով կարելի է հասնիլ մինչեւ անգամ երբեմն անհաւանական թուացող արդիւնաւէտութեան, կերտել երգչախմբային հաւաքական անհատականութիւն մը եւ արուեստի ուժով սրտեր ջերմացնել:

Յոբելենական այս համերգին առիթով հանդիսատեսին համար պատրաստուած էր նաեւ նկարազարդ գեղատիպ գրքոյկ-յայտագիր մը, որ կը յատկանշուէր անով, որ կը ներկայացնէր ոչ միայն օրուան յայտագիրն ու երգչախումբին անդամներուն ցանկը, այլ անով, որ կը հանդիսանար «ԱՐԱՔՍ» երգչախումբի տասնամեայ գործունէութեան ամբողջական տարեգրութիւնը, ուրտեղ տրուած էին խումբին հիմնադրութեան օրէն սկսեալ տեղի ունեցած ելոյթներուն, խմբերգային եւ մեներգային կատարումներուն եւ կատարողներուն մասին անհրաժեշտ ամբողջական տեղեկատուութիւն՝ հնարաւորինս ներկայացուած նաեւ պատկերներով:

11 Ապրիլ 2014-ին Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանը «ԱՐԱՔՍ» երգչախումբի 10-ամեակին եւ խումբին ունեցած աննախադէպ համերգին առթիւ կազմակերպած էր ճոխ ընդունելութիւն մը «Պըլըքտանեան» սրահին մէջ, որուն իրենց ընտանիքներով հրաւիրուած էին երգչախումբի եւ Ազգային Իշխանութեան անդամները, ինչպէս նաեւ համերգին իրենց նպաստը բերած ազգայիններ:

Առաջինը խօսք առաւ Գերշ. Տ. Աշոտ Սրբազան Եպիսկոպոս Մնացականեան՝ հանգամանօրէն ներկայացնելով խումբին ստեղծման պատմութիւնը եւ անոր անցած տասնամեայ ստեղծագործական ուղին: Ան իր ուրախութիւնը, գոհունակութիւնն ու շնորհաւորանքները փոխանցեց խումբին հին եւ նոր բոլոր անդամներուն՝ յատկապէս շեշտելով, թէ երգչախումբը միշտ ալ արդարացուցած է Ազգային Իշխանութեան բոլոր ակնկալութիւնները՝ դրսեւորելով անհրաժեշտ պատասխանատու գիտակցութիւն եւ վերաբերմունք իր իւրաքանչիւր ելոյթին: Ան նաեւ

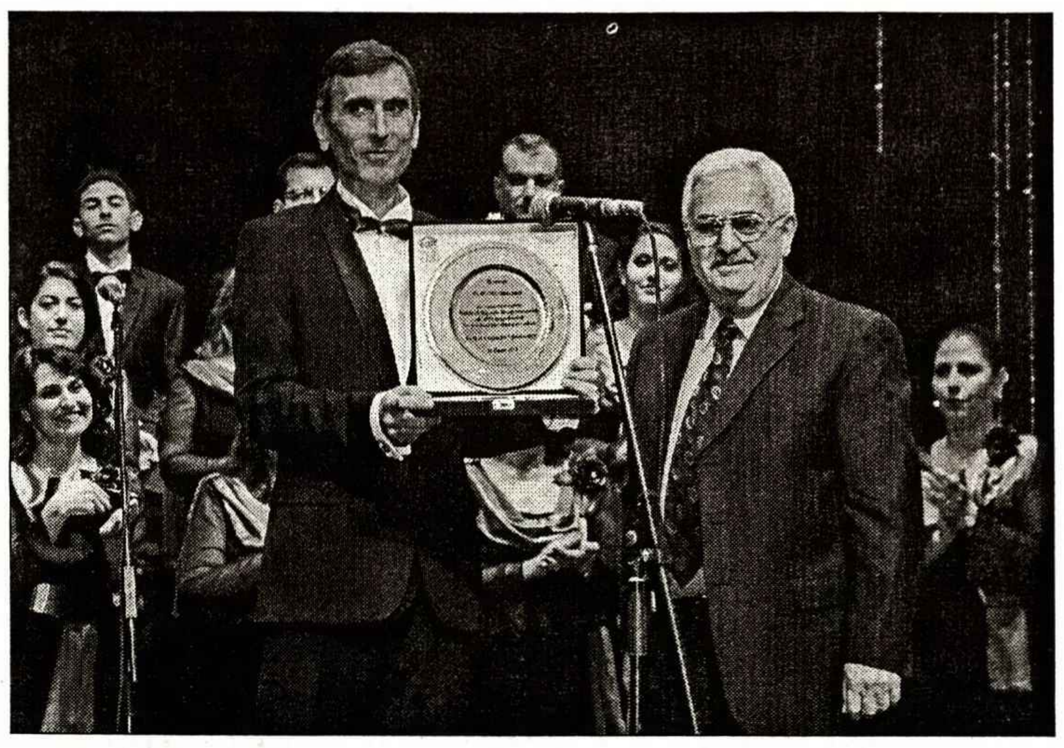

վեր առաւ խմբավարին վճռորոշ ու պատասխանատու դերը երգչախումբի գրանցած յաջողութիւններուն մէջ՝ յղելով խումբին նորանոր յաջողութիւններու իր սրտագին բարեմաղթանքները: Սրբազան Հայրը իր յատուկ շնորհակալութիւնները յայտնեց բոլոր անոնց, որոնք երգչախումբի գոյութեան տասը տարիներուն ընթացքին իրենց նպաստը բերած են «ԱՐԱՔՍ»ի համերգներուն: Ան ի մասնաւորի գնահատանքի իր խօսքը ուղղեց այս ընդունելութեան ներկայ Տէր եւ Տիկին Վարդ Ալեքսանեաններուն եւ ընտանիքի բոլոր անդամներուն, որոնք երգչախումբի 10-ամեակի առթիւ սիրայօժար պատրաստած եւ նուիրած էին խորհրդանշական յատուկ յուշամետալներ:

Ապա Սրբազան Հայրը հրաւիրեց Պատկառելի Թեմական Ժողովի Ատենապետ Տիար Նուպար Սիմոնեանը եւ Պատուարժան Քաղաքական Ժողովի Ատենապետ Տիար Օննիկ Պըլըքտանեանը պարգեւատրելու երգչախումբի անդամները Առաջնորդական «Գիր Օրհնութեան եւ Գնահատագի»ով եւ 10-ամեակի յուշամետալներով: Ատկէ ետք «ԱՐԱՔՍ»ի խմբավար Միհրան Ղազէլեան խօսք առնելով իր եւ խումբի բոլոր անդամներուն անունէն երախտիքի խօսք ըսաւ երգչախումբի հանդէպ Ազգային Իշխանութեան տասնամեայ անսակարկ հոգածութեան համար ընդհանրապէս եւ օրուան ճոխ ընդունելութեան, «Օրհնութեան Գիր»-ին, յուշամետալներուն՝ մասնաւորապէս: Ան յատկապէս կարեւորեց գոհողութեան ոգիի եւ միաբան գործելու անփոխարինելի դերը «ԱՐԱՔՍ»եան տասնամեայ ձեռքբերումներուն մէջ: Ապա տեղի ունեցաւ 10-ամեակի տօնական կարկանդակի հատումը եւ անցումը տօնական խրախճանքին:

Գործունէութեան որոշակի ճամբայ անցած «ԱՐԱՔՍ» երգչախումբը այսօր, շնորհիւ համայնքային երաժշտա-կատարողական լաւագոյն ուժերու համախմբումին եւ երաժշտա-կատարողական նպատակամէտ գործունէութեան, իրաւամբ կը հանդիսանայ եգիպտահայութեան հարստութիւններէն մին, եւ այս տասնամեակի հանգրուանը պարզապէս հերթական ցատկահարթակ մըն է կատարողական արուեստի ասպարէզէն ներս նոր ծրագրերու, նոր գաղափարներու եւ նոր թռիչքներու համար՝ յանուն հայ երաժշտական մշակոյթի յարատեւումին աշխարհացրիւ հայութեան նեղոսեան այս ափերուն վրայ:

ԴԻՒԱՆ ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՃԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ

Կիրակի, 8 Յունիս 2014, երեկոյեան ժամը 8-ին
Պըլըքտանեան Հանդիսասրահ

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԵՐԵԿՈՅ

Իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝

ԼՈԹԻՒՍ ԵՐԳՉԱՅԻՆ ՀԱՄՈՅԹ
ՔԱԹՐԻՆ ՔԱՀԼԱ (սոփրանօ)
ԳՈՀԱՐ ՂԱԶԵԼԵԱՆ (մեծծօ-սոփրանօ)
ՌՈՒԲԷՆ ՍԱԱՏ (թենոր)
ԱՇՐԱՖ ՖԻԼԻՓ (պաս)
ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ (դաշնակ)

ԲԱՐՍԵՂ ԳԸՋԸԼԵԱՆ
Հայկական մոթիֆներով գործերու ցուցադրութիւն

ԽԷՉՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Հայկական դրոշմաթուղթերու, դրամներու եւ բաց նամակներու ցուցադրութիւն

Ինչպէս նաեւ տեղի կ'ունենայ՝
ՀԱՅ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԼՍՈՂԱ-ՏԵՍՈՂԱԿԱՆ (AUDIO VISUAL) ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
ԵՐԱԺՇՏԱ - ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Թեքնիքական պատրաստութիւն՝ Օհան Ճանիկեան
Սիրալիր հրաւէր բոլորին

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ (2007-2012-ի առաջին կէսը)

4

71. Անդ:

72. Անդ:

73. Նաիրա Հայրումեան, «Փորձագէտներ. Մաշտոցի այգում վճռւում է հայկական օլիգարխիայի ճակատագիրը», *ArmeniaNow.com*, 2 Ապրիլ 2012, http://www.armenianow. com /hy/society/environment/37007/ yerevan_mashtots_park_pavilions_dismantling:

74. «Մաշտոցի այգում կարմիրբերետաւորները 7 ակտիւիստ են բերման ենթարկել», *Առաւօտ*, 29 Ապրիլ 2012, http://www.aravot.am/2012/04/29/64928/:

75. Արփինէ Սիմոնեան, «ՀՀ նախագահը այցելել է Մաշտոցի այգի ու զրուցել ակտիւիստների հետ», *Առաւօտ*, 1 Մայիս 2012, http://www.aravot.am/2012/05/01/65476/:

76. ՀՀ նախագահը «բուտիկների» մասին. «Տարօ՛ն ջան, ինքդ էլ ես տեսնում, որ սա այդքան էլ գեղեցիկ չէ»», *Առաւօտ*, 1 Մայիս 2012, http://www.aravot.am/2012/05/01/ 65502/:

77. «Մաշտոցի պուրակի քաղաքացիական պայքարը. անաւարտ»:

78. «Մաշտոցի այգում սկսուել են ապամոնտաժման աշխատանքները», *Թերթ.am*, 2 Մայիս 2012, http://www. tert.am/am/news/2012/05/02/dismantelement-mansthots-park/:

79. Եւա Յակոբեան, «Ժիրայր Սէֆիլեան. «Մի կարեւորէք Սերժ Սարգսեանի այցը»», *Առաւօտ*, 4 Մայիս 2012, http://www.aravot.am/2012/05/04/66873/:

80. Հռիփսիմէ Ջէբէջեան, «Ռուբէն Յակոբեանը՝ Մաշտոցի այգում նախագահի PR-ի մասին», *Առաւօտ*, 3 Մայիս 2012, http://www.aravot.am/2012/05/03/66367/:

81. Լուսինէ Բուղաղեան, «Մաշտոցի այգու ակտիւիստները տարածքը չեն լքում», *Առաւօտ*, 2 Մայիս 2012, http://www.aravot.am/ 2012/05/02/65955/:

82. «Սերժ Սարգսեանը սրում է Մաշտոցի պուրակի խնդիրը», *Առաւօտ*, 2 Մայիս 2012, http://www.aravot.am /2012/05/02/65744/:

83. Մարտին եւ Արամայիս Ասլանեաններ, «Հերթը հասաւ ԱՕԿՍ-ի շէնքին», *Հրապարակ.am*, 11 Մայիս 2012, http://www.hraparak.am/2012/05/11/mashtoci-purak-3/#more-64627:

84. Մելանիա Մելքումեան, «Տաղաւարների ապամոնտաժումով վէճը չի հանգուցալուծուել», *Henaran.am*, 4 Մայիս 2012, http://henaran.am/archives/98694:

85. Արփինէ Սիմոնեան, «Սահմանադրութեան օրը նշեցին նաեւ Մաշտոցի այգում», *Առաւօտ*, 5 Յուլիս 2012, http://www.aravot.am/ 2012/07/05/88327/:

«ՖՈՐՊՍ» ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆԸ ՅՕԴՈՒԱԾ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԾ Է ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

1

է Լոս Անճելըսի Քալիֆորնիոյ Համալսարանի (UCLA) շրջանաւարտ եւ այժմ բժշկական ճիւղի ուսանող Ժանօ Պօղոսեան:

Երիտասարդ յօդուածագիրը կը պաշտպանէ այն տեսակէտը, որ «Ցեղասպանութիւն» բառը անբաւարար է ներկայացնելու Հայութեան ենթարկուած ճակատագիրը, նկատի ունենալով որ անոր հետեւանքները կը շարունակեն ապրիլ զոհերու ժառանգորդները՝ ժխտումի քաղաքականութեան պատճառաւ:

«Ֆորպսի» խմբագրականներու եւ տեսակէտներու բաժինով հրատարակուած յօդուածը ուշագրաւ է այն պատճառաւ, որ թերթը մեծ տարածում ունի յատկապէս միջազգային գործարար եւ տնտեսական շրջանակներու մօտ:

ԱՆԳԱՐԱ ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

2

պատմաբաններու յանձնաժողով ստեղծելու մասին:

Դաւութօղլուի կարծիքով, Հայ եւ Թուրք պատմաբաններէ կազմուած յանձնաժողովի եզրակացութիւնները կրնան առաջնորդել այս ողբերգական շրջանի աւելի լաւ ընկալման եւ օգնել՝ կարգաւորել երկու կողմերու միջեւ յարաբերութիւնները:

Դաւութօղլու իր յօդուածին մէջ նաեւ կը գրէ որ, ներկայիս առիթ կայ 2009-ի Հայ-Թրքական հաշտեցման եւ համագործակցութեան համաձայնագիրը վերակենդանացնելու:

Դաւութօղլու այս կոչին Հայաստանի կողմէ տակաւին պաշտօնական արձագանք եղաւ, սակայն, Ապրիլ 24-ի նախօրէին Թուրքիոյ վարչապետ Էրտողանի անակնկալ յայտարարութիւնը Հայաստանի իշխանութիւնները որակեցին «ժխտման ու քողարկման հերթական՝ աւելի կատարելագործուած դրսեւորում», ընդգծելով որ հայերու եւ Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիոյ վերաբերմունքը պատմութիւն չէ, քանի որ ամբողջութեամբ կը շարունակուի արդի քաղաքականութեան մէջ, իսկ լաւագոյն դրսեւորումներն են Հայաստանի ապօրինի շրջափակումը եւ Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիոյ վարած քաղաքականութիւնը միջազգային ատեաններէն ներս:

ԳԱՀԻՐԷ

ՄԵՐՃԱՆԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ
ԱՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԷՍ
Կիրակի, 18 Մայիս 2014, երեկոյեան ժամը 6:30-ին
Հովանաւորութեամբ՝
ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ Ս. ԵՊՍԿ. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆԻ
Բարեխնամ Առաջնորդ Եգիպտոսի Հայոց Թեմի
Նախագահութեամբ՝
ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՊԵՏՐՈՍ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏ
եւ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ՀՌՉԱԿՄԱՆ ՕՐ
Այս զոյգ ազգային տօներուն առթիւ
Կիրակի, 25 Մայիս 2014-ին
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր եկեղեցւոյ մէջ
Յընթացս Ս. Պատարագի պիտի կատարուի
Գոհաբանական Մաղթանք
ի յիշատակ 1918 Մայիս 28-ին
Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան հռչակման
Իսկ
Յաւարտ Ս. Պատարագի պիտի կատարուի
Հոգեհանգստեան Պաշտօն
Ի յիշատակ Սարդարապատի նահատակներուն
Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին
Երթ ու դարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:
Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին
Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին
Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՕԼԱՆՏԻ ԹՂԹԱԾՐԱՐՆԵՐԸ՝ ԱՌԵՒՏՈՒՐ ՈՒ ԱՐՑԱԽ

1

րութիւնները: Ակնյայտ է, որ Հայաստան կ'ուզէ մասնակցիլ նաեւ եւրոպական քաղաքական արժէքներուն», ըսաւ Ֆրանսայի նախագահը:

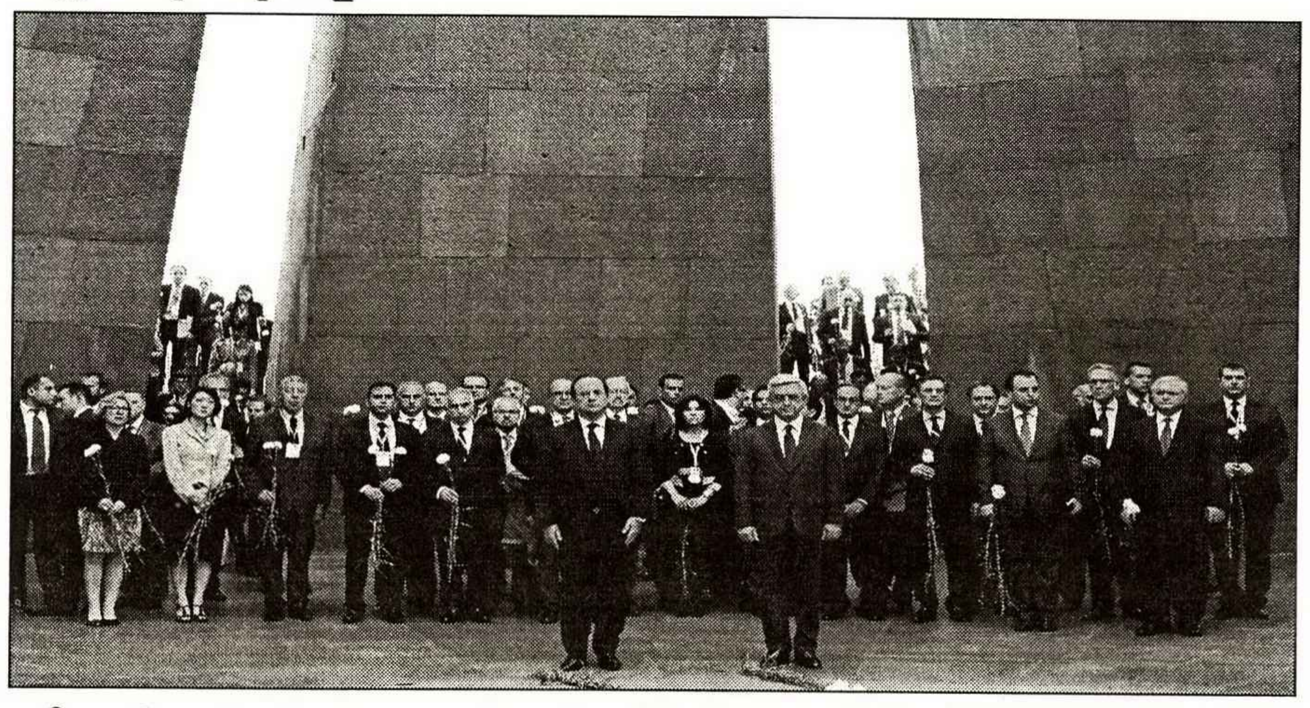

Ֆրանսական պատուիրակութիւնը այցելեց Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր, ուր նախագահ Օլանտ ծաղկեպսակ զետեղեց Հայոց Ցեղասպանութեան նահատակներու յիշատակին եւ տնկեց ծառ մը: Ան ապա գրառում կատարեց պաշտօնական բարձրաստիճան հիւրերու տոմարին մէջ: Երեկոյեան, նախագահներ Սարգսեան եւ Օլանտ ներկայ գտնուեցան հանրածանօթ արուեստագէտ Շարլ Ազնաւուրի ելոյթին՝ Կարէն Տեմիրճեանի անուան համալիրին մէջ: Օլանտի այցելութեան առաջին օրը եզրափակուեցաւ Երեւանի մէջ զբօսանքով:

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ
ԹԷՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ
ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2057.00
21 կիրատ՝ կրամը		257.00
18 կիրատ՝ կրամը		220.00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1725 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 29 ՄԱՅԻՍ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. ԴԻԿ. عدد رقم ١٧٢٥ الخميس ٢٩ مايو ٢٠١٤

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՆԼՌԵԼԻ ՂՕՂԱՆՋԸ (ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ 96-ՐԴ ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

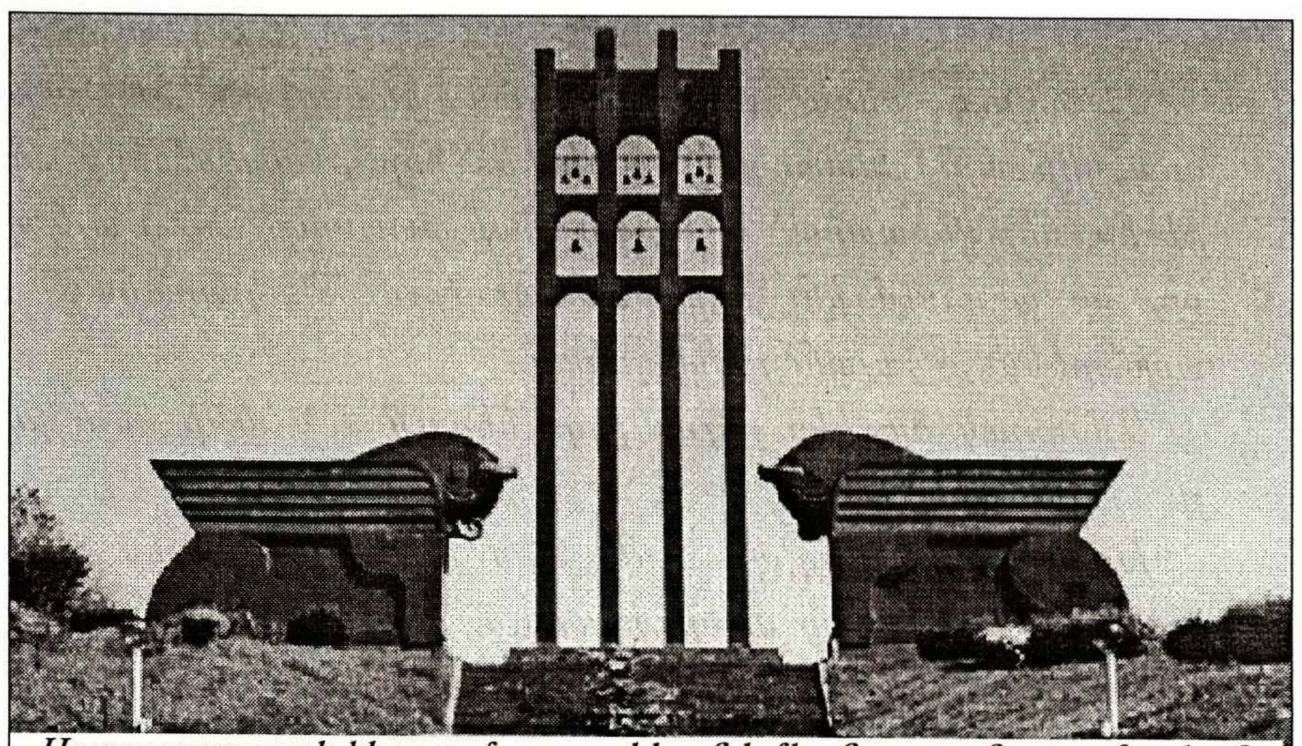

Սարդարապատի հերոսամարտը սկիզբն է մեր նորագոյն պատմութեան:

Արեւմտահայաստանի ամայացումէն ետք, Թրքական բանակին լայնածիր արշաւանքը արեւելքի ուղղութեամբ՝ ի սպառ բնաջնջելու հայկական վերջին հատուածը, կանգնեցաւ Սարդարապատի մօտ՝ նոր լոյս ու յոյս պարգեւելով մահուան եզրին հասած հայութեան:

Միջազգային անբարենպաստ պայմանները եւ շրջանային ռազմաքաղաքական բուռն իրադարձութիւնները հարկադրած էին, որ հայութիւնը միայնակ յայտնուի Թրքական կլափին դիմաց: Զքացման սպառնալիքը Դամոկլեան Սուրի նման կախուած էր հայ ժողովուրդի գլխուն վերեւ եւ ազգին գոյատեւման միակ միջոցը մնացած էր միահամուռ գօտեմարտը՝ յանուն լինելութեան եւ միասնական խոյանքը՝ ի խնդիր արժանապատուութեան:

1918 Մայիս 22-26-ին ծաւալած ռազմական գործողութիւնները Ղարաքիլիսայի, Բաշ Ապարանի եւ Սարդարապատի ճակատներուն վրայ, հայ ժողովուրդին համար ծանրագոյն փորձաքննութիւններ էին, որոնցմէ պատուով դուրս եկած հայութիւնը հաստատեց, թէ «խենթ»երը ի պահանջել հարկին կը գտնեն միջոց ու հնար՝ արեա՛մբ եւ կեանքո՛վ պաշտպանելու նուիրական հայրենիքը:

Պատմութեան մէջ ճակատամարտեր կան, որոնք ռազմական հմուտ գործողութիւններ ըլլալէ աւելի ունեցած են բարոյական բովանդակութիւն եւ քաղաքական նշանակութիւն: Օրհասական պահերու մղուած հերոսամարտերը, որոնք ապահոված են հաւաքականութեան մը գոյատեւելու իրաւունքը, երաշխաւորած են ազգի մը ապրելու հաստատագիրը, բնականաբար արժանի կ'ըլլան համազգային նշումի, կ'ունենան դաստիարակիչ բնոյթ եւ կ'ըլլան ոգեշնչման աղբիւր: Այս ծիրին մէջ, Սարդարապատը հայութեան վերապրումին, վերելքին եւ յարութեան նախաշաւիղն է:

Սարդարապատի հերոսամարտի նախօրէին Էջմիածնէն եւ Հայոց եկեղեցիներէն արձագանգած ղօղանջները գգաստութեան, սթափութեան եւ մարտահրաւէրի կը կոչէին ոչ միայն ռազմիկներն ու զօրականները, այլ՝ համուր ազգը՝ իր բոլոր շերտերով անխտիր՝ մտաւորականներէն կուսակցականներ եւ անկուսակցականներ, հոգեւորականնէն պատանիներ, ծերունիէն մայրեր ու քոյրեր, թիկունքային եւ օգնական ուժեր:

Տակաւին երեք տարի առաջ, ցեղասպանութեան ողջ դառնութիւնը ցմրուր ճաշակած հայութեան 1918 Մայիսին ուրիշ ընտրանք չէր մնար, եթէ ոչ՝ համազգային պոռթկումով մը ծառանալ նախայարձակ խուժանին դիմաց: Հայը բնազդօրէն կը նախազգար, ենթագիտակցութեամբ կը կանխագուշակէր, թէ Սարդարապատը մահու կենաց պատերազմ մըն էր, գոյութեան եւ յաւէտ չգոյութեան վճռորոշ պահն էր, ապրելու եւ չապրելու գերխնդիրն էր դրուած իր առջեւ. ուստի, ամէն թուլութիւն, չկամութիւն, վարանում թէ իւրաքանչիւր դասալքութիւն իր ծանրակշիռ գինը պիտի ունենար պատմութեան դատաստանին:

Պատմութեան անաչառ քննութիւնը մեզի կը յուշէ, թէ Հայաստանի այսօրուան իրականութիւնը կը պարտինք ↳ 3

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԿՆԿԱՏԵՍ ԴԱՌՆԱԼՈՒ ՀՐԱՒԷՐ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Երեւանի Կարէն Տեմիրճեանի անուան մարզահամերգային դահլիճին մէջ Մայիս 27-ին, տեղի ունեցաւ Հայոց Ցեղասպանութեան հարիւրամեակի ոգեկոչման ձեռնարկներու համակարգող պետական յանձնաժողովի 4-րդ նիստը, Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանի ղեկավարութեամբ եւ մասնակցութեամբ ԼՂՀ նախագահ Բակօ Սահակեանին, Ամենայն Հայոց, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց կաթողիկոսներուն, հայ ազգային կուսակցութիւններու ղեկավարութեանց, Հայաստանի պետական պատասխանատուներու, հայկական միութիւններու ներկայացուցիչներու: Նիստին ներկայ գտնուեցան նաեւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան եւ Վարչութեան անդամ՝ երիտասարդական դիւանի պատասխանատու Ընկ. Խաչիկ Քէշիշեան: Ընկ. Տիգրանեան նիստին ընթացքին արտասանեց Հնչակեան Կուսակցութեան խօսքը (տեսնել էջ 2):

Իր արտասանած ուղերձին մէջ նախագահ Սարգսեան նշեց, որ վերջին երեք տարիներուն ընթացքին կատարուած է մեծ աշխատանք Հայաստանի, Արցախի եւ Սփիւռքի մէջ: «Ողջունելի է, որ տարածքային յանձնախումբերը ներգրաւած են նաեւ օտարազգի գիտնականները եւ քաղաքական գործիչները: Անոնք համախմբած են հայկական տարբեր կառոյցներու ↳ 4

ԱՐՑԱԽ

ԱՐՑԱԽԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐԻՆ.- ՎԵՐԱԴԱՐՁՆ ԱՆՑԵԱԼԻՆ ԱՆՀՆԱՐԻՆ Է

Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Բակօ Սահակեանը Մայիսի 18-ին ընդունել է ԵԱՀԿ Մինսկի Խմբի համանախագահներին:

Արցախի նախագահի աշխատակազմի տեղեկատուութեան գլխաւոր վարչութիւնից յայտնում են, թէ հանդիպման սկզբում նախագահ Սահակեանը շնորհաւորել է ֆրանսիացի նորանշանակ համանախագահ Պիեռ Անդրէին պատասխանատու պաշտօնը ստանձնելու կապակցութեամբ՝ յոյս յայտնելով, որ նա կը շարունակի ակտիւ մասնակցութիւն ունենալ ատրպէյճանա-ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման գործընթացում:

Բակօ Սահակեանը երախտագիտութիւն է յայտնել ԵԱՀԿ Մինսկի Խմբի ֆրանսիացի նախկին համանախագահ Ժակ Ֆորին անաչառ եւ արդիւնաւէտ աշխատանքի համար՝ ամենայն բարիք մաղթելով նրան:

Անդրադառնալով հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացին՝ նախագահ Սահակեանն ընդգծել է, որ պաշտօնական Ստեփանակերտը հաւատարիմ է Մինսկի Խմբի շրջանակներում դրա խաղաղ կարգաւորմանը:

Երկրի ղեկավարը շեշտել է, որ Արցախի համար անկախութիւնն ու ազատութիւնը բացառիկ արժէքներ են եւ վերադարձ անցեալին՝ թէ՛ կարգավիճակի, թէ՛ սահմանների առումով, անհնարին է:

Անդրադարձ է կատարուել նաեւ սահմաններում տիրող իրավիճակին եւ տարածաշրջանային գործընթացներին:

Հանդիպմանը մասնակցում էին ԼՂՀ արտաքին գործերի նախարար Կարէն Միրզոյեանը, պաշտօնատար այլ անձինք:

ԳԱՀԻՐԷ

ՍԻՍԻ ԸՆՏՐՈՒԵՑԱՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

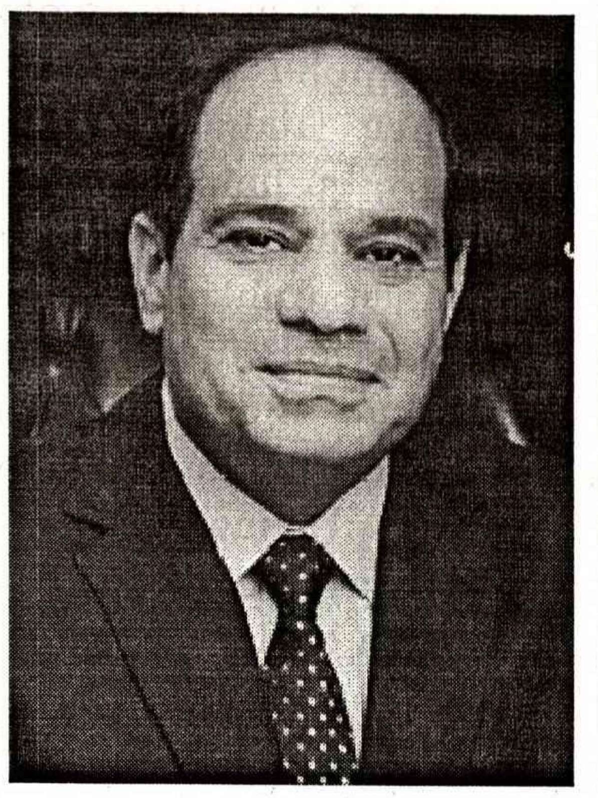

Եգիպտոսի նախագահական ընտրութիւնները աւարտեցան պաշտպանութեան նախկին նախարար Ապտէլ Ֆաթահ Սիսիի յաղթանակով:

Սիսի ստացաւ քուէներուն մօտաւորապէս 93.5 առ հարիւրը: Անոր մրցակիցը՝ Համտին Սապահի ստացաւ քուէներուն 3.5 առ հարիւրը:

Պաշտօնական տուեալներով, քուէարկելու իրաւունք ունեցող 53 միլիոն հաշուող քաղաքացիներուն 47 առ հարիւրը մասնակցած է ընտրութիւններուն:

Կեդրոնական Ընտրական Յանձնախումբը յառաջիկայ երեք օրերուն ընթացքին պիտի յայտարարէ ընտրութիւններուն պաշտօնական արդիւնքը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀՅԴ-ՍԴՀԿ ՄԻՋՎԱՐՉԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Մայիսի 26-ին, տեղի ունեցաւ հանդիպում ՍԴՀԿ Հայաստանի վարչութեան եւ ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն Մարմնի միջեւ: Հանդիպմանը երկու կողմերից մասնակցում էին ՍԴՀԿ Հայաստանի վարչութեան ատենապետ Նարեկ Գալստեանը, վարչութեան անդամներ Վազգէն Մեսրոպեանը, Դմիտրի Մարտիրոսեանը, Վարազդատ Եղիազարեանը, ինչպէս նաեւ ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն Մարմնի ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեանը, ԳՄ անդամներ՝ Աղուան Վարդանեանն ու Լիլիթ Գալստեանը:

Հանդիպման ժամանակ երկու աւանդական կուսակցութիւնների ՀՅԴ-ՍԴՀԿ ↳ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ս.Դ.Հ.Կուսակցութեան Խօսքը Հայոց Ցեղասպանութեան Ոգեկոչման 100-Ամեակի Կեդրոնական Մարմնի Նիստին

Յարգարժան Նախագահ Հայաստանի Հանրապետութեան՝ Պրն. Սերժ Սարգսեան

Յարգարաժան Վարչապետ Հայաստանի Հանրապետութեան՝ Պրն. Յովիկ Աբրահամեան

Յարգելի նախարարներ, պետական այրեր և տիկնայք, քաղաքական եւ յարանուանական համայնքներու պատկառելի ներկայացուցիչներ,

Սիրելի ներկաներ,

Ընդամէնը 11 ամիսներ կը բաժնեն մեզ Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակէն և այսօր, հայրենիքէն մինչև Սփիւռքի ամենահեռաւոր անկիւնը նախապատրաստական աշխատանքները բուռն թափով կ'ընթանան և որքան մօտենայ Ապրիլ 24-ը, կամայ թէ ակամայ, համայն հայութիւնը և ինչու չէ նաև ամբողջ աշխարհը մեծ իրադարձութեան մը ակնկալիքով պիտի համակուի: Այդ առումով, մեծ են սպասելիքները նաև այս պատկառելի յանձնաժողովէն, որ կոչուած է համակարգելու Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները:Սակայն, որպէս Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան ներկայացուցիչ, կը կարծեմ, որ նախադէպը չունեցող՝ այս իսկապէ՛ս համազգային մարմինը կոչուած է ընելու շատ աւելին քան լոկ միջոցառումներ կազմակերպելը: Տարիներ շարունակ, մեր ժողովուրդի առաջ ծառացած մարտահրաւէրներու յաղթահարման միակ գրաւականը միասնականութիւնն ու համախմբումը համարած ենք, սակայն և այնպէս բարի ցանկութիւններէն անդին ոչ մէկ գործնական քայլ առած ենք այդ ուղղությամբ: Թերևս պատշաճ է, որ մեր ժողովուրդի մեծագոյն ցաւն է, որ մեզ համախմբած է այստեղ, սակայն ոչինչ կը խանգարէ մեզ ընդլայնելու այս յանձնաժողովի աշխատանքային դաշտը և սկիզբը դնելու ազգային ռէալ ռազմավարական ծրագրի մը մշակման:

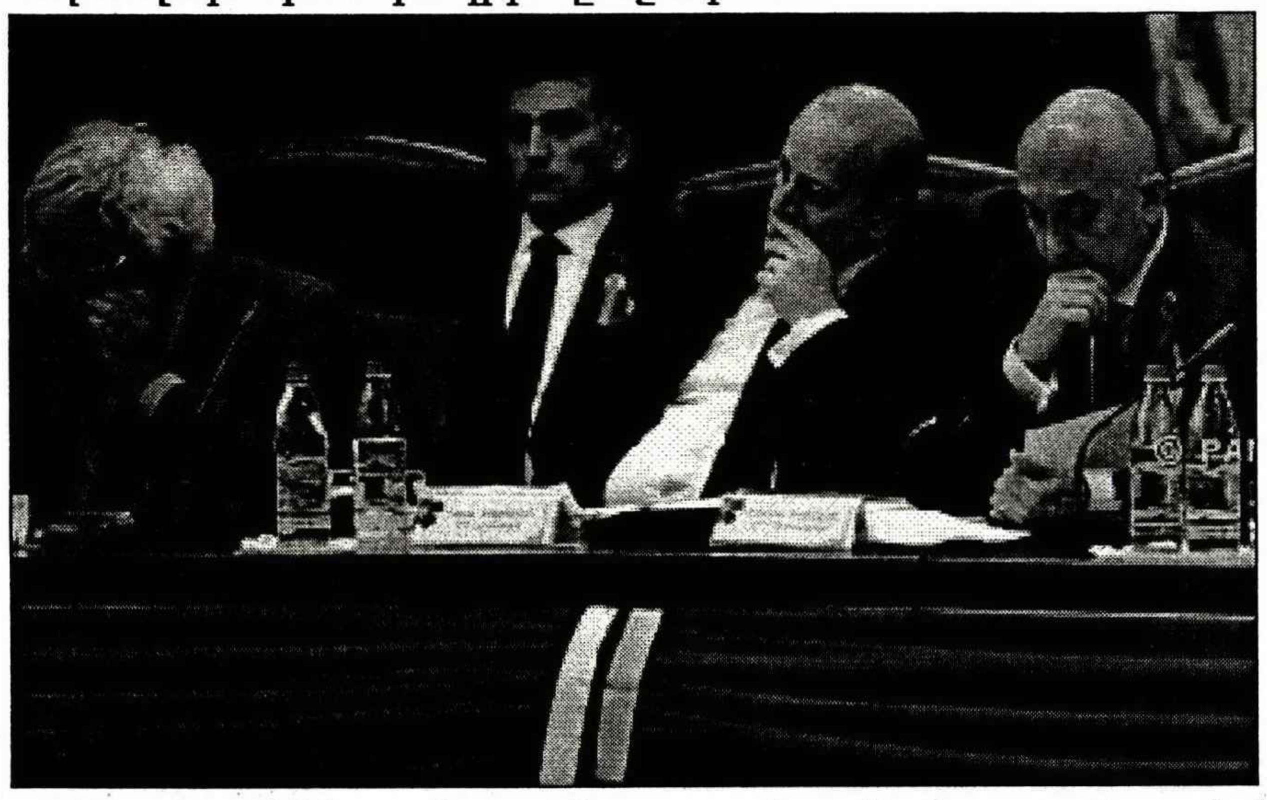

Նկատի ունենալով, որ Ցեղասպանութեան թղթածրարն է այս յանձնաժողովի ուշադրութեան առարկայ, յանուն Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան հարկ կը համարեմ ներկայացնել երեք կարեւոր կէտեր, որոնք որպէս հիմք կրնան ծառայել ապագայի մեր գործունէութեան համար:

Ցեղասպանութեան 100-ամեակի յանձնաժողովէն պէտք է բխի մշտական մարմին մը, որուն պարտականութիւնը պէտք է ըլլայ մշակել հայ դատի հետապնդման ընդհանուր ռազմավարութիւն ուր պէտք է, Հայաստանի եւ Սփիւռքի դերերու յստակ բաժանում կատարուի եւ անպայման հաշուի առնուին Հայաստանի պետական շահերը և Սփիւռքի ակնկալութիւնները: Միասնական ու համակարգուած մօտեցումը միակ գրաւականն է կանխելու նման անախորժութիւններ, որոնք ծագեցան Հայաստանի և Սփիւռքի միջեւ՝ Հայաստան-Թուրքիա Protocol-ներու ստորագրման օրերուն:

Պէտք է արձանագրել, որ Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացը անկասելի դարձած է և ուշ կամ կանուխ կարգը պիտի գայ Թուրքիոյ պետութեան: Այդ իմաստով, բոլորիս համար յստակ է, որ ճանաչումը միայն առաջին քայլն է և անորմով չ'աւարտիր մեր արդար իրաւունքներու պահանջը: Հետեւաբար, ժամանակը հասունցած է, ցեղասպանութեան ճանաչումէն անդին նայելու եւ հատուցման իրաւական հիմքեր մշակելու: Առ այսօր, բացի վերնագրերէն գրեթէ ոչ մէկ աշխատանք տարուած է այդ ուղղութեամբ տրուած ըլլալով, որ իւրաքանչիւր հայ, ներառեալ այսօր հոս գտնուողներս, հատուցման վերաբերեալ իր առանձնայատուկ պատկերացումը ունի:

Թուրքիոյ առողջ մտաւորականութեան ու քաղաքական գործիչներու հետ կապերը պէտք է սերտացնել: Ցեղասպանութեան թեմային արծարծումը, ճանաչման եւ հատուցման գործընթացներուն մասին ամէնօրեայ զրոյցներուն մեր մասնակցութիւնը շատ աւելի դրական արդիւնք կրնայ տալ Թուրքիոյ մէջ դրական հանրային կարծիք ստեղծելու մէջ քան միայն հեռաւոր ափերու վրայ տարուած շատ մը աշխատանքներ:

☞ 4

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

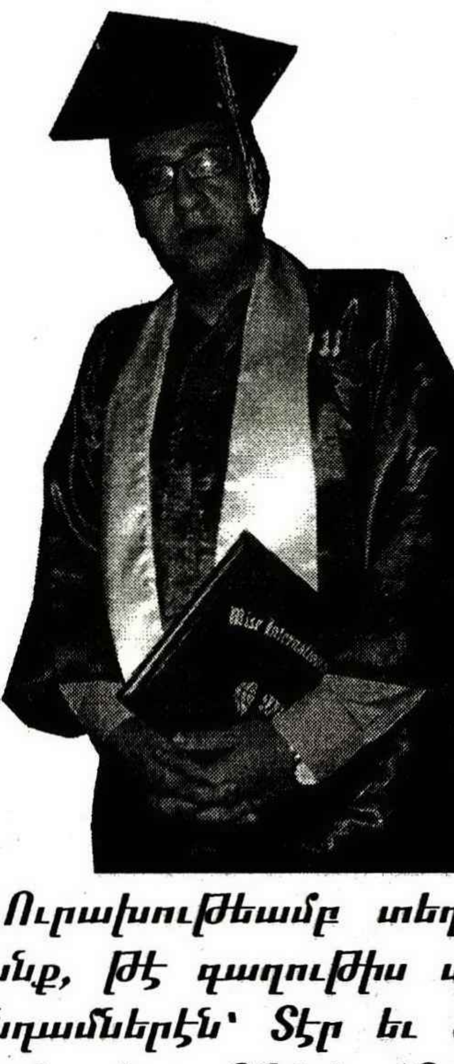

Ուրախութեամբ տեղեկացանք, թէ գաղութիս սիրելի անդամներէն՝ Տէր եւ Տիկին Հայկ եւ Օֆէլիա-Յասմիկ Թէլլալեաններու որդին՝ Տիար Կարապետ Թէլլալեան, աւարտելով Misr International (MIU) Համալսարանը, վերջերս ստացած է Գիտութեանց Պսակաւոր Ճարտարապետութեան վկայականը (B. Sc. of Architectural Engineering):

Կարապետ իր նախակրթական եւ երկրորդական ուսումը ստացած է Նուպարեան Ազգային վարժարանէն:

Այս ուրախ առթիւ, ջերմօրէն կը շնորհաւորենք իր ծնողաց՝ Տէր եւ Տիկին Հայկ Թէլլալեանները, մաղթելով Կարապետին նորանոր յաջողութիւններ իր մասնագիտութեան եւ կեանքին մէջ:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԱՅՑԵԼԱԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐԻ ԹԻՒԸ ՄԱՐՏԻՆ ԿՏՐՈՒԿ ԱՃԵԼ Է

Թուրքիա մեկնած Հայաստանցիների թիւը 2014-ի Մարտին կազմել է 4.715 հոգի:

Ինչպէս NEWS.am-ը տեղեկանում է Թուրքիայի մշակոյթի եւ տուրիզմի նախարարութիւնից, 2014-ի Յունուար-Մարտ ամիսներին Թուրքիա է այցելել 11.150 քաղաքացի, որը 3,9 տոկոսով աւել է նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ:

Միայն 2014-ի Մարտին Թուրքիա մեկնած Հայաստանցիների թիւը կազմել է 4.715 հոգի, որը 15 տոկոսով աւել է նախորդ տարուայ Մարտ ամսուայ համեմատ: 2013-ի Մարտին Թուրքիա էր այցելել 4.126 Հայաստանցի:

Նշենք, որ 2013-ին Թուրքիա էր այցելել 73 հազար 365 Հայաստանցի, իսկ 2012-ին՝ 70 հազար 956:

Այս տարուայ Յունուար-Մարտին Թուրքիա կատարած այցերով ռեկորդ են սահմանել Իրանի քաղաքացիները՝ նախորդ տարուայ նոյն ժամանակահատուածի համեմատ 77 տոկոս աճով: 2014-ի Յունուար-Մարտ ամիսներին Թուրքիա է այցելել 231.523 իրանցի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՈՐՈՇՈՒԵՑԱԻ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻ ԽՈՐՀՐԴԱՆԻՇԸ ԵՒ ԿԱՐԳԱԽՕՍԸ

Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի միջոցառումներու կարգախօս պիտի ըլլայ «Յիշում եմ և պահանջում», իսկ խորհրդանիշը՝ Անմոռուկ ծաղիկը: Այս մասին լրագրողներու հետ հանդիպման ընթացքին ասաց ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար, Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակի աշխատանքները համակարգող Վիգէն Սարգսեանը:

«Յատուկ ընդգծուած անհատականացուած կարգախօս է, որպէսզի այն արտասանելիս յիշենք մեր ընտանիքների պատմութիւնը, մեր վերապրած ողբերգութեան պատմութիւնը և այն պահանջը, որ տեսնում ենք այս համատեքում, ներկայացնենք ամբողջ աշխարհին»,- յայտնեց Սարգսեան:

Անմոռուկ ծաղիկը բոլոր լեզուներում մէջ ունի նոյն իմաստը՝ յիշել, չմոռնալ:

Խորհրդանիշ ծաղիկը ունի չորս հիմնական գոյնի բաղադրիչ՝ մանուշակագոյն, բաց մանուշակագոյն, դեղին և սև: Ընտրուած գոյները, ըստ Վ. Սարգսեանի, նոյնպէս խորհրդանշական են. անցեալի, ներկայի ու ապագայի խորհուրդը կը ներկայացնեն:

Սև գոյնը կը խորհրդանշէ Եղեռնի սարսափներն ու յիշողութիւնը ցեղասպանութեան մասին՝ անցեալ: Ներսի ճառագայթաձև բաց մանուշակագոյնը բոլորին հոգեհարազատ գաղափարին համամասնակից ըլլալն է՝ ներկայ: Որպէս խորհրդանշանի գերակշռող գոյն մանուշակագոյնը լայնօրէն տարածուած է հայկական ինքնագիտակցութեան հիմք հանդիսացող հայ եկեղեցւոյ արարողութեանց մէջ՝ ապագայ: Ծաղիկի կեդրոնը դեղին գոյնով պատկերուած է ապրելու և արարելու յոյս պարգևող արևի լոյսը՝ Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիրը խորհրդանշող, շրջանաձև դասաւորուած 12 պատերու տեսքով՝ յաւերժութիւն:

Ծաղիկի հինգ թերթիկները այն հինգ ցամաքամասերն են, ուր հայ գաղթականները յայտնուեցան՝ ստեղծելով հայկական գաղութներ՝ ձևաւորելով հայկական Սփիւռքը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՑԻ ՈՐՈՇ ՏԱՐԻՔԻ ՊԱՏԿԱՆՈՂՆԵՐ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԻԶԱ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՆ ԱՌԱՆՑ ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԻ

Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպանութեան հասարակութեան հետ կապերու վարչութիւնը յայտարարեց, որ 21 Մայիսէն կը վերցուի Միացեալ Նահանգներ մուտքի ոչ ներգաղթի յատուկ արտօնագիրներու (վիզաներու) տրամադրման համար հարցազրոյց կայացնելու պարտադիր պահանջը մինչեւ 10 տարեկան երեխաներու եւ 79-էն աւելի մեծ տարիք ունեցողներուն համար, ինչպէս նաեւ արտօնագիրի երկարաձգումը որոշ պարագաներուն:

Հաղորդագրութեան համաձայն՝ հարցազրոյցի պահանջը չեղեալ նկատելով՝ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը կը փորձէ տարեց քաղաքացիներուն, երեխաներուն ուղեկցութեամբ ճամբորդող ընտանիքներուն ու յաճախակի ճամբորդութիւններ ընողներուն համար առաւել արագ ու պարզ դարձնել վիզա ունենալու գործընթացը:

Այս մասին յայտարարած է հիւպատոս Ճորճ Լին, որ բացատրած է. «Հարցազրոյցի պահանջի վերացումը պիտի առաջնորդէ Հայաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ մշակութային, կրթական, առեւտրական կապերու եւ յարաբերութիւններու յաւելման, սերտացման եւ ամրապնդման: Այս նոր մօտեցումը պիտի դիւրացնէ օրինական ուղեւորութիւնները դէպի Միացեալ Նահանգներ՝ միաժամանակ ապահովելով մուտքի արտօնագիրներու գործընթացի թափանցիկութիւնն ու ազգային անվտանգութեան երաշխիքները»:

Միաժամանակ, ըստ հաղորդագրութեան հիւպատոսական պաշտօնեաները կրնան իրենց հայեցողութեամբ հարցազրոյցի հրաւիրել դիմողները, նոյնիսկ եթէ անոնք վերոյիշեալ խումբերուն կը պատկանին:

ԱՆԼՌԵԼԻ ՂՕՂԱՆՋԸ (ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ 96-ՐԴ ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

1

Սարդարապատի հերոսամարտին ինկած պանծալի քաջորդիներուն, անոր թէժ բոցերուն մէջ մարտնչած մեր անվեհեր մարտիկներուն, որովհետեւ՝ անոնց ոսկրտիքին վրայ գոյառուեցաւ Հայաստանի առաջին Հանրապետութիւնը, ապա՝ երկրորդ ու երրորդ Հանրապետութիւնները ու Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը: Հետեւաբար, 1918 Մայիս 22-ին սկսած պատմութեան յաջորդական չղթային առաջին փառապանծ դրուագը առնչուած է Սարդարապատին: Անուանի պատմաբան Քրիսթոֆըր Ուոքըր այսպէս կը բանաձեւէ Սարդարապատի հերոսամարտին նշանակութիւնն ու կարեւորութիւնը. «Եթէ հայերը ձախողած ըլլային Սարդարապատի մէջ, լիովին հաւանական է որ Հայաստան բառը Կապադովկիոյ նման ասկէ վերջ պիտի նշանակէր լոկ աշխարհագրական եզր մը»: Ուրեմն՝ Սարդարապատը պետականութեան, լինելութեան եւ յաւերժացման հիմնաքարն է մեր ժողովուրդին համար:

Ինչպէս պատմական ամէն իրադարձութիւն իր պատգամը կ՚ունենայ սերունդներուն կտակող, Սարդարապատը եւս ունի իր խօսքը հայութեան փոխանցող. ինչպէս բանաստեղծ Պարոյր Սեւակ կը գրէ. «Սերունդներ դուք ձեզ ճանաչէք Սարդարապատից»:

Սարդարապատի պատգամը անլռելի ղօղանջն է միասնական պայքարի: Հաւաքական մեր կեանքը շարունակելու առաջին նախապայմանը հաւաքաբար գոտեմարտելու գիտակցութեան մէջ կը կայանայ: Ինչպիսի՛ պայմաններու մէջ ալ ըլլանք, ո՛ւր-որ ալ գտնուինք, ինչպիսի՝ թշնամիներու դէմ ալ ճակատելու ըլլանք, յաղթանակի հիմնական կռուանը հաւաքակա՛ն եւ համերա՛շխ գուպարն է: Անլռելի ղօղանջը կ՚ահազանգէ՝ այս երկրագունդին վրայ, Հայաստանի աշխարհագրական դիրքէն մեկնած մա՛րդկօրէն, հա՛յօրէն եւ քա՛ջօրէն ապրելու եւ արարելու համար անխուսափելիօրէն կարիքը կայ ուժին, խիզախութեան եւ միաբանութեան:

Սարդարապատի հերոսամարտի յիշատակին կառուցուած երկար յուշապատին կիսուն կամարաձեւ անցք մը կայ ուրկէ կ՚երեւի վեհաշուք եւ ձիւնագագաթ Արարատը: Այս կը հաստատէ, որ անլռելի ղօղանջը պիտի հնչէ այնքա՛ն ժամանակ՝ մինչեւ որ Արաքսի միւս ափին կերտուի Արեւմտեան Հայաստանի միւս Սարդարապատը...:

(ԱՐԱՐԱՏ)

<u>ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ</u>

ԱՔԹԻՒԻԶՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

(2007-2012-ի առաջին կէսը)

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՈՒՐԻՇ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

Բնականաբար, եւ բարեբախտաբար, վերոյիշեալները միակը չեն: Մե՛նք Ենք Մեր Քաղաքի Տէրը քաղաքացիական նախաձեռնութեան Վիչապների Պուրակ (Յունիս 2011), Պահպանենք Թռչկանի Ջրվէժը քաղաքացիական նախաձեռնութիւնը (Սեպտեմբեր-Նոյեմբեր 2011) եւ բազմաթիւ ուրիշներ գործած են, աւելի քան երբեւէ ազդեցութեամբ կը գործեն, եւ առաւել աշխուժութեամբ պիտի գործեն:

Այսօր, խիստ կարեւոր դեր կը խաղայ Թեղուտի Պաշտպանութեան քաղաքացիական նախաձեռնութիւնը՝ հիմնադրըուած 2007-ին, որուն նպատակն է պահպանել Հայաստանի լեռնային այդ լաւագոյն տարածութիւնը՝ ընդդէմ հանքավայրի շահագործման եւ բնութեան կործանման: Պայքարը բարդ է եւ երկար: Հակառակ աքթիւիսթներու ճնշումներուն եւ վճռականութեան, հարցը լուծելու հեռանկարները տակաւին հեռու կը թուին ըլլալ(86): Իր

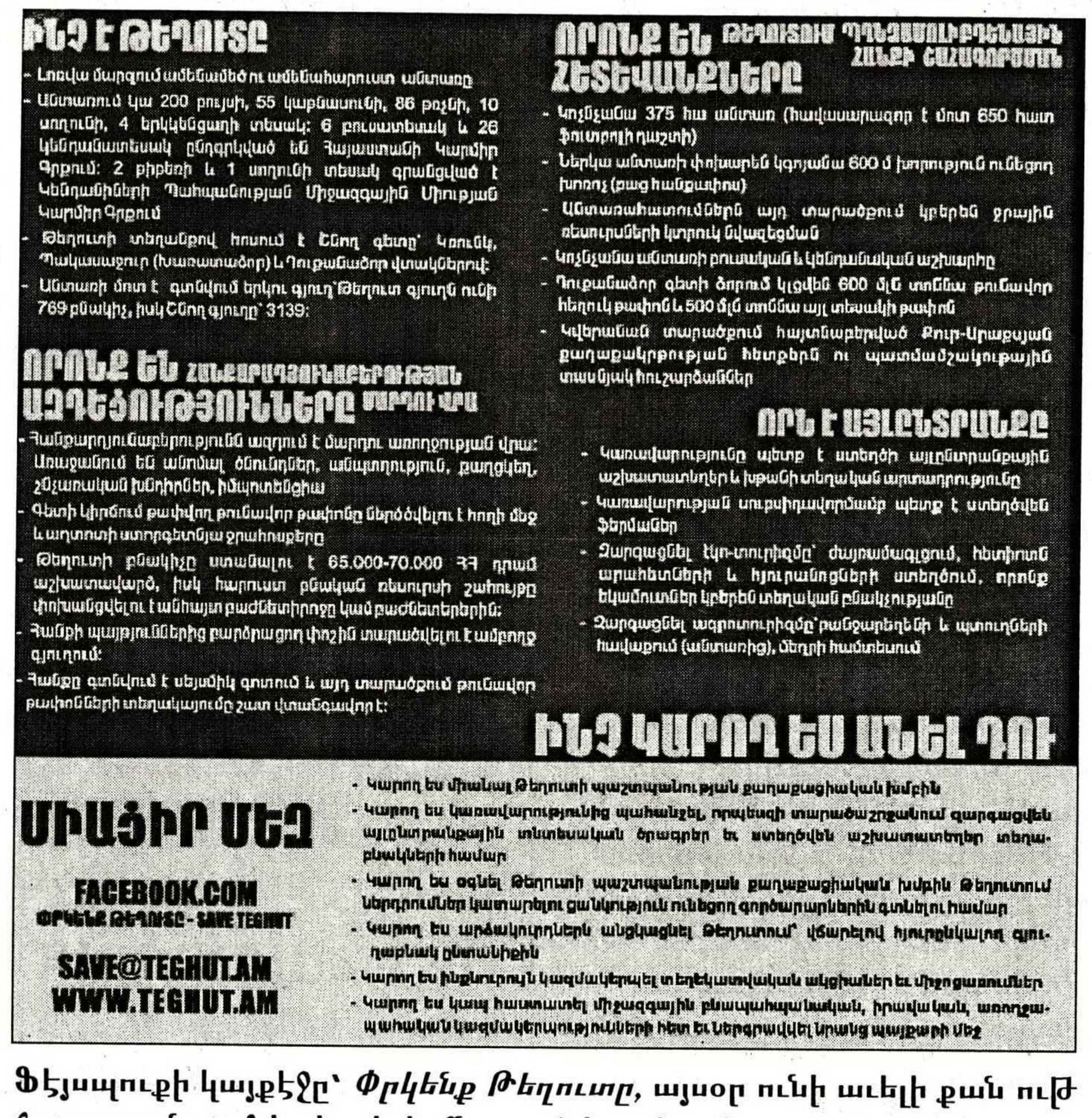

Ֆէյսպուքի կայքէջը՝ *Փրկենք Թեղուտը*, այսօր ունի աւելի քան ութ հազար անդամ եւ երբեւէ մնացած է աշխոյժ ու գործունեայ:

«ՊԵՏԱԿԱՆ» ԱՔԹԻՒԻԶՄ

Վարդան Ջալոյեան. «Ռուսական աջ պոլիտտեխնոլոգները կարծում են, որ հակազդեցութեան միակ արդիւնաւէտ եղանակը ոչ թէ բռնութիւնն է, չնայած այն պէտք է կիրառել, եթէ այն արդիւնաւէտ է, այլ մի «սուվերէնին» այլ «սուվերէն» հակադրելը: Հրապարակ պէտք է դուրս գայ «միւս ժողովուրդը» եւ յայտարարի՝ մենք այլ կերպ ենք ուզում: «Այս» եւ «միւս ժողովրդի» միջեւ կարող է առաջանալ լարուածութիւն, նոյնիսկ ընդհարումներ, եւ այդ պահին առաջանում է իշխանութեան պահանջարկ: Եթէ յիշում էք՝ 2008թ. մեր իշխանութիւնները չատ երկչոտ եւ չատ արհեստականօրէն փորձեցին ձեւաւորել «միւս ժողովուրդը», սակայն այն արդիւնաւէտ չգործեց: Հիմնական պատճառը արհեստականութիւնն էր, իրական ժողովրդական նախաձեռնութիւն չլինելը: Կարծում եմ, 4-5 տարին բաւական ժամանակ էր աջ պոստմոդեռնիստներին «միւս ժողովուրդ» ստեղծելու համար: Որոշ նշաններ, օրինակ՝ Թռչնաբուծական կազմակերպութիւնների ակտիւացումը, վկայում է, որ մեր իշխանութիւններն այդ առումով աշխատանք տանում են:»(87)

Այս իմաստով, կառավարութիւնը իր կողմէն փորձեց կազմել իրեն յարող երիտասարդական խմբակներ՝ Յոյս, Միասին, Միակ, եւ այլն(88):

Միակը հիմնադրուած է 2007 Փետրուարին(89), Յոյս ուսանողական շարժումը՝ նոյնպէս 2007 Փետրուարին(90) իսկ Միասինը՝ 2008 Յունիսին(91): Ինչպէս կը տեսնենք, առաջին երկուքը հիմնուած են նոյնիսկ իսկական աքթիւիզմի ձեւաւորումէն քիչ մը առաջ, հաւանաբար, կանխազգալով գալիք ընտրական տագնապ մը:

Միասին(92) եւ Միակ(93) ունին այնպիսի զարգացած, գեղեցկափայլ եւ «աքատեմիք» կայքեր, որոնք հազիւ թէ արդիւնքն ըլլան ինքնաբուխ աքթիւիսթներու: Իսկ Յոյսը արդէն ուղղակիօրէն կապուած է պետականօրէն վերահսկուած Համալսարանին հետ:

Ֆէյսպուքի մէջ 2011 Ապրիլ 8-ին կը հիմնուի Պահանջում Ենք Գիտութեան Ֆինանսաւորման Աւելացում խումբը(94): Ըստ խումբի յայտարարութեան՝ «[ա]յս էջը ստեղծուած է գիտութեան

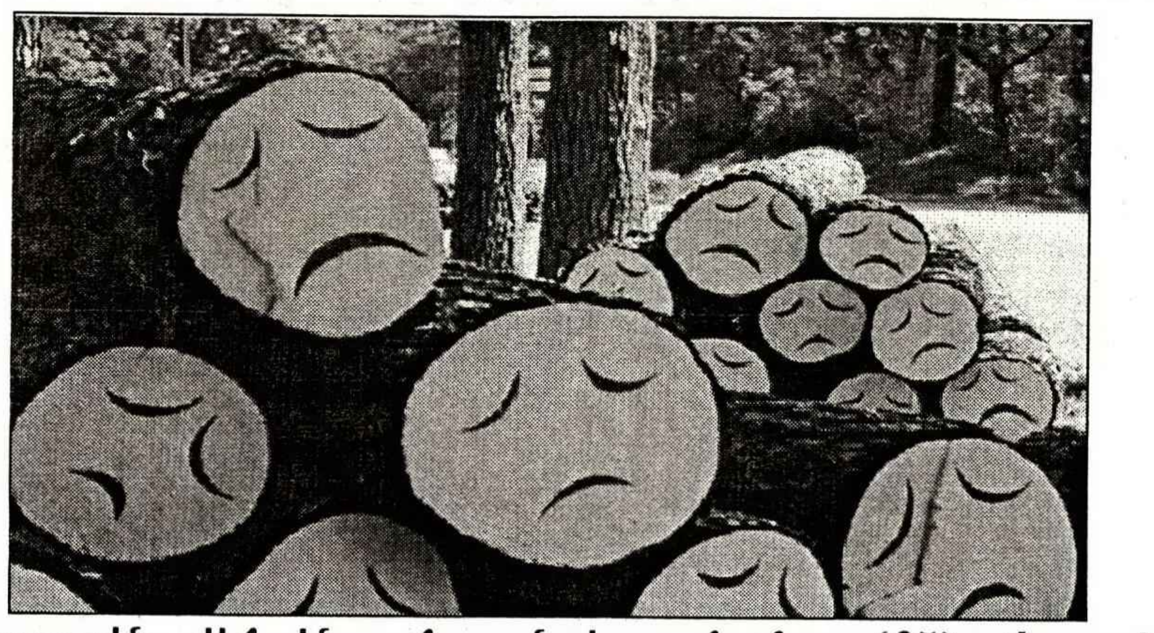

տագնապային վիճակն ահազանգելու համար»(95): Փաստելու համար իր հայրենասիրութիւնը, խումբը կը որոշէ՝ որ իր կայքին «[ո]չ հայատառ հայերէնով գրուած մեկնաբանութիւնները կը ջնջուին:»(96):

Ահաւասիկ հայրենասէր ֆէյսպուքեան խումբ մը, որ Հայաստանի գիտութեան տագնապային վիճակէն դուրս գալու միջոցը կը նկատէ դրամական գործօնը: Ըստ երեւոյթին, Սերժ Սարգսեանին հաճելի երեւաց հայրենասէր խումբին դրամական պահանջը: Ֆէյսպուքի կայքէջի հիմնադրութենէն ընդամէնը հինգ ամիս ետք՝ 2011 Օգոստոսին, Հայաստանի նախագահը Ծաղկաձորի մէջ հանդիպում կ՚ունենայ Պահանջում Ենք Գիտութեան Ֆինանսաւորման Բարձրացում խումբի անդամներուն հետ: Ե՞րբ մեր նախագահը յատուկ հանդիպումի գացած է աքթիւիսթներու հետ: Այս հանդիպումին յարգելի նախագահը ըսեր է. «Իշխանութիւնները երբեք չեն փորձել ստեղծել ճիշտ մարդու, հերոսի կերպար, որպէսզի միւսները, երեխաները կարողանան նմանակել նրանց... Ցանկացած իշխանութեան համար դա պէտք է լինի պարտադիր պահանջ», եւ աւելցուցեր. «Ես մեր հասարակութեան մէջ չգիտեմ 50-100 անհատներ, որոնց մասին կարելի է ասել, որ ժողովուրդը նրանց յարգում է», միաժամանակ նշելով, որ ասիկա ոչ միայն իշխանութիւններուն այլեւ հասարակութեան որոշակի մասին յանցանքն է, իսկ հասարակութեան մէջ տեղի ունեցող որոշակի «դեգրադացիոն» գործընթացը կը վերաբերի ոչ միայն Հայաստանին այլեւ «գլոբալ» աշխարհին(97):

Ամբողջ աշխարհը յանցաւոր դարձաւ Հայաստանի գիտութեան ֆինանսաւորման պակասին համար, նոյնիսկ հերոսներուն պակասը դեր ունեցաւ գործի ձախողութեան մէջ...

ԻՇԽԱՆԱԿԱՆԸ ԱՔԹԻՒԻԶՄԻ ՀԵՏԵՒՈՐԴ

Կը թուի՝ թէ որքան գոյութիւն ունենան նէօլիպերալները, այնքան պիտի աւելնայ աքթիւիսթներուն քանակը: Որքան առաջինները փորձեն հնարել չահագործման նորանոր հնարքներ, այնքան երկրորդները պիտի թարմացնեն իրենց պայքարը: Այս պատճառա-հետեւանքային յարաբերութիւնը կեղծ է եւ կը դժուարանայ բացատրել աքթիւիզմի ինքնութիւնը:

Ճիշդ է, աքթիւիզմը դիմադրութիւն մըն է իշխանականութեան (խօսքը միայն իշխանութեան մասին չէ) դէմ: Բայց ան դիմադրութիւն մըն է շնորհիւ սեփական գիտելիքային բաղադրիչին՝ որ ունի իշխանականութենէն անկախ գոյութիւն ու ծաւալման ընթացք: Իշխանականութեան դէմ *պայքարը* ռազմավարութիւն է, իսկ ռազմավարութիւնը պայմանական է ու ժամանակաւոր, անոր կը նախորդէ ու կը գերակայէ կերպը, սովորութիւնը, ոճը, ճաշակը, ըմբռնումը: Իսկ այս վերջիններուն մէջ է աքթիւիսթական գիտելիքը:

Այն ուժը՝ իրենց ունեցած միակ գիտելիքը, զոր իշխանականները կը գործադրեն աքթիւիզմի լռեցման համար, ցուցանիշ մըն է թէ աքթիւիսթները կայուն քայլերով առաջ են իշխանականներէն:

(Վերջ 5)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

86. Թեղուտի մանրամասն պատմութեան համար տե՛ս՝ «Վերլուծական. Թեղուտի պաշտպանութեան քաղաքացիական նախաձեռնութիւն», *Կազմակերպուե՛նք*, 12 Նոյեմբեր 2012, http://organize-now.am/am/2012/11/012/3476/:

87. Վարդան Ջալոյեան, «Իշխանութեանը նոր արիւն է պէտք», *Գրողուցաւ*, 30 Յունուար 2012, http://groghucav.blogspot.com/ 2012/01 /blog-post_30.html:

88. ««Յոյսը» կտրեց չատ ուսանողների յոյսը», *Ա1+*, 8 Մայիս 2007, http://a1plus.blogsome.com/2007/05/08/p19): «Երիտասարդական ակտիւութիւն. պատրա՞նք թէ իրականութիւն», *Ա1+*, 6 Օգոստոս 2008, http://a1plus.wordpress.com/2008/08/06/youth/#more-267: Գոհար Վեզիրեան, «Տխուր սերունդ», *Չի*, 8 Մայիս 2007, թիւ 656, http://www.chi.am:

89. Պաշտօնական կայքը՝ http://www.miak.am/am/company /who_are:

90. «Ինքնաբուխ շարժում», 4 Մայիս 2007, Երեւանի Պետական Համալսարան, պաշտօնական կայք, http://www.ysu.am:

91. «Եւս մէկ երիտասարդական շարժում», 14 Յունիս 2008, http://www.armtown.com/news/am/prm/20080614/42426:

92. http://miasin.am/am:

93. http://www.miak.am/am:

94. http://www.facebook.com/science.and.finance:

95. Անդ:

96. Անդ:

97. «Սերժ Սարգսեան. Աճող սերնդին անհրաժեշտ է հերոսի կերպար», *PanArmenian Net*, 29 Օգոստոս 2011, http://www. panarmenian.net/arm/news/76614:

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ

ԶԲՕՍԱՊՏՈՅՏ ԴԷՊԻ «ՀՈՒՐՂԱՏԱ»
«HILTON PLAZA»
Երեքշաբթի 17 Յունիսէն մինչեւ
Կիրակի 22 Յունիս 2014
(Վեց օր, Հինգ գիշեր)
Երթուղարձ բարեխառնեալ օդօպիւսով,
կեցութիւն, նախաճաշ, ճաշ եւ ընթրիք
(SOFT ALL INCLUSIVE)
Մանրամասնութեանց եւ արձանագրութեանց
համար դիմել հեռաձայնելով՝
Պր. Սիմոն Չամքէրթէնեանի՝ 24838133 - 0122780780

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 15 Յունիս 2014

Ս. Պատարագ՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի, Հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարուի ***ՔՍԱՆ ՀՆՉԱԿԵԱՆՆԵՐՈՒ*** հոգւոյն ի հանգիստ, որոնք կախաղան հանուեցան եւ նահատակուեցան 1915-ին, Կ. Պոլսոյ մէջ:

Ս. Պատարագ առաւօտեան ժամը 10.00-ին

Երթուղարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին

Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը ծանուցանենք եգիպտահայ յարգոյ մեր հասարակութեան, որ Առաջնորդարանին մօտ տրամադրելի են արեւմտահայերէն «Նոր Կտակարան»-ներ:

Փափաքողները, ունենալու համար, կրնան դիմել Ազգային Առաջնորդարան:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ս.Դ.Հ.Կուսակցութեան Խօսքը Հայոց Ցեղասպանութեան Ոգեկոչման 100-Ամեակի Կեդրոնական Մարմնի Նիստին

2

Յարգելի ներկաներ,

Պէտք է հաւատալ եւ ընդունիլ, որ Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի նշումը, տեղի ունենալիք միջոցառումները կամ ինչպէս շատերու կողմէ ընդունուած է ըսել «Հայկական ցունամին» պիտի դառնայ նոր սկզբնակէտի մը խորհրդանիշը:

Թուրքիոյ վարչապետին, անցնող 24 Ապրիլին ներկայացուցած, իբրեւ թէ քաղաքական ներողամտագիրը խորքին մէջ Թուրքիոյ նախաձեռնողի դերին մէջ ըլլալու փաստի արձանագրումն էր: Անոր դիմաց, մենք որպէս հաւաքականութիւն դէպքը արձանագրող կամ առաւելագոյն պարագային Էրտողանի խօսքին դիմադարձողը միայն հանդիսացանք: Ինչպիսի՞ն պիտի ըլլայ մեր դիրքորոշումը և մարտավարութիւնը եթէ երբեք յառաջիկայ Ապրիլ 24-ին Թուրքիոյ պետութիւնը պաշտօնապէս ճանչնայ Ցեղասպանութիւնը, թէկուզ և ոչ այն բառերով կամ բովանդակութեամբ որ մենք կ'ակնկալենք:

Խօսքս աւարտելով արձանագրեմ, որ մեր բոլոր խնդիրներուն՝ Ցեղասպանութեան ճանաչման, Հայաստանի հզօրացման, Արցախի անվտանգութեան եւ միջազգային ճանաչման, Սուրիահայութեան եւ միջին արեւելքի հայութեան անվտանգութեան խնդիրներուն հիմնարար լուծումներ տալու համար մենք կարիքն ունինք ազգային լիարժէք, մասնագիտական եւ առողջ ծրագրի: Իսկ այդպիսի ծրագիր մը մշակելու ե՛ւ կարողութիւնը ե՛ւ հնարաւորութիւնը անտարակոյս ունինք, կը մնայ միայն նախաձեռնութիւնը, զոր մենք, որպէս հայ ժողովուրդի գերագոյն ներկայացուցչական մարմին կարող ենք տրամադրել:

Շնորհակալութիւն

ԸՆԿ. ՅԱԿՈԲ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ՍԴՀԿ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ՀՅԴ-ՍԴՀԿ ՄԻՋՎԱՐՉԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

1

Միջվարչային Հանդիպում Երեւանում ներկայացուցիչները քննարկեցին Հայաստանի ներքին քաղաքական իրավիճակը, Սիրիայի հայ համայնքի եւ Հայաստանում ապաստանած սիրիահայերի խնդիրները:

Անդրադարձ եղաւ նաեւ առաջիկայում սպասուող սահմանադրական բարեփոխումներին: Թէ՛ ՍԴՀԿ եւ թէ՛ ՀՅԴ ներկայացուցիչները նշեցին, որ իրենք կողմ են հարիւր տոկոս համամասնական ընտրակարգին եւ խորհրդարանական կառավարման համակարգին:

Կողմերը պայմանաւորուեցին պարբերաբար հանդիպել եւ քննարկել երկկողմ նշանակութիւն ունեցող կարեւորագոյն հարցերը:

ԱԿՆԱՆԱՏԵՍ ԴԱՌՆԱԼՈՒ ՀՐԱՒԷՐ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

1

աշխատանքները: Խիստ կը կարեւորեմ քարոզչական կառոյցներու դերը եւ տեղական վարչակարգերու հետ բազմաբնոյթ աշխատանքներու իրագործումը», ըսաւ Սարգսեան: Ան յիշեցուց, որ Մեծ Եղեռնը մեծ ողբերգութիւն է բոլոր հայերուն համար: «Հարիւրամեակը մեծ խորհուրդ ունի հայութեան եւ համայն մարդկութեան համար: Մարդկութեան դէմ ոճիրները վաղեմութեան ժամկէտ չեն կրնար ունենալ: Ցեղասպանութիւններու կանխարգիլման միակ բանաձեւը մարդկային պատմութեան սոսկալի էջերու ճանաչումն ու դատապարտումն է», ըսաւ նախագահը: Ան դիտել տուաւ, որ թրքական մերժողականութիւնը ձախողած է, տարուէ տարի կը բազմանայ Ցեղասպանութեան փաստը ճանչցող թուրքերու թիւը: «Թուրքիան պէտք է գիտակցի, որ Օսմանեան Կայսրութեան յանցակիցը չդառնալու համար պէտք է առերեսուի պատմութեան հետ եւ դատապարտէ Ցեղասպանութիւնը: Պաշտօնական Անգարան նոր քայլերու կը ձեռնարկէ, որոնք բովանդակութեամբ կ'արտացոլեն Թուրքիոյ նոյն ժխտողականութիւնը, կը խեղաթիւրեն պատմութիւնը եւ նոյն հարթութեան մէջ կը դնեն զոհին ու դահիճին», ըսաւ Սարգսեան: Ան, պաշտօնապէս Թուրքիոյ նախագահական ընտրութիւններուն յաղթող նոր նախագահը հրաւիրեց Հայաստան, մասնակցելու 2015-ի Ապրիլ 24-ի ձեռնարկներուն եւ առերեսուելու պատմութեան հետ: Ան շեշտեց, որ մենք թշնամանք չենք տածեր թուրք ժողովուրդին հանդէպ, այլ կը փորձենք պայմաններ ստեղծել, որպէսզի հայ եւ թուրք ժողովուրդները շաղուին եւ գտնեն հաշտութեան ուղի: «Եթէ ցանկութիւնը իրապէս անկեղծ է, ապա Թուրքիա պէտք է կեանքի կոչէ հաշտութեան ուղին», ըսաւ նախագահը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ

Կիրակի, 8 Յունիս 2014, երեկոյեան ժամը 8-ին
Պըլըքտանեան Հանդիսասրահ

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԵՐԵԿՈՅ

Իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝

ԼՈԹԻՒՍ ԵՐԳՉԱՅԻՆ ՀԱՄՈՅԹ
ՔԱԹՐԻՆ ՔԱՀԼԱ (սոփրանօ)
ԳՈՀԱՐ ՂԱԶԵԼԵԱՆ (մեծծօ-սոփրանօ)
ՌՈՒԲԷՆ ՍԱԱՏ (թենոր)
ԱՇՐԱՖ ՖԻԼԻՓ (պաս)
ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ (դաշնակ)

ԲԱՐՍԵՂ ԳԸՋԸԼԵԱՆ
Հայկական մոթիֆներով գործերու ցուցադրութիւն

ԽԷՉՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Հայկական դրոշմաթուղթերու, դրամներու եւ
բաց նամակներու ցուցադրութիւն

Ինչպէս նաեւ տեղի կ'ունենայ՝

ՀԱՅ ՆԿԱՐԻՉՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԼՍՈՂԱ-ՏԵՍՈՂԱԿԱՆ (AUDIO VISUAL) ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
ԵՐԱԺՇՏԱ - ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Թեքնիքական պատրաստութիւն՝ Օհան Ճանիկեան
Սիրալիր հրաւէր բոլորին

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, 29 Մայիս 2014

ՏՕՆ Է

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Եւ

Յիշատակ Փոխադրութեան Հայրապետական Աթոռոյն Հայոց ի Սսոյ ի Ս. Էջմիածին, յամի տեառն 1441

Այս առթիւ նոյն օրը Ս. եւ Անմահ Պատարագ պիտի մատուցուի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր եկեղեցւոյ մէջ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի պիտի կատարուի մաղթանք, վասն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի պայծառութեան եւ անսասանութեան:

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Երթուղարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին

Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԵՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2020.00
21 կիրատ՝ կրամը		253.00
18 կիրատ՝ կրամը		216.00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.:(202)24530327, Fax:(202)24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1726 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 19 ՅՈՒՆԻՍ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧٢٦ الخميس ١٩ يونيه ٢٠١٤

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀՆՉԱԿԵԱՆ 20 ՌԱՀՎԻՐԱՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ 99-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Մեր բազմադարեան ժողովուրդի պատմութիւնը հարուստ է իր գոյութիւնը պահպանող ազգային, հայրենասիրական, մշակութային եւ դիմադրական պատմական արժէք ներկայացնող բնատուր արժանիքներով, որոնք կը բնորոշեն իր ազգային ինքնութիւնը: Կ'երկնեն իր ասպետական ոգին: Կը քանդակեն իր բնութագիրը: Կը սահմանեն իր էութիւնը: Ան չի սակարկեր իր ժողովուրդի ֆիզիքական ապահովութիւնը: Չի յուսահատիր իր պահանջատիրութեան մէջ: Չ'ընկրկիր դժուարին պարագաներու առջեւ: Չ'ուրանար իր հաւատքը, իրեն պատճառուած եղեռական բռնութիւններու տակ: Ընդհակառակը՝ ան առաւել եւս կը զօրանայ իր լաւատեսութեան մէջ: Աւելի ուժգին կը յամառի իր հետապնդման մէջ: Անհպելի հաւատքով կառչած կը մնայ իր նպատակին: Անվերապահօրէն կը հաւատայ իր յաղթանակին, լինելիութեան:

Հնչակեան 20 նահատակ ռահվիրաներու նահատակութիւնը լաւագոյնս կը դրսեւորէ իրենց մէջ կանթեղուած մեր ազգային նկարագիրը բնութագրող վերեւի ազգային արժէքները, որոնց պահպանման համար երբեւէ չզիջեցան ոչ մէկ թուլութիւն: Լսեցէ՛ք անոնցմէ անվեհեր Երուանդ Թօփուզեանը, որ զինք հաղորդող քահանային պիտի ըսէր. «Տէր Հայր, տուր այս չոր թաշկինակն իմ մօրս, ըսէ անոր, որ անիկա երբեք թրջուած չէ արցունքով»: Անգամ իրենց վիզերուն օղակուած մահուան պարաններէն կախ ձգուած, Պայազիտի հրապարակին վրայ բարձրացած կախաղաններու վրայ:

Անոնք, 20-ները, մեր ազգի այն երախտաշատ հերոսածին զաւակներէն էին, որոնք հերոսաբար զոհուեցան հայ ազգի ընդհանրական բնոյթի նուիրական իտէալներու հետապնդման արիւնոտ ճանապարհին: Անոնք, առանց յուսահատելու, մարգարէաբար հաւատացին հայ ժողովուրդի փրկութեան եւ յաւերժական լինելիութեան: Այդ չէ՞ր, ինչպէս Փարամազ կը պատգամէր թէ «Հոն ուր կախաղաններն են ճօճում, Ազատութիւնն է ման գալիս, հոն՝ ուր մեռելներն են ննջում, Յարութիւնն է մօտալուտ»: Անգերեզման ննջող 20-ներու մարգարէութիւնը չէ՞ր Ազատ ու Անկախ Մայիսեան Առաջին Հանրապետութեան գոյառումը 1918-ին: Նաեւ, երկու տարի ետք, 1920թ., անոր յաջորդող Խորհրդային Հայաստանը: Յետագային, ոչ աւելի, քան ութ տասնամեակ ուշ, պիտի դառնար մերօրեայ Ազատ, Անկախ եւ Ինքնիշխան Հայաստանի Հանրապետութիւնը, որ պիտի գար պսակելու հայ ժողովուրդի հինգ հարիւր տարուայ ազգային երազը, զոր չուքի պէս հալածեց դարեր ու դարեր, անդրդուելի, հետեւողական եւ հաւատաւոր: Արդարեւ, եկաւ հաստատելու Մեծն Փարամազի այն մարգարէութիւնը, թէ. «Մեր խաչը Օծեալի խաչէն աւելի ծանրագոյն է, մեր յաղթանակները՝ գերագոյնր պիտի ըլլան յաղթանակներուն»:

Անոնք, իրենց կեանքի գնով մղեցին անհաւասար պայքար, յանուն ազգի, հայրենիքի, եւ ազգային անժամանցելի երազներու նուիրագործման: Հաւաքական մարտիրոսութեամբ, դարձան խորհրդանիշ հայ ժողովուրդի լուսաշող ապագայի կերտումին: Լինելիութեան հաւատք ներշնչեցին անոր, որ արհամարհուած, կեղեքուած, հալածուած, անիրաւուած եւ իր ազգային ինքնութիւնը կորսնցնելու վտանգի սեմին հասած էր:

Անոնք վկաները հանդիսացան օսմանցի թուրք համաթուրանական առաջնորդութեան ներքեւ, հայ ժողովուրդի դէմ նիւթուած Ցեղասպանութեան ծրագրին: 1911-ին, Սելանիկի մէջ գումարուած «Իթթիհատ վէ Թերաքքը» Կուսակցութեան համաժողովին, թուրք գաղափարապաշտ մտածողութիւնը մի անգամ ընդմիշտ միաձուլուած ազգութիւն, ազգային մշակոյթ ու ներքին ապահովութիւն ստեղծելու համար ծրագրած էին արմատապէս բնաջնջել պահանջատէր հայ ժողովուրդը:

20-ներու Մայր Կուսակցութիւնը, առաջին պահանջողը հանդիսացաւ հայ ժողովուրդի՝ գրաւեալ պատմական հայրենիքին մէջ գործող ազգային կուսակցութիւններու գործակցութեան, կարենալ ձախողութեան մատնելու համար Կայսրութեան Ցեղասպանական ծրագիրը:

↳ 2

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան Թիֆլիսի մէջ տեսակցեցաւ Վրաստանի վարչապետ Իրաքլի Ղարիպաշվիլիի հետ: Զրուցակիցները քննարկեցին տնտեսական համագործակցութիւնը եւ այդ գծով կապերը ամրապնդելու միջոցները: Ժողովականները գոհունակութեամբ նշեցին, որ փոխադարձ առեւտուրը զարգացած է վերջին հանգրուանին:

Նախագահներու ներկայութեամբ ստորագրուեցան շարք մը համաձայնութիւններ՝ զանազան մարզերու մէջ: Իսկ Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Դաւիթ Ուսուպաշվիլի յայտարարեց, թէ Հայաստանն ու Վրաստանը չեն կրնար առանձին ապահովել իրենց անվտանգութիւնն ու կայունութիւնը: Սարգսեան նաեւ զօրակցութիւն յայտնեց Վրաստանի եւ Ռուսիոյ միջեւ Աբխազիոյ հողերուն վրայով երկաթուղիի վերանորոգման առաջարկին: Նախագահը այցելեց Հերոսներու հրապարակ եւ տեղադրեց ծաղկեպսակ: Ան հիւրընկալուեցաւ Սուրբ Էջմիածին եկեղեցւոյ մէջ եւ ապա վերադարձաւ Հայաստան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱՆՔ ԱՍԱՏԻՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան շնորհաւորական ուղերձ յղեց Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատին ու շնորհաւորեց անոր նախագահ վերընտրութիւնը: Սարգսեան վստահութիւն յայտնեց, որ ազգային երկխօսութեան միջոցաւ կարելի է լուծումներ գտնել Սուրիոյ հակամարտութեան եւ ապահովել ժողովուրդին բարեկեցութիւնը:

Նախագահը նաեւ այցելեց Երեւանի մօտ Ռուսիոյ դեսպանատուն ուր շնորհաւորեց Ռուսիոյ պետական տօնը: Ան յաջողութիւն մաղթեց նաեւ Երեւանի մօտ Ռուսիոյ դեսպանին եւ դեսպանատան աշխատակիցներուն:

ԻՐԱՔ

PKK-Ն ՅԱՅՏԱՐԱՐԵԼ Է, ՈՐ ԱՊԱՀՈՎԵԼ Է ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ ԱՊՐՈՂ ԲՈԼՈՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ, ՆԵՐԱՌԵԱԼ ՀԱՅԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Իրաքի Մոսուլ քաղաքը գրաւած ահաբեկչական «Իրաքում եւ Շամում Իսլամական Պետութիւն» (ԻՇԻՊ) խմբաւորման գրոհայիններից հիւսիսային Իրաքում ապրողների անվտանգութեան ապահովման համար PKK-ի զինեալները շարժւում են ԻՇԻՊ-ի գրոհայիններին ընդառաջ:

Թուրքական Radikal-ի փոխանցմամբ՝ հիւսիսային Իրաքի Քանդիլի լեռներում գտնուող PKK-ի (Քուրդիստանի Բանուորական Կուսակցութիւն) ղեկավարութիւնը յայտարարութիւն է տարածել՝ նշելով, որ պատրաստ են դիմագրաւել ԻՇԻՊ-ի գրոհայինների յարձակումներին՝ ապահովելով հիւսիսային Իրաքում ապրող քրդերի, արաբների, թուրքմենների եւ հայերի անվտանգութիւնը:

Նշենք, որ հիւսիսային Իրաքի՝ Քուրդիստանի ինքնավար հատուածի ղեկավարութիւնը երկրի զինուած ուժերը կազմող փեշմերգեների մեծ թւով զօրամիաւորումներ է փոխադրում՝ ԻՇԻՊ-ի գրոհայիններին ընդառաջ:

Փեշմերգեների հետ միասին շարժւում են նաեւ PKK-ի զինեալները:

ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՈՒ ՄՕՏԱԼՈՒՏ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ատրպէյճանի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ռիչըրտ Մորնինկսթար ակնկալեց, որ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահները շուտով տեսակցութիւն կ'ունենան Փարիզի մէջ:

APA լրատու գործակալութեան համաձայն, տեսակցութեան օրը տակաւին չէ ճշդուած: «Միացեալ Նահանգներ կը հաւատայ, որ նախագահներու փարիզեան տեսակցութեան ընթացքին պէտք է որոշ համաձայնութիւն գոյանայ հակամարտութեան կարգաւորումի հարցով», ըսաւ դեսպանը:

ԵԱՀԿի պատուիրակութիւնը երէկ իր հերթական դիտարկումը իրականացուց Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի սահմանային գիծին վրայ՝ Տաւուշ գաւառին մօտ: 1160 մեթր հեռաւորութեան վրայ կատարուած դիտարկումը ամբողջացած է առանց խախտումներու:

ՌՈՒՍԻԱ ԿԸ ՅԱՐԳԷ ՈՒԺԸ ՈՉ ԹԷ ՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սէրկէյ Լաւրով Պաքուի մէջ տեսակցեցաւ Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ:

APA լրատու գործակալութեան համաձայն, տեսակցութեան ընթացքին քննարկուած են երկկողմանի յարաբերութիւնները:

Լաւրով եւ Ալիեւ զանոնք որակած են յաջող եւ զարգացող կապեր: Լաւրով նշեց, որ իրենք խօսած են նաեւ տարածաշրջանային հարցերուն, ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի գործունէութեան եւ շրջանային գագաթաժողովներու նիւթերը:

Այս առումով վերլուծաբան Ռիչըրտ Կիրակոսեան յայտարարեց, որ Մոսկուա կը փորձէ զարգացնել յարաբերութիւնները Պաքուի հետ:

«Այս պէտք է դաս ըլլայ Հայաստանին համար, որովհետեւ Ռուսիա կը յարգէ միայն ուժը, ոչ թէ հնազանդութիւնը», ըսաւ Կիրակոսեան:

ՍՈՒՐԻԱ

250 ԸՆՏԱՆԻՔ ԱՐԴԷՆ ԻՍԿ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ ԵՆ ՔԵՍԱՊ

Սուրիական կառավարութեան զօրքերը կարողացած են վերագրաւել Քեսապը եւ շրջակայ գիւղերը: Քաղաքապետ Վազգէն Չաբրիեան տեղեկացուցած է, որ 250 ընտանիք արդէն վերադարձած է Քեսապ, իսկ մնացած փախստականները կը սպասեն ենթակառուցուածքներու վերանորոգման, որպէսզի վերադառնան իրենց տուները: Քաղաքի բնակիչներու անունով ան ջերմ երախտագիտութիւն յայտնած է Սուրիոյ բանակին՝ քաղաքի եւ ամբողջ երկրի տարածքին կայունութիւն եւ ապահովելու ջանքերու համար, կը հաղորդէ սուրիական ➪ 4

ՀՆՉԱԿԵԱՆ 20 ՌԱՀՎԻՐԱՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ 99-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

1 ➪

Տխուր իրողութիւնն այն էր, որ լսող ու հաւատացող չեղաւ: Անոնք ապաւինեցան Իթթիհատի պատրաստած նոր սահմանադրութեան չռայլած սուտ ու պատիր խոստումներուն ... եւ շարունակեցին սիրաբանիլ Իթթիհատին հետ...:

Հնչակեան 20 ռահվիրաներու Մայր Կուսակցութիւնը որոշեց առանձինն նախաձեռնել Ցեղասպանութեան կանխարգիլման գործընթացին: Ան, իր վրայ առնելով ահաբեկչութեան ամբողջական պատասխանատուութիւնը գումարեց Քէօստէնճէի նշանաւոր 7-րդ Ընդհանուր Համագումարը, որ տեղի ունեցաւ 1913-ին, ուր որոշում կայացուեցաւ կեանքով պատուհասել Իթթիհատի պարագլուխները, որոնք չուտով պիտի հնձէին ամբողջ ազգին կեանքը, անկէ մէկ անհատ, նմուշ մը վերապահելով Թանգարանի համար յատուկ: Համագումարը, նաեւ, լիազօրեց Փարամազը, որ կազմակերպէ գանոնք պատուհասելու սրբազան առաքելութիւնը:

Ափսոս, 20-ներու ձերբակալութեամբ եւ 1915Թ. Յունիսի 15-ին կախաղաններու վրայ իրենց նահատակութեամբ, ձախողութեան մատնուեցաւ ահաբեկչական ծրագիրը: Հնչակեան աւագանիի նահատակութեան յաջորդեցին հայ ժողովուրդի մտաւոր, հոգեւոր եւ քաղաքական աւագանիի ձերբակալութիւններն ու հաշուեյարդարը: Սկսաւ հայ ազգաբնակչութեան տեղահանութիւնը: Գործադրութեան դրուեցաւ Ցեղասպանութիւնը, զոր, արդի Թուրքիան, անամօթաբար եւ յամառօրէն կ'ուրանայ, հակառակ՝ անոր աշխարհով մէկ ապացուցուած, առ հասարակ ճանչցուած եւ ի խորոց սրտի դատապարտուած ըլլալուն:

Անկախաբար զինք վարկաբեկող ուրացումէն, արդի Թուրքիան, ներկայ օրերուն, ժառանգաբար կը շարունակէ իր ցեղին յատուկ Ցեղասպանութիւնը հայ ժողովուրդին դէմ: Պատրուակ օգտագործելով Սուրիոյ մէջ ժողովրդավարական կարգավիճակի հաստատման հրամայականը, ան՝ իր թիկունքը տուած երկրի իշխանութիւններու դէմ ըմբոստացած ժողովրդական հատուածներու շարքերուն «զօրակցող» օտարերկրեայ ահաբեկչական խմբաւորումներուն՝ կը հայաթափէ իրեն սահմանակից տակաւ աւերակի վերածուող Հալէպ քաղաքն ու հայաբոյր Քեսապը: Հալէպահայն ու Քեսապցին, պանդխտութեան «ցուպը ձեռին»՝ ինկած է սահմանակից ու հեռաւոր երկիրներու հոգատարութեան:

Հալէպի ու Քեսապի հայաթափումն նժարի մէկ կողմէն, Արցախի ու Հայաստանի հանրապետութիւններուն դէմ ազերի բացայայտ եւ արդի Թուրքիոյ թաքուն սպառնալիքները նժարին միւս կողմէն՝ հայութիւնը կը հրաւիրեն լրջօրէն մտածելու զինք դիմաւորող հին ու նոր ծանրակշիռ մարտահրաւէրներու մասին, զորս պէտք է դիմակալել ազգային համընդհանուր միասնութեամբ եւ բռնցքաւորումով:

Այդ ազգային համընդհանուր միասնութիւնն ու բռնցքաւորումն էին, որոնք կերտեցին Սարդարապատի յաղթանակը ու ծնունդ տուին մեր Առաջին հանրապետութեան, անոր կորուստէն 500 տարի ետք: Նորանկախ մեր Առաջին Հանրապետութիւնը երկու տարի ետք խորհրդայնացաւ, ու մօտ ութը տասնամեակ ապրեցաւ այդ համակարգին ներքեւ, աշխատելով ամրացնել իր պետական, հայրենական եւ ժողովրդական կառոյցները, որուն յաջորդեց անկախութիւնը:

Այդ ազգային համընդհանուր միասնութիւնն ու բռնցքաւորումն էին, որոնք, ինչպէս պիտի պատգամէր մեծն Փարամազ՝ «Մեր խաչը Օծեալի խաչէն աւելի ծանրագոյն է, մեր յաղթանակները ծանրագոյնը պիտի ըլլան յաղթանակներուն», կերտեցին մերօրեայ Ազատ, Անկախ եւ Ինքնիշխան Հայաստանի Հանրապետութիւնը, որ արժանաւորապէս, այսօր իր պատուաւոր տեղն ունի ազգերու համաստեղութեան մէջ:

Հնչակեան 20-ներու պատգամն է իրենց նահատակութեան 99-րդ ամեակի սեմին. Զիյնալ անցեալի սխալներու մէջ: Զթուլնալ օտարի կեղծ ու պատիր չոյանքներէն, խոստումներէն: Ապաւինիլ սեփական մեր ուժերուն: Առաջնորդուիլ ժողովուրդի եւ հայրենիքի շահերով: Գերադասել ընդհանրական շահը՝ հատուածականէն:

Փառք ու պատիւ Հնչակեան 20-ներուն:

«ՄԱՍԻՍ»

ՀՈԼԱՆՏԱ

ԹՐՔԱԿԱՆ ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻ ԶԵՏԵՂՄԱՆ ԴԷՄ

Յունիս 1-ին, Հոլանտայի Ալմէլօ քաղաքի Հայոց Ցեղասպանութեան նոր բացուած յուշարձանին մօտ հաւաքուած են հազարաւոր Թուրքեր բողոքելու համար յուշարձանի զետեղման դէմ, որուն բացումը տեղի ունեցած էր Ապրիլ 24-ին:

Հոլանտայի Թրքական կազմակերպութեանց համակարգած ցոյցին մասնակցած են, ըստ ոստիկանութեան տուեալներուն, շուրջ 3.000 Թուրքեր՝ եկած երկրին տարբեր վայրերէն:

Ցուցարարները պահանջած են քանդել յուշարձանը: Հոլանտական մամուլը կը գրէ, թէ Ալմէլոյի քաղաքապետարանը չէ ընդառաջած Թուրքերու այս պահանջին, պատճառաբանելով որ համապատասխան լիազօրութիւններ չունի, թէ յուշահամալիրի կառուցման արտօնութիւնը ձեռք ձգուած է օրինական ճամբով եւ թէ յուշարձանը կը գտնուի Ալմէլոյի Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ պատկանող հողատարածքին մէջ:

ԹՈՒՐՔԻԱՅՈՒՄ ԱՒԱԳ ԲՈՒԺՔՈՅՐԸ ԳԻՐՔ Է ԳՐԵԼ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ ՓՐԿՈՒԱԾ ԻՐ ՀԱՅ ՏԱՏԻԿԻ ՄԱՍԻՆ

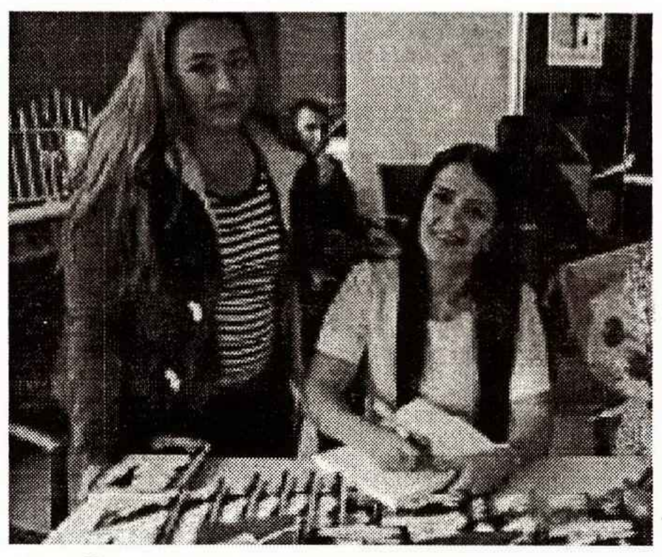

Թուրքիայի մասնաւոր յայտնի հիւանդանոցներից մէկի աւագ բուժքոյր Այսել Քարսըլըն ներկայացրել է իր Վարդանուշ անունով իր հայ տատիկի կեանքի մասին պատմող գիրքը:

Թուրքական Milliyet-ի փոխանցմամբ՝ Անքարայի Lokman Hekim Etlik հիւանդանոցի աւագ բուժքոյր Այսել Քարսըլըն հանդիսաւոր պայմաններում եւ ընթերցողների մեծ ակտիւ մասնակցութեամբ իրականացրել է իր գրքի շնորհանդէսը եւ վաճառել գիրքն իր ստորագրութեամբ:

Այսելը նշել է, որ «Վարդանուշի Այն» գրքում ներկայացրել է Վարդանուշ անունով իր հայ տատիկի կեանքը:

Նշւում է, որ առաջիկայ օրերին Այսել Քարսըլըն մասնակցելու է նաեւ Ստամպուլում, Բուրսայում, Մալաթիայում եւ Գիրեսունում կազմակերպուող շնորհանդէսներին, որի ժամանակ եւս գրքերը վաճառելու է իր ստորագրութեամբ:

ԳԱՀԻՐԷ

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը տեղեկացնենք յարգոյ հասարակութեան եւ ազնիւ ծնողներուն, Վարժարանիս 2013-2014 ուսումնական տարեշրջանի Զ. Նախակրթարանի եւ Գ. Պատրաստականի Պետական քննութեանց արդիւնքները:

Ստորեւ կու տանք ցանկը համապատասխան նիշերով:

<u>Զ. Նախակրթարան</u>

Մանէ Յակոբ Սայեան	Գերազանց	97.93%
Լորիտանա Րաֆֆի Մկրտիչեան	Գերազանց	97.84%
Րաֆիք Սամի Ղազարեան	Գերազանց	95.36%
Մարիա Հրայր Տրդատեան	Գերազանց	94.51%
Ճէսիքա Կարապետ Գումրույեան	Գերազանց	94.05%
Էտուարտ Ռոպէր Նակիպ	Գերազանց	90.46%
Նաթաշա Ճ. Րաֆֆի Բախջանեան	Գերազանց	86.75%
Ալիսա Պերճ Տէր Ներսէսեան	Շատ լաւ	78.3%

<u>Գ. Պատրաստական</u>

Մօնիքա Կարապետ Գումրույեան	Գերազանց	93.91%
Նորա Արամ Էլմասեան	Գերազանց	89.58%
Հարի Պերճ Սուլթանեան	Գերազանց	88.91%
Կարէն Ճորճ Թորոսեան	Գերազանց	89%
Պիշօյ Քամալ Քօլթա	Շատ Լաւ	84.91%
Ալեքս Ճորճ Րաֆֆի Բախջանեան	Լաւ	74.58%

Վարժարանի Տնօրէնութիւնը եւ ուսուցչական կազմը ջերմօրէն կը շնորհաւորեն յարգելի ծնողները եւ աշակերտները իրենց յաջողութեան առթիւ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

** Այս առիթով խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ յաջողած աշակերտները եւ կը գնահատէ Տնօրէնութեան եւ ուսուցչական կազմին յարատեւ ջանքերը:*

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

<u>ՊՕՂՈՍԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ</u>
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
2013-2014 Տարեշրջանի

Ուրախութեամբ կը տեղեկացնենք Յարգոյ հասարակութեան եւ ազնիւ ծնողներուն որ վարժարանի 2013-2014 ուսումնական տարեշրջանի Նախակրթարանի (Իպտիտաիյա) պետական քննութեանց արդիւնքները եղած են հարիւր առ հարիւր յաջողութեամբ:

Կարօ Պահարեան	96.76 %
Խաչիկ Փափազեան	94.39 %
Մէրի Ֆրանսիս	90.68 %

Հոգաբարձութիւնն ու Տնօրէնութիւնը կը շնորհաւորեն յարգելի ծնողները եւ յաջողած աշակերտները մաղթելով նորանոր յաջողութիւններ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԹՈՒՐՔԵՐԸ 1915-ի ՄԱՍԻՆ ՖԻԼՄ ՊԻՏԻ ՆԿԱՐԱՀԱՆԵՆ

Թուրքիան 1915թ.-ի դէպքերի հարիւրամեակին ընդառաջ կարեւոր քայլ է նախաձեռնում, գրում է CNN Turk-ը:

Հոլիվուտեան դերասանուհի Քեյթ Ուինսլեթի մասնակցութեամբ նկարահանուելու է «Իմ հոգու դատարկութիւնը» ֆիլմը, որտեղ հայերից բացի՝ նաեւ թուրքերի եւ քրտերի վերապրածն է երեւալու:

Պարբերականը գրում է, որ «1915թ.-ի դէպքերի 100-րդ տարելիցին» ընդառաջ առաջին քայլն արել էր Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեպ Թայիփ Էրտողանը՝ առաջին անգամ ցաւակցելով զոհուած հայերի ժառանգներին: Յիշեցնենք, որ իր խօսքում Էրտողանը 20-րդ դարասկզբի իրադարձութիւնների հետեւանքով կեանքից զրկուած հայերի հոգիներին հանգստութիւն էր մաղթել, իսկ նրանց թոռներին էլ ցաւակցութիւն յայտնել:

Անքարան, սակայն, այդ քայլով բաւարարուել չի պատրաստւում:

Նկարահանուելիք ֆիլմի հիմքում Առաջին համաշխարհային պատերազմի ֆոնին տեղի ունեցող սիրավէպն է:

Սիրավէպի հերոսներից մէկը հայ բուժքոյր է, որի կերպարը մարմնաւորելու է Քեյթ Ուինսլեթը: Նրա զուգընկերոջ դերի ամենահաւանական թեկնածուն հոլիվուտեան դերասան Մարք Ուոլպերգն է:

Ֆիլմում ցոյց է տրուելու, թէ ինչպէս էին առաջ Անատոլիայում (Արեւմտեան Հայաստանում) թուրքերը, քրտերը, հայերն ու այլ էթնիկ խմբեր ապրում «խաղաղ եւ բարեկամաբար», եւ թէ ինչպէս պատերազմը խաթարեց այդ ➪ 4

ԳԱՀԻՐԷ

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԵՐԵԿՈՅ

Կիրակի, 8 Յունիսին, Պըլըք-տանեան Սրահին մէջ տեղի ունեցաւ արուեստի երեկոյ մը, կազմակերպութեամբ Գահիրէի Հայկական Ընթերցասրահին:

Ելոյթ ունեցաւ Լոթիւս Երգչային Համոյթը՝ Քաթրին Քահլա (սոփրանօ), Գոհար Ղազէլեան (մեծծօ-սոփրանօ), Ռուբէն Սաատ (թենոր), Աշրաֆ Ֆիլիփ (պաս) եւ Հայկ Աւագեան (ղեկավար եւ դաշնակ): Համոյթը կատարեց Հիւպէռ Ժիրոյի *Փարիզեան երկինքի տակ* (Sous le ciel de Paris), Անթոնիօ Քալտարայի *Հոգին իմ սրտիս* (Alma del core), Ճոն Քանտէրի *Ամէնուրեք ճազ* (And All That Jazz), Ճոն Քանտէր/Ֆրէտ Էպի *Դրամ, դրամ* (Money, Money), Թոմմասօ Ճիորտանիի *Իմ շատ սիրելիս* (Caro mio ben) եւ Ֆրանսիս Լոփէզի *Մեքսիքօ* երգերը:

Լոթիւս Երգչային Համոյթ

Հայկական մոթիֆներով գորգերու ցուցադրութիւն

Մեներգներով ելոյթ ունեցան Լոթիւսի անդամները: Ռուբէն Սաատ կատարեց Ռոլֆ Լովլանտի *Դուն կը բարձրացնես զիս* (You Raise Me Up), Քաթրին Քահլա՝ Բարսեղ Կանաչեանի *Օրօր*, Աշրաֆ Ֆիլիփ՝ Վերտիի «Ան երբեք ինծի չէ սիրած» (Ella giammai m'amò) *Տոն Քարլօ* օփերայէն, եւ Գոհար Ղազէլեան՝ Ռոմանոս Մելիքեանի *Վարդը* մեներգները:

Հայ նկարիչներու նկարներ

Պաստառի վրայ ցուցադրուեցան զանազան տրամադրութիւններ արտայայտող կրաֆիքներ, Մարտիրոս Սարեանի, Արշիլ Կորքիի, Յովհաննէս Այվազովսքիի եւ Մինաս Աւետիսեանի նկարները, ինչպէս նաեւ Պետրոս Դուրեանի *Տրտունջք* բանաստեղծութիւնը հայերէն եւ անգլերէն լեզուներով: Ցուցադրութիւններուն դաշնակի նուագով կ'ընկերակցէր Հայկ Աւագեան, կատարելով երեք Սաթիի *Ոսկիի փոշի* (Poudre d'or) վալսը, Առնօ Բաբաջանեանի *Նոքթիւրնը*, Խաչատրեանի *Թոքքաթան* եւ Ստեփան Էլմասի *Տրտունջը* (հիմնուած Պետրոս Դուրեանի բանաստեղծութեան վրայ):

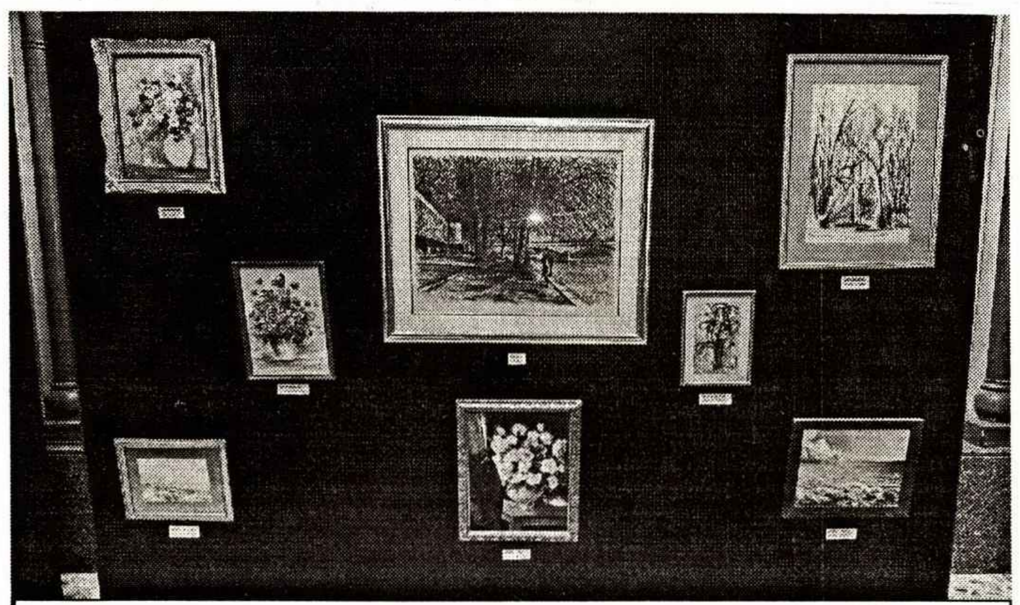
Հայ նկարիչներու նկարներ

Բարսեղ Գրըգըլեան ցուցադրեց իր ձեւաւորած հայկական մոթիֆներով գորգերէն ութ նմոյշ:

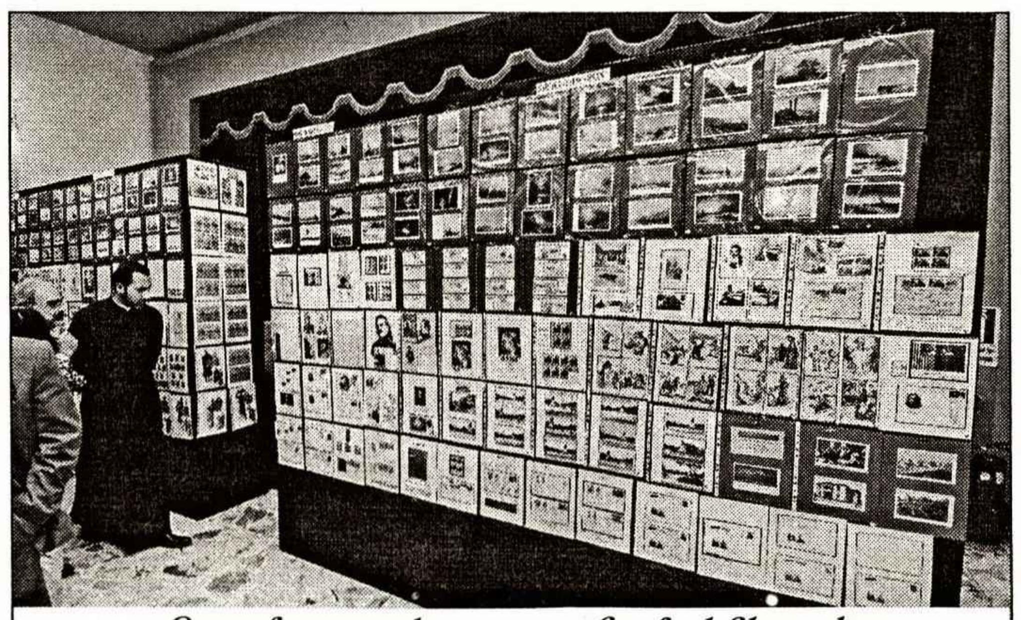
Դրոշմաթուղթերու, բաց նամակներու եւ դրամներու ցուցադրութիւն

Խէչօ Յակոբեան ցուցադրեց դրոշմաթուղթերու, բաց նամակներու (postcard) եւ դրամներու իր հաւաքածոները, ուր կը գտնուէին, ի միջի այլոց, Այվազովսքիի եւ Սարուխանի ամբողջական բաց նամակներու հաւաքածոները:

Ձախէն աջ՝ Աշրաֆ Ֆիլիփ, Քաթրին Քահլա, Խէչօ Յակոբեան, Հայկ Աւագեան, Մարտիրոս Պալաեան, Բարսեղ Գրըգըլեան, Վահէ Վարժապետեան, Հերմինէ Վարժապետեան, Ռուբէն Սաատ, Գոհար Ղազէլեան

Տեղի ունեցաւ հայ նկարիչներու գործերու ցուցադրութիւն, որ կը բովանդակէր Վահրամ Մանաւեանի, Սարգիս Խաչատուրեանի, Առաքել Պատրիկի, Վաւա Սարգիսի, Օննիկ Աւետիսեանի, Քառզուի, Բիւզանդ Կոճամանեանի, Սիմոն Շահրիկեանի, Սիմոն Սամսոնեանի, Նորա Ազատեանի, Լորիս Խանճեանի, Վահէ Վարժապետեանի, Շանթ Աւետիսեանի եւ Թալին Յակոբեանի նկարները:

Երեկոյի բացման խօսքը կատարեց Հերմինէ Վարժապետեան, իսկ Հայկ Աւագեան կարդաց *Գիտելիքի ենթակայականութիւնը* նիւթով զեկուցում մը:

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՈՉ ՄԷԿ ԽՆԴԻՐ...

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մը գտնուի ազգային կեանքէ հեռու: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ազգային կեանքէն *ներս* գտնուող ազգային մը բեմերէն ու մամուլէն բարձրաձայն խօսի ազգայնականութեան մասին, ազգայնականութեան դասեր հաղորդէ հանրութեան, ժողովուրդին դատապարտէ ապազգայնութեան մէջ, իսկ իր իրական կեանքին մէջ զբաղուած ըլլայ սեփական եսի (ego) մշակումով եւ անտարբեր ըլլայ «ազգայնացնելու» նոյնիսկ իր սեփական զաւակները:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մը հետաքըրքրուած չըլլայ հայկական արժէքներով: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան խօսի հայկական արժէքներու պահպանման ի նպաստ իր ունեցած մտահոգութիւններուն մասին՝ առանց ոչ մէկ սկզբունքային ու դիմադրական դիրք գրաւելու անյայտացող հայկական ձեռագիրներու, գիրքերու եւ նկարներու նկատմամբ եւ գործնական քայլ մը կատարելու այստեղայնտեղ կուտակուած եւ կորուստի ենթակայ արժէքներու կապակցութեամբ:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մը կատարէ արուեստի առեւտուր: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան ինքզինք հանրութեան ներկայացնելով իբրեւ հայկական արժէքներու պահպանող, ձրիաբար ձեռք բերէ այդ արժէքները եւ հսկայ գումարներով զանոնք վաճառէ անորոշ ուղղութիւններով՝ իր ընկերային վիճակը «բարձրացնելով» հարուստներու դասակարգին:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մը կարդացող չըլլայ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան կարդալով դեղին եւ դեղնած թղթակցութիւններ ինքզինք հանրութեան ներկայացնէ իբրեւ հայագիտակ անձ:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մը կարդացող չըլլայ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան զանգատի ժողովուրդի ընթերցասիրութեան պակասէն:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ հարուստ գործարար մը բարեգործութիւն ընէ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան հռչակուի իր բարեգործութիւններով եւ այդ «բարի» անունին շնորհիւ աւելցնէ իր գործարարական շուկայացման ուժն ու իշխանութիւնը:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մը մաս կազմէ կուսակցութեան մը կամ խմբաւորման մը: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ իրեն համար ուրիշ կուսակցութիւններ կամ խմբաւորումներ դառնան անտանելի ու անտեսանելի:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ փակուին հայ դպրոցներ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ այդ փակողները խօսին հայեցի դաստիարակութեան մասին:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ փակուին հայերէն գրադարաններ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ այդ փակողները խօսին հայ գիրքի կարեւորութեան մասին:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մշակութային կազմակերպութեան ղեկավար մը հայերէն լեզուին վատ տիրապետէ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան խօսի հայերէն լեզուի բարեմասնութիւններուն մասին եւ ինքզինք հռչակէ իբրեւ հայ լեզուի ջատագով:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ մարդ ինքզինք գովաբանէ իբրեւ հայ սերունդներու դաստիարակիչ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան զանգատի *իր* ձեռքով «դաստիարակած» հայ սերունդներուն անգրագիտութենէն ու մտաւոր ցած մակարդակէն, ըսելով՝ որ «ես պարտականութիւնս լիովին կատարեցի, *իրենք* չուզեցին սորվիլ»: Եւ հակառակ չդաստիարակուող սերունդներուն, դաստիարակիչը չարունակէ դաստիարակել դաստիարակուիլ չուզողները:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ անհատ մը կամ կազմակերպութիւն մը չյուսահատուող տրամադրութեամբ գրէ, խօսի ու յայտարարէ *իր* կատարած ազգաշէն գործունէութիւններուն մասին: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ չյուսահատուող տրամադրութեամբ զանգատի նաեւ՝ որ հակառակ *իր* ազգաշինական գործունէութիւններուն եւ անհուն զոհողութիւններուն, դժբախտաբար եւ ցաւալիօրէն ազգը մնաց անշէն: Ազգաշինական *գործունէութիւնը* եւ գործունէութեան *թուագրումը* աւելի կարեւոր դառնան քան ինքնին ազգաշինութիւնը, եթէ նոյնիսկ պահ մը ընդունինք «ազգաշինութիւն» եւ նման հասկացողութիւններուն կարելիութիւնը:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մամուլ մը յարատեւէ արտատպութիւններով: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ այդ մամուլը զանգատի գրողներու բացակայութեամբ, միաժամանակ պահանջէ՝ որ գրողները գրեն միայն, միայն ու միայն *իր* սահմանած գաղափարախօսութեամբ, *իր* ուզած նիւթերուն մասին, *իր* ուզած լեզուով, *իր* ուզած ոճով, *իր* հաճեցողութեամբ, *իր* կամեցողութեամբ, *իր* հսկողութեամբ: Համացանցի լաւագոյն հայերէն պլոկերը ցոյց կու տան՝ որ կայ գրողներու բազմութիւն մը, որ չ'օգտագործուիր տպագիր մամուլին կողմէ:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հիմնուին հայագիտական կեդրոններ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ հիմնադիրները սահմանեն թէ ո'ր «հայկական» նիւթերը հայագիտութիւն չեն համարուիր, եւ ըստ այնմ՝ ըստ իրենց անձնական յարաբերութիւններուն, պարտադրեն թէ ո'վ պէտք չէ մասնակցի հայագիտութեան կերտման:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մշակութային կեդրոն մը ձրի կամ զարմանալիօրէն քիչ վճարումով օգտուի դասախօսի (կամ ընդհանրապէս ելոյթ ունեցողի) գիտելիքէն: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ պատասխանատուները դասախօսին տեղեակ պահեն՝ թէ իր ելոյթին համար պարտական է անոնց:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայկական մշակութային ձեռնարկներուն ուղեկցի համադամ ճաշերու սպասարկութիւն: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ձեռնարկի մշակութային կողմը զուրկ ըլլայ համադամութենէ, իսկ ճաշերն իրապէս ըլլան համադամ:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայկական մշակութային ձեռնարկը ըլլայ շատ վատ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ իր կամ ուրիշի անունով ստորագրեալ քննախօսը ինքն իր հետ մրցի գտնելու, եւ ի հարկին հնարելու, գովաբանող ածականներու անվերջանալի փունջեր:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ կազմակերպուին բազմածախս ու շքեղ համագումարներ հայ լեզուի, հայ կրթութեան, հայ մշակոյթի, հայ գրականութեան, հայ արուեստի, հայոց պատմութեան մասին: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ այնտեղ արտայայտուած միտքերը մնան սրահի պատերէն ներս՝ առանց հետեւանքի, առանց յաջորդական եւ զիրար լրացնող համագումարներու, առանց արծարծուած միտքերու հրապարակութեան եւ առանց իրական ու գաղափարական քննախօսութեան, իսկ կազմակերպիչ-հովանաւորները իրենց օգտին արձանագրեն թուանշանային առաւելութիւն մը՝ ձեռնարկ մը աւելի կազմակերպած ըլլալնուն համար: Կազմակերպութեան *փաստը* աւելի կարեւոր դառնայ քան այդ փաստին մէջ արծարծուած գիտելիքին *տարածումը*:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մշակոյթը «օտար»-ին ծանօթացնելու համար ծախսուին նշանակալի գումարներ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ բուն հայ մշակոյթը ստեղծողը նուազ կարեւոր դառնայ

→ 4

ՋԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

3

ՈՉ ՄԷԿ ԽՆԴԻՐ...

քան այդ նոյն ստեղծողի գործը օտարին ներկայացնողը, մոռնալով որ առանց բուն հայ ստեղծողին՝ օտարին ներկայացնողը պիտի մնայ անգործ:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայերը նշանակալի գումարներ վճարեն «օտար» գրողներու՝ գրելու հայերուն մասին: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ այդ «օտար»-ին համար հայութիւնը ըլլայ լոկ առարկայացուած դէպքերու ու դէմքերու կուտակումներ՝ առանց իրադարձութեան, առանց տիալեքթիքի, առանց մեկնաբանութեան, առանց շարժումի, առանց կենդանութեան, առանց իմաստի, եւ այդ «օտար»-ը գործադրէ *իր* երկրին քաղաքականութիւնը՝ *իր* երկրին համար «օտար»-ի (այս պարագային՝ հայու) կարծրատիպ նկարագիրը ներկայացնելու համար:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայը ձգտի «միջազգային» ճանաչման: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ այդ «միջազգային»-ը պարտադրաբար եւ հրամայաբար իր բովանդակութենէն դուրս վտարէ Սուտան, Նիճերիա, Թանզանիա, Քենիա, Ուկանտա, Ղանա, Մոզամպիք, Անկոլա, Քամերուն, Մալի, Զամպիա, Զիմպապուէ, Չատ, Ռուանտա, Լիպերիա, Կամպիա, Ճիպութի, Աֆղանիսթան, Պանկլատէշ, Քամպոտիա, Իրաք, Լաոս, Մոնկոլիա, Նեփալ, Փաքիսթան, Վիեթնամ, եւլն., եւլն.: Անոնք «միջազգային» կոչուելու իրաւունք չունին: Աւելի լաւ չը՞ըլլար «միջազգային» բառին փոխարէն հնարել միայն մեր ուզած երկիրները ներկայացնող նոր բառ մը:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ հարուստ մը կամ հայկական կազմակերպութիւն մը իր դրամով «հովանաւորէ» գրողներ՝ գրելու իրենց մասին: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ այս հարուստը կամ կազմակերպութիւնը իրապէս հաւատայ գրութեան արժանահաւատութեան:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ խմբաւորում մը գրելով գովաբանէ ու պանծացնէ *իրեն* գովաբանողներն ու պանծացնողները: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ այս գովաբանուողներուն սիրոյն մեկուսացնէ *իրապէս* գովասանքի արժանիները:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ խումբ մը իրեն ներկայացնէ իբրեւ ձախ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան իր ամբողջ գործունէութեամբ, գրութիւններով եւ վերաբերմունքով ըլլայ ծայրայեղօրէն աջակողմեայ, եւ ձախը գործածէ իբրեւ իր ծայրայեղութիւնները քօղարկող մարդասիրական դիմակ:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայրենասէր նուիրեալներ իրենց տխրութիւնը արտայայտեն անցեալի (*միայն* անցեալի) հայ «մեծ» մտաւորականներու կրած նիւթական զոհողութիւններուն նկատմամբ, եւ այդ ողբով ցուցաբերած ըլլան իրենց հոգատարութիւնը, խնամակալութիւնը, սէրը, գուրգուրանքը, փաղաքշանքը, փայփայանքը, մտահոգութիւնը, մտատանջութիւնը, ցաւը, կսկիծը, դառնութիւնը անցեալի մտաւոր զոհերուն հանդէպ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ գիտնանք, որ իրենց խօսքը տեղ հասցնել կարողացող այս նոյն հայրենասէր նուիրեալները եւ իրենց ղեկավարած կազմակերպութիւնները լիովին կարող էին այդ մտաւորականներուն ապահովել բարեկեցիկ կեանք:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ վերնախաւը հրապուրուի արեւմուտքի մշակոյթով կամ հայկական արեւելքէն «նուազ արեւելեան» մշակոյթներով: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ հայ վերնախաւը իրեն գերադաս համարէ հայկական արեւելքէն «աւելի արեւելեան» մշակոյթներէն՝ պարսկական, արաբական, ղպտիական, եթովպիական, եւլն. եւ երբեմն նոյնիսկ ծաղրէ անոնց:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայ մը ներկայանայ իբրեւ տիպար հաւատացեալ, ամէն Կիրակի եկեղեցի երթայ, ամէն շաբաթ հետեւի կիրակնօրեայ դասընթացքներու, ամէն ճաշէ առաջ եւ ետք աղօթէ աստուծոյ: Խնդիրը կը սկսի՝ երբ ան այս դիրքերէն անդին մերժէ օգնել ուրիշներուն, աւելորդ նկատէ կարեկցիլ կարօտեալներուն, աղքատները նկատէ անպէտք տգէտներ, կործանէ իր «մասնագիտութեամբ» զբաղուող գործակիցները, փառաբանէ սպանիչները եւ արդարացնէ սպանութիւնները՝ եթէ սպաննուողը մաս չի կազմեր իր փոքր կամ մեծ ընտանիքին:

– Ոչ մէկ խնդիր՝ եթէ հայերը հպարտանան իբրեւ առաջին քրիստոնեայ ազգը (ինչպէս նաեւ առաջին հնդեւրոպացիները, Ի. դարու առաջին ցեղասպանութեան կրողները, ինչու չէ նաեւ աշխարհի առաջին մարդը): Խնդիրը կը սկսի՝ երբ *առաջին* քրիստոնեայ ըլլալու գաղափարը գերադասէ *քրիստոնեայ* ըլլալու գաղափարէն, քրիստոնեայ՝ աւետարանային բնագիրի եւ ոչ հիմնարկի իմաստով, քրիստոնեայ՝ որ Յիսուսի օրինակով միշտ մարդոց մէջ ըլլայ, աղքատն ու կարօտեալը իր զբաղմունքի կեդրոնը դարձնէ, կաշառակեր դրութիւններուն հանդէպ ըլլայ յեղափոխական, պայքարող մը ըլլայ յանուն իմաստութեան:

Վերջապէս, խնդիրն այն է՝ որ «ոչ մէկ խնդիր»-ներն *իրենք* խնդիրներ են...:

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Իրենց զաւկին՝ Կարապետի Architectural Engineering վկայականը ստանալուն եւ «Ջահակիր»ի ազգանուէր գործունէութեան առթիւ, Տէր եւ Տիկին Հայկ Թէլլալեան կը նուիրեն Ե.Ո. 100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Սրահիս «Արուեստի Երեկոյ»ի յաջողութեան առթիւ շնորհակալութեամբ ստացած ենք հետեւեալ նուիրատուութիւնները.–

Տէր եւ Տիկին Նուպար Սիմոնեան	*500*
Տէր եւ Տիկին Օննիկ Պըլըքտանեան	*500*
Օր. Անայիս Ճիզմէճեան	*100*

ԹՈՒՐՔԵՐԸ 1915-ի ՄԱՍԻՆ ՖԻԼՄ ՊԻՏԻ ՆԿԱՐԱՀԱՆԵՆ

2

հանգստութիւնն ու սկսեցին կռիւները:

Ցոյց է տրուելու «ընդհանուր ցաւը»: Հայերի վերապրածից բացի երեւալու է նաեւ թուրքերի եւ քրտերի զգացած ցաւը:

Համաձայն սցենարի՝ դէպքերը տեղի են ունենալու Վան քաղաքում:

Հոլիվուտեան ընկերութեան կողմից (չի նշւում անունը) նկարահանուելիք ֆիլմի մի մասը նկարահանուելու է Աղթամար կղզում, Արարատի մօտ եւ Էրզրումում:

250 ԸՆՏԱՆԻՔ ԱՐԴԷՆ ԻՍԿ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ ԵՆ ՔԵՍԱՊ

2

պետական տեղեկատուական «ՍԱՆԱ» գործակալութիւնը:

Լաթաքիա նահանգի պատասխանատուները, որուն մաս կը կազմէ Քեսապը, վստահեցուցած են որ հիմնական ծառայութիւններու տրամադրումը քաղաքին կը վերականգնուի երեք օրուայ ընթացքին:

Նահանգապետ Ահմատ Շէյխ Քատեր ըսած է, թէ քաղաքի բոլոր ծառայութիւնները կեդրոնացած են ենթակառուցուածքներու վերակառուցումը արագացնելու համար: Պաշտօնական պատուիրակութեան ընկերակցութեամբ Քեսապ կատարած այցի ընթացքին նահանգապետը ստուգած է քաղաքի թաղամասերը եւ գնահատած վնասի մասշտաբները:

Որոշ տեղեկութիւններու համաձայն «Ալ Նուսրա» ճակատի զինեալները, որոնք կը գրաւէին Քեսապը հեռացած են դէպի Թրքական սահմանի միւս կողմը:

ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՊԱՍՔԷԹ-ՊՈԼԻ

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

Ուրբաթ 18, Շաբաթ 19 եւ Կիրակի 20 Յուլիս 2014

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ՝

ԱՍՊՆՋԱԿԱՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅՈՒԼԻՍ 23-Ի ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ 62-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ Ս. ԵՊՍ. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆԻ

ԲԱՐԵԽՆԱՄ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԵԳԻՊՏԱՀԱՅՈՑ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՕՆՆԻԿ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆԻ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԳԱՀԻՐԷԻ ՊԱՏ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ ԲԱԺԱԿԸ ՆՈՒԻՐԱԾ ԵՆ՝

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԺԻՐԱՅՐ ՏԵՓՈՅԵԱՆ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐԻ

Մրցումներու Յայտագիրը Մօտ Օրէն

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթ, 5 Յուլիս 2014

ՏՕՆ Է ԳԻՒՏ ՆՇԽԱՐԱՑ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ ՄԵՐՈՅ

Կիրակի, 6 Յուլիս 2014

Ս. Պատարագ՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի, Հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարուի եկեղեցւոյս բարեյիշատակ եւ մեծ բարերար՝

ԳՐԻԳՈՐ ԵՂԻԱՅԵԱՆԻ

Հոգւոյն ի հանգիստ:

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Երթ ու դարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին

Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութիւնը կը տեղեկացնէ, թէ «Էմրոտ եւ Րաֆֆի Բիւզանդ Մուրատեան» հիմնադրամի տասներկրորդ տարուան եկամուտը Ե.Ո. 8250 (ութը հազար երկու հարիւր յիսուն միայն) ըստ հիմնադրամին պայմաններուն հաւասարապէս պիտի բաժնուի Աղեքսանդրիոյ Ազգային Առաջնորդարանին կողմէ հետեւեալ հաստատութիւններուն.

Ա- Ս. Պօղոս-Պետրոս Հայ Առաքելական Եկեղեցիին	1650.00
Բ- Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին	1650.00
Գ- Պօղոսեան Ազգային Վարժարանին	1650.00
Դ- Աղեքսանդրիոյ Հայ Բարեսիրաց Մարմնին	1650.00
Ե- Գահիրէի Այծեմնիկ Հանգստեան Տան	1650.00

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԴԻՒԱՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԷՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2164.80
21 կիրատ՝ կրամը		270.60
18 կիրատ՝ կրամը		232.00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1727 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 10 ՅՈՒԼԻՍ 2014 | ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. ԴԻԿ. | عدد رقم ١٧٢٧ الخميس ١٠ يوليه ٢٠١٤

ԹՈՒՐՔԻԱ

Ս.Դ.Հ.Կ. ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ «ԱՅՍՕՐ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՀԱՐՑԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՈՒՄԸ ԵՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ»

Կիրակի 29 Յունիս 2014-ին Անգարայի մէջ տեղի ունեցաւ Ընկերվարական Վերակազմեալ Կուսակցութեան առաջին Համագումարը:

Համագումարին եկած էին Եւրոպայէն եւ Միջին Արեւելքէն հրաւիրուած ընկերվարական կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներ: Անոնց շարքին էր նաեւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը: Այս առթիւ Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական Վարչութեան անունով Համագումարին ողջոյնի ուղերձը փոխանցեց կուսակցութեան Լիբանանի շրջանի Վարիչ Մարմնի ատենապետ Ընկ. Ալեքսան Քէօշկէրեան: Կեդրոնական վարչութեան խօսքը արժանացաւ ներկաներուն բարձր գնահատանքին: Ժողովականները քանի մը անգամ ծափողջոյններով եւ խանդավառ բացագանչութիւններով ընդհատեցին ընկերոջ ելոյթը:

Պաշտօնական ժողով մը տեղի ունեցաւ Ս. Դ. Հ.Կ.-ի, Ժողովուրդներու Դեմոկրատական Կուսակցութեան (Ժ.Դ.Կ.-HDP) եւ Ընկերվարական Վերակազմեալ Կուսակցութեան (Ը.Վ.Կ.-SYKP) ներկայացուցիչներուն միջեւ: Ժողովին ընթացքին քննարկուեցաւ Ժ.Դ.Կ.- Ս.Դ.Հ. կուսակցութիւններու գերագոյն մարմիններու հանդիպման եւ յառաջիկային 2015 Թուականին Ցեղասպանութեան 100 ամեակին առնչուած հարցեր: Ընթացքին հանդիպում մը տեղի ունեցաւ Ընկ. Քէօշկէրեանի եւ Անգարայի մէջ ապրող հայ մտաւորականներու եւ բարեկամներու միջեւ:

Ստորեւ կը ներկայացնենք Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական վարչութեան ողջոյնի խօսքը զոր Թրքերէնով ընթերցեց ընկ. Ալեքսան Քէօշկէրեան:

Յարգելի բարեկամներ,

Օսմանեան Կայսրութեան մէջ Սոցիալ-դեմոկրատական գաղափարները տարածած առաջին կուսակցութեան անունով կ'ողջունեմ այս համագումարը: Շուրջ 125 տարի առաջ, երբ Հնչակեան Կուսակցութիւնը մուտք գործեց Օսմանեան պետութեան սահմաններէն ներս, երբ Համիտեան բռնատիրութեան տակ կրօնամոլութիւնը եւ ազգայնամոլութիւնը կը տիրէին, կուսակցութիւնը իր ծրագիրին մէջ դրած էր երկու նպատակ. առաջինը՝ ազգային-ազատագրական զինեալ պայքար, որովհետեւ այդ կը թելադրէր Թուրքիոյ մէջ ապրող հայութեան եւ բոլոր փոքրամասնութիւններուն՝ որպէս մարդ ապրելու ձգտումը: Հնչակեաններս ասոր միացուցինք ընկերային ազատագրութիւնը: Օսմանեան կայսրութեան մէջ այս գաղափարին գործադրութեան հնարաւորութիւնը տրուեցաւ 1908-ի սահմանադրութենէն ետք, երբ «Ազատութեան, եղբայրութեան եւ հաւասարութեան» լոզունգին տակ Իթթիհատ Վէ Թերաքքը Կուսակցութիւնը հասաւ Օսմանեան Կայսրութեան իշխանութեան: Առանց հաւատալու անոր, ստեղծուած նոր կուսակցութենէն ելած Հնչակեաններս վար դրինք ազատագրական պայքարի մեր զէնքը եւ ամբողջապէս նուիրուեցանք նոր Թուրքիան բարեփոխելու ընկերային եւ քաղաքական պայքարին: Այդ պայքարը շատ հարուստ է, բայց մինչեւ այսօր պատմութեան մէջ լիովին մեկնաբանուած չէ: Միայն ըսենք, որ Հնչակեան

↳ 2

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԷՆ ԶՕՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ՝ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղարութիւնը յայտարարեց, թէ որպէս ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահ երկիր, Միացեալ Նահանգներ հաւատարիմ կը մնայ ղարաբաղեան հակամարտութեան կողմերուն օժանդակութիւն ցուցաբերելու գործին՝ խաղաղ կարգաւորումի հասնելու համար: Քարտուղարութեան բանբեր Ճէն Փսաքիի համաձայն, Ուաշինկթըն յոյս ունի, որ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահները կ'ընդունին տեսակցելու գծով Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանտի հրաւէրը: «Մենք հակամարտող կողմերուն կոչ կ'ուղղենք կրկնապատկելու ջանքերը եւ կեդրոնանալու հաւանական կարգաւորումի առաւելութիւններուն վրայ», ըսաւ Փսաքի:

Մեծն Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պատասխանատուներէն Տէյւիտ Լինտինկթըն յայտարարեց, որ Բրիտանիոյ իշխանութիւնները կը շարունակեն գործադրել Հայաստանին եւ Ատրպէյճանին ռազմական սարքերու փոխանցում չկատարելու որոշումը: Անոր համաձայն, նմանօրինակ սարքեր կրնան գործածուիլ արցախեան շփման գիծին վրայ զինադադարի դրութիւնը խախտելու նպատակով:

ԱՐՑԱԽ

ՇԱԲԹՈՒԱՅ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՀԱՅ ԴԻՐՔԱՊԱՀՆԵՐՈՒ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ Է ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 7500 ԿՐԱԿՈՑ

Լեռնային Ղարաբաղի Պաշտպանութեան Բանակի տուեալներուն համաձայն, Յունիս 29-էն Յուլիս 5 ինկած ժամանակահատուածին ղարաբաղա-ատրպէյճանական հակամարտ զօրքերու շփման գիծին վրայ հակառակորդի կողմէ հրադադարի պահպանման ռեժիմը խախտած է շուրջ 600 անգամ, որուն ընթացքին, տարբեր տրամաչափի հրաձգային զինատեսակներէ, հայ դիրքապահներու ուղղութեամբ արձակուած է աւելի քան 7500 կրակոց:

Պաշտպանութեան Բանակի յառաջապահ զօրամասերը համարժէք պատասխան տուած են հակառակորդի սադրիչ գործողութիւններուն եւ շարունակած վստահօրէն իրականացնել մարտական հերթապահութիւն:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԵՐՔԵՑ ՀԱՅ-ԹՐՔԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը հերքեց Թրքական «Taraf» թերթի լուրը այն մասին, թէ Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան յանձնարարած է բանալ հայ-թրքական սահմանի Ալիճանի անցակէտը:

Թուրքիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարութեան պաշտօնական կայքի լրատուութեամբ, արտաքին գործոց նախարարութեան խօսնակը յայտնած է, որ հայ-թրքական սահմանի բացման մասին խօսակցութիւնները չեն համապատասխաներ իրականութեան:

«Սահմանի բացումը կրնայ օրակարգ գալ միայն Հարաւային Կովկասի մէջ համապարփակ եւ շարունակական բնականոնացման համար հնարաւորութիւն ապահովող զարգացումներու շրջանակին մէջ: Այդ հարցով որոշիչ կ'ըլլայ Հայաստանի կողմէ բոլոր դրացիներուն հետ խնդիրները լուծելու կամքի դրսեւորումը եւ այդ ուղղութեամբ քայլեր կատարելը»,- ըսած է Թուրքիոյ ԱԳՆ խօսնակը:

Յիշեցնենք որ թրքական «Թարաֆ» թերթը երէկ յայտնած էր, որ Թուրքիոյ վարչապետ Էրտողանը Ապրիլի 23-ին հայերուն յղած «ցաւակցական» ուղերձէն յետոյ, որպէս Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները բարելաւելու «երկրորդ քայլ», յանձնարարած է բանալ Հայաստանի հետ սահմանային Ալիճանի անցակէտը:

«Թէեւ յստակեցուած չէ սահմանի պաշտօնական բացման ժամանակացոյցը, սակայն, քուլիսներու ետին խօսակցութիւններ կան, որ հաւանաբար սահմանը կը բացուի Սեպտեմբերին»,- գրած էր թերթը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԹՈՒՐՔ ԻՐԱՒԱՊԱՇՏՊԱՆԸ Ս.Դ.Հ.Կ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵՒ Կ'ԸՆԴԳԾԷ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿՈՂՄԷ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Երեւանի Ստեփան Սապահ-Կիւլ կեդրոնին մէջ Ս.Դ.Հ.Կ. Հայաստանի վարչութեան ներկայացուցիչներ Վազգէն Մեսրոպեան, Տմիթրի Մարտիրոսեան ու Գագիկ Մելիքեան հանդիպած են յայտնի թուրք իրաւապաշտպան եւ հրատարակիչ Ռակըպ Զարաքօլուի հետ:

Այս հանդիպման ընթացքին թուրք իրաւապաշտպանը անգամ մը եւս հաստատած է Թուրքիոյ կողմէ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման անհրաժեշտութիւնն ու համաձայնած է ՍԴՀԿ ներկայացուցիչներու այն դիտարկման հետ, որ ժամանակն է նաեւ պաշտօնական Անգարային հետ խօսելու պահանջատիրութեան լեզուով:

«Հայերունը պէտք է վերադարձուի հայերուն»,- նշած է Զարաքօլու աւելցնելով, որ Թուրքիոյ պետութիւնը հիմնըւած է հայերու եւ յոյներու հողերուն վրայ:

Զարաքօլուն նաեւ հանդիպած է Հնչակեան կուսակցութեան «Սարգիս Տխրունի» Ուսանողական-երիտասարդական միութեան ներկայացուցիչներուն հետ:

ՍԱՀՄԱՆԴՐԱԿԱՆ ՕՐ ԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱՆՇԱՆՆԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՔԱՅԼԵՐԹ

Հայաստանի մէջ Յունիս 5-ին «Տօներու եւ յիշատակի օրերի մասին» ՀՀ օրէնքով ամրագրուած Սահմանադրութեանը օրն էր:

Սահմանադրութեան օրուայ հետ մէկտեղ նոյն օրը նշուեցաւ նաեւ ՀՀ պետական խորհրդանշաններու օրը տօնական քայլերթով, որուն նախաձեռնութիւնը «Մենք» ազգային արժէքներու պահպանման հիմնադրամինն էր:

ՋԱՀԱԿԻՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՔԵՍԱՊԱՀԱՅ 30-40 ԸՆՏԱՆԻՔ ՄՆԱՑԱԾ Է

«Բոլոր քեսապահայերն առանց բացառութեան ցանկանում են Սիրիայի իրենց տները վերադառնալ», յայտարարած է Հայաստանի հանրային պալատի անդամ, Քեսապի հարցերով Յունիսին ստեղծուած աշխատանքային խումբի անդամ Գագիկ Մինասեանը՝ 2 Յուլիսին լրագրողներուն հետ ունեցած հանդիպումին ընթացքին:

Ըստ անոր՝ Հայաստանի մէջ քեսապահայ 30-40 ընտանիք մնացած է: «Ես վստահ եմ, որ քեսապահայերի մեծամասնութիւնը կը վերադառնայ Սիրիա: Այն մեր ամենակայացած համայնքն է եւ հարկաւոր է պահպանել», յայտնած է Գագիկ Մինասեանը:

Մամլոյ ասուլիսի մէկ այլ մասնակից՝ Մարկոս եպս. Յովհաննիսեան նշած է, որ Քեսապի բոլոր եկեղեցիները հրկիզուած են, սակայն ներկայիս վերանորոգման աշխատանքներ կը կատարուին:

ՄԱՄԼՈՅ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պո-Արախս Մշակութային Ընկերակցութիւնը ուրախութեամբ կը տեղեկացնէ, որ 21 Մայիս 2014 թուակիր Կոնդակով, Ն.Ս. Փրանկիսկոս Քահանայապետը բարեհաճած է Իսթանպուլի և Թուրքիոյ Կաթողիկէ Հայոց Առաքելական Կառավարիչ կարգել Միութեանս Նախագահ Պրոֆ. Հ. Լեւոն Ծ.Վ. Զէքիեանը, Ամդայ Հայոց Տիտղոսաւոր Արքեպիսկոպոսի աստիճանով:

Եպիսկոպոսական օծման արարողութիւնը պիտի կատարուի Պոլիս, ձեռամբ Ն. Գերերջ. Տէրութիւն Տ. Ներսէս Պետրոս ԺԹ. Հոգեւոր Տիրոջ, Կաթողիկոս Պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց, պատմական Ղալաթիոյ թաղի Ս. Փրկիչ եկեղեցիին մէջ, ⇨ 4

Ս.Դ.Հ.Կ. ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ «ԱՅՍՕՐ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՀԱՐՑԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՈՒՄԸ ԵՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ»

1 ⇨ երեսփոխան Մուրատի (Համբարձում Պոյաճեան) միջոցով է որ Օսմանեան խորհրդարանին մէջ առաջին անգամ ըլլալով արծարծուեցան կանանց աշխատանքի իրաւունքին, անչափահասներու աշխատանքին, պարտադիր միջնակարգ կրթութեան, տուրքերու յառաջատուական ձեւին մասին գաղափարներ: Հնչակեան գործիչ Գարեգին Կոզիկեանի միջոցով է որ հիմնադրուեցան առաջին սենտիքաները եւ տօնակատարուեցան առաջին Մայիս 1-ի տարեդարձները: Տակաւին կարելի է երկարել այս շարքը:

1915 թուականը կացինի հարուած հասցուց այս շարժումին: Հայ ժողովուրդը ենթարկուեցաւ ցեղասպանութեան: Անոր զուգահեռ Հնչակեան Կուսակցութիւնը ենթարկուեցաւ դատարանի եւ իր ղեկավարութիւնը զոհ տուաւ Պոլսոյ Սուլթան Պայազիտ հրապարակին վրայ, Վանի բանտին ու տարբեր քաղաքներու մէջ:

Այսօր, հայ ժողովուրդի մեծագոյն հարցը կը մնայ ցեղասպանութեան ճանաչումը եւ փոխհատուցումը:

Այս ճամբուն վրայ, Հնչակեաններս խորին շնորհակալութիւն ունինք բոլոր անոնց՝ յատկապէս թուրք եւ քիւրտ բարի մարդոց հանդէպ, որոնք արհաւիրքի այդ ծանր օրերուն, վտանգելով նոյնիսկ իրենց կեանքը, օգնութեան ձեռք մեկնեցին անտէր ու անօգնական, ջարդուելու ստոյգ վտանգին տակ գտնուող մեր ժողովուրդի զաւակներուն: Մենք շնորհակալական խորին զգացում ունինք այն ժողովուրդներուն եւ պետութիւններուն, որոնք մեր բռնագաղթած ժողովուրդը ընդունեցին եւ անոր գոյատեւման ու զարգացման պայմաններ տուին: Առանձնաբար ողջոյնի խօսք ունինք ըսելիք ազատախոհ եւ արդարամիտ այն մտաւորականներուն եւ կուսակցութիւններուն, որոնք քաջութիւնը ունին առերեսուելու պատմութեան հետ եւ յանուն ճշմարտութեան ընդունելու Հայոց Ցեղասպանութեան իրողութիւնը:

Այսօր, ես եւ իր հերոսական անցեալով ծանօթ իմ պատկանած կուսակցութիւնս կը գտնուինք այդ քաջարի եւ պատմական նշանակութիւն ունեցող կեցուածքը որդեգրած կուսակցութեան դիմաց:

Մեր փոխգործակցութեան կարճ ժամանակի փորձը մեզ համոզեցին որ իր կեցուածքներուն մէջ համոզուած ու հետեւողական է:

Ուստի Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան անունով կ'ողջունեմ Ընկերվարական Վերակազմեալ Կուսակցութեան համագումարը: Անոր կը մաղթեմ յաջողութիւն իր քաղաքական եւ ընկերային նպատակներուն մէջ: Հայոց Ցեղասպանութեան հարիւրամեակի սեմին կը մաղթեմ, որ այս բարեկամական յարաբերութիւնը դառնայ նախադէպ մը հայ-թուրք յարաբերութեան մէջ նոր ուղիներու որոնման համար: Յարաբերութիւն մը, որ կրնայ միայն հիմնուած ըլլալ արդարութեան եւ ճշմարտութիւնները ընդունելու սկզբունքներուն վրայ:

ETIHAD-Ի ԹՌԻՋՔՆԵՐ

Օդանաւային ընկերութիւն մը եւս սկսած է դէպի Հայաստան թռիչքներ կատարել: Etihad ընկերութիւնը առաջին անգամ ըլլալով թռիչք կատարեց դէպի Երեւանի Զուարթնոց օդակայան:

Յաջորդ հանգրուանին, Etihad-ը շաբաթական դրութեամբ 4 թռիչքներ պիտի կատարէ Ապու Տապիյէն դէպի Երեւան եւ հակառակը: Թռիչքները պիտի կայանան Airbus 320 տիպի օդանաւերով, որոնք յատկացուած են 136 ուղեւորներու համար: Նշենք, որ օդանաւային այս ընկերութիւնը թռիչքներ կը կատարէ դէպի 60 երկիր:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԲՈՂՈՔ՝ ՍԱՍՆՈՅ ՄԷՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ ԱԽՈՌԻ ՎԵՐԱԾԵԼՈՒ ՔԱՅԼԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

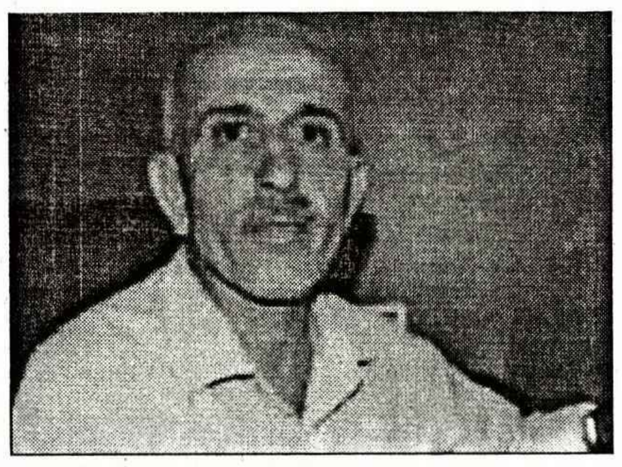

Սասնոյ հայերու միութեան ղեկավար Ազիզ Տաղճը, Պաթման նահանգի Սասուն շրջանի Արվիզինք եւ Շէնգալիք գիւղերուն մէջ հայկական եկեղեցիները ախոռի վերածելու հարցով բողոք ներկայացուցած է Պաթմանի հանրապետական դատախազութեան: Տաղճը ցաւ յայտնած է, որ հայկական եկեղեցիներն ու գերեզմանոցները հետզհետէ անճանաչելի կը դառնան, եւ կոչ ըրած է եկեղեցիները անյապաղ պահպանութեան տակ առնելու: ⇨ 4

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ 50 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ ՊԻՏԻ ՅԱՏԿԱՑՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Համաշխարհային Դրամատան գործադիր տնօրէններու խորհուրդը հաստատեց Հայաստանին 50 միլիոն տոլարի վարկ մը տրամադրելու

առաջարկը: Սոյն գումարը պիտի յատկացուի Հայաստանի մէջ առեւտուրի մարզը խթանելու եւ ենթակառուցուածքի որակը բարելաւելու նպատակով:

1992-ին, Համաշխարհային Դրամատան միանալէ ետք, ⇨ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԹՈՄԱԿԱՅԱՆԻ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՍԿՍԻ 2017-ԻՆ

Հայաստանի ատոմական էլեկտրակայանի հիմնովին նորոգութեան աշխատանքները պիտի սկսին 2017 թուականին,

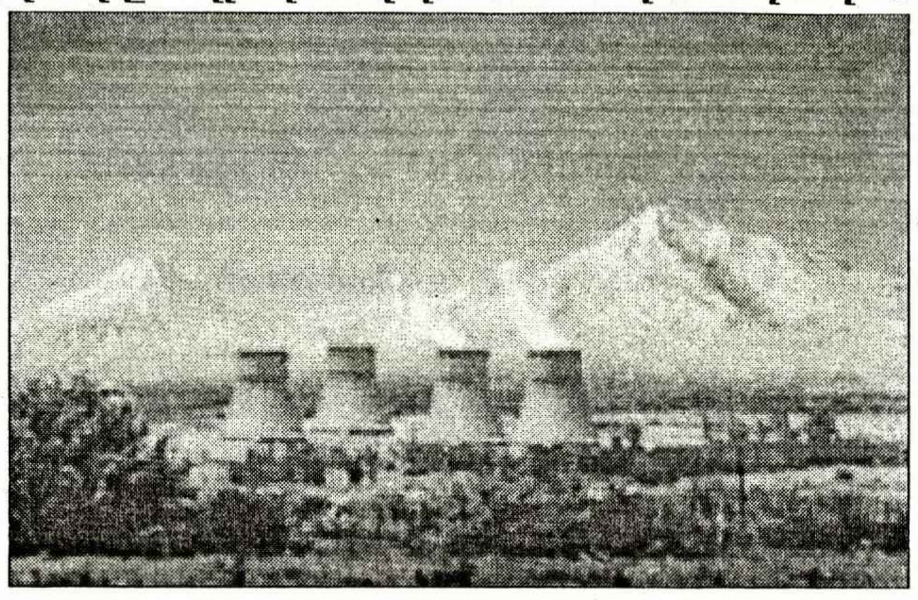

որուն շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ կայանի շահագործման ժամկէտը երկարաձգել մինչեւ 2026 թուական: Լրագրողներուն հետ ունեցած հանդիպումին ընթացքին այս լուրը յայտնած է Հայաստանի ուժանիւթի եւ բնական պաշարներու նախարար Երուանդ Զախարեանը: Անոր համաձայն՝ ատոմական էլեկտրակայանի նորոգութիւնը, նախնական հաշիւներով, պիտի արժէ շուրջ 300 միլիոն տոլար: «Աշխատանքները կարող են տեւել աւելի քան 6 ամիս, որը հնարաւոր է ազդեցութիւն ունենայ նաեւ էլեկտրաէներգիայի սակագնի վրայ: Սակայն Կառավարութիւնը ծրագրեր ունի, որ մօտակայ տարիների ընթացքում կառուցուի Երեւան ՋԵԿ-ի 2-րդ բլոկը, որն աւելի ձեռնտու կը լինի սակագնային առումով», աւելցուցած է Զախարեան:

Նախարարը անդրադարձած է նաեւ նոր ատոմակայանի կառուցման՝ նշելով, որ այդ առնչութեամբ աշխատանքները հաւանաբար սկսին 2018-2019 թուականներուն: «Նոր ատոմակայանի կառուցումն անխուսափելի եւ անհրաժեշտ է Հայաստանի տնտեսութեան համար: Այսօր բանակցութիւններ են տարւում Ռուսաստանի եւ այլ երկրների հետ, նպատակաուղղուած աշխատանք է կատարւում, որ նոր ատոմակայանի կառուցման աշխատանքները սկսենք 2018-2019 թուականներին», նշած է նախարարը:

Ատոմական էլեկտրակայանի շահագործման ժամկէտը մինչեւ 2026 թուական երկարաձգելու որոշումը տրուած է կառավարութեան կողմէ՝ Սեպտեմբեր 2013ին:

ՄԵԿՆԱՐԿԵՑ «ԱՐԻ ՏՈՒՆ» 2014թ ԾՐԱԳՐԻ ԵՐՐՈՐԴ ՓՈՒԼԸ

Յուլիսի 7-ին տեղի ունեցաւ ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան՝ Սփիւռքի երիտասարդների հայրենաճանաչութեան «Արի տուն» 2014թ. ծրագրի երրորդ փուլի բացման հանդիսաւոր արարողութիւնը: Ծրագրի մասնակիցներին ողջունեց ՀՀ սփիւռքի նախարարի տեղակալ Սերժ Սրապիոնեանը: Նա մասնաւորապէս նշեց. «Բարով էք եկել Հայրենիք, բարով էք եկել տուն: Մեր ծրագրի առաքելութիւնն է օգնել ձեզ՝ ճանաչելու Հայաստանը, ծանօթանալու ազգային մշակոյթին, աւանդոյթներին ու սովորոյթներին: Մեր նպատակը կորչող արմատների, հեռացող արժէքների վերականգնումն ու պահպանումն է: Այս ծրագիրը վերադարձնում է յիշողութիւնը ազգային նիստուկացի, սովորութիւնների մասին: Այն ուղղուած է հայկական դիմագիծը, մեր միասնականութիւնը պահելուն: Ես համոզուած եմ, որ այս օրերին ձեր մէջ արթնանալու է հայկականութեան ծինը: Եւ կ'ուզէի, որ Հայաստանի մասին խօսելիս ասէք՝ իմ երկիրը, իմ տունը: Բարով էք եկել ձեր տուն»:

Ելոյթ ունեցաւ «Արի տուն» 2014թ ծրագրի երրորդ փուլի աշխոյժ համայնքի՝ Քանաքեռ-Զէյթունի պատասխանատու ⇨ 4

ԱՐՑԱԽ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՅՈՒՇԱՀԱՄԱԼԻՐԻՆ ՄԷՋ՝ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՅՈՒՇԱԿՈԹՈՂ

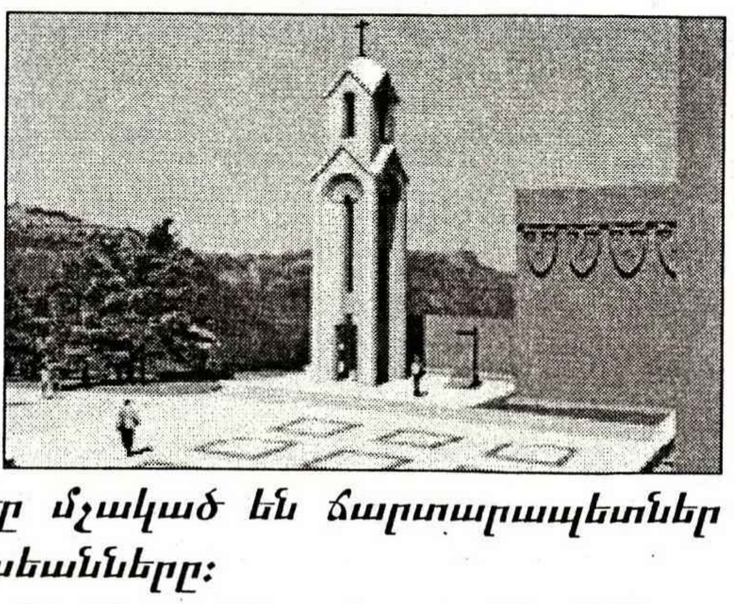

Մեծ Եղեռնի 100-ամեակին ընդառաջ նախատեսուած է Ստեփանակերտի յուշահամալիրին մէջ կանգնեցնել Ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին նուիրուած յուշակոթող: «Զանգակատուն» խորագիրով յուշակոթողի նախագիծը մշակած են ճարտարապետներ Վլատիմիր եւ Միքայէլ Սարգսեանները:

«Արցախփրէս»ի թղթակիցին հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին յուշարձանի նախագիծի համահեղինակ Միքայէլ Սարգսեան նշած է, որ նախագիծի մշակման աշխատանքները սկսած են 2 տարի առաջ, ապա ճարտարապետական խորհուրդը 20 տարբերակներէն ընտրած է մէկը, որ իր չափերով, տեսքով ու բարձրութեամբ համահունչ է այն տարածքին, ուր նախատեսուած է կանգնեցնել յուշակոթողը:

Միքայէլ Սարգսեան տեղեկացուցած է նաեւ, որ յուշակոթողի արցախեան տարբերակի կառուցման աշխատանքները արդէն սկսած են: «Զանգակատունը կը կառուցուի Սզնեքի սպիտակ ⇨ 4

«ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ» ԵԶՐԸ ՉԻ ՆԿԱՐԱԳՐԵՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

ԺԱՆՕ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

2014 Ապրիլը կը նշանաւորէ մարդկութեան դէմ կատարուած ամենամեծ ոճրագործութիւններէն մէկուն սկզբնաւորութեան 99-րդ տարելիցը: Միայն Ի. դարուն, աւելի քան 100 միլիոն մարդ զոհուեցաւ պատերազմի եւ ցեղասպանութեան պատճառով: Ի՞նչն է որ մէկ ու կէս միլիոն հայերու կեանքը կը դարձնէ աւելի նշանակալի:

Հայկական փորձառութիւնը նոյնքան սովորական է որքան իւրայատուկ: Հայոց պատմութիւնը մաս կը կազմէ մարդկային պատմութեան, հետեւաբար հայկական փորձառութիւնը պէտք է յիշուի իբրեւ մարդկային փորձառութեան նշանակալի մէկ մասը: Հայկական փորձառութեան պատմագրութիւնը ամբողջապէս ըմբռնելու համար անհրաժեշտ է քննել 1915-ը նախապատրաստող իրադարձութիւնները՝ ոչ թէ պարապութեան, այլ աշխարհի պատմութեան բնաբանին մէջ: Այս յօդուածին նպատակն է վերլուծել այն ժառանգութիւնները՝ որոնք անցնելով անցեալի վերապրողներու սահմանները, փոխանցուած են մեր հաւաքական գիտակցութեան:

ԺԹ. դարու ազգայնականութեան ծագումը թելադրեց այն բազմաթիւ բարեփոխումները՝ որոնք տեղի ունեցան ոչ միայն Եւրոպայի այլեւ Օսմանեան Կայսրութեան մէջ: Փոքրամասնութիւններուն կազմակերպուած ջանքերը անկախութիւն ձեռք ձգելու համար արագացուցին երբեմնի հզօր կայսրութեան կազմալուծումը: Պալքանեան եւ կովկասեան տարածամասերու վերջնական կորուստը տկարացուց կայսրութիւնը, որուն անկումը դարձաւ վերահաս: Մինչ հայերը օգնութիւն կը փնտռէին իրենց ազատագրութեան պայքարին համար, Ապտուլ-Համիտ Բ. չէր կրնար հանդուրժել յաւելեալ տարածքային անջատում: Ան 1894-96-ին կոտորեց 300.000 հայ՝ ստանալով «Կարմիր սուլթան» անուանումը: 1909-ին, երբ մէկ տարի անցած էր Երիտթուրքերու իրականացուցած յառաջդիմական յեղափոխութեան՝ որ կը խոստանար բարեփոխումներ եւ լիպերալիզմ, կառավարական ուժերը դարձեալ կոտորեցին 30.000 հայ Ատանայի մէջ: Անգամ մը որ Երիտթուրքերը տիրացան իշխանութեան, ակնյայտ դարձաւ իրենց այլատեացութեան քաղաքականութիւնը: Անոնք սկսան ապամարդկայնացնել [dehumanizing] փոքրամասնութիւնները: Համաշխարհային պատերազմի նախօրէին, խաւարի մէջէն կ’ուրուագծուի քաոսը:

Հայկական փորձառութիւնը զուգահեռներ ունի ընդարձակ աւանդական հասարակութիւններու մէջ տեղի ունեցող ճնշուած փոքրամասնութիւններու եւ երկրորդ կարգի քաղաքացիներու պայքարներուն հետ: Այնքան ժամանակ որ իր իշխանականութիւնը մնաց անհարցադրելի, թուրք իշխող դասակարգը յաջողեցաւ սերունդներ շարունակ պահպանել հասարակական հաւասարակշռութիւնը: Երբ հասարակական ենթակառոյցը բեկանեցաւ, փոքրամասնութիւնները ձգտեցան հաւասարութեան, մինչ իշխող դասակարգը փնտռեց քաւութեան նոխազ: Սերունդներ շարունակ խաղաղօրէն ապրող բարեկամներն ու դրացիները յանկարծ լարուեցան իրարու դէմ: Մէկ կուսակցութեան կողմէ կառավարուող ազգային պետութեան գաղափարը ի վերջոյ ծնունդ տուաւ այլատեաց ազգայնականութեան: Տեսնելով իրենց նախկին ոճիրներուն անպատիժ մնալը, պաշտօնական անձերը ծրագրեցին յաւելեալ վայրագութիւններ: Հայերը ունեցան Համիտեան եւ Ատանայի կոտորածները, հրեաները՝ տարիներ շարունակուող հակասեմիտական օրէնքները եւ *Kristallnacht*-ը, իսկ Ռուանտայի մէջ Թութցիները սկսան քաղաքացիները թուրերով զինել: Ոճրագործները բազմազգ կայսրութեան փոխարէն նախընտրեցին ուժեղ միատարր ազգային պետութիւն մը: Անոնք որոնք չէին պատկանիր այս պետութեան կամ հարցական կը դարձնէին իշխանութիւնը՝ ենթարկուեցան ճակատագրական հետեւանքներու:

Միջազգային մեծ հակամարտութիւններու քօղարկումը առիթ ընձեռեց որ Երիտթուրքերը, Նացիները, Կարմիր Խմէրը եւ ուրիշներ իրենց ծրագիրները իրականացնեն առանց յետագայ անդրադարձներ յառաջացնելու, քանզի քաջ գիտէին որ ոչ ոք պիտի միջամտէր: Այս առումով, հայկական փորձառութիւնը ծառայեց իբրեւ արդի ցեղասպանութիւններու նախատիպար, ուրիշ հարց թէ այս եզրը անկարող է իրապէս նկարագրել 1915-ի քաոսը:

Միացեալ Ազգերու Ցեղասպանութեան Պայմանագրութիւնը կը նշէ ցեղասպանութիւնը սահմանող հինգ դատանիշ: Հետաքրքրական է՝ որ հայ ժողովուրդը ենթարկուած է իւրաքանչիւր հինգին: Սակայն այս դատանիշերը կը ձախողին նկատի առնել Ցեղասպանութեան հետեւանքները: Էլի Վեյզել՝ Ողջակիզումի վերապրող մը, կը նկարագրէ ցեղասպանութեան ութ փուլերը՝ դասակարգում, խորհրդանշանում [symbolization], ապամարդկայնացում, կազմակերպում, բեւեռացում, պատրաստութիւն, բնաջնջում եւ ժխտում, ժխտումը ըլլալով ցեղասպանութեան շարունակութիւնը: Բայց նոյնիսկ «ցեղասպանութիւն» եզրը անկարող է լիովին պարփակել նման աղէտ մը: Ֆրանսահայ գրող Մարք Նշանեան կը նշէ՝ թէ «ցեղասպանութիւն»-ը առարկայականացնելու [objectify] փորձերը, այսինքն՝ անսահմանելիին իմաստ ընծայելը, հասարակ կը դարձնէ իրադարձութեան ուղեկցող ներյատուկ քաոսը:

«Ցեղասպանութիւն»-ը չի կրնար պարփակել Երիտթուրքերու վարչակարգին պատճառած ցաւին ամբողջականութիւնը: Այս եզրը անբաւարար է նկարագրելու պատմական ժողովուրդ ↳ 4

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

Ֆրանսերէն՝ professionnel(le): Անգլերէն՝ professional: Հայերէն՝ փրոֆեսիոնէլ, պրոֆեսիոնալ, արհեստավարժ, արհեստագէտ, արհեստակից, արուեստավարժ, մասնագէտ, եւլն.:

Ստորեւ կը ներկայացնեմ կարծիքներ փրոֆեսիոնէլի ու փրոֆեսիոնալիզմի մասին: Անոնք ընտրողաբար քաղուած են փիլիսոփաներու, մշակութաբաններու, դաստիարակներու, հասարակական մտածողներու եւ ընդհանրապէս մտածող անձերու յօդուածներէն եւ գրութիւններէն:

Բոլոր թարգմանութիւնները (անգլերէնէ եւ ֆրանսերէնէ) իմս են: Նկատի առնելով բառին վայելած համընդհանուր հաւանութիւնը, թարգմանութեան համար նախընտրեցի գործածել «փրոֆեսիոնէլ» բառը՝ թէ՛ ածական եւ թէ՛ գոյական առումներով: Նոյնպէս՝ փրոֆեսիոնալիզմ, փրոֆեսիոնալիզացում: Միայն profession (անգլերէն եւ ֆրանսերէն) բառը թարգմանեցի «մասնագիտութիւն», քանի որ ընդհանուր հաւանութիւն կայ այդ բառի հայերէն տարբերակին շուրջ:

Քաղուածքները յաւելեալ մեկնաբանութեան կարօտ չեն: Միայն կրնամ վստահեցնել՝ որ անոնք փրոֆեսիոնէլի գովերգութիւնները չեն, այլ ընդհակառակը...:

ՓԻԷՌ-ԺՈԶԷՖ ՓՐՈՒՏՈՆ
(PIERRE-JOSEPH PROUDHON), 1851

Բաժնել ուսուցումը փորձէն [apprentissage], ինչպէս տեղի կ’ունենայ այսօր, եւ ինչ որ աւելի գարշելի է՝ բաժնել փրոֆեսիոնէլ կրթութիւնը մասնագիտութեան իրական, պիտանի, լուրջ, առօրեայ վարժութենէն [exercise], կը նշանակէ վերարտադրել՝ ուրիշ ձեւի տակ, իշխանութիւններու անջատումը եւ դասակարգերու խտրականութիւնը, որոնք կը հանդիսանան կառավարական բռնակալութեան եւ աշխատաւորներու ստորակայութեան [subalternisation] երկու ամենէն աւելի զօրեղ միջոցները:

(Pierre-Joseph Proudhon, *Idée générale de la révolution au XIXe siècle*, Garnier Frères, 1851, էջ 318)

ՄՈՀԱՆՏԱՍ ԿԱՆՏԻ
(MOHANDAS GANDHI), 1924

Իւրաքանչիւր մասնագիտութիւն այլասերուեցաւ եւ դարձաւ ասպարէզ: Մենք փաստաբաններ, բժիշկներ եւ դաստիարակներ կը դառնանք ոչ թէ մեր հայրենակիցները օգնելու համար, այլ դրամ վաստակելու:

(*Young India*, 7 August 1924: Քաղուածքը կատարած եմ հետեւեալ հրատարակութենէն. M. K. Gandhi: *Towards New Education*, edited by Bharatan Kumarappa)

Չ. ՌԱՅԹ ՄԻԼՍ
(C. WRIGHT MILLS), 1951

Ի. դարու հասարակութեան մէջ, հին միջին դասակարգի կարգավիճակէն դէպի նոր միջին դասակարգի կարգավիճակը փոխանցուած ոլորտներէն ոչ մէկուն փոփոխութիւնը եղած է այնքան ակնյայտ, եւ իր ճիւղաւորումը այնքան ընդարձակ ու խոր, որքան մասնագիտութիւնները: Այսօր փրոֆեսիոնէլներուն մեծամասնութիւնը ամսավճարով պաշտօնեաներ են: Փրոֆեսիոնէլ աշխատանքին մեծամասնութիւնը դարձած է բաժնուած ու տիպականացուած՝ յարմարելու դաստիարակուած հմտութիւնն ու ծառայութիւնը մարմնաւորող նոր նուիրապետական [hierarchical] կազմակերպութիւններուն: Ինքնազարգացումին եւ ընդարձակ գիտելիքին փոխարինած է խիտ եւ նեղ մասնագիտացումը: Օգնական փրոֆեսիոնէլները եւ ենթափրոֆեսիոնէլները կը կատարեն ամէնօրեայ սովորական, թէեւ յաճախ կնճռոտ, առաջադրանքներ, իսկ յաջող փրոֆեսիոնէլները կը ստանան աւելի ու աւելի վարչական նկարագիր: Որոշ ասպարէզներու մէջ նման փոփոխութիւնները այնքան վճռորոշ հանդիսացան, որ կարծէք բանականութիւնն ինքնին բռնագրաւուած ըլլայ անհատէն եւ իբրեւ ուղեղային ուժի նոր ձեւ մը տեղադրուած ըլլայ նոյն ինքը հնարամիտ վարչարարութեան [bureaucracy] մէջ:

(C. Wright Mills, *The White Collar: The American Middle Classes*, Oxford University Press, 1969, էջ 112)

ՆԻՔՈՍ ՓՈՒԼԱՆԹԶԱՍ
(NICOS POULANTZAS), 1978

Այսօր արդէն յստակ է՝ որ կազմակերպելով գիտութեան տրամախօսութիւնը [discourse], Պետութիւնը կը ձգտի գիտութիւնն առնել իր իշխանութեան տակ: Մենք այստեղ նկատի չունինք գիտութեան դերակատարային գործածութիւնը եւ անոր չահարկումը ի նպաստ դրամագլուխի ծառայութեան: Դրամատիրական Պետութիւնը այնպէս կը կազմակերպէ գիտութեան արտադրութիւնը, որ ան իր ամենախոր չերտերով դառնայ *պետական գիտութիւն* մը՝ փակուած իշխանութեան մեքանիզմներուն մէջ: Ինչպէս գիտենք, ասիկա կը վերաբերի ոչ միայն այսպէս կոչուած մարդասիրական գիտութիւններուն: Ընդհանուր կերպով, այս Պետութիւնը մտաւոր աշխատանքը կը կառուցէ օղակներու եւ ցանցերու ամբողջ շարքերու միջոցով՝ տիրանալով Եկեղեցիին նախապէս գրաւած դիրքին: Ան իրեն ենթակայ կը դարձնէ *մտաւորական-գիտական մարմինը*, որ ոչ մէկ կայուն ձեւ ունէր Միջնադարին: Մտաւորականները վերածուելով արդի Պետութեան պաշտօնեաներու կամ վարձկաններու, անոնք կազմաւորուեցան իբրեւ մասնագիտացած փրոֆեսիոնէլ մարմին մը: Համալսարաններու, հիմնարկներու, աքատէմիներու եւ կրթական հասարակութիւններու մէջ, գիտելիք-գիտութեան այս կրողները դարձան պետական պաշտօնեաներ շնորհիւ այն նոյն մեքանիզմներուն՝ որոնք այս Պետութեան պաշտօնեաները վերածած են մտաւորականներու:»

(Nicos Poulantzas: *State, Power, Socialism*, Verso, 2000, էջ 57)

ԻՒԱՆ ԻԼԼԻՉ
(IVAN ILLICH), 1978

Արդարեւ, փրոֆեսիոնէլները քեզի կը բացատրեն թէ ինչ բանի պէտք ունիս: Անոնք կը յաւակնին ունենալ պատուիրելու իշխանութիւնը: Անոնք ոչ միայն կը ծանուցանեն ինչ որ լաւ է, այլ կը հաստատեն ինչ որ ճիշդ է: Ո՛չ եկամուտը, ո՛չ երկար նախապատրաստութիւնը, ո՛չ նուրբ յանձնարարութիւնները, ո՛չ ալ հասարակական կարգավիճակը կը հանդիսանան փրոֆեսիոնէլի մը դրոշմը: Անոնց եկամուտը կրնայ ըլլալ ցած, անոնց նախապատրաստութիւնը կրնայ խտացած ըլլալ քանի մը շաբաթուայ մէջ փոխանակ տարիներու, անոնց կարգավիճակը կրնայ մօտեցած ըլլալ ամենահին մասնագիտութեան կարգավիճակին: Բայց կարեւորը փրոֆեսիոնէլին իշխանութիւնն է, որուն միջոցով ան կրնայ անձ մը սահմանել իբրեւ յաճախորդ, կրնայ որոշել այդ անձին կարիքները եւ այդ անձին տալ այս նոր ընկերային դերը սահմանող դեղագիր մը:»

(Ivan Illich, *The Right to Useful Unemployment and its Professional Enemies*, Marion Boyars Publishers Ltd, 1996, էջ 49-50)

ԵԻՒՐԿԷՆ ՀԱՊԵՐՄԱՍ
(JÜRGEN HABERMAS), 1981

Արդիականութեան գաղափարը սերտօրէն կապուած է եւրոպական արուեստի զարգացման հետ, բայց այն ինչ որ կ’անուանեմ «արդիականութեան ծրագիրը»՝ ուշադրութեան կեդրոն կը դառնայ միայն երբ զանց կ’առնենք արուեստի վրայ մեր ունեցած սովորական կեդրոնացումը: Թոյլ տուէք տարբեր վերլուծութիւն մը սկսիլ՝ յիշեցնելով Մաքս Վեպէրի կարծիքներէն մէկը: Ան մշակութային արդիականութիւնը բնութագրած է իբրեւ կրօնքի եւ մեթաֆիզիքի մէջ արտայայտուած գոյացական բանականութեան [substantive reason] բաժանումը երեք ինքնավար ոլորտներու՝ գիտութիւն, բարոյականութիւն [morality] եւ արուեստ: Ասոնք պէտք է տարբերուէին իրարմէ, քանի որ կրօնքի եւ մեթաֆիզիքի միաւորեալ աշխարհայեացքները խզուեցան իրարմէ: ԺԸ. դարէն սկսեալ, այս հին աշխարհայեացքներէն ժառանգուած խնդիրները ↳ 4

ՁԱՅՆԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԽՕՍՆՑԵԱԼՔ

ՊՐՆ. ԺԻՐԱՅՐ ՊԱԼԱԵԱՆ
ԸՆԴ
ՕՐԴ. ՍԵՒԱՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՊՈՍԹՈՆ/ԳԱՄԸՇԼԻ Պէյրութ, 29 Յունիս 2014

Մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները խօսնեցեալք զոյգին ինչպէս նաեւ ծնողաց՝ Տէր եւ Տիկին Կարապետ Պետրոսեաններուն եւ Տիար Մարտիկ Պալաեանին:

«ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ» ԵԶՐԸ ՉԻ ՆԿԱՐԱԳՐԵՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

3

մը բնաջնջելու փորձը եւ չարունակաբար ժխտումով հրահրուած զոհուած խումբի մը ներյատուկ հոգեբանական վնասուածքը: «Ցեղասպանութիւն» չի կրնար արտայայտել պարտադրուած աքսորը, երեք հազար տարուայ հայրենիքի կորուստը, ուժեղ մտաւորականութեան մը ոչնչացումը եւ մեծապէս հարուստ մշակոյթի մը վերացման փորձը: «Ցեղասպանութիւն»-ը անբաւարար է որովհետեւ ան անկարող է վերականգնել արդարութիւնը հայկական հողերու, ինչքի, եւ հարստութեան նկատմամբ, որոնք փոխանցուեցան արդի Թուրքիային: «Ցեղասպանութիւն»-ը չի պարփակեր ժխտող կառավարութեան մը փորձերը վերաշարադրելու պատմութիւնը՝ մարդկութեան պատմութեան սուտեր եւ զեղծարարութիւններ հրամցնելով երիտասարդ սերունդներուն: «Ցեղասպանութիւն»-ը չի ներկայացներ հաշտութեան, վնասահատուցումի եւ վնասազերծումի դժուար ճանապարհը:

Ասիկա իմաստաբանութեան [semantics] հարց մը չէ, ոչ ալ քաղաքականութեան մասին է: 1915-ի սանձարձակ քաոսը հետք թողուց եւ վնասուածքի ենթարկեց հայերու բոլոր յետագայ սերունդները՝ ըլլան անոնք պահպանուած փոքր հայրենիքին մէջ կամ լայնածիր Սփիւռքի: Զոհուած խումբերը պէտք չունին յիշողութեան արդարացումի, անոնք պէտք ունին արդարադատութեան:

Forbes - F Opinion

6 Մայիս 2014

http://www.forbes.com/sites/realspin/2014/05/06/genocide-does-not-describe-the-armenian-experience/

Անգլերէնէ թարգմանեց Հ. Աւագեան

3

<u>ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ</u>

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

պէտք է դասաւորուէին ըստ վաւերականութեան յատուկ երեւոյթներու՝ ճշմարտութիւն, օրինաչափական արդարութիւն, հարազատութիւն [authenticity] եւ գեղեցկութիւն: Որմէ ետք զանոնք կարելի կ'ըլլայ չօչափել իբրեւ գիտելիքի, կամ արդարութեան եւ բարոյականութեան, կամ ճաշակի խնդիրներ: Գիտական տրամախօսութիւնը [discourse], բարոյականութեան տեսութիւնները, իրաւաբանութիւնը եւ արուեստի արտադրութիւնն ու քննադատութիւնը իրենց կարգին կրնան հիմնարկայնացուիլ [institutionalized]: Այսպէս, կարելի կ'ըլլայ մշակոյթի իւրաքանչիւր բնագաւառ կազմաւորել՝ համապատասխանելու մշակութային մասնագիտութիւններուն, ուր խնդիրներուն հետ առնչուելու մտահոգութիւնը պիտի ստանձնեն յատուկ մասնագէտները: Մշակութային աւանդութեան այս փրոֆեսիոնալիզացուած վերաբերմունքը ի յայտ կը բերէ վերոյիշեալ մշակոյթի երեք ծաւալներու իւրաքանչիւրին ներյատուկ կառուցուածքը: Այնտեղ կը յայտնուին իմացականդերակատարողական [cognitive-instrumental], բարոյականգործնական եւ գեղագիտական-արտայայտչական բանականութեան կառուցուածքները, որոնցմէ իւրաքանչիւրը կը գտնուի մասնագէտներու հսկողութեան տակ, մասնագէտներ՝ որոնք այս մասնաւոր վիճակները տրամաբանելու համար կը թուին ըլլալ աւելի գիտակ քան ուրիշ անձեր: Իբրեւ հետեւանք, կը մեծնայ մասնագէտներու եւ ընդարձակ հասարակութեան մշակոյթներուն միջեւ եղած տարածութիւնը: Մասնագիտացած վերաբերմունքի եւ անդրադարձի շնորհիւ մշակոյթին հասած բաժինը՝ ոչ-անմիջապէս եւ ոչ-անպայմանօրէն, կը դառնայ առօրեայ գործածութեան սեփականութիւնը: Մշակոյթի այս տեսակ բանականացումը սպառնալիք մըն է կենաց աշխարհին, որ արդէն արժեզրկուած ըլլալով իր աւանդական գոյացութենէն՝ կրնայ դառնալ աւելի ու աւելի աղքատ:

(Jürgen Habermas, 'Modernity-An Incomplete Project', *The Anti-aesthetic: Essays on Postmodern Culture*, edited by Hal Foster, Bay Press, 1983, էջ 9)

(Շար. 1)

ՄԵԿՆԱՐԿԵՑ «ԱՐԻ ՏՈՒՆ» ...

2

Աւետիս Շահումեանը: Նա շնորհակալութիւն յայտնեց սփիւռքի Նախարարութեանը, ինչպէս նաեւ բոլոր գերատեսչութիւններին ու կառոյցներին, ովքեր իրենց աւանդն են ներդնում ծրագրի իրականացման գործում:

Հիւրընկալ ընտանիքների անունից ելոյթ ունեցաւ Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի ներկայացուցիչ Մաղաքեան Լեռ-Լեւոնը, ով արդէն մի քանի անգամ հիւրընկալել է ծրագրի մասնակիցներին:

«Արի տուն» 2014թ ծրագրի երրորդ փուլին մասնակցելու համար Հայրենիք են ժամանել 170 պատանի եւ երիտասարդ ԱՄՆ-ից, ՌԴ-ից, Լեհաստանից, Պելկիայից, Շվետիայից, Գերմանիայից, Իսպանիայից, Իսրայէլից, Ուքրանիայից, Վրաստանից: Այս փուլի մասնակիցներին ուղեկցելու են նաեւ սիրիահայ ուսանողներ Շաղիկ Շադոյեանը եւ Արեւ Ռեյխսեանը:

Ծրագրի մասնակիցները 9 օրուայ ընթացքում կը ծանօթանան Հայաստանի պատմական եւ արդի տեսարժան վայրերին, կ'ունենան բազմաբնոյթ հանդիպումներ պետական, հասարակական եւ մշակութային գործիչների հետ, հայրենագիտութեան դասեր կ'առնեն Հայրենիքում, կը սովորեն ազգային պարեր եւ երգեր: Ծրագրի վերջում ճամբարային 5 օրերը մասնակիցները կ'անցկացնեն Ծաղկաձորում:

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ 50 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ ՊԻՏԻ ՅԱՏԿԱՑՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

2

Հայաստան, զանազան ծրագիրներու յաջողութեան համար, միջազգային կառոյցէն ցարդ ստացած է 1 միլիառ 961 միլիոն 73 հազար ամերիկեան տոլար գումար:

ԲՈՂՈՔ՝ ՍԱՍՆՈՅ ՄԷՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՂԵՂԵՑԻՆԵՐԸ ԱԽՈՌԻ ՎԵՐԱԾԵԼՈՒ ՔԱՅԼԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

2

«Տարին մէկ անգամ գոնէ իրաւունք ունինք եկեղեցիներուն մէջ աղօթելու մեր հանգուցեալներուն համար: Բայց ախոռի վերածուած եկեղեցիներուն մէջ չենք կրնար աղօթք ընել», ըսած է ան՝ ըստ թրքական «Պաթման-չաղտաշ» կայքին:

Սասնոյ հայերու միութեան ղեկավարը նշած է նաեւ, որ Պաթմանը կտրուած է զբօսաշրջիկներու հոսքէն, հակառակ անոր, որ ունի զբօսաշրջութեան զարգացման մեծ ներուժ:

Լաւ ճանապարհներու եւ ենթակառուցուածքներու բացակայութեան պատճառով, օտար զբօսաշրջիկները առիթ չեն ունենար ճանչնալու Պաթմանը եւ կը նախընտրեն Վանն ու Մարտինը:

ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՊԱՍՔԷԹ-ՊՈԼԻ
ԵԳԻՊՏԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

Ուրբաթ 18, Շաբաթ 19 եւ Կիրակի 20 Յուլիս 2014

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ՝

ԱՍՊՆՋԱԿԱՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՅՈՒԼԻՍ 23-Ի ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ 62-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ Ս. ԵՊՍ. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆԻ

ԲԱՐԵԽՆԱՄ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԵԳԻՊՏԱՀԱՅՈՑ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՕՆՆԻԿ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆԻ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԳԱՀԻՐԷԻ ՊԱՏ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ ԲԱԺԱԿԸ ՆՈՒԻՐԱԾ ԵՆ՝

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԺԻՐԱՅՐ ՏԵՓՈՅԵԱՆ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐԻ

Մրցաշարքին մետայլները նուիրած են՝

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՎԱՐԴ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ

<u>ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ՝</u>

Ուրբաթ, 18 Յուլիս 2014

Ա. մրցում՝ երեկոյեան ժամը 8:00-ին

ՀՄԸՄ-Կամք x ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐ (Աղեք.)

Բ. մրցում՝ երեկոյեան ժամը 9:30-ին

ՀՄԸՄ-Արարատ x ՍՐԲՈՒՀԻ ԹԵՐԵԶԱ

Շաբաթ, 19 Յուլիս 2014

Գ. մրցում՝ երեկոյեան ժամը 8.00-ին

Աղջկանց Մրցում

Դ. մրցում՝ երեկոյեան ժամը 9.30-ին

ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐ (ԳԱՀԻՐԷ) x Ուրբաթ օրուան

Բ. մրցումի յաղթական խումբ

Կիրակի, 20 Յուլիս 2014

Ե. մրցում՝ երեկոյեան ժամը 8.00-ին

ԱԻԱՐՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

Ուրբաթ օրուայ Ա. մրցումի յաղթական խումբ x

Շաբաթ օրուայ Դ. մրցումի յաղթական խումբ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

2

ՄԱՄԼՈՅ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

առաջին արտանիստ տանարը Կաթողիկէ Հայ համայնքին, 13 Սեպտ. Շաբաթ երեկոյեան, Տօն Նաւակատեաց Ս. Խաչի, սկսելով ժամը 16.30-ին:

Միութեանս Վարչութիւնը կ'օգտուի այս բարեպատեհ առիթէն միաժամանակ յայտարարելու համար որ, 1986-ի Օգոստոսէն սկսեալ, Վենետիկի Կա Ֆոսկարի Համալսարանին հետ գործակցաբար կազմակերպուող Հայ Լեզուի և Մշակոյթի ամառնային խտացեալ Դասընթացքը այսուհետեւ եւս կանոնաւորաբար պիտի շարունակէ իր ընթացքը, ինչպէս ցարդ անցեալ քսան և ութ տարիներու ընթացքին:

Պօ-Արաքս ի սրտէ կը մաղթէ յաջողութիւն և աստուածային օրհնութիւններ իր Նախագահին իրեն վստահուած այս նոր պաշտօնին մէջ:

ԴԻԻԱՆ ՊՕ-ԱՐԱՔՍ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Վենետիկ, 7 Յուլիս 2014

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԻ ՅՈՒՇԱՀԱՄԱԼԻՐԻՆ ՄԷՋ...

2

մարմարով եւ կ'ունենայ 18 մեթր բարձրութիւն: Ըստ որում, յուշակոթողի զանգը նախատեսուած է այնպիսի բարձրութեան վրայ, որպէսզի այն հնչեցնելը հասանելի լինի բոլոր այցելուների համար», դիտել տուած է Միքայէլ Սարգսեան՝ աւելցնելով, որ կառուցման աշխատանքները նախատեսուած է աւարտին հասցնել մինչեւ Մեծ Եղեռնի 100-ամեակը:

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԷՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՅԱՐԱՎԱՃԱՌ

<u>ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝</u>

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2230.00
21 կիրատ՝ կրամը		278.00
18 կիրատ՝ կրամը		238.00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),

Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1728 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 24 ՅՈՒԼԻՍ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧٢٨ الخميس ٢٤ يوليه ٢٠١٤

ՎՐԱՍՏԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՏԵԼՈՒԹԵԱՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ մեկնաբանեց Թիֆլիսի Սուրբ Աստուածածին եկեղեցւոյ եւ Հայերու դէմ գործուած յարձակումը: Հաղորդագրութիւնը դիտել տուաւ, որ ծայրայեղ ազգայնական տրամադրութեամբ մօտ 50 անձեր ոտնձգութիւն կատարած են եկեղեցւոյ նկատմամբ, անարգալից եւ հայհոյական արտայայտութիւններ արձակած եւ ծեծի ենթարկած են եկեղեցւոյ սպասաւորը, թեմի պաշտօնեաներ եւ հայ հաւատացեալներ: «Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը խորին մտահոգութիւն կը յայտնէ կատարուածին առնչութեամբ եւ կը դատապարտէ ազգային թշնամանք եւ կրօնական անհանդուրժողականութիւն հրահրող գործողութիւնը:

Ծայրայեղական այս դրսեւորումները անյարիր են հայ եւ վրաց ժողովուրդներու բարեկամական յարաբերութիւններու ոգիին», ըսուած է հաղորդագրութեան մէջ:

Նախապէս, Վրաստանի ներքին գործոց նախարարութիւնը փորձած էր պնդել, որ կատարուածը ազգային բնոյթ չի կրեր: «Բախումը տեղի ունեցաւ փողոցին վրայ՝ մեքենաներու պատճառով», ըսուած էր հաղորդագրութեան մէջ:

Վրաստանի Հայոց թեմի մամլոյ խօսնակ Սուզանա Խաչատրըեան սակայն յայտարարեց, որ պատահածը սովորական խուլիկանութիւն չէր, ուստի անհրաժեշտ է կատարել խոր հետաքննութիւն: Իսկ թեմի առաջնորդ Վազգէն Սրբազան Միրզախանեանի համաձայն, ազգային ատելութեամբ սերմանուած ծայրայեղականներու յարձակումը արդիւնք է կարգ մը լրատուամիջոցներու եւ վրացական եկեղեցիներու սփռած ազգայնական ուղերձներուն:

Ջաւախքահայ գործիչ Վահագն Չախալեան հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ դատապարտեց Թիֆլիսի հայկական եկեղեցին թիրախ ընտրած յարձակումը: Անոր համաձայն, նչեալ անընդունելի յարձակումը օրէնքով պատժելի է:

«Վրաստանի իշխանութիւններուն կոչ կ'ուղղենք անյապաղ բացայայտելու, հրապարակելու կրօնական եւ ազգային դրդապատճառներով յանցագործութիւնը կազմակերպողներուն եւ մասնակիցներուն ինքնութիւնը, նաեւ օրէնքի խստութեամբ զանոնք ենթարկելու պատասխանատուութեան», ըսուած է Չախալեանի հաղորդագրութեան մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆՍՔԻ ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան Յունիս 22-ին տեսակցեցաւ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահներուն հետ, քննարկելու համար Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահներու տեսակցութիւն կայացնելու թղթածրարը: Ժողովականները նաեւ քննարկեցին արցախեան բանակցութիւններուն վերջնական զարգացումները եւ սահմանային գօտիին մէջ տիրող կացութիւնը: Նալպանտեան բացայայտեց ատրպէյճանական սահմանային խախտումները եւ հետախուզական գործողութիւններու փորձերը: Անոր խօսքով, Պաքու կը շարունակէ խոչընդոտել խաղաղութեան յանգելու միջոցները: Համանախագահներուն հետ տեսակցութիւն ունեցաւ նաեւ Ատրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարը:

Իսկ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Ճէյմզ Ուորլիք յայտարարեց, որ իրենք անհանգստացած են սահմանին եւ շփման գիծին վրայ տիրող կացութեամբ: APA լրատու գործակալութեան տրուած հարցազրոյցի մը մէջ Ուորլիք յայտարարեց, որ միջադէպերու թիւը կը կործանէ կայուն խաղաղութեան հասնելու ուղղութեամբ կողմերուն տարած աշխատանքը: «Միացեալ Նահանգներ պատրաստ է կողմերուն օգնելու ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորումի ուղիներ գտնելու հարցին մէջ: Հակամարտութիւնը ռազմական լուծում չունի: Մենք կը հաւատանք, որ քննարկումներու շարունակութիւնը կարեւոր քայլ կը դառնայ խաղաղութեան հասնելու ճամբուն վրայ», ըսաւ ամերիկացի համանախագահը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ. «ԱՆՀԱՆԴՈՒՐԺԵԼԻ Է ՊԱՔՈՒԻՆ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԶԷՆՔԻ ՎԱՃԱՌՔԸ»

Հայաստանի վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան յայտարարեց, որ Հայաստանին համար հանդուրժելի չէ այն, որ իր ռազմավարական գործընկեր Ռուսիան զէնք կը վաճառէ Ատրպէյճանին, սակայն Երեւանը կը հասկնայ, որ Ռուսիան եւս ունի իր առեւտրային շահերը:

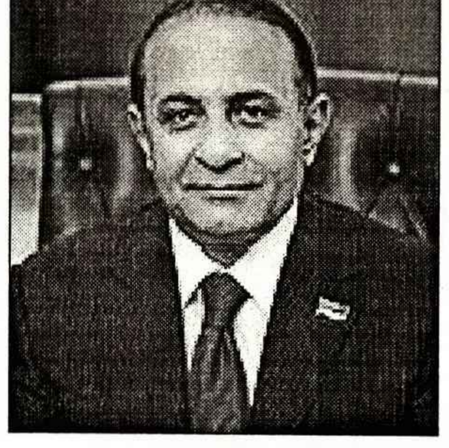

«Մենք կը համարենք, որ երբ մեր ռազմավարական գործընկերը զէնք կը վաճառէ մեր թշնամիին, այդ մեզի համար հանդուրժելի չէ, սակայն նաեւ կայ առեւտուր եւ շահեր, որոնք մենք չենք կրնար սահմանափակել կամ միջամտել, ըսաւ վարչապետը Գիւմրի կատարած այցելութեան ընթացքին: Ան յայտարարեց, որ հայկական կողմը բաւարար միջոցներով կը պատասխանէ ատրպէյճանական սահմանային խախտումներուն: «Ես այցելեցի Տաւուշ գաւառ ուր պատասխանատուները ինծի տեղեկացուցին, որ եթէ իրենք մէկ անգամ կը կրակեն, մենք քանի մը անգամ աւելի կը պատասխանենք», ըսաւ վարչապետը:

Աբրահամեան հաստատեց, որ Հայաստան Յունուար 1-էն սկսեալ պիտի դառնայ Եւրասիական Տնտեսական Միութեան լիիրաւ անդամ: «Ես նախապէս յայտարարեցի, որ մենք անդամակցութեան փաստաթուղթերը պիտի ստորագրենք մինչեւ Հոկտեմբերի աւարտը», ըսաւ վարչապետը եւ հերքեց անդամակցութեան հարցի ձգձգումին հետ կապուած տարաձայնութիւնները: Խօսելով գործարար Լեւոն Հայրապետեանի կալանաւորումին մասին Աբրահամեան կարծիք յայտնեց, որ այդ ձերբակալութիւնը քաղաքական նպատակներ չի հետապնդեր:

ՀԱՅ-ԹՐՔԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿԱՐԳԱՒՈՐՄԱՆ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ

Եւրոմիութեան 200 հազար եւրոյի ֆինանսաւորմամբ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ մէջ ընթացք առած է «Աջակցութիւն Հայաստան-Թուրքիա կարգաւորման գործընթացին» ծրագիրը, զոր պիտի իրականացնեն երկու երկիրներու 8 կազմակերպութիւններ:

18 ամիսներու ընթացքին կեանքի պիտի կոչուին աւելի քան տասնեակ մը տնտեսական, մշակութային, կրթական ծրագիրներ, որոնք, ըստ կազմակերպիչներուն, պիտի նպաստեն երկու երկիրներու հասարակութիւններուն միջեւ կապերու աշխուժացման:

«Տարածաշրջանային հետազօտութիւններու կեդրոնի» տնօրէն Ռիչըրտ Կիրակոսեան, որ ներգրաւուած է այս ծրագիրին մէջ, նշած է, որ հասարակական ձեւաչափերուն մէջ մերձեցման միտող գործունէութիւնը բաւական յաջող կ'ընթանայ, ինչ որ կարելի չէ ըսել երկու երկիրներու պաշտօնական կապերուն մասին: Ըստ անոր երկկողմանի յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացքին, սահմանի բացման ամբողջ պատասխանատուութիւնը դրուած է Թուրքիոյ վրայ: Ան նաեւ աւելցուցած է, որ փոփոխութիւններ չ'ակնկալեր Թուրքիոյ մէջ կայանալիք յառաջիկայ նախագահական ընտրութիւններէն:

↳ 2

ԹԵՀՐԱՆ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ԽԱՂԱՂԱՊԱՀՆԵՐԸ

Երեւանի մօտ Իրանի դեսպան Մոհամմէտ Ռէիսի յայտարարեց, որ Թեհրան կ'ընդդիմանայ Արցախի մէջ խաղաղապահ ուժեր տեղակայելու գաղափարին: Անոր խօսքով, հիմնախնդիրին լուծումը կախեալ է Հայաստանէն, Ատրպէյճանէն եւ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակէն: «Ես վստահ եմ, որ օտար ուժերու տեղակայումը սպառնալիք է տարածաշրջանային անվտանգութեան: Լաւ օրինակներ են Իրաքն ու Աֆղանիստանը», ըսաւ դեսպանը:

Ան միաժամանակ ընդգծեց, որ Թեհրան դէմ է տարածաշրջանային բռնութեան: «Իրանը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղաղ լուծումին կողմնակից է եւ հաւանական չի նկատեր ռազմական գործողութիւններու վերսկսումը», ըսաւ դեսպանը:

ԻՍՐԱՅԷԼ

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԵՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ

Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Տ. Նուրհան Արք. Մանուկեան մասնակցեցաւ Իսրայէլի հոգեւոր առաջնորդներու մասնակցութեամբ կազմակերպուած հաւաքին՝ յանուն խաղաղութեան: «Jerusalem Post» թերթի հաղորդումներուն հիման վրայ «Արմէնփրէս» գործակալութիւնը տեղեկացուց, որ Իսրայէլի հրեայ, մահմետական եւ քրիստոնեայ հոգեւոր առաջնորդները մէկտեղուած են Երուսաղէմի մէջ, քննարկած աշխարհի առկայ իրավիճակը եւ կոչ ուղղած՝ որպէսզի դադրի արիւնահեղութիւնը ու վերահաստատուի խաղաղութիւնը:

Հոգեւոր առաջնորդներու այս հանդիպման մասնակցեցան Իսրայէլի Գլխաւոր Ռաբբի Տավիտ Լաու, Շէյխ Մուհամմէտ Քիվան, Յոյն Ուղղափառ Թէոֆիլ Գ. Պատրիարքը եւ Տ. Նուրհան Արք. Մանուկեան:

Այս տեսակցութիւնը իրականացած է Կազայի մէջ շարունակուող արիւնահեղութիւններու մթնոլորտին մէջ:

Այդ դէպքերուն հետեւանքով վերջին օրերուն մարդիկ կը մահանան, իսկ երկրագունդի վրայ լարուածութիւնը կը սաստկանայ: Հոգեւոր առաջնորդներու քննարկման ընթացքին Տավիտ Լաու շեշտած է, որ համայն մարդկութիւնը պէտք է դատապարտէ անմեղ մարդոց դէմ բռնութիւնը: «Ես կ'աղօթեմ, որ մեր ընդհանուր ձայնը լսուի եւ կատարուին հետեւութիւններ: Մենք կը հաստատենք, որ մարդկային կեանքէն աւելի կարեւոր եւ սուղ արժէք մը գոյութիւն չունի», ըսած է Մուհամմէտ Քիվան:

Յունաց եւ Հայոց Պատրիարքներն ալ յայտարարած են, թէ քրիստոնեայ առաջնորդներու առաքելութիւնն է աղօթել յանուն խաղաղութեան ու բարեկամութեան: Անոնք շեշտած են, որ հոգեւոր առաջնորդները պէտք է կարենան մարդոց ընկալման հասցնել, թէ կեանքը լաւագոյն պարգեւն է, անոնք ունին ապրելու, ձայնի ազատութեան իրաւունք՝ անկախ մորթի գոյնէն, ազգային կամ կրօնական պատկանելիութենէն, որովհետեւ անոնք ստեղծըւած են Աստուծոյ կողմէ:

ԻՍՐԱՅԷԼ

ԻՍՐԱՅԷԼՑԻ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՅԻՇԵՑՈՒՑԱԾ Է ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Իսրայէլի փոխադրութեան նախարար Իսրայէլ Կացը Թուրքիոյ վարչապետ Էրտողանին յիշեցուցած է, որ Օսմանեան Կայսրութեան մէջ Հայոց Ցեղասպանութիւն կատարած են:

Կացն Էրտողանին յիշեցուցած է Հայոց Ցեղասպանութեան մասին, որու ընթացքին օսման զինուորականներու կողմէ 1,5 միլիոն Հայ սպաննուած է, կը Հաղորդէ «Arutz Sheva»-ն:

«1915թ.-ին Թուրքերը 1,5 միլիոն Հայ սպաննած են: Ու ան դեռ մեզ կը մեղադրէ ցեղասպանութիւն գործելու Համար»,- գրած է նախարարը «Facebook»-ին մէջ:

Յիշեցնենք, որ Էրտողանը կտրուկ քննադատութեան ենթարկած էր Իսրայէլի գործողութիւնները Գազայի Հատուածին մէջ՝ յայտարարելով, որ պաշտօնավարման ընթացքին չի կրնար դրականօրէն մտածել Իսրայէլի մասին: «Իսրայէլը այս պահուն ահաբեկչութիւն եւ ցեղասպանութիւն կը կատարէ: Իսրայէլը երկիր է, որ կը սպառնայ խաղաղութեան ամբողջ աշխարհի մէջ, քանի որ լաւ գիտէ՝ ինչպէս սպաննել երեխաները»,- ըսած է ան:

ԹՈՒՐՔԻԱՅՈՒՄ ԱՄՆ-Ի ԴԵՍՊԱՆԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ԱՄՈՒՐ ԿԱՊԵՐ ԿԱՌՈՒՑԵԼՈՒ ԿՈՉ Է ԱՆՈՒՄ

Թուրքիայի Հարաւային սահմանի անկայունութիւնը աւելի հրատապ է դարձնում Հարեւանների՝ Իսրայէլի, Հայաստանի եւ Կիպրոսի Հետ առաւել ամուր յարաբերութիւնների կառուցման խնդիրը: Այդ մասին Յուլիսի 15-ին, Սենատի լսումներին ընթացքում յայտարարել է Թուրքիայում ԱՄՆ-ի դեսպանի թեկնածու Ջոն Բասը:

Հանդէս գալով Սենատի արտաքին յարաբերութիւնների յանձնաժողովում՝ Բասը նշել է, որ բոլոր դեմոկրատների առաջ կանգնած կարեւոր Հարցերից է՝ ինչպէ՞ս են նրանք վերաբերում անցեալին: «Մենք շարունակում ենք կոչ անել Թուրքիային եւ Հայաստանին շարժուել կարգաւորման ուղղութեամբ՝ որպէս Համաշխարհային արդիւնաւէտ եւ արգասաբեր Համագործակցութեան ստեղծման միջոց»,- յայտարարել է Բասը:

Նա յիշեցրել է, որ «Այս տարի վարչապետ Էրտողանը ցաւակցութիւն է յայտնել Առաջին Համաշխարհային Պատերազմի ժամանակ զոհուած Հայերի սերունդներին»: Նրա խօսքով՝ վերջին ամիսներին Թուրքական կառավարութեան այս ժեստը եւ այլ դրական ջանքերը ցոյց են տալիս, որ երկխօսութեան Համար տարածքը բաց է: «Սակայն կարելի է աւելի շատ ջանալ եւ մենք կոչ ենք անում երկու կողմերին շարունակել 1915թ. ողբերգական իրադարձութիւնների Հետ կապուած փաստերի ամբողջական, արդար ճանաչումը»,- յայտարարել է դիւանագէտը:

1

ՀԱՅ-ԹՐՔԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ...

«Եթէ վարչապետ Էրտողան իսկապէս Նախագահ պիտի դառնայ, յստակ չէ, թէ ինչ տեսակ Թուրքիա պիտի ունենանք՝ իբրեւ գրացի: Թուրքիա գացած էի նախորդ Ապրիլ-Մայիսին եւ կրնամ, որ վստահութիւն չունիմ, որովհետեւ Թուրքիոյ մէջ սկսած է քաղաքական թատրոն եւ դժբախտաբար իրենց կողմէ առանց լուրջ կամ իրական քայլի: Ձեմ Հաւատար, որ մեծ փոփոխութիւններ պիտի կատարուին շուտով», յայտնած է Կիրակոսեան:

Որեւէ փոփոխութիւն չի տեսներ եւ չ՚ակնկալեր նաեւ Եւրասիա Համագործակցութեան Հիմնադրամի տնօրէն Գէորգ Տէր Գաբրիէլեանը՝ Հաշուի առնելով ներկայիս տեղի ունեցող տարածաշրջանային իրադարձութիւնները: Անոր Համաձայն՝ միայն Հայաստանը ոչինչ կրնայ ընել գործընթացի կազաւորման Համար: «Հիմա, Հաշուի առնելով վիճակը Ուքրանիոյ մէջ, Ռուսիան այնքան զբաղած է, որ այս տարածաշրջանին մէջ ժամանակ պիտի չունենայ առանձնապէս շատ բան ընելու, ուրեմն Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններուն ալ պիտի չմիջամտէ, այսպիսով այդ յարաբերութիւնները պիտի մնան ինչպէս որ են», նշած է Գէորգ Տէր Գաբրիէլեան:

Պուրճու Պերճեմեն եկած է Թուրքիայէն եւ կը ներկայացնէ Հրանդ Տինքի Հիմնարկը: Ան նշած է, որ Հակառակ Հասարակութիւններուն վերաբերող ծրագիրներուն, երկու երկիրներուն մէջ ալ տեղեկատուութեան եւ աշխուժութեան պակաս կայ: Ըստ Պերճեմենի՝ Հասարակութիւնները, մինչդեռ, կրնան ազդել կարգաւորման գործընթացին վրայ:

«Կարեւոր է երկու երկիրներու բնակիչներուն, քաղաքացիական Հասարակութիւններուն միջեւ կապ ստեղծելը եւ ճնշում գործադրելը կառավարութիւններուն վրայ: Հայաստանի եւ Թուրքիոյ սահմանամերձ շրջաններու եւ մեծ քաղաքներու բնակիչները պէտք է մէկ ձայնով կարենան արտայայտել իրենց պահանջը՝ բացել սահմանները եւ պաշտօնական յարաբերութիւնները կարգաւորելու ուղիներ գտնել», ընդգծած է Պերճեմեն:

ՖՐԱՆՍԱ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԸ Կ՚ՕԳՆԷ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆԸ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՆԱՄԱԿԱՆԻՇ ԹՈՂԱՐԿԵԼ

Ֆրանսիայում «Արմենիա» մշակութային ընկերակցութեան նախագահ Գրիգոր Ամիրզեանը, անդամներ Ժորժ Էրէցեանն ու Ժերար Ժասուն, ինչպէս նաեւ Վալանսի ֆիլատելիստների միութեան նախագահ Ժան Ֆրանսուա Սեբարդելյան Հանդիպել են Ֆրանսիայի Ազգային Ժողովի պատգամաւոր Պատրիկ Լաբոնի Հետ՝ Հայոց Ցեղասպանութեանը նուիրուած դրոշմանիշի թողարկման նախաձեռնութեան առաջխաղացման նպատակով, այդ մասին գրում է «Nouvelles d'Arménie» թերթը:

Ֆրանսիացի պատգամաւորը դրական է վերաբերուել Վալանսի ֆիլատելիստների միութեան եւ Ֆրանսիայում Հայկական ընկերակցութիւնների Համակարգող կոմիտէի կողմից աջակցուող «Արմենիա» ընկերակցութեան նախաձեռնութեանը:

Պատգամաւորը խոստացել է աջակցել այս նախաձեռնութեանը, որը նա շուտով կը պաշտպանի Փարիզում:

Ժան Ֆրանսուա Սեբարդելյան եւ Գրիգոր Ամիրզեանը երախտագիտութիւն են յայտնել ֆրանսիացի պատգամաւորին, ով խոստացել է Հանդիպում պայմանաւորուել փոստային նիւթերի թողարկման Համար պատասխանատու նախարարութիւնում: Հայ-ֆրանսիական մշակութային ընկերակցութեան եւ Վալանսի ֆիլատելիստների միութեան ղեկավարները ընդգծել են Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեայ տարելիցի նշանակութիւնը, որը կը նշուի յաջորդ տարի:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՀԱՄՇԷՆԱՀԱՅԵՐԷՆՈՎ ԱՌԱՋԻՆ ԱՄՍԱԳԻՐԸ

Խումբ մը Համշէնահայեր Համշէնի լեզուն եւ մշակոյթը տարածելու եւ զայն յետագայ սերունդներուն փոխանցելու նպատակով կը պատրաստուին տպագրել Համշէնահայերէնով առաջին ամսագիրը Թուրքիոյ մէջ:

Հանդէսը պիտի կրէ «Գոր» (Համշէնահայերէնով՝ կամաւոր աշխատանք) անունը: Խումբը սոյն ամսագրի Հրատարակման աջակցելու Համար կոչ ըրած է բոլոր Համշէնցիներուն, Հանդէս գալով «Գիրի գոր ունիք, դուք ալ թեւ ձգեցէք« (Համշէնահայերէն՝ «Գիրի մեր կամաւոր աշխատանքին դուք ալ մասնակցեցէք») կարգախօսով:

Համշէնցի ուսումնասիրողներէ, գրողներէ, լրագրողներէ, երաժիշտներէ եւ ուսանողներէ բաղկացած այս խումբը կը փափաքի «Գոր» ամսագրի առաջին Համարը Հրատարակել այս տարուան Սեպտեմբերին:

ԳԱՀԻՐԷ

ՌՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ուրախութեամբ կը տեղեկացնենք յարգոյ հասարակութեան եւ ազնիւ ծնողներուն, Վարժարանիս 2013-2014 ուսումնական տարեշրջանի Գ. Երկրորդականի Պետական քննութեանց արդիւնքները:

Ստորեւ կու տանք ցանկը համապատասխան նիշերով:

<u>Գիտական Ճիւղ</u>

Նաթալի Արթօ Սրապեան	89.30%
Ռօզա Ասպետ Արթինեան	89.00%
Անտրօ Րընէ Սեդրաք	88.60%
Սանտրա Մունիր Շաուքի	82.30%

<u>Գրական Ճիւղ</u>

Գաթրին Վազգէն Իրատեան	95.12%
Գարէն Սեդրաք Թուխթարեան	80.80%
Սարգիս Անթօ Սանճեան	77.00%

Վարժարանի Տնօրէնութիւնը եւ ուսուցչական կազմը ջերմօրէն կը շնորհաւորեն յարգելի ծնողները եւ աշակերտները իրենց յաջողութեան առթիւ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

** Այս առիթով խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ յաջողած աշակերտները եւ կը գնահատէ Տնօրէնութեան եւ ուսուցչական կազմին յարատեւ ջանքերը:*

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՕՊԱՄԱ ԿԱՐԵՒՈՐ ԿԸ ՆԿԱՏԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՀՀ նորանշանակ դեսպան Տիգրան Սարգսեան Սպիտակ Տան մէջ, նախագահ Պարաք Օպամային իր հաւատարմագիրը յանձնելու արարողութեան ընթացքին:

Միացեալ Նահանգներու մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան նորանշանակ դեսպան Տիգրան Սարգսեան Յուլիս 14-ին իր Հաւատարմագիրը յանձնած է Նախագահ Պարաք Օպամային:

Հաւատարմագիրի յանձնման պաշտօնական արարողութեան ընթացքին դեսպան Սարգսեան յայտնած է, որ Հայ-ամերիկեան յարաբերութիւնները կ՚առանձնանան բարձր մակարդակով եւ արդիւնաւէտ Համագործակցութեամբ:

ՀՀ դեսպանը աւելցուցած է, որ երկու երկիրներու միջեւ առկայ է յարաբերութիւններու զարգացման մեծ ներուժ, եւ իր առաքելութիւնը ուղղուած պիտի ըլլայ փոխշահաւէտ Համագործակցութեան զարգացման եւ փոխգործակցութեան շրջանակի ընդլայնման ուղղութեամբ:

Ողջունելով եւ շնորհաւորելով Տիգրան Սարգսեանին դիւանագիտական առաքելութեան մեկնարկի առթիւ, Ամերիկայի նախագահը վստահութիւն յայտնած է, որ Հայաստանի նորանշանակ դեսպանը իր Հարուստ փորձն ու գիտելիքները լաւագոյնս կը ծառայեցնէ երկու բարեկամ ժողովուրդներու միջեւ յարաբերութիւններու խորացման գործին:

4

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԷՐՏՈՂԱՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԸ ԲԱՑԵԼՈՒ ՀԱՐՑՈՎ ՇԱՆՏԱԺԻ Է ԵՆԹԱՐԿՈՒՄ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻՆ

Թուրքական մամուլում Հետաքրքիր Հրապարակում է յայտնուել, ըստ որի, վարչապետ Ռեջեպ Թայիպ Էրտողանի կողմից Հայաստանի սահմանը բացելու մասին պնդումների նպատակը Ատրպէյճանին շանտաժի ենթարկելն է:

Թուրքական Rotahaber կայքի փոխանցմամբ՝ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրտողանը Ատրպէյճանի իշխանութիւնների վրայ ճնշում է գործադրում Ֆեթուլլահ Գիւլենի դպրոցները (Թուրքական դպրոցներ) փակելու Համար: Էրտողանն իր նպատակին Հասնելու Համար Ատրպէյճանին շանտաժի է ենթարկում սպառնալով բացել Հայաստանի Հետ սահմանը:

Rotahaber-ը պնդում է, որ օրեր առաջ Taraf պարբերա-

4

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ ԳԱՀԻՐԷԻ «ՋԱՀԱԿԻՐ» ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ ԵՐԿԱՐԱՄԵԱՅ ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՉ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՊԱԼԱԵԱՆԻ ՀԵՏ

Հրց.– Ինչպիսի՞ տպաւորութեամբ կը գտնուիք Լիբանան:

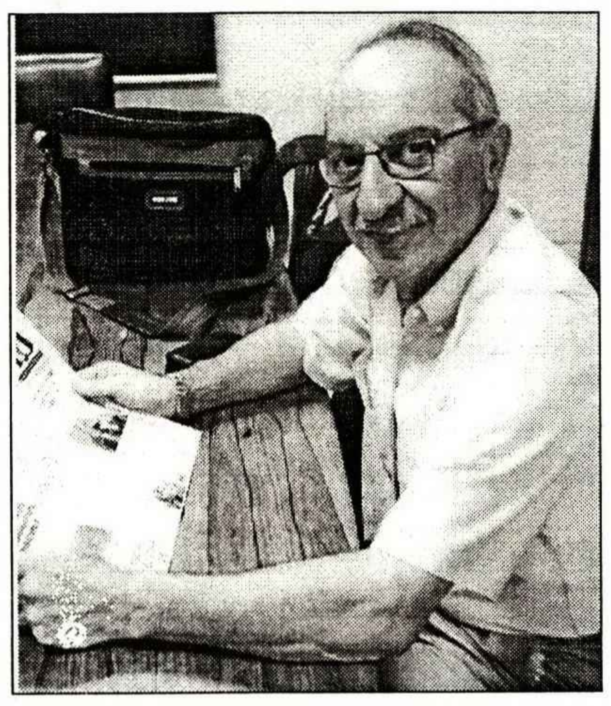

Պատ.– Թէեւ ընտանեկան հարցով մը կը գտնուիմ այստեղ, բայց անհրաժեշտ կը նկատեմ այցելել լիբանանահայ մամուլն ու մշակութային կեդրոնները եւ ամրացնել կապերը անոնց հետ, քանի որ լիբանանահայ գաղութը երկար տարիներ եղած է ու կը մնայ Սփիւռքի փարոսը, մանաւանդ իբրեւ արեւմտահայ մամուլի եւ հրատարակութեան կեդրոն:

Իբրեւ «Ջահակիր»-ի երկարամեայ խմբագրապետ, գիրի ու գրականութեան հետ մօտէն առնչութիւն ունեցող անձ, յաճախ այցելած եմ Պէյրութ, օգտուելու գաղութին ղեկավարութեան եւ մտաւորականութեան փորձէն:

Հրց.– Այսօր ինչպիսի՞ իրավիճակի մէջ կը գտնուի Գահիրէի հայ գաղթօճախը:

Պատ.– Վերջին տարիներուն, Եգիպտոսի մէջ տեղի ունեցած քաղաքական իրադրութեան պատճառով, անցուցինք մտահոգ շրջան մը: Գիտենք որ Միջին Արեւելքի մէջ, Եգիպտոսէն զատ ուրիշ երկիրներ եւս սկսան մեծ տագնապներ ապրիլ: Բայց տարի մըն է որ Եգիպտոսի մէջ յարաբերական խաղաղութիւն կը տիրէ եւ համոզուած ենք որ յետագայ տարիներուն կացութիւնը մեծապէս պիտի բարելաւուի:

Մենք մեծ սիրով կը պահպանենք մեր նախնիներուն հիմնած հայկական հաստատութիւնները եւ կը շարունակենք գաղութային ու եկեղեցական գործունէութիւնը: Քառասուն տարի է որ գաղութային ընտրութիւններուն կը մասնակցինք միասնական ճակատով եւ համաձայնութեամբ կը լուծենք գաղութային հարցերը, ըլլան անոնք մարզական, մշակութային կամ ընկերային: Համախմբուած Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանին շուրջ, կ'ապրինք ու կը գործենք համերաշխ ոգիով:

Այսօր, Գահիրէի գաղութը կը գտնուի բաւական լաւ պայմաններու մէջ, շնորհիւ Եգիպտոս ժամանած հայ բարերարներուն: Առաջին մեծաքանակ հայերը եկած են 1800-ականներուն, Մոհամմէտ Ալիի օրերուն, երբ Եգիպտոս մաս կը կազմէր Օսմանեան Կայսրութեան:

Հայերը Եգիպտոս ժամանած են իբրեւ թարգմանիչներ ու քաղաքագէտներ՝ նպաստելու պետութեան, եւ միաժամանակ կապեր հաստատելու պետութեան եւ Եւրոպայի միջեւ: Անոնցմէ են Նուպար Փաշա, Պօղոս Պէյ Եուսուֆեան եւ ուրիշներ, որոնք դարձած են նախարարներ ու վարչապետներ, փայլուն գործ կատարելով Եգիպտոսի պատմութեան մէջ: Անոնց պայծառ անունները տակաւին կը յիշուին Եգիպտոսի մէջ:

Հաստատուելով Եգիպտոս, անոնց յետագայ սերունդները նեցուկ կանգնեցան Եղեռնի վերապրողներուն, հիմնելով Հայ Կաթողիկէ Բարեսիրական Միութիւնը, Հայ Առաքելական Եկեղեցին, եւ մանաւանդ Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը՝ հիմնուած 1906-ին Նուպար Փաշայի որդի Պօղոս Փաշայի կողմէ, որ մեծ դեր խաղաց Սփիւռքի եւ մայր հայրենիքի մէջ բազմահազար հայերու եւ որբերու փրկութեան գործին:

Եգիպտոսի մէջ հաստատուած հայ որբերն ու գաղթականները ապրած են տնտեսական ու անձնական ապահովութեան մէջ, շնորհիւ եգիպտացի ժողովուրդին անսահման բարեացակամութեան: Չենք կրնար մոռնալ, որ Մուսայ Լեռան հերոսամարտէն ետք, Փոր-Սայիտի մէջ 4000 հայերու համար վրանաքաղաք մը հաստատուեցաւ Եգիպտոսի կառավարութեան նուիրած հողատարածքին վրայ: Այնտեղ չորս տարի գործեց հայկական դպրոց եւ հիւանդանոց: Հայերը անկարելի է մոռնան այդ մարդասիրական մեծ քայլը: Մենք Եղեռնի ոգեկոչման հանդիսութիւններուն միշտ կը նշենք այդ դժուարին օրերը, եւ կը յիշենք թէ ինչպէս «Ալ-Ազհար»-ի մահմետական շէյխերը «ֆաթուա»-ներ հանեցին՝ շեշտելու համար որ հայերուն դէմ իրագործուած ջարդերը կրօնական բնոյթ չունին այլ մարդկութեան դէմ կատարուած ոճրագործութիւններ են:

Հրց.– Եգիպտահայ 1000-ամեայ հայկական գաղթօճախը, ուր ապրած են նաեւ 19-20-րդ դարերու հայ մեծանուն դէմքեր, Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակին ոգեկոչման յատուկ յանձնախումբ մըն ալ ստեղծած է: Կրնա՞ք աւելի մանրամասնութիւններ տալ այդ մասին:

Պատ.– Մենք միշտ յիշած ենք Մեծ Եղեռնը, սակայն անոր ոգեկոչումը եղած է ներգաղութային սահմաններու մէջ, քանի որ մեր փոքր թիւը չէր թոյլատրեր որ եգիպտացի ժողովուրդին փոխանցէինք նման հարցեր: 100-ամեակին առիթով, մէկ ու կէս տարի առաջ կազմուեցաւ գաղութային յանձնախումբ մը, որ կ'ընդգրկէ բոլոր եգիպտահայ հաստատութիւններուն ներկայացուցիչները: Ես ալ մաս կը կազմեմ անոր իբրեւ ↳ 4

<u>ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ</u>

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԵԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՄԻԽԱՅԻԼ ՊԱՔՈՒՆԻՆ
(MIKHAIL BAKUNIN), 1866

Աշխատանքի արժանաւորութիւնն այսօր տեսականօրէն ընդունուած երեւոյթ է: Հանրային կարծիքը ամօթալի կը նկատէ ապրիլ առանց աշխատանքի: Բայց ասիկա չի լուծեր հարցին էութիւնը: Ընդհանրապէս, մարդկային աշխատանքը տակաւին բաժնուած է երկու կարգավիճակներու: Առաջինը բացառապէս մտաւորական եւ վարչական է, եւ կը բովանդակէ գիտնականները, արուեստագէտները, ճարտարագէտները, գիւտարարները, հաշուակալները, դաստիարակները, կառավարական պաշտօնաւորները եւ այս բոլորին ենթակայ ընտրելախաւերը՝ որոնք կ'ամրացնեն աշխատանքային կարգապահութիւնը: Երկրորդ խումբը կազմուած է աշխատաւորներու ընդարձակ զանգուածէն, որոնց արգիլուած է կիրառել ստեղծագործական գաղափարներ կամ հմտութիւն: Անոնք կոյր կերպով եւ մեքենայաբար կը գործադրեն մտաւորական-վարչական ընտրելախաւին հրամանները: Տնտեսական եւ ընկերային աշխատանքի այս բաժանումը աղիտալի հետեւանքներ ունի արտօնեալ դասակարգերու անդամներուն, մարդկային զանգուածներուն, ինչպէս նաեւ ամբողջութեամբ վերցուցած ընկերութեան բարոյական ու մտաւոր զարգացման վրայ:

(Mikhail Bakunin, 'Revolutionary Catechism', *Bakunin on Anarchy*, edited by Sam Dolgoff, Black Rose Books, 2002, էջ 90-91)

ՄԻԽԱՅԻԼ ՊԱՔՈՒՆԻՆ
(MIKHAIL BAKUNIN), 1872

[Ապագայ պետական ընկերվարութեան (state socialism) մը պարագային, արդէն գոյութիւն պիտի չունենայ] արտօնեալ դասակարգ մը, բայց գոյութիւն *պիտի* ունենայ կառավարութիւն մը, եւ մանաւանդ չափազանց բարդ կառավարութիւն մը: Այս կառավարութիւնը պիտի չբաւարարուի զանգուածները քաղաքականապէս տնտեսվարելու եւ կառավարելու, ինչպէս տեղի կ'ունենայ այսօր: Ան զանգուածները պիտի տնտեսվարէ նաեւ տնտեսապէս, Պետութեան ձեռքը կեդրոնացնելով հարստութեան արտադրութիւնը եւ բաժանումը, հողի մշակութիւնը, գործարաններու հաստատումը եւ զարգացումը, առեւտուրի կազմակերպումը եւ վարումը, եւ վերջապէս դրամագլուխի կիրառութիւնը՝ արտադրութեան մէջ գոյութիւն ունեցող միակ պանքատիրոջ, Պետութեան կողմէ: Այս բոլորը պիտի պահանջեն կառավարութեան մէջ ընդգրկել անսահման գիտելիք եւ «ուղեղներով տոգորուած» բազմաթիւ գլուխներ: Ասիկա պիտի հանդիսանայ *գիտական հմտութեան* իշխանութիւնը, վարչակարգերուն ամենէն աւելի ազնուականը, բռնապետականը, ամբարտաւանը եւ ընտրեխաւայինը: Պիտի գոյանայ նոր դասակարգ մը, իրական եւ կեղծ գիտուններու եւ գիտնականներու նոր նուիրապետութիւն [hierarchy] մը, իսկ աշխարհը պիտի բաժնուի գիտելիքի անունով իշխող փոքրամասնութեան մը եւ անիրազեկ անսահման մեծամասնութեան մը: Իսկ յետոյ՝ վիշտ անիրազեկ զանգուածին մէջ:

(Mikhail Bakunin, 'The International and Karl Marx', *Bakunin on Anarchy*, edited by Sam Dolgoff, Black Rose Books, 2002, էջ 319)

ՃՈՆ ՄԱՔՆԱՅԹ
(JOHN McNIGHT), 1977

Արդի հասարակութեան գործարարութիւնը [business] ծառայութիւն է: Արդի հասարակութեան մէջ հանրային ծառայութիւնը գործարարութիւն է:

Այս իրողութիւնը արտացոլուած է գործածուող լեզուին մէջ: Փրոֆեսիոնէլներն ու իրենց վարչականները այժմ կը խօսին ուսումնական «արտադրութիւններ»-ու, առողջապահական «սպառողներ»-ու եւ օրինական «արդիւնաբերութեան» մասին: Յաճախորդները սահմանուած են իբրեւ «շուկաներ», իսկ թեքնոքրաթները (փրոֆեսիոնէլներու բոլորովին նոր ցեղ մը) միջոցներ կը մշակեն «շուկայ»-ի ծառայութիւններուն համար, գործածելով գործարարական հաշուապահութեան համակարգերը: [...]

Կարիքի փրոֆեսիոնալիզացուած ընդունելութենէն կը ծնին երեք անկարողունակացման [disabling] հետեւանքներ:

Առաջինը կարիքի մեկնութիւնն է իբրեւ պակասութիւն: Կարիք մը կարելի է հասկնալ իբրեւ կացութիւն, պէտք, իրաւունք, պարտաւորութիւն ուրիշի հանդէպ, պատրանք կամ անլուծելի խնդիր: Փրոֆեսիոնէլ գործադրութիւնը [practice] կարիքը հետեւողականօրէն կը սահմանէ իբրեւ ուրիշի մը դժբախտ բացակայութիւնը կամ դատարկութիւնը:

Ասիկա կը յիշեցնէ այն հանելուկը, ուր երեխան մէկու մը կը հարցնէ նկարագրել գաւաթ մը՝ որուն վարի կէսը լեցուած է ջուրով: Արդեօք գաւաթին կէսը լեցո՞ւն է թէ պարապ: Արդիականացուած փրոֆեսիոնալիզմին հիմնական դերն է օրինականացնել այն մարդ արարածները՝ որոնք կարողութիւն ունին իրենց դրացիները տեսնել իբրեւ կիսով չափ պարապ: Փրոֆեսիոնալիզացուած ուսումնասիրութիւնը հետզհետէ իր ջանքերը կը կեդրոնացնէ ընդարձակելու գաւաթին վերի եզերքը, որպէսզի ապահովէ անոր ընդմիշտ պարապութիւնը, նոյնիսկ «ազդու ծառայութեան» արդիւնքներուն պարագային:

Ծառայողական տնտեսութեան մէջ՝ ուր մարդոց մեծամասնութիւնը իր եկամուտը կը ստանայ փրոֆեսիոնալիզացուած «օգնութենէն», իսկ Համախառն Ազգային Արդիւնքը (ՀԱԱ) կը չափուի ըստ մատուցուած ծառայութիւններուն, ազգերը կարիք կ'ունենան անձնական անկարողունակացման յաւելեալ *մատակարարութեան*: Այսպէս, ընկերութիւն մը որ կը նպատակադրէ դիմաւորել կարիքը իբրեւ անձնական անկարողունակացում, աւելի ճշգրիտ կերպով կարելի է դիտել իբրեւ կարիքի կարիքն ունեցող տնտեսութիւն: Ծիծաղելիօրէն կ'աղաւաղուին դրացիական համայնքները, որոնց եկամուտը հիմնուած է փոխադարձ թերութիւններ գտնելու կարողութեան վրայ: Ասոր քաղաքական նպատակն է ունենալ դրացիներ որոնք անկարող են գործել իբրեւ ձեռնհաս համայնքներ, եւ անկարող են մտածել կամ գործել լուծելի խնդիրներու պարագային:

Կարիքի փրոֆեսիոնալիզացուած սահմանումներուն *երկրորդ* անկարողունակացման յատկանիշն է այն փրոֆեսիոնէլ գործադրութիւնը՝ որուն միջոցով նշմարուած անկարողունակութիւնը կը տեղադրուի յաճախորդին *մէջ*: Մինչդեռ արդիականացուած փրոֆեսիոնէլներուն մեծամասնութիւնը պիտի համաձայնի թէ անհատական խնդիրները կը զարգանան ընկերային-տնտեսական-քաղաքական բնաբանի [context] մէջ, իրենց սովորական բուժական գործադրութեան համար անհատը կ'անջատեն բնաբանէն: Այս անհատականացումը փրոֆեսոնէլին կ'առաջնորդէ աղաւաղել նոյնիսկ բնաբանի մասին ունեցած իր ըմբռնումը: Քանի որ իր բուժական գործիքներն ու թեքնիքները յաճախ սահմանափակուած են անհատականացուած շփումի շրջանակներուն մէջ, կարիքի մեկնաբանութիւնը անպայմանօրէն կը դառնայ անհատականացուած: Փոխանակ խնդիրը հանդիսանալու գործիքի սահմանման աղբիւր, գործիքն է որ կը սահմանէ խնդիրը:

Պետական խնամակալութեան յանձնուած երեխաներուն մասին վերջերս կատարուած ուսումնասիրութիւն մը կը լուսաբանէ այս ընթացքը: Երեխաները օրինականօրէն բաժնուեցան իրենց ընտանիքներէն որովհետեւ ծնողքը անկարող դատուեցաւ պատշաճ հոգատարութիւն ապահովել իրենց երեխաներուն: Հետեւաբար, երեխաները տեղադրուեցան փրոֆեսիոնէլ ծառայութեան հիմնարկներու մէջ: Արդարեւ, փրոֆեսիոնէլ տեղեկագիրներուն մեծամասնութիւնը խնդիրի հիմքը ներկայացուց նոյն ինքը երեխաները: Իրաւացիօրէն, երեխաները իրենց տուներէն հեռացնող պաշտօնատար անձերը ընդունած են թէ հեռացման ընդհանուր պատճառը ընտանիքին տնտեսական աղքատութիւնն է: Ակնյայտ է, որ ընտանիքը ոչ մէկ աղբիւր ունեցած է դիմագրաւելու աղքատութիւնը: Բայց փրոֆեսիոնալիզացուած հիմնարկային ծառայութիւնը ունեցած է բազմաթիւ աղբիւրներ: Ծառայութեան ↳ 4

ՃԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԽՕՍՆՑԵԱԼՔ
ՊՐՆ. ՇԱՀԱՆ ԹԵՐՋԻՊԱՇԵԱՆ
ԸՆԴ
ՕՐԴ. ՄԵԼԻՍ ՀՈՐՀՈՐԵԱՆ

ԳԱՀԻՐԷ/ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ Չիճարչէք, 11 Յուլիս 2014

Մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները խօսեցեալք զոյգին ինչպէս նաեւ ծնողաց՝ Տէր եւ Տիկին Մարտիկ եւ Անայիս Թէրզիպաշեաններուն եւ Տիկին Թալին Հօրհօրեանին:

3 ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

Համակարգը տնտեսական կարիքը դիմագրաւած է խնդիրին տրուած անհատականացուած սահմանումը հիմնարկայնացնելով [institutionalizing]: Բացասական արդիւնքը եղաւ այն՝ որ աւելցաւ ընտանիքներուն աղքատութիւնը շնորհիւ «հոգատար» փրոֆեսիոնէլ ծառայութիւններուն սպառած [consumed] աղբիւրներուն: Հակա-արտադրողական առումով, ծառայողական համակարգը «արտադրեց» խորտակուած ընտանիքներ: [...]

Կարիքի փրոֆեսիոնալիզացուած սահմանումներու անկարողունակացման *երրորդ* հետեւանքը ծագած է մասնագիտականացումէն [specialization]՝ թեքնիքի եւ թեքնոլոճիի յառաջացած համակարգերու այդ կարեւոր «արտադրութենէն»: Մենք բոլորս գիտենք թէ այս ընթացքը կը ստեղծէ խիստ մասնագիտացուած եւ բարդ կերպով կազմակերպուած ծառայողական համակարգեր, որոնք ծառայողական վարչականներուն կը հայթայթեն հոյակապ կազմակերպչական խնդիրներ: Այս համակարգերու բանականացման [rationalization] համար կը յատկացուին հսկայական մարդկային ու դրամական աղբիւրներ, որոնք ապահովելով քաղաքականապէս ընդունելի ստուգանիշ՝ կ'արդարացնեն ծառայողական բաժինին ընդմէջէն կատարուող տնտեսական աճը:

Նուազ տեսանելի կողմն այն է՝ որ այս համակարգերը իրենց հայեցանման պատկերը կը պարտադրեն քաղաքացիներուն վրայ: Քանի որ համակարգերը կը հանդիսանան կառավարուող մասերէ կազմուած շարք մը, ուրեմն յաճախորդը անպայմանօրէն կ'ընդունուի եւ կը մշակուի իբրեւ կառավարուող մասերու շարք՝ իւրաքանչիւր մաս իր սեփական ծառայողական մեքենականութեամբ: Այս բարդ ծառայողական համակարգերը կը յիշեցնեն ճաշարանի մէջ գտնուող այն ցուցատախտակը, ուր ցոյց կը տրուի մասերու բաժնուած կովը՝ չերտամիս, խորոված, կող եւ լեզու:

Նոյն ձեւով, փրոֆեսիոնալիզացուած ծառայութեան սահմանումները կարիքը կը հասկնան իբրեւ մասերու բաժնուած մարդիկ: Մեր սմբակներուն համար պէտք ունինք ոտնաբոյժերու, մեր մռութներուն համար՝ աչքի, ականջի, քիթի եւ կոկորդի մարդոց: Մեր միտքն ու ոգին, ամուսնութիւնը, մեր երեխաներուն հետ ունեցած յարաբերութիւնը, եւ ըստ էութեան մեր ամենէն մտերիմ ու ամենէն անձնական գործունէութիւնները բաժնուած են անջատ կտորներու ու մասերու:

(John McNight, 'Professionalized Service and Disabling Help', *Disabling Prefessions*, Marion Boyars, London, 1977, էջ 69, 78-81)

ԷՏՈՒԱՐՏ ՍԱՅԻՏ
(EDWARD SAID), 1982

Համոզուած եմ, որ մշակոյթը խիստ արդիւնաւէտ կերպով կը գործէ որպէսզի անտեսանելի եւ նոյնիսկ «անկարելի» դարձնէ այն իրական ազգակցութիւնները որոնք գոյութիւն ունին, մէկ կողմէն՝ գաղափարներու եւ ուսումնականութեան աշխարհին, եւ միւս կողմէն՝ դաժան քաղաքականութեան, ընկերութենային [corporate] ու պետական իշխանութեան, եւ ռազմական ուժի աշխարհին միջեւ: Փորձագիտութեան եւ փրոֆեսիոնալիզմի պաշտամունքը, օրինակ, այնքան սահմանափակած է մեր տեսիլքի տարողութիւնը, որ յառաջացած է մէկ բնազդաւոր միւսին չմիջամտելու դրական (ի հակադրութիւն բնազդականի կամ անցողիկի) վարդապետութիւն մը: Ըստ այս վարդապետութեան, ընդհանուր հասարակութիւնը պէտք է մնայ անիրազեկ, իսկ մարդկային գոյութիւնը յուզող ամենավճռական հարցերը պէտք է տրուին «փորձագէտներ»-ու, մասնագէտներ՝ որոնք միայն իրենց մասնագիտութեան մասին կը խօսին, եւ «ներսնցիներ»-ու [insiders] (գործածած ըլլալու համար այն բառը՝ որուն առաջին անգամ լայն հասարակական վաւերացում տուաւ Ուալթըր Լիփման իր *Public Opinion* եւ *The Phantom Public* գիրքերուն մէջ), անձեր (յաճախ տղամարդիկ)՝ որոնք օժտուած են հարցերու իրական ընթացքը գիտնալու, եւ առաւել եւս՝ իշխանութեան մօտ ըլլալու, յատուկ առաւելութեամբ:

(Edward W. Said, 'Opponents, Audiences, Constituencies and Community', *The Anti-aesthetic: Essays on Postmodern Culture*, edited by Hal Foster, Bay Press, 1983, էջ 136)

(Շար. 2)

ՍՏԱՑԱՆՔ

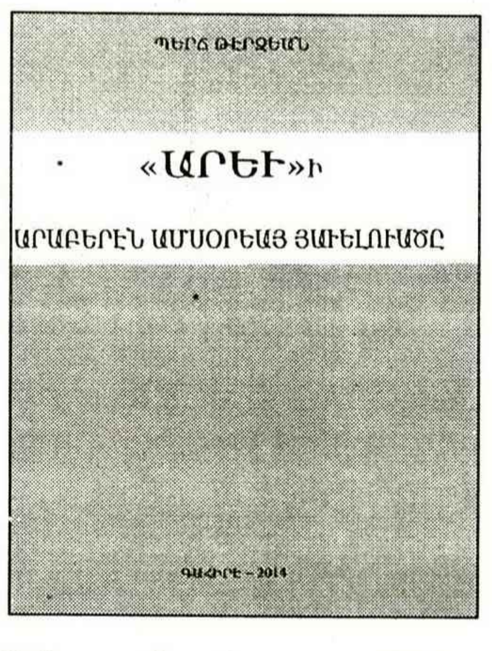

Շնորհակալութեամբ ստացանք Պր. Պերճ Թէրզեանի «ԱՐԵՒ-Ի ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԱՄՍՕՐԵԱՅ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԸ» խորագիրով գիրքը: Աֆրիքըն Փրէս տպարան, Գահիրէ, 2014, 132 էջ:

ԷՐՏՈՂԱՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԸ ԲԱՑԵԼՈՒ ՀԱՐՑՈՎ ՇԱՆՏԱԺԻ Է ԵՆԹԱՐԿՈՒՄ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻՆ

2 *կանում յայտնուած տեղեկութիւնը, թէ վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրտողանը պատրաստւում է առաջիկայ Սեպտեմբերին բացել Հայ-Թուրքական սահմանը, դրա վառ վկայութիւնն է:*

Նշւում է նաեւ, որ ԱՄՆ նախագահ Պարաք Օպաման ամիսներով հրաժարւում է շփուել Էրդողանի հետ, իսկ վերջինս փորձում է ԱՄՆ-ի հետ յարաբերութիւնները կարգաւորելու համար օգտագործել «Հայկական խաղաքարտը»:

«Հարկ եղած դէպքում, երբ Էրդողանը ԱՄՆ-ի հետ յարաբերութիւնները կարգաւորի, նա կը հրաժարուի Ատրպէյճանում Գիւլենի դպրոցների փակման դիմաց տուած խոստումներից եւ կը կարգաւորի Հայաստանի հետ յարաբերութիւնը: Իսկ Ատրպէյճանցիները ճանապահի կէսին կը մնան»,- գրել է Rotahaber:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՕՊԱՄԱ ԿԱՐԵՒՈՐ ԿԸ ՆԿԱՏԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

2 *Նախագահ Օպամա շեշտած է, որ Միացեալ Նահանգներ կարեւոր կը նկատէ Հայաստանի հետ փոխադարձ յարգանքի եւ շահերու վրայ հիմնուած յարաբերութիւնները, գործընկերութիւնը միջազգային խաղաղապահ առաքելութիւններուն մէջ, ինչպէս նաեւ ժողովրդավարութեան ամրապնդման եւ տնտեսական զարգացման ուղղութեամբ համագործակցութիւնը:*

Նախագահ Օպամա ընդգծած է նաեւ, որ Միացեալ Նահանգները բարձր կը գնահատէ Հայաստանի յանձնառութիւնը՝ հասնելու Լեռնային Ղարաբաղի հարցի խաղաղ լուծման եւ ամրապնդելու Հարաւային Կովկասի անվտանգութիւնը:

Կողմերը ընդգծած են նաեւ ամերիկահայ համայնքի կարեւոր դերակատարութիւնը՝ երկու երկիրներուն միջեւ բարեկամական յարաբերութիւններու զարգացման գծով:

ԳԱՀԻՐԷ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 17 Օգոստոս 2014

Տօն է

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ:

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Երթ ու դարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-Տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին

Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին

Կը հրաւիրենք մեր բարեպաշտ ժողովուրդը ներկայ գտնուելու սոյն արարողութեան:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ ԳԱՀԻՐԷԻ «ՋԱՀԱԿԻՐ» ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ ԵՐԿԱՐԱՄԵԱՅ ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՉ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՊԱԼԱԵԱՆԻ ՀԵՏ

3 Հնչակեան Կուսակցութեան ներկայացուցիչ: Այնտեղ կը գտնուին միւս երկու կուսակցութիւններու, Հ.Բ.Ը.Մ.-ի, Հայ Դատի, Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ եւ Հայ Կաթողիկէ համայնքի ներկայացուցիչները: Մենք կ'աշխատինք երկու ուղղութեամբ: Առաջինը, եգիպտահայ գաղութի երիտասարդութիւնը մասնակից դարձնելու ոգեկոչման գործընթացին: Երկրորդը, եգիպտացի ժողովուրդին աւելի խոր կերպով ծանօթացնելու Ցեղասպանութեան պատմութիւնը: Այս երկրորդ ուղղութեան համար Գահիրէի Հայոց Առաջնորդարանին կողմէ յատկացուած է պատկառելի պիւտճէ մը եւ կազմուած է յանձնախումբ մը, որուն նպատակն է հաղորդագրութիւններ ուղարկել արաբատառ մամուլին, արաբերէն գիրքեր հրատարակել, ինչպէս նաեւ կազմակերպել դասախօսութիւններ եւ հեռատեսիլային հաղորդումներ: Արդէն վերջին շրջանին Թուրքիոյ դիրքորոշումը Եգիպտոսի հանդէպ վրդովմունք յառաջացուց եգիպտացի ժողովուրդին մէջ, որ սկսաւ առաւել եւս հետաքրքրուիլ Թուրքերու նախկին արարքներով, եւ եգիպտական մամուլով, լրատուական միջոցներով եւ համալսարանական դասախօսութիւններով փորձեց բացայայտել Թուրք իշխանութիւններուն անցեալի ոճիրները, որոնք, դժբախտաբար, որոշ շրջաններու մէջ տակաւին կը մնան չբացայայտուած:

Ազգային Առաջնորդարանի յանձնախումբը արաբերէն լեզուով լոյս ընծայեց Հայոց Ցեղասպանութեան մասին չորս գրքոյկ, ինչպէս նաեւ 1909-ի Ատանայի կոտորածներուն մասին յայնածաւալ գիրք մը, ուր յիշուած է Շէյխ Ալ-Ազհարի «ֆաթուա»-ն: Այս հրատարակութիւնները պիտի շարունակուին:

Հրց.- Ինչպէ՞ս կը տեսնէք տպագիր մամուլին եւ հրատարակութիւններուն ապագան:

Պատ.- Ճիշդ է որ համացանցային լրատուամիջոցները աւելի հրապուրիչ ու մատչելի են, սակայն համոզուած եմ որ տպագիրը տակաւին մեծ դեր կրնայ խաղալ լուրերու եւ իրադարձութիւններու փոխանցման առումով: Ճիշդ է որ գրադարան այցելողներուն քանակը շատ աւելի քիչ է քան կայքէջ բացողներունը, բայց ինչ որ գրադարանին մէջ տեղադրուած է յաւերժ կը մնայ՝ եթէ լաւ պահպանուի: Ճիշդ է որ համացանցը իր տեղը ունի, բայց մենք պէտք է սատար կանգնինք տպագիր մամուլին եւ հրատարակչութեան:

Հարցազրոյցը վարեց՝
ՀԱՄՕ ՄՈՍԿՈՖԵԱՆ

«ԱՐԱՐԱՏ»
15 Յուլիս 2014, Պէյրութ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ
ԹԷՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2100.00
21 կիրատ՝ կրամը		262.80
18 կիրատ՝ կրամը		225 00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1729 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 7 ՕԳՈՍՏՈՍ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. ՂԻԿ. ٧ أغسطس ٢٠١٤ الخميس عدد رقم ١٧٢٩

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՐՑԱԽԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՄՆԱՆ ԼԱՐՈՒԱԾ

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան պաշտպանութեան բանակը յայտարարեց, որ հակառակորդը վերջին ժամերուն արցախեան շփման գիծին վրայ զինադադարի դրութիւնը խախտած է 400 անգամ, հայկական դիրքերուն վրայ արձակելով մօտ 6500 կրակոց: Պաշտպանութեան բանակի յառաջապահ զօրամասերը վստահօրէն պահպանած են սահմանային կայունութիւնը:

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը յայտարարեց, թէ հակառակորդը վերջին ժամերուն 45 առիթներով խախտած է սահմանային զինադադարի դրութիւնը, հայկական դիրքերուն ուղղութեամբ արձակելով 600 կրակոց: Հայ սահմանապահները պատասխանած են 11 առիթներով եւ արձակած 211 կրակոց: Հայկական կողմէն զոհեր կամ վիրաւորներ չկան:

ՍԵՅՐԱՆ ՕՀԱՆԵԱՆ ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՄՕՏ

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեան Ազգային Ժողովի չարք մը երեսփոխաններու ընկերակցութեամբ 5 Օգոստոսին այցելեց զինուորական հիւանդանոց, ուր տեսակցեցաւ սահմանային գօտիին վրայ վերջին քանի մը օրերու բախումներուն հետեւանքով վիրաւորուած զինուորներուն հետ:

Այցելուները խօսեցան վիրաւորներուն հետ, ծանօթացան անոնց բժշկական կացութեան եւ զօրակցութիւն յայտնեցին զինուորներու ընտանեկան պարագաներուն: Նախարարը զինուոր Նորայր Քամալեանին յանձնեց Արիութեան մետալ: Քամալեան սահմանային յարձակումներէն մէկուն ընթացքին մենամարտի բռնուած էր հակառակորդի զինուորներուն հետ եւ պահպանած սահմանային դիրքը:

Նախարար Օհանեան նաեւ տեսակցեցաւ Երեւանի մօտ Ռուսիոյ դեսպան Իւան Վոլինքինի հետ եւ քննարկեց ղարաբաղեան ու սահմանային իրադարձութիւնները: Ժողովականները կարեւորեցին սահմանային դրութիւնը հանդարտեցնելու քայլերը:

Հայաստանի Ազգային Ժողովին մաս կազմող քաղաքական խմբակցութիւնները հրապարակեցին յայտարարութիւն մը, որուն մէջ զօրակցութիւն յայտնեցին հայկական բանակին:

«Ատրպէյճանի իշխանութիւնները կը փորձեն ձախողցնել ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման հնարաւորութիւնը: Հայկական ուժերու պատասխան գործողութիւններուն շնորհիւ հակառակորդը ետ շպրտուած է, տալով զոհեր եւ վիրաւորներ: Այդ սադրանքներուն ընթացքին հայ զինուորը ցոյց տուաւ իր մարտական բարձր պատրաստակամութիւնը եւ անմնացորդ նուիրուածութիւնը հայրենիքի պաշտպանութեան գործին», ըսին խմբակցութիւնները: Անոնք նաեւ Մինսքի խմբակին կոչ ուղղեցին միջամտելու եւ միջադէպերը հետաքննելու: Իսկ միջազգային կազմակերպութիւններէն եւ պետութիւններէն պահանջուեցաւ խուսափիլ ընդհանուր գնահատականներէն եւ դատապարտել ատրպէյճանական ռազմական արկածախնդրութիւնները:

Նոյն ծիրին մէջ, Հայաստանի Ազատամարտի վեթերաններու միութիւնը պատրաստակամութիւն յայտնեց կամաւորական խումբերով սահման մեկնելու եւ հերթապահութիւն կատարելու: Այդ կապակցութեամբ միութիւնը դիմեց պաշտպանութեան նախարարութեան:

ԲՈԼՈՐԸ ՄՏԱՀՈԳ ԵՆ

ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Պան Քի Մուն անհանգստութիւն յայտնեց ղարաբաղեան զարգացումներուն կապակցութեամբ: Պան Քի Մուն յայտարարութեան մէջ կողմերուն կոչ ուղղեց յարգելու զինադադարի դրութիւնը եւ խուսափելու յետագայ բռնութիւններէն, յանգելու համար խաղաղ քաղաքական լուծումի:

Մեծն Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ↳ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՕՏԱՐ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԿՑՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԵՑԱՆ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՍԱԴՐԱՆՔՆԵՐԸ

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարի առաջին տեղակալ Դաւիթ Տօնոյեանը 1 Օգոստոսին ընդունեց Հայաստանի մէջ հաւատարմագրուած օտար պետութիւններու ռազմական կցորդները: Հանդիպման նպատակը հայ-ատրպէյճանական ուժերու շփման գիծի երկայնքով վերջին օրերու լարուածութեան կտրուկ աճին մասին ռազմական կցորդները իրազեկ դարձնելն էր:

Դաւիթ Տօնոյեան ներկայացուց Ատրպէյճանի կողմէ ներթափանցման հետախուզական ու արձակազէնի գործողութիւններու աշխուժացումը եւ հայկական կողմին պատասխան քայլերուն մասին առկայ իրողութիւնները: Ան կցորդներուն հետ կիսեց պաշտպանութեան նախարարութեան գնահատականներն ու ենթադրութիւնները լարուածութեան ներկայի սրումով Ատրպէյճանի հետապնդած նպատակներուն, հետագայ գործելակերպին, ինչպէս նաեւ հայկական զինուժի հաւանական պատասխան գործողութիւններուն մասին:

Հանդիպման աւարտին պաշտպանութեան նախարարի առաջին տեղակալը ռազմական կցորդները յորդորեց պաշտօնական խողովակներով ձեռնարկել անհրաժեշտ քայլերու, ներկայիս տիրող լարուածութիւնը նուազեցնելու եւ դրացի երկրին քայլերով իրավիճակը թէժացնող ու սադրիչ նոր գործողութիւնները արգիլելու նպատակով:

ԷՋՄԻԱԾԻՆ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.-Ի ՆԱՄԱԿԸ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ ՇԷՅԽ ԷԼ ԻՍԼԱՄԻՆ

Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը նամակ յղեց Կովկասի մահմետականներու վարչութեան նախագահ, Ատրպէճանի հոգեւոր առաջնորդ Շէյխ-ուլ-իսլամ Ալլահշուքիւր Փաշազատէին, որուն մէջ կոչ ուղղեց աշխատելու

ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորումին ուղղութեամբ: «Սահմանամերձ բնակավայրերու անդադար գնդակոծութիւնը եւ սահմանային սադրիչ գործողութիւնները լուրջ վտանգ կը ներկայացնեն մեր տարածաշրջանի փխրուն խաղաղութեան համար: Մենք խորապէս անհանգստացած ենք լարուած կացութեամբ, որուն հետեւանքով կը զոհուին զինուորներ եւ կը վտանգուի սահմանամերձ բնակչութեան խաղաղ կեանքը», գրեց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը:

ԱՐՑԱԽ

ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ԵՏ ՄՂԵԼՈՒ ՄԱՐՏԵՐՈՒՆ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԱԾ ԵՆ ԵՐԿՈՒ ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ

31 Յուլիսին հակառակորդը ձեռնարկած է յարձակման՝ ղարաբաղեան-ատրպէյճանական հակամարտ զօրքերու շփման գիծի հիւսիսային ուղղութեամբ տեղակայուած զօրամասերէն մէկուն մարտական յենակէտին ուղղութեամբ:

Պաշտպանութեան նախարարութեան մամլոյ ծառայութեան համաձայն, դիրքապահ անձնակազմին կողմէ հանդիպելով կազմակերպուած դիմադրութեան եւ կրելով բազմաթիւ կորուստներ, հակառակորդը ստիպուած եղած է նահանջելու:

«Յենակէտում գտնուող անձնակազմը գործել է կազմակերպուած, ցուցաբերել բարձր մարտական պատրաստականութիւն եւ բարոյակամային որակներ, ինչի շնորհիւ, հակառակորդը կրելով բազմաթիւ կորուստներ, հետ է շպրտուել: Իրականացուած օպերատիւ գործողութիւնների արդիւնքում, հակառակորդից առգրաւուել են մեծ քանակութեամբ յատուկ սպառազինութիւն եւ տեխնիկական միջոցներ», գրուած է Արցախի Պաշտպանական բանակի մամլոյ ծառայութեան հրապարակած հաղորդագրութեան մէջ:

Գործողութեան իբրեւ հետեւանք զոհուած են Լեռնային Ղարաբաղի բանակի երկու զինուորներ, 1994 թուականին ծնած Արարատ Վաչիկի Խանոյեանը եւ Աշոտ Արթուրի Ասոյեանը:

ՓՈՒԹԻՆ ՊԻՏԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբակը կը ջանայ, որ ղարաբաղեան հակամարտութեան կողմերը փաստաթուղթ մը վաւերացնեն, հիմնուած Արցախի տագնապի կարգաւորման քաղաքական սկզբունքներուն վրայ. այս մասին յայտնած է Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լավրով:

«Անհանգստացուցիչ է այն, որ տեղի կ'ունենայ այսպէս կոչուած՝ շփման գիծին վրայ: Կողմերը զիրար կը մեղադրեն, ինչպէս պատահած է նախապէս, եւ ցաւօք, մենք արդէն իսկ երկար տարիներ է որ պարբերաբար նման բռնկումներու ականատես կը դառնանք, սակայն այս անգամ անիկա աւելի սուր է: Շատ զոհեր արձանագրուած են եւ մենք, իբրեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբակի համանախագահ, Ամերիկայի եւ Ֆրանսայի հետ, կողմերուն կոչ կ'ընենք առաւելագոյն զսպուածութիւնը ցուցաբերելու եւ չարտօնելու այնպիսի գործողութիւններ, որոնք կը յանգեցնեն բռնութեան հերթական դրսեւորման», ըսած է Լավրով:

Ան նշած է նաեւ, որ այս շաբթուան վերջաւորութեան Սոչիի մէջ նախատեսուած է Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահներուն հետ հանդիպումը, որուն ընթացքին պիտի քննուի Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան հարցը:

«Մենք Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի մեր գործընկերներուն հետ պիտի քննարկենք, թէ ի՛նչ կրնանք ընել մեր կողմէ եւ Մինսկի խմբակին կողմէ՝ ամրապնդելու համար վստահութիւնն ու նուազեցնելու համար շփման գիծին վրայ կատարուած առնականումը», ըսած է Լավրով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՄՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐՈՒՆ

Երեւանում ԱՄՆ-ի դեսպանատունը նախազգուշացրել է Հայաստանի կառավարութեանը եւ գործարարներին, որ ռիսկեր կ'առաջանան պատժամիջոցների ենթարկուած ռուսաստանցի պաշտօնեաների ու ընկերութիւնների հետ գործ ունենալու դէպքում:

«Ազատութեան» հարցմանն ի պատասխան՝ Հայաստանում Միացեալ Նահանգների դեսպանատնից փոխանցեցին. «Մենք բոլոր պետութիւններին ու նրանց ռեզիդենտներին յորդորում ենք հաշուի առնել իրենց բարի համբաւի հետ կապուած ռիսկը, որ կ'առաջանայ պատժամիջոցների ենթարկուած անձանց ու ընկերութիւնների հետ գործ ունենալու դէպքում, եւ դադարեցնել բոլոր գործարքները, որոնք հակասում են մեր եւ միւսների կողմից առաջ քաշուած պատժամիջոցներին: Ինչպէս աշխարհի այլ երկրներում գործող ԱՄՆ դեսպանութիւնները, այնպէս էլ ՀՀում ԱՄՆ դեսպանութիւնը վերջին պատժամիջոցների մասին տեղեկութիւնները փոխանցել է տեղի կառավարութեան ներկայացուցիչներին ու ընկերութիւններին»:

*Դեսպանատան հաղորդագրութիւնում նաեւ նշուած է. «Ուկրանիայում Ռուսաստանի ռազմական միջամտութեան, Ղրիմի բռնակցման ու Ուկրանիային ինքնիշխանութեան նկատմամբ շարունակուող ոտնձգութիւնների հետ կապուած, Յուլիսի **16**ին Միացեալ Նահանգները **13,662** նախագահական հրամանագրով որոշակի պատժամիջոցներ է սահմանել ռուսական ութ ռազմարդիւնաբերական ընկերութիւնների, երկու ֆինանսական կառոյցների, երկու էներգետիկ ընկերութիւնների եւ մի խումբ ռուսական պաշտօնեաների ու ուկրանիական անջատողականների նկատմամբ: Այս քայլը ձեռնարկելուց առաջ Միացեալ Նահանգները բազմաթիւ հանդիպումներ է ունեցել, դրանք սերտօրէն համակարգելով մեր շատ գործընկերների, այդ թւում ԵՄի ու Եօթնեակի գործընկերների հետ, ովքեր նոյնպէս մատնանշել են անձանց, ովքեր պատասխանատու են արեւելեան Ուկրանիայում ստեղծուած իրավիճակի համար»:*

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԸ ԿԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԷ

Երեկոյեան կողմ պատասխան յայտարարութեամբ հանդէս եկաւ Երեւանում Ռուսաստանի դեսպանատունը նշելով, թէ «դիւանագիտական ներկայացուցչութեանը յարիր չէ հիւրընկալող երկրի իշխանութիւններին ցուցում տալ, թէ ում հետ եւ ինչպէս պէտք է կապեր պահպանել»:

«Ռուսաստանեան ընկերութիւնների հետ յարաբերութիւնների դադարեցման կոչերը ի չիք են դարձնում ամերիկեան ներկայացուցիչների կեղծաւոր յայտարարութիւնները, Հայաստանի տնտեսութեան զարգացմանը նպաստելու պատրաստակամութեան մասին: ԱՄՆ գործողութիւններում յստակօրէն ուրուագծւում են առեւտրա-տնտեսական անբարեխիղճ մրցակցութեան տարրեր», ասուած է Ռուսաստանի դեսպանատան յայտարարութիւնում:

Ինչպէս յայտնի է, ԱՄՆը ու Եւրամիութիւնը նախորդ օրերի ընթացքում նոր, աւելի կոշտ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի նաւթային, ռազմա-արդիւնաբերութեան եւ պետական կապիտալ ունեցող ֆինանսական հաստատութիւնների նկատմամբ:

Պատժամիջոցների ենթարկուած ռուսական ընկերութիւններից, որոնք ներգրաւուած են Հայաստանում, «Գազպրոմբանկ»ն ու «ՎՏԲ»ն են: Այդ երկու բանկերին են պատկանում, համապատասխանաբար, «Արեկսիմբանկ»ը եւ «ՎՏԲ-Հայաստան բանկ»ը:

*«Արեկսիմբանկ»ից եւ «ՎՏԲ-Հայաստան բանկ»ից այսօր չցանկացան արձագանգել ԱՄՆ դեսպանատան յայտարարութեանը: Երէկ «Ազատութեան» փոխանցել էին, որ պատժամիջոցները չեն ազդի իրենց յաճախորդների վրայ: «Արեկսիմբանկ»ից մանրամասնեցին՝ թէեւ «Գազպրոմբանկ»ը իրենց **100** տոկոսանոց սեփականատէրն է, սակայն «Արեկսիմբանկ»ը առանձին իրաւաբանական անձ է, ուստի պատժամիջոցները չեն առնչւում իրենց: Իսկ «ՎՏԲ-Հայաստան բանկ»ից չհիմնաւորեցին, թէ ռուսական «ՎՏԲ»ի դէմ պատժամիջոցները ինչո՞ւ չեն ազդի իրենց յաճախորդների վրայ:*

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳՈՒՄ

*Պատժամիջոցները վերաբերում են նաեւ «Ռոսնեֆտ» ընկերութեանը: Հայաստանի իշխանութիւնները տարուայ սկզբին յայտարարեցին, թէ այդ ընկերութիւնը պատրաստակամութիւն է յայտնել **400** միլիոն դոլար ներդնել, «Նաիրիտ»ը վերակենդանացնելու համար: Կէս տարի է անցել, սակայն գործարքն այդպէս էլ չի կայացել:*

Այսօր էներգետիկայի եւ բնական պաշարների նախարար Երուանդ Զախարեանին հարցրինք՝ հաշուի առնելով նաեւ ԱՄՆ դեսպանատան յայտարարութիւնը, հնարաւո՞ր է «Նաիրիտ»ի գործարքը չկայանայ: Նախարարը չցանկացաւ խօսել, ասաց՝ ոչ մի հարցի չի պատասխանի:

ԱՄՆ դեսպանատան յայտարարութեան, ինչպէս նաեւ Հայաստանի տնտեսութեան վրայ պատժամիջոցների հնարաւոր ազդեցութեան մասին չցանկացան խօսել նաեւ էկոնոմիկայի նախարար Կարէն ⇨ 4

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԲԱՑՈՒԻ ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

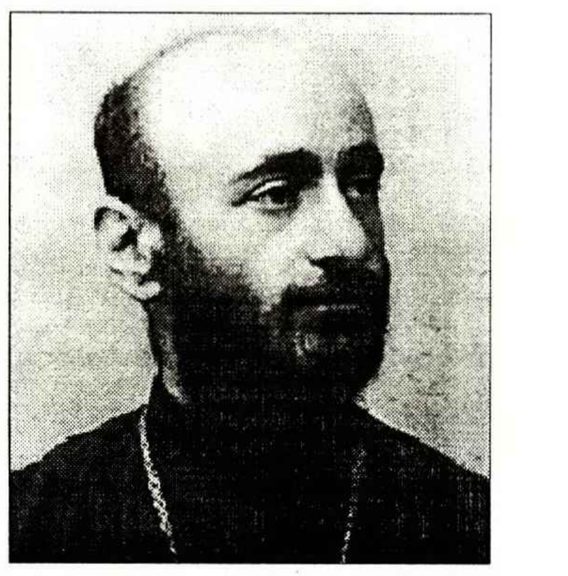

ՀՀ Կառավարութիւնը որոշած է հիմնադրել Կոմիտասի թանգարան-հիմնարկ: Պետական ոչ-առեւտրական կազմակերպութիւնը պիտի դառնայ մեծանուն երգահանին կեանքին եւ ստեղծագործական գործունէութեան ներկայացման բացառիկ կեդրոն, որ պիտի ապահովէ հայ երաժշտական մշակութային ժառանգութեան ամբողջական, մաքուր ու անաղարտ պահպանումը, ներկայացումը եւ սերունդներուն փոխանցումը:

Անիկա պիտի կառուցուի Կոմիտասի անունը կրող զբօսայգիին մէջ գտնուող նախկին մշակոյթի պալատի տարածքին մէջ, որ անհատոյց օգտագործման իրաւունքով Հայաստանի կառավարութեան տրամադրած է «Հայաստան» հիմնադրամը: Կառոյցին ճարտարապետն է Արթիւր Մեսչեան:

Կառուցապատման ծախսը կը հոգայ «Փիւնիկ» մարդկային պաշարներու զարգացման համահայկական հիմնարկը, սուրիահայ բարերար Գաբրիէլ Ճեմպէրճեանի աջակցութեամբ: Շինարարութիւնը նախատեսուած է աւարտել այս տարուան ընթացքին, որ Կոմիտասի ⇨ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՆԱՅՈՒՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹԵԱՆ ԹԻՒԸ 3 ՄԻԼԻՈՆ 9.8 ՀԱԶԱՐ Է

*Ազգային վիճակագրական ծառայութեան կողմէ **31** Յուլիսին հրապարակուած տեղեկատուութեան համաձայն, **1** Յուլիսի դրութեամբ քաղաքային բնակչութեան թիւը կազմած է **1** միլիոն **911.9** հազար, գիւղականը, **1** միլիոն **97.9** հազար մարդ: Հայաստանի բնակչութեան **1** միլիոն **69** հազարը կ'ապրի Երեւանի մէջ:*

1 Յունուար 2014ին հետ բաղդատելով, 1 Յուլիսի դրութեամբ Հայաստանի մնայուն բնակչութեան թիւը նուազած է շուրջ 7.3 հազարով. այս թիւի նահանջին պատճառը գաղթն ու բնական աճին ոչ բաւարար ցուցանիշն է:

Յունուար 1-ի դրութեամբ Հայաստանի մնայուն բնակչութեան թիւը 3 միլիոն 17.1 հազար մարդ է:

Այս տարուան առաջին կիսամեակին Հայաստանի մէջ ծնածներու թիւը 1.3 անգամով գերազանցած է մահացութեան դէպքերը:

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՊՕՂՈՍԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

2013-2014 Տարեշրջանի

Ուրախութեամբ կը տեղեկացնենք յարգոյ հասարակութեան եւ ազնիւ ծնողներուն որ վարժարանի 2013-2014 ուսումնական տարեշրջանի Երկրորդական բաժին (Սանաուէյյայի) պետական քննութեանց արդիւնքները եղած են հարիւր առ հարիւր յաջողութեամբ:

ԳԻՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ *(Թուաբանութիւն)*

Րաֆֆի Պըխիթ Մուլազըմ	98.78 %
Նապիլ Եուսէֆ Նապիլ	95.61 %
Սալբի Հրայր Մարտիկեան	80.98 %

Հոգաբարձութիւնն ու Տնօրէնութիւնը կը շնորհաւորեն յարգելի ծնողները եւ յաջողած աշակերտները մաղթելով նորանոր յաջողութիւններ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

** Այս առիթով խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ յաջողած աշակերտները եւ կը գնահատէ Տնօրէնութեան եւ ուսուցչական կազմին յարատեւ ջանքերը:*

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՂԻԱՅԵԱՆ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿԻ ԵՒ ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՂԱ ԳԱԼՈՒՍՏ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՈՒՍՈՒՄԻ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐՈՒ 2014-2015 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ՅԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ

2014-2015 ուսումնական տարեշրջանի համար վերանորոգելի կրթաթոշակներէն զատ, Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանը պատրաստ է նոր կրթաթոշակներ յատկացնելու արժանաւոր ուսանողներու, որոնք կը փափաքին բարձրագոյն ուսման հետեւիլ Եգիպտոսի համալսարաններու եւ Հայաստանի բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններու մէջ:

Թեկնածուները պիտի հանդիպին զոյգ հիմնադրամին Յանձնախումբին անդամներուն հետ, ստանալու համար հարկ եղած լուսաբանութիւնը եւ յատուկ հարցաթուղթը՝ ներկայացնելով պահանջուած հետեւեալ փաստաթուղթերը.

-Դիմումնագիր եւ երկու լուսանկար:

-Հայկական եկեղեցիի մէջ մկրտուած ըլլալու հաստատագիր (վկայական):

-Ինքնութեան թուղթ (եթէ եգիպտահպատակ չէ, ապա անցագիր եւ դիմումի թուականին նախորդող երեք տարիներուն վերաբերեալ մնայուն կեցութեան իրաւունքի հաստատագիր-փաստաթուղթ):

-Երկրորդական բաժնի աւարտական վկայական, ինչպէս նաեւ անոր նախորդող բաժիններու աւարտական կարգերու քննութիւններու յաջողութեան վկայականներ:

Ընդունելութեան ժամեր.

Ամէն Ուրբաթ, առաւօտեան ժամը 12:00 - 14:00, 8 Օգոստոսէն սկսեալ:

Դիմումնագրերը ներկայացնելու վերջին պայմանաժամն է 30 Սեպտեմբեր 2014:

Յաւելեալ մանրամասնութիւններու համար դիմել Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարան,

Հեռաձայն 25901385 - 25904219 - 25913686.

ԴԻՒԱՆ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

1 ⇨ ԱՐՑԱԽԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՄՆԱՆ ԼԱՐՈՒԱԾ

Հայաստանին ու Ատրպէյճանին կոչ ուղղեց անյապաղ քայլերու ձեռնարկելու՝ հանդարտեցնելու համար կացութիւնը: Իսկ Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղարութիւնը պատրաստակամութիւն յայտնեց օժանդակելու հակամարտութեան կարգաւորման ջանքերուն: Քարտուղարութեան բանբեր Ճէն Փսաքիի համաձայն, Ուաշինկթըն միշտ կը զօրակցի կողմերուն միջեւ երկխօսութիւն կայացնելու նախաձեռնութիւններուն:

ՆԱԹՕ-ն եւս անհանգստութիւն յայտնեց Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ հակամարտութեան գօտիին վրայ ստեղծըւած լարուածութեան կապակցութեամբ: ՆԱԹՕ-ին համաձայն, լարուածութեան աճը սպառնալիք է ոչ միայն Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի, այլեւ ողջ տարածաշրջանի անվտանգութեան համար: Ուստի, «կողմերը քայլերու պէտք է ձեռնարկեն ստեղծըւած իրավիճակը հարթելու ուղղութեամբ», ըսուած է ՆԱԹՕ-ի յայտարարութեան մէջ:

«ԴԱ Է ՈՐԴԻՆ ԻՄ ՍԻՐԵԼԻ, ՈՐԻՆ ՀԱՃԵՑԱ, ԴՄԱ ԼՈՒԱՐՈՒՔ»

Վեց օր յետոյ Քրիստոս կը պատրաստուէր իր փառքը ցոյց տալ աշակերտներուն: 6 թիւով ցոյց կը տրուի Քրիստոսի առաջին գալստեան վեց ժամանակաշրջաններու խորհուրդը, որով մարդկային մեր բնութիւնը՝ վեցերորդ օրը Տիրոջ կերպարանքով ստեղծուեցաւ ու վեց շարժմամբ մեղանչեց (մեղանչական վեց շարժումներն են՝ վերեւ, ներքեւ, աջ, ձախ, առաջ, ետ), Քրիստոս դարձեալ կը նորոգէ վեցերորդ օրուան վեցերորդ ժամուան իր ներկայութեամբ: Ղուկաս Աւետարանիչն այս դրուագը կը ներկայացնէ 8-րդ օրը, որ չի հակասեր Մատթէոսի ըսածին, այլ 8-րդ օրը կը խորհրդանշէ 8-րդ ժամանակաշրջանը, երբ Աստուած բոլոր աշխատածներուն հանգիստ պիտի պարգեւէ յաւիտենական միաշաբաթուն (կիրակիին):

Երեք առաքեալները կը խորհրդանշեն սուրբերու գունդերը, որոնք ազատ են նախանձէն, սնապարծութենէն, փառասիրութենէն: Երեքին հանեց լեռը որ ցոյց տայ թէ ինքը Ան է, ով երկինքը ըլլալով, արարչութեան խորհուրդներն ու անճառելի (անպատմելի) նախախնամութեան պարգեւները կու տայ առաջին քահանայապետութեան երեք դասապետութիւններու (հրեշտակաց դասեր) միջոցով՝ սերովբէներու, քերովբէներու եւ աթոռներու, ովքեր անընդմիջաբար կը հաղորդուին աստուածային լուսափայլութեան բխմանը՝ բարիք շնորհելով:

Բարձր լեռը կը խորհրդանշէ դրախտը, իսկ լեռան վրայ Քրիստոսի երեւումը այլակերպութեամբ՝ յարութեան խորհրդանիշն է: Երկու լեռ, կը յիշատակուի, ուր պայծառակերպուեցաւ Քրիստոս. 1) Սինայի գագաթն է, ուր օրէնքը տրուեցաւ Մովսէսին եւ Մովսէսի դէմքն ալ լուսաւորուեցաւ, եւ այդ տեղ, թաղուած է Մովսէսը: Նաեւ այդտեղ փախաւ Եղիան, որոնց ալ Յիսուս կանչեց եւ ցոյց տուաւ Իր աստուածային փառքը: 2) Բայց շատ մեկնիչներ Թափօր լեռը կը համարեն Քրիստոսի պայծառակերպութեան վայրը: Քրիստոս այլակերպութեամբ՝ Իր աստուածութեան փառքը ցոյց կու տայ յարութենէն առաջ եւ երբ մեռելներէն յարութիւն առնէ, հասկնան որ փառք ստացաւ ոչ թէ վաստակի դիմաց, այսինքն՝ խաչի չարչարանքներուն համար, այլ փառք ունէր նաեւ խաչելութենէն առաջ: Այլակերպութեամբ Քրիստոս աշակերտներուն կը հաւասարեցնէ Մովսէսին, քանի որ ինչպէս անոր հանեց Սինա լեռը եւ քարէ տախտակներու վրայ տուաւ գրաւոր օրէնքը, այնպէս ալ Նոր Կտակարանի սպասաւորներուն Թափօր լերան վրայ երեւալով ոչ թէ մշուշով շրջապատուած, այլ աստուածային փառքով՝ անոնց սիրտին մէջ գրեց հոգիի օրէնքը՝ շնորհականը (շնորհը): Անոնց առջեւ այլակերպուեցաւ - Անոր դէմքը արեգակի պէս լուսաւորուեցաւ, առաւել քան Մովսէսինը, քանի որ անորը՝ դուրսէն էր, իսկ Տիրոջ դէմքը կը փայլէր ներսէն, Անոր դէմքի պայծառութիւնը կը գերազանցէր արեւի լոյսը, բայց քանի որ ստեղծեալներու մէջ չկայ աւելի սաստիկ լոյս ունեցող, այդ պատճառով ալ աւետարանիչը արեւի հետ կը բաղդատէ դէպքը: Այլակերպութեամբ Քրիստոս իր դէմքին ցոյց տուաւ նաեւ Ադամի՝ չմեղանչած վիճակին ունեցած փառքը, որովհետեւ Ադամ այն ժամանակ արեգակի պէս կը փայլէր դրախտին մէջ:

Պայծառակերպութիւնը այլաբանօրէն ցոյց կու տայ օրէնքի փոփոխութիւնը՝ հինը նորի եւ ստուերը լոյսի վերածելով: Անոր դէմքին արեւի պէս պայծառանալը կը խորհրդանշէր աւետարանի ուսմունքն ու առաքելական աստուածաբանութիւնը: Իսկ հագուստի լուսաւորուիլը կը նշանակէ Աւազանի մկրտութեամբ նոր ծնածներու մաքրութիւնը:

Մովսէսի եւ Եղիայի ներկայութիւնը ցոյց կու տայ, ժողովուրդի սխալ կարծիքի փարատումը: Չէ որ Անոր մասին կ'ըսէին թէ Եղիան է կամ մարգարէներէն մէկը, անոնց երեւումով ցոյց կու տայ թէ որքան տարբերութիւն կայ ծառայի (Մովսէս եւ Եղիա) եւ Տիրոջ միջեւ, եւ կը բամբասէին թէ օրէնքը կը խախտուի՝ Ինքն էր Մովսէսի միջոցով օրէնք տուողը: Ցոյց կու տայ նաեւ որ ողջերու եւ մեռածներու Տէրն է: Եկաւ ոչ միայն ողջերուն փրկելու, այլեւ դժոխքին մէջ գտնուող հոգիները ազատելու: Մովսէսի եւ Եղիայի երեւումը կը ցուցնէ նաեւ որ աշակերտները Մովսէսի պէս հեզ ըլլան, իսկ Եղիայի պէս նախանձայոյզ: Այլակերպումը նաեւ ցոյց կու տար, օրէնքի լրումը եւ մարգարէներու ամբողջութիւնը, եւ կը սկսի շնորհական ժամանակաշրջանը:

Առաքեալները կը վկայեն. «Լաւ է որ մենք այստեղ ենք», Պետրոսին հաճելի թուեցաւ Եղիայի հետ բնակիլ, որովհետեւ դրախտի անմահութեան բոյրը դպաւ անոր ռունգերուն: Երեք տաղաւարներ կ'ուզէին շինել եւ ան ալ ձեռակերտ, սակայն Երրորդութիւնը յայտնուեցաւ, ուրտեղ խորհրդաբար կը ներկայացնէ մարդու հոգիի, մարմնի եւ միտքի միութիւնը: Պետրոսը ձեռագործ տաղաւար կ'ուզէր պատրաստել, իսկ Հայրը՝ ի վերուստ անձեռագործը կը տնօրինէ:

«Ան է իմ սիրելի որդին, անոր լսեցէք», երկնային կոչը կը վկայէր հին եւ նոր աշխարհներու միութիւնը՝ Հին աշխարհը ներկայացնող Մովսէսն ու Եղիան եւ Նոր աշխարհը ներկայացնող Պետրոս, Յովհաննէս, Յակոբոս առաքեալները: Միածին Որդին կը միացնէր երկու դարաշրջանները, կտակարանները, իսկ Հայրը իր վկայութեամբ կը կնքէ այդ միութիւնը:

Այսպէս՝ Հին եւ Նոր Կտակարանները Հօր Աստուծոյ դրոշմով կը վկայէին Քրիստոսի աստուածութեան ճշմարտութեան մասին:

Այլակերպութիւնը կը ներկայացնէ Ադամի աստուածաստեղծ մեղանչումէն առաջ սքանչելի բնութիւնը եւ կը ներկայացնէ Յարութեան իրականութիւնը Յարութենէն առաջ:

ԳԱԲՐԻԷԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

<u>ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ</u>

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՌԱՍԸԼ ՃԱՔՈՊԻ
(RUSSELL JACOBY), 1987

Աքատէմիքները կը գրեն փրոֆեսիոնէլ հանդէսներու համար, որոնք, ի տարբերութիւն փոքր հանդէսներէ, կը ստեղծեն կղզիացած համայնքներ: Հարցը ոչ թէ հանդէսներու յաջորդական շրջանառութեան մասին է՝ քանի որ անդամներուն ինքնաբերաբար ուղարկուող պարբերականները շատ աւելի ընդարձակ շրջանառութիւն կրնան ունենալ քան փոքր գրական հանդէսները, այլ աշխարհիկ հանրութեան հետ աքատէմիքներուն ունեցած տարբեր յարաբերութեան: Փրոֆեսորները ունին համատեղ մասնաբարբառ եւ կարգուկանոն: Տարեկան համագումարներուն կը հաւաքուին համեմատելու համար իրենց գրառումները՝ կազմելով իրենց անձնական աշխարհը: «Հուչակաւոր» ընկերաբան մը կամ արուեստի պատմաբան մը հռչակաւոր է միայն ուրիշ ընկերաբաններու կամ արուեստի պատմաբաններու համար: Մտաւորականները վերածուելով աքատէմիքներու, այլեւս կարիք չեն ունենար գրել հանրային արձակով: Անոնք հանրային արձակով չեն գրեր, եւ վերջապէս չեն ալ կրնար այդպէս գրել: (էջ 7)

Յաճախ կը վրիպի կամ կը թերագնահատուի այն կէտը, թէ փրոֆեսիոնալիզացումը կ'առաջնորդէ դէպի մասնաւորեցում [privatization] կամ ապաքաղաքականացում, ինչպէս նաեւ եռանդի նահանջ ընդարձակ ասպարէզէն դէպի աւելի նեղ կարգավիճակ: (էջ 147)

(Russell Jacoby, *The Last Intellectuals: American Culture in the Age of Academe*, Basic Books, 2000)

ԱԼԼԸՆ ՏԷՅՎԻՏ ՊԼՈՒՄ
(ALLAN DAVID BLOOM), 1987

Այսօր ոչ մէկ հանրային ասպարէզ՝ ոչ մէկ բժիշկ, փաստաբան, դիւանագէտ, լրագրող, գործարար եւ արուեստի գործիչ, քիչ թէ շատ կապ ունի մարդասիրական ուսուցողութեան հետ: Եթէ կրթութիւն մը բացառապէս փրոֆեսիոնէլ կամ թեքնիքական չէ, կրնայ նոյնիսկ խուչընդոտ նկատուիլ: Այս պատճառով անհրաժեշտ է համալսարանին մէջ ուսանողներուն համար ստեղծել հակակշիռ մթնոլորտ մը, որպէսզի կարողանան ճաշակ կազմել մտաւոր հաճոյքներու հանդէպ եւ իմանան թէ իրենք իրապէս կենսունակ անձեր են:

Բուն խնդիրը այն ուսանողներն են՝ որոնք կու գան ասպարէզ մը բացայայտելու յոյսով, կամ պարզապէս արկածախնդրութիւն մը փնտռելու իրենք իրենց հետ: Իրենց համար շատ բան կայ ընելու համալսարանին մէջ՝ դասընթացքներն ու առարկաները բաւարար են զբաղեցնելու ամբողջ կեանք մը: Համալսարանի իւրաքանչիւր բաժանմունք կը ծանուցէ ինքն իր համար եւ իւրաքանչիւրը կ'առաջարկէ ուսումնական դասընթացք մը՝ ուր ուսանողը կրնայ նախաձեռնել իր մասնակցութիւնը: Բայց ինչպէ՞ս ընտրել անոնց մէջէն: Անոնք ինչպէ՞ս կը յարաբերին իրարու հետ: Իրողութիւնն այն է՝ որ անոնք չեն ուղերձեր իրարու հետ: Առանց գիտակցելու, անոնք մրցակից եւ հակադրական դիրքեր կը գրաւեն: Մասնագիտութիւններուն առկայութիւնը անհրաժեշտօրէն կը մատնանշէ ամբողջականութեան խնդիրը, թէեւ խնդիրը երբեք համակարգօրէն չէ առաջադրուած: Առնչուելով համալսարանական ցանկերուն հետ, ուսանողին առաջին հակազդեցութիւնը կ'ըլլայ շփոթմունք եւ շատ յաճախ վհատում: Ուսանողը բախտաւոր կ'ըլլայ եթէ պատահականօրէն գտնէ մէկ կամ երկու փրոֆեսորներ, որոնք կարողանան իրեն պատկերացում տալ կրթութեան ամենակարեւոր տեսլադաշտերէն մէկուն մասին, տեսլադաշտեր՝ որոնք հանդիսացած են իւրաքանչիւր քաղաքակրթուած ազգի յատկանշական մասը: Փրոֆեսորներուն մեծամասնութիւնը մասնագէտներ են, որոնք զբաղուած են միայն իրենց ասպարէզով, հետաքրքրուած իրենց ասպարէզներու յառաջդիմութեամբ՝ օգտագործելով իրենց սեփական միջոցները, կամ հետաքրքրուած իրենց անձնական յառաջդիմութեամբ, եւ այս բոլորը այնպիսի աշխարհի մը մէջ ուր բոլոր գնահատականները կը գտնուին փրոֆեսիոնէլ բաժանումին ի նպաստ: Փրոֆեսորները ամբողջապէս ազատագրուած են համալսարանի հին կառուցուածքէն, որ առնուազն կը նպաստէր նշելու՝ թէ իրենք անկատար են, թէ իրենք լոկ չքննուած ու չյայտնաբերուած ամբողջի մը մասերն են: Հետեւաբար, ուսանողն այսօր պէտք է նաւարկէ քարնաւալային բարձրաձայն յայտարարողներու ընդմէջէն, որոնցմէ իւրաքանչիւրը կը փորձէ իր կողմը գրաւել ուսանողը: Այս անվճռական ուսանողը խանգարիչ հանգամանք մըն է համալսարաններուն համար, որովհետեւ ան կը թուի ըսել՝ «Ես ամբողջական մարդ արարած մըն եմ: Օգնեցէք ինծի ինքզինքս կազմելու իմ ամբողջականութեանս մէջ եւ թոյլ տուէք ինծի զարգացնել իմ իրական կարողութիւնս:» Ճիշդ այս ուսանողին նկատմամբ է որ փրոֆեսորները ոչինչ ունին ըսելիք:

(Allan David Bloom, *The Closing of the American Mind*, Simon and Schuster, New York, 1987, էջ 338-339)

ՆՈԱՄ ՉՈՄՍՔԻ
(NOAM CHOMSKY), 1990

Իրականութեան մէջ, ողջ կրթական եւ փրոֆեսիոնէլ պատրաստութեան համակարգը խիստ խնամեալ կերպով մշակուած զտիչ [filter] մըն է, որ կը մաքրէ այն անձերը՝ որոնք չափէն աւելի անկախ են, որոնք կը մտածեն ինքզինքնուն մասին եւ որոնք չեն գիտեր հնազանդ ըլլալ, եւլն.: Անոնք անգործունակ են հիմնարկներուն համար:

(*Understanding Power: The Indispensable Chomsky*, edited by Peter R. Mitchell and John Schoeffel, The New Press, New York, 2002, էջ 111)

ՉԱՐԼՍ ՏԵՐՊԸՐ, ՈՒԻԼԻԱՄ Ա. ՇՈՒԱՐՑ, ԵԷՅԼ ՄԱԿՐԱՍ
(CHARLES DERBER, WILLIAM A. SCHWARTZ, YALE MAGRASS), 1990

Արդի փրոֆեսիոնէլները, ձգտելով գիտելիքը փականքի տակ դնել իբրեւ իրենց անձնական սեփականութիւնը, կրնան ինքզինքնին դիրքաւորել մնացած բնակչութեան ամենէն տարրական ստեղծագործական կարիքներուն դէմ: Անհատ դրամատէրերուն նման, փրոֆեսիոնէլները գիտակցօրէն չէ որ կը մտադրեն շահագործել ուրիշները: Բայց գիտելիքի մենաշնորհումը [monopolizing] [...] անխուսափելիօրէն կը սահմանափակէ ուրիշներուն տրուած մտածելու պատեհութիւնները: Փրոֆեսիոնալիզմի մութ կողմերէն մէկն է ոչ-հմուտ աշխատաւորներու ընդարձակ դասակարգի մը պահպանութիւնը: (էջ 14)

Մասնագէտները հազուադէպ կրնան *փաստել* իրենց գիտելիքին վաւերականութիւնը: Հետեւաբար, ընկերութիւններուն [corporations] նման, անոնք պէտք է ստեղծեն հաւաստիութեան ընդհանուր ըմբռնում մը: Օդանաւային գիծերը հանրութիւնը կը համոզեն ամբողջապէս զգեստաւորուած պինդ օդաչուներու պատկերներով: Պայծառ հանրակառքերու եւ գուարթ վարորդներու նկարները կ'արտացոլեն Կրէյհաունտի պատգամը՝ թէ հեծնողները կրնան հանգստանալ եւ «վարորդութեան մտահոգութիւնը թողուլ մեր վրայ»: Նմանապէս, կախարդ բժիշկները յաճախ կը հագուէին տպաւորիչ գլխային զարդարանքներ: Միջնադարի քահանային պատմուճանները, մանեակները, խաչերը, նոյնիսկ անարատութեան երդումները կը ներկայացնէին առաքինութեան խորհրդանշանները: Այսօր, բժիշկները, փաստաբանները եւ գիտնականները ունին իրենց ճերմակ զգեստները, եռամաս տարազները, պատէն կախած վկայականները եւ հետզհետէ զարգացող ծանուցումները: (էջ 15)

Անցեալ դարուն [իմա՝ ԺԹ. դարուն, Հ.Ա.], դրամատիրութիւնը ոչ միայն «մտային» զբաղմունքը բաժնեց «ձեռային»-էն, այլեւ ենթաբաժնեց գործարանային առաջադրանքները

↳ 4

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

3 ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

գրասենեակային պաշտօններէն, որպէսզի կարողանայ արմատապէս սահմանափակել աշխատաւորներու մտածելու սահմանը: Անշուշտ, «ոչ-հմուտ» աշխատաւորները ունին հիանալի ուղեղային ուժ ու գիտելիք, բայց իրենց աշխատանքները շատ քիչ առիթ կու տան բանալու այս կարելիութիւնը: (էջ 18)

Արդի մասնագէտները, ինչպէս գիտելիքը կրող բոլոր դասակարգերը, ճշմարտութիւնը կը մեկնեն ծառայեցնելու իրենց անձնական շահերուն: (էջ 27)

Փրոֆեսիոնէլները կը պնդեն՝ թէ ամէնօրեայ գիտելիքը ընդամէնը կարծիք մըն է, կամ մրցակից գործընկերներուն պնդումները ոչ-գիտական են կամ չինծու: Ասիկա հիմք կը ծառայէ այսպէս կոչուած «սրբազան պատերազմներ»-ուն, ուր պայքար կը ծաւալուի թէ ով ունի իրական, օգտակար գիտելիք եւ թէ ինչ բանը կը կազմէ գերագոյն ճշմարտութիւնը: Փրոֆեսիոնէլները զբաղուած են մտաւոր դասակարգային պայքարով: (էջ 59)

Փրոֆեսիոնէլներուն ամենակենսական հետաքրքրութիւնն է արտադրողներու երկու դասակարգերու պահպանութիւնը՝ հմուտն ու ոչ-հմուտը: Մասնագէտ դասակարգին ծաւալը՝ թէեւ կարեւոր, բայց երկրորդական է: Փրոֆեսիոնէլները միշտ ուզած են հսկել իրենց թիւերուն վրայ, պաշտպանելու համար իրենց պաշտօնները, եկամուտը, ուժը եւ հեղինակութիւնը: Պատսպարուելով աքատէմիին մէջ եւ յենուելով քննութիւններու ու թուանշաններու վրայ, անոնք սիրալիր կերպով կը վերահսկեն անձերուն մուտքը մասնագիտութիւններէն ներս: (էջ 95)

Բոլոր աշխատաւորները՝ ըլլան անոնք համալսարան աւարտողներ կամ դպրոցը լքողներ, իրենց աշխատանքը կը սկսին որոշ հմտութեամբ ու գիտելիքով: Բայց աշխատանքի կառուցուածքն ինքնին կը սահմանէ թէ իրականութեան մէջ ով պէտք է գործածէ գիտելիքը: Աշխատանքի մտային/ձեռային բաժանումը ձեռային կացութեան մէջ խցուած անձերուն կ'արգիլէ որեւէ յաւելեալ փորձառութիւն ներդնել իրենց առաջադրանքներուն մէջ: Հմտութենէն զերծուած աշխատանքի մը մէջ, աշխատաւորի մը գիտելիքը՝ տեւականօրէն անկողինին տակ պահուող դրամին նման, ապարդիւն ու անյոյս աղբիւր մըն է:

Մտային/ձեռային բաժանումը նաեւ կը սահմանափակէ այն ինչ որ ոչ-վկայեալը կրնայ սորվիլ: Աշխատանքի համար անհրաժեշտ հմտութեան եւ տեղեկութեան մեծամասնութիւնը ձեռք կը բերուի աշխատանքի ժամանակ, նոյնիսկ ամենաբարդ մասնագիտութիւններուն պարագային: Իրարմէ բաժնելով «մտածելու» եւ «ընելու» աշխատանքները, ընողները կը զրկուին աշխատանքի ընթացքին սորվելու կարելիութենէն: Եթէ անձ մը ամբողջ օրը վատնէ թուղթերը դասակարգելով ու դասաւորելով, կառուցուածքային առումով գիտելիքի մեծամասնութիւնը կը մնայ անհասանելի: (էջ 98)

Ջնջել մտային/ձեռային բաժանումը անպայմանօրէն պիտի չնչանակէ մասնագէտին վերջաւորութիւնը, բայց կրնայ մարդոց մեծամասնութիւնը վերածել մէկի: Ճիշդ այնպէս ինչպէս դրամագլուխը հասարակային դարձնելով պիտի չվերանայ ներդրումի անհրաժեշտութիւնը, բայց առիթ պիտի ընձեռէ բոլորին կատարելու տնտեսական որոշումներ: Առանց գիտելիքը մենատիրող [monopolize] դասակարգի, հասարակութեան մէջ պիտի աւելնայ գիտելիքը կրող մարդոց քանակը: Եթէ իւրաքանչիւր անձ ունենայ մտային մասնագիտութիւն մը, պիտի դժուարանայ մասնագիտականացման միջոցով իշխանութիւն ձեռք բերել, քանի որ իւրաքանչիւր անձ պիտի ունենայ հակակշիռ գիտելիքային ուժ մը: Այսօր փաստաբաններն իրենց արիւնի ճնշումը խնամելու համար կախուած են բժիշկներէն, իսկ ամուսնալուծման կարգադրութիւններուն համար բժիշկները կախուած են փաստաբաններէն: Այս կախուածութիւնը ոչ ոքի ազատ կը թողու անհամաչափօրէն [asymmetrically] բացայայտել միւսին: Բժիշկներուն գրասենեակները մաքրողները կամ փաստաբաններուն հեռաձայները պատասխանողները կը գտնուին աւելի խոցելի դիրքի մէջ: Այս դիրքը կրնայ փոխուիլ երբ իրենց առաջադրանքները վերասահմանուին եւ հմտութիւնները ընդարձակուին արմատապէս տարբեր մասնագիտական համակարգի մը մէջ: (էջ 99)

(Charles Derber, William A. Schwartz, Yale Magrass, *Power in the Highest Degree: Professionals and the Rise of a New Mandarin Order*, Oxford University Press, 1990)

(Շար. 3)

ԱՄՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐՈՒՆ

2

Ծնմարիտեանը եւ Կենտրոնական բանկի նախագահի տեղակալ Ներսէս Երիցեանը:

Պաշտպանութեան նախարարութիւնից նոյնպէս անարձագանգ թողեցին «Ազատութեան» հարցումն այն մասին արդեօք սառեցուելո՞ւ է Ռուսաստանի ռազմաարդիւնաբերական համալիրի այն ձեռնարկութիւնների հետ համագործակցութիւնը, որոնց նկատմամբ սահմանուել են պատժամիջոցներ:

«Հայաստանի գործարար աշխարհը պէտք է ի գիտութիւն ընդունի ԱՄՆ դեսպանատան յայտարարութիւնը», լրագրողներին այսօր ասաց Արդիւնաբերողների եւ գործարարների միութեան նախագահ Արսէն Ղազարեանը. «Բայց դեսպանատան յայտարարութեան մէջ նշուած կազմակերպութիւնների մի մասը Հայաստանում մենաշնորհային դիրք ունեն էներգետիկայի, տրանսպորտի ոլորտում, եւ մենք ուզենք թէ չուզենք, պիտի աշխատենք: Ամերիկեան կառավարութիւնը պէտք է մտածի, թէ ինչ լուծումներ է տալիս Հայաստանին»:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԲԱՑՈՒԻ ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

2

ծննդեան 145-ամեակն է, եւ 2014 թուականը հռչակուած է մեծ երգահանի տարի: Նախագիծը մշակուած է Հայաստանի մշակոյթի նախարարութեան աշխատակազմի իրաւաբանական ու մշակութային ժառանգութեան եւ ժողովրդական արհեստներու վարչութիւններուն կողմէ:

Թանգարան-հիմնարկի ստեղծման նպատակն է հայ հոգեւոր եւ ժողովրդական երաժշտական-կատարողական արուեստի աւանդոյթներու պահպանումն ու վերարտադրութեան խթանումը, ազգային, ժողովրդական, դասական եւ ժամանակակից երաժշտարուեստի բնագաւառին մէջ երիտասարդներու ստեղծագործական կարողութիւններու զարգացման համար նպաստաւոր պայմաններու ստեղծումը:

Արդարեւ, հակառակ Կոմիտասի մեծ դերակատարութեան եւ հսկայական աւանդին, անոր ստեղծագործական ժառանգութիւնն ու անձնական իրերն առ այսօր կը գտնուին տարբեր կազմակերպութիւններու, Ե. Չարենցի անուան գրականութեան եւ արուեստի թանգարանի, Հայաստանի Գիտութիւններու ազգային ակադեմիոյ արուեստի բաժինի արխիւներուն եւ պահեստանոցներուն մէջ: Նման կառոյցի մը ստեղծումով այդ բոլոր հարստութիւնները պիտի ամփոփուին մէկ երդիքի տակ:

ՄԱՀԱԶԴ

Այսու կը տեղեկացնենք, թէ Երկուշաբթի, 28 Յուլիս 2014-ին վախճանեցաւ Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ դպրաց դասի եւ Շնորհալի երգչախումբի երկարամեայ անդամ Օր. Արաքսի Գույումճեան (Մարի Էտուար):

Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ 29 Յուլիսին Հելիոպոլսոյ Ազգային գերեզմանատան մէջ:

Խունկ եւ աղօթք իր օրհնեալ յիշատակին:

ԴԻՒԱՆ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՈՂ ԵՒՍ Է ՄԱՅԵՍԹՐՕ ՍԵՊՈՒՀ ԱԲԳԱՐԵԱՆԸ

Երկուշաբթի Օգոստոս 4-ին իր մահկանացուն կնքեց խմբավար, գեղանկարիչ եւ ուսուցիչ մայեսթրօ Սեպուհ Աբգարեանը: Ան ծնած է Կիպրոսի մէջ եւ հիմնած տեղի հայկական ռատիոյի ծրագիրը, ուր ան ծառայած է 46 տարի շարունակ:

Աբգարեան շրջանաւարտ էր Մելքոնեան Կրթական Հաստատութեան ուր աւելի ուշ դարձած է ուսուցիչ եւ վարժարանի երաժշտական խմբավար: Ան իր բարձրագոյն ուսումը շարունակած է Փարիզի մէջ: Որպէս օփերայի երգիչ, ան ելոյթներ ունեցած է Նիկոսիոյ, Աթէնքի, Պէյրութի, Հալէպի, Գահիրէի եւ Փարիզի մէջ:

Աբգարեանի երաժշտական գործերը հնչած են զանազան երկիրներու մէջ: Վերջին տասնամեակին, ան կը ղեկավարէր ԳՈՀԱՐ համոյթը:

ԳԱՀԻՐԷ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 17 Օգոստոս 2014

Տօն է

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ:

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Երթ ու դարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-Տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին

Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին

Կը հրաւիրենք մեր բարեպաշտ ժողովուրդը ներկայ գտնուելու սոյն արարողութեան:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՄԵՐՃԱՆԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Այսու կը տեղեկացնենք թէ Վարժարանը Մերճանեան Ազգային Մանկապարտէզի բաժնին համար պէտք ունի մանկավարժ մանկապարտիզպանուհիի մը:

Դիմումները ներկայացնել Տնօրէնութեան ամէն օր՝ առաւօտեան ժամը 9:30-12:00 մինչեւ 14 Օգոստոս 2014:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ

ԹԷՐԶԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	2078.00
21 կիրատ՝ կրամը		260.00
18 կիրատ՝ կրամը		222 70

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع
TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1730 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 28 ՕԳՈՍՏՈՍ 2014 — ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. — عدد رقم ١٧٣٠ الخميس ٢٨ اغسطس ٢٠١٤

ՍԴՀԿ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԸՆԿ. ՅԱԿՈԲ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ.

«Սահմաններու Ապահովութեան Միակ Երաշխիքը Հայկական Հզօր Եւ Մարտունակ Բանակի Ներկայութիւնն է»

ՍԴՀԿ ատենապետ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան

Գնահատելով վերջին շրջանին տեղի ունեցող Հայ-ատրպէյճանական բախումները, ՍԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Յակոբ Տիգրանեան հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտարարեց, որ Ատրպէյճան կը միտէր սահմանները թէժացնել եւ աստիճանաբար սրելով իրավիճակը, Լեռնային Ղարաբաղի հարցին մէջ առաւելութիւններ եւ նախաձեռնողի դիրք ձեռք բերել: «Պէտք է ընդունիլ, որ այս լարուածութիւններն ու բախումները ամիսներէ ի վեր կան, պարզապէս վերջին շաբաթներուն սաստկացան եւ Հայկական կողմը պարտադրուած լիարժէք պատասխաններ տուաւ», ըսաւ Ընկ. Յակոբեան աւելցնելով,- «Հայ ժողովուրդը խաղաղասէր է եւ կողմնակից՝ բանակցութիւններու միջոցաւ լուծումներ գտնելուն: Ատրպէյճանի իշխանութեան համար առնուազն միամտութիւն է հաւատալ, որ զէնքի ուժով կարելի է լուծումի հասնիլ»:

Յայտնելով իր կարծիքը յառաջիկայ քայլերու մասին, Կուսակցութեան ատենապետը ըսաւ. «Նկատի ունենալով իրավիճակի լրջութիւնը, իմ կարծիքով առաջին հերթին անմիջապէս Հայաստանեան քաղաքական բոլոր ուժերը, ըլլան անոնք ընդդիմադիր թէ իշխանական, պէտք է դադար տան ներքին քաղաքական պայքարին:

Այս առնչութեամբ ողջունելի էր պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեանի Նախաձեռնութիւնը:

Մենք պարտաւոր ենք ցոյց տալ թշնամիին, թէ որքան ալ ներքին հարցեր ունենանք, վտանգի պահուն միակամ ենք եւ մէկ բռունցք: Բոլորս պէտք է աչալրջօրէն հետեւինք զարգացումներուն եւ միասնականօրէն դիմագրաւենք ներկայ հանգրուանը: Երկրորդ Հայաստանի դիւանագիտական կառոյցը պէտք է աւելի աշխոյժ գործունէութիւն ծաւալէ:

Մենք պարտաւոր ենք միջազգային հանրութեան ուշադրութեան ներկայացնել Ազերիական բոլոր սպառնալիքներն ու ոտնձգութիւնները»:

Սոչիի մէջ կայացած հանդիպումի մասին խօսելով Կուսակցութեան ատենապետը ըսաւ. «Հանդիպումները կը միտէին լարուածութիւնները որոշ չափով մեղմացնել եւ երկխօսութեան նոր էջ բանալ: Հակառակ Ատրպէյճանի կողմէ շարունակուող սպառնալիքներուն, գետնի վրայ հանդարտութիւնը զգալիօրէն վերականգնուած է: Հոս պէտք է նշել, որ այս հանդիպումներու մեծագոյն ձեռքբերումը եղաւ այն, որ վերահաստատուեցաւ՝ Ղարաբաղեան հարցը բանակցութիւններու ճամբով լուծելու անհրաժեշտութիւնը, որ նաեւ մշտապէս եղած է Հայկական կողմի ցանկութիւնը»:

Լայնածաւալ պատերազմի հաւանականութեան մասին խօսելով ան ըսաւ. «Անկասկած պատերազմ սկսելու վտանգը միշտ առկայ է, այնքան ատեն, որ թշնամին նպատակ դրած է Ղարաբաղի հարցի լուծումը զէնքի ուժով պարտադրել, փոխանակ խաղաղ ճանապարհով լուծման հասնելու: Ատրպէյճանի վերնախաւը ատելութեամբ լեցուած է եւ ամէն օր սպառնալիքներ կը հնչեցնէ Հայաստանի եւ Արցախի ժողովուրդի հասցէին, բան մը որ դէպի պատերազմ առաջնորդող կարեւոր հանգամանք կրնայ հանդիսանալ»:

«Ատրպէյճանը վերջապէս պէտք է հասկնայ, որ որքան ալ քարիւղէն ձեռք բերուած գումարներով սպառազինուի, միեւնոյնն է, պատերազմի միջոցով Ղարաբաղեան հարցը պիտի չկարենայ լուծել: Միակ ելքը բանակցութիւններու միջոցաւ հարցին վերջնական լուծման հասնիլն է, անպայմանօրէն բանակցութեան որպէս կողմ ունենալով Արցախի իշխանութիւնները: Մինչ այդ, սահմաններու ապահովութեան միակ երաշխիքը հայկական հզօր եւ մարտունակ բանակի ներկայութիւնն է», եզրափակելով ըսաւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ՝ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան:

ԳԱՀԻՐԷ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

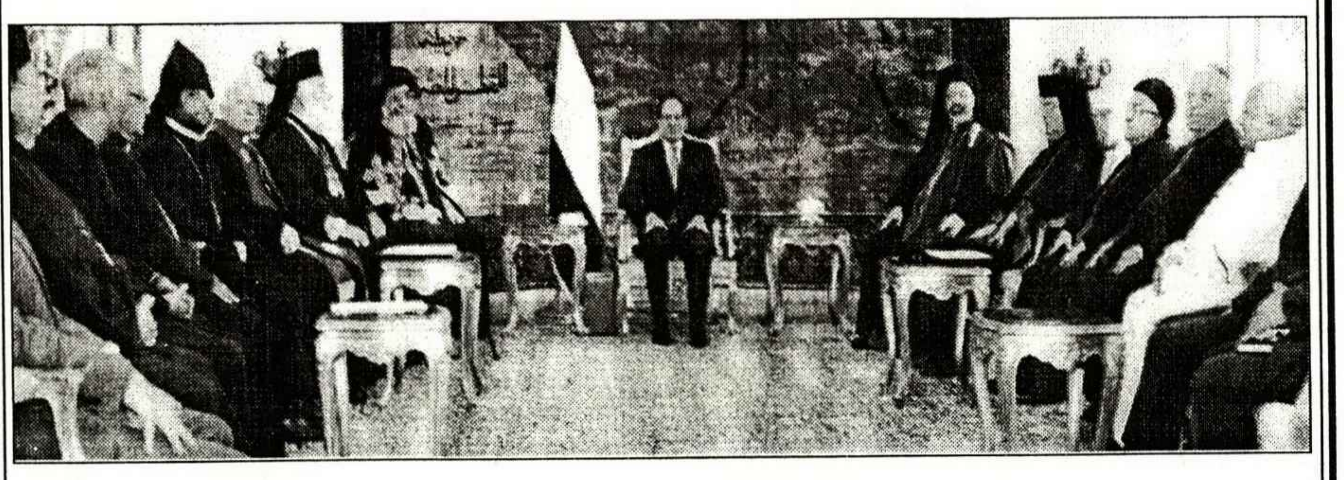

Հինգշաբթի, 7 Օգոստոս 2014-ին, առաւօտեան 10:30-ին, Էթիհատեյա պալատին մէջ Եգիպտոսի Նախագահ Նորին Վսեմութիւն Ապտ Էլ-Ֆաթթահ Էլ-Սիսի ընդունեց Եգիպտոսի կրօնական համայնքներու առաջնորդները:

Եգիպտոսի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Աշոտ Եպիսկոպոս Մնացականեան երկրէս բացակայութեան պատճառով, սոյն հանդիպումին ներկայ գտնուեցաւ Հոգեշնորհ Տ. Գաբրիէլ Վարդապետ Սարգսեանը:

Հանդիպումի ընթացքին Նախագահը անդրադարձաւ Եգիպտոսի դպրոցներու եւ համալսարաններու մէջ դաստիարակութեան, կրթութեան եւ ատոնք մասուցելու ձեւերուն: Ան իր խօսքի մէջ կարեւորեց զանազան դարաշրջաններուն Երկրին մէջ ստեղծուած հարուստ մշակոյթներուն:

Նորին վսեմութիւնը անդրադարձաւ նաեւ Եգիպտոսի սահմանակից եւ դրացի երկիրներու մէջ տիրող իրավիճակներու մասին եւ մասնաւորաբար ըսաւ. «ժամանակն է գործելու միասնաբար, ըլլալ մէկ ձեռք, մէկ միտք՝ չաղախուած մարդկային զօրաւոր կամքին, որոնց միջոցով կարելի է հասնիլ խաղաղ եղբայրական եւ արգասաբեր կեանքի»:

Հոգեշնորհ Հայր Սուրբը մեր եկեղեցւոյ անունով շնորհակալութիւն յայտնեց այս պատուաբեր հրաւէրին համար եւ Նախագահին մաղթեց նորանոր ձեռքբերումներ եւ Եգիպտոսին՝ խաղաղութիւն եւ բարգաւաճութիւն:

ԴԻՒԱՆ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԷՐՏՈՂԱՆ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀ

Թուրքիոյ նախկին վարչապետ Ռէճէփ Թայիպ Էրտողան պաշտօնապէս դարձաւ երկրի նախագահ, ներկայացնելէ ետք իր սահմանադրական երդումը: Էրտողանի երդմնառութեան արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Անգարայի մէջ, մասնակցութեամբ բազմաթիւ պետութիւններու ղեկավարներու եւ ներկայացուցիչներու: Նախագահը իր արտասանած խօսքին մէջ ուրախութիւն յայտնեց, որ ժողովուրդին կողմէ ընտրուած առաջին նախագահն է: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց Թուրքերուն՝ իրենց վստահութեան համար եւ խոստացաւ շարունակել վարչապետութեան տարիներուն մշակուած ծրագիրներու գործադրութիւնը: Էրտողանի համաձայն, նախկին նախագահ Ապտիւլլա Կիւլի հետ կարելի եղած է կառուցել արդի Թուրքիա մը եւ ամրապնդել ժողովրդավարական հիմերը: Խօսելով արտաքին քաղաքականութեան մասին նոր նախագահը շեշտեց, որ իրենք պիտի հետապնդեն խաղաղութիւնը եւ հանգստութիւնը, կանգնելով արդար իրաւունքներ ունեցողներու կողքին:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան Հայաստանը ներկայացուց սոյն հանդիսութեան:

Փոխ նախարար Շաւարշ Քոչարեանի համաձայն, նախարարի մասնակցութիւնը բնական երեւոյթ է: Նոր նախագահի երդման արարողութեան ներկայ էին նաեւ Թրքահայ համայնքի ներկայացուցիչները: Ըստ Պոլսոյ Ժամանակ թերթի խմբագիր Արա Գոչունեանի, հայ համայնքը չէր կրնար անմասն մնալ այդ իրադարձութենէն: «Թուրքիոյ համար այս կարեւոր իրադարձութիւն է, բայց կարելի չէ ըսել, թէ տօնական է տրամադրութիւնը», ըսաւ Գոչունեան: Իրանի արտաքին գործոց

4

ԱՐՑԱԽ

ԳԵՐԻՆԵՐԸ ՓՈԽԱՆԱԿԵԼՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿ

Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան բանակը յայտարարեց, որ ատրպէյճանական կողմը վերջին շաբթուան ընթացքին 270 առիթներով խախտած է սահմանային շփման գիծի զինադադարը, հայկական դիրքերուն ուղղութեամբ արձակելով աւելի քան 2200 կրակոց: Հայկական ուժերը պահպանած են սահմանային կայունութիւնը եւ պատասխանած միայն անհրաժեշտութեան պարագային:

Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը առաջարկած է Հայաստանի մէջ գերեվարուած երկու ատրպէյճանցի հետախոյզները եւ սպաննուած ատրպէյճանցի Հասան Հասանովի մարմինը փոխանակել Ատրպէյճանի մէջ գտնուող 5 անդամներէ բաղկացած հայ ընտանիքին եւ գերութեան մէջ սպաննուած Կարէն Պետրոսեանի մարմինին հետ: Ատրպէյճանի փոխ վարչապետ Ալի Հասանովի համաձայն, Պաքուն ներկայացնող անձնաւորութիւններ կը տեսակցին Կարմիր Խաչի Միջազգային Կազմակերպութեան հետ: Հասանովի համաձայն, հայկական կողմը համաձայն է 5 հայերը եւ Պետրոսեանի մարմինը փոխանակելու սպաննուած ատրպէյճանցի հետախոյզի մարմինին հետ:

ՔԵՐԻ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

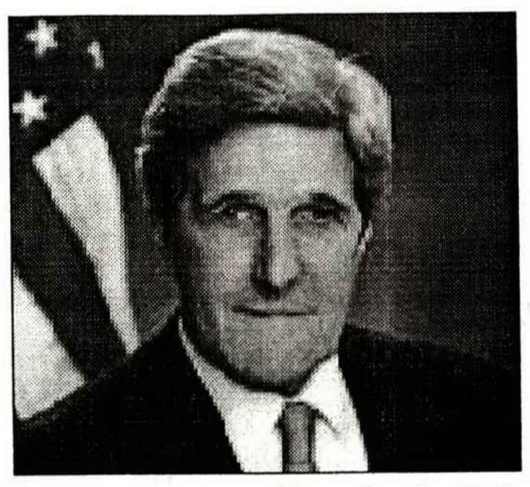

Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղար Ճոն Քէրի ցանկութիւն յայտնած է Հայաստան այցելելու: Այդ լուրը Երեւանի մօտ ամերիկեան դեսպանատան աղբիւրներէն իմացաւ հայկական news.am կայքը: «Պետական քարտուղար Քէրի ցանկութիւն յայտնած է Հայաստան այցելելու, սակայն տակաւին այցելութեան ժամկէտները չեն նշուած», ըսած են դեսպանատան ներկայացուցիչները:

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ԴԱՍԵՐ

Գալիֆորնիոյ ծերակոյտը վաւերացուց 7-էն 12-րդ դասարաններուն մէջ Հայոց ցեղասպանութեան նիւթը դասաւանդելու որոշումը: Օրինագիծը ներկայացուած էր Գալիֆորնիոյ օրէնսդիր մարմնի անդամ Ատրին Նազարեանի կողմէ:

Վերջինիս համաձայն, մարդկային իրաւունքներու ուսուցումը կարեւոր է, որպէսզի գալիֆորնիացիներու ապագայ սերունդները իմանան անցեալին մասին եւ կանխեն նման գործողութիւնները:

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

ՆԱՆՃԻՆԻ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՒԵԼՑՈՒՑ ՄԷԿ ԱՐԾԱԹ ԵՒ ՄԷԿ ՊՐՈՆԶ

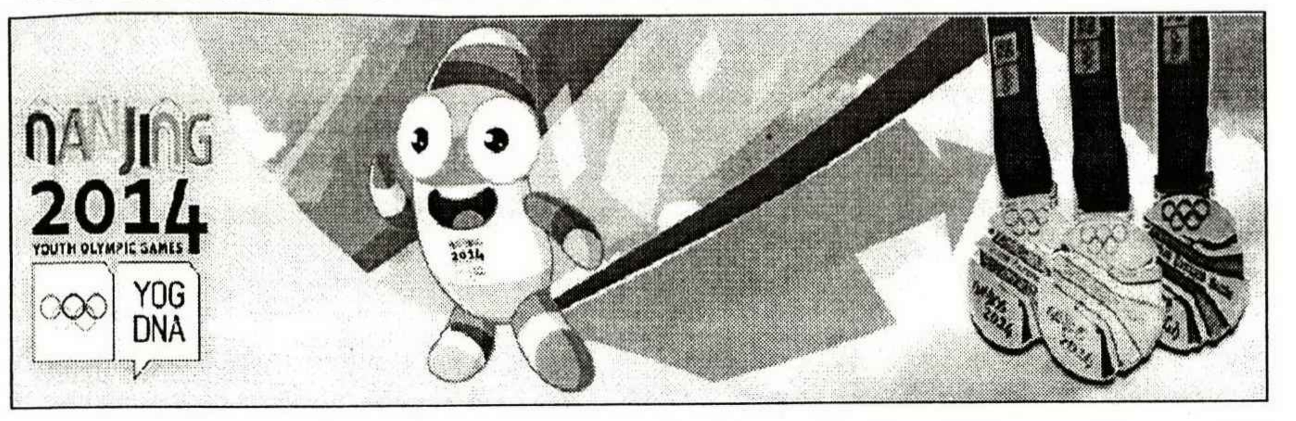

Չինաստանի Նանճին քաղաքին մէջ տեղի ունեցող Պատանեկան Ողիմպիական Խաղերուն Հայաստանի ներկայացուցիչները երէկ արձանագրեցին հետեւեալ արդիւնքները.

-Յունահռոմէական ըմբշամարտի մրցումներուն 58 քկ դասակարգի Զաւէն Միքայէլեանը աւարտական մրցումին պարտուեցաւ ռուս Արսլան Զուպաիրովէն 10-4 հաշիւով եւ շահեցաւ արծաթէ մետալը:

-Բռնցքամարտի մրցումներուն 81 քկ դասակարգի Նարեկ Մանասեանը պրոնզէ մետալի մրցումին յաղթեց բրիտանացի Վիտալ Ռիլէյին եւ շահեցաւ պրոնզէ մետալը:

Հայաստան ցարդ շահած է երկու ոսկիէ, երկու արծաթէ եւ մէկ պրոնզէ մետալներ: Ան կը գրաւէ 22-րդ դիրքը մետալներու դասաւորումին մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 100-ԱՄԵԱԿԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ 6 ՄԻԼԻԱՌ ԴՐԱՄ ՊԻՏԻ ԱՐԺԵՆ

Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակի ձեռնարկները պատրաստելու համար Հայաստանի կառավարութիւնը դրամական միջոցներ չի խնայեր՝ իրականութիւնը ամբողջ աշխարհին աւելի ճոխ ներկայացնելու համար: Այս մասին Ծաղկաձորի մէջ «Բազէ-2014» համահայկական երիտասարդական հաւաքի բացման արարողութեան ընթացքին հաւաքի մասնակիցներուն հետ խօսակցութեան ընթացքին ըսած է վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան:

«Նախագահին կարգադրութեամբ ստեղծուած յանձնաժողով կայ, բազմաթիւ քայլեր կան, բազմաթիւ ծրագիրներ կան, որոնց համար կառավարութիւնը շուրջ 6 միլիառ դրամէն աւելի պիտի ծախսէ: Պիտի փորձենք ներգրաւել բարեգործական ծրագիրներ, որպէսզի ամբողջ բեռը չմնայ մեր պետական պիւտճէին վրայ»,- յայտնած է վարչապետը:

Յովիկ Աբրահամեան նշած է, որ բազմաթիւ միջազգային կառոյցներ, օտարերկրացի խորհրդարանականներ չեն գիտեր, թէ իրականութեան մէջ ինչ տեղի ունեցած է 100 տարի առաջ:

Այդ պատճառով կառավարութիւնը պիտի փորձէ Ցեղասպանութեան 100-ամեակին նուիրուած ձեռնարկները լաւագոյնս ներկայացնել:

4

«Freedom House»-ը ԿՈՉ Է ԱՐԵԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼ ԱԼԻԵՒԻՆ

Լրագրող Իլգար Նասիբովի հանդէպ դաժան յարձակումն Ատրպէյճանում մարդու իրաւունքների իրավիճակի արագ ու արմատական վատթարացման վերջին կաթիլն է: Այդ մասին յայտարարել է «Freedom House» կազմակերպութեան նախագահ Դեւիդ Քրամերը՝ ի պատասխան Ատրպէյճանցի լրագրող եւ իրաւապաշտպան Իլգար Նասիբովի դէմ կատարուած վայրենի յարձակման:

«Ինչպէս երեւում է, Ատրպէյճանի կառավարութիւնը վճռական է տրամադրուած մարդու իրաւունքների մարտիկներին եւ իր գործողութիւնները քննադատողներին ահաբեկելու համար, ինչպէս որ տեղի ունեցաւ Օգոստոսի 21-ին Նասիբովի հետ: Նախագահ Իլհամ Ալիեւը սխալւում է, եթէ կարծում է, թէ կառավարութիւնն անհետեւանք կարող է հետապնդել իրեն քննադատողներին, այն ժամանակ, երբ ողջ աշխարհի ուշադրութիւնը կենտրոնացած է այլ թէժ կէտերում»,- նշել է Քրամերը:

Նրա խօսքով՝ Ալիեւն ու իր կառավարութիւնը պէտք է պատասխանատուութեան ենթարկուեն թշնամական միջավայ-

4

ՄԱՐԱՏՈՆԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

Յաջորդ տարի նախատեսուած է Երեւանի մէջ կայացնել ֆութպոլի մեծ հանդիպում Խորհրդային Միութեան հաւաքականին եւ աշխարհի ֆութպոլի առասպելային խաղացողներուն միջեւ:

Այս առիթով բանակցութիւններ կը կատարուին Տիէկօ Մարատոնայի հետ, որ նախնական համաձայնութիւն տուած է Հայաստան մեկնելու: Այս մասին «Արմէնփրէս»ին յայտնած է «Ֆուտպոլ +» թերթը:

Հանդիպումը նուիրուած պիտի ըլլայ հայկական ֆութպոլի առասպել Խորէն Յովհաննիսեանին: Այդ առնչութեամբ «Ռոսիա 2» պատկերասփիւռի կայանը Յովհաննիսեանին նուիրուած ժապաւէն պիտի պատրաստէ եւ ցուցադրէ ֆութպոլային մրցումէն առաջ:

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԿԸ ՑԱՆԿԱՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ԿԱՊՈՅՏ ՄԶԿԻԹԻՆ ՄԷՋ ՆԱՄԱԶ ԸՆԵԼ

Թուրքիոյ Իգտիրի Հասարակական Կազմակերպութիւնները դիմած են երկրի արտաքին գործերու նախարարութիւն՝ ըսելով, որ կը ցանկան Երեւանի մէջ գտնուող Կապոյտ մզկիթին մէջ ուրբաթօրեայ նամազ ընել:

Անոնք դիմած են արտգործ նախարարութիւն՝ արտօնութիւն ստանալու, ինչպէս նաեւ պահանջելով, որ վեր ջինս նախաձեռնութիւնը իրականացնելու համար Հայաստանէն ան վտա նա գու թեան երաշխիք ստանայ: Կը յայտնէ թր քական «gun demelazig» լրատուական կայքը:

Նախաձեռնութեան կազմակերպիչը, այսպէս կոչուած, Հայկական անհիմն պնդումներու դէմ միաւորում (ASIM DER) կազմակերպութիւնն է:

Կազմակերպութեան նախագահ Կեօքսել Կիւլպէյը ըսած, է թէ »Այն ատեն, երբ Թրքական կողմը երկու երկիրներու միջեւ երկխօսութեան հաստատման համար ջանքեր կը գործադրէ, Հայաստանը այս հարցին մէջ ոչ մէկ քայլ չի կատարեր, ուստի սա լաւ առիթ է Հայաստանի համար՝ բացը լրացնելու»:

Կիւլպէյը ըսած, է, որ Թուրքիոյ հայկական համայնքը ազատ եւ անվտանգ միջավայրի մէջ կը կատարէ իր կրօնական ծիսակատարութիւնները, եւ իրենք ալ կը ցանկան նոյնը Երեւանի մէջ ընել:

4

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՍԱՀՄԱՆԱՄԵՐՁ ԳԻՒՂԵՐՈՒ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՅԱՏՈՒԿ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Յառաջիկայ հանգրուանին սահմանամերձ գիւղերու բնակիչներուն համար պիտի տրուի պաշտպանութեան յատուկ դասընթացք, որոնց ընդմէջէն գիւղացիները պիտի սորվին, թէ ինչ պէտք է ընել, օրինակ, կրակոցներուն ատեն: Այս դասընթացքներուն նախաձեռնողը արտակարգ իրավիճակներու նախարարութիւնն է:

Նախարար Արմէն Երիցեան 19 Օգոստոսին «Ազատութեան» հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին յայտնած է, որ սահմանային վերջին դէպքերէն ետք պաշտպանութեան նախարարին առաջարկ ներկայացուած է նման դասընթացք կազմակերպելու, եւ ներկայիս երկու նախարարութիւնները կը համագործակցին:

«Հիմա նկուղները պէտք է գնանք, նայենք, այսինքն՝ այդ կրակոցների ժամանակ իրենք ինչ պէտք է անեն: Շատերը երկար ժամանակ էդտեղ կրակոցների տակ են, բայց այդտեղ կան մասնագէտներ, մասնագէտները կը գնան էնտեղ, ցոյց կը տան, մենք էլ կը գնանք. պէտք է գնանք մարդկանց օգնութիւն ցոյց տանք», յայտնած է նախարար Երիցեան:

Ան դիտել տուած է, որ այս աշխատանքին պիտի մասնակցին արտակարգ իրավիճակներու նախարարութեան 4 հազար աշխատակիցներ: Երիցեան նշած է, որ պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեան արդէն համապատասխան յանձնարարականներ տուած է, սահմանային 21 գիւղերու մէջ ծրագիրները շուտով պիտի սկսին:

Արտակարգ իրավիճակներու նախարարը ընդգծած է, որ ուշադրութիւն պիտի դարձնեն նաեւ քաղաքացիներուն կողմէ անզգոյշութեան, անտեղեակութեան հետեւանքով սահմանը խախտելու դէպքերուն՝ քարտէսագրելով սահմանային տարածքները եւ գիւղացիներուն բացատրելով, որ այս սահմանը կարելի չէ անցնիլ:

«Մենք պէտք է իրենց բացատրենք, դասընթացներ անցկացնենք, որ էս տեղերը կարելի է գնալ, էս տեղերը՝ չի կարելի, քարտէսները կ'ունենանք, իրենց ցոյց կը տանք» յայտնած է Երիցեան՝ աւելցնելով, որ, հակառակ անոր որ խնդիրը բանակի իրաւասութեան սահմաններուն մէջ է, բայց այս ձեւով իրենք պիտի փորձեն օգնել պաշտպանութեան նախարարութեան:

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԱԾ ԵՆ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԻՆԳ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐ

Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակի նախաձեռնութիւններու ծիրին մէջ հինգ դրոշմաթուղթեր դրուած են շրջանառութեան մէջ:

Անոնք պատրաստուած են աջակցութեամբ Հայոց Ցեղասպանութեան Թանգարան-հիմնարկին, որ տրամադրած է բացառիկ լուսանկարներ: Այս լուրը կը յայտնէ Թանգարանի պաշտօնական կայքը:

Դրոշմաթուղթերէն մէկը նուիրուած է դանիացի միսիոնարներ, մեծ մարդասէրներ Քարէն Եփփէին եւ Մարիա Ճաքոպսոնին:

Միւս դրոշմաթուղթերուն վրայ կ'երեւին 2012-ին Պոսթընի մէջ տեղադրուած Հայոց ցեղասպանութեան զոհերուն նուիրուած յուշարձանին, 2003-ին Փարիզի մէջ կանգնեցուած Կոմիտասի արձանին, հայ պատմաբան, Հայկական հարցին եւ Հայոց ցեղասպանութեան նուիրուած աշխատութիւններու հեղինակ Ճոն Կիրակոսեանին եւ 1975-ին Ուրուկուէյի Մոնթէվիտէօ քաղաքին մէջ տեղադրուած Մեծ եղեռնի զոհերուն

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԳԱԼԻՖՈՐՆԻԱ ՃԱՆՉՑԱՒ ԱՐՑԱԽԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

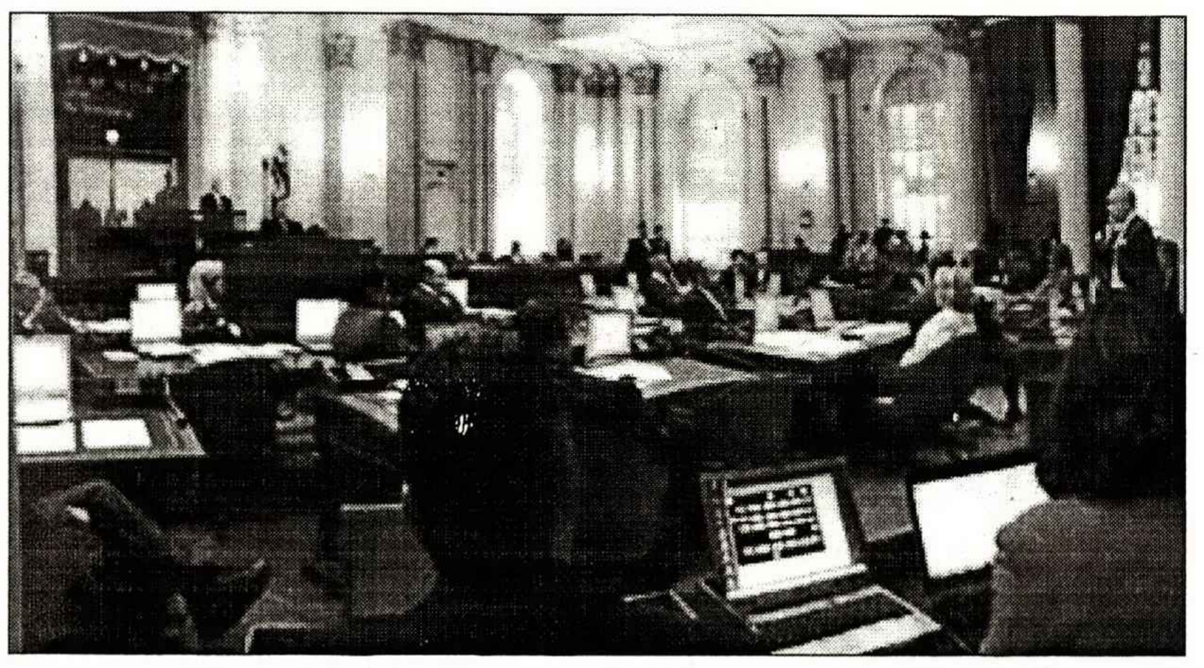

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան ողջունեց Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութիւնը ճանչնալու գծով ամերիկեան Գալիֆորնիա նահանգի ծերակոյտին որոշումը: «Որքան Ատրպէյճանը շարունակէ խոչընդոտել ղարաբաղեան հիմնախնդիրի հանգուցալուծման ուղղուած Հայաստանի եւ համանախագահներու ջանքերը, այնքան նորանոր համանման որոշումներ եւ բանաձեւեր կարելի է ակնկալել, որոնք ճամբայ կը հարթեն դէպի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչում», ըսաւ նախարար Նալպանտեան:

Նախապէս, Գալիֆորնիոյ ծերակոյտը ճանչցած էր Արցախի անկախութիւնը:

Բանաձեւը նաեւ կոչ կ'ուղղէ Միացեալ Նահանգներու իշխանութիւններուն՝ նման որոշում առնելու եւ աջակցելու այդ երկրի անկախ եւ պատմականօրէն հայկական քաղաքացիներու ազգային եւ ժողովրդավարական ձգտումներուն:

Արցախի նախագահի բանբեր Դաւիթ Պապայեան նշեց, որ ամերիկեան որոշումը բոլոր հայերուն համար մեծ նշանակութիւն ունի եւ գալիֆորնիացիներուն նուէրն է արցախցիներուն՝ անկախութեան տօնին առթիւ: Իսկ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդի ատենապետ Սեւակ Խաչատուրեան յայտարարեց, որ ամերիկահայերը մեծապէս հրճուած են նշեալ բանաձեւի հրապարակմամբ: «Մեր նահանգի ներկայացուցիչները ճանչցան եւ ընդունեցին, որ Արցախի ժողովուրդը իրաւունք ունի ինքնորոշման եւ կը յարգէ ժողովրդավարութիւնն ու ազատութիւնը: Այսօր, այս է որ փաստեցին անոնք՝ քուէարկելով ի նպաստ թիւ 32 բանաձեւին», ըսաւ Խաչատուրեան:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՏԵՐՍԻՄԻ ՇՈՐՏԱ ԳԻՒՂԻ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԸ ՀԱՅ ԵՆ

«Ակօս»ի հայերէն յաւելուածի խմբագիրներէն Բագրատ Էստուգեան, Օգոստոսի սկիզբը Տերսիմի Մնձուրի փառատօնի օրերուն այցելած է նաեւ Տերսիմի Շորտա գիւղը, ուր ան յայտնաբերած է, թէ գիւղի բնակչութիւնը ամբողջութեամբ հայերէ կը բաղկանայ:

Ահա թէ ինչ կը գրէ Էստուքեան.

«Սակայն այդ բոլորին մէջ արտակարգօրէն ցայտուն եւ եզակի դարձաւ Մազկերտի հայկական Շորտա գիւղի խրախճանքը, ուր երբ ծանօթացանք գիւղի բնակիչներուն, պարզուեցաւ, թէ ամբողջ գիւղը հայերէ կը բաղկանայ, որոնց մէկ մասը հպարտութեամբ կը յայտնէ այդ պատկանելիութիւնը, իսկ մէկ մասն ալ կը գոհանայ «Հայրս հայ է» կամ «Պապս հայ է» ըսելով:

Գիւղի հրապարակին վրայ երբ ողջ ժողովուրդը շուրջպար էր բռնած, գիւղի կանայք ալ խորոված միսով ու սխտորով պատրաստուած Տերսիմի խոհանոցին յատուկ ճաշեր կը սպասարկէին ներկաներուն: Ահա այդ թոհուբոհի մէջ յանկարծ պարզուեցաւ հսկայ ափիշ մը՝ որուն վրայ պատկերուած էին նախորդ տարուայ Մայիսին, «Կէզի» զբօսայգիի ցոյցերու ժամանակ երկրի տարբեր քաղաքներէն զոհուած երիտասարդներուն դիմանկարները, որոնք եւս ծափողջոյններով դիմաւորուեցան բոլորին կողմէ:

Ինչպէս ամէն ուրախութիւն, ժամերը յառաջացան ու Շորտա գիւղի խրախճանքն ալ հասաւ իր աւարտին: Ետ դարձի պահը հասած էր, երբ նկատեցի մեր բարեկամուհիներէն մին, որ նստած կը շաղակրատէր գիւղի կանանց հետ:

Զգուշացուցի որ կ'երթանք: «Դուք գացէք, ես հոս եմ, հարսիս մօտ կը մնամ» պատասխանեց, բայց զարմանքս նկատելով կողքիս երիտասարդ կինը ցոյց տալով բացատրեց, թէ ան կողակիցն է իր սիրելի մէկ բարեկամին, որ Պելճիքա կը բնակի ու քաղաքական մտավախութիւններով կը խուսափի Թուրքիա գալէ: Քանի որ հարսեր ալ ունինք այս գիւղէն, ուրեմն կասկած չունիմ որ Շորտա կը շարունակէ պահել իր հայկական դիմագիծը:

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԵԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՊՐԻՒՍ ՈՒԻԼՇԱՅՐ (BRUCE WILSHIRE), 1990

Թեթեւակիօրէն եւ վաղնջականօրէն, բայց հիմնաւորապէս, աշխարհը մեզի կը պարուրէ ոչ միայն տարածական առումով այլեւ ժամանակային: Մենք կը ներգրաւուինք, հեղինակութիւն կը ստանանք եւ տարածութիւն կը վաստակինք ժամանակի մը մէջ՝ որ կու գայ որոշ աղբիւրէ մը եւ կ'երթայ որոշ տեղ մը: Այժմ այս փորձառութիւնը վտանգի տակ է թեքնոլոժիացուած ու փրոֆեսիոնալիզացուած մշակոյթի պատճառով, ուր ուշադրութիւնը կեդրոնացած է առարկաներու վրայ՝ որոնք կրնան օգտագործուիլ անմիջականօրէն ըմբռնելի շահարկումներու համար, փոխանակ կեդրոնացած ըլլալու մեզի շարժող շրջապատող աշխարհին վրայ: Ասիկա ամրացուած ու պրկուած ուշադրութիւն մըն է՝ ուր թիւերը դիւրութեամբ կը կորսնցնեն իրենց կապերը թուագրուած երեւոյթներու իրականութեան եւ ներկայութեան հետ եւ կը ծածանին իրենց փակ տուփերուն մէջ: (էջ xxi)

Մասնատուած, չճանչցուած իբրեւ ամբողջական անձեր, բազմաթիւ համալսարանական ուսանողներ օտարացած [alienated] կը զգան իրենց փրոֆեսորներէն: Քարնէկի Հաստատութիւնը կատարած է ուսումնասիրութիւն մը՝ հարցափորձելով 5000 ուսանող: 52%-ը նշած են՝ թէ փրոֆեսորները իրենց հետ «կը վերաբերին գիրքի մը համարներուն նման», 42%-ը չեն հաւատար՝ թէ փրոֆեսորները անձնապէս հետաքրքրուած են իրենց յառաջդիմութեամբ: Ես համոզուած եմ որ այս հարցաքննութիւնը կը թերագնահատէ օտարացումը, քանի որ բազմաթիւ ուսանողներ տեղեակ չըլլալով լաւ կրթական փորձառութեան՝ ստեղծագործական, խրախուսական, խթանիչ եւ հետախուզականութեամբ ճարճատող, ոչինչ ունին որուն հետ կարողանան համեմատել իրենց փորձառութիւնը: Իսկ ուսանողները անկարելի է օտարանան իրենց փրոֆեսորներէն առանց նախ եւ առաջ փրոֆեսորները օտարացնելով ուսանողներէն: (էջ xxiv)

Պէտք է հակիրճ կերպով «թեքնոլոժի»-ի ճշգրիտ սահմանումը տանք, քանի որ փրոֆեսիոնալիզմի գնահատուած գործադրութիւններն ու հմտութիւնները աւելի ու աւելի կը ներգրաւուին թեքնոլոժիով, որուն հետեւանքով գիտութիւնը աւելի ու աւելի կը դառնայ իմացականութեան հենքը: Ենթադրուած է որ աշխարհի հանդէպ ընդհանուր գիտական հայեացքը կազմուած ըլլայ աւելի կամ պակաս ինքնավարութիւն վայելող յատուկ բնագաւառներէ, որոնք ներքաշուած են ծածուկ իրողութիւններու մասնաւոր ոլորտներու մէջ եւ նշանաբան ունին՝ «ոչ ոք կրնայ գիտնալ ամէն բան»: Թեքնոլոժիին ազդեցութիւնը փրոֆեսիոնալիզմի աւանդական գաղափարականներուն վրայ հսկայական է: Առ այժմ, համառօտակի կերպով թուենք հետեւեալ երեք կէտերը. 1.-Մինչդեռ թեքնիքական փորձագիտութիւնը [expertise] հետզհետէ կը նեղնայ եւ փորձագիտութիւնը իբրեւ անհատական հարստութեան եւ ուժի աղբիւր կը դառնայ չեչտուած, փրոֆեսիոնալիզմի հանրային ոլորտը կը հակի քայքայման: 2.-Մինչդեռ փրոֆեսիոնէլները կը կլանուին երբեւէ աւելի մասնագիտացուած խումբերով եւ աւելի ու աւելի շատ խումբեր կ'աջակցին տուեալ արդիւնքի մը իրականացման համար, կը նուազի իւրաքանչիւր մասնագէտի պատասխանատուութեան զգացողութիւնը ընդհանուրին նկատմամբ: 3.-Ընդհանուր առմամբ, բարոյական դատողութիւնները կը ձգտին բացատրուիլ երբեւէ աւելի թեքնիքական իմաստներով, վտանգի ենթարկելով իրենց ընդարձակ մարդկային տարողութեան իմաստը, ինչպէս նաեւ բնածին ձեւով իրենց սեփական մարդկային կեանքի *իրականութիւնը* արտայայտելու հնարաւորութիւնը:

Աւելի ստոյգ կերպով, «թեքնոլոժի» ըսելով ես նկատի ունիմ այն գործիքները որոնք անհրաժեշտ են աշխատանքի համար, աշխատանք՝ որ սերած է հետազօտական յատուկ ասպարէզներու մէջ կատարուած գիտական յայտնագործութիւններէ, աշխատանք՝ որ կ'արտադրէ հարստութիւն եւ ուժ: Օրինակ, բժշկութեան մասնագիտութիւնն այսօր կապուած է բուժումներ ու հարստութիւն արտադրելու թեքնոլոժիին հետ, որովհետեւ փրոֆեսիոնէլ բժիշկը կը տիրէ, օրինակ, պաքթերիայի փորձագիտական գիտելիքին: Նմանապէս, ճարտարագէտի մասնագիտութիւնը կապուած է շոգեշարժիչներու ճարտարարուեստական թեքնոլոժիին հետ, որովհետեւ ճարտարագէտը կը տիրանայ կազերու շարժական օրէնքներու փորձագիտական գիտելիքին՝ որ կը վերաբերի ճնշումի, ծաւալի եւ ջերմաստիճանի հետ: [...]

Անկասկած, թեքնոլոժիի կիրառութիւնը կրնայ յուշել աշխարհի մէջ ներգրաւուելու նախնական զգացողութիւններ: Բայց, ինչպէս կանխատեսանք, խնդիր մը կայ այստեղ: Սովորաբար, իւրաքանչիւր աշխատանքային օրուայ ճիգը բաժնուած է բազմաթիւ առաջադրանքներու եւ թեքնոլոժիներու, որոնցմէ իւրաքանչիւրը կը բովանդակէ իր մասնագէտներու խումբը եւ որոնք յաճախ կը կիրառուին արտադրութեան զանազան ժամանակներու ընթացքին: Վտանգն այն է, որ աշխատաւորները կտրուած են ճիգի պատմական եւ մարդկային մղումէն, եւ չեն զգար պատմութեան կենսական մաս մը, այսինքն՝ այն տրոփուն յարաբերութիւնը, որ կը կազմէ լայն համայնքին հանդէպ գոյութիւն ունեցող անհատական պատասխանատուութեան իմաստը: Սովորաբար գոյութիւն ունի ոչ մէկ *պատմուածք* որ աշխատաւորները կը միահիւսէ ամբողջական աշխարհի փորձառութեան հետ եւ կ'արտայայտէ ու կ'արդարացնէ ճիգը, եւ մինչ յառաջ կու գայ ուժը՝ տեղի կ'ունենայ ոչ մէկ հզօրացում եւ ոչ մէկ իմաստաւորում «ես ինքս իբրեւ ամբողջական աշխարհի կենսական մասը» դրոյթին: (էջ 48-50)

Համալսարանական կրթութեան համար ի՞նչ նշանակութիւն ունի արդեօք փրոֆեսիոնալիզմը, ինչպէս նաեւ փրոֆեսիոնալիզմէն մաս մը հանդիսացող եսականութիւնը [egoism]: Մինչ կը ձգտինք փակուիլ կէտաւորուած պահերու շարքի մը մէջ, համալսարանականները ուսուցանելու միջսերունդային առաջադրութիւնը պէտք է ձգտի ապաշեշտադրուիլ: Փրոֆեսիոնալիզմը կը զօրացնէ ինքնի [self] կարողութիւնը՝ մասնաւոր պահու մը իր ուժերը հաստատելու իբրեւ անհատ արարած, քանի որ կը հայթայթէ ընկերային ու նիւթական շրջանակ մը ուր նուազագոյն ունակութիւնը կրնայ գրեթէ անմիջապէս ճանչցուիլ եւ չօշափելիօրէն հատուցուիլ (թէեւ կրնայ նաեւ չհատուցուիլ): Այսինքն՝ փրոֆեսիոնալիզմը կը զօրացնէ եսը [ego]: Մոռացութեան կը մատնուի աւանդական կրթական դրուածքը, ուր աւագները պատասխանատուութիւն ունէին թէ՛ ցուցադրելու մարդկայնութեան ոլորտին մէջ նախապէս ձեռք բերուած ձեւերը եւ թէ՛ աշխատելու երիտասարդներուն հետ, որով մենք բոլորս միասին իմաստաւորած կ'ըլլայինք մեր կեանքի անխուսափելի փուլերը: Քանի որ փրոֆեսորը իր փրոֆեսիոնէլ դերին մէջ այլեւս ինքզինքը չի նոյնացըներ իր սեփական նախնիներուն հետ, ուրեմն ան պիտի ձգտի ինքզինքը չնոյնացնել երիտասարդի կամ չծնուածի նախնիին հետ: (էջ 90-91)

Փրոֆեսիոնալիզմը խիստ դրուատական գաղափար մըն է, եւ անոր քննադատութիւնը, առաջին հայեացքին, կը թուի ըլլալ նոյնքան յիմար որքան Միացեալ Նահանգներու մէջ դիւանագէտի մը քննադատութիւնը Ճորճ Ուաշինկթընին: Բայց եւ այնպէս, ես մասնաւորապէս քննադատականօրէն կը մօտենամ իր աքատեմիք ձեւին, քանի որ ան կը քօղարկէ էական կրթական պարտաւորութիւնները: Այս պարտաւորութիւններէն մէկն է ընդունիլ՝ թէ հիմնական կրթական շարժիչ ուժը փրոֆեսորին ով *ըլլալ*ն է: Արդեօ՞ք փրոֆեսորին կեանքը օրինակ պէտք է ծառայէ կրթական գործողութեան պահանջած բարոյական յատկանիշներուն: Հարցումը անորոշ է:

Փրոֆեսիոնէլը անձնականէն բաժնելու ↳ 4

ՃԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ

ՁԲՕՍԱՊՏՈՅՏ ԴԷՊԻ «ԷՅՆ ՍՈԽՆԱ»
«DOME MARINA SWISS INN RESORT»
Չորեքշաբթի 3 Սեպտեմբերէն մինչեւ
Կիրակի 7 Սեպտեմբեր 2014
(Հինգ օր, չորս գիշեր)
Երթուդարձ բարեխառնեալ օդօպիւսով,
կեցութիւն, նախաճաշ եւ ընթրիք
Մանրամասնութեանց եւ արձանագրութեանց
համար դիմել հեռաձայնելով՝
Պր. Սիմոն Չամքէրթէնեանի՝ 24838133 - 01222780780

3 ➩ **ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ**

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

այս փորձը ունի առ նուազն երկու չարագուշակ հետեւանքներ. աշխարհիկ ժամանակաշրջանի մը փրոֆեսիոնէլ գործողութիւնը կը միտի ծանրաբեռնուած ըլլալ կատաղի ու նեղմիտ անձնական ինքնութեան չգնահատուած մղումով, եւ ասոր հետ կապուած՝ փրոֆեսիոնէլ գործունէութիւնը կրնայ նոյնիսկ վնասել իր անձնական *յայտարարած* [professed] շահերը, քանի որ ծանրաբեռնուած ըլլալով նեղմիտ մղումով՝ ան կրնայ ձախողիլ համընկնող եւ սահմանակից հետազօտական բնագաւառներու յայտնագործութիւններէն սորվիլ: Ան ինքզինք անձկանօք կերպով կը սահմանէ իբրեւ *ոչ այլը* [*not* the *other*]: (էջ 126)

(Bruce Wilshire, *The Moral Collapse of the University: Professionalism, Purity, Alienation*, State University of New York Press, 1990)

ԷՏՈՒԱՐՏ ՍԱՅԻՏ
(EDWARD SAID), 1993

Այսօր, մտաւորականի մը դէմ կանգնած յատուկ սպառնալիքը՝ ըլլայ Արեւմուտքի կամ ոչ-Արեւմուտքի մէջ, ո՛չ աքատեմին է, ո՛չ արուարձանները եւ ո՛չ ալ լրագրութեան ու հրատարակչատուներուն սոսկալի առեւտրականացումը, այլ այն կեցուածքը զոր պիտի անուանեմ փրոֆեսիոնալիզմ: Փրոֆեսիոնալիզմ ըսելով ես նկատի ունիմ այն մտաւորականները՝ որոնք կը մտածեն գործին մասին իբրեւ ապրուստի աղբիւր: Անոնք կանոնաւոր կերպով կ՚աշխատին, օրինակ, ժամը իննէն մինչեւ ժամը հինգ, իրենց ուշադրութեան մէկ մասը սեւեռելով ժամացոյցին վրայ, միւս մասն ալ կեդրոնացնելով այն հանգամանքին վրայ՝ թէ ինչպէս կրնան դրսեւորել պատշաճ ու փրոֆեսիոնէլ վարք, այսինքն՝ չարծարծել խնդրահարոյց հարցեր, չթափառաշրջիլ ընդունուած յարացոյցերէն [paradigms] կամ սահմաններէն անդին, ինչպէս նաեւ ինքզինքնին դարձնել շուկայացման ենթակայ եւ մանաւանդ ներկայանալի, ուրեմն՝ անհակաճառելի, անքաղաքական եւ «առարկայական»:

(Edward W. Said, *Representations of the Intellectual: The Reith Lectures*, Vintage Books, 1996, էջ 73-74)

ԷՏՈՒԱՐՏ Տ. ՀԵՐՄԱՆ
(EDWARD D. HERMAN), 1999

Լրագրական փրոֆեսիոնալիզմը ծագեցաւ այն տարիներուն երբ լրագրային գործարարութիւնը կը դառնար նուազ մրցակցային եւ աւելի կախեալ ծանուցման վրայ: Փրոֆեսիոնալիզմը աշխատաւորներուն կողմէ կատարուած հակամարտական շարժում մը չէր մամուլի սեփականատէրերուն դէմ: Ընդհակառակը, ան աշխոյժ կերպով քաջալերուած էր այս սեփականատէրերէն շատերուն կողմէ: Անիկա օրինականութեան նշանակ շնորհեց լրագրութեան, յայտնապէս վստահեցնելով ընթերցողներուն թէ լուրերը պիտի չազդուին սեփականատէրերուն, ծանուցանողներուն կամ նոյն ինքը լրագրողներուն հակումներէն: Որոշ պարագաներու փրոֆեսիոնալիզմը ցուցաբերեց ինքնավարութեան աստիճան մը, սակայն ան միաժամանակ ներքնականացուց [interialized] հաղորդամիջոցներու սեփականատէրերուն սիրելի կարգ մը առեւտրական արժէքները, ինչպէս ապաւինումը սակաւածախս պաշտօնական աղբիւրներու վրայ իբրեւ լուրերու *միակ* վստահելի աղբիւր: Ինչպէս Պէն Պակտիքեան նշած է, փրոֆեսիոնալիզմը լրագրողներուն մոռցնել տուաւ այն գիջումները զորս շարունակ կը կատարեն իշխանութեան հետ [Ben Bagdikian, *The Media Monopoly*, Beacon, Boston, 1987, էջ 180]:

(Edward D. Herman, *The Myth of the Liberal Media: An Edward Herman Reader*, Peter Lang Publishing, Inc., New York, 1999, էջ 265)

(Շար. 4)

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 100-ԱՄԵԱԿԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ...

2 ➩

«Ատիկա պէտք է մեզի համար նաեւ քննութիւն ըլլայ, մարդիկ պէտք է իրապէս ականատես ըլլան այն պատմութեան, որ եղած է 100 տարի առաջ: Բազմաթիւ միջազգային կառոյցներ իրական պատկերին ծանօթ չեն, ինչպէս նաեւ Արցախ-Ատրպէյճան տագնապին: Մենք պէտք է ամէն ինչ ընենք, որ աւելի շատ հիւրեր գան Հայաստան, իրականութեան քաջատեղեակ ըլլան: Միջոցներ պիտի չխնայենք, որպէսզի աւելի ճոխ ներկայացնենք իրականութիւնը ամբողջ աշխարհին»,- ըսած է վարչապետը:

«Freedom House»-ը ԿՈՉ Է ԱՐԵԼ ...

2 ➩

րի համար, որը պաշտպանում են:

«Միացեալ Նահանգներն ու Եւրոպական միութիւնը պէտք է դիտարկեն այն պաշտօնեաների նկատմամբ պատժա միջոցների հարցը, որոնք թոյլ են տալիս կամ իրագործում են այդ սարսափելի չարաշահումները»,- յաւելել է «Freedom House» կազմակերպութեան նախագահ Դեւիդ Քրամերը:

ԷՐՏՈՂԱՆ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀ

1 ➩

Նախարար Մոհամէտ Ժաւատ Զարիֆ եւս ներկայ էր Էրտողանի երդման արարողութեան: Նոր նախագահի երդման արարողութիւնը պոյքոթի ենթարկեց Թուրքիոյ ընդդիմադիր Ժողովրդահանրապետական կուսակցութիւնը: Կուսակցութեան բանբերին համաձայն, Ժողովրդահանրապետականի ղեկավարութիւնը չի կրնար վկան դառնալ փտածութեան, կաշառքի եւ սուտի երդմնառութեան: Նշենք, որ Էրտողան Թուրքիոյ վարչապետութիւնը ստանձնած էր երկու առիթներով՝ 2003 թուականէն սկսեալ:

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԿԸ ՑԱՆԿԱՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ԿԱՊՈՅՏ ՄԶԿԻԹԻՆ ՄԷՋ ՆԱՄԱԶ ԸՆԵԼ

2 ➩

Ի դէպ, իր խօսքին մէջ Կիւլպէյը պնդած է թէ իբր «Երեւանը իրենց պատմական հայրենիքն է, ուրտեղէն իրենց նախնիները բռնի տեղահանուած են»: Անոնք կը ցանկան նախաձեռնութիւնը գործադրել սոյն թուականի Սեպտեմբերի 5-ին:

Նշենք, որ Իգտիրի մէջ գործող «ASIMDER» կազմակերպութիւնը յայտնի է իր հակահայկական գործունէութեամբ:

Ըստ տարբեր աղբիւրներու կազմակերպութեան ֆինանսաւորումը կը ստացուի Ատրպէյճանէն:

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԻՒՆ - Գահիրէ

ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳԸՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ԿՐԹԱԿԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ 2014-2015 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Սաթենիկ Ճ. Չագըր Հիմնադրամը 2014 - 2015 տարեշրջանին եւս կրթաթոշակ պիտի յատկացնէ արժանաւոր ուսանողներու, որոնք կրնան անձամբ ներկայանալ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Հելիոպոլսոյ գրասենեակը, լեցնելու համար յատուկ հարցաթերթիկը, իրենց հետ ունենալով 2 լուսանկար, ծննդեան վկայականի պատճէն, դիմումնագիր մը և վերջին երկու տարիներու իրենց վիճակացոյցները:

Աղեքսանդրիոյ թեկնածուները՝ պարտին իրենց դիմումնագրերը ներկայացնել Աղեքսանդրիոյ Հ.Բ.Ը.Մ.ի գրասենեակը:

Սաթենիկ Ճ. Չագըր Հիմնադրամէն արդէն իսկ կրթաթոշակ ստացողները պարտին ղրկել նախորդ տարեշրջանին ա. և բ. կիսամեայի կամ տարեվերջի քննութեանց արդիւնքները, եւ անմիջապէս որ զանոնք ստանան իրենց յաճախած կրթական հաստատութիւններէն:

Բոլոր տեսակի դիմումնագրերը (նոր և վերանորոգելի) ընդունելու վերջին պայմանաժամն է՝ 30 Սեպտեմբեր 2014:

Ծ.Ն. Յաւելեալ մանրամասնութիւններու համար հեռաձայնել 22916444- 24151127-24152478:

ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳԸՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐ

Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Սաթենիկ Չագըր Հիմնադրամը, 2013-2014 տարեշրջանին համար, դրամական մրցանակներ պիտի տրամադրէ եգիպտահայ համայնքին պատկանող բոլոր այն ուսանողներուն, որոնք փայլուն արդիւնքներ կը բերեն որեւէ կրթական հանգրուանի աւարտական քննութիւններուն:

Այսպէս, մրցանակներ պիտի տրամադրուին նախակրթարանի, պատրաստականի, երկրորդականի և համալսարանական կրթութեան աւարտական կարգերու՝ պետական կամ համազօր քննութիւններու ներկայացող բոլոր այն աշակերտներուն որոնք 90% կամ աւելի արդիւնք բերած են:

Դրամական մրցանակները իւրաքանչիւր կրթական հանգրուանի համար են և պիտի տրամադրուին հետեւեալ ձեւով.

Նախակրթարանի աւարտական դասարան	Ե.Ո. 100.-
Պատրաստականի աւարտական դասարան	Ե.Ո. 200.-
Երկրորդականի աւարտական դասարան	Ե.Ո. 500.-
Համալսարանի աւարտական տարի	
ա- Շատ լաւ արդիւնք	Ե.Ո. 800.-
բ- Գերազանց արդիւնք	Ե.Ո.1000.-

Գահիրէի դիմորդները իրենց ձեռք բերած կրթական արդիւնքը հաստատող փաստաթուղթը և անկէ պատճէն մը, պարտին ներկայացնել Հ.Բ.Ը.Մ.ի Գահիրէի գրասենեակը:

Աղեքսանդրիոյ դիմորդները պարտին նոյները ներկայացնել Աղեքսանդրիոյ Հ.Բ.Ը.Մ.ի վարչութեան:

Բոլոր դիմումները ընդունելու վերջին պայմանաժամն է 21 Հոկտեմբեր 2014:

Մրցանակներու յանձնումը թէ՛ Գահիրէի և թէ՛ Աղեքսանդրիոյ մէջ պիտի կայանայ հանդիսաւոր իրադրութեամբ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը ծանուցանենք եգիպտահայ յարգոյ մեր հասարակութեան, որ Առաջնորդարանին մօտ տրամադրելի են արեւմտահայերէն «Նոր Կտակարան»-ներ:

Փափաքողները, ունենալու համար, կրնան դիմել Ազգային Առաջնորդարան:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ
ԹԵՐՁԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՅԱՐԱՎԱՃԱՌ
ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո. 2072:00
21 կիրատ՝ կրամը	259.00
18 կիրատ՝ կրամը	222 00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202)24530327, Fax: (202)24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1731 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧٣١ الخميس ٢ أكتوبر ٢٠١٤

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երէկ հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւններուն կողմէ Տէր Զօրի Սրբոց Նահատակաց եկեղեցւոյ ականահարումին առիթով հրապարակուեցաւ դատապարտագիր-հաղորդագրութիւն մը, որ յղուեցաւ լիբանանեան լրատուամիջոցներուն:

Ստորեւ՝ հաղորդագրութիւնը:

Մինչ հայ ժողովուրդը կը պատրաստուի ոգեկոչելու Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակը եւ այնպիսի ժամանակաշրջանի մը մէջ, երբ Հայաստանի մէջ տեղի կ'ունենար Հայաստան - Սփիւռք 5-րդ համահայկական համաժողովը, որուն ընթացքին հայութիւնը անգամ մը եւս միջազգային ընտանիքէն արդարութիւն պահանջեց, ոճրային ձեռքը երկարեցաւ՝ Տէր Զօրի մէջ ականահարելով Սրբոց Նահատակաց եկեղեցին եւ անոր կից գտնուող թանգարանը, ուր կը հանգչէին Հայոց Ցեղասպանութեան բազմաթիւ նահատակներու աճիւնները:

Հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւնները խստօրէն կը դատապարտեն այս ականահարումը՝ մեկնելով հայութեան համար Սրբոց Նահատակաց եկեղեցւոյ ներկայացուցած բարոյական եւ խորհրդանշական արժէքէն, եւ կոչ կ'ուղղեն միջազգային ընտանիքին ամէնէն արագ միջոցին չարժելու՝ դատապարտելու համար ոճրային այս արարքը:

Հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւնները նաեւ կոչ կ'ուղղեն Թրքական պետութեան սանձելու ոճրագործները՝ մեկնելով անոնց հետ իր ունեցած կապերէն, անկախ այսպիսի արարքներու մէջ իր ունեցած ուղղակի թէ անուղղակի պատասխանատուութենէն:

Ս.Դ.Հ.Կ. Լիբանանի Շրջանի Վարիչ Մարմին
Հ.Յ.Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէ
Ռ.Ա.Կ. Լիբանանի Շրջանային Վարչութիւն

Ս. Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ — S.D. HUNCHAKIAN PARTY

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սոյն թուականի Սեպտեմբերի 21-ին՝ Հայաստանի Անկախութեան տօնակատարութեան օրը, Մերձաւոր Արեւելքում վխտացող ահաբեկչական կազմակերպութիւններից ամենավայրագ՝ ՏԱՀԷՇ խմբաւորումը, պայթեցրել է Սիրիայի Տեյր Էլ Զոր քաղաքի Ռաշտիէ թաղամասում գտնուող Սրբոց Նահատակաց հայկական եկեղեցին:

Մշակութային անկրկնելի յուշարձանների միտումնաւոր ոչնչացումը առաջին հերթին վկայում է, մարդկութիւնը դէպի վայրի միջնադար տանող, ահաբեկչական խմբաւորումների եւ նրանց տարատեսակ հովանաւորողների բարոյական սնանկութեան ու վայրագ էութեան մասին:

Այս բռնարարքի պատասխանատուութեան իր մեծ բաժինն ունի նաեւ Թուրքիոյ հանրապետութիւնը, ում հովանու ներքոյ այս տխրահռչակ կազմակերպութիւնը կարողացաւ հսկայական տարածքներ գաւթել Սիրիայի եւ Իրաքի հիւսիսային մասերում եւ անմարդկային արարքներով ահ ու սարսափ է տարածել անմեղ բնակչութեան մէջ:

Հայոց Ցեղասպանութեան անմեղ նահատակների սուրբ յիշատակին նուիրուած Սրբոց Նահատակաց եկեղեցու պայթեցումը ուղիղ մարտահրաւէր է ոչ միայն հայ ժողովրդի նուիրական զգացմունքների ու արդար պահանջատիրութեան դէմ, այլ ահազանգ է քաղաքակիրթ ողջ մարդկութեան համար:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը, հաւատարիմ մնալով իր որդեգրած բարոյական, առաջադիմական եւ պետութիւնների ու միջազգային կազմակերպութիւնների ժողովրդավարական համագործակցութեան հիմնարար սկզբունքներին՝ խստօրէն դատապարտում է բարբարոսական այս արարքը, որ Ցեղասպանութեան հարիւրամեայ տա-

2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ԿԱՅԱՑԱՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՍՓԻՒՌՔ 5-ՐԴ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Հայաստան-Սփիւռք Համաժողովի բացման նիստի բեմը

Երեւանի Օփերայի սրահին մէջ Ուրբաթ, 19 Սեպտեմբերին, պաշտօնապէս սկսաւ Հայաստան-Սփիւռք 5-րդ Համաժողովը: Բացման հանդիսութեան ներկայ գտնուեցան Հայաստանի քաղաքական եւ կրօնական ղեկավարութիւնը, ինչպէս նաեւ Սփիւռքի կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչները: Ընդհանուր առմամբ, համաժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին սփիւռքեան 300 կազմակերպութիւններու շուրջ 1050 ներկայացուցիչներ, որոնք Հայաստան ժամանած են աւելի քան 60 երկիրներէ:

Բացման հանդիսութեան ընթացքին առաջին խօսքը արտասանեց Հայաստանի վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան: Անոր խօսքով, Հայաստան իւրաքանչիւր հայու համար պէտք է դառնայ արժանավայել կեանքով ապրելու հնարաւորութիւններու երկիր: «Հայաստանի կառավարութիւնը յստակ քայլերու կը ձեռնարկէ մեր երկրին մէջ ընկերատնտեսական վերելքի ապահովման ուղղութեամբ», ըսաւ վարչապետը: Ան երախտագիտութիւն յայտնեց բոլոր հայերուն, որոնք իրենց նուիրումով զգալիօրէն նպաստած են Հայաստանի եւ Արցախի տնտեսական վերելքին: «Ցաւալի է, որ ներկայի Թուրքիան, որպէս Օսմանեան Կայսրութեան իրաւաժառանգորդ, ոչ միայն չէ հաշտուած իր մութ անցեալին հետ, այլ կը շարունակէ ժխտողականութիւնը», ըսաւ Աբրահամեան: Խօսելով արցախեան համակարտութեան մասին, Աբրահամեան դիտել տուաւ, որ Ատրպէյճան կը վարէ ռազմատենչ քաղաքականութիւն, իսկ Թուրքիան կը դրսեւորէ կողմնակալ կեցուածք: «Հայաստան հարկադրուած է իր արտաքին քաղաքականութեան մէջ ճկուն ըլլալու», ըսաւ վարչապետը:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Բակօ Սահակեան իր խօսքին մէջ նշեց, որ համաժողովը դարձած է աւանդական եւ իր առանձնայատուկ տեղը կը գրաւէ Հայրենիք-Սփիւռք յարաբերութիւններուն մէջ: Ան եռամիասնութիւնը համարեց հայոց անկախ պետականութեան հիմնասիւներէն եւ հայ ժողովուրդի ազգային ինքնութեան պահպանման, Հայրենիքի հետ կապերու ամրապնդման առանցքային բաղադրամասերէն մէկը: Սահակեան անդրադարձաւ Արցախի ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան առաջնահերթութիւններուն: Ան պատրաստակամութիւն յայտնեց համակարգուած աշխատանք տանիլ բոլոր ոլորտներուն մէջ:

Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. Կաթողիկոս իր խօսքին մէջ շեշտեց միասնականութեան կարեւորութիւնը եւ պահանջեց Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման ու հետապնդման հարցով ամբողջական ջանքերու ներդրում:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոս յայտարարեց, որ կաթողիկոսութիւնը մօտ թուականին Թուրքիոյ դէմ դատ պիտի բանայ՝ պահանջելով Սիսի կաթողիկոսութիւնը: «Զենք կրնար անտարբեր մնալ մեր ազգին բռնաբարուած իրաւունքներուն նկատմամբ: Հետեւաբար, կոչուած ենք հարիւրամեակը բարձրագոյն աստիճանի պատասխանատուութեամբ նշելու եւ գայն արժեւորելու այնպիսի իրագործումներով, որոնք

3

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՑ ՏԷՐ ԶՕՐԻ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ԱԿԱՆԱՀԱՐՈՒՄԸ

«ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ» ԱՀԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԱԿԱՆԱՀԱՐԱԾ ՏԷՐ-ԶՕՐԻ ՍՐԲՈՑ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան հանդէս եկաւ յայտարարութեամբ՝ կապուած Տէր Զօրի Սրբոց Նահատակաց հայկական եկեղեցւոյ պայթեցման հետ, որ կատարուած էր Կիրակի օր, շրջանին մէջ գործող ծայրայեղական «Իսլամական Պետութեան» ահաբեկիչներուն կողմէ:

«Խստօրէն դատապարտում ենք Հայոց Ցեղասպանութեան զոհ երի յիշատակին նուիրուած, Մեծ Եղեռնի բազմաթիւ նահատակների մասունքներն ամփոփող Տէր Զօրի Սրբոց Նահատակաց հայկական

4

«ՋԱՀԱԿԻՐ»-Ի ԽՄԲԱԳԻՐԸ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«Ջահակիր»-ի խմբագիր Մարտիրոս Պալաեան մէկ շաբաթուայ այցելութիւն մը կատարեց Երեւան: Ան հայրենիք կ'այցելէր երկու հանգամանքով:

Առաջինը՝ մասնակցելու ՍԴՀԿ Շրջաններու Վարիչ Մարմիններու ատենապետներուն ու Հնչակեան Մամլոյ ներկայացուցիչներու ժողովին, որ տեղի ունեցաւ Սեպտեմբեր 17-18-ին, Երեւանի Անի Փլազա պանդոկին մէջ:

Երկրորդը՝ իբրեւ խմբագիր, մասնակցելու Հայաստանի Սփիւռքի Նախարարութեան կազմակերպած Հայաստան-Սփիւռք Հինգերորդ Համաժողովին, որ տեղի ունեցաւ Սեպտեմբեր 18-21-ին: Համաժողովի ընթացքին տեղի ունեցան նիստեր՝ նուիրուած հայոց ցեղասպանութեան, սուրիահայ գաղութին եւ Հայաստան-Սփիւռք

4

ԶԱՀԱԿԻՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ս.Դ.Հ.Կ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԸՆԿ. ՅԱԿՈԲ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՍՓԻՒՌՔ 5-ՐԴ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ

Մեծարգոյ նախագահ Արցախի Հանրապետութեան,
Յարգարժան վարչապետ Հայաստանի Հանրապետութեան,
Յարգելի պետական այրեր եւ տիկնայք, քաղաքական եւ յարանուանական համայնքներու պատկառելի ներկայացուցիչներ,

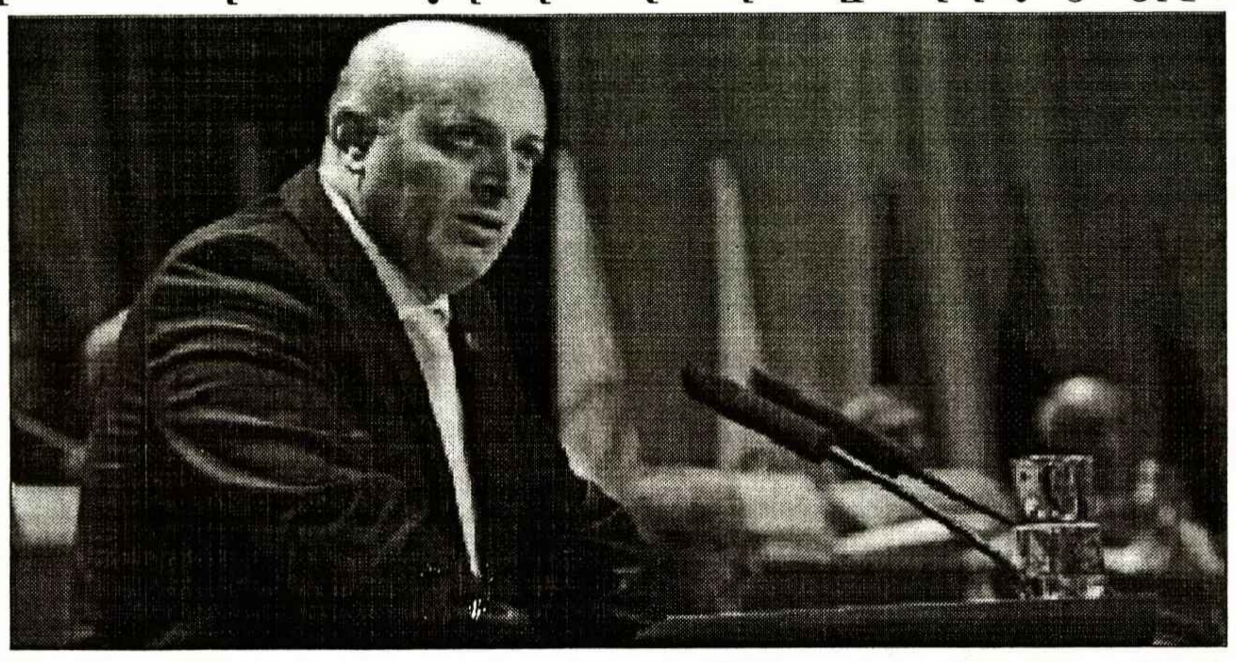

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան անունով կ'ողջունեմ Հայաստան-Սփիւռք 5-րդ Համաժողովի բոլոր մասնակիցները եւ լիայոյս եմ, որ այս կարեւոր մէկտեղումը կ'ըլլայ նպատակային եւ արդիւնաւէտ:

Իսկապէս համաշխարհային ծանր տագնապներու մթնոլորտի մէջ է որ կը գումարուի այս համաժողովը: «Արաբական Գարուն»ով սկիզբ առած աշխարհաքաղաքական խորքային փոփոխութիւններու ալիքը արդէն հասած է Եւրոպա եւ կարծէք պատմութեան անիւը յամառօրէն կը փորձէ ետ շրջիլ դէպի սառը պատերազմի ուղղութեամբ՝ վերակենդանացնելով Արեւելք Արեւմուտք հակամարտութիւնը: Այս բոլոր երեւոյթները նոր մարտահրաւէրներու եւ ինչու չէ նաեւ վտանգներու առաջ կը դնեն մեզ Հայաստանէն մինչեւ Սփիւռք, յատկապէս միջին Արեւելքի հայ գաղութներու լինելութեան տեսակէտով:

Այդ առումով, Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք կապերու առաւել ամրապնդումն ու սերտ համագործակցութիւնը կը դառնան ա՛լ աւելի կենսական եւ այժմէական:

Ի հարկէ, չենք կրնար ակնկալել որ մէկ համաժողովով կարելի պիտի ըլլայ լուծում տալ մեր դիմագրաւած բոլոր հարցերուն, բայց կը յուսանք որ այս համաժողովէն դուրս կու գանք գործնական ծրագրով մը, որ կ'ունենայ շարունակական ընթացք եւ կու տայ շօշափելի արդիւնքներ: Կը կարեւորենք այս հանգամանքը, նախ նկատի ունենալով հարցերու հրատապութիւնը, մանաւանդ օրակարգի 4-րդ հարցի առումով, եւ ելլելով նախորդ չորս համաժողովներու փորձառութենէն, ուր առնուած որոշումներն ու ծրագիրները մեծ մասամբ մնացին թուղթի վրայ եւ անկատար:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան անունով կ'ուզենք ընդգծել հետեւեալ կէտերը, որոնք կ'առընչուին օրակարգի բոլոր հարցերուն.-

Ա.- Ստեղծել Հայաստան-Սփիւռք յարաբերութիւնները կարգաւորող եւ համազգային կարեւորագոյն հարցերու վերաբերեալ ռազմավարութիւն մշակող մշտական մարմին մը: Օրինակ, այդ մարմնի պարտականութիւնը պէտք է ըլլայ մշակել Հհայ Դատի հետապնդման ընդհանուր ռազմավարութիւն, ուր պէտք է Հայաստանի եւ Սփիւռքի դերերու յստակ բաժանում կատարուի եւ անպայման հաշուի առնուին Հայաստանի պետական շահերը եւ Սփիւռքի ակնկալութիւնները:

Բ.- Ցեղասպանութեան 100-ամեակի նշման զուգահեռ՝ պատրաստել հատուցման իրական եւ ամբողջական թղթածրար, եւ այդ առումով ազդեցիկ երկիրներու հետ համապատասխան աշխատանք տանիլ:

Գ.- Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ ապաստանած սուրիահայերու հիմնախնդրի քննարկման ընթացքին անդրադառնալ եւ մշակել տարբերակային ծրագիր (contingency plan), սուրիաբնակ, մանաւանդ հայահոծ շրջաններու մէջ՝ այսինքն Հալէպ եւ Դամասկոս, մեր հայրենակիցներուն ի պահանջել հարկին ապահով դուրս բերման եւ Մայր Հայրենիք վերաբնակեցման վերաբերեալ:

Դ.- Արցախի անկախ Հանրապետութեան միջազգային ճանաչման գործընթացը վերածել առաջնահերթութեան:

Բարի երթ Հայաստան- Սփիւռք 5-րդ Համաժողովին:

1 ➩

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

րելիցի նախաշեմին իրականացնում են ոճրագործ խմբաւորումները:

ՍԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութիւնը կոչ է անում համաշխարհային առաջադէմ հանրութեանը, օտարերկրեայ դիւանագիտական առաքելութիւններին, համաշխարհային ահաբեկչութեան դէմ պայքարող առաջադէմ ուժերին եւ հայկական աշխարհասփիւռ բոլոր կազմակերպութիւններին՝ բարձրացնել բողոքի, ընդվզումի եւ դատապարտման իրենց ձայնը նման ծայրայեղ ու բարբարոս գործողութիւնների դէմ:

Երեւան 24/9/2014 **ՍԴՀԿ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

ԸՆԿ. ՎԱԶԳԷՆ ԳԱԼԹԱԳՃԵԱՆ ԿԸ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԻ ՄԽԻԹԱՐ ԳՕՇԻ ՄԵՏԱԼՈՎ

Հայաստանի անկախութեան տօնին առիթով, ինչպէս նաեւ իր ծաւալած հայանպաստ ակնառու գործունէութեան, Հայրենիք-Սփիւռք կապերու ամրապնդման ներդրած նշանակելի աւանդին համար, Ս.Դ.Հ.Կ. Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եւ Լուիզիանայի Հայ-Ամերիկեան Խորհուրդի ատենապետ՝ Ընկ. Վազգէն Գալթագճեան կը պարգեւատրուի Մխիթար Գօշի մետալով:

Յիշեցնենք, որ Լուիզիանայի Հայ-Ամերիկեան Խորհուրդի յարատեւ եւ տքնաջան աշխատանքին շնորհիւ, ԱՄՆ-ի Լուզիանա նահանգի Ծերակոյտը 2013-ի Մայիսին ճանչցաւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութիւնը, իսկ 2014-ի Մայիսին կայացուցած բանաձեւով դատապարտեց Ատրպէյճանը՝ հայերու հանդէպ գործադրած ոճիրներուն եւ պատմութիւնը խեղաթիւրելուն համար:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԷՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵԿՈՂ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԸ ՆՈՒԱԶԱԾ ԵՆ

Հայաստանի Կեդրոնական Դրամատան նախկին նախագահ՝ Բագրատ Ասատրեան «Ազատութիւն» ռատիոկայանի հետ հարցազրոյցի ընթացքին յայտնած է որ Ռուսաստանը այսօր կը մեկուսանայ աշխարհէն, որու հետեւանքով կը վատթարանայ այդ երկրի տնտեսական իրավիճակը՝ բացասական ազդեցութիւն ձգելով նաեւ Հայաստանեան տնտեսութեան վրայ:

Ըստ Հայաստանի կեդրոնական Դրամատան հրապարակած տուեալներուն, Ռուսաստանէն Հայաստան անհատներու կողմէ կատարուած դրամական փոխանցումները նախորդ մի քանի ամիսներուն նուազած են: Մայիս-Յունիս-Յուլիս ամիսներուն Ռուսաստանէն մօտ 4 տոկոսով աւելի քիչ գումար փոխանցուած է Հայաստան, քան նախորդ տարուայ նոյն ժամանակամիջոցին: Փոխանցուած է 455 հազար 82 միլիոն տոլար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ս.Դ.Հ.Կ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՓՈԽ-ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԸՆԿ. ՍԵՊՈՒՀ ԳԱԼՓԱՔԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ՝ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային Ժողովի մեծարգոյ նախագահ, Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային Ժողովի յարգելի պատգամաւորներ, Հայաստան-Սփիւռք համաժողովի մասնակիցներ եւ հիւրեր:

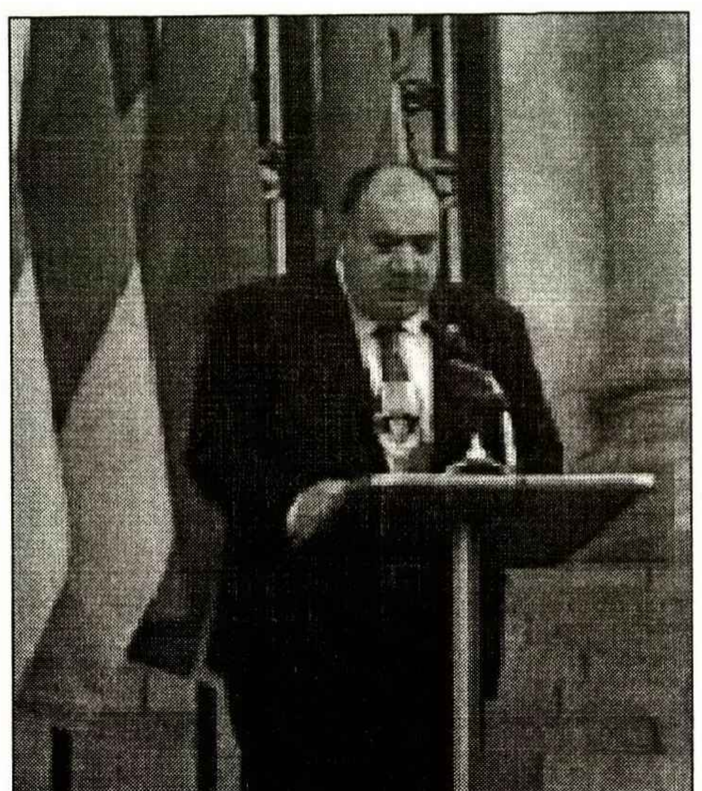

Անշուշտ, մեծ պատիւ է այսպիսի բարձր ամպիոնէ, Սփիւռքի տարբեր երկիրներու հայազգի պատմագամաւորներու հաւաքական մեր ողջոյնի խօսքը յղել համաժողովի մասնակիցներուն, եւ հիւրերուն մաղթել բեղմնաւոր աշխատանք ու առաւել սերտ համագործակցութեան ու միասնական մարտավարութեան որդեգրում:

Գաղտնիք չէ, որ Ցեղասպանութեան հարիւրամեայ տարելիցին մօտեցնող ամէն մէկ օրուան հետ քաղաքակիրթ աշխարհը աւելի ու աւելի պիտի սեւեռուի Հայաստան Աշխարհի եւ Սփիւռքի մէջ տեղի ունեցող քաղաքական ու մշակութային ձեռնարկներու, քաղաքական ու գիտական ծանրակշիռ գիտաժողովներու վրայ եւ այս պարագային սերտ համագործակցութեամբ ու միասնական մարտավարութեամբ հանդէս գալը՝ պարզապէս հրամայական կը դառնայ:

Այսօրինակ համագործակցութեան մը արդիւնաւէտութիւնը ապացուցելու համար հեռուն երթալու պէտք չունինք: Կը բաւէ միայն եթէ յիշենք, թէ հայկական բանակը զուսպ արժանապատուութեամբ ինչպիսի հակահարուած տուաւ թուրք-ազերիական՝ առաջին ակնարկով յախուռն, սակայն իրականութեան մէջ մանրակրկիտ ծրագրուած սադրանք-ոտնձգութիւններուն: Մենք հոս Հայ Զինուորին արժանապատիւ կեցուածքը չենշտեցինք, քանի որ համոզուած ենք, որ համարժէք ուժային պատասխաններուն զուգահեռ՝ նաեւ այդ կեցուա՛ծքն էր որ խթանեց համաշխարհային ծանրակշիռ քաղաքական կեդրոններն ու լրատուամիջոցները, որպէսզի անոնք բաւական կոշտ ու ճշմարիտ գնահատականներու արժանացնեն ստոր սադրանքներու կազմակերպիչներն ու անոնց մեծ ու փոքր արբանեակները:

Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային Ժողովի պատգամաւորական տարբեր խումբերու, նախարարներու եւ բարձրաստիճան պաշտօնեաներու պարբերական այցելութիւնները սահմանային յենակէտեր ու սահմանամերձ գիւղեր՝ յիշեալ արժանապատիւ կեցուածքին տրամաբանական շարունակութիւնը կը հանդիսանան:

Վստահ ենք, նկատելի յաջողութիւնները երկար սպասել չեն տար, եթէ այդ դրական փորձը տարածուի նաեւ մեր կենսագործունէութեան մի՛ւս ոլորտներուն վրայ՝ արտաքին քաղաքականութենէն մինչեւ գիտա-կրթական հսկայ ներուժի ճշմարիտ ուղղորդում եւ կարգ մը ներքին քաղաքական խնդիրներէն մինչեւ մշակութային տարատեսակ ձեռնարկներու ծրագրաւորում եւ արտագաղթի խնդիրներէն մինչեւ աշխատատեղերու ստեղծում:

Յարգելի գործընկերներ, անշուշտ ողջոյնի խօսքը այսպիսի հարցադրումներ հնչեցնելու յարմարագոյն ամպիոնը չէ, սակայն խօսքը ամբողջութեամբ անկեղծ պիտի չըլլար, եթէ գոնէ հպանցիկ չբաժնէինք նաեւ մեր մտահոգութիւննե՛րը: Վստահ ենք, որ համաժողովի ընթացքին կը ստանանք նաեւ այդ հարցերուն պատասխանները:

Բազմաշերտ ու բազմաճիւղ է Հայոց Սփիւռքը, սակայն մէկ բանի մէջ սկզբունքային իսկապէ՛ս շահեկան նմանութիւն մը կայ: Մենք բոլորս՝ տարբեր երկիրներու Ազգային Ժողովներու պատգամաւորներ, նախարարներ եւ ընդհանրապէս պետական կառավարման մէջ ներգրաւուած պաշտօնեաներս՝ մեր բնակած երկիրներուն ներկայացուցիչները ըլլալէ բացի, նաեւ այդ երկիրներուն մէջ մեր ժողովուրդին ներկայացուցիչներն ենք եւ ակնկալուած սերտ համագործակցութիւնը՝ մեր իղձերու իրականացման, մեր հպարտ Հայրենիքի բարգաւաճման լաւագոյն գրաւականն ու երաշխիքը կրնան դառնալ:

Վստահ ենք, որ այսպիսի համագործակցութիւնը բոլորս պիտի հասցնէ շատ աւելիին, քան այսօր Սփիւռք-Հայաստան երկկողմ համագործակցութիւնն է: Այս ձեւով մենք վստահաբար կը հասնինք մէկ միասնական ու ամբողջական այն հանգրուանին, ուր առանց բացառութեան բոլորս հաւասարապէս կը մասնակցինք մեր ժողովուրդին համար կարեւորագոյն հարցերու քննարկման եւ մարտավարական նոր ➩ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՒ ԸՆԿ. ԵՂԻԿ ՃԵՐԷՃԵԱՆԻ «ՅԱՒԵՐԺԻ ՃԱՄԲՈՒ ԿԵՐՏԻՉՆԵՐԷՆ» ԳՐՔԻ ՇՆՈՐՀԱԴԷՍԸ

Հանդիսութեան ընթացքին՝ Տիկ. Հրանոյշ Յակոբեան, Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան եւ գրքի հեղինակ Ընկ. Եղիկ Ճէրէճեան

Սեպտեմբեր 17-ին ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան եւ ՀՀ ԳԱԱ պատմութեան ինստիտուտի նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցաւ լիբանանահայ հասարակական-քաղաքական գործիչ, պատմաբան Եղիկ Ճէրէճեանի՝ Պէյրութի մէջ լոյս տեսած «Յաւերժի ճամբու կերտիչներէն» գրքի շնորհանդէսը, որ հեղինակի 6-րդ գիրքն է:

Հանդիսութեան ներկայ էր ՍԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան Ատենապետ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան, գրքի հեղինակ, Կեդրոնական Վարչութեան անդամ Ընկ. Եղիկ Ճէրէճեան եւ Հայաստան-Սփիւռք համաժողովին մասնակցելու նպատակով տարբեր երկիրներէն Երեւան ժամանած Հնչակեան ներկայացուցիչներ:

Միջոցառման սկիզբը ողջոյնի խօսքով հանդէս եկաւ ՀՀ սփիւռքի նախարար Հրանոյշ Յակոբեան:

Ան նշեց, որ այս գրքի շնորհանդէսը իւրօրինակ խորհուրդ ունի, քանի որ Եղիկ Ճէրէճեանը տուն բերած է ազգային ազատագրական շարժման մեր հերոսները:

«Մեր հերոսների մասին մենք քիչ տեղեկութիւններ ունենք: Պարոն Ճէրէճեանը մաքրել է դարի փոշին եւ այնտեղից բարձրացրել մեր ազնուագոյն տղաներին: Մարդիկ, որոնք իրենց կեանքը 19-րդ դարի վերջին եւ 20-րդ դարի սկզբին նուիրեցին հայկական ազատագրական շարժմանը, ապրեցին մի ժամանակահատուած, որը ամենաողբերգականն էր հայ ժողովրդի 4

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ԿԱՅԱՑԱՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՍՓԻՒՌՔ 5-ՐԴ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

1

մնայուն հետք կը թողուն ու նոր հունաւորում կու տան Հայ Դատի հետապնդման աշխատանքներուն: Ժամանակը հասած է, որ Հայ Դատի աշխատանքները ճանաչումէն անդին փոխադրենք իրական դաշտ», ըսաւ Արամ Ա. կաթողիկոս:

Հանդիսութեան ընթացքին խօսքեր արտասանեցին նաեւ Հայ Կաթողիկէ եւ Աւետարանական Եկեղեցիներու ներկայացուցիչները, հայ ազգային երեք կուսակցութիւններու եւ ՀԲԸՄ-ի ղեկավարները, ինչպէս նաեւ հայկական այլ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչները: Խօսք առաւ նաեւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան: (Ընկ. Յ. Տիգրանեանի ելոյթը կու տանք առանձին, էջ 2):

Աշխատանքային նիստեր

Բացման պաշտօնական հանդիսութենէն ետք, բոլոր մասնակիցները ուղղուեցան «Էլիթ Փլազա» կեդրոն, ուր տեղի ունեցան համաժողովի նիստերը: Առաջին նիստի մասնակիցները քննարկեցին Հայոց Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման, դատապարտման եւ հետեւանքներու վերացման հոլովոյթը, երկրորդ նիստին ընթացքին քննարկուեցան սուրիահայ համայնքի հիմնախնդիրները, Հայաստան-Սփիւռք գործակցութեան ներկայ հիմնախնդիրները եւ հեռանկարները արծարծուեցան երրորդ նիստին ընթացքին, իսկ 4-րդ նիստը նուիրուած էր լրագրողներու համահայկական 7-րդ համաժողովին:

Բոլոր նիստերուն ընթացքին քննարկուեցան նիւթերուն յատուկ թղթածրարներ: Նիստերը շարունակուեցան նաեւ յաջորդ օրը, ապա տեղի ունենցաւ փակման հանդիսութիւն՝ Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանի ուղերձով եւ վերջնական որոշումներու յայտարարութեամբ:

Տեսակցութիւն՝ Սահակեանի հետ

Համաժողովի մասնակիցներ նաեւ տեսակցեցան Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագահ Գալուստ Սահակեանի հետ, ներկայութեամբ հայաստանցի երեսփոխաններու: Սահակեան ողջունեց մասնակիցները եւ նշեց, որ համայն հայութիւնը միաւորուած է մէկ գաղափարի շուրջ՝ դատապարտել հայութեան դէմ կատարուած ոճրագործութիւնները եւ հասնիլ Ցեղասպանութեան ճանաչումին: Ան յոյս յայտնեց, որ հարիւրամեակի ոգեկոչման հանդիսութիւններուն կը մասնակցին նաեւ օտարազգիներ:

Սահակեանի հետ տեսակցութենէն ետք, Ազգային Ժողովի շրջափակին մէջ իր ողջոյնի խօսքը փոխանցեց ՍԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան փոխ-ատենապետ, Լիբանանի պետական երեսփոխան Ընկ. Սեպուհ Գալփաքեան (ելոյթը կու տանք առանձին, էջ 2):

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԵԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՌՈՊԸՐԹ ՄԱՔՉԵՍՆԻ (ROBERT McCHESNEY), 1999

Տէրրիք Ճենսըն (*հարցում*) – Արդարեւ, Ի. դարու սկիզբները, պատմաբան եւ գրող Հենրի Ատամս ըսած է. «Մամուլը դրամականացուած համակարգի վարձու գործակալն է, որ ստեղծուած է բացառապէս սուտեր հաղորդելու համար եւ նպատակ ունի պաշտպանել մասնաւոր շահեր:»

Ռոպըրթ ՄաքՉեսնի (*պատասխան*) – Ճիշդ: Այդ ժամանակ արդէն փոխուած էր լրագիրին նպատակը: Քաղաքացիական Պատերազմի եւ Առաջին Համաշխարհային Պատերազմի միջեւ երկարող ժամանակաշրջանը ականատես եղաւ լրագրութեան փոփոխութիւնը քաղաքականէն դէպի առեւտրական, որ մաս կը կազմէր մշակոյթի առեւտրականացման աւելի ընդարձակ փոփոխութեան: 1880-ականներուն մարդիկ սկսան համոզուիլ թէ լրագիր հրատարակելով կրնան նշանակալի դրամ վաստակիլ: Բայց հակառակ աճող առեւտրականացման, ԺԹ. դարու վերջաւորութեան լրագրային ասպարէզը տակաւին մեծապէս մրցակցային էր: 1870-ին, ԱՄՆ-ի որեւէ մեծ քաղաքի մէջ կարելիութիւն ունէիր զանազան լրագիրներու մէջէն ընտրել նախասիրածդ, քանի որ անոնք կը ներկայացնէին քաղաքական կարծիքներու ընդարձակ շարան մը: Եւ եթէ անոնցմէ ոչ մէկը հաւնէիր, միշտ կրնայիր սկսիլ քու անձնականդ: Այդքան ալ սուղ չէր: Սակայն ժամանակի ընթացքին, մասնաւորապէս երբ ծանուցանումը դարձաւ եկամուտի կարեւոր աղբիւր, լրագիրներուն քանակը սկսաւ նուազիլ եւ աւելի դժուար դարձաւ սկսիլ նոր մը: Դարադարձին, Ամերիկայի փոքր քաղաքներուն մեծամասնութիւնը ունեցաւ լոկ մէկ լրագիր: Նոյնիսկ աւելի ընդարձակ քաղաքները ունեցան երեք կամ չորս օրաթերթ: Նիւ Եորքի նման շատ մեծ քաղաքները մինչեւ 1940-ականներն ու 1950-ականները տակաւին ունէին ութ կամ ինը օրաթերթ, ապա անոնց քանակը իջաւ երեքի եւ այդպէս մնաց մինչեւ այսօր:

Ուրեմն ի՞նչ կրնայ պատահիլ լրագրութեան՝ եթէ քաղաքին մէջ ունիս միայն մէկ լրագիր եւ այդ լրագիրը իր դրամին մեծամասնութիւնը կը ստանայ ծանուցանողներէ: Մէկ բան մը յստակ է, որ լրագիրը չի կրնար մեծապէս կողմնակցական ըլլալ, այլապէս պիտի հանդիպի ընթերցողներու նշանակալի տոկոսի մը ընդդիմութեան, իսկ ասիկա վատ պիտի ըլլայ գործարարութեան համար: Անշուշտ, ծանուցանողները կը պահանջեն որքան կարելի է ընդարձակ շուկայ, հետեւաբար սեփականատէրերը պէտք է ջանան ծախել որքան կարելի է շատ օրինակներ: Նաեւ, մինչ թերթերուն ծաւալը դարձաւ աւելի մեծ, սեփականատէրերը դարձան աւելի հարուստ, եւ նուազ հաւանական դարձաւ որ անոնց կարծիքները ընթանան հարուստներու շահերուն դէմ:

Այս շարժագիծը հիմք հանդիսացաւ փրոֆեսիոնել, «առարկայական» լրագրութեան արդի հասկացողութեան: Շուկայի մասնաբաժինը առաւելագոյնին հասցնելու համար, լրագիրները ստիպուած էին չնեղացնել ժողովուրդը, հետեւաբար ստեղծեցին հիմնովին մտացածին գաղափարը թէ իրենց խմբագրական բովանդակութիւնը զերծ է սեփականատէրերուն եւ ծանուցանողներուն իշխանութենէն եւ կը հսկուի փրոֆեսիոնել չափանիշերով անկողմնակալ լրագրողներու կողմէ: Այս գաղափարին նպատակն է գոնէ երեւութապէս ցոյց տալ թէ ծանուցողութեան վրայ յենուած դրամատիրական հաղորդամիջոցները կը հանդիսանան լուրերու առարկայական աղբիւրներ: Բայց ասիկա առասպել մըն է՝ հիմնուած այն հասկացողութեան վրայ, թէ իբր լրագրողները կրնան գործել սեփականատէրերէն եւ ծանուցանողներէն անկախ:

Իրականութիւնն այն է, որ թղթակիցները գիտեն չվանել ծանուցանողները եւ միշտ հոգատար ըլլալ սեփականատէրերու շահերուն նկատմամբ: Բայց աւելի կարեւորն այն է՝ որ ներածուեցան եւ ներքնականացուեցան [internalized] առեւտրականութեան արժէքները, որոնք հետզհետէ թափանցեցան փրոֆեսիոնել լրագրութեան մէջ: Օրինակ, ինչո՞ւ ոճիրի պատմութիւնները լուր կը նկատուին, նոյնիսկ երբ անոնք ոչ մէկ մասնաւոր հանրային հարց բարձրացնեն: Որովհետեւ անոնց շնորհիւ է որ լրագիրը կը ծախուի: Քանի որ նման վախցնող պատմութիւնները առեւտրականօրէն կենսունակ են, անոնք ինքնստինքեան դարձան լաւ լրագրութիւն: Բայց ոճիրի ու բռնութեան պատմութիւնները կը բովանդակեն ոչ մէկ բնորոշ յատկութիւն որ իրենց կրնայ արժանի դարձնել ոճիրի վայրը բնակուող համայնքներէն դուրս:

Ուրիշ խնդիր մըն է նաեւ այն հանգամանքը թէ փրոֆեսիոնել լրագրութիւնը մեծապէս կը յենուի պաշտօնական աղբիւրներու վրայ: Թղթակիցները պէտք է խօսին Սպիտակ Տան մամուլի քարտուղարին, գործող ոստիկանին կամ բանակի զօրավարին հետ: Այս մարդոց պատմածները լուրեր են: Իրենց հեռանկարները ինքնաբերաբար օրինական են: Բայց եթէ խօսիս բանտարկեալներու, գործադուլաւորներու, տնազուրկներու կամ ցուցարարներու հետ, պէտք է իրենց հեռանկարները ներկայացնես իբրեւ անարժանահաւատ, այլապէս կը նկատուիս կողմնակից մը եւ կը դադրիս «չէզոք» փրոֆեսիոնել լրագրող մը ըլլալէ: Պաշտօնական աղբիւրներու հանդէպ առկայ այս վստահութիւնը լուրերուն կու տայ բնորոշ կերպով պահպանողական ուղղուածութիւն, իսկ իշխանականներուն հսկայական ազդեցութիւն կը շնորհէ սահմանելու լուրն ու ոչ-լուրը: Ասիկա ճիշդ հակառակն է գործող ժողովրդավարութեան [democracy] մը պահանջներուն, որուն նպատակն է իշխանական ուժերուն անողորմ հաշուետուութիւնը:

(‘Robert McChesney: Interview conducted on September 8, 1999, at his home in Madison, Wisconsin’, *Resistance Against Empire*, Interviews by Derrick Jensen, PM Press, 2010, էջ 257-258)

ՏԷՅՎԻՏ ԷՏՈՒԱՐՏՍ (DAVID EDWARDS), 2000

Մենք մեր կեանքը կը կառուցենք մտապատկերային կաղապարներու հիմքերու վրայ, եւ ապա մեր կեանքի մեծ մասը կ’անցընենք զանոնք պաշտպանելու բախումնային դէպքերէ, փորձառութիւններէ եւ գաղափարներէ: Շնորհիւ մեր ընկերութեան մասնագիտացման պաշտամունքին, դիւրացաւ ինքնախաբէութիւնը: Մարդիկ ուզեցին համոզուիլ՝ որ իրենք միայն լրագրողներ կամ զինավաճառներ կամ քարիւղի գործադիրներ են: Իրենց պաշտօններն են որոնք սահմանեցին իրենց կեանքը: Իւրաքանչիւր պարագայի, իրենց պաշտօնն է գործարարութեան համար դրամ կերտել: Մասնագիտութենէն անդին անցնող որեւէ երեւոյթ կը մերժուի իբրեւ բան մը որ «ոչ մէկ կապ ունի ինծի հետ»: Ասիկա անընդհատ մեր մէջ կը սերմանուի դպրոցէն սկսեալ մինչեւ աշխատանքը: Փրոֆեսիոնել, փորձագէտ, տաղանդաւոր եւ խելացի ըլլալ մեզի համար կը նշանակէ ըլլալ մասնագիտացած: Եւ անշուշտ մասնագիտացման պարագային գլխաւոր կորուստը կ’ըլլայ մարդկայնութիւնը: Ինչպէս Ռուսօ ըսած է՝ մենք ունինք բազմաթիւ քիմիագէտներ, բնագէտներ եւ այլն, բայց չունինք նոյնիսկ մէկ քաղաքացի մը:

(‘David Edwards: Interview conducted by telephone 1.11.00’, Derrick Jensen, *How Shall I Live My Life?: On Liberating the Earth From Civilization*, PM Press, 2008, էջ 18)

ՊԵՐԻԼ ԼԵՒԻՆԿԸՐ (BERYL LEVINGER), 2001

Սորվող համայնքի անդամները կը պայքարին դերի կարծրութեան դէմ: Այսօրուան «ուսուցիչ»-ը կամ «դաստիարակ»-ը անկասկած վաղուան սորվողը պիտի ըլլայ: Աւելի յաճախ, ուսուցիչն ու աշակերտը տեղադրուած են միեւնոյն անհատին մէջ: Սորվող համայնքներուն մէջ, մարդիկ կը հաւատան թէ դասաւանդելու եւ սորվելու կարողութիւնը, ինչպէս նաեւ այս գործունէութիւններուն մէջ ներգրաւուելու պատասխանատուութիւնը, գոյութիւն ունի իւրաքանչիւր անձի մէջ: Դասաւանդումն ու սորվիլը չեն հանդիսանար դպրոցներու, փրոֆեսիոնել ուսուցիչներու 4

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Ս.Դ.Հ.Կ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՓՈԽ-ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԸՆԿ. ՍԵՊՈՒՀ ԳԱԼՓԱՔԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ...

2

ուղիներու հաստատման գործին:

Ժամն է, որ մեր տասը միլիոն հաշուող ժողովուրդը, աշխարհի ո՛ր անկեան մէջ ալ ըլլայ, բարձր պատասխանատուութեամբ իր գործնական մասնակցութիւնը բերէ Հայրենիքի մէջ կատարուող ամէն մէկ գործընթացի:

Մեզ միաւորող այս գործընթացները որակական նոր հարթութիւն տեղափոխելու պատասխանատու գործին մէջ ակնառու են Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեանին ջանքերը:

Սփիւռք-Հայաստան համագործակցութեան մէջ իր անուրանալի վաստակը ունի նաեւ Հայաստանի Սփիւռքի նախարարութիւնը, ղեկավարութեամբ նախարար Տիկ. Հրանոյշ Յակոբեանի, սակայն այս ճամբան արժանապատուօրէն անցնելու համար, ըստ մեզի՝ անհրաժեշտ է նաեւ հայկական մտաւոր, գիտական եւ տնտեսական ողջ ներուժին ներգրաւումը:

Ազգային Ժողովի մեծարգոյ նախագահ, յարգելի հիւրեր, այո՛, ճակատագիրը՝ հայո՛ւ ճակատագիրը այնպէս տնօրինեց, որ մենք հիմա մեր պատգամաւորական գործունէութիւնը ուրիշ երկիրներու մէջ կը ծաւալենք, սակայն ատիկա, հաւատացէք, կը կրկնապատկէ մեր պատասխանատուութիւնը Հայրենիքի հանդէպ, եւ այստեղ՝ այս դահլիճին մէջ ներկայ տասնեակ երկիրներու պատգամաւորներ, որոնց կողմէ ես ողջոյնի այս խօսքը կը յղեմ, ըստ իս, այս հարցին մէջ միակարծիք են:

Սփիւռքի մէջ չկայ հայ պատգամաւոր, նախարար կամ պաշտօնեայ, որ իր ամբողջ ներուժը չներդնէ յանուն Հայաստանի բարգաւաճման:

Բացառութիւններ միշտ ալ կրնան ըլլալ, սակայն ինչպէս կ'ըսեն՝ բացառութիւնները ճշմարտութիւնը հաստատելու համար են:

Բարի եւ արգասաբեր աշխատանք մաղթենք մեր համաժողովին: Թող այս աշխատանքները այնպիսի հունով ընթանան, որ մեր եռանդն ու նպատակասլացութիւնը կրկնապատկուի եւ եռապատկուի...:

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ
ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԵԼԸ

3

եւ «կրթական հաստատութեան» բացարիկ յանձնարարութիւնը: Փոխանակ, այս գործունէութիւնները կը ներգրաւեն երիտասարդն ու տարիքաւորը, տղամարդն ու կինը, հարուստն ու աղքատը, «ուսեալ»-ն ու «անուս»-ը: «Սորվող համայնք»-ի մը թափուտը նոր գաղափարներու փորձառական ստուգումն [empirical testing] է: Նման ստուգման շնորհիւ տեղի կ'ունենայ մտայղացքներու փորձարկում իրական կեանքի կացութիւններու մէջ՝ սահմանելու համար եթէ այս գաղափարները արժանի են որդեգրուելու եւ ընդգրկուելու մէկու մը առօրեայ կենցաղի անձնական խաղացանկին մէջ: Նման ընթացքները կը լուսաւորեն սորվող համայնքը՝ ընտրելու համար իր առաջնահերթութիւնները, ինչպէս նաեւ կ'առաջնորդեն տեղաբաշխելու իր աղբիւրային միջոցները եւ հիմք կը հանդիսանան իր վարձատրողական կառուցուածքին [reward structure]:

(Beryl Levinger, 'Democracy and the Learning Society: One Coin, Two Sides', *Unfolding Learning Societies: Deepening the Dialogues*, Vimukt Shiksha Special Issue, Rajasthan, India, April 2001)

ՆՈԱՄ ՉՈՄՍՔԻ
(NOAM CHOMSKY), 2001

Ռապըրթ Պորոֆսքի (հարցում) – Իբրեւ առանձնաշնորհեալ դասակարգ, աքատեմիքները ենթադրուած է լաւ դիրքաւորուած ըլլան քննադատելու լրատուամիջոցներուն պատգամները: Բայց եւ այնպէս, իրենց ձիգերը կը թուին ըլլալ առանց եռանդի: Արդեօ՞ք աքատեմիքները գլխաւորաբար ուժային կառուցուածքի ծառաներն են, որոնց մտադրութիւնն է պահել իրենց ընտրելախաւային դիրքերը:

Նոամ Չոմսքի (պատասխան) – Աքատեմիքները գլխաւորաբար փրոֆեսիոնէլներ են՝ որոնք ներգրաւուած են իրենց աշխատանքով եւ անձնական այլ մտահոգութիւններով, ոչ մէկ յատուկ հետաքրքրութիւն ցուցաբերելով աշխատելու գաղափարախօսական համակարգի մէջ: Ես պիտի չըսէի որ լրատուամիջոցները քննադատելու աքատեմիքներուն ձիգերը կը հանդիսանան «առանց եռանդի»: Որքան որ ես տեղեակ եմ, նման ձիգեր հազիւ թէ գոյութիւն ունենան: Շատ քիչեր ուշադրութիւն կը դարձնեն այս հարցին:

(*Intellectuals and the Responsibilities of Public Life: An Interview with Noam Chomsky*, 27 Մայիս 2001, http://www.publicanthropology.org/interview-with-noam-chomsky/)

(Շար. 5)

«ՋԱՀԱԿԻՐ»-Ի ԽՄԲԱԳԻՐԸ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

1

գործակցութեան, կատարուեցաւ լրագրողներու համագումար, ինչպէս նաեւ կազմակերպուեցան այցելութիւններ դէպի Ծիծեռնակաբերդ, ՀՀ Ազգային Ժողով եւ ՀՀ Պաշտպանութեան Նախարարութիւն:

Հայաստանի հեռատեսիլի Հ1 ալիքը Պալաեանին հետ կատարեց երեք հարցազրոյց, ուր յարգելի խմբագիրը խօսեցաւ Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի կապակցութեամբ եգիպտահայութեան մշակած ծրագիրներուն մասին, ինչպէս նաեւ ընդհանրապէս եգիպտահայութեան ներկայ վիճակին մասին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՑ ՏԷՐ ԶՕՐԻ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑ...

1

եկեղեցու պայթեցումը ահաբեկիչների կողմից: Սրբավայրի հանդէպ այս զարհուրելի բարբարոսութիւնը կրկին անգամ ցոյց է տալիս, այսպէս կոչուած, «Իսլամական Պետութիւն» ահաբեկչական խմբաւորման վայրագ էութիւնը»,- մասնաւորապէս ըսուած է յայտարարութեան մէջ:

Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ղեկավարը նաեւ միջազգային հանրութեան կոչ ուղղած է անյապաղ կանգնեցնել եւ արմատախիլ ընել քաղաքակիրթ մարդկութեան սպառնացող այդ ժանտախտը:

Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերու մասունքներու սրբապղծումը դատապարտեցին նաեւ Միացեալ Նահանգներու Պետական Գրասենեակը եւ շարք մը ամերիկացի գոնկրէսականներ:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՒ ԸՆԿ. ԵՂԻԿ ՃԷՐԷՃԵԱՆԻ...

3

պատմութեան մէջ, եւ այդ ընթացքում նրանք կարողացան հերոսանալ: Մենք այսօր պէտք է մեր սերունդներին փոխանցենք այս հերոսների կենսագրութիւնը, նրանց կատարած գործերը: Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը, Սոցիալ Դեմոկրատական Հնչակեան կուսակցութիւնը մեր ազգի ազգային արժէքներն էին, որովհետեւ նրանք դարից աւել կարողացան պահել-պահպանել մեր ազգայինը»,- իր խօսքին մէջ ըսաւ նախարար Հ. Յակոբեան:

«Յաւերժի ճամբու կերտիչներէն» խորագրով գիրքը գլխաւորաբար հնչակեան անյայտ գործիչներու գործունէութիւնը լուսաբանող կենսագրական ակնարկներու ինքնատիպ ժողովածու է, որ մասնագէտներուն կ'օգնէ ճիշդ հասկնալու եւ գնահատելու Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան ունեցած տեղն ու դերը հայ ազատագրական պայքարի պատմութեան ընդհանուր խորապատկերին վրայ:

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ԳՈՅԺ
Մահ եւ Յուղարկաւորութիւն Ողբ. Էլիզ Փափազեանի

Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութիւնը եւ Ս.Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը, ինչպէս նաեւ Պօղոսեան Ազգային Վարժարանի եւ Մելքոնեան Մանկապարտէզի Տնօրէնութիւնն ու ուսուցչական կազմը խոր ցաւով կը գուժեն մահը Ս.Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան երկարամեայ անդամուհի եւ Մելքոնեան Մանկապարտէզի նախկին երկարամեայ ուսուցչուհիին՝

Ողբ. Էլիզ Փափազեանի
(Ծնեալ Թօսունեան)

մահը, որ պատահեցաւ Կիրակի 7 Սեպտեմբեր 2014-ին, իր բնակարանին մէջ:

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Երկուշաբթի 8 Սեպտեմբեր 2014-ին, յետ միջօրէի ժամը 3.00-ին, Շաթպիի Ազգային Գերեզմանատան Ս.Գէորգ մատրան մէջ, ներկայութեամբ Պատկ. Թեմական եւ Պատ. Քաղաքական Ժողովներու անդամներու, գլխաւորութեամբ Պատկ. Թեմական Ժողովի ատենապետ Տիար Մկրտիչ Խանճեանի եւ Պատ. Քաղաքական Ժողովի ատենապետ Տոքթ. Արմէն Գավուքճեանի: Արարողութեանը ներկայ էին նաեւ զանազան հոգաբարձութեանց անդամներ, Ազգ. Վարժարանի տնօրէնութիւնը եւ ուսուցչական կազմը, մշակութային, բարեսիրական, մարզական միութիւններու վարչականներն ու անդամները, հարազատները եւ իր աշակերտները, իրենց յարգանքը մատուցանելու Ողբացեալին:

Յուղարկաւորութեան արարողութեան կարգը կատարուեցաւ Նախագահութեամբ Սուտանի Հոգեւոր Հովիւ Հոգշ. Տ. Գաբրիէլ Վրդ. Սարգիսեանի եւ Աղեքսանդրիոյ Առաջնորդական Փոխանորդ Արժ. Տ. Գրիգոր Քհնյ. Մուրատեանի, շրջապատուած Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ Սարկաւագաց եւ Դպրաց դասերէն:

Հոգեշնորհ Հայր Սուրբը յաւուր պատշաճի քարոզ մը տուաւ, բացատրելով մահուան իմաստը, ինչպէս նաեւ Եգիպտոսի Հայոց Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Եպիսկ. Մնացականեանի խորազգաց ցաւակցութիւններն ու Ս. Հոգիին մխիթարութիւնը փոխանցեց հանգուցեալի զաւակներուն եւ սգակիր պարագաներուն:

Արժանապատիւ Տէր Հայրը յանուն Ազգային Իշխանութեան եւ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան յաւուր պատշաճի դամբանական մը խօսեցաւ, վեր առնելով հանգուցեալին արժանիքները, վաստակը եւ նամանաւանդ անոր եկեղեցասիրութիւնն ու նուիրումը:

Ողբացեալին մարմինը ամփոփուեցաւ իր ընտանեկան շիրիմին մէջ:

Այս տխուր առթիւ բացի հարազատներէն, Աղեքսանդրիոյ Մշակութային, Մարզական եւ Մշակութային Միութիւններու կողքին, Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութիւնը եւս ծաղկեպսակ մը ղրկած էր:

Նոյն օրը Աղեքսանդրիոյ Ազգային Առաջնորդարանին մէջ ընդունուեցան ցաւակցութիւնները եւ տեղի ունեցաւ հոգեսուրճ Ողբացեալին հոգւոյն ի հանգիստ:

Այս տխուր առթիւ Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութիւնը, Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը, «Լուսաւորիչ» երգչախումբի անդամ-անդամուհիները, եկեղեցւոյհոգեւոր դասը, Վարժարանի տնօրէնութիւնն ու ուսուցչական կազմը կը ցաւակցին Ողբացեալին զաւակներուն եւ բոլոր հարազատներուն:

Եգիպտոսի ասպնջական հողը թող թեթեւ ըլլայ հանգուցեալին յոգնատանջ ոսկորներուն:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԴԻՒԱՆ
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ
ԹԷՐԶԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	1957.00
21 կիրատ՝ կրամը		245.00
18 կիրատ՝ կրամը		210 00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1732 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2014 ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧٣٢ الخميس ١٦ أكتوبر ٢٠١٤

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒՆ՝ ԻՆՔՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅՈՒՆ (ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

5-րդ դարու թարգմանչաց շարժումը հայոց պատմութեան անկիւնադարձային երեւոյթներէն մին է անկասկած:

Առաջին հայեացքով հոգեմտաւոր եւ մշակութային այս շարժումը իր էութեամբ եւ նպատակով բարոյաքաղաքական բովանդակութիւն ունեցող եղելութիւն մըն էր, որովհետեւ ամրօրէն հիմերը կը կառուցէր մեր ազգային ինքնութեան, հայը կը խթանէր ինքնապաշտպանութեան հզօր միջոցներով, հայուն կու տար իւրայատուկ նկարագիր ու դիմագիծ եւ վերջապէս մեզ կը զինէր այնպիսի՛ դիմադրական ուժով, որ առ այսօր կ՚օգտագործենք ուծացման եւ ձուլման պիղծ հոսանքին դէմ:

Մեսրոպ Մաշտոց հանճարը Նախախնամութեան պարգեւած ինչպիսի՜ նախազգացումով կռահեց, թէ դարերու երկայնքին դէմ յանդիման պիտի գանք չքացման եւ վերացման վտանգին, օտարամուտ ուժեր եւ բարքեր անխնայօրէն պիտի խուժեն մեր կեանքին մէջ, ոչ միայն հուրի եւ սուրի, այլ՝ բարոյական ու կենցաղային մարտահրաւէրներ պիտի սպառնան մեր յաւիտենական երթին եւ այս բոլորին դէմ պատնէշուելու, կոփուելու եւ տոկալու անկապտելի զէնքը, նոյնինքն մեծագոյն հայորդիին թողած կտակն էր հայութեան, այսինքն՝ այբուբենը հայոց:

Ապրելու եւ գոյատեւելու բնազդը հաւաքականութիւնները կը մղէ զանազան հնարամտութեանց, ազգեր իրենց տեսակը չկորսնցնելու եւ իրենց շարունակականութիւնը ապահովելու մտավախութենէն մեկնած՝ կ՚որոնեն տարբեր միջոցներ, որ ինքնին բնութեան օրէնքն է հաստատապէս, այս առումով՝ հեռու ռազմամոլութենէ, նուաճողական ոգիէ, իշխելու եւ սպառնալու նախայարձակ նկարագիրէ, հայը գոյութեան պահպանման համար կառչեցաւ իր մշակոյթին, լեզուին եւ հոգեմտաւոր հարուստ ժառանգութեան: Եւ այս արժէքները կը պարտինք, ի հարկէ, թարգմանչաց շարժումին:

Անտարակոյս, հայոց այբուբենին շնորհիւ կրցանք կերտել սեփական մշակոյթ, կրցանք զանազանուիլ ուրիշ հաւաքականութիւններէ: Ան եղաւ խարիսխը մեր մշակութային ինքնութեան վիթխարի կառոյցին՝ գրականութենէն գրչութիւն, երաժշտութենէն ճարտարապետութիւն, քանդակագործութենէն մանրանկարչութիւն եւ ինքնատիպ մտածողութիւն: Արդեօ՞ք չափազանցած կ՚ըլլանք եթէ արձանագրենք՝ որ ան եղաւ հիմքն ու կռուանը մեր լինելութեան դարերու սլացքին, կորիզը հայրենակերտումին եւ ազգային գոյապայքարին:

Պատահական չէ, որ Մաշտոցը դարձուցած ենք կուռքը մեր օրացոյցին, յիշողութեան, ամէնօրեայ տքնանքին եւ ազգային գաղափարախօսութեան մէջ: Լուսաշող տիպարը անոր՝ սերունդներու ուղղիչ եւ դաստիարակիչ ռահվիրան է անվիճարկելիօրէն: Մնայուն ուսուցիչ մը, անշիջող դաստիարակ մը եւ զգաստութեան հրաւիրող մարգարէ մը, որ այբուբենով մեզ աւելի զօրացուց, ամրապնդեց եւ ջրդեղեց ամէն տեսակի արհաւիրքներու ընդառաջ: Մաշտոցով սկսած թարգմանչաց շարժումը կարելի է համարել հայու ինքնութեան որոնման եւ ինքնահաստատման երթուղիին պինդ մեկնակէտը. խթանն ու գրաւականը մեր թէժ գուպարին:

Մաշտոց երեւոյթին եւ թարգմանչաց շարժման մէջ կարելի է առանձնացնել երկու յատկանիշներ.- քաղաքականն ու կրթականը:

5-րդ դարուն, յունական եւ պարսկական ռազմա-քաղաքական մրցակցութեան թատերաբեմ Հայաստանին եւ ասորական ու հելլենական մշակոյթներու բախման կիզակէտ հայ ժողովուրդին համար օրհասական գերխնդիր էր ազգային գոյութեան հարցը. ի սպառ վերանալու վտանգը պէտք էր շրջանցուէր. արմատական դարման մը իսկական անհրաժեշտութիւն մըն էր: Ուստի, գիրերու գիւտը Մաշտոցի միջոցաւ մշակութային սխրանքէ աւելի քաղաքական աքթ էր. վերոնշեալ վտանգները հեշտութեամբ մեղմացնելու սքանչելի ելք: Մաշտոց գերազանցապէս յաջողեցաւ իր քաղաքական ծրագիրին մէջ: Այս առումով, ան հայ քաղաքական միտքի տիտաններէն է անվարան:

Միւս կողմէ, հայ ժողովուրդի մտաւոր մշակոյթի մակարդակին բարձրացումը անխուսափելի նախապայման էր ազգային եւ հոգեմտաւոր զարթօնքին համար: Ուսեալ, բանիբուն եւ մտաւորական սերունդ էր անհրաժեշտ ազգային վերա-

4

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ Է ԵՒՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐԸ

Ուրբաթ 10 Հոկտեմբերին, ԱՊՀ պետութիւններու ղեկավարները Պելառուսիոյ մայրաքաղաք Մինսքի մէջ ստորագրած են Եւրասիական Տնտեսական Միութեան (ԵՏՄ) Հայաստանի անդամակցութեան մասին պայմանագիրը: Այսպիսով Հայաստան կը դառնայ ԵՏՄի 4րդ լիիրաւ անդամ երկիրը՝ Ռուսիոյ, Պելոռուսիոյ եւ Ղազախստանի կողքին: Միութիւնը կը սկսի գործել 2015-ի Յունուար 1-էն:

Կ՚ակնկալուի որ յառաջիկայ տարի միութեան կը միանայ նաեւ Ղրխզստանը:

ՀՀ Նախագահ Սերժ Սարգսեան, շնորհակալութիւն յայտնելով նման կարճ ժամկէտի մէջ կատարուած հսկայածաւալ աշխատանքի համար, ըսաւ, որ Հայաստանի՝ ԵՏՄ միանալու որոշումը պայմանաւորուած է անով, որ Հայաստան կը դիտարկէ այդ կառոյցը որպէս հիմնական ձեւաչափ, որ կանխատեսելի է եւ կը հիմնուի այդ երկիրներու համար առաւելագոյնս շահաւէտ յարաբերութիւններու զարգացման եւ այդ երկիրներու միջեւ ապրանքներու, ծառայութիւններու, մարդկային ու աշխատուժի ազատ տեղաշարժման սկզբունքներու վրայ: Ըստ Սարգսեանի, Հայաստանը շատ լաւ կը գիտակցի իր ստանձնած առանձնայատուկ պատասխանատուութիւնը՝ առաջինը միանալով Եւրասիական տնտեսական միութեան պայմանագրին:

4

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՈՉ ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ ԵՌԵԱԿԸ 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ ՀԱՆՐԱՀԱՒԱՔ ԿԱՅԱՑՈՒՑ «ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ ՅԱՋՈՐԴ ՀԱՄԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՀԱՒԱՔԸ՝ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ

Ուրբաթ 10 Հոկտեմբերին Երեւանի Ազատութեան հրապարակին վրայ տեղի ունեցաւ ոչ իշխանական ուժերու եռեակի՝ Բարգաւաճ Հայաստանի, Ժառանգութեան եւ Հայ Ազգային Քոնկրէսի հանրահաւաքը:

Բազմահազարանոց ցոյցի ամպիոնէն իշխանութիւններէն պահանջեցին հեռանալ: Ի տարբերութիւն նախապէս ելոյթ ունեցած ԲՀԿ ներկայացուցիչներու՝ «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան կառավարման խորհուրդի փոխ-նախագահ Արմէն Մարտիրոսեանը ելոյթ ունեցաւ Հայաստանի իշխանութիւններու հեռանալու անհրաժեշտութեան մասին կոչով:

«Այսօր մենք իշխանական վարչակարգի փոփոխութիւն պահանջելու իրաւունք ունենք: Առաջին անգամ ԲՀԿ-ն, ՀԱՔ-ը եւ «Ժառանգութիւն»ը կանգնած են ուս-ուսի տուած՝ չնայած տարբեր գաղափարախօսութիւն կը քարոզեն: Երկիրը չափազանց ծանր վիճակի մէջ է, այդ պատճառով քաղաքական եւ հասարակական բոլոր գործիչները, որոնք իսկապէս իշխանութիւններուն դէմ հանդէս կու գան, պէտք է միանան մեզ»,- նշեց Մարտիրոսեանը:

2

ՊԱՔՈՒՆ ԼՈՒՐՋ ՏԵՂԱՇԱՐԺ Կ՚ԱԿՆԿԱԼԷ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԷՆ

Ատրպէյճանը այս ամսուան վերջաւորութեան Փարիզի մէջ նախատեսուած նախագահներու եռակողմ հանդիպումէն լուրջ տեղաշարժ կ՚ակնկալէ: Այդ մասին այսօր յայտարարած է այդ երկրի արտգործնախարար Էլմար Մամետխարով:

Ան ըսած է, թէ Ատրպէյճան Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան լուծման խաղաղ պայմանագրի «արագացուած նախապատրաստման» կողմնակից է:

Մամետխարով նշեց, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խումբի համանախագահները հանդես եկած են մի քանի հարց ընդգըրկող կառուցւածքային առաջարկներով:

«Մենք հասած ենք այն որոշումին, որ կրնանք անցնիլ խաղաղ պայմանագրի մշակման՝ կառուցւածքային առաջարկներու հիման վրայ, որոնք կը ներառեն նաեւ հողերու ազատումը եւ գաղթականներու վերադարձ: Մենք լիովին պատրաստ ենք նոր փուլին եւ նոյնպիսի քայլի կը սպասենք նաեւ Հայաստանէն», -APA լրատւա-

4

ՁՈՒԻՑԵՐԻԱ

ՇԱՌԼ ԱԶՆԱՒՈՒՐ ԴՈՒՐՍ ԵԿԱՒ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԷՆ

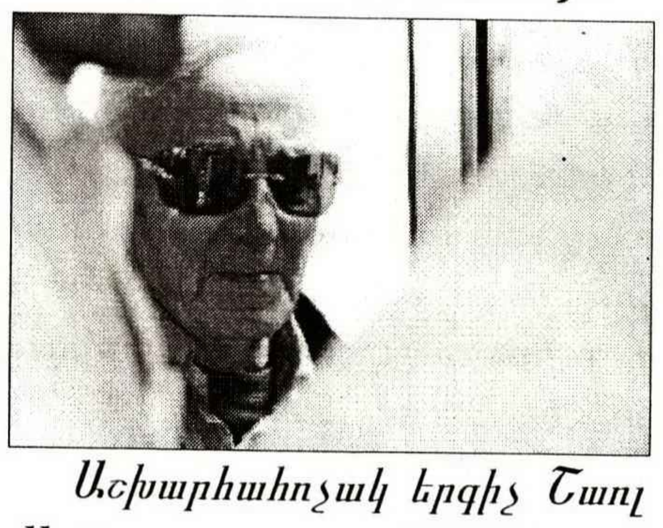

Աշխարհահռչակ երգիչ Շառլ Ազնաւուր դուրս եկաւ հիւանդանոցէն: Շառլ Ազնաւուր, Լոզանի հիւանդանոցը լքած է Կիրակի օր:

«Գալով Ժընեւի մէջ նախատեսուած համերգին, այդ հարցը պիտի յստականայ յառաջիկայ քանի մը օրերուն ընթացքին», յայտարարեց Ազնաւուրի համերգները կազմակերպող Opus One ընկերութեան մամլոյ ծառայութիւնը:

Նշենք, թէ Շառլ Ազնաւուր, 10 Հոկտեմբերին, անհանգստութեան պատճառով փոխադրուած էր հիւանդանոց:

ԳԱՀԻՐԷ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը տեղեկացնենք թէ ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովէն երկու անդամներ՝ Տեարք Պերճ Թէրզեան (Ատենապետ) և Օննիկ Կարիպեան (Ա. Փոխ Ատենապետ), ՀԲԸՄ-ի Ընդհանուր Կանոնագրով նախատեսուած վարչական պաշտօններ վարելու տարիքին սահմանը հասած կամ հասնելու մօտեցած ըլլալով, Միութեան Կեդրոնական Վարչական Ժողովը նպատակայարմար դատած է, որ նշանակէ Յանձնաժողովի նոր կազմ մը:

Այս առիթով Կեդրոնական Վարչական Ժողովը մեծապէս գնահատելով ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովէն ներս Տիար Պերճ Թէրզեանի ունեցած յիսնամեայ գործունէութիւնը և բեղմնաւոր իրագործումները, որոշած է զինք նշանակել Յանձնաժողովի Պատուոյ Ատենապետ և հրաւիրել՝ որ բացառութեան կարգով շարունակէ մասնակցիլ Յանձնաժողովի նիստերուն, մինչեւ որ ընթացիկ կարգ մը առկախ հարցեր իրենց բարեյաջող լուծումը գտնեն:

Յանձնաժողովը պիտի ունենայ հետեւեալ կազմը.

Տիար Պերճ Թէրզեան	Պատուոյ Ատենապետ
Տիար Օննիկ Պըլըքտանեան	Ատենապետ
Տոքթ. Վիգէն Ճիզմէճեան	Փոխ Ատենապետ
Տիկին Կասիա Ճղալեան	Ատենադպրուհի
Տիար Ռուբէն Թէրզիպաշեան	Գանձապահ
Տիար Լեւոն Նիկոլեան	Փոխ Գանձապահ
Տոքթ. Գէորգ Երզնկացեան	Խորհրդական
Տիար Ժիրայր Տեփոյեան	Խորհրդական

Այս առթիւ, առ ի գնահատանք ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի գերադաս գործադիր ժողովին մէջ Տիար Օննիկ Կարիպեանի երկարամեայ նուիրեալ ծառայութեան եւ ատենին Միութեան կալուածական և օրինական հարցերու բարւոք լուծման ուղղութեամբ որպէս փոխ ատենապետ իր կատարած գնահատելի ներդրումին, Կեդրոնական Վարչական Ժողովը որոշած է իրեն շնորհել ՀԲԸՄ-ի Պատուոյ Անդամի բարձր և արժանաւոր տիտղոսը՝ համապատասխան վկայագրի յանձնումը յարմար ամենականուխ առիթով կատարելու ծրագրով:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԴԻՒԱՆ ՀԲԸՄ-Ի ԵԳԻՊՏՈՍԻ
ՇՐՋԱՆԱԿԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

7 Հոկտեմբեր 2014

ՈՉ ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ ԵՌԵԱԿԸ 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ ՀԱՆՐԱՀԱՒԱՔ ԿԱՅԱՑՈՒՑ «ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ՎՐԱՅ ՅԱՋՈՐԴ ՀԱՄԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՀԱՒԱՔԸ՝ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ

1

Իշխանութիւններու հեռացման գործընթաց սկսելու կոչով ելոյթ ունեցաւ ՀԱԿ խորհրդարանական խմբակցութեան քարտուղար Արամ Մանուկեանը, որ չեչտեց աղէտալի չափերու հասնող արտագաղթը, որ արդէն վտանգ կը ներկայացնէ ազգային անվտանգութեան համար:

Ելոյթը ան աւարտեց՝ վանկարկելով «Սերժիկ, հեռացի՛ր», որուն միացած է նաեւ ներկաներու մեծամասնութիւնը:

Իր կարգին, ԲՀԿ խմբակցութեան քարտուղար Նայիրա Զոհրապեան յայտարարեց թէ «Հայաստանի ներկայ իշխանութիւնները չարաբաստիկ սահմանադրական բարեփոխումներու միջոցով կը փորձեն վերարտադրել իրենք զիրենք յաջորդ տասնամեակին, սակայն մենք ձեզի հետ միասին թոյլ չենք տար այդ ընել»:

Նշենք որ հանրահաւաքէն մի քանի ժամ առաջ, Եռեակը տարածած էր հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ նկատել տրուեցաւ, որ իշխանութիւնները չեն ընդառաջած ոչ-իշխանական քառեակին կողմէ ներկայացուած 12 կէտերէ բաղկացած առաջարկփաթեթին: «Իշխանութիւններուն նման վարուելակերպը կը վկայէ, որ իշխող քաղաքական ուժը պատրաստ չէ երկխօսութիւն կատարել հանրութեան հետ եւ բաւարարել ժողովուրդի նուազագոյն պահանջները: Ներկայիս իշխանութիւնները ի վիճակի չեն յաղթահարելու համատարած փտածութիւնը եւ իրականացնելու երկրի մարտահրաւէրներուն համապատասխանող արդիւնաւէտ կառավարում», նշուեցաւ հաղորդագրութեան մէջ, եւ աւելցուեցաւ, որ «իշխող վարչակարգը, այսպիսով, սպառած է, եւ հասարակութիւնը անոր հետ չի կրնար կապել երկրի զարգացման որեւէ հեռանկար»:

Հոկտեմբեր 13-ին տեղի ունեցած ոչ իշխանական եռեակի նիստի ընթացքին որոշում ընդունուած է յաջորդ համապետական հանրահաւաքը կայացնել Հոկտեմբեր 24-ին «Ազատութիւն» հրապարակին վրայ:

Նիստին կը մասնակցէին «Բարգաւաճ Հայաստան»ի, «Ժառանգութեան» եւ «Հայ Ազգային Քոնկրէս»ի խորհրդարանական խմբակցութիւններու անդամները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԱՒԵԼՑԱԾ Է ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ, ՇԱՄՓԱՅՆԻ ԵՒ ՕՂԻԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի մէջ աւելցած է գարեջուրի, շամփայնի եւ օղիի արտադրութեան քանակը: Յունուար-Օգոստոսին արտադրուած է 18 միլիոն 424.4 հազար լիթր գարեջուր, որ նախորդ տարուան նոյն ժամանակաշրջանի ցուցանիշէն 44.3 տոկոսով աւելի է: Ըստ «Արմէնփրէս»ի՝ շամփայնի արտադրութիւնը աւելցած է 22.4 տոկոսով եւ կազմած 211 հազար լիթր: Տարուան առաջին ութ ամիսներուն օղիի արտադրութիւնը աւելցած է 8.2 տոկոսով՝ կազմելով 5 միլիոն 947.8 հազար լիթր:

Ազգային վիճակագրական ծառայութեան հրապարակած տուեալներուն համաձայն՝ 2014-ի առաջին ութ ամիսներուն նուազած է գինիի եւ քոնեաքի արտադրութիւնը: Յունուար-Օգոստոսին Հայաստանի մէջ արտադրուած է 9 միլիոն 893.8 հազար լիթր քոնեաք՝ 11.4 տոկոսով նուազ նախորդ տարուան նոյն ժամանակաշրջանի ցուցանիշէն: Գինիի արտադրութեան քանակը նշեալ ժամանակաշրջանին նուազած է 8.9 տոկոսով՝ կազմելով 3 միլիոն 209.7 հազար լիթր:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ ԱՆՆԱԽԱԴԷՊ ՅԱՏԿԱՑՈՒՄ ԿԸ ՍՏԱՆԱՆ

Թուրքիոյ կառավարութիւնը երկրին մէջ ապրող ազգային փոքրամասնութիւններու դպրոցներուն 9 միլիոն 500 հազար թրքական լիրա յատկացուցած է, ինչ որ մըրցանշային թիւ է հանրապետութեան պատմութեան մէջ:

Այդ օժանդակութեան 7 միլիոն 843 հազար թրքական լիրան յատկացուած է հայկական դպրոցներուն:

Ընդհանուր առմամբ, գումարը յատկացուած է 18 դպրոցի, որոնց մեծ մասը հայկական են:

Օժանդակութիւն ստացած են «Տատեան», «Եշիլքէօյ», «Թարգմանչաց», «Եսայեան», «Կեդրոնական», «Սահակեան-Նունեան», «Լեւոն Վարթուհեան», «Արամեան», «Ֆերիքէօյի» «Գարակէօզեան», «Սուրբ Խաչ», «Քալֆայեան» հայկական դպրոցները:

ԱՐՑԱԽ

ԱՐՑԱԽԻ ՄԷՋ ՍՈՒՐԻԱՀԱՅԵՐԸ ԳԼԽԱՒՈՐԱԲԱՐ ԿԸ ԶԲԱՂԻՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՄԲ

Ներկայ դրութեամբ Արցախի մէջ բնակութիւն հաստատած է շուրջ 200 սուրիահայ՝ 30-35 ընտանիք: Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանին մէջ ուսանողներուն հետ ունեցած հանդիպման ընթացքին այս մասին յայտնած է Լեռնային Ղարաբաղի վարչապետ Արա Յարութիւնեանը՝ պատասխանելով դասախօսներէն մէկուն հարցումին: «Նրանք հիմնականում ապրում են Քաշաթաղի շրջանում, զբաղւում են հողագործութեամբ: Մենք նրանց ապահովել ենք բնակարանային պայմաններով, ստեղծել ենք պայմաններ, որպէսզի նրանք կարողանան արդիւնաւէտ աշխատել», ըսած է վարչապետը:

Ան ընդգծած է, որ Քաշաթաղի շրջանին մէջ կան մեծ մակերեսով հողեր, որոնք չեն օգտագործուիր եւ անոնք տրամադրուած են սուրիահայերուն: «Սիրահայերը շատ լաւ աշխատում են, մանաւանդ որ նրանք հիմնականում այն մարդիկ են, ովքեր Սիրիայում զբաղուել են ցորենի արտադրութեամբ եւ հիմա իրենց փորձն օգտագործում են Արցախի գիւղատնտեսութիւնը զարգացնելու հարցում», դիտել տուած է Յարութիւնեան:

Ան շնորհակալութիւն յայտնած է այն սուրիահայերուն, որոնք Արցախի մէջ ապրելու փափաք յայտնած են՝ ընդգծելով, որ իրենք պարտաւոր կը զգան այդ մարդոց համար ապրելու եւ գործելու բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու:

«Այս տարին այնքան էլ բարենպաստ չի եղել հողագործութեան համար, եւ մենք պէտք է քայլեր ձեռնարկենք, որպէսզի չէզոքացնենք այն տնտեսական վնասները, որ կարող են կրել սիրիահայերը», յայտնած է վարչապետը:

ՌՈՊԵՐԹ ԿԵՏԻԿԵԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՐ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ ՊԻՏԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ

Հայկական ծագումով ֆրանսացի յայտնի բեմադրիչ Ռոպերթ Կետիկեանի նոր շարժանկարը նուիրուած է Հայոց Ցեղասպանութեան:

VegaMediaPress-ի համաձայն՝ «Խենթ պատմութիւն մը» («Histoire de fou») աշխատանքային անուանումով ժապաւէնը պիտի նկարահանուի ողբերգական իրադարձութիւններու 100-րդ տարելիցին ընդառաջ: Այդ գործին մէջ բեմադրիչը պիտի անդրադառնայ «Հայաստանի ազատագրութեան հայ գաղտնի բանակի» (ASALA) գործունէութեան: Անոր խօսքով՝ շարժանկարի ստեղծման հարցով զինք ոգեշնչած են սպանացի յայտնի գրող եւ լրագրող Խոսէ Անտօնիօ Կուրիարանի կեանքն ու գործունէութիւնը: Այս մասին կը հաղորդէ News.am-ը:

Կուրիարան 1980 թուականին ծանրօրէն վիրաւորուած է ԱՍԱԼԱ-ի մարտիկներու կողմէ Մատրիտի մէջ տեղադրուած ռումբի պայթումի հետեւանքով: Զանոնք դատապարտելու փոխարէն, սակայն, ան փորձած է հասկնալ, թէ որն է շարժառիթը:

Դեռեւս հիւանդանոցի մէջ գտնուելուն ընթացքին Կուրիարան սկսած է պայթումներու գործերու մասին յօդուածներ եւ հայ ժողովուրդի պատմութեան մասին գիրքեր կարդալ: 1982 թուականին ան փնտռած է ԱՍԱԼԱ-ի առաջնորդներ Մոնթէ Մելքոնեանն ու Ալէք Ենիգոմշեանը, եւ անոնց հետ հանդիպած Լիբանանի մէջ:

Այդ իրադարձութենէն կարճ ժամանակ անց լրագրողը հրատարակած է «La Bomba» գիրքը, ուր սեփական կեանքի պատմութիւնը համատեղած է հայ ժողովուրդի ողբերգական պատմութեան հետ:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ ՄԷՋ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ՍՏԵՂԾՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԸ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ Է

Գաֆեսճեան հիմնադրամը Ուաշինկթընի մէջ Հայոց Ցեղասպանութեան թանգարանի ստեղծման առաջին քայլերը առած է. սկսած են նախագիծի թեքնիք-տնտեսական հիմնաւորումներու խորհրդակցութիւնները: Ըստ «The Armenian Reporter» պարբերականին, այդ որոշումը կայացած է Ուաշինկթընի մէջ նախագիծին համար նախատեսուած տարածքի շուրջ տեղի ունեցած երկարատեւ դատավարութենէն յետոյ:

Հիմնադրամի նախագահ Քեթլին Գաֆեսճեան Պարատարան նշած է, որ թեքնիք-տնտեսական հիմնաւորումը առաջին անհրաժեշտ քայլն է նման ծաւալի նախագիծի համար: «Հիմնաւորումը հիմք կը դառնայ միջոցներ հաւաքելու միջազգային քարոզչութիւն սկսելու համար՝ թանգարանի մասին երազանքը իրականութիւն դարձնելու նպատակով: Մեր նպատակն է վերանորոգել եւ ձեւափոխել Ուաշինկթընի կեդրոնի շէնքը, ուր կը ներկայացուի հայերու պատմութիւնը այս եւ յետագայ սերունդներուն», ըսած է Գաֆեսճեան Պարատարան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«168 ԺԱՄ»-Ի ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԸ Ս.Դ.Հ.Կ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԸՆԿ. ՅԱԿՈԲ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆԻ ՀԵՏ

«ԱՆՑԵԱԼԻ ՍԽԱԼՆԵՐԸ ՉԵՆՔ ԿՐԿՆԵԼՈՒ»

Վերջերս յաճախ են խօսում այն մասին, որ դրսում աշխուժօրէն գործող հայ աւանդական կուսակցութիւններից մէկը՝ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը (ՍԴՀԿ) պատրաստւում է իր կեդրոնը Պէյրութից տեղափոխել Հայաստան եւ աւելի աշխոյժ մասնակցութիւն ունենալ Հայաստանի քաղաքական կեանքին մէջ: Այդ եւ հայաստանեան ներքաղաքական զարգացումների մասին զրուցեցինք ՍԴՀԿ կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Յակոբ Տիգրանեանի հետ:

-Պարոն Տիգրանեան, խորհրդարանական ընդդիմութիւնը իշխանափոխութեան կոչեր է հնչեցնում, առհասարակ, որքանո՞վ էք իրական համարում իշխանափոխութիւնը:

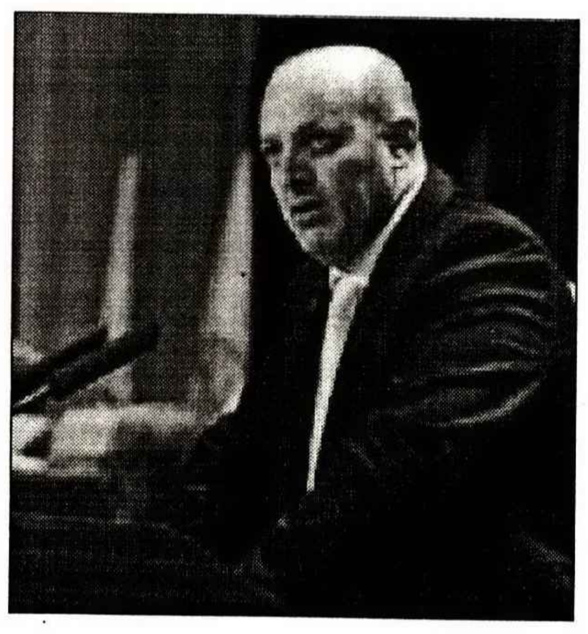

-Ես դեռ ամիսներ առաջ էի ասել, որ խորհրդարանական ընդդիմադիր դաշինքը առողջ հիմքերի վրայ չէ, այլ գործում է «իմ թշնամու թշնամին իմ բարեկամն է» սկզբունքով: Ժողովուրդն իր յոյսերը հաւասարապէս կորցրել է թէ՛ իշխանութեան, թէ՛ խորհրդարանական ընդդիմութեան հանդէպ: Նոյնիսկ իշխանափոխութիւն պահանջող հասարակութիւնը քաջ գիտի, որ եռեակը (կամ քառեակը) ոչինչ չի կարող փոխել: Որովհետեւ նրանք չեն խօսում համակարգային փոփոխութիւնների մասին, այլ պարզ երեւում է, որ ընդամէնը երէկուայ իշխանաւորները պիտի փոխարինուեն այսօրուայ իշխանաւորներով: Իսկ արդեօ՞ք երէկ աւելի լաւ էր եւ ժողովուրդը երէկ աւելի գոհ էր, արտագաղթ չկա՞ր, երկիրն աւելի ժողովրդավարակա՞ն էր, մարդու իրաւունքները պաշտպանուա՞ծ էին, մենաշնորհներ չկայի՞ն, ընտրութիւնները թափանցի՞կ էին, նմանատիպ հարցերը կարելի է անվերջ թուարկել: Հետեւաբար երէկն այսօրով փոխարինելու առաջարկները, բնականաբար, ժողովրդի մօտ դրական չի կարող ընկալուել: Մեր կուսակցութիւնը ժողովրդի այդ տեսակէտի կողմնակիցն է, որն է՝ արմատական ու համակարգային փոփոխութիւններ, այսօրը փոխարինել փայլուն ապագայով, այլ ոչ թէ՝ անցեալով:

-Այսինքն Ձեր կուսակցութիւնը հանրահաւաքին չի՞ մասնակցելու:

-Միանշանակ՝ ոչ: Գնանք՝ ի՞նչ անենք: Սա այն հանրահաւաքը չէ, որ երկիրը բարեփոխումների է տանելու:

-Վերջերս լրատուամիջոցները լուր տարածեցին, թէ Ձեր կուսակցութեան կենտրոնը տեղափոխւում է Հայաստան: Ինչքանո՞վ է այս լուրը համապատասխանում իրականութեանը:

-Մեր կուսակցութեան վերջին երկու համագումարներում անհրաժեշտութիւն է նկատուել կուսակցութեան հայաստանակենտրոն դառնալու հանգամանքը, եւ դա ամրագրուել է համագումարներում: Հարցը պարզապէս այն գործադրելու մէջ է, որը կենտրոնական վարչութեան ծրագրերի առաջնային օրակարգում է: Մի խօսքով, մենք համագումարներում ընդունուած որոշումն ենք իրականացնելու:

-Իսկ ի՞նչ դիրքորոշում է ունենալու Ձեր կուսակցութիւնը քաղաքական դաշտում, ասում են, թէ հանդէս էք գալու իբրեւ իշխանամէտ ուժ:

-Այդպէս ասողները կամ յետին նպատակներ են հետապնդում, կամ էլ հնչակեան կուսակցութիւնը լաւ չեն ճանաչում: Հնչակեան կուսակցութիւնն իր քաղաքականութիւնը ճշդում է համագումարներում: Եւ մեր վերջին՝ 20-րդ համագումարը մէկ անգամ եւս հաստատեց կուսակցութեան՝ ինքնուրոյն լինելու հանգամանքը: Մենք այն կուսակցութիւնն ենք, որ ունենք ճիշդը գնահատելու եւ սխալը դատապարտելու քաջութիւնը: Որեւէ պարտաւորութիւն չունենք ամէն ինչ սեւացնելու, կամ՝ հակառակը:

-Համախոհների կամ կուսակցութեան հայաստանեան անդամների ոչ հսկայական բանակը հնարաւորութիւն տալո՞ւ է լայնօրէն գործել, ինչպէ՞ս էք համալրելու Ձեր շարքերը:

-Մենք, որպէս գաղափարներ կրող քաղաքական ուժ եւ որպէս սկզբունքների եւ արժէքների տէր կուսակցութիւն, անցեալի սխալներով լի ճանապարհն իրաւունք չունենք նորից անցնելու: Ուստի, տրանսֆերներով կամ պատահական մարդկանց մուտքը մեր կուսակցութիւն, այսուհետեւ բացառւում է: Մեր կուսակցութեան անդամ կարող են դառնալ բացառապէս հնչակեան գաղափարախօսութեանը, սկզբունքներին ու արժէքներին հաւատացողները՝ առնուազն 3 ամսուայ կուսակցական, գաղափարական, դաստիարակչական գործընթաց անցնելուց յետոյ միայն:

-Պարոն Տիգրանեան, Դուք մասնակցում էիք Հայաստան-Սփիւռք խորհրդաժողովին, այդ խորհրդաժողովներն ի վերջոյ ծառայո՞ւմ են ինչ-որ նպատակի:

-Նախ պէտք է հասկանալ, թէ որո՞նք են խորհրդաժողովների նպատակները եւ ըստ այդմ՝ ի՞նչ ակնկալիքներ ⇨ 4

<u>ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ</u>

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ՃԷՖ ՇՄԻՏԹ (JEFF SCHMIDT), 2001

Իրականութեան մէջ, յաճախ *արգիլուած է* ոչ-փրոֆեսիոնէլներուն ստեղծագործական ըլլալ իրենց աշխատանքին մէջ: Բազմաթիւ պաշտօններու մէջ, պաշտօնեաները որքան աւելի սերտօրէն հետեւին աշխատավայրի նշանակուած աշխատակարգին եւ տուեալ յանձնարարութեան մը մասնաւոր հրահանգներուն, այնքան աւելի կ'ուրախացնեն իրենց տնօրէնները: Ոչ-փրոֆեսիոնէլները գիտեն թէ կրնան դժուարութեան առջեւ կանգնիլ՝ եթէ աշխատանքի գործադրութեան ժամանակ փորձեն նորութիւն մտցնել:

Միւս կողմէն, փրոֆեսիոնէլներէն *կը պահանջուի* ստեղծագործական ըլլալ իրենց աշխատանքին մէջ, բայց խիստ քաղաքական սահմաններու մէջ: Իրենց ստեղծագործականութիւնը պէտք է ծառայէ գործատէրերու շահերուն, որոնք յաճախ տարբեր են թէ՛ իրենց սեփական եւ թէ՛ գնորդներուն, յաճախորդներուն ու հանրային հետաքրքրութեան շահերէն: Այսպէս, ընկերութիւններուն համար աշխատող հասարակական յարաբերութիւններու [public relations] մասնագէտը՝ որ նշանակուած է որպէսզի թղթակիցներուն պատասխաններ տայ օդի ապականութեան, արատաւոր ապրանքներու, պաշտօնեաներուն հետ վարուելու եւ ուրիշ զգայուն խնդիրներու մասին, իրականութիւնը ստեղծագործաբար գործածելով կը ստեղծէ ընկերութեան պատկերը: Պաշտօնավարող առաջնահերթ բժիշկները եւս երբեք չեն մոռնար թէ որուն համար կ'աշխատին: Օրինակ, այսպիսի բժիշկ մը իր գործատիրոջ խնայել կու տայ 200 տոլլար, ջրծաղիկի չափահաս հիւանդներէն պահելով ասիքլովիր հակավիրուսային դեղը, առանց որուն հիւանդութեան սրութիւնը եւ մնայուն սպիացման քանակը կը դառնան աւելի մեծ, իսկ երկրորդային թոքատապութիւնը [pneumonia] կամ մահը կ'աւելնայ միայն թեթեւակի կերպով: Առողջապահական ապահովագրութեան ընկերութեան համար այս բարդութիւնները կրնան մեծածախս ըլլալ, բայց տոքթորական պաշտպանած ողջամիտ բժիշկը իրաւացիօրէն դիտել կու տայ՝ թէ այս հիւանդներուն ապահովագրութեան համար այսքան յատկացումը ոչ մէկ տնտեսական առաւելութիւն կը բերէ հիմնարկին: Գործատէրերը ժամանակ չունին որոշելու իրենց քաղաքական կամ տնտեսական շահերը ազդող իւրաքանչիւր մանր խնդիր, հետեւաբար անոնք կը ջանան վարձել մարդիկ որոնք գործերը պիտի կատարեն այնպէս ինչպէս իրենք պիտի կատարէին: Այսպէս, փրոֆեսիոնէլները կը տիրեն թեքնիքական միջոցներուն բայց ոչ երբեք իրենց ստեղծագործական աշխատանքի ընկերային նպատակներուն: Փրոֆեսիոնէլին անկարողութիւնը տիրելու իր ստեղծագործական աշխատանքի քաղաքական բովանդակութեան վրայ, կը հանդիսանայ իր ասպարէզին մէջ ունեցած դժգոհութեան թաքնուած պատճառներէն մէկը:

Ըսել թէ փրոֆեսիոնէլները գաղափարախօսական աշխատողներ են չի նշանակեր թէ իրենք են որ նախ եւ առաջ կը բանաձեւեն գաղափարախօսութիւնը, քանի որ այդպէս չեն ըներ: Փրոֆեսիոնէլները ոչ մէկ իշխանութիւն ունին իրենց տարածած գաղափարախօսութեան վրայ, այնպէս ինչպէս ոչ-փրոֆեսիոնէլները՝ իրենց արտադրած արտադրանքներուն ձեւաւորման վրայ: Ընկերութեան մէջ փրոֆեսիոնէլներու աշխատանքային ընթացիկ դերը կը բովանդակէ յատուկ գաղափարախօսութիւն մը, որուն մասին փրոֆեսիոնէլները հազիւ թէ որեւէ գործառնական ըմբռնողութիւն ունենան: Գործատէրերը փրոֆեսիոնէլներուն կը վստահին գաղափարախօսութիւնը գործածել հարցերը լուծելու եւ ծագած նոր խնդիրները կարգաւորելու համար, առանց մշտական վերահսկողութեան ենթարկելու զանոնք: Փրոֆեսիոնէլներուն թոյլատրուած է մտածել գործին մասին, պայմանով որ մնան հնազանդ մտածողներ:

Իւրաքանչիւր փրոֆեսիոնէլ աշխատանք մասամբ ստեղծագործական է: Բայց եւ այնպէս, անհատները փրոֆեսիոնէլ աշխատանք կատարելու կ'ընտրուին ոչ թէ որովհետեւ անոնք աւելի ստեղծագործ են քան ուրիշները, այլ որովհետեւ կարելի է վստահիլ թէ իրենց ստեղծած իւրաքանչիւր մանրամասնութիւն քաղաքականապէս ճշգրիտ է գործատէրերուն տեսանկիւնէն: Իբրեւ մարդ էակներ, փրոֆեսիոնէլները աւելի ստեղծագործական չեն քան ոչ-փրոֆեսիոնէլները: Իրականութեան մէջ, փրոֆեսիոնէլ նախապատրաստութիւնը կը միտի սպաննել բնական ստեղծագործականութիւնը: Ընկերութիւններու կեդրոնական շէնքերուն մէջ, յաճախ կրնաս աւելի ստեղծագործականութիւն գտնել վարը՝ փոստի սենեակին մէջ, քան վերնայարկերը գտնուող փաստաբանի մը, ճարտարագէտի մը կամ ֆինանսական վերլուծողի մը գրասենեակին մէջ, թէեւ վերջիններս դուրս են վերահսկողութենէ: Գործատէրերը պիտի նախընտրեն աշխատանքի կոչել բթամիտ բայց քաղաքականապէս կարգապահ անձեր, փոխանակ անձեր՝ որոնք դրսեւորեն որեւէ չափով քաղաքականապէս անկարգապահ ստեղծագործականութիւն:

Ծիշդ այնպէս ինչպէս փրոֆեսիոնէլները ներգրաւուած են փակ ստեղծագործականութեամբ՝ նորութիւններ մուծելով նշանակուած գաղափարախօսութեան մը ապահով սահմաններուն մէջ, նոյնպէս անոնք ներգրաւուած են փակ քննական մտածողութեամբ: Վերջիններուն աշխատանքը կը պարփակէ դատել ուրիշներուն գաղափարները եւ որոշել եթէ անոնք համահունչ են արտօնեալ հայեացքին թէ ոչ, բայց չի պարփակեր մշակել իրենց անձնական, անկախ տեսակէտը: Հետեւաբար, փրոֆեսիոնէլները կը միտին դէպի այսպէս կոչուած «գրախօսական» քննադատութեան, որ խիստ ապահով է մտաւորապէս ու քաղաքականապէս քանի որ առիթ չի տար անկախ հայեացքներ մշակել կամ որդեգրել: Փրոֆեսիոնէլներն ընդհանրապէս կը խուսափին իրական քննական մտածողութեան պարունակած վտանգէն: Այս պատճառով կարելի չէ զանոնք ըստ պատշաճի անուանել քննական մտածողներ: Պարզապէս անոնք գաղափարապէս կարգապահ մտածողներ են: Իրական քննական մտածողութիւն կը նշանակէ բացայայտել ու հարցափորձել ընկերային, քաղաքական եւ բարոյական ընկալումները, կիրառել եւ կատարելագործել անձնապէս զարգացած հայեացք եւ գործողութեան կոչ ընել առաջ տանելու անձնապէս ստեղծուած ծրագիր մը: Այն մօտեցումը որ կը հեռանայ այս երեք բաղկացուցիչներէն, զուրկ կ'ըլլայ քննական ոգիէն:

Գաղափարապէս կարգապահ մտածողները, մասնաւորապէս առաւել ոգեւորուածները, յաճախ քննական մտածողներ ըլլալու *տպաւորութիւնը*... *տեսքը* կը թողուն: Անոնք ամէնուրեք ճարտար կերպով կը կիրառեն պաշտօնական գաղափարախօսութիւնը եւ ինքնավստահ կերպով կը հաղորդեն իրենց վճիռները: Այն խրողութիւնը թէ փրոֆեսիոնէլները աւելի լաւատեղեակ են քան ոչ-փրոֆեսիոնէլները կը նպաստէ քննական մտածողներ երեւալու պատրանքին:

(Jeff Schmidt, *Disciplined Minds: A Critical Look at Salaried Professionals and the Soul-Battering System That Shapes Their Lives*, Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2001, էջ 40-41)

ՄՈՒՆԻՐ ՖԱՇԷ (MUNIR FASHEH), 2002

Գրագիտութեան [literacy] ամենամեծ խնդիրն այն է՝ որ ան կեանքը փոխարինած է բառերով իսկ գաղափարները համարած է աւելի իրական քան իրականութիւնը: Գաղափարներն ու փրոֆեսիոնէլ/գիտական եզրերը յաճախ դարձած են աւելի իրական քան իրականութիւնը:

Ուրիշ որեւէ միջոցի նման, գրագիտութեան ազդեցութիւնը կախուած է տուեալ հասարակութիւնը կառավարող արժէքներէն: Այս կէտը հազիւ կը յիշուի, թէեւ, իմ կարծիքովս, ան կը կազմէ ամենակարեւոր գործօնը հասկնալու թէ ինչպէս գրագիտութիւնը կ'ազդէ մարդոց վրայ եւ ինչ նպատակներով կ'օգտագործուի ան: Քանի որ յաղթելը, իշխելը եւ կեանքէն անջատուիլը ⇨ 4

ՃԱՌԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

«168 ԺԱՄ»-Ի ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԸ Ս.Դ.Հ.Կ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԸՆԿ. ՅԱԿՈԲ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆԻ ՀԵՏ

3

կարող ենք ունենալ: Ըստ իս, նպատակը Սփիւռք-Հայաստան-Արցախ եռամիութեան ամրապնդումն է, որն անհրաժեշտութիւն է: Ուստի խորհրդաժողովն այս իմաստով օգուտ է բերում՝ համախմբելով հազարաւոր մարդկանց երեք կողմերից, այս անգամ յատկապէս ողջունելի էր շուրջ 700 սփիւռքահայի մասնակցութիւնը խորհրդաժողովին: Սա ցոյց է տալիս, որ սփիւռքը հետաքրքրուած է եւ իր անմիջական մասնակցութիւնն է ուզում ունենալ մեր ժողովրդին յուզող հրատապ հարցերին:

Իսկ օրակարգի բոլոր չորս հարցերն էլ հայութեանը յուզող եւ լուրջ հարցեր էին, բայց կային թերութիւններ, որոնց մասին պէտք է կազմակերպիչներին տեղեկացնել, որպէսզի դրանք չկրկնուեն յառաջիկայում: Կ'ուզենայի Սփիւռքի նախարարութիւնն աւելի նրբանկատ լինի՝ հաւասարութիւն պահելու հարցում, այս անգամ չեչտուած էր հատուածական պատկերը, ինչը մենք յառաջիկայում պատրաստւում ենք քննարկելու նախարարութեան հետ: Սփիւռքը հարուստ է իր չերտաւորումներով, ուստի, հատուածական գունաւորում տալով, խորհրդաժողովը կարող է բացասական դիմագիծ ունենալ: Սա է, որ պէտք է նկատի ունենալ եւ ուղղել յառաջիկայում:

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

3

կը հանդիսանան արդի հիմնարկներն ու փրոֆեսիոնէլները կառավարող գլխաւոր արժէքները, հետեւաբար գրագիտութիւնը գլխաւորաբար պէտք է ծառայէ այս արժէքներուն: Ասիկա գործնականօրէն պիտի նշանակէ, թէ գրագիտութիւնը պէտք է նպաստէ որ մարդիկ վերածուին լաւ սպառողներու ու մրցակիցներու եւ դառնան աւելի անհատապաշտական ու կեանքէն կտրուած:

(Munir Fasheh, *How to Eradicate Illiteracy Without Eradicating Illiterates*, For the UNESCO round table on "Literacy as Freedom." On the occasion of The International Literacy Day 9-10 September 2002, UNESCO, http://almoultaqa.com/news_view_en.aspx?NewsId=85)

(Շար. 6)

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒՆ՝ ԻՆՔՆՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅՈՒՆ (ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

1

զարթնումը երաշխաւորելու համար, ուստի, կրթական ցանցի մը գոյառումը՝ օրուան հրամայական: Մաշտոց նախաձեռնարկ եղաւ այդ յոյժ էական առաքելութեան եւ կրթական պինդ ենթակառոյցով թրծեց սերունդներ, նորափթիթ երիտասարդութեան ջամբեց լեզու, գիտելիք, ուսում եւ կրթութիւն: Կրթական ենթակառոյցը հիմքը հանդիսացաւ հայ ժողովուրդի մտաւոր եւ իմացական լուսաւորութեան:

5-րդ դարուն, ո՞վ կրնար գուշակել, որ հայ ժողովուրդի զաւակները յետագայ դարերուն պիտի ապրէին աշխարհով մէկ սփռուած. այդ ցաքուցրիւ իրողութեան մէջ, ուծացման ալիքը կրնայ կլանել բոլորը անխտիր: Մաշտոցի հանճարը անգամ մը եւս կը փայլատակի որպէս ինքնապաշտպանութեան լաւագոյն հնարք: Մաշտոցով սկսած հայկական կրթական ցանցը, կրկին զտնուելով իր բարձրութեան վրայ, հայ սերունդներուն կ'ապահովէ հայոց լեզու եւ ազգային ինքնութիւն: Մաշտոցը տակաւին կ'ապրի հո՛ն՝ ուր կը բաբախեն հայոց լեզուին առինքնող կշռոյթները, ուր հայոց բառն ու բանը կը լսուին ու կը խօսուին մատղաշ սերունդներու առօրեային մէջ: Դժուար չէ նշմարել, որ այն հայագաղութները, որոնք օժտուած են Մաշտոցի կրթական ամրոցներով առաւել կը պահպանեն ազգային մթնոլորտն ու միջավայրը, իսկ այն հայագաղութները որոնք զուրկ են հայկական դպրոցներէ՝ մէտ են արագընթաց շոգիացման:

Թարգմանչաց տօն. ի՜նչ նուիրական իրադարձութիւն եւ մարտահրաւէր վերստին հայանալու: Սակայն... կը կոտտան բոլորիս խոցեալ սիրտերը, երբ հայ ծնողներ երես կը թեքեն Մաշտոցի տուներէն, երբ ազգային գործիչներ ու քաղքենիացած ջոջեր, պատասխանատու դիրքեր զբաղեցնող տարրեր թէ քիչ մը ուշ հարստացած նորելուկ «ընտրանի»ներ իրենց թոթովախօս որդիները կը մղեն օտար ափեր՝ Մաշտոցի անհաղորդ միջավայրերու մէջ ազգ ու լեզու մոռնալու համար, աւելի ուշ՝ ուրանալու համար...:

Թարգմանչաց տօնին այսօրուան պատգամը պարզ է ու մեկին՝ հայոց լեզուն՝ ինքնութիւնն հայուն:

Մինչ, խոնարհելով մեծն Մաշտոցի յիշատակին առջեւ, տաղանդաշատ բանաստեղծ Սիամանթոյի բառերով կը հաստատենք՝

ՄԵՍՐՈ՛Պ, ՀԱՅ ԴԱՐԵՐՈՒՆ ԴԻՄԱՑ ԿԵՑՈՂ՝
ԴՈՒՆ ԱԴԱՄԱՆԴԵԱՅ ԱՊԱՌԱԺ:

ՍՏԱՑԱՆՔ

Խորին շնորհակալութեամբ ստացանք Տոքթ. Եղիկ Ճէրէճեանի «Յաւերժ ճամբու կերտիչներէն» գիրքը, հրատարակութիւն ՍԴՀԿ Լիբանանի Վարիչ Մարմնին, Պէյրութ, 2014, 288 էջ:

ՊԱՔՈՒՆ ԼՈՒՐՋ ՏԵՂԱՇԱՐԺ Կ'ԱԿՆԿԱԼԷ ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԷՆ

կան գործակալութեան փոխանցմամբ՝ յայտարարած է Ատրպէյճանի արտգործնախարարը:

Մամետիարովի փոխանցմամբ՝ միջնորդներու հետ երէկ Պաքուի մէջ կայացած հանդիպման ժամանակ Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ անոնցմէ պահանջած է Հայաստանի առջեւ բարձրացնել ատրպէյճանցի զինուորներ Տիլհամ Ասքերովին եւ Շահպազ Կուլիեւին չուտափոյթ ազատ արձակելու հարցը:

«Այժմ այդ հարցով կը զբաղի Կարմիր Խաչի կոմիտէն: Անոնց հետ կապ կը պահպանենք եւ կ'ակնկալենք դրական արդիւնք մօտակայ օրերուն», - ըսած է Ատրպէյճանի արտգործնախարարը:

Յիշեցնենք՝ օրերս Լեռնային Ղարաբաղի դատախազութիւնը յայտնեց, արցախեան տարածք ներթափանցած ատրպէյճանցի զինուորներուն գործը՝ մեղադրական եզրակացութեամբ, ուղարկուած է դատարան:

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ Է ԵՒՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ...

1

2015ին ԱՊՀի նախագահութիւնը ստանձնող երկրի Ղազախըստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարպաեւ ելոյթ ունենալով հաստատեց որ ԱՊՀ-ի նախագահութեան իր ժամանակաշրջանին Ղազախստան համագործակցութեան 25-ամեակին ընդառաջ կը սկսի ԱՊՀ զարգացման նոր հայեցակարգ մշակել: Ան նաեւ նշեց որ Հայաստանի սահմաններու վերաբերեալ փոխզիջումներու հասած են:

Տաճիկստանի նախագահ Էմոմալի Ռահմոն ԱՊՀ երկիրներուն առաջարկած է միաւորիլ «Իսլամական Պետութեան» դէմ պայքարին գծով:

Իր կարգին Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութին յոյս յայտնեց որ Հայաստանի անդամակցութեան արդէն առաջին 1-2 տարուան ընթացքին ակնառու կ'ըլլայ դրական մաքրոտնտեսական արդիւնքը:

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԻՒՆ - Գահիրէ

ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳԸՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐ

Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Սաթենիկ Չագըր Հիմնադրամը, 2013-2014 տարեշրջանին համար, դրամական մրցանակներ պիտի տրամադրէ եգիպտահայ համայնքին պատկանող բոլոր այն ուսանողներուն, որոնք փայլուն արդիւնքներ կը բերեն որեւէ կրթական հաստատութեան աւարտական քննութիւններուն:

Այսպէս, մրցանակներ պիտի տրամադրուին նախակրթարանի, պատրաստականի, երկրորդականի և համալսարանական կրթութեան աւարտական կարգերու՝ պետական կամ համազօր քննութիւններու ներկայացող բոլոր այն աշակերտներուն որոնք 90% կամ աւելի արդիւնք բերած են:

Դրամական մրցանակները իւրաքանչիւր կրթական հաստատութեան համար են և պիտի տրամադրուին հետեւեալ ձեւով.

Նախակրթարանի աւարտական դասարան	Ե.Ո. 200.-
Պատրաստականի աւարտական դասարան	Ե.Ո. 400.-
Երկրորդականի աւարտական դասարան	Ե.Ո. 1000.-
Համալսարանի աւարտական տարի	
ա- Շատ լաւ արդիւնք	Ե.Ո. 1500.-
բ- Գերազանց արդիւնք	Ե.Ո. 2000.-

Գահիրէի դիմորդները իրենց ձեռք բերած կրթական արդիւնքը հաստատող փաստաթուղթը և անկէ պատճէն մը, պարտին ներկայացնել Հ.Բ.Ը.Մ.ի Գահիրէի գրասենեակը:

Աղեքսանդրիոյ դիմորդները պարտին նոյները ներկայացնել Աղեքսանդրիոյ Հ.Բ.Ը.Մ.ի վարչութեան:

Բոլոր դիմումները ընդունելու վերջին պայմանաժամն է 21 Հոկտեմբեր 2014:

Մրցանակներու յանձնումը թէ՛ Գահիրէի և թէ՛ Աղեքսանդրիոյ մէջ պիտի կայանայ հանդիսաւոր իրադրութեամբ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 2 Նոյեմբեր 2014

Հնգետասներորդ տարեդարձ օծման Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴԻ Ծայրագոյն Պատրիարքի եւ Սրբազնագոյն Կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց

Յաւարտ Սուրբ եւ Անմահ Պատարագի պիտի կատարուի Հայրապետական մաղթանք

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Երթ ու դարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) ժամը 8:45-ին

Այծեմնիկ Հանգստեան Տան շէնքին առջեւէն ժամը 9:00-ին

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը ծանուցանենք եգիպտահայ յարգոյ մեր հասարակութեան, որ Առաջնորդարանին մօտ տրամադրելի են արեւմտահայերէն «Նոր Կտակարան»-ներ:

Փափաքողները, ունենալու համար, կրնան դիմել Ազգային Առաջնորդարան:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԷՐԶԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո. 1993.00
21 կիրատ՝ կրամը	249.00
18 կիրատ՝ կրամը	213 00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع.

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1733 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧٣٣ الخميس ٣٠ أكتوبر ٢٠١٤

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ ՅՂԱԾ Է ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՊՏԷԼ ՖԱԹԹԱՀ ԷԼ ՍԻՍԻԻՆ

Նախագահ Սերժ Սարգսեան երէկ ցաւակցական հեռագիր է յղել Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետութեան Նախագահ Ապտէլ Ֆաթթահ Էլ Սիսիին՝ ս.թ. Հոկտեմբեր 24-ին Եգիպտոսի Սինայի նահանգի հիւսիսում տեղի ունեցած ահաբեկչական գործողութեան կապակցութեամբ, որը մի քանի տասնեակ անմեղ զոհերի ու վիրաւորների պատճառ է դարձել:

«Խստօրէն դատապարտում ենք այդ անմարդկային ահաբեկչական գործողութիւնը, որի նպատակն է ինչպէս Եգիպտոսում, այնպէս էլ տարածաշրջանում կայունութեան եւ անվտանգութեան խաթարումը: Միաժամանակ մեր զօրակցութիւնն ենք յայտնում Ձեզ եւ բարեկամ Եգիպտոսի իշխանութիւններին՝ երկրի տարածքում ահաբեկչութիւնը վերջնականապէս արմատախիլ անելուն վճռական ջանքերին:

Խորին ցաւակցութիւն եմ յայտնում Ձեզ եւ Եգիպտոսի եղբայրական ժողովուրդին՝ զոհուածների հարազատներին մաղթելով տոկունութիւն, իսկ վիրաւորներին՝ շուտափոյթ ապաքինում»,- ասուած է ՀՀ Նախագահի ցաւակցական հեռագրում:

ՓԱՐԻԶ

ՕԼԱՆՏ.
«ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԵՄ ՄՇԱԿԵԼՈՒ ԼՈՒԾՈՒՄԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ»

Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանտ կոչ ուղղեց ղարաբաղեան հարցի լուծման համար համընդգրկուն համաձայնագիր մը մշակելու: Ելիզէի պալատը երէկ հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը՝ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահներուն հետ Օլանտի տեսակցութենէն քանի մը ժամ ետք:

«Գագաթնաժողովին ընթացքին Ֆրանսայի նախագահը խօսած է երկու կողմերու յարաբերութիւններուն մէջ գոյութիւն ունեցող լարուածութիւնը նուազեցնելու անհրաժեշտութեան մասին: Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահները որոշած են անցնիլ անյայտ կորսուածներու մասին տեղեկութիւններու փոխանակումին, Կարմիր Խաչի միջազգային կազմակերպութեան միջնորդութեամբ», ըսուած է ֆրանսական յայտարարութեան մէջ:

Օլանտ նաեւ նախագահներուն կոչ ուղղած է բանակցութիւններու միջոցաւ ղարաբաղեան հակամարտութեան ամուր կարգաւորման ուղղութեամբ ջանքերը աշխուժացնելու՝ միջազգային իրաւունքի սկզբունքներու համապատասխան եւ Մինսքի խմբակի համանախագահներուն կողմէ սահմանուած սկզբունքներուն հիման վրայ: Ան նշեց, որ սահմանային շփման գիծին վրայ տիրող կացութիւնը անընդունելի է:

Օլանտ Հայաստանին եւ Ատրպէյճանին նաեւ կոչ ուղղեց տարաձայնութիւնները յաղթահարելու եւ բնակչութեան խաղաղութեան նախապատրաստելու համար անհրաժեշտ քաղաքական կամք դրսեւորելու:

Նախագահները պայմանաւորուեցան երկխօսութիւնը շարունակելու եւ յաջորդ տարի Նիւ Եորքի մէջ վերստին տեսակցելու:

ՃԷՅՄԶ ՈՒՈՐԼԻՔ.
«ՓԱՐԻԶԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԴՐԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒԵՑԱՒ»

ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Ճէյմզ Ուորլիք յայտարարեց, որ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահները դրական կը գնահատեն Փարիզի մէջ տեղի ունեցած տեսակցութիւնը: Twitter-ի իր էջին վրայ կատարած յայտարարութեան մէջ Ուորլիք դիտել տուաւ, որ նախագահներուն տեսակցութիւնը յաջող էր, շնորհիւ Ֆրանսայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանտի ջանքերուն:

Հայաստանի Ազգային Ժողովի փոխ նախագահ Էտուարտ Շարմազանով կարծիք յայտնեց, որ Ատրպէյճանի հետ ղարաբաղեան հարցով բանակցութիւններուն մէջ փոխ զիջումի համար անհրաժեշտ է հրաշք մը, որպէսզի Ատրպէյճան վերադառնայ խաղաղ բանակցութիւններու ուղեգիծ: Շարմազանովի համաձայն, բանակցութիւններուն մէջ յառաջընթացը հնարաւոր կ'ըլլայ, եթէ Պաքու հրաժարի ռազմատենչ եւ արկածախնդիր դիրքորոշումներէն:

ՅՈՐԴԱՆԱՆ

ԵՐԵՒԱՆ-ԱՄՄԱՆ՝ ՔՈՅՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐ

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան երէկ այցելեց Ամման, ուր Յորդանանի Ապտալլա Բ. Թագաւորին հետ քննարկեց երկկողմանի յարաբերութիւնները: Նախագահը եւ Թագաւորը անդրադարձան անկեղծ բարեկամական կապերուն եւ համագործակցութեան ընդլայնման հեռանկարներուն:

Անոնք յանձնառութիւն ստանձնեցին քաղաքական երկխօսութիւնը եւ տարբեր ոլորտներու մէջ համագործակցութիւնը բարձրացնելու նոր մակարդակի: Նախագահներու առանձնազրոյցին յաջորդեց պաշտօնական պատուիրակութիւններու տեսակցութիւնը եւ փաստաթուղթերու ստորագրութիւնը:

Յորդանանի Թագաւորը ապա աշխատանքային ճաշ սարքեց ի պատիւ Հայաստանի նախագահին ու անոր ընկերակցող պատուիրակութեան: Նախագահն ու Թագաւորը հանդէս եկան փոխադարձ բաժակաճառերով, անդրադարձան հայ-յորդանանեան բարեկամութեան ու երկու բարեկամ ժողովուրդներու պատմական առնչութիւններուն:

Ստորագրուած փաստաթուղթերու ծիրին մէջ Երեւանն ու Ամմանը դարձան քոյր քաղաքներ: Այդ մասին համաձայնագիր ստորագրեցին զոյգ մայրաքաղաքներու քաղաքապետներ Տարօն Մարգարեանը եւ Աքըլ Պիլթէժը: Մայրաքաղաքները ուստի պիտի համագործակցին եւ փորձի փոխանակում կատարեն տեղական ինքնակառավարման, ներդրումներու ներգրաւման եւ քաղաքային տնտեսութեան շարք մը այլ ոլորտներու մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1999
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՍՊԱՆԴԻՆ 15-ՐԴ ԱՄԵԱԿ

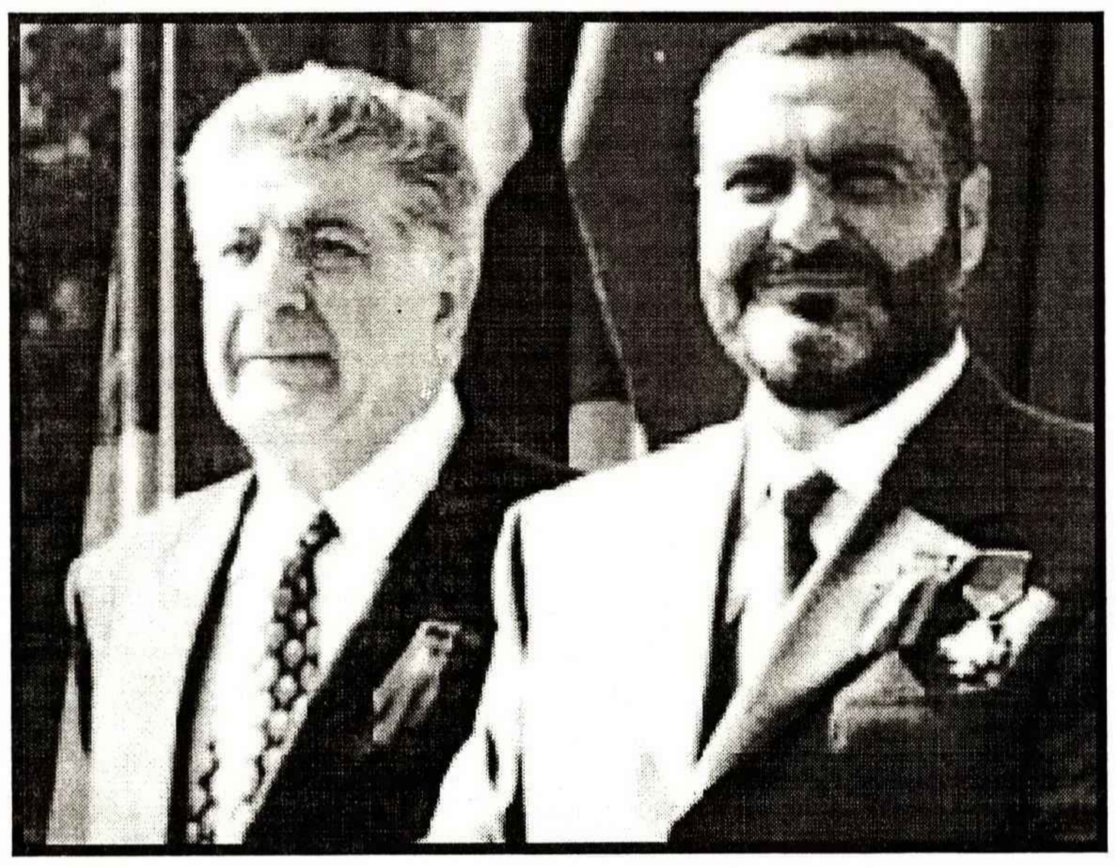

Հայաստանի մէջ Հոկտեմբեր 27-ին նշուեցաւ 1999 թուականի Ազգային Ժողովի սպանդին 15-րդ ամեակը: Այս առթիւ, Հայաստանի բարձրաստիճան պատասխանատուներ այցելեցին Եռաբլուր պանթէոն:

Վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան յայտարարեց, որ պատկան մարմիններուն կողմէ կատարուած է ամէն ինչ, որպէսզի ոճրագործութեան մանրամասնութիւնները բացայայտուին: Իսկ Ազգային Ժողովի Նախագահ Գալուստ Սահակեան յայտարարեց, որ Հոկտեմբեր 27-ի ոճրագործութիւնը կատարողները պատժուած են, սակայն ուղղորդները՝ տակաւին ոչ:

Եռաբլուր այցելեց նաեւ Հայաստանի նախկին նախագահ Լեւոն Տէր Պետրոսեանը, որ այնտեղ տեսակցեցաւ Վազգէն Սարգսեանի մօր՝ Տիկին Կրեթայի հետ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՊԱՔՈՒԻ «ԱՄԷՆ ԻՆՉ, ԿԱՄ ՈՉԻՆՉ» ՍԿԶԲՈՒՆՔԸ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարի տեղակալ Շաւարշ Քոչարեան յայտարարեց, որ Եւրոմիութիւնը կը մնայ Հայաստանի կարեւոր գործընկերներէն մէկը, հակառակ Եւրասիական Տնտեսական Միութեան միանալու Երեւանի որոշումին:

Քոչարեանի համաձայն, Հայաստան կը շարունակէ մասնակցիլ Արեւելեան Գործընկերութեան ծրագիրներուն եւ զարգացնել Եւրոպայի հետ իր յարաբերութիւնները: Փոխ նախարարը միաժամանակ դիտել տուաւ, որ Երեւան կը խորացնէ իր կապերը Մոսկուայի հետ՝ զանազան ոլորտներու մէջ:

Ազգային Ժողովին մէջ պետական պիւտճէի քննարկման նիստին ընթացքին Քոչարեան հաստատեց, որ Նախարարութիւնը կը շարունակէ հետապնդել Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման հոլովոյթը:

Խօսելով ղարաբաղեան հակամարտութեան զարգացումներուն մասին Քոչարեան դիտել տուաւ, որ Պաքուի որդեգրած «ամէն ինչ, կամ ոչինչ» սկզբունքը յառաջընթաց պիտի չապահովէ:

ԹՈՒՐՔԻԱ

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ԿԱՐԵՒՈՐԱԳՈՅՆԸ ՉԷ»

Թուրքիոյ վարչապետ Ահմատ Տաւուտօղլուի գլխաւոր խորհրդական նշանակուած հայազգի Էթիէն Մահճուպեան յայտարարեց, որ Թուրքիոյ համար հայկական հարցը կարեւորագոյն հարցը չէ:

Անոր խօսքով, քիւրտերուն եւ ուրիշներու համար Թուրքիոյ ներկայ իշխանութիւններէն լաւը չկայ: «Ես հայ եմ, ուստի հայկական հարցի կարգաւորման մէջ իմ նպաստը կ'ունենամ», ըսաւ Մահճուպեան: «Սակայն հայկական հարցը Թուրքիոյ կարեւորագոյն հարցերէն չէ: Ես Թուրքիոյ հայ համայնքը ներկայացնելու լիազօրութիւններ չունիմ, իսկ այդ հարցին մէջ գլխաւոր դերակատարը Թուրքիոյ հայկական համայնքը, հայկական Սփիւռքն է» ըսաւ Մահճուպեան:

Յիշեցնենք, որ Մահճուպեան նշանակուած է Թուրքիոյ վարչապետի գլխաւոր խորհրդականներէն մէկը:

ՈՒՐՈՒԿՈՒԷՅԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԴՀԿ-Ի ԱՏԵՆԱՊԵՏԸ՝ ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ

Ուրուկուէյի մայրաքաղաք Մոնթէվիտիոյի մէջ 50 տարեկան հասակին իր մահկանացուն կնքեց Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Ուրուկուէյի Շրջանի Վարիչ Մարմինի ատենապետ Ընկ. Մարսէլ Քէօշկէրեանը:

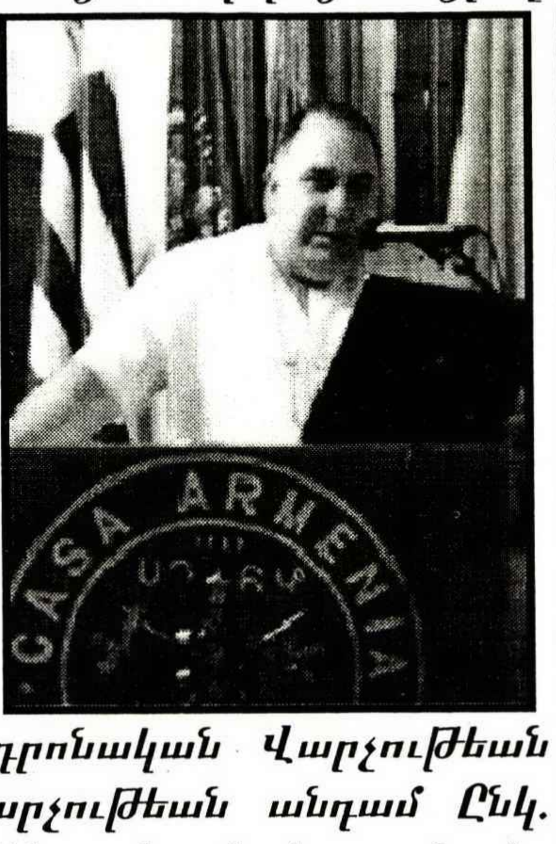

Ան յանկարծամահ եղաւ, կուսակցութեան ակումբին մէջ նախանցեալ գիշեր տեղի ունեցած ձեռնարկի աւարտէն քանի մը ժամ ետք:

Ողբացեալ վիրաբոյժ ընկերոջ յուղարկաւորութեան արարողութիւնը եւ թաղումը տեղի ունեցաւ երէկ յետ միջօրէին: ՍԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան անունով խօսք արտասանեց վարչութեան անդամ Ընկ. Վազգէն Գալթաքճեան, որ վերջին օրերուն կը գտնուէր Ուրուկուէյի մէջ: Կուսակցական ընկերներուն եւ ծանօթներուն համաձայն, Ընկ. Մարսէլ Քէօշկէրեան ծանօթ էր որպէս արժանիքներու տէր, գիտակից կուսակցական եւ գիտակից անձնաւորութիւն մը:

ԻՐԱՆ

ԻՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀՐԱՒԻՐՈՒԱԾ Է ՄԱՍՆԱՑԵԼՈՒ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ

Իրանի նախագահ Հասան Ռոհանիի հանդիպումը ՀՀ վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանի հետ:

Հայաստանի վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան աշխատանքային այցելութեամբ ժամանած է Թեհրան, ուր տեսակցած է Իրանի նախագահ Հասան Ռոհանիի հետ:

Վարչապետ Աբրահամեան Իրանի նախագահին յանձնած է նախագահ Սերժ Սարգսեանի հրաւէրը՝ յառաջիկայ Ապրիլ 24-ին մասնակցելու Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակին:

Աբրահամեան յայտնած է, որ իր պաշտօնական այցելութիւնը պիտի նպաստէ հայ-իրանական տնտեսական կապերու աշխուժացումին եւ նոր ներդրումներու ներգրաւումին:

«Հայաստան բարձր կը գնահատէ Իրանի հետ պատմական բարի դրացիական յարաբերութիւնները եւ կը մտադրէ զարգացնել փոխադարձ վստահութիւնը »,- ըսած է Աբրահամեան:

Ռոհանի իր կարգին կարեւորած է զանազան ոլորտներու մէջ համագործակցութիւնը եւ խոստացած է զարգացնել համատեղ ծրագիրները:

Իրանի նախագահը ողջունած է Իրանի հայ համայնքին դերակատարութիւնը: Անդրադարձ կատարուած է Ղարաբաղեան հակամարտութեան եւ լուծումի յանգելու անհրաժեշտութեան:

↪ 4

ՔԱԹՐԻՆ ԼԻՃ.- «ԿԸ ՓԱՓԱՔԻՆՔ, ՈՐ ԹՈՒՐՔԻԱՆ...»

Երեւանի մօտ Մեծն Բրիտանիոյ դեսպան Քաթրին Լիճ յայտարարեց, որ Թուրքիա ՆԱԹՕ-ի արժէքաւոր գործընկերներէն է: Մամլոյասուլիսի մը ընթացքին դեսպանը նշեց, որ Լոնտոն կը զօրակցի հայ-թրքական հաշտեցումին եւ կ'ողջունէ 2009 թուականին ստորագրուած արձանագրութիւնները: Լիճ նաեւ մաղթեց, որ 2015 թուականին հայ-թրքական յարաբերութիւնները մէկ քայլ առաջ անցնին, մանաւանդ որ այդ թուականը խորհրդանշական է հայ ժողովուրդին համար:

«Վերջին 70 տարիներուն ընթացքին մենք Եւրոպայի մէջ աշխատեցանք հաշտեցման ծրագրի վրայ, որպէսզի ունենանք, այն ինչ այսօր ունինք», ըսաւ դեսպանը:

Իսկ Երեւանի մօտ Գերմանիոյ դեսպան Ռայներ Մորէլ անդրադարձաւ Թուրքիոյ կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման հարցին: Ան յոյս յայտնեց, որ Անգարա կը

↪ 4

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵԱԿՈՒՆԻՆ. «ՌԵ»-ՈՒՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ Է ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱԲԽԱԶԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԳՈՐԾԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ

«Ռուսական Երկաթուղիներ» ընկերութիւնը քննարկում է Աբխազիայի եւ Վրաստանի տարածքով դէպի Հայաստան երկաթգծի բացման հարցը: Այս մասին haqqin.az-ին յայտնել է «Ռուսական Երկաթուղիներ» ընկերութեան ղեկավար Վլադիմիր Եակունինը:

Նրա խօսքով՝ Ռուսաստանը միշտ հանդէս է եկել Վրաստան-Աբխազիա երկաթ գծի վերագործարկման օգտին, սակայն այդ խնդիրը բացառապէս քաղաքական բնոյթ ունի:

«Վրաստանի եւ Աբխազիայի միջեւ կուտակուած հակասութիւնները պէտք է կարգաւորուեն քաղաքական մակարդակում: Ինչ վերաբերում է Ռուսաստանին, ապա այն երկու ձեռքով կողմ է այդ ճանապարհի վերագործարկմանը»,- ասել է Եակունինը: Նա նաեւ նշել է, որ ապագայում այդ ճանապարհը կարող է միանալ նաեւ Հայաստանին:

«ՌԺ»-ն իր կողմից քննարկում է Աբխազիայի եւ Վրաստանի տարածքով դէպի Հայաստան երկաթուղու գործարկման հարցը: Աբխազիայով երկաթուղային հաղորդակցութիւնը, որը ընդհատուել է աւելի քան 20 տարի առաջ, կարեւոր նշանակութիւն ունի Հայաստանի համար, բայց կրկնեմ, որ այդ հարցը քաղաքական է, ուստի այստեղ պէտք է կողմերի քաղաքական կամքը»,- ասել է նա:

«ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՄ 19 ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ԿԱՅ». «168 ԺԱՄ»

Ազգային Ժողովի պատգամաւորներն արդէն լրացրել են 2013 թուականի գոյքի եւ եկամուտների իրենց յայտարարագրերը: Ըստ նրանց լրացրած տուեալների՝ Ազգային Ժողովում կան թւով 19՝ տոլարային միլիոնատէր պատգամաւորներ: Այս մասին գրել է «168 Ժամ»-ը:

«Նրանցից 9-ը ՀՀԿ խմբակցութեան անդամներ են, 9-ը՝ ԲՀԿ, եւ միայն մէկը՝ անկուսակցական (Արայիկ Գրիգորեանը):

2013 թուականի վերջի դրութեամբ ՀՀ Ազգային Ժողովի բոլոր պատգամաւորները միասին ունեցել են (յայտարարագրել են) 49,1 միլիարդ դրամ, 80,7 միլիոն տոլար եւ 27,1 միլիոն եւրօ:

Այս ամէնը տոլարային արտայայտութեամբ կազմում է 235,1 միլիոն տոլար:

↪ 4

ԳԱՀԻՐԷ

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԻ ՎԱՐԿԱՒՈՐՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը յայտարարենք, թէ Գալուստեան-Նուպարեան Ազգային Վարժարանի Նախակրթարանի բաժինը ստացած է ՈՐԱԿԻ ԵՒ ՎԱՐԿԱՒՈՐՄԱՆ վկայական՝ Ուսման Որակի Երաշխաւորումի եւ Վարկաւորումի Ազգային Հիմնարկէն, 2013-2014 տարեշրջանին:

Այս առիթով, Ազգային Առաջնորդարանը եւ Վարժարանի Տնօրէնութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր ուսուցիչներուն եւ պաշտօնեաներուն՝ անցեալ տարուան ընթացքին իրենց նուիրումին եւ տարած բացառիկ աշխատանքին համար:

Յատուկ շնորհակալութիւն կը յայտնենք մեր սիրելի աշակերտներուն եւ ծնողներուն՝ իրենց քաջալերանքին եւ գործակցութեան համար:

Յառա՜ջ դէպի նորանոր յաջողութիւններ:

ԴԻՒԱՆ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԱՌՈՒՄՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆ 78-ՐԴ ԴԻՐՔԻ ՎՐԱՅ Է, ԱՏՐՊԷՅՃԱՆ՝ 160-ՐԴ

«Լրագրողներ Առանց Սահմաններու» կազմակերպութիւնը հրապարակած է 2014 տարուայ մամուլի ազատութեան համաշխարհային աղիւսակը, որու վրայ կը չափուին տեղեկատուութեան եւ լրագրողներու ազատութիւնը աշխարհի 180 երկիրներու մէջ:

Ըստ այս ցուցանիշին, Ֆինլանտա կը գլխաւորէ աղիւսակը յաջորդական 4-րդ տարին ըլլալով: Անոր կը հետեւին Հոլանտան եւ Նորվեկիան:

Կազմակերպութեան ցուցակի վերջին դիրքերուն վրայ են Թիւրքմենիստանը, Հիւսիսային Քորէան եւ Էրիթրէան՝ որպէս «լրատուութեան եւ տեղեկատուութեան սեւ խոռոչներ եւ կենդանի դժոխք՝ լրագրողներու համար»:

Աղիւսակին համաձայն, Հայաստան կը գրաւէ 78-րդ տեղը: Ռուսաստան կը գտնուի 148-րդ դիրքի վրայ, Ատրպէյճան՝ 160-րդ, Թուրքիա՝ 154-րդ, իսկ Վրաստան՝ 84-րդ:

Ուշագրաւ է, որ Միացեալ Նահանգները կը գրաւէ աղիւսակի 46-րդ դիրքը, նախորդ տարուայ համեմատ ետ քայլ արձանագրելով 33-րդ դիրքէն:

Միացեալ Նահանգներու այս ետ քայլը կապուած է պետական գաղտնի փաստաթուղթեր հրապարակելու վերաբերեալ առնուած դատական քայլերուն հետ:

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԻՒՆ - Գահիրէ

«ԾԻԱԾԱՆ»
ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳ-ԶԱՒՈՒՄԲԻ
10-ԱՄԵԱԿ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

«ՔԱՋ ՆԱԶԱՐԻ ՆՈՐ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ»

ԸՍՏ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ԵՒ
ԱԹԱԲԷԿ ԽՆԿՈՅԵԱՆԻ ՀԵՔԻԱԹՆԵՐՈՒՆ

ԲԵՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՒ
ԽՄԲԱՎԱՐ
ԳՈՀԱՐ ՂԱԶԷԼԵԱՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ
ՄԻՀՐԱՆ ՂԱԶԷԼԵԱՆ

Կիրակի, 30 Նոյեմբեր 2014, երեկոյեան ժամը 7:00-ին
«ՊԸԼԸ-ՔՏԱՆԵԱՆ» Հանդիսասրահ, ՀԵԼԻՈՊՈԼԻՍ

ԳԱՀԻՐԷ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ «ԱՐՑԱԽ» ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ ՇՈՒՇԻԻ ՄԷՋ ԵՒ «ԻՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ Բ. ՓԱՌԱՏՕՆԻՆ

Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիւռքի նախարարութիւնը երկու տարին մէկ անգամ պարբերականութեամբ կ'իրականացնէ «Իմ Հայաստան» համահայկական փառատօնը, որտեղ իրենց մշակութային ներուժը դրսեւորելու առիթը կ'ունենան Հայաստանի, Արցախի եւ Սփիւռքի բազմաթիւ պարախումբեր, երգչախումբեր, դուդուկահարներ, անհատ կատարողներ եւ լրագրողներ:

Գահիրէի Գալուստեան-Նուպարեան Ազգային Վարժարանի պատանեկան «ԱՐՑԱԽ» երգչախումբը, հովանաւորութեամբ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանի, կազմակերպութեամբ դպրոցիս տնօրէնութեան եւ ղեկավարութեամբ դպրոցի երգի ուսուցիչ՝ խմբավար Միհրան Ղազելեանի, սոյն թուականի 27 Յուլիսէն 8 Օգոստոսը բացառիկ պատեհութիւնը ունեցաւ ներկայացնելու եգիպտահայ խմբերգային արուեստը Երեւանի եւ Գիւմրիի մէջ ՀՀ Սփիւռքի նախարարութեան կազմակերպած «Իմ Հայաստան» համահայկական Բ. փառատօնի ծիրէն ներս, իսկ Շուշիի մէջ ներկայացաւ ինքնուրոյն ու ամբողջական համերգով մը: Երգչախումբին բազմազան երգացանկն ու բազմաձայն կատարումները ամենուր դիմաւորուեցան հիացմունքով ու ոգեւորութեամբ, խլեցին հանդիսատեսի անկեղծ ու ոգեշնչող ծափողջոյնները եւ դարձան, փառատօնի կազմակերպիչ Սամուէլ Հարոյեանի խօսքերով ըսած՝ «փառատօնի իսկապէս հաճելի անակնկալը»:

Սոյն փառատօնի «երգչախմբային օրեր»ուն մեր համայնքի Բ. մասնակցութիւնն էր այս: Առաջին մասնակիցը եղած էր Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանի «ԱՐԱՔՍ» երգչախումբը 2012 թուականի Ա. փառատօնին:

Արդարեւ, անցնող տարեշրջանի դեռ սկիզբէն Գալուստեան-Նուպարեան Ազգ. վարժարանի մեծերու երգչախումբէն խումբ մը, որպէս համոյթ (Ա. եւ Բ. Երկրորդական կարգէն 10-12 աշակերտներ) ցանկութիւնն ու կարելիութիւնը ունեցան բազմաձայն քանի մը երգով առանձինն ներկայանալ դպրոցական հանդէսներուն՝ զբօսանքներու իրենց հանդիստը տեւաբար

զոհելով իրենց համար հաճելի այս երգչախմբային պարապմունքներուն: Այսպէս. անոնք ինքնուրոյն կատարումներով հանդէս եկան թէ՛ շրջանաւարտներու աւարտական, թէ՛ ամանորեան հանդէսներուն, թէ՛ Յունուար 6-ի փառատօնին, թէ՛ մայրերու օրուան տօնակատարութեանը: Գարնանը խումբը առիթ ունեցաւ նաեւ մասնակցելու EMMAR MASR-ի կազմակերպած Uptown Stars Cairo School Talent Show 2-րդ մրցոյթին, դարձաւ մօտ 500 մասնակից անհատներու եւ խումբերու մէջէն 20 ընտրուածներէն մին՝ հասնելով մինչեւ եզրափակիչ փուլ: Մրցոյթին անոնք ներկայացան Արթուր Գրիգորեանի *Արցախ* եւ Ֆարէլ Ուիլեամսի *Happy* երգերով: Ճիշդ այստեղ է, որ խումբը ստացաւ իր անունը՝ «ԱՐՑԱԽ»: Uptown Stars-ի ոչ հայկական միջավայրի մէջ ձեռք բերուած այս ոչ փոքր յաջողութիւնը կը յուշէր, թէ քանակային փոքրիկ համալրումով մը համոյթը, արդէն որպէս երգչախումբ, կրնայ ընդլայնել իր երգացանկի թէ ծաւալային եւ թէ երգչախմբա-կատարողական որակային հնարաւորութիւնները: Այդ նպատակով 4 հոգինոց յանձնախումբով մը ունկնդրումներ կատարուեցան դպրոցի Պատրաստական բաժնի 3 կարգերուն մէջ եւ ընտրուեցան երգչային համապատասխան կարողութիւններ ունեցող եւս 8 պատանի՝ համալրելով խումբը: Այս կազմով «ԱՐՑԱԽ»ը, արդէն որպէս երգչախումբ, ելոյթ ունեցաւ Ապրիլ 24-եան դպրոցական յուշահանդէսին, որ միաժամանակ ստուգողական ելոյթ մըն էր իրենց մասին կարեւոր որոշման մը սեմին: Եւ այդ կարեւոր որոշումը «Իմ Հայաստան» համահայկական Բ. փառատօնին Գահիրէի Գալուստեան-Նուպարեան Ազգային վարժարանի «ԱՐՑԱԽ» պատանեկան երգչախմբի մասնակցութեան որոշումն էր: Գահիրէի Պատուարժան Քաղաքական ժողովը, գլխաւորութեամբ ժողովի նախագահ Գերշ. Տ. Աշոտ Եպս. Մնացականեանի եւ ատենապետ Օննիկ Պըլըքտանեանի, առաւ այս որոշումը՝ համայնքի երաժշտա-մշակութային կեանքը միշտ արթուն եւ վերելքային պահելու իր մշտական յանձնառութեամբ եւ երգչախումբի յաջողութեան նկատմամբ վստահութեամբ:

«Իմ Հայաստան» Բ. փառատօնին մասնակցելու ծրագիրը նոր թափ ու եռանդ հաղորդեց երգչախումբի անդամներուն, որոնք Մայիսի վերջերուն, դպրոցական քննութիւններու աւարտէն անմիջապէս ետք Միհրան Ղազելեանի ղեկավարութեամբ լծուեցան արդէն շաբաթական երեք անգամեայ փորձերու՝ գերխնդիր ունենալով 2 ամսուան մէջ համերգային ամբողջական ծրագիր մը պատրաստել: Յամառ աշխատանքի շնորհիւ աստիճանաբար գոյացաւ շուրջ 20 երգերէ կազմուած բազմաձայն համերգային ծրագիր մը: Դպրոցի տնօրէն Սիմոն Ջամքէրթէնեան ստանձնեց հիւրախաղերուն կազմակերպչական պարտականութիւնները, իսկ երգի ուսուցչուհի Գոհար Ղազելեան՝ ձայնամարզութեան 4

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ԱՐՈՒՆՏՀԱԹԻ ՌՈՅ
(ARUNDHATI ROY), 2002

Ես երբեք չեմ հաւատացած այն բանին՝ թէ կրնաս ունենալ միակ մասնագիտութիւն մը եւ ամբողջ կեանքդ զայն գործադրես՝ ընելով միեւնոյն բանը: Կարծես ուղեղդ կ'աճի մէկ ուղղութեամբ, ուռեցքի նման:

(Արունտհաթի Ռոյի եւ Հօուըրտ Զիննի զրոյցին գրառումը, Lensic Performing Arts Center, Santa Fe, New Mexico, 18 Սեպտեմբեր 2002)

ՀՕՈՒԸՐՏ ԶԻՆՆ
(HOWARD ZINN), 2004

Տէյվիտ Պարսամեան (հարցում) – Ընդարձակ ժողովրդականութիւն նուաճած ուրիշ արուեստագէտ մըն է նաեւ ռեժիսոր եւ գրող Մայքըլ Մուր: Ան ունի քանի մը լաւագոյն վաճառքի [bestselling] գիրքեր: 2003 Մարտին, 75-րդ Academy Award արարողութեան, *Bowling for Columbine* խորագիրով իր վաւերագրական ֆիլմին համար կը ստանայ Օսքարի մրցանակ: Արարողութեան ժամանակ, իրեն դիտող հաւանաբար մէկ միլիառ բազմութեան մը առջեւ կ'ըսէ՝ «Ամօթ քեզի, պր. Պուշ» եւ կը մեղադրէ [Իրաքի] պատերազմը: Քիչ մը աւելի ուշ, սպանիացի ռեժիսոր Փետրօ Ալմոտովար եւս կը կատարէ խիստ ուժեղ հակապատերազմական յայտարարութիւն մը, թէեւ քիչ մը աւելի զուսպ ոճով:

Հօուըրտ Զինն (պատասխան) – Կը կարծեմ թէ սքանչելի է երբ արուեստագէտները առիթը կ'օգտագործեն ընելու այն ինչ որ ենթադրուած է չընեն, այսինքն՝ խօսին աշխարհի մէջ կատարուող դէպքերուն մասին: Ենթադրուած է որ անոնք ներքաշուին տուեալ պահու ներկայացման մէջ, Օսքարի մէջ, Հոլիուուտեան այս շռայլանքին մէջ: Ենթադրուած է որ անոնք փակեն աշխարհը եւ ընդամէնը տօնեն մարդոց հագուստներուն փայլքը եւ իրենց հետ տարած յաղթանշանները: Անքաղաքավար եւ անփրոֆեսիոնէլ է ըսել թէ աշխարհի այլ վայրերու մէջ մարդիկ կը մեռնին, մինչ մենք մեր շողշողուն զգեստներով այստեղ նստած մրցանակներ կու տանք ու կը ստանանք: Կը հիանամ երբ մարդիկ կը խախտեն այն կանոնը, ըստ որուն պէտք է լռես եւ պէտք է ըլլաս այսպէս կոչուած փրոֆեսիոնէլ:

Սահմաններէն անդին չելլելու այս կանոնը մեծապէս ողջունելի է իշխանութեան մէջ գտնուող մարդոց կողմէ: Անոնք կ'ուզեն որ մենք բոլորս մնանք մեր մասնագիտութեան սահմանած շրջանակներուն մէջ: Իբրեւ պատմաբան, ենթադրուած է որ զբաղուիմ միայն պատմութեամբ, իսկ եթէ 1969-ին յայտնուիմ Ամերիկեան Պատմական Ընկերութեան [American Historical Association] կազմակերպած ժողովին եւ պատմաբաններուն առաջարկեմ բանաձեւ մը ձեւակերպել Վիեթնամի պարտերազմին դէմ արտայայտուելու համար, մեծ ցնցում մը յառաջացուցած կ'ըլլամ: Մենք պատմաբաններ ենք, ենթադրուած է որ այստեղ ժամանած ըլլանք խօսելու պատմութեան մասին եւ ներկայացնելու մեր ուսումնասիրութիւնները, կենաց ու մահու հարցերը ձգելով քաղաքագէտներուն: Ռուսօ ասոր մասին ըսելիք մը ունէր: Տակաւին ԺԸ. դարուն, Ռուսօ ըսած է թէ մենք ամէն տեսակ մասնագէտներ ունինք՝ ճարտարագէտներ, գիտուններ, նախարարներ, բայց մեր մէջ այլեւս չունինք քաղաքացի մը: Զունինք մէկը՝ որ պիտի անցնի մեր փրոֆեսիոնէլ բանտէն անդին եւ մասնակցի հասարակական արդարութեան պայքարին:

(Howard Zinn with David Barsamian, ‘Resistance and the Role of Artists’, *Original Zinn: Conversations on History and Politics*, HarperCollins e-books, 2006, էջ 71-72)

ԵՈՆԿ Ս. ԵԻՒՆ
(JONG S. JUN), 2006

Հանրային ծառայութեան մէջ աշխատող փրոֆեսիոնէլներու մեծամասնութեան նեղ հետաքրքրութիւնները, միախառնուելով քաղաքականութեան իրական աշխարհի եւ յաճախորդներու հետաքրքրութիւններու հանդէպ զգացողութեան պակասի եւ անհամբերութեան հետ, կը ստեղծէ լարուածութիւն եւ հակամարտութիւն՝ որոնք անհամատեղելի են հանրային ծառայութեան բարձր առաքինական նպատակներուն եւ ժողովրդավարական կառավարման բարոյականութեան հետ:

(Jong S. Jun, *The Social Construction of Public Administration: Interpretative and Critical Perspectives*, State University of New York Press, 2006, էջ 5)

ԳՐԱՆԻՇ ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ, 2011

Մեզ յաճախ են հարցնում՝ ի՞նչ սկզբունքով ենք ընտրում հեղինակներին, ինչպէ՞ս ենք, ի վերջոյ, գնահատում գրական տեքստը՝ թաց ու չոր, լաւ ու վատ անելով: Սեփական զգացողութիւնը, ճաշակը, կենսափորձը, կրթութիւնը, ճանաչողութեան շրջանակն ու աշխարհայեացքը միշտ կասկածելի գործիքներ են գնահատելու, արժեւորելու համար, եթէ այդ գնահատականը հանրային հնչեղութեան հաւակնութիւններ ունի:

Ըստ ակադեմիական դիրքաւորման՝ այդ հարցի պատասխանը պէտք է տայ ժամանակակից գրաքննադատութիւնը՝ անընդհատ վերարժեւորելով հինն ու արժեւորելով նորը: Սակայն հաշուի առնելով գրաքննադատութեան նիւթի՝ միայն մասնագիտական մամուլի շրջանակներում մնալու եւ հանրային հետաքրքրութեան առիթ չդառնալու արդի միտումը՝ այս գործիքը մնում է անհասանելի այն «ոչ մասնագէտների» համար, ովքեր ուզում են հասկանալ, թէ ում եւ ինչ կարդան:

(«Առաջաբան», *Գրանիշ գրական հանդէս*, 2011, թիւ 2, էջ 3)

ԱՐԵԳ ԹԱԴԵՒՈՍԵԱՆ, 2014

Կրթութեան արդի համակարգը ձեւաւորուել է ինդուստրիալ յեղափոխութեան ժամանակ, երբ կոնկրէտ տիպի մասնագէտների մասսայական կրթութեան կարիք առաջացաւ: Ինքս չեմ սիրում «մասնագէտ» բառը, որովհետեւ այն ցոյց է տալիս ինչ-որ բանի «մասը» իմանալը. օրինակ՝ «վարպետ» բառը այս իմաստով ինձ համար առաւել նախընտրելի է: Սակայն ինդուստրիալ համակարգին վարպետներ պէտք չէին, որովհետեւ վարպետը մարդ է, ով ամբողջ շրջանառութիւնը կարող է իրականացնել ինքնուրոյն՝ սկսած հումքից մինչեւ սպառում: Հենց այդպէս էր մինչեւ ինդուստրիալ յեղափոխութիւնը. մարդն ինքնուրոյն կաւը հանքից հանում էր, բերում էր տուն, կճուճը պատրաստում էր, թրծում, ներկում էր, դնում էր սայլի վրայ, տանում շուկայ, փոխանակում կամ վաճառում էր: Այսինքն՝ մարդը տիրապետում էր ապրանքի արտադրութեան ամբողջ ցիկլին: Ինդուստրիալ յեղափոխութիւնն իրեն նման շռայլութիւն չէր կարող թոյլ տալ, որովհետեւ կարիք կար կարճ ժամանակահատուածում պատրաստելու շատ մեծ թուով մասնագէտներ: Ինչպէ՞ս կարելի էր հասնել դրան:

Նախկինում վարպետը աշակերտ պատրաստում էր տարիներով, իսկ վերջում խմբի միջից ընտրում էր մէկին՝ որպէս գործի շարունակող: Եթէ այդպէս շարունակուէր, մենք չէինք կարողանայ ժամանակակից ինստիտուցիաների համար բաւարար թուով մասնագէտներ տալ: Եւ այստեղ գործարանների պատկերով եւ նմանութեամբ առաջացաւ մեր կրթական համակարգը: Ինչպէս գործարաններում, այստեղ եւս սկսեցին «ներմուծել մաքուր հումք», որը, ենթարկուելով որոշակի վերամշակման, շտամպերով դուրս է գալիս շուկայ:

(Արեգ Թադեւոսեան, «Ոչ ֆորմալ կրթութիւն», *Բուն TV*, 26 Յունուար 2014, http://boon.am/non-formal-education/)

(Շար. 7)

ՃԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ «ԱՐՑԱԽ» ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ...

3

պարտականութիւնները: Այս ընթացքին դպրոցին կողմէ պատրաստուցան երգչախումբի համերգային համազգեստ եւ *Արցախ* գրութեամբ գլխարկներ ու T-shirt-ներ: Տպուեցաւ նաեւ երգչախումբի ստեղծման եւ երգչախումբի անդամ-աշակերտներուն մասին, ինչպէս նաեւ հայաստանեան 12 օրերու մանրամասն ծրագիրը ներկայացնող գրքոյկ մը:

Մեկնումէն մէկ շաբաթ առաջ երգչախումբը իր նոր երգացանկէն երգերու փունջով մը ներկայացաւ ծնողներուն՝ որպէս միակ հնարաւորութիւն եւ համերգային գլխաւոր փորձ «Իմ Հայաստան» Բ. փառատօնին մասնակցութեան սեմին:

Յուլիս 28-ին երգչախումբը արդէն հասած էր Երեւան, ուր զիրենք կը դիմաւորէին Եգիպտոսի Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Եպս. Մնացականեան եւ Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ Արժ. Տ. Յակոբ Քահանայ Յակոբեան: Ըստ նախնական կարգադրութեան, երգչախումբի անդամները օդակայանէն անմիջապէս ճամբայ ինկան դէպի հայկական երկրորդ հանրապետութիւն՝ Արցախ: Ճանապարհին անոնք եղան Եղեգնաձոր եւ Ջերմուկ: Ապա տաթեւեան ճոպանուղին հասցուց զիրենք գեղատեսիլ լեռներուն մէջ ծուարած միջնադարեան Տաթեւ վանքային համալիր, ուր ընդունուեցան Գերշ. Աշոտ Եպս. Մնացականեանի կողմէ եւ իրենց «*Հայր մեր*»ը հնչեցուցին Ս. խորանին առջեւ: Իսկ երեկոյեան արդէն անոնք Հայաստան-Արցախ «սահմանի» անցակէտին էին: Մինչ համապատասխան պաշտօնեան մուտքի արտօնագրի կարգադրութիւնները կ'ընէր, երգչախումբը, չարուած զոյգ հայկական պետական դրօշներուն առջեւ, կու տար, թէեւ անպաշտօն, բայց իր առաջին հայրենի ելոյթը՝ հնչեցնելով Արցախի հանրապետութեան հիմնը: Այդ պահուն մեր բոլորի երազանքն էր, որ կը սկսէր իրականութիւն դառնալ:

Յուլիս 30-ին «ԱՐՑԱԽ» երգչախումբին կը սպասէր առաջին պատասխանատու համերգը: Բայց այդուամենայնիւ խումբը նոյն օրը հասցուց այցելել *տատիկ-պապիկ* անունով յայտնի, Արցախի խորհրդանիշ՝ *«Մենք ենք, մեր սարերը»* յուշարձանը, շրջեցաւ Ստեփանակերտի մէջ, այցելեց Ասկերանի բերդ եւ աղօթեց Շուշիի Ղազանչեցող Ս. Ամենափրկիչ սպիտակափառ եկեղեցւոյ կամարներուն տակ:

Շուշիի «ՎԱՐԱՆԴԱ» երգչախումբի հիմնադիր եւ ղեկավար Զաքար Քէշիշեան նախատեսած էր «ԱՐՑԱԽ» երգչախումբի համերգը Շուշիի կերպարուեստի պետական թանգարանի հոյակերտ համերգասրահին մէջ: Մինչ «ԱՐՑԱԽ»ը կը մտնէր համերգասրահ, «ՎԱՐԱՆԴԱ» երգչախումբի քառասուն հոգինոց խումբը վաղուցւայ ծանօթներու ջերմութեամբ կը վանկարկէր «ԱՐՑԱԽ երգչախումբ, ԱՐՑԱԽ երգչախումբ»:

Համերգին ներկայ էին Արցախի Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Պարգեւ Արք. Մարտիրոսեան, Եգիպտոսի Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աշոտ Եպս. Մնացականեան, Շուշիի քաղաքապետ Արծուիկ Սարգսեան եւ շուշեցի երաժշտասէրներ: Համերգը սկսաւ Զաքար Քէշիշեանի բարի գալուստի բացման խօսքով, ապա համերգային այս առիթին եւ հիւրընկալ ընդունելութեան համար շնորհակալական խօսքով հանդէս եկաւ Գալուստեան-Նուպարեան Ազգ. վարժարանի տնօրէն Սիմոն Զամքերթճեան:

Այնուհետեւ սկսաւ «ԱՐՑԱԽ» երգչախումբի անդրանիկ մենահամերգը, որ կարծես նախախնամական մէկ կարգադրութեամբ տեղի կ'ունենար հէնց Արցախի մէջ: Համերգավարի դերով հանդէս եկող Գոհար Ղազէլեանի անմիջական խօսքը կ'ապահովէր երգէ-երգ սահուն անցումներու տրամաբանութիւնը: Ջերմ մթնոլորտին մէջ, որ տակաւին սկիզբէն կը տիրէր այնտեղ, մէկ շունչով ընթացող այս համերգին հնչեցին 16 երգեր (*Հայ ապրինք*՝ Հայկաշոտ Աղասեան, *Մանկանց լուսէ երազը*՝ Արամ Խաչատրեան, *Էսօր Ուրբաթ է*՝ Կոմիտաս Վարդապետ, *Երեւան բաղ եմ արել*՝ Կոմիտաս Վարդապետ, *Երազանք մը պահէ*՝ Առնօ Բաբաջանեան, *Ժպտա*՝ Առնօ Բաբաջանեան, *Ո՞ւր կ'երթայ մանկութիւնը*՝ Ալլա Փուկաչովա, *Ահսան նաս*՝ Սեմիր Հապիպ, *Happy*՝ Ֆարել Ուիլեամս, *Արցախ*՝ Արթուր Գրիգորեան, *Հիմի է՞լ լռենք*՝ Կոմիտաս Վարդապետ, *Հայաստան*՝ Արմէն Սմբատեան, *Էրեբունի-Երեւան*՝ Էդգար Յովհաննէսեան, *Յաղթանակ*՝ Քրիս Մանարեան): Համերգի վերջին երկու երգերուն միացան նաեւ «ՎԱՐԱՆԴԱ»ի սաները եւ, միասնութեամբ առաւել հզօրացած, հնչեցուցին Առնօ Բաբաջանեանի *Մեր սիրելի Երեւանը* ղեկավարութեամբ Միհրան Ղազէլեանի եւ Ռ. Ամիրխանեան - Ռ. Պետրոսեանի *Երազ իմ երկիրը* ղեկավարութեամբ Զաքար Քէշիշեանի: Համերգի աւարտին ունկնդրի չդադրող ծափերուն ներքոյ Զաքար Քէշիշեան «ՎԱՐԱՆԱԴԱ»ի անունէն, եւ Շուշիի մշակութային վարչութեան պետ Անահիտ Եսայեան Շուշիի քաղաքապետարանի անունէն յիշատակի նուէրներ յանձնեցին «ԱՐՑԱԽին, իսկ Սիմոն Զամքերթճեան «ԱՐՑԱԽի անունէն՝ «ՎԱՐԴԱՆԴԱ»ին: Ապա բեմ բարձրացաւ եւ իր սրտի խօսքը հանդիսատեսին եւ զոյգ երգչախումբերուն փոխանցեց Եգիպտոսի Թեմի Առաջնորդը, իսկ երեկոյթը աւարտեցաւ Արցախի Թեմի Առաջնորդի «*Պահպանիչ*»ով: Աւելի ուշ Անահիտ Եսայեան յատուկ յօդուածով մը անդրադարձաւ այս համերգին արցախեան «ԱԶԱՏ ԱՐՑԱԽ» եւ լիբանանեան «ԱԶԴԱԿ» պարբերականներուն մէջ: (Շար. 1)

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Աղեքսանդրիոյ Պատկ. Թեմական Ժողովի Անդամ եւ «Տիգրան Երկաթ» Հայ Մշակութային Ընկերակցութեան Պատուոյ Նախագահ Ողբ. Գէորգ Հմայակ Փիլիկեանի մահուան տխուր առթիւ եւ անոր քաղցր ու անթառամ յիշատակին, Հոգւոյն ի Հանգիստ, Այրի Տիկին Լուսի Փիլիկեան կը նուիրէ՝

«Տիգրան Երկաթ» Հայ Մշակութային Միութեան	2000
Ս. Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցին	500
Պօղոսեան Ազգային Վարժարանին	100
Հայ Աւետարանական եկեղեցիին (Աղեքսանդրիա)	100
ՀՄԸՄ - ՆՈՒՊԱՐին (Աղեքս.)	100
«Արեւ»ին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Ջահակիր»ին	100
ՀԲԸՄ Աղեքսանդրիոյ Մասնաճիւղին	100
«Այծեմնիկ»ին	100

(Բոլոր նուիրատուութիւնները ստանալ Աղեքս. Ազգային Առաջնորդարանէն)

ԻՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀՐԱՒԻՐՈՒԱԾ ...

2

Աբրահամեան նախապէս տեսակցած էր նաեւ Իրանի արտաքին գործոց նախարար Մոհամմէտ Ժաւատ Զարիֆի հետ:

Տեսակցութեան ընթացքին քննարկուած են տարածաշրջանային խնդիրները եւ երկկողմանի համագործակցութեան վերաբերող հարցերը: Կողմերը շեշտած են շրջանի կայունութեան կարեւորութիւնը:

ՔԱԹՐԻՆ ԼԻՃ.- «ԿԸ ՓԱՓԱՔԻՆՔ, ՈՐ ԹՈՒՐՔԻԱՆ...»

2

մտածէ այդ մասին: «Անհրաժեշտ է ներողութիւն խնդրել, հաշտեցումի ուղիներ գտնել:

Պէտք է նկատել, որ Թուրք հասարակութեան մէջ որոշակի յառաջընթաց կայ: կարելի է ըսել, որ յառաջընթացը յոյս կու տայ», նշեց դեսպանը:

«ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՄ 19 ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ԿԱՅ». «168 ԺԱՄ»

2

2013 թուականի վերջին այդ գումարը կազմել է 172,7 միլիոն տոլար: Այսինքն, ՀՀ Ազգային Ժողովի պատգամաւորների դրամական միջոցների ծաւալը տարուայ ընթացքում աճել է 62,4 միլիոն տոլարով կամ 40%-ով:

Ամենահարուստ խմբակցութիւնը ԲՀԿ-ն է, որին բաժին է ընկնում 163,6 միլիոն տոլար, իսկ ԱԺ ամենահարուստ պատգամաւորը՝ նոյն խմբակցութեան ղեկավար Գագիկ Ծառուկեանը, ում յայտարարագրած միջոցները կազմում են 134,2 միլիոն տոլար»,- գրել է թերթը:

ՏԽՐՈՒՆԻ

Այրի Տիկ. Լուսի Փիլիկեան, Տիկ. Արմինէ Փիլիկեան (Գանատա), Տէր եւ Տիկ. Դրօ եւ Աննա Փիլիկեան եւ զաւակունք, Տիկ. Նայիրի Փիլիկեան-Համբարձումեան եւ զաւակունք (Գանատա), Տէր եւ Տիկ. Գէորգ եւ Արաքսի Օհանեան եւ զաւակունք (Գանատա), Տէր եւ Տիկ.Վազգէն եւ Շուշան Փիլիկեան եւ զաւակունք (ԱՄՆ), Տէր եւ Տիկ. Ռաֆֆի Փիլիկեան եւ զաւակունք (ԱՄՆ), Օր. Ռէփէկա Փիլիկեան (ԱՄՆ), Տէր եւ Տիկ. Մանուկ եւ Սօնա Փիլիկեան եւ զաւակունք (Գանատա), Տիար Տիգրան Փիլիկեան եւ զաւակունք (Գանատա), Տիար Ուիլի Փիլիկեան եւ զաւակունք (Գանատա), Տէր եւ Տիկ. Դանիէլ եւ Շահան Մածունեան (Գանատա), Տէր եւ Տիկ.Ռուբէն եւ Սօնա Մածունեան (Գանատա), Տէր եւ Տիկ. Իվան եւ Մարալ Մածունեան (Գանատա), Տէր եւ Տիկ. Մօրի եւ Աստղիտ Մածունեան (Գանատա), Տիար Սօլօ Նիկողոսեան (Գանատա), Տէր եւ Տիկ. Լեւոն եւ Տօնա Նիկողոսեան (Գանատա), Տէր եւ Տիկ. Քոլիս եւ Տիանա Կիպսըն եւ զաւակունք (Գանատա), ինչպէս նաեւ Սինանեան (ԱՄՆ), Պզտիկեան (ԱՄՆ), Մածունեան (Գանատա եւ Գերմանիա), Լահամ (Գանատա), Մարգարեան (Աւստրալիա), Զօպուեան (Աւստրալիա), Հաճընեան (Հայաստան եւ Աւստրալիա), Գույումճեան (Աւստրալիա), Կանիմեան (Աղեքսանդրիա), Զարուկեան (Աղեքսանդրիա եւ Գանատա), Զաթըրճեան (Գանատա), Մաճարեան (Գանատա), Շալվարճեան (ԱՄՆ), Լէյլէկեան (Աղեքսանդրիա) եւ Արտինօնէ (Իտալիա) ընտանիքները խոր ցաւով կը գուժեն մահը իրենց շատ սիրելի եւ անմոռանալի ամուսնոյն, ազգականին, խնամիին եւ բարեկամին՝

ՈՂԲ. ԳԷՈՐԳ ՀՄԱՅԱԿ ՓԻԼԻԿԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 4 Հոկտեմբեր 2014-ին, Աղեքսանդրիոյ «Էլ Պատրաուի» հիւանդանոցին մէջ:

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 5 Հոկտեմբեր 2014-ին, յետմիջօրէի ժամը 1.00-ին, Շաթպիի Ազգային Գերեզմանատան Ս. Գէորգ մատրան մէջ ապա մարմինը ամփոփուեցաւ իր ընտանեկան դամբարանին մէջ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Լուսի Փիլիկեան, ինչպէս նաեւ Փիլիկեան եւ Մածունեան ընտանիքները խնդրամատոյց եղած են՝

Կիրակի, 16 Նոյեմբեր 2014-ի
Ս.Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ
Առաւօտեան, յաւարտ Ս.Պատարագի

Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարելու իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն, ազգականին եւ խնամիին՝

ՈՂԲ. ԳԷՈՐԳ ՀՄԱՅԱԿ ՓԻԼԻԿԵԱՆԻ

Մահուան Քառասունքին տխուր առթիւ
Հոգւոյն ի Հանգիստ

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութեան տնօրինմամբ
Կիրակի, 16 Նոյեմբեր 2014-ի
Ս.Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ մէջ
Առաւօտեան, յաւարտ Ս.Պատարագի
Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի
Աղեքսանդրիոյ Պատկ. Թեմական Ժողովի անդամ՝

ՈՂԲ. ԳԷՈՐԳ ՀՄԱՅԱԿ ՓԻԼԻԿԵԱՆԻ

Մահուան քառասունքին տխուր առթիւ
Հոգւոյն ի Հանգիստ
Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ԴԻՒԱՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳ.ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳՐԱՒՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ
ՈՒՐԲԱԹ, 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2014
2013 - 2014 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ
ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍ
Կը խնդրուի նկատի ունենալ ու չխաչաձեւել
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ
ԹԷՐԶԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ
ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	1875.50
21 կիրատ՝ կրամը		234.45
18 կիրատ՝ կրամը		200 95

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع
TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1734 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2014 ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧٣٤ الخميس ١٣ نوفمبر ٢٠١٤

ԱՐՑԱԽ

ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐ ԱՐՑԱԽԻ ՄԷՋ

Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւններուն միջեւ ռազմական Համագործակցութեան ծրագրին Համաձայն, զոյգ Հանրապետութիւններու բանակները սկսած են լայնածաւալ զօրավարժութիւններ կատարել՝ Միասնութիւն-2014 խորագրին տակ:

Ռազմափորձերը տեղի կ'ունենան Արցախի զինուած ուժերու գերագոյն ընդՀանուր Հրամանատար նախագաՀ Բակօ ՍաՀակեանի ղեկավարութեամբ: Արցախի պաշտպանութեան նախարարութեան մամլոյ ծառայութիւնը յայտարարեց, որ Հայաստանեան կողմը մարտավարական զօրավարժութիւններուն ներգրաւուած է Համադրման եւ փորձի փոխանակման աշխատանքներուն՝ որոնք կը Համակարգուին զինուած ուժերու սպայակոյտի պետ զօրավար-գնդապետ Եուրի Խաչատուրովին միջոցաւ:

News.am կայքէջին Համաձայն, զինավարժութիւններուն ընթացքին բանակի ստորաբաժանումները Հանուած են իրենց մշտական տեղակայման վայրերէն:

Ռազմափորձերը պիտի տեւեն մօտ 10 օր եւ անոնց ընթացքին պիտի գործածուին մեծ թիւով ծանր սարքեր:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ՊԻՏԻ ՏՐԱՄԱԴՐԷ ՄԻՆՉԵՒ 170 ՄԻԼԻՈՆ ԵՒՐՕ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ

Յառաջիկայ երեք տարիներու ընթացքին Եւրոպական Միութիւնը Հայաստանին 140-170 միլիոն Եւրօ պիտի տրամադրէ արդարադատութիւնը, մասնաւոր Հատուածը ու Հանրային կառավարումը բարեփոխելու Համար: Այդ մասին փաստաթուղթ ստորագրուած է Միութեան կեդրոնատեղի Պրիւքսէլի մէջ, Եւրամիութեան ընդլայնման եւ Հարեւանութեան քաղաքականութեան Հարցերով նոր յանձնակատար ԵովՀաննէս Հանի ու Հայաստանի տնտեսութեան նախարար Կարէն Ճշմարիտեանի միջեւ:

Իր պաշտօնը ստանձնելու առաջին օրը իսկ՝ Հանդիպելով Հայաստանեան պատուիրակութեան Հետ, Հան ընդգծած է, որ Պրիւքսէլ Հաստատակամ է «աջակցելու Հայաստանի արդիականացման ուղղուած ջանքերուն եւ կը շարունակէ քաջալերել անՀրաժեշտ բարեփոխումները»:

Փոխըմբռնման յուշագրի ստորագրումէն յետոյ յայտարարուած է եռամեայ ծրագրի առաջին փուլի սկիզբը, որով Հայաստան Եւրամիութենէն 7 միլիոն Եւրօ կը ստանայ՝ փոքր ու միջին ձեռնարկատիրութիւնը զարգացնելու, եւ 12 միլիոն Եւրօ՝ մարդու իրաւունքները պաշտպանելու Համար:

Խոստանալով շարունակել աջակցութիւնը բարեփոխումներուն, Եւրամիութիւնը միաժամանակ ընդգծած է, որ տրամադրուելիք օժանդակութեան չափը նախնական է. վերջնական գումարը կախուած է երկրի կարիքներէն ու բարեփոխումներ կատարելու կառավարութեան յանձնառութիւններէն:

Այս Համաձայնութիւններէն բացի, Եւրոպական Միութեան յանձնակատարը ու Հայաստանի տնտեսութեան նախարարը նաեւ փաստաթուղթ ստորագրած են, որով Պրիւքսէլ յաւելեալ 25 միլիոն Եւրօ կը տրամադրէ՝ Հայաստանի մէջ գիւղատնտեսութեան ոլորտը զարգացնելու Համար:

«Փոքր ու միջին գործարարներուն տրուող աջակցութիւնը երկարաժամկէտ կտրուածքով կը նպաստէ աշխատատեղերու ստեղծման, մասնաւոր Հատուածի զարգացման, կ'աւելցնէ Հայաստանի տնտեսական մրցունակութիւնը:

Մարդու իրաւունքներու ոլորտէն ներս իրականացուող նոր ծրագիրը կ'օգնէ բարելաւելու օրէնսդրութիւնը՝ ազատ ընտրութիւններու, կտտանքներու կանխարգելման, խտրականութեան դէմ պայքարի եւ երեխաներու պաշտպանութեան ոլորտները», - յայտարարած է պաշտօնական Պրիւքսէլը:

Յանձնակատար ԵովՀաննէս Հան տեղեկացուց որ քննարկումներ տեղի պիտի ունենան, որու ընթացքին կողմերը

2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«ՈՒԺԵՂ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԱՐՑԱԽԻ ԵՐԱՇԽԻՔՆ Է»

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագաՀ Սերժ Սարգսեան ընդունեց Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Ազգային Ժողովի նախագաՀ Աշոտ Ղուլեանի գլխաւորած պատուիրակութիւնը, որ Երեւան ժամանած է մասնակցելու Համար Ազգային Ժողովներու միջ-խորՀրդարանական Համագործակցութեան յանձնաժողովի 10-րդ նիստին:

ՆախագաՀը գոՀունակութեամբ խօսեցաւ երկկողմանի խորՀրդարանական յարաբերութիւններուն մասին: Սարգսեան խօսեցաւ Հայաստանի արտաքին եւ ներքին քաղաքականութեան վերաբերող Հարցերուն՝ ներառեալ ղարաբաղեան Հիմնախնդիրի կարգաւորման բանակցային Հոլովոյթի վերջին զարգացումներուն, Եւրասիական Տնտեսական Միութեան Հայաստանի անդամակցութեան, Եւրոմիութեան Հետ Համագործակցութիւնը զարգացնելու Հեռանկարին, սաՀմանադրական բարեփոխումներու գործընթացին եւ այլ թղթածրարներու մասին:

Զրուցակիցները Հաստատեցին, որ կայուն եւ ուժեղ Հայաստանը Արցախի անվտանգութեան եւ խաղաղութեան գլխաւոր երաշխաւորն է:

Ղուլեան վստաՀեցուց, որ Արցախի խորՀրդարանը պիտի կատարէ Հնարաւորը՝ Հայաստանի Հետ կապերը աւելի եւս խորացնելու Համար:

Արցախեան պատուիրակութիւնը նաեւ տեսակցեցաւ Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագաՀ Գալուստ ՍաՀակեանի գլխաւորած պատուիրակութեան Հետ:

ՍաՀակեան Հաստատեց, որ Արցախի մէջ խաղաղապաՀ ուժերու տեղակայման անՀրաժեշտութիւն չկայ:

Իսկ Ղուլեան դիտել տուաւ, որ Ատրպէյճան դէմ է խաղաղութեան բանակցութիւններուն ղարաբաղեան կողմի մասնակցութեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ՝ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅԵՐԷՆԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ Ի ՆՊԱՍՏ

«Գալուստ Կիւլպէնկեան» Հիմնարկութեան Հայկական Համայնքներու բաժանմունքը եւ Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիւռքի Նախարարութիւնը ստորագրեցին Համաձայնագիր մը՝ միասնաբար արեւմտաՀայերէնի զարգացման սատարելու նպատակով: Համաձայնագիրը ստորագրեցին Սփիւռքի նախարարը՝ Հրանոյշ Յակոբեան եւ բաժանմունքիս տնօրէնը՝ Ռազմիկ Փանոսեան, որ կը ներկայացնէր Հիմնարկութեան Հոգաբարձու մարմնի անդամ Մարթին Էսայեանը:

Այս Համաձայնագիրը Հայկական Համայնքներու բաժանմունքի Հայերէն լեզուի եւ մշակոյթի զարգացման ուղղուած ծրագիրներուն մաս կը կազմէ, եւ կը լրացնէ այն յանձնառութիւնները, զորս բաժանմունքս ստանձնած է Հայաստանի ուսումնական եւ քաղաքացիական ընկերութեան բնագաւառներուն մէջ: Առաջին տարին՝ Հիմնարկութիւնը 75.000 եւրոյի (մօտաւորապէս 100.000 տոլարի) նպաստ մը պիտի բերէ այս Համաձայնագրին , որ ի զօրու է երեք տարուան Համար:

6

ԹՈՒՐՔԻԱ

«ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՐԲԵՔ ՊԻՏԻ ՉՃԱՆՉՆԱՅ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»

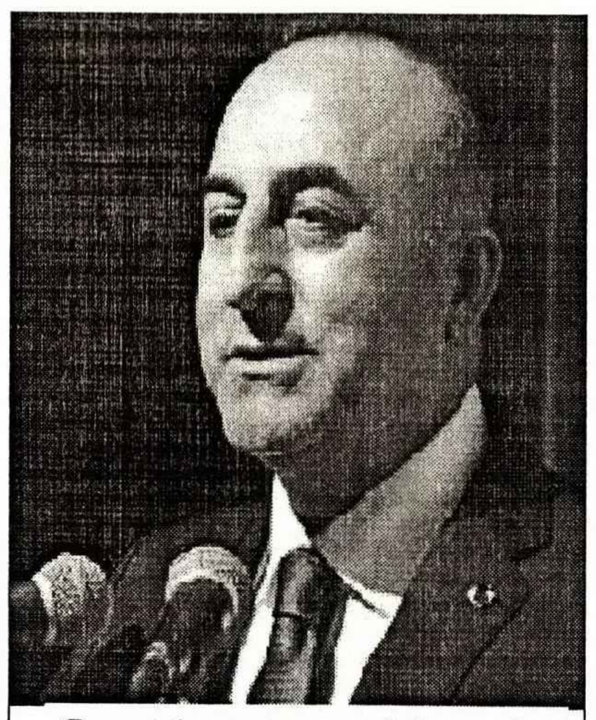

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մեվլութ Չաւուշօղլու

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Մեվլութ Չաւուշօղլու յայտարարեց, թէ անՀնար է, որ Թուրքիան ընդունի իր պապերուն եւ ազգին վերագրուող Ցեղասպանութիւնը:

Թրքական լրատուամիջոցներուն Համաձայն, նախարարը Խորհրդարանի արտաքին յարաբերութիւններու յանձնաժողովին առջեւ տեղեկութիւններ փոխանցած է զանազան թղթածրարներու զարգացումներուն մասին:

Չաւուշօղլու իր խօսքին մէջ անդրադարձած է Եւրադատարանին մէջ գտնուող Տողու Փէրինչէք ընդդէմ Զուիցերիա գործող դատավարութեան՝ շեշտելով, որ իրենք ուշադիր կը Հետեւին զարգացումներուն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՒՐԱՍԻԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի կառավարութեան մէջ պիտի ստեղծուի նոր նախարարութիւն մը: Հայկական լրատուամիջոցներուն Համաձայն, նշեալ նախարարութիւնը պիտի կոչուի Եւրասիական Համարկումի նախարարութիւն եւ նախարար պիտի նշանակուի Վաչէ Գաբրիէլեանը: Ան նախապէս ստանձնած էր ելեւմուտքի նախարարութիւնը իսկ այժմ կը վարէ վարչապետի խորՀրդականի պաշտօնը: Նշեալ տեղեկութիւններուն մասին տակաւին պաշտօնական յայտարարութիւն չկայ:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՄՈՒՍՈՒԼՄԱՆՆԵՐԻՆ ՆԱՄԱԶԻ ԿԱՆՉՈՂ ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՄՇԱԿԱԾ «ԷԶԱՆԸ» ՄԵԾ ԱՐՁԱԳԱՆԳ Է ԳՏԵԼ

Թուրքիայի վաճառասեղաններին յայտնուած «Երգարան. Կոմիտաս Վարդապետի Հայերէն, քրդերէն եւ Թուրքերէն Հաւաքածուներից մշակումներ» անունը կրող ալպոմում տեղ գտած «էզան»-ը մեծ արձագանգ է գտել մուսուլման երաժշտասէրների մօտ:

«Երգարան. Կոմիտաս Վարդապետի Հայերէն, քրդերէն եւ Թուրքերէն Հաւաքածուներից մշակումներ» անունը կրող ալպոմը մեծ Հետաքրքրութիւն է առաջացրել Թուրքիայում, իսկ նրանում տեղ գտած «էզան»-ը զարմանք է պատճառել շատերին: «էզան»-ը տեղ է գտել բազմաթիւ մուսուլման օգտատէրերի էջերում, իսկ ալպոմի Հեղինակներ Բուրջու Երլդըզը եւ Ար Հերգելը աւելի վաղ յայտարարել էին, թե «էզան»-ը iTunes-ի ամենաշատ լսուած երգերի ցանկում է:

Ալպոմի Հեղինակները նշել էին, թէ Կոմիտասը «էզան»-ը մշակել էր 1905-ի Հայ-Թաթարական ընդհարումների մասին պատմող «Հուր եւ Սուր» ներկայացման Համար եւ օգտագործուել է որոշ դրուագներում:

Նշենք, որ ալպոմի ստեղծման մէջ ներդրում են ունեցել երաժիշտներ Արամ Քերովբեանը, Մուրադ Այդեմիրը, Արա Դինքջեանը, Մուրադ Իչինալչան, Աշուղ Բինգէօլը եւ այլ երաժիշտներ:

Ալպոմի մէջ կայ նաեւ 3 լեզուով՝ Թուրքերէնով, քրտերէնով եւ Հայերէնով գրքոյկ՝ Կոմիտասի կեանքի մասին մանրամասներով եւ նրա լուսանկարներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԳԷՏ.-

ՀՀ ԱՐԴԻՒՆԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵՌ 5 ԱՆԳԱՄ ՑԱԾՐ Է ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻՑ

Հայաստանի արդիւնաբերութիւնը դեռ 5-6 անգամ ցածր է խորհրդային մակարդակից: Այդ մասին Նոյեմբերի 5-ին, լրագրողներին յայտարարեց Հայաստանի Հայրենական ապրանք արտադրողների միութեան նախագահ Վազգէն Սաֆարեանը: Խոշորագոյն Հարկ վճարողների տասնեակում Յունուար-Սեպտեմբեր ամիսների արդիւնքերով 2014թ. միայն երեք արտադրողներ են յայտնուել՝ Զանգեզուրի պղնձամոլիպտենային կոմբինատ, «Գրանդ Տոբակօ» եւ Երեւանի կոնեակի գործարան: Սա արդիւնաբերութեան անկման պերճախօս օրինակ է, յաւելել է Սաֆարեանը:

Նա յիշեցրեց, որ 2015թ. կառավարութեան պետական նախագծում ՀՆԱ-ում արդիւնաբերութեան մասնաբաժինը կանխատեսւում է 17%, գիւղատնտեսութեանը՝ 19%, իսկ ծառայութիւնները 41%: Այլ խօսքով՝ տնտեսութիւնը կողմնորոշուած է ոչ արտադրութեանը, այլ միայն սպառման:

«Համեմատէք 80-ական թթ. խորհրդային ցուցանիշի Հետ, երբ արդիւնաբերութիւնը կազմել է Համախառնային ազգային արդիւնքի 68%-ը: Բացարձակ արտայայտութեամբ այն կազմում է 9,2 մլրդ. ռուբլի: Այժմ արդիւնաբերական արտադրանքի ծաւալը կազմում է 2 մլրդ. դոլար: Ներկայիս դոլարով խորհրդային ռուբլու վերահաշուարկի մեթոդակարգով 5-6 անգամ անկում կը նկատուի»,- ընդգծեց Սաֆարեանը:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ՊԻՏԻ ՏՐԱՄԱԴՐԷ ՄԻՆՉԵՒ 170 ՄԻԼԻՈՆ ԵՒՐՕ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ

1 ⇨

նստելով մէկ սեղանի շուրջ պիտի յստակեցնեն, թէ ինչ կ'ենթադրէ Մաքսային Միութեան Հայաստանի անդամակցութիւնը եւ որոնք են ԵՄ - Հայաստան Համագործակցութեան յետագայ ոլորտները»:

Հայաստանի տնտեսութեան նախարարն իր Հերթին շնորհակալութիւն յայտնած է Պրիւքսէլին, Հայաստանի դիրքորոշումը Հասկանալուն Համար, ընդգծելով, որ Երեւանը կ'ուզէ շարունակել Համագործակցութիւնը առեւտուրի եւ ներդրումներու ոլորտներէն ներս, իրականացնելով բարեփոխումներ տնտեսութեան բոլոր ճիւղերուն մէջ: «Մենք ուզում ենք առաւել գրաւիչ դարձնել մեր ներդրումային դաշտը եւրոպացի գործընկերների Համար», - բսած է նախարար Ճշմարիտեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԻՐԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԾԱՒԱԼԸ 9 ԱՄՍՈՒՄ ԿԱԶՄԵԼ Է 7,7 ՄԼՐԴ. ԴՐԱՄ

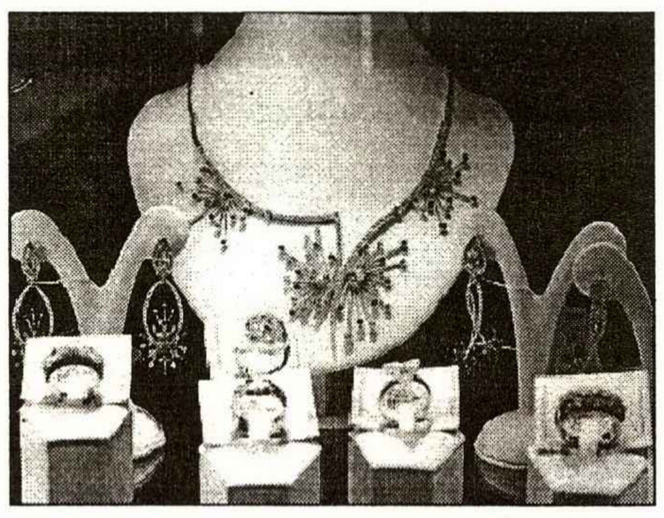

Հայաստանում 2014թ.-ի Յունուար-Սեպտեմբերին ոսկերչական իրերի արտադրութեան ծաւալը կազմել է 7.691,4 մլն. դրամ՝ 2013թ.-ի նոյն ժամանակաՀատուածի Համեմատ կրճատուելով 43,5 տոկոսով, Հաղորդում է ՀՀ ԱՎԾ-ն:

Միաժամանակ նշուած ժամանակաՀատուածում արտադրուել է 801,1 կգ. ոսկերչական իր՝ 2013 թ.-ի Յունուար-Սեպտեմբերին արտադրուած 818,3 կգ.-ի դիմաց (2,1 տոկոսի անկում):

Հայաստանում Հաշուետու ժամանակաՀատուածում ադամանդի արտադրութեան ծաւալը կազմել է 42.846 գարատ՝ նուազելով մօտ 36 տոկոսով:

⇨ 6

ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԵՑՈՒԹԵԱՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԸ ԴԱՍՈՒԻ 95-ՐԴ

«Legatum Institute» կազմակերպութեան կողմէ կազմուած աշխարհի երկիրներու բարեկեցութեան ցուցանիշով (2014 Prosperity Index) Հայաստան այս տարի գրաւած է 95-րդ տեղը:

Երկրները գնաՀատուած են ըստ 8 Հանգամանքներ՝ երկրի տնտեսութիւն (Հայաստան գրաւած է 129-րդ տեղը), կրթութիւն (49-րդ տեղը), առողջապահութիւն (87-րդ տեղը), անձնական ազատութիւն (126-րդ տեղը), ապահովութիւն (56-րդ տեղը), կառավարում (88-րդ տեղը), ձեռնարկատիրական Հնարաւորութիւններ (68-րդ տեղը) եւ ընկերային դրամագլուխ(124-րդ տեղը):

Վարկանիշի առաջատարը կրկին Նորվեկիան է, որուն կը յաջորդեն Զուիցերիան եւ Նոր Զելանտան: Ամենաբարգաւաճող երկիրներու շարքին են նաեւ Դանիան, Գանատան, Շուէտը, Աւստրալիան, Ֆինլանտիան, Հոլանտան եւ Միացեալ Նահանգները:

Ցանկին վրայ ընդգրկուած է 142 պետութիւն՝ որոնք կը կազմեն աշխարհի բնակչութեան 96%-ը եւ Համաշխարհային Համախառն ներքին արտադրութեան 99%-ը:

Եւրոպայի մեծ պետութիւններու շարքին ամենաբարգաւաճող երկիրը ճանչ-

⇨ 6

ԹՈՒՐՔԻԱ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԶԻՆՈՒԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒ ԿԱՅՔԷՆ ՀԱՆՈՒԱԾ ԵՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԺԽՏՈՂ ՆԻՒԹԵՐԸ

Թուրքիոյ զինուած ուժերու գլխաւոր շտաբի կայքէն Հանուած է Հայոց ցեղասպանութիւնը ժխտող 8 Հատոր գիրքը:

Թուրքական «Ճումհուրիյէթ» թերթը կը տեղեկացնէ իր, Թուրքիոյ զինուած ուժերու գլխաւոր շտաբը Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին ընդառաջ անակնկալ քայլ կատարած է՝ «Պատմութենէն Հատուածներ» բաժինէն Հանելով «Արխիւային փաստաթուղթերով Հայերու գործունէութիւնները 1914-1918 թուականներուն» 8 Հատոր «ուսումնասիրութիւնը»:

Այս աշխատութիւնը կազմուած է Հայոց ցեղասպանութեան ժխտման ուղղութեամբ Թուրքիոյ զինուած ուժերու գլխաւոր շտաբի զինուորական պատմութեան եւ ռազմավարական Հետազօտութիւններու վարչութիւնը (ATASE) 2006-2008 թուականներուն եւ ներկայացուած անգլերէնով եւ թուրքերէնով:

Յիշեալ աշխատութիւնը Հանուել է Թուրքիոյ գլխաւոր շտաբի կայքէն սակայն Հասանելի կը մնայ ATASE-ի եւ վերաՀսկողութեան վարչութեան ինթըրնեթային կայքին միջոցաւ:

ԷՐՏՈՂԱՆԻ «ԵՐԿԱՐԱԾ ՁԵՌՔԸ»

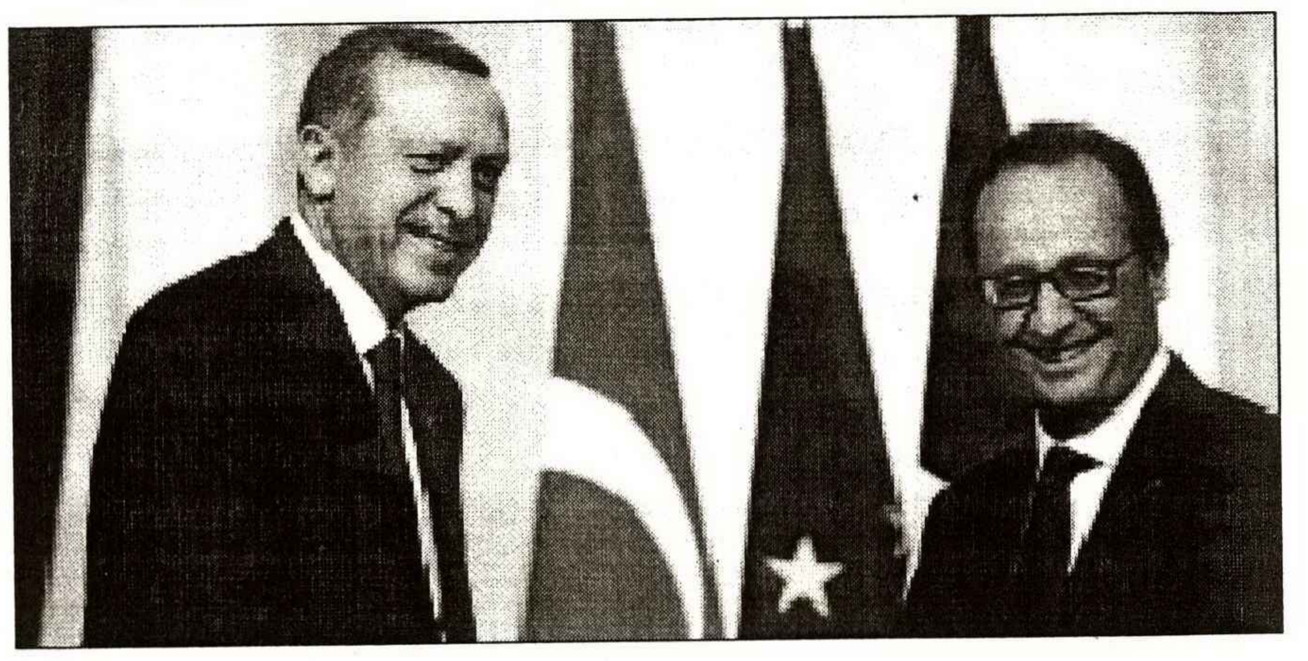

Թուրքիոյ նախագահ Ռէճէփ Թայիփ Էրտողան Ֆրանսայի միջազգային յարաբերութիւններու Հիմնարկին մէջ յայտարարեց, որ Անգարա Հայերուն նկատմամբ բարի կամք ցուցաբերած է եւ խաղաղութեան ձեռք մեկնած, սակայն Հայերը մերժած են զայն: Թրքական լրատուամիջոցներուն Համաձայն, Էրտողան Հիմնարկին մէջ խօսած է Հայաստանի Հետ յարաբերութիւններու բարեկարգման եւ 1915-ի Ցեղասպանութեան ճանաչման Հարցին մասին:

Ան յայտարարած է, որ Թուրքիոյ նկատմամբ անարդարութիւններ տեղի կ'ունենան 1915-ի Հարցին կապակցութեամբ եւ իրադարձութիւնները կը ներկայացուին ապատեղեկատուութեամբ: «Հայաստանն ու Հայկական Սփիւռքը ողջամիտ պաՀուածք չեն ցուցաբերած: Մենք կ'ուզենք, որ Հարցը դուրս գայ քաղաքականութենէն եւ յանձնուի պատմաբաններուն: Թող անոնք աշխատին այդ Հարցին վրայ: Մենք մեր արխիւները բացած ենք ու այս պաՀին մէկ միլիոն փաստաթուղթ ներկայացուցած ենք», ըսաւ Թուրքիոյ նախագահը:

«ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՐԲԵՐԸ» ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԸ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԱԾ Է ԱՄՆ-Ի «ԷՄՄԻ» ՄՐՑԱՆԱԿԻՆ

Պարետ Մարոնեանի «Ցեղասպանութեան որբերը» վաւերագրական շարժանկարը առաջադրուած է 2014 թուականի ԱՄՆ-ի «էմմի» մրցանակաբաշխութեան փաստագրական եւ պատմական ֆիլմերու անուանակարգին:

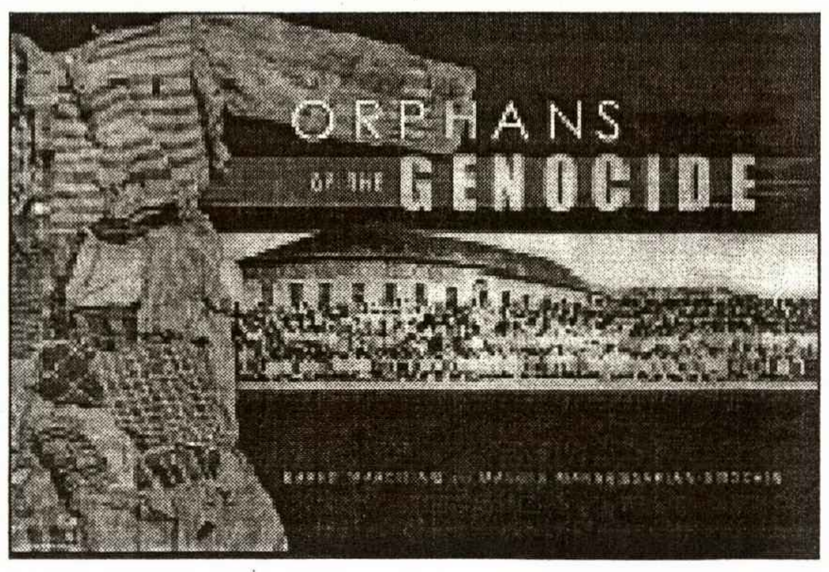

Շարժանկարը առաջադրուած է ամերիկեան Ֆլորիտա նահանգի Հեռուստատեսային արուեստի եւ գիտութիւններու ազգային ակադեմիային կողմէ: Այս մասին կը Հաղորդէ «The Armenian Weekly» պարբերականը:

Կարճամեթրաժ շարժանկարին մէջ ներառուած է Հարցազրոյց Մորիս Միսաք-Քէլէշեանի Հետ, որ բացայայտած է Անթուրայի մանկատան գաղտնիքը, ուր ցեղասպանութենէն ետք կը թրքացնէին 1000 Հայ որբեր:

Վերջին երկու տարիներու ընթացքին «Ցեղասպանութեան որբեր» ֆիլմը ցուցադրուած է «PBS» Հեռատեսիլին կողմէ, իսկ Հեռուստադիտողներու թիւը գերազանցած է 12 միլիոնը: Բացի այդ, շարժանկարը ցուցադրուած է նաեւ ԱՄՆ-ի, Քանատայի, Եւրոպայի, Միջին Արեւելքի եւ Հարաւային Ամերիկայի մէջ կազմակերպուած բազմաթիւ ձեռնարկներու եւ փառատօններու ընթացքին եւ բազմաթիւ պարգեւներ ստացած է:

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

Անցեալ եօթը թիւերուն մէջ փորձեցի քաղուածքներով ներկայացնել ԺԹ.-ԻԱ. դարերու փրոֆեսիոնէլի գաղափարին հետ կապուած մեկնաբանութիւններու ընտրանի մը: Հակառակ մօտեցումներու այլազանութեան, մեկնաբանութիւնները կը կեդրոնանային վերնախաւութեան (elitism) եւ ներխմբաւորման գաղափարներուն վրայ, որոնք, թէեւ գոյութիւն ունէին հին ժամանակներէ ի վեր, բայց դրամատիրութեան եւ մանաւանդ արդիականութեան շրջանին անցան կոքապաշտութեան կարգը:

Ստորեւ պիտի փորձեմ այս բոլորին մէջ փնտռել (բայց ոչ թէ գտնել) հասկացութիւն մը՝ որ կրնայ ելակէտ մը ըլլալ վերոյիշեալ բացատրութիւններուն: Այս հասկացութիւնը տարածութիւնն է՝ մտաւոր ու ֆիզիքական (միայն պայմանականօրէն ընդունելով մտաւորի ու ֆիզիքականի տարբերութիւնը), եւ անոր գործադրութիւնը կրթութեան մէջ: Չմոռնանք՝ որ կրթութեան միջոցով է որ կը կազմուի փրոֆեսիոնէլը:

ՃԵՂՔԵ՞Լ ԹԷ ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԵԼ

Պետութեան մէջ Պղատոն հասարակութիւնը կը դիտէ երեք դասակարգերու ընդմէջէն, զորս կը համապատասխանեցնէ մարդկային հոգիի երեք կառուցուածքներուն: Արտադրողական դասակարգը կամ արտադրողները (գործաւորներ, հողագործներ, վաճառականներ, փականագործներ, եւլն.)՝ խոհեմ ու ողջամիտ, կը համապատասխանեն հոգիի «ցանկական» մասին: Պաշտպանական դասակարգը կամ ռազմիկներն ու պահապանները՝ քաջարի ու անվախ, կը համապատասխանեն հոգիի «ցասումնական» մասին: Կառավարական դասակարգը կամ փիլիսոփայ-արքաները՝ իմաստուն ու արդարասէր, կը համապատասխանեն հոգիի «բանական» մասին:

Փոխներթափանցումներով յագեցած տրամասացութեան (discourse) շնորհիւ, Պղատոն մանրամասն կը մեկնաբանէ այդ ներդաշնակութեան իմաստը եւ կը բացատրէ երեք դասակարգերուն գիտելիքային պաշարի տեսակները, այսինքն՝ կը համակարգէ կրթութիւնը ըստ յիշեալ դասակարգերուն: Բայց քաջ գիտակցելով իշխանութեան կեդրոնացումին վտանգը բուրգի գագաթը գտնուողներուն ձեռքը, փիլիսոփայ-արքաներուն կը զրկէ սեփականութիւններու տէր ըլլալէ եւ անոնց կը վերագրէ իրական ճգնաւորական կեանք: Արդարեւ, ասիկա չի խանգարեր, որ գիտելիքային առումով, անոնք դառնան ուրիշներէ աւելի իմաստուն, կամ ի ծնէ ընդունակ ըլլան դառնալու այդպէս: Սէթ Պորտնըր իրաւացի է երբ կը գրէ՝ թէ «Պղատոնի *Պետութիւնը* անկասկած վերնախաւային [elitist] է գիտելիքի [knowledge] նկատմամբ: Նոյնիսկ ամենակատարեալ քաղաքին մէջ՝ միայն քաղաքացիներու փոքրագոյն խումբ մը կրնայ հասու ըլլալ գիտելիքի:»(1)

Այս եւ նման գաղափարներու շուրջ կը դառնայ Պղատոնի, եւ ընդհանրապէս արեւմտեան փիլիսոփայութեան, ամենատարածուած դրոյթներէն մէկը՝ որ յայտնի է Քարանձաւի Այլաբանութիւնը անունով (բացատրուած *Պետութեան* մէջ): Ան կազմուած է երեք փուլէ կամ երեք շերտէ: Առաջին փուլին, Սոկրատէս (Պղատոն) կը նկարագրէ խումբ մը մարդիկ՝ որոնք ի ծնէ շղթայակապուած կը մնան քարանձաւի մը մէջ, իրենց դէմքը ստիպուած ըլլալով ընդմիշտ ուղղել դէպի դատարկ պատը: Իրենց ետեւը կը վառի կրակը: Այս բանտարկեալները պատին վրայ կը տեսնեն կրակին առջեւէն (իրենց ետեւէն) անցնող առարկաներուն շուքերը՝ իբրեւ կրակի լոյսին արտացոլումներ, եւ կը լսեն մարդկային ձայներուն արձագանքները, զորս կ'ընդունին ու կ'ընկալեն իբրեւ իրականութիւններ ու միակ ճշմարտութիւններ: Երկրորդ փուլին, բանտարկեալներէն մէկը ազատ կ'արձակուի եւ ուսուցիչ-ուղեկիցի մը օգնութեամբ (եւ ոչ թէ հսկողութեամբ) կը սկսի աստիճանաբար յայտնաբերել աշխարհը ինչպէս որ կայ, անձամբ զգալով (եւ ոչ թէ ուրիշէն սորվելով) հանդիպող իւրաքանչիւր առարկան, մինչեւ կը յաջողի զգալ գերագոյն լուսաւորութիւնը՝ արեւը: Երրորդ փուլին, արդէն լուսաւորուած այս անձը՝ այլեւս ազատագրուած բանտարկեալի գաղափարական կապանքներէն, կը վերադառնայ մութ քարանձաւը, նպատակ ունենալով նոյն ճանապարհով անցընել բանտարկեալները: Լոյսը անձամբ չզգացած բանտարկեալները կ'ընդվզին, կ'ըմբոստանան, ամբաստանելով որ դուրսի աշխարհը փճացուցած է իր տեսողականութիւնը: Անոնք նոյնիսկ կրնան սպաննել զայն, ինչպէս սպաննեցին Սոկրատէսը: Թէեւ Քարանձաւի Այլաբանութեան մէջ Սոկրատէսի սպանութեան մասին խօսք չկայ՝ Սոկրատէս կենդանի է մինչեւ *Պետութեան* աւարտը, բայց դժուար չէ նման եզրակացութեան մը յանգիլ ելլելով ընդհանուր պղատոնեան բնաբանէն եւ այլ գրութիւններու մէջ Սոկրատէսի սպանութեան մասին արտայայտած տեղեկութիւն-մեկնաբանութիւններէն:

Քարանձաւը կը ներկայացնէ փակ, գրաւուած տարածութիւնը, կամ ոչ-տարածութիւնը, իսկ դուրսը՝ բաց տարածութիւնը, կամ նոյն ինքը տարածութիւնը: Տարածութիւն՝ թէ՛ ֆիզիքական իմաստով եւ թէ՛ մտաւոր:

Սոկրատէսի սպանութիւնը խորհրդանիշ մըն է փակ քարանձաւի գիտելիքի տիրականութեան: Բանտարկեալներուն տեսած երեւութականը՝ զոր խառնած են ճշմարիտին հետ, ինչպէս մշակութաբան Վարդան Ջալոյեան կը գրէ՝ «այսօր կայսրականի հոմանիշն է:»(2) Կայսերական, իշխանական, տիրողական գիտելիքը արդիւնքն է փակ տարածութիւններու մէջ ապրող մարդոց, կամ միեւնոյնն է՝ մասնաւոր խմբաւորումներու, յատուկ մարմիններու, կուսակցութիւններու, որոնց սահմանած գիտելիքը կարճ ժամանակ ետք կը դառնայ կոքապաշտական, օտարանալով ուրիշ գիտելիքներէ: Դառնալով ինքնանպատակ ու ինքնապահպան, ան կը վախնայ ուրիշէն, քանզի ուրիշին ներթափանցումը իր մէջ կը դիտուի ոչ թէ հարստութեան ու բազմազանութեան աղբիւր (թէեւ այս երկու բառերը անընդհատ կը գործածուին ծածկելու համար անոնց բացակայութիւնը. վերջապէս բառեր են՝ ուրիշ շատ բովանդակազրկուած բառերու նման) այլ ինքնակործանման նախադրեալ, մոռնալով, կամ դիտաւորեալ չընդունելով, այն էական տարբերութիւնը որ կայ ներթափանցման եւ ազդեցութեան միջեւ: Եւ ճիշդ այս իմաստով, քարանձաւի երրորդ փուլին, ընդունելով Սոկրատէսի բաց ու լուսաւոր գիտելիքը, բանտարկեալները պիտի դադրէին փակ խումբ ըլլալէ եւ անոնց առաջնորդները պիտի զրկուէին իրենց մարտավարական ու հպատակեցնող ղեկէն, դիրքերը զիջելով պղատոնեան ոչ-իշխանական փիլիսոփայ-արքաներուն:

Առաջին փուլի բանտարկեալներն ու իրենց առաջնորդները տգէտ ու անգրագէտ մարդիկ չեն երբեք, անոնք ունին իրենց գիտելիքային պաշարը, բայց անծանօթ են դուրսի բաց աշխարհին, նման յօդուածաշարիս անցեալ թիւերուն մէջ ներկայացուած փրոֆեսիոնէլներուն, որոնց միակ հետաքրքրութիւնը իրենց «մասնագիտութիւն»-ն է, իրենց (եւ միայն իրենց) անձի կամ խումբի անվերջ վերարտադրութիւնը, անկախ թէ իրենցմէ դուրս գտնուող աշխարհին մէջ ինչ կը կատարուի եւ իրենցմէ անդին գտնուող մասնագիտութիւնները ինչպէս կը գործեն: Մասնագիտութիւններու յարաբերակցութեան եւ արուեստներու ներթափանցման մասին մտածելը աւելորդ բեռ մը կը համարուի: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ յարաբերութիւն-ներթափանցման պարագային, ուղղահայեաց դրուածքները (նկարչութիւն, երաժշտութիւն, բանաստեղծութիւն, եւլն.՝ իւրաքանչիւրը առանձին) եւ զանոնք կրող ու անոնց հետ նոյնացող անհատները պիտի կորսնցնեն իրենց բացառիկութիւնը, ուժը, փառքը եւ անձնական փայլքը, քանի որ իրենց մէջ ընդունած պիտի ըլլան ուրիշը եւ իրենք մտած ըլլան ուրիշի մէջ, իսկ ուրիշներու եւ այլազանութիւններու համատեղութեամբ կարելի չէ ըլլալ բացառապաշտ:

Խզումը նաեւ մարդկային խզում մըն է՝ ուրիշներու մտահոգութիւններու անտեսում, անձէն ու խումբէն դուրս կատարուող դժբախտութիւններու եւ ողբերգութիւններու հանդէպ անտարբերութիւն եւ երբեմն նոյնիսկ արհամարհանք, ամէն ինչի եսականացում:

Եթէ առաջին փուլէն երկրորդին անցումը կը ներկայացնէ անձին ազատագրումը, ապա հարցական կը մնան երկրորդէն երրորդին անցումին հնարաւորութիւնները: Եւ ասիկա լուսաւորեալներու բանավէճերէն մէկն է: Վերադառնա՞լ արդեօք դէպի մութ քարանձաւը՝ դուրս բերելու համար բանտարկեալները, թէ՞ ստեղծել զուգահեռ, այլընտրանքային աշխարհ-նեբաշխարհ մը: Անկասկած, երկուքն ալ դիմադրութեան կերպեր են եւ երկուքին ալ գործադրութիւնը կախուած է բազում հանգամանքներէ:

Այլընտրանքայինը պարտադիր կամ ինքնակամ մեկուսացում մըն է, նման Էտուարտ Սայիտի աքսորային մտաւորական հասկացութեան: Սայիտ կը տարբերէ երկու տեսակ աքսորականութիւն, երկու պարագաներուն ալ մտաւորականի մը համար բացառիկ առիթ գտնելով մտաւոր (տարածական) անկախութեան: Առաջին պարագան բուն, մարմնական աքսորն է.

«Մտաւորականի մը համար աքսորային տեղափոխութիւն կը նշանակէ ձերբազատում սովորական ասպարէզէն, որուն գլխաւոր հիմնաքարերն են «լաւ կարգապահութիւն»-ը եւ դարերով սրբագործուած հետքերու հետեւութիւնը: Աքսոր կը նշանակէ թէ անընդհատ պիտի մնաս մեկուսացած իսկ մտաւորական արտադրութիւնդ պիտի ըլլայ հնարամիտ քանի որ անկարող ես հետեւիլ նախասահմանուած ճանապարհի: Եթէ կրնաս այս ճակատագիրը ընկալել ոչ թէ իբրեւ զրկուածութիւն կամ ողբալի դէպք այլ իբրեւ տեսակ մը ազատութիւն, իբրեւ յայտնագործութեան ընթացք, ուր կը գործես ըստ քու անձնական տիպարիդ՝ կարողանալով առանց միջամտութեան ներկայացնել ուշադրութիւնդ գրաւած զանազան հետաքրքրութիւններդ եւ քու կողմէդ թելադրուած մասնաւոր նպատակներդ, արժանացած կ'ըլլաս եզակի հաճոյքի մը:»(3)

Ասոր լաւագոյն օրինակներէն մէկը կրնայ ներկայանալ նոյն ինքը Սայիտի պարագան: Մեծանուն բանասէրը ինքը տեղափոխուած մտաւորական մըն էր, տեղափոխուած իր հայրենի Երուսաղէմէն եւ ընդհանրապէս Միջին Արեւելքէն, որոնց յիշատակները միշտ կրած էր վառ կերպով: Քոլումպիա համալսարանի անգլերէնի եւ համեմատական գրականութեան դասախօս, ան չէր հետաքրքրուած գրել իր «փրոֆեսիոնէլ մասնագիտութեան» մասին, նախասիրութիւնները ըլլալով առանց սահմանի՝ բանասիրութիւն, մեթոտաբանութիւն, քաղաքականութիւն, երաժշտութիւն, փիլիսոփայութիւն, հումանիզմ, եւլն.: Բաց աստի, իր *Orientalism*-ը անկարելիութիւն մըն էր եթէ հեղինակը չունենար գիտակցական զգացողութիւնը իր նախատեղափոխուած վիճակի ամբողջ իրականութեան, իրականութիւն մը՝ որ այդպէս է շնորհիւ տեղափոխուած կացութեան մէջ իր բացած տարածութեան, իրականութիւն մը՝ զոր Սայիտ չէ փորձած ամբողջացուցանել (integrate) տեղափոխուած վիճակին մէջ, հետեւաբար՝ ջնջել անոր տարածութիւնը:

Բացի ուղղակի տեղափոխութենէն, Սայիտ կը կարեւորէ նաեւ աքսորի *մտավիճակին* հասնելու գաղափարը՝ նոյնպէս իբրեւ ազատագրում շրջապատող պարտադրանքներէն.

«Նոյնիսկ եթէ մարդ իրական գաղթական մը չէ, կարելի է մտածել իբրեւ գաղթական, այսինքն՝ երեւակայել ու հետազօտել արգելքներէն անկախ, ինչպէս նաեւ անընդհատ հեռանալ կեդրոնացնող իշխանութիւններէն դէպի լուսանցքները, ուր կարելի կ'ըլլայ տեսնել իրեր՝ որոնք սովորաբար կը վրիպին սովորականէն ու յարմարաւէտութենէն անդին չճամբորդած միտքերէն:

«Մեկուսացումի կացութիւն մը՝ որ կրնայ թուիլ անպատասխանատու կամ թեթեւամիտ, կ'ազատէ քեզի անընդհատ զգուշաւոր գործելու պարտաւորութենէն, զգուշաւորութիւն՝ չխափանելու ծրագիրները կամ չվշտացնելու նոյն ընկերութեան գործակից անդամները: Անշուշտ, ոչ ոք երբեւէ ազատ է կապուածութիւններէ ու տրամադրուածութիւններէ: Այստեղ նկատի չունիմ նաեւ այսպէս կոչուած ազատ նաւարկող [free-floating] մտաւորականը, որուն թեքնիքական կարողութիւնը ամէնուր տրամադրելի է վարկի ու վաճառքի: Արդարեւ, ըսել կ'ուզեմ, թէ իրական աքսորի մէջ գտնուող անձի մը նման մեկուսացած ու անընտելացած ըլլալ, մտաւորականի մը համար կը նշանակէ հիանալիօրէն արձագանքել ճամբորդին փոխանակ տիրակալին, պայմանականին եւ անապահովին փոխանակ սովորականին, նորարարութեան եւ փորձառութեան փոխանակ իշխանականօրէն սահմանուած կարգավիճակին: *Աքսորական* մտաւորականը կ'արձագանքէ ոչ թէ պայմանադրականին այլ անվախ համարձակութեան, ինչպէս նաեւ փոփոխութեան ներկայացման՝ շարժելու առաջ, փոխանակ անշարժ կանգնելու:»(4)

Իրական թէ նմանակային աքսորական մտաւորականի մեկուսացումը այլընտրանքային միտքի արտադրութեան անբռնազբօսիկ դրդիչն է: Բայց միշտ կը գտնուի այլընտրանքայինը եւս իբրեւ կարգավիճակ ընդունելու դրութեան մտահոգութիւնը, այլընտրանքային մը՝ թէեւ ազատ ու անկախ, բայց

4

ԶԱՀԱԿԻՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

3

տիալեքթիքական խզումի մէջ իր ուրիշին հետ: Մեկուսացող-այլընտրողը քիչ մը նման է քարանձաւի երկրորդ փուլի լուսաւորեալին, որ կը մնայ այնտեղ՝ դուրսը, բաց տարածութեան մէջ, առանց փորձելու վերադառնալ մութ քարանձաւը դուրս բերելու բանտարկեալները: Ուրիշ հարց, թէ քարանձաւ վերադարձը կրնայ տեղի ունենալ կեանքի գնով, ինչպէս կը յուշէ Սոկրատէսի դէպքը:

Կոնֆուցիուս (Confucius) ունի իր մօտեցումը՝ դարձեալ հիմնուած դատարկութեան ընկալման վրայ, որուն գաղափարն է խաւարեալ մարդը ներգրաւել այդ դատարկութեան մէջ:

Այսպէս, Եան Հուի կ'երթայ Կոնֆուցիուսի մօտ խորհուրդ ստանալու: Հուի կ'ըսէ՝ թէ պիտի երթայ Ուէյ նահանգը, քանի որ Ուէյի իշխանը ամբարտաւան է, նահանգի գործերուն նկատմամբ թեթեւամիտ եւ չի տեսներ իր անձնական սխալները, որոնց պատճառով ամէն օր անթիւ մարդիկ կը մահանան: Հուի պիտի երթայ փրկելու նահանգը: Կոնֆուցիուս կը բացատրէ թէ բարի կամեցողութիւնը բաւարար միջոց մը չէ լուծելու այս հարցը: Նախ եւ առաջ նման քայլ նախաձեռնողը պէտք է տիրապետած ըլլայ Տաօին (յաւերժական էութիւն եւ տիեզերքի բնութիւն), եւ քանի որ Հուի տակաւին չի կրեր զայն, անկարող է զայն փոխանցել ուրիշին, այս պարագային՝ իշխանին:

Ի միջի այլոց, Կոնֆուցիուս կ'ըսէ Հուիին. «[Ք]ու բարձր առաքինութիւնդ եւ խոր անկեղծութիւնդ կրնան չգնահատուիլ, հռչակուածին հանդէպ քու անտարբերութիւնդ կրնայ մնալ անհասկնալի: Բռնապետի մը քարոզել մարդասիրութիւն, արդարութիւն եւ բարոյական չափանիշներ կը նշանակէ ցոյց տալ քու լաւութիւնդ ընդդէմ իր չարութեան: Ասիկա կը կոչուի «ուրիշը վիրաւորել»: Այն անձը որ ուրիշը կը վիրաւորէ պարտաւորուած է վիրաւորուիլ: Չես կրնար խուսափիլ վիրաւորուելէ: Աւելին. եթէ Ուէյի իշխանը կը սիրէ լաւ մարդիկ եւ կը խորշի վատերէն, ապա ինչո՞ւ ուրիշին պէտք պիտի ունենայ: Այլապէս, նախընտրելի պիտի ըլլայ որ լռես, քանզի եթէ խօսիս՝ իշխանը ամէն առիթ պիտի օգտագործէ առարկութիւնը վաստակելու: Այդ ժամանակ պիտի չփոթած զգաս, բայց պիտի ձեւանաս հանդարտ ըլլալ եւ քեզի համար պատրուակներ պիտի հնարես, եւ վերջապէս, խոնարհ արտայայտութեամբ մը ինքզինքդ պիտի յարմարցնես իր հետ: Ասիկա կը նմանի հրդեհին վրայ կրակ աւելցնել եւ ջրհեղեղին վրայ ջուր, այսինքն՝ մասնակցիլ չարիքին:»(5)

Ոչ ալ համեստութիւնը, սրտանց աշխատասիրութիւնը կրնան օգտակար ըլլալ, քանի որ Ուէյի իշխանը պիտի ճնշէ այլակարծութիւնը: Արդ, ամէն ինչ որ կապուած է գիտելիքի ուժային փոխանցումի հետ Կոնֆուցիուս կը նկատէ անօգուտ, քանի որ անիկա մարդոց պիտի բաժնէ գիտցող/չգիտցող, լուսաւորեալ/խաւարեալ երկուութիւն-հակադրութեան, ուր երկուութեան երկրորդ կողմը ընդունակ պիտի ըլլայ իրեն ենթարկել առաջինը:

Բայց կայ մէկ ճանապարհ մը՝ միտքի ծոմապահութիւնը, որ կրնայ հարթել հակասութիւնները: Ահաւասիկ գրոյցին վերջին հատուածը.

«Եան Հուի ըսաւ. «Ես այլեւս ուրիշ միջոցներ չունիմ: Կրնայի՞ քու խորհուրդդ հարցնել:»

«Կոնֆուցիուս ըսաւ. «Նախ պէտք է ծոմ պահես, որմէ ետք քեզի կ'ըսեմ ինչ ընես: Կը կարծե՞ս որ դիւրին պիտի ըլլայ աշխարհիկ ցանկութիւններ ձեռք բերել: Եթէ կը կարծես, պայծառ երկինքը հաւանութիւն պիտի չտայ:»

«Եան Հուի ըսաւ. «Իմ ընտանիքս աղքատ է: Քանի մը ամիս ո՛չ գինի խմած եմ եւ ո՛չ ալ միս համտեսած: Կարելի՞ է ասիկա ծոմապահութիւն սեպել:»

«Կոնֆուցիուս ըսաւ. «Ասիկա զոհաբերական արարողութիւնները նախորդող ծոմապահութիւն է: Ասիկա միտքի ծոմապահութիւն չէ:»

«Եան Հուի ըսաւ. «Կրնայի՞ հարցնել ինչ բան է արդեօք միտքի ծոմապահութիւնը:»

«Կոնֆուցիուս ըսաւ. «Պէտք է ուշադրութիւնդ կեդրոնացնես: Մտիկ ըրէ ոչ թէ քու ականջներովդ այլ քու միտքովդ, ըմբռնէ ոչ թէ քու միտքովդ այլ քու կենսական կորովովդ: Ականջներդ կրնան ընդամէնը լսել եւ միտքդ կրնայ ընդամէնը ըմբռնել: Բայց կենսունակ կորովը դատարկութիւն մըն է՝ որ ամէն բան կրնայ արձագանքել: Հզօր Տաօն կրնայ հաւաքուիլ միայն դատարկութեան մէջ իսկ այդ դատարկութիւնը միտքի ծոմապահութիւնն է:»

«Եան Հուի ըսաւ. «Նախքան միտքի ծոմապահութեան մասին տեղեկանալս, կը կարծէի ըլլալ ինքնավստահ: Հիմա որ տեղեկացայ միտքի ծոմապահութեան մասին, այլեւս դադրեցայ ինքնավստահ ըլլալէ: Արդեօք կարելի՞ է ասիկա դատարկութիւն անուանել:»

«Կոնֆուցիուս ըսաւ. «Միահեծանօրէն այո: Թոյլ տուր բացատրեմ: Երբ իշխան Ուէյին ծառայես, մի տարուիր հռչակի ցանկութենէն: Եթէ քեզի մտիկ ընէ՝ կրնաս յայտնել քու կարծիքներդ, եթէ ոչ՝ նախընտրելի է լռես: Խրախուսումի համար առիթներ կամ միջոցներ մի փնտռեր: Ինչ որ ալ պատահի, ապրէ կատարեալ խաղաղութեամբ: Ապա դուն կը մօտենաս միտքի ծոմապահութեան: Դիւրին է քալելէ հրաժարիլ բայց դժուար է քալել առանց հետք ձգելու: Դիւրին է մարդոց հետ ունեցած վերաբերմունքիդ մէջ կեղծ երեւոյթներ դնել բայց դժուար է նոյնը ընել Երկինքին հետ: Ես լսած եմ միայն թեւերով թռչողներու մասին բայց չեմ լսած առանց թեւերու թռչողներու: Ես լսած եմ միայն գիտելիքով գիտնալու մասին բայց չեմ լսած առանց գիտելիքի գիտնալու: Եթէ դուն ամէն բանի նայիս իբրեւ դատարկութիւն, քու դատարկ միտքդ պիտի ըլլայ ջինջ ու պարզ՝ ուր պիտի հաչտուին հարստութիւնն ու ուրախութիւնը: Այլապէս, քու միտքդ պիտի մոլորուի, նոյնիսկ եթէ մնաս անշարժ: Եթէ բաց ես ամէն տեսածներուդ եւ լսածներուդ հանդէպ, նոյնիսկ ուրուականներն ու ոգիները պիտի ապրին հետդ, ալ ուր մնաց մարդը: Այս է աշխարհի մէջ ամէն բան վերափոխելու կերպը, Եու Արքայի ու Շուն Արքայի յաջողութեան բանալին եւ Ֆուքսի Արքայի ու Ժիքու Արքայի կեանքի փորձառութիւնը: Ան որքան աւելի օգտակար կրնայ ըլլալ սովորական մարդոց համար»:»(6)

Չինացի փիլիսոփայի միտքը աւելի քան յստակ է: Այստեղ խօսք չկայ այլընտրանքային կամ մեկուսացած գիտելիքի մասին, ոչ ալ իշխանական կամ խաւարեալ գիտելիքը ճեղքելու մասին: Խօսքը դատարկութեան (տարածութեան) մասին է, որուն միջոցով կարելի է տեղ բանալ տեղաւորելու գոյութեան ճիշդ ճանապարհն ու հոգեւոր կատարելութիւնը որպէսզի անարդարութիւնն ինքն իրեն կազմալուծէ եւ դադրի այդպէս ըլլալէ:

ԳԻՏԵԼԻՔԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄ ԿԱՄ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Այս բոլորը նախ եւ առաջ գիտելիքի փոխանցման կամ անոր «գիտականացուած» դրոյթի՝ կրթութեան (կրթութիւնը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ գիտելիքի փոխանցում), հարց մըն է: Կոնֆուցիուս մասնաւոր կարեւորութիւն տուած է կրթութեան: Նոյնպէս Պղատոնի փիլիսոփայ-արքաները յատուկ կրթութեամբ է որ կը հասնին լուսաւորութեան, քանի որ քարանձաւէն արձակուած անձը ուսուցիչ-ուղեկցողի օգնութեամբ է որ կը դառնայ լուսաւորեալ:

Իսկ ինչպէ՞ս փոխանցել գիտելիքը:

«Ան որ կը սորվի առանց մտածելու կորսուած է: Ան որ կը մտածէ առանց սորվելու կը մնայ չփոթած», ըսած է Կոնֆուցիուս(7), այսինքն առաջարկած է սորվիլ-սորվեցնելու համերաշխութիւն մը: Բայց նախադասութեան «տիպար»-ը սորվողն է, սորվողն է որ պէտք է մտածէ, սորվողն է որ պէտք է սորվի սորվեցնողէն եւ ոչ թէ սորվեցնողն է որ պէտք է սորվեցնէ: Տարածութիւնը սորվողին կողմն է:

Կոնֆուցիուս ըսած է նաեւ. «Սորվէ՛ այնպէս ինչպէս կը հետապնդես բան մը որուն երբեք չես կրնար հասնիլ, այնպէս ինչպէս կը վախնաս ձեռք բերածդ կորսնցնել»(8), որ արդի իմաստով պիտի նշանակէր սորվիլը չամրացնել քննութիւններու, թուանշաններու, համալսարանական վկայականներու եւ հաշուարկուած ու վերջնականացուած գիտելիքներու մէջ:

«Ուսուցիչները կը սխալին կարծելով որ կրնան մարդկային հոգիին մէջ տեղադրել գիտելիք մը՝ որ նախապէս գոյութիւն չէ ունեցած այնտեղ, ինչպէս որ անկարող են տեսողութիւն տեղադրել կոյր աչքերու մէջ», կ'ըսէ Պղատոն եւ կ'աւելցնէ. «Արդարեւ, մեր բանավէճը ցոյց կու տայ՝ թէ սորվելու կարողութիւնը բնատուր է իւրաքանչիւր մարդու հոգիին: Եւ ինչպէս որ աչքը անկարող է չրջիլ խաւարէն դէպի լոյսը առանց չրջելու ամբողջ մարմինը, նոյնպէս, սորվելու համար ողջ հոգին պէտք է թողու հանդիսանալիք աշխարհը եւ չրջի դէպի հանդիսացող աշխարհը մինչեւ կարողանայ ուղղակիօրէն տեսնել իրականութիւնը:»(9) Կը նշանակէ, ինչպէս Հ. Լի կ'ակնարկէ, «ոչ թէ միտքեր խրել աշակերտներու ուղեղներուն մէջ, այլ անոնց առիթ տալ մտածել ինքնուրոյնաբար:»(10)

Արդէն տեսանք որ բանտարկեալին մտաւոր ազատագրումը տեղի կ'ունենայ ուսուցիչ-ուղեկիցի մը օգնութեամբ, լոկ օգնութիւն մը՝ որ կը մղէ սորվողին նախ եւ առաջ իր սեփական փորձառութեամբ կատարել գիտելիքային յայտնագործութիւնը, իր համար բանալով տարածութիւններ՝ ուր միտքը եւ հոգին տեղ կ'ունենան չարժելու:

Սոկրատէսին կը վերագրուի յայտնի արտայայտութիւն մը, որ հայերէն կրնայ թարգմանուիլ բութով՝ «Ես գիտեմ՝ որ ոչինչ գիտեմ», կամ ստորակէտով՝ «Ես գիտեմ, որ ոչինչ գիտեմ»: Բութի պարագային, պատճառա-հետեւանքային յաջորդականութեամբ մը կը ծանրաբեռնուի իմաստը՝ «գիտութիւն»-ը դառնալով պատճառը, հիմքը, առաջինը, մինչ «անգիտութիւն»-ը հետեւանքը, երկրորդը: Այս «վտանգ»-ը նկատի ունենալով, ստորակէտով տարբերակը աւելի դիւրութեամբ կարելի կ'ըլլայ ընկալել իբրեւ երկու հաւասար, բայց ոչ հաւասարաչափ, իմաստներ, մէկը՝ «գիտեմ», միւսը՝ «ոչինչ գիտեմ», հնարաւորութիւն տալով երկուքին փոխներթափանցման եւ խաչաձեւային վերաքննութեան: Ոչ-հաւասարաչափութիւնը, որ աւելի խորքային է, կը բխի այն կէտէն՝ ըստ որուն «ոչինչ գիտէ»-ն ինքնին գիտելիք է, քանի որ «գիտնալով» է որ «ոչինչ գիտէ», բայց, միաժամանակ, «ոչինչ գիտէ»-ի բացած մտաւոր տարածութիւնն է որուն մէջ կ'աճի գիտելիքը՝ լուսաւոր գիտելիքը: Գիտելիք - ոչ-գիտելիք - գիտելիք (գիտեմ - ոչինչ գիտեմ - գիտեմ) ոչ-գծային յարաբերութիւն մը կը դառնայ տեսանելի:

Խօսելով Սոկրատէսի այս ասոյթին մասին, փիլիսոփայ Սերգէյ Ստեփանեան կը նշէ՝ թէ «ասել որ «ես ոչինչ չգիտեմ» կարելի է միայն այն բանից յետոյ, երբ դու հասկանում ես, երբ դու գիտես՝ որ ոչինչ չգիտես: Սա է իմացութիւնը: Եւ այս իմացութեամբ էր իրենք տարբերակւում միւսներից՝ որոնք չգիտէին: Նա գիտի՝ որ չգիտի:»(11)

Ոչինչ գիտնալու խնդիրը լայնօրէն հետաքրքրած է ֆրանսացի փիլիսոփայ Ալէն Պատիուին: 2011-ին, European Graduate School-ի մէջ տուած անգլերէն դասախօսութիւններէն մէկուն ըսած է. «Գիտէք թէ Սոկրատէս ըսած է. „Ես ընդամէնը գիտեմ, որ ոչինչ գիտեմ»: Ասիկա խիստ բաղադրեալ նախադասութիւն մըն է: Ասիկա տարօրինակ նախադասութիւն մըն է որովհետեւ կեղծ նախադասութիւն մըն է: Եթէ ոչինչ գիտեմ՝ ուրեմն ոչինչ գիտեմ, եւ ես չեմ կրնար գիտնալ թէ ոչինչ գիտեմ որովհետեւ եթէ գիտնամ թէ ոչինչ գիտեմ՝ ուրեմն բան մը գիտեմ:»(12)

Հին Կտակարանի Գիրք Ծննդոցին աշխարհի ծագումնաբանութեան գաղափարը հիմնուած է նման դրոյթի վրայ: Աստուած աշխարհը ստեղծեց դատարկութեան մէջ: Աստուած կը ներկայացնէ գիտելիքը: Ան ունեցաւ գիտելիքը չգիտնալու իմացութիւնը, այսինքն՝ գիտցաւ որ տիեզերքը դատարկ է: Եւ այդ դատարկութեան իմացութեամբ «ստեղծեց» երկինքն ու երկիրը՝ լուսաւոր գիտելիքը:

Իմացական անգիտութիւնը՝ անգիտութիւն չըլլալէն բացի, կը ներկայացնէ այն բաց տարածութիւնը՝ որուն մէջ գիտելիքը տեղ ունի անընդհատ չարժելու: Իսկ չարժիլ կը նշանակէ նորոգուիլ ու թարմանալ: Մէյ մը որ այդ տարածութիւնը վերանայ՝ գիտելիքը կը վերածուի բացարձակ ճշմարտութեան, կը դառնայ ճշմարտութիւնը սեփականացուցած ընտրեալներու մենաշնորհը: Մենաշնորհեալ գիտելիքը անառարկելի է, անփոխարինելի, այլեւ չուկայական սակարկութեան առարկայ: Սոկրատէսի սպաննողները բացարձակ ճշմարտութեան կրողներն էին: Նոյնպէս՝ ցեղասպանութիւն գործադրողները, ահաբեկիչները (չմոռնանք ներհայկական ահաբեկչութիւնները), դաւաճաններ յայտարարողները, պատմութիւնն անհատականօրէն առարկայականացնող պատմաբանները, ամեակներէն անդին յիշողութիւնը կորսնցուցած փրոֆեսիոնէլները, դրամաշնորհի բացակայութեան պարագային գիտելիք արտադրել չկարողացող ու չկամեցող մասնագէտները:

Բանական-մտաւոր տարածութենէն անմիջապէս կը բխի ֆիզիքական տարածութիւնը: Քաղաքակրթութիւն կոչուած չրջանի մշակոյթը, ի սկզբանէ, տարածութեան հարց մըն էր: Մշակոյթ կ'արտադրէր ան՝ որ կը տիրէր տուեալ տարածութեան, հին չրջանի քրմապետական (ապա եկեղեցական) ու թագաւորական-նախարարական կեդրոններէն մինչեւ արդի հիմնարկները (institutions):

Այս «ոչինչ գիտնալու» գիտելիքը, փրոֆեսիոնալիզմի արդի չրջանին դարձած է «գիտնալու» գիտելիք: Այսօրուան փրոֆեսիոնէլը գիտելիքը ամրապնդելով, տեղ չի ձգեր «ոչինչ գիտնալու»:

ԺԹ. դարու երկրորդ կէսէն սկսեալ կ'ապրինք *զանգուածային* կրթութեան դարաչրջանը: Պղատոնեան գիտելիքի դասակարգային սեփականատիրութեան կամ վերնախաւութեան երեւոյթի ներքին հակադրութիւնները կը թուէին ըլլալ լուծուած, քանի որ խօսքը «զանգուածային»-ի մասին է: Ճիշդ հակառակն է որ տեղի ունեցաւ: Գիտելիքը դարձաւ աւելի ու աւելի սեփականաշնորհուած, կրթութիւնը աւելի ու աւելի մենաշնորհուած եւ դասակարգայինօրէն չերտաւորուած, տարածութիւնները աւելի ու աւելի գրաւուած ու վերագրաւուած:

5

ԳԱՅԻՐԷ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ «ԱՐՑԱԽ» ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ ՇՈՒՇԻԻ ՄԷՋ ԵՒ «ԻՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ Բ. ՓԱՌԱՏՕՆԻՆ

Համերգի ընդհանուր ոգեւորութիւնը զոյգ երգչախումբերու անդամներուն միջեւ նոյն երեկոյեան կատարեալ մտերմութեան վերածուեցաւ Շուշիի *Կրանթ Հոթէլի* միասնական խնճոյքին եւ անոր հետեւող երգի, պարի եւ ասմունքի յանպատրաստ գեղարւեստական երեկոյթին:

Յաջորդ առաւօտեան Շուշիի ծտըրտիւզ կոչուող դրախտային բնաշխարհին կարճատեւ, բայց անմոռանալի այց մը տալէ ետք երգչախումբը ուղղութիւն վերցուց դէպի Երեւան՝ ճանապարհին այցելելով նաեւ Տաքիի Ջրվէժ եւ Խոր Վիրապ:

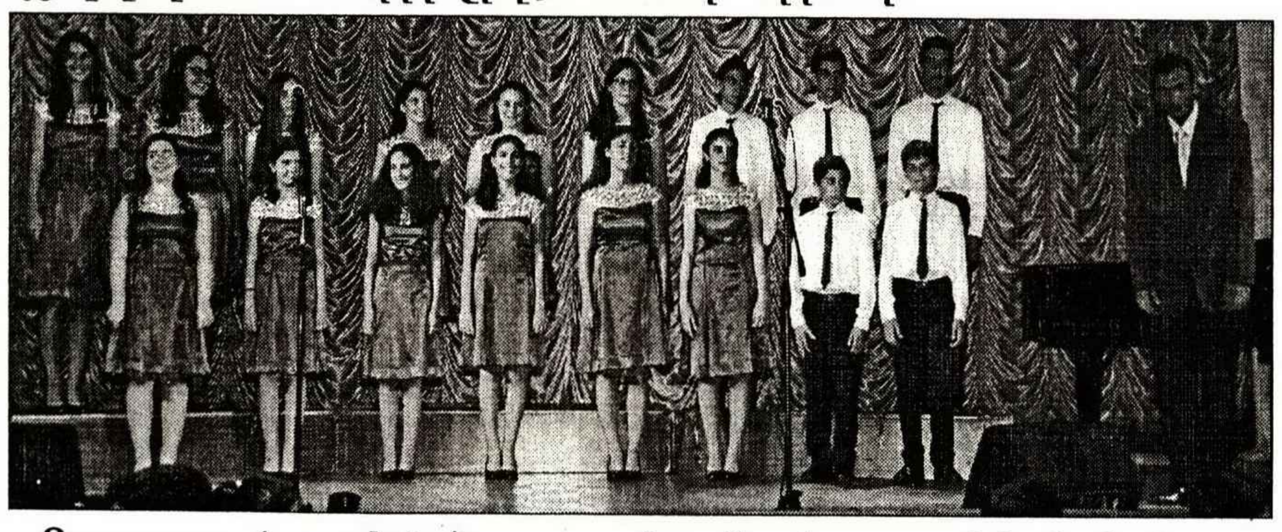

Օգոստոս 1-ը «Իմ Հայաստան» Բ. փառատօնի հանդիսաւոր բացումն էր եւ համերգը Արամ Խաչատրեան Ֆիլհարմոնիայի մեծ սրահին մէջ՝ նուիրուած Հայաստանի եւ Խորհրդային Միութեան Ժողովրդական Արուեստագէտ, Հայաստանի Արուեստի Վաստակաւոր Գործիչ, բազմաթիւ մրցանակներու դափնեկիր, Հայաստանի Պետական Ակադեմական Երգչախումբի աւելի քան յիսուն տարիներու ղեկավար՝ մաէսթրօ Յովհաննէս Չէքիճեանի ծննդեան 85-ամեակին: Տարբեր երկիրներէ ժամանած աւելի քան մէկուկէս տասնեակ երգչախումբեր յաջորդաբար բեմ բարձրացան եւ կատարեցին մէկական երգ: Ապա բեմ բարձրացաւ «ԱՐՑԱԽ» երգչախումբը եւ կատարեց Առնօ Բաբաջանեանի *Մեր սիրելի Երեւան* երգը՝ հայրենի դաշնակահար Կարինէ Առաքելեանի նուագակցութեամբ, որմէ ետք բեմը տրամադրուեցաւ Հայաստանի Պետական Ակադեմական Երգչախումբին: Համերգի աւարտին բոլոր

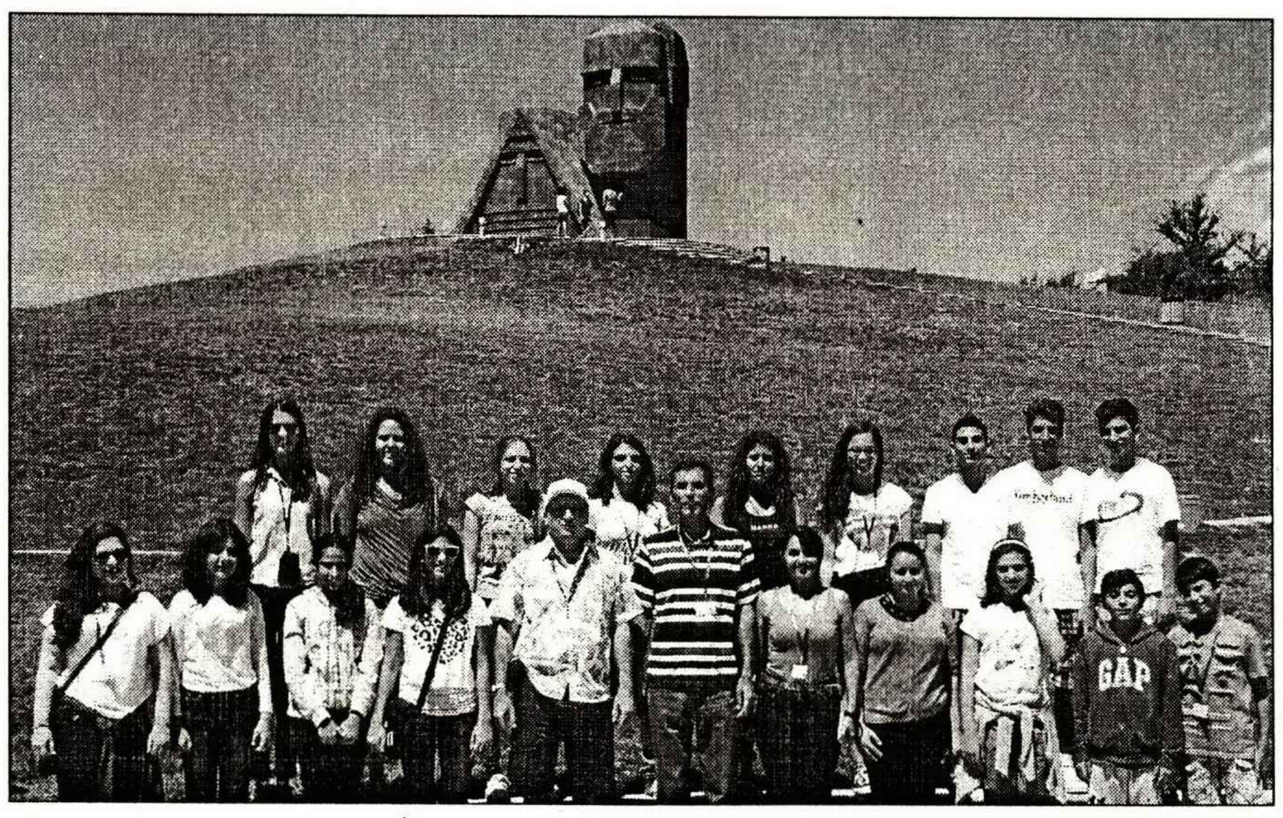

մասնակից երգչախումբերը ղեկավարութեամբ Յովհաննէս Չէքիճեանի, Հայաստանի Պետական Ակադեմական Երգչախումբի հետ միասին, շուրջ 500 հոգիով հանդիսացան առաջին կատարողը Արա Գէորգեանի երաժշտութեամբ եւ Լեւոն Բլբուլեանի խօսքերով գրուած *Կանք ու կը լինենք* երգին՝ նուիրուած Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակին: Երգի բացառիկ ազդեցութեամբ յոտընկայս հանդիսատեսի ծափերու ներքոյ բեմ բարձրացաւ ՀՀ Սփիւռքի Նախարարուհի Հրանուշ Յակոբեան: Ան, շնորհաւորելով 85-ամեայ վաստակաշատ յոբելեարը, մասնաւորապէս ըսաւ. *«Չէքիճեան աշխարհասփիւռ հայութեան այս հրաշալի խումբերը միաւորելով իր կապելլային՝ Արա Գէորգեանի այս երգով մշակութային ռումբ պայթեցրեց»*: Ապա ան բարի երթ մաղթեց «Իմ Հայաստան» Բ. փառատօնի խմբերգային օրերու մեկնարկին:

Յաջորդ օրը (2 Օգոստոս) հիւր երգչախումբերուն համար կազմակերպուած էր հանդիպում մը երաժշտական ընկերութեան դահլիճին մէջ՝ երգչախմբային արուեստի մեծերուն հետ (Յովհաննէս Չէքիճեան, Իվան Վարդանեան, Դաւիթ Ղազարեան, Աթանէս Առաքելեան): Հանդիպման աւարտին խումբերը առիթը ունեցան վայելելու երգչախմբային փոքրիկ համերգ մը պատրաստուած Երեւանի Ա. Տէր-Ղեւոնդեանի անուան երաժշտական դպրոցի «Գայեանէ» երգչախմբի (խմբավար՝ Մամիկոն Անդրէասեան) եւ նորաստեղծ Երիտասարդական երգչախումբի (խմբավար՝ Էմմա Առաքելեան) կատարմամբ:

Նոյն երեկոյեան Ծիծեռնակաբերդի Հայոց Ցեղասպանութեան յուշարձանի անմար կրակին առջեւ բոլոր երգչախումբերուն

6

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

4

Ի՞նչ փոխուեցաւ այսօր:

Պղատոնի *Պետութեան* մէջ կը կարդանք. «Բայց չէ՞ որ սորվելու սէրը եւ իմաստութեան սէրը նոյն բաներն են»(13), իսկ մարդկային էակը, «որ հեզ պիտի ըլլայ իր անձին եւ ծանօթներուն հետ, պէտք է բնութեամբ ըլլայ փիլիսոփայ եւ սորվելու սիրահար»(14): Վերջապէս, «փիլիսոփան իմաստութեան ձգտող մըն է» (15):

Իմաստութիւն եւ գիտելիք Պղատոնի մօտ լրացուցիչ նմանութիւններ են, անոնցմէ ոչ մէկը գոյութիւն ունի առանց միւսին: Իմաստութեան հակառակը կեղծիքն է:

Պղատոն իր իմաստութիւն-գիտելիքը դասաւանդած է իր Աքատէմիին մէջ՝ հիմնահոսանքային հիմնարկ մը հին յունական չափանիշներով: Այսօրուան հիմնահոսանքային-զանգուածային համալսարաններուն մէջ իմաստութիւն-գիտելիք ընդունուած չէ դասաւանդել: Այսօր հիմնահոսանքային գիտելիքէն բաժնուած է իմաստութեան գաղափարը եւ գիտելիքը դարձած տեղեկութիւններու եւ հանրագիտարանային տուեալներու կուտակումներ: Եւ ճիշդ այս տեսակ կուտակումներու տիրական ելքն էր զոր մտաւորականները կը մեկնաբանէին յօղուածաշարիս նախորդ քաղուածքներուն մէջ:

Ի. դարուն, զանգուածային կրթութեան կամ զանգուածային առարկայականացման դէմ հանդէս եկան կարեւոր շարժումներ՝ համախմբուած նախաձեռնող անձերու շուրջ. Իւան Իլլիչ՝ ապա-դաստիարակութիւն, Ճոն Հոլթ՝ տնային դաստիարակութիւն կամ ոչ-դաստիարակութիւն, Փաուլօ Ֆրէյրէ՝ ճնշուածներու մանկավարժութիւն, եւ ուրիշներ, որոնց նպատակն էր բանալ սորվելու հնարաւորութիւնները բոլորին առջեւ, համոզել մարդոց՝ որ բոլորն ալ ընդունակ են ինքնասորվելու եւ ինքնազարգանալու: Հրատապ դարձաւ նաեւ հնդկական Սուարաժ (Swaraj) գաղափարը իբրեւ համայնքային զարգացման խթան: Ասոնցմէ ոչ մէկը մտաւ հիմնահոսանքէն ներս, բայց նկատի ունենալով անոնց հենքը իբրեւ իրադարձային շարժումներ՝ ի տարբերութիւն հինահոսանքի դէպքային ամրութեան, մինչեւ այսօր անոնց դրոյթներն ու գրութիւնները կը մնան բնագրային ընթերցանութեան ու մեկնաբանութեան, ինչպէս նաեւ կենդանի գործադրութեան միջոցներ՝ ի տարբերութիւն հիմնահոսանքային «դասագիրք»-երուն, որոնք երբեք չեն կրցած դառնալ բնագրային ընթերցանութեան, վերընթերցանութեան, ապա-ընթերցանութեան միջոցներ, իրենց «պատգամ»-ը սպառելով դպրոցական պատերէն ներս:

Նէօլիպերալիզմէն սկսեալ (1980-ականներէն) ալ աւելի վտանգուեցաւ կրթութեան հասարակայնութեան գաղափարը: Ընկերութունային կրթութիւնը (corporate education)՝ հիմնուած բացարձակ գերշահոյթի վրայ, աւելի եւս սեղմեց կրթութեան հնարաւորութիւնները, անդրազգային ընկերութիւններ ստանձնեցին հասարակութիւնը «զարգացնելու» պարտականութիւնը՝ կրթութիւնը ուղելով դէպի շուկայացում:

Տէյվ Հիլ կը նշէ ներկայ շրջանի համընդհանուր դրամատիրութեան (global capitalism) հինգ գլխաւոր միտումներ, որոնցմէ իւրաքանչիւրը ուղղակիօրէն (թիւ 1, 2, 4, 5) եւ անուղղակիօրէն (թիւ 3) կապուած է կրթութեան հետ.

«1. *Դրամ(ատիրութեան) տարածում, թէ՛ աշխարհագրականօրէն*՝ աշխարհի պետութիւններուն ընդմէջէն, *եւ թէ՛ հատուածականօրէն*՝ այդ պետութիւններուն մէջ: Ասիկա կ'ընդգրկէ կրթութեան «գործարարականացումը» ['businessification']՝ մասնաւորեցում [privatization], շահոյթի վրայ պետական հսկողութեան կրճատում, գործառնութեան [management] գործարարական ձեւերու ներմուծում եւ աշխատանքի լարուածութեան ուժեղացում:

«2. *Դրամատիրական հանրային յարաբերութիւններու խորացում*՝ ապրանքայնացնելով [commodification] ամէնօրեայ կեանքը: Ասիկա կը կատարուի մասնաւորապէս պետական հաղորդամիջոցային ու կրթական սպասքներու միջոցով՝ վերակազմելու մարդկային անհատականութիւնը:

«3. *Ճնշիչ* տնտեսական, իրաւական, ռազմական եւ ուրիշ *պետական եւ բազմապետական սպասքներու յաւելեալ օգտագործումը համընդհանուրօրէն* եւ պետութիւններուն մէջ: Ասիկա ապահովելու համար բազմազգ դրամագլուխին եւ անոր պետական գործակալներուն հանդէպ գիջողութիւն եւ կախուածութիւն: Օգտագործուած միջոցները կը պարունակեն ճնշիչ պետական սպասք, ինչպէս՝ ոստիկանութիւն, ազատազրկում/բանտարկութիւն, օրինական համակարգեր/օրէնքներ, վերահսկողութեան եղանակներ, աշխատանքի հեռացումի սպառնալիքներ եւ գործադրութիւն, եւ մոլորեցում կամ ոչ-աջակցութիւն: Միջազգային մակարդակով, անոնք կը պարունակեն ԱՄՆի «նոր-պահպանողականներու» ռազմական իմփերիալիզմի կատարելագործուած ծրագիրը, իր ինքնայայտարարուած իրաւունք/անսահման իշխանութեամբ նուաճելու որեւէ երկիր (ինչպէս՝ Իրաք) կամ որեւէ խումբ՝ ամէն ժամանակ եւ ամէն տեղ:

«4. *Գաղափարախօսական պետական սպասքի յաւելեալ գործածութիւնը հաղորդամիջոցային եւ կրթական համակարգերուն մէջ*: Մէկ կողմէն՝ անոնք կը գործածուին թէ՛ «ազգայնականացնելու» ['naturalize'] դրամատիրական հանրային եւ տնտեսական յարաբերութիւնները եւ թէ՛ աջակցելու անոնց: Միւս կողմէն, անոնք կը գործածուին մեկուսացնելու, սեւցնելու եւ արդարացնելու պատժումը դիմադրող/հակա-(դրամատիրական), իշխանատիրական, ընդդիմադրական գաղափարախօսութիւնները, գործողութիւնները եւ աքթիւիսթները:

«5. *Հարստութեան եւ ուժի* (ուժ՝ պահպանելու եւ բազմացնելու այդ հարստութիւնը) *յաւելեալ կեդրոնացում դրամատէր դասակարգի ձեռքը*: Ասիկա կ'ընդգրկէ հարկային քաղաքականութիւն, (կրճատել) հասարակական եւ հանրային բարեկեցութեան ծրագիրներ ու քաղաքականութիւններ, եւ շուկայի համար թօշակի, առողջապահականի, դպրոցի եւ բարձրագոյն կրթութեան պառակտիչ, շուկայացուած, տրոհուած ծրագիրներու ստեղծում: Նման ծրագիրներ կ'աւելցնեն մատակարարութեան նուիրապետութիւնը, պատճառ հանդիսանալով ցեղապաշտուած ու սեռականացուած հասարակական դասակարգի անհաւասարութիւններու բազմացման:»(16)

Տեղ մնացա՞ծ է արդեօք մտածել կրթական տարածութեան մասին: Գրոհը ամբողջատիրական է, ենթարկուածութիւնը բացարձակ:

(Շար. 8)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. S. Seth Bordner, '... And Justice for All? Rethinking the Reciprocity of the Virtues in *Republic*', Pacific APA, San Francisco, 2013, www.academia.edu/attachments/34637648/download_file:

2. Վարդան Ջալոյեան, «Ճշմարիտ արուեստը Պլատոնի քարանձաւում», *Արտերիա*, մշակութային քննադատական ամսագիր, 15 Դեկտեմբեր 2011, http://www.arteria.am/hy/1323953696:

3. Edward W. Said, *Representations of the Intellectual: The 1993 Reith Lectures*, Vintage Books, New York, 1996, էջ 62:

4. Անդ, էջ 63-64:

5. *Zhuangzi*, Volume I, Translated into English by Wang Rongpei, Hunan People's Publishing House, China, 1999, էջ 51:

6. Անդ, էջ 55-57:

7. 'Analect 2.15', *The Analects of Confucius*, English translation by Pan Fuen and Wen Shaoxia, Qi Lu Press, էջ 15:

8. 'Analect 8.17', անդ էջ 87:

9. Պղատոն, *Պետութիւն*, 518b-c:

10. *Plato: The Republic*, translated with an Introduction by H. D. P. Lee, Penguin Books, 1964, էջ 33:

11. Սերգէյ Ստեփանեանի դասախօսութիւնը՝ *Մաշտոցի յարացոյցը. յետգրութիւն* խորագիրով, տեղի ունեցած 2012 Մայիսին, Երեւանի Բիւրոկրատ գրատան մէջ: Տեսագրութեան յղումը կարելի է գտնել *ակտուալ ա* համացանցային ամսագիրին միջոցով, http://www.arteria.am/hy/1336979296: Տեսագրութենէն քաղուած խօսակցութեան գրառումը իմս է, Հ.Ա.:

12. Alain Badiou, *Infinity and Set Theory: How to Begin With the Void*, արտասանուած 2011-ին, European Graduate School-ին մէջ: Դասախօսութեան ամբողջական գրառումը կարելի է գտնել՝ http://www.egs.edu/faculty/alain-badiou/articles/infinity-and-set-therory/:

13. Պղատոն, *Պետութիւն*, 376b:

14. Պղատոն, *Պետութիւն*, 376b-c:

15. Պղատոն, *Պետութիւն*, 475b:

16. Dave Hill, 'Books, Banks and Bullets: controlling our minds - the global project of imperialistic and militaristic neo-liberalism and its effect on education policy', *Policy Futures in Education*, Volume 2, Numbers 3 and 4, 2004, էջ 504-505:

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ «ԱՐՑԱԽ» ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԸ...

5

մասնակցութեամբ տեղի ունեցաւ Արա Գէորգեանի Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակին նուիրուած *Կանք ու կը լինենք* եւ *Remember* երգերուն նկարահանումը:

3 Օգոստոսին նախատեսուած էին համերգներ Լոռու եւ Շիրակի մարզերուն մէջ: Մասնակից երգչախումբերէն մէկ կէսը մեկնեցաւ Վանաձոր, իսկ միւս կէսը, այդ թիւին մէջ նաեւ «ԱՐՑԱԽ» երգչախումբը, ուղղութիւն վերցուց դէպի Գիւմրի: Ճանապարհին խումբը առիթ ունեցաւ այցելելու Հառիճավանք, իսկ երեկոյեան արդէն անոնք Գիւմրիի Վարդան Աճեմեանի անուան թատրոնի դահլիճն էին: Մեր երգչախումբին տրուած էր համերգը եզրափակելու պատիւը: Գիւմրեցիներու բացառիկ ջերմ ընդունելութեամբ «ԱՐՑԱԽ»ը ներկայացաւ 6 երգով` *Արցախ, Հիմի է՞լ լռենք, Ո՞ւր կ'երթայ մանկութիւնը, Ահսան նաս, Հայաստան, Էրեբունի-Երեւան*:

4 Օգոստոսի առաւօտեան երգչախումբերու ղեկավարները հրաւիրուած էին ՀՀ Սփիւռքի նախարարութիւն, ուր զանոնք ընդունեցին փոխնախարար Սերժ Սրապիոնեան ու «Իմ Հայաստան» փառատօնի պատասխանատու Սամուէլ Հարոյեան: Նոյն ընթացքին երգչախումբը կ'այցելէր Ս. Էջմիածին, Ս. Գայեանէ եւ Ս. Հռիփսիմէ վանքեր, իսկ երեկոյեան երգչախումբերուն կը սպասէր համերգ Առնօ Բաբաջանեանի անուան Ֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճին մէջ: «ԱՐՑԱԽ»ի կատարմամբ հնչեցին *Մանկանց լուսէ երազը, Երազանք մը պահէ* եւ *Ժպտա* երգերը` իրենց աշխուժութեամբ եւ պարային տրամադրութեամբ մեծապէս ոգեւորելով հանդիսատեսը:

5 Օգոստոսը փառատօնի եզրափակիչ համերգն էր` փակման հանդիսաւոր արարողութիւնը, որ տեղի ունեցաւ Գաբրիէլ Սունդուկեանի անուան ազգային ակադեմական թատրոնի սրահին մէջ: Երգչախումբերը վերջին անգամ իրենց կատարումներով ներկայացան հայրենի հանդիսատեսին: «ԱՐՑԱԽ» երգչախումբը կատարեց Կոմիտաս Վարդապետի *Էսօր Ուրբաթ է* եւ *Երեւան բաղ եմ արել* ժողովրդական սիրուած երգերը: Իսկ համերգի աւարտին, խմբավարութեամբ Շահէ Քէչիչեանի, բոլոր խումբերը միասնաբար կատարեցին *Էրեբունի-Երեւան* երգը: Այնուհետեւ խօսք առաւ ՀՀ Սփիւռքի փոխնախարար Սերժ Սրապիոնեան: Ան իր գնահատանքը ուղղեց բոլոր մասնակիցներուն եւ ապա բեմ հրաւիրելով բոլոր խմբավարները, նախարարութեան անունէն յանձնեց անոնց «Իմ Հայաստան» 2014 փառատօնի մասնակցութեան մասին վկայող հաւաստագրեր:

6 Օգոստոսին նախատեսուած էր այցելութիւն դէպի Հայաստանեան տեսարժան վայրեր: Երգչախումբը իր պաշտօնական պարտականութիւնները լիովին կատարածի թեթեւութեամբ ուղղութիւն վերցուց Ծաղկաձոր, Սեւան, Դիլիջան եւ Հաղարծին: Իսկ վերադարձին` այցելեց նաեւ Աբովեան քաղաքի նորակառոյց Ս. Յովհաննէս չքեղ եկեղեցին:

7 Օգոստոսը երգչախումբի Հայաստանեան վերջին օրն էր: Անոնք կարելիութիւն ունեցան այցելելու *ԹՈՒՄՕ Ստեղծարար Տեխնոլոգիաներու Կեդրոն*, իսկ երեկոյեան ունեցան հրաժեշտի ընթրիք:

8 Օգոստոսի առաւօտեան Գալուստեան-Նուպարեան Ազգային Վարժարանի «ԱՐՑԱԽ» երգչախումբը, աւարտելով իր 12-օրեայ առաքելութիւնը, թռիչք առաւ դէպի Գահիրէ:

Եգիպտահայ աշակերտներու համերգային այս ուղեւորութիւնը իսկապէս առաքելութիւն մըն էր, քանի որ Գահիրէի Ազգային Իշխանութեան որոշումով եւ ծախսերով իրականացած այս ծրագիրը Հայաստանի եւ արցախեան Հայաստանի մէջ ո՛չ պարզ գբօսաշրջային պտոյտ էր, ո՛չ ալ պարզապէս ճանաչողական այց: Սա այն հազուագիւտ, բայց ամենավստահելի կերպերէն մին էր սփիւռքահայ պատանին հայրենիքի հետ միաձուլելու, երբ ան իր հոգիին կանչը եւ աշխատանքի հունձքը արուեստի վերածած կը տանի հայրենի եզերք, շաղ կու տայ ամենահեղինակաւոր բեմերէն եւ հաւանումի ու ծափերու անդրադարձով հազարապատկուած հայեցիութեամբ ու ոգեղենութեամբ կը վերադառնայ իր ծննդավայրը: Երգչախումբի 17 պատանիներուն եւ պատանուհիներուն սիրտերուն մէջ Շուշիի եւ «Իմ Հայաստան» Բ. փառատօնի այս վեց համերգները այն բեմերէն, ուր երբեւէ իրենց արուեստը հանրութեան բաշխած են Արամ Խաչատրեան, Առնօ Բաբաջանեան, Հրաչեայ Ներսիսեան, Վարդան Աճեմեան եւ բազում-բազում այլ մեծութիւններ, ահա այդ բեմերէն եգիպտահայ նոր սերունդին ձայնը արուեստի ընդմէջէն լսելի կը դառնար հայրենի ունկնդրին ու աշխարհի չորս ծագերէն եկած միւս մասնակիցներուն:

Դժուար է պատկերացնել աւելի մեծ պատասխանատուութիւն, դժուար է պատկերացնել աւելի մեծ պատիւ: Եւ առաւել դժուար է պատկերացնել, որ հէնց մեր այս դպրոցականներուն վիճակուած էր բախտը միւս ընտրեալներուն հետ միասին մասնակիցը դառնալ Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի առթիւ հայ հոգիի անմահութեան հիմներգը երկինքն ի վեր բարձրացնելուն, եւ ան ալ հայ խմբավարական արուեստի կենդանի առասպել` մաէսթրօ Յովհաննէս Չէքիճեանի ղեկավարութեամբ: Ապրումներու եւ զգացումներու այս փոթորիկին արձագանգը մեր աշակերտներուն սրտերուն մէջ չխամրող հայեցիութեան անթեղուած կրակն է: Եւ հայեցիութեան այդ կրակը առաւել պիտի բորբոքի եւ տակաւին իր հետ պիտի բորբոքէ ուրիշ սրտեր ալ այն նոյն արժանապատուութեամբ, ինչ արժանապատուութեամբ որ մեր պատանիները կատարեցին իրենց առաքելութիւնը:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ԾՆՈՒՆԴ

Ուրախութեամբ տեղեկացանք թէ Տէր եւ Տիկին Այգ եւ Մանէ Զաքարեանները Նոյեմբեր 9-ին բախտաւորուած են առաջինեկ դստրիկով մը, զոր անուանակոչած են Քամի:

Այս ուրախ առթիւ խմբագրութիւնս ջերմօրէն կը շնորհաւորէ նորածինին ծնողքը եւ մեծ ծնողները Տէր եւ Տիկին Թովմաս Զաքարեանները եւ Տէր եւ Տիկին Վահէ Բլատեանները ինչպէս նաեւ մեծ մեծ ծնողները` Տէր եւ Տիկին Կարօ Ներետեանները մաղթելով նորածին դստրիկին առողջ եւ երջանիկ կեանք:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԵՑՈՒԹԵԱՆ ԱՂԻՒՍԱԿՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԸ ԴԱՍՈՒԻ 95-ՐԴ

2

ցըւած է Մեծ Բրիտանիան՝ ընդհանուր ցուցակին վրայ գրաւելով 13-րդ տեղը: Գերմանիան 14-րդ տեղը, Ֆրանսան՝ 21-րդ, Սպանիան՝ 26-րդ, Իտալիան՝ 37-րդ: Ռուսաստանը աշխարհի բարեկեցիկ երկրներու շարքին դասւած է 68-րդ տեղը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԻՐԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԵԱՆ...

2

Միաժամանակ թանկարժէք եւ կիսաթանկարժէք քարերի, թանկարժէք մետաղների եւ դրանցից պատրաստուած իրերի արտահանումն այս տարուայ Յունուար-Սեպտեմբերին կազմել է մօտ 168 մլն. դոլար (22,8 տոկոսի աճ), իսկ ապրանքների այս տեսակների ներկրումը հաշուետու ժամանակահատուածում կազմել է 231,5 մլն. դոլար (10,7 տոկոսի աճ): ($1-ը 411,21 դրամ):

ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ՝ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅԵՐԷՆԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ Ի ՆՊԱՍՏ

1

Համաձայնագրի գործունէութեան ծիրը սահմանուած է հետեւեալ կերպով.-

ա) Օժանդակել նախաձեռնութիւններու, որոնք ձեռնարկուած են Հայաստանի մէջ Արեւմտահայերէն Սորվելու Կրթական Կեդրոնին եւ այլ նմանօրինակ հաստատութիւններու կողմէ:

բ) Աջակցիլ կրթաթոշակներու ծրագրի մը, ուղղուած՝ սփիւռքահայ ուսանողներու, որոնք կը փափաքին հայագիտական դասընթացքի մը հետեւիլ Հայաստանեան համալսարանի մը մէջ:

Հիմնարկութիւնը եւ նախարարութիւնը կը նախատեսեն համադրել իրենց փոխադարձ ճիգերը՝ արեւմտահայերէնի ուսուցման նիւթերու (տպագիր եւ ելեկտրոնային) հրատարակութեան եւ տարածման համար, եւ նոյնպէս կը նախատեսեն պարբերաբար գիրար տեղեկացնել իրենց փոխադարձ գործունէութիւններուն մասին:

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԻՒՆ - Գահիրէ

«ԾԻԱԾԱՆ»

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳ-ՉԱԽՈՒՄԲԻ
10-ԱՄԵԱԿ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

«ՔԱՋ ՆԱԶԱՐԻ ՆՈՐ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ»

ԸՍՏ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ԵՒ
ԱԹԱԲԷԿ ԽՆԿՈՅԵԱՆԻ ՀԵՔԻԱԹՆԵՐՈՒՆ

ԲԵՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՒ ԽՄԲԱՎԱՐ
ԳՈՀԱՐ ՂԱԶԷԼԵԱՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ
ՄԻՀՐԱՆ ՂԱԶԷԼԵԱՆ

Կիրակի, 30 Նոյեմբեր 2014, երեկոյեան ժամը 7:00-ին
«ՊԸԼԸ-ՔՏԱՆԵԱՆ» Հանդիսասրահ, ՀԵԼԻՈՊՈԼԻՍ

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ
ՈՒՐԲԱԹ, 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2014
2013 - 2014 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ
ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍ

Կը խնդրուի նկատի ունենալ ու չխաչաձեւել

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԻՒՆ - ԳԱՀԻՐԷ

ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳԸՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Առողջապահական Հոգատարութեան Ծրագիր

Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի վարչութիւնը կը տեղեկացնէ Աղեքսանդրիոյ եւ Գահիրէի հայութեան, թէ Միութեան «Սաթենիկ Ճ. Չագըր» Հիմնադրամի Առողջապահական Հոգատարութեան Ծրագիրին 2015 տարեշրջանի անդամագրուիլ փափաքողները պարտին իրենց դիմումնագրերը ներկայացնել յատուկ հարցաթերթիկներու վրայ 1 Նոյեմբերէն 2014-էն մինչեւ 10 Դեկտեմբեր 2014.

<u>ԳԱՀԻՐԷԻ մէջ</u>

15, Էմատ Էլ Տին փողոց, Ա. յարկ Հեռ. 25931555

Ուրբաթ օրերը առաւօտեան ժամը 10-էն յ.մ. ժամը 3

<u>ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ Կեդրոնը</u>

26, Մուրատ Բէկ փողոց – Հելիոպոլիս Հեռ. 22916444 - 24151127

Առաւօտեան ժամը 10-էն յ.մ. 3, բացի Կիրակի եւ արձակուրդի օրերէն:

<u>ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Գրասենեակը</u>

19, Օմար Լոթֆի փողոց - Ա. յարկ

Կամաա-ի (Համալսարանի) կայարան Հեռ. 5920469

Երկուշաբթիէն Հինգշաբթի յ.մ. ժամը 6-9

<u>ԾԱՆՕԹ.-</u> Ա) Նոր դիմումնագրերուն համար կը խնդրուի ներկայացնել ինքնութեան թուղթին պատճէնը, 2 նկար եւ հայ համայնքին պատկանելու փաստաթուղթ:

Բ) Նորոգութեան համար դիմողներէն կը խնդրուի ներկայացնել 1 նկար եւ 2014-ի ծրագիրին մասնակցութեան քարտին պատճէնը: Առողջապահական Հոգատարութեան Ծրագիրին բարեփոխեալ կանոնագրութիւնը ստանալէ յետոյ, վճարել Ե. Ո. 180 մասնակցութեան սակը:

ՀԲԸՄ-ը ինքզինքին կը վերապահէ, բոլոր կարգի դիմումներուն ընդունումը կամ մերժումը:

ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԲԸՄ-Ի ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԷՐԶԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

<u>ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝</u>

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	1856.00
21 կիրատ՝ կրամը		232.00
18 կիրատ՝ կրամը		199 00

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع

TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

Հիմնուած 1948

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1735 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2014 ՀԱՏԸ ՉԵՌՔԷ 75 Ե. ԴԻԿ. ٤ ديسمبر ٢٠١٤ الخميس عدد رقم ١٧٣٥

ՀԱՅՐԵՆԱՏԻՐՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Այսօր Հրաւէրը բաց է, ուղղուած բոլորին:

Այսօր Հայրենաշինութեան նուիրական առաքելութիւնը գործնականօրէն ապացուցելու Հրաւէր ունինք՝ «Դէպի Արցախ» կարգախօսով:

Ոչ ոգեկոչական ճառերը, ոչ Հայրենասիրական թունդ զեղումները եւ ոչ ազգասիրական չրթնային պղպջակները կրնան նպաստել Հայրենաշինութեան աշխատանքին. անոնցմէ աւելին ու առաջնահերթ՝ մեր առջեւ ծառացած է լուրջ առաջադրանք մը, պատասխանատու պահ մը՝ յանուն Արցախին ու Հայրենատիրութեան:

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամը 1992-ին կեանքի կոչուեցաւ Հայաստանի Համար ամենածանր ու ճգնաժամային օրերուն: Ահաւոր երկրաշարժէ ցնցուած երկիր, Թուրքատրպէյճանական տմարդի շրջափակում, արցախեան ճակատներուն եւ Հայաստանի սահմանամերձ գօտիներուն արիւնալի մարտեր, տնտեսական անկում, գործազրկութեան ահագնացում, դրամի արժեզրկում, Հոգեբարոյական ճնշուածութիւն եւ ընկճուածութիւն, մահու կենաց գօտեմարտ՝ ի խնդիր լինելութեան, ցուրտի եւ մութի ժամանակաշրջան եւ վերջապէս չարան-չարան Հայրենիքը լքող յուսաբեկեալ կարաւաններ:

Վերոնշեալ բացասական գործօնները, բնականաբար իրենց ճնշիչ ազդեցութիւնը կը ձգէին Հայաստանի լուսաւոր ապագայով խանդավառ զանգուածներուն վրայ. Հայրենիքին կառչած Հայորդիք թէեւ վճռած էին այդ բոլորը դիմակալել Հոգեկան Հզօրութեամբ, գիտակցութեամբ եւ արժանապատուութեամբ, սակայն կար ամբողջ ազգը այդ գուպարին առնչակից ու մասնակից դարձնելու գերխնդիր մը: Հայաստանը մտատանջող եւ Հարուածող պատուհասները միայն Հայրենաբնակ Հայոց օրակարգերը չէն անշուշտ: Այդ օրհասական ժամանակաշրջանը յաղթահարելու ամենափորձուած եւ իմաստուն ուղին Համահայկական զօրաշարժի մը Հրամայականն էր: Եթէ ոչ ֆիզիքապէս կամ խրամատներու ետին, բայց գոնէ նիւթաբարոյական սատարումով, տնտեսական օժանդակութեամբ եւ Համազգային աշխատանքով:

Արդէն 22 տարի է «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամը, իր լայնածաւալ գործունէութիւններով, Հայրենի Հայութեան կեանքին մէջ կենսական ներկայութիւն է: Ինչ Հպարտաոիթ փաստ է, երբ այդ Հիմնադրամով կառուցուած մանկապարտէզներուն մէջ կը լսուի մանկանց ճռուողիւնը. ինչ Հոգեսփոփիչ երեւոյթ է, երբ կառուցուած բնակարաններու մէջ կը խայտան ու կը բազմանան ընտանիքները. ինչ մխիթարիչ գնահատական է, երբ նորակառոյց Հիւանդանոցներու մէջ կը բուժուին կարիքաւորները կամ զանազան միջոցներով կը սնուին ծերունիները. ինչ խթանիչ իրողութիւն է, որ Հիմնադրամը կը քաջալերէ մշակութային, կրթական ու գիտական բնագաւառները: Հայութեան միասնական ջանքերն են, որ գրաւականը կրնան Հանդիսանալ յաղթանակներու եւ նորանոր յաջողութեանց:

Ոմանք թիւր ըմբռնում մը ունին, ենթադրելով որ Հիմնադրամը զուտ նիւթական կառոյց է բարերարներն ու գործարարները չահագրգռող. կամ զայն կը Համեմատեն սովորական ֆոնտի մը Հետ՝ Հաշիւներով ու Հաշուարկներով առաջնորդուող: Բացարձակապէս ոչ. «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամը գաղափարախօսութիւն է, որուն նպատակը իւրաքանչիւր Հայորդիի Հնարաւորութեան ընձեռումն է Հայրենաշինութեան գործին: Կարեւորը անոր մասնակցութիւնն է՝ ամէն ոք իր կարողութեամբ: Զնչին գումարէն մինչեւ իշխանական նուիրատուութիւն, փոքրիկ լումայէ մինչեւ մեծագումար ներդրումներ իրենց Համընդհանուր գործին մէջ կը Հետապնդեն մէկ նպատակ՝ բոլորը միաւորել Հայրենիքին չուրջ, բոլորը զօրակոչել Հայրենաշինութեան վեհ գործին: Համեստ աշխատաւորէն մինչեւ պատանի, գործարարէն մինչեւ պաշտօնեայ՝ առանց սեռի, Հպատակութեան, յարանուանական թէ տարիքի խտրութեան՝ ներգրաւել Հայրենակերտումի ծրագիրին մէջ:

Մեր ուշադրութեան առանցքը յատկապէս կը մնայ Արցախը, ինչպէս նաեւ Հայաստանի սահմանամերձ տարածքները Ատրպէյճանին Հակող: Պատահական չէ, որ անցեալ տարիներուն արագ թափով չինուեցաւ Արցախը Հայաստանին կապող խիստ էական ճանապարհը, որմէ ետք ներքին

⇨ 3

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՒՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄԱԿՑԵԼՈՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԸ՝ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ

Հայաստանի Ազգային Ժողովը վերջնականապէս վաւերացուց Եւրասիական Տնտեսական Միութեան անդամակցելու Համաձայնութիւնը:

Քուէարկութիւնը տեղի ունեցաւ Խորհրդարանին մէջ, 103 երեսփոխաններու զօրակցութեամբ: 7 երեսփոխաններ դէմ քուէարկեցին նշեալ օրինագիծին՝ ներառեալ Ժառանգութիւն կուսակցութեան խմբակցութեան 5 անդամները: Քանի մը երեսփոխաններ նախընտրեցին չմասնակցիլ քուէարկութեան: Այսպիսով, Հայաստան ԵՏՄ-ի անդամ կը դառնայ Յունուար 1-էն սկսեալ, Ռուսիոյ, Պելառուսիոյ եւ Ղազախըստանի կողքին:

Նշենք, որ Ազգային Ժողովի նիստին ընթացքին դարձեալ բողոքի Հաւաք տեղի ունեցաւ խորհրդարանին առջեւ:

Այս ծիրին մէջ, իշխող կուսակցութեան երեսփոխաններէն Սամուէլ Ֆարմանեան յայտարարեց, որ Հայաստան Եւրասիական Տնտեսական Միութեան կ'անդամակցի անվտանգութեան անհրաժեշտութիւններէն մեկնելով: Ըստ անոր, միութեան անդամակցութիւնը պիտի թոյլատրէ խորացնել Հայռուսական յարաբերութիւնները: Ֆարմանեան նաեւ նշեց, որ Հայաստան պէտք չէ կրկնէ Ուքրանիոյ սխալը եւ յայտնուի Ռուսիոյ ու Եւրոպայի չահերու բախումի կիզակէտին:

Հայաստանի վարչապետ Յովիկ Աբրահամեան յայտարարեց, որ կառավարութիւնը Հեռատես նպատակներ կը դնէ: Ազգային Ժողովին առջեւ իր արտասանած խօսքին մէջ Աբրահամեան յայտարարեց, որ անկախ արտաքին եւ ներքին տնտեսական Հոլովոյթներէն, կառավարութիւնը կը շարունակէ իր ստանձնած պարտաւորութիւններու կատարումը: Անոր խօսքով, 2015-ի պետական պիւտճէն կը պահպանէ իր ընկերային ուղղուածութիւնը, պիւտճէի ծախսերուն կէսը ուղղուած կ'ըլլայ ընկերային եւ մշակութային նպատակներու իրականացումին:

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՀՌՈՄԻ ՖՐԱՆՉԻՍԿՈՍ ՊԱՊԸ

«ԵՐԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ԲԱՑՈՒԻՆ»

Հռոմի Ֆրանչիսկոս Պապը Թուրքիա կատարած այցելութենէն ետք ցանկութիւն յայտնեց որ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ սահմանները բացուին: Թրքական լրատուամիջոցներուն Համաձայն, Իտալիա ուղեւորութեան ընթացքին Պապը մաղթած է, որ Հաշտութիւն գոյանայ:

«Երանի բացուի Հայ-թրքական սահմանը: Այդ Հրաշալի կ'ըլլայ: Գիտեմ, որ սահմաններու բացման խոչընդոտող աշխարհաքաղաքական խնդիրներ կան, սակայն միասին աղօթենք այս երկու ժողովուրդներու Հաշտեցման Համար», ըսաւ Պապը: Ան նշեց, թէ կը Հաւատայ, որ երկու երկիրները ունին բարի կամք: «Մենք պէտք է Հոլովոյթի Հաշտեցման աջակցինք: Մաղթենք, որ յաջորդ տարին ըլլայ փոքր նախաձեռնութիւններով ճամբայ բացող եւ մերձեցումի Համար կատարուող քայլերու տարի», ըսաւ Հռոմի Պապը:

Նշենք, որ Ֆրանչիսկոս Պոլսոյ մէջ այցելած էր Հայկական Սուրբ Փրկիչ եկեղեցի եւ տեսակցած Պոլսոյ պատրիարք Մեսրոպ Մութաֆեանին Հետ:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄԸ՝ ԱՆՓՈՓՈԽ

Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղարութեան բանբեր Մարի Հարֆ յայտարարեց, որ ղարաբաղեան Հարցով ամերիկեան դիրքորոշումը փոխուած չէ:

Արցախի անկախութեան 23-րդ տարեդարձին առթիւ Ուաշինկթընի մէջ կազմակերպուելիք ընդունելութեան մասին Հարցումի մը պատասխանելով Հարֆ դիտել տուաւ, որ Գոնկրէսը ազատ է նման ձեռնարկներ կազմակերպելու, իսկ իշխանութիւններուն դիրքորոշումը չէ փոխուած: Անոնք Հաւատարիմ կը մնան ղարաբաղեան Հարցով երկարատեւ Համաձայնութեան Հասնելու պարտաւորութեան:

Հարֆ նաեւ նշեց, որ Ուաշինկթըն անփոփոխ դիրքորոշումներ ունի Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման Հարցով:

Անոր խօսքով, նախագահ Պարաք Օպամայի նախընտրական խոստումներուն մասին Հարցումները պէտք է ուղղել այդ քարոզարշաւին մասնակցողներուն:

12.399.550 ՏՈԼԱՐԻ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻՆ

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի 2014 Թուականի Հեռուստամարաթոնը արձանագրեց 12 միլիոն 399 Հազար 550 ԱՄՆ տոլարի նուիրատուութիւն եւ նուիրատուութեան խոստում:

Հիմնադրամին Համաձայն, Հաւաքուած գումարը պիտի ուղղուի Հայաստանը Արցախին կապող այլընտրանքային 116 քիլոմեթր երկարող Վարդենիս-Մարտակերտ մայրուղիի կառուցման աշխատանքներուն, ինչպէս նաեւ բարերարներու կողմէ ընտրուած յատուկ ծրագիրներու իրականացումին՝ Հայաստանի եւ Արցախի մէջ:

Նախապէս, Ֆրանսայի մէջ տեղի ունեցաւ Հիմնադրամի 15-րդ դրամահաւաք-Հեռախօսամարաթոնը, որ արձանագրեց աւելի քան 1.37 միլիոն տոլարի նուիրատուութեան խոստում: Լիբանանի մէջ նոյն դրամահաւաքին Հանգանակուած է 77,500 տոլար:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՍԴՀԿ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄ ՎԱՉԳԷՆ ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆԸ

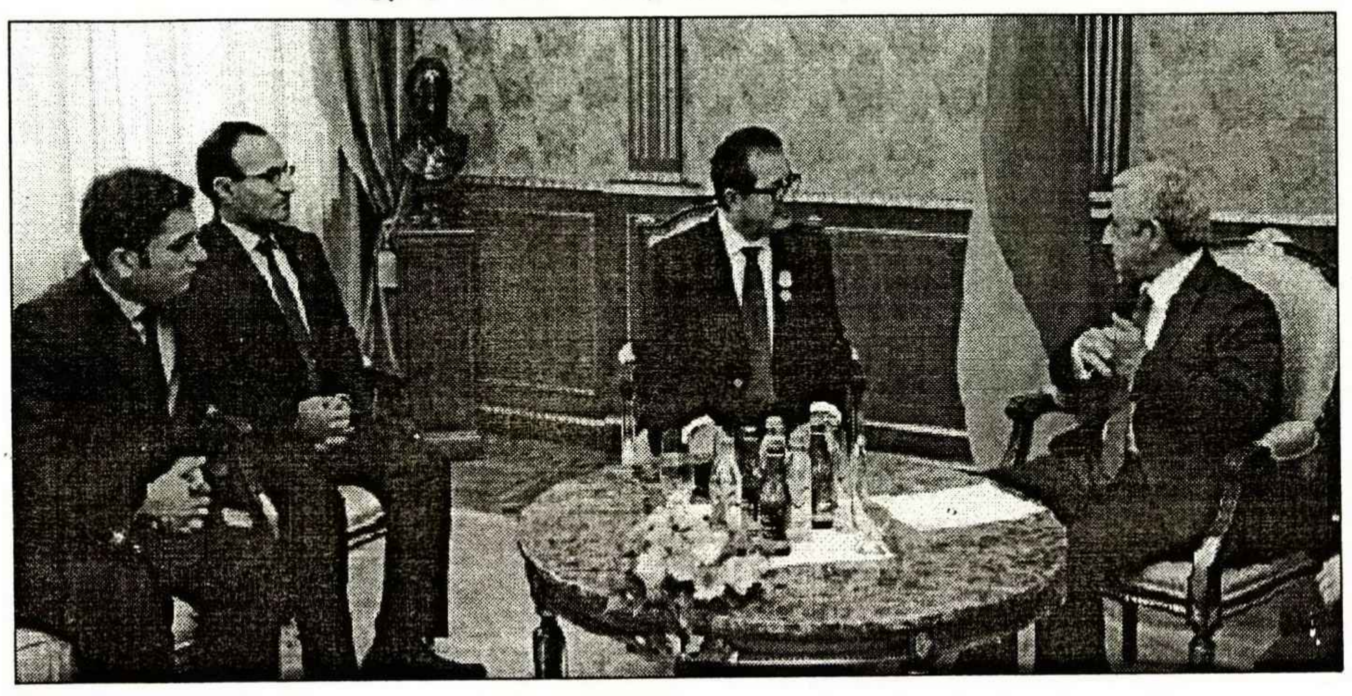

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգըսեան ընդունեց Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եւ ԱՄՆ-ի Լուիզիանա նահանգի Հայ-Ամերիկեան Խորհուրդի ատենապետ Ընկ. Վազգէն Գալթաքճեանը եւ Կեդրոնական Վարչութեան ու կուսակցութեան Հայաստանի Վարիչ Մարմնի խումբ մը ընկերներ:

Նախագահ Սարգսեան Ընկ. Գալթաքճեանը պարգեւատրեց «Մխիթար Գօշ»-ի մետալով՝ իր ծաւալած հայանպաստ ակնառու գործունէութեան, Հայրենիք-Սփիւռք կապերու ամրապնդման գործին մէջ ներդրած նշանակալի աւանդին համար, շնորհաւորեց պետական այս բարձր պարգեւին արժանանալուն առնչութեամբ եւ մաղթեց յետագայ յաջողութիւններ:

↳ 4

ՍԴՀԿ ԿԵԴՐՈՆԻ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ ՄՕՏ

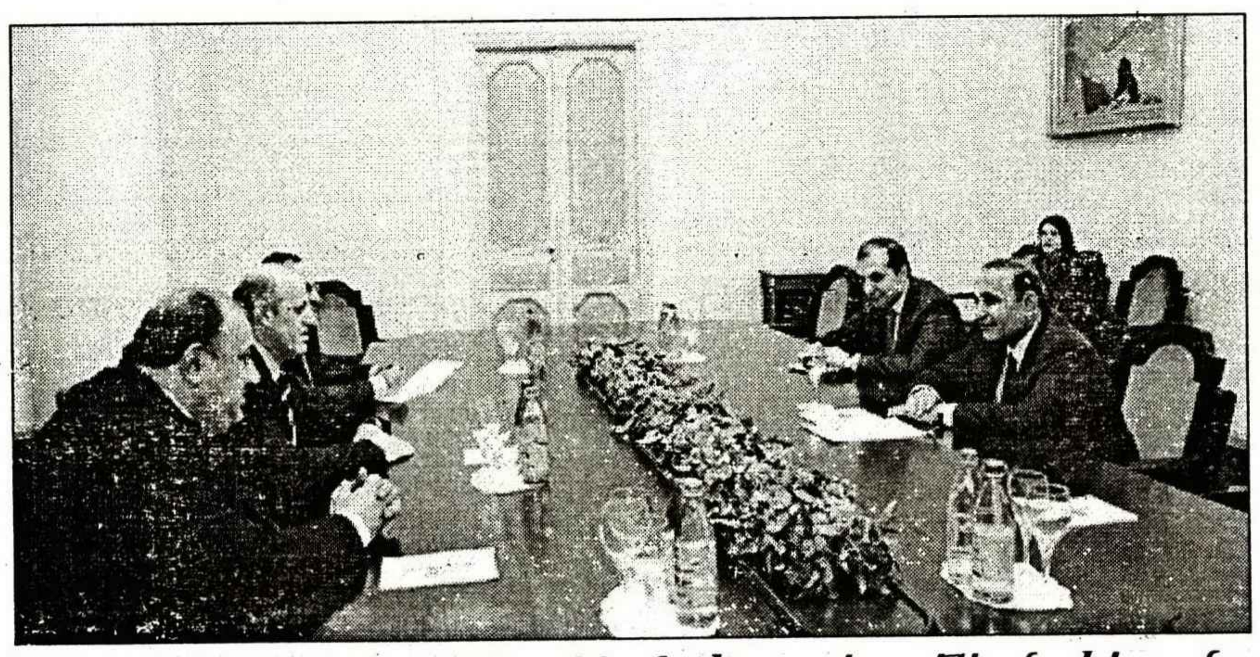

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը ներկայացնող պատուիրակութիւն մը տեսակցեցաւ Հայաստանի վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանի հետ: Պատուիրակութեան մաս կազմեցին Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Ընկ. Յակոբ Տիգրանեան, փոխ ատենապետ պետական երեսփոխան Ընկ. Սեպուհ Գալփաքեան եւ վարչութեան անդամ Ընկ. Գէորգ Պերկուպերկեան:

Վարչապետը կարեւորեց Հնչակեան կուսակցութեան դերը համազգային նշանակութիւն ունեցող հոլովոյթներուն մէջ եւ կառավարութեան անունով համագործակցութիւնը ↳ 4

ՖՐԱՆՍԱ

ՆԱՐԵԿ ԳԱԼՍՏԵԱՆ. ԱՅՍՕՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ՕՐ ԱՌԱՋ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԵՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ֆրանսայի Ալֆորվիլ քաղաքի ՍԴ Հնչակեան Կուսակցութեան, «Նազարէթ Բչդիկեան» (Ֆրանսայի Պատուոյ լեգէոնի ասպետ, Ս.Դ.Հ.Կ. Ֆրանսայի կառոյցի երկարամեայ ղեկավար) մասնաճիւղի նախաձեռնութեամբ նշուեցաւ Ս.Դ.Հ.Կ.-ի 127-ամեակը:

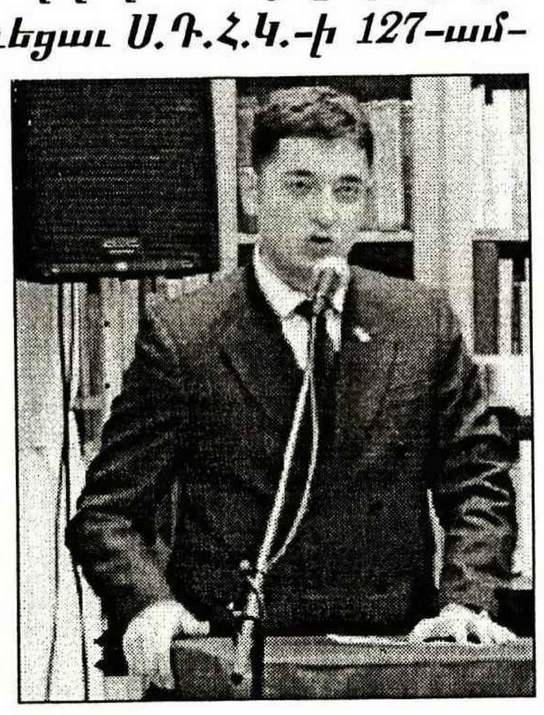

Օրուայ բանախօս, Ս.Դ.Հ.Կ. Հայաստանի վարչութեան ատենապետ Նարեկ Գալստեան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ Հայաստանի քաղաքական կեանքին, Ս.Դ.Հ.Կ.-ի որդեգրած դիրքորոշման, իշխանութիւններու եւ ռեժիմի հետ յարաբերութիւններուն: Նարեկ Գալստեան նկատեց, որ այսօր Հայաստանին օր առաջ անհրաժեշտ են համակարգային փոփոխութիւններ:

Ս.Դ.Հ.Կ. Հայաստանի վարչութեան ատենապետը նաեւ աւելցուց, որ Հայաստանին անհրաժեշտ է գաղափարական ընդդիմութիւն, քաղաքականութիւն, որ որդեգրած է Ս.Դ.Հ.Կ.-ը:

Ելոյթին յաջորդեց ազգային եւ յեղափոխական երգերու երեկոյ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՐԱՄԻ ԱՐԺԵԶՐԿՈՒՄ

Հայկական դրամի արժեզրկումը դուռ բացաւ շատ մը վերլուծումներու: Ի՞նչ են պատճառները, ի՞նչ հետեւանքներ պիտի ունենայ եւ պետութիւնը ի՞նչ քայլեր պիտի առնէ զսպելու համար այս ընթացքը:

Մէկ ԱՄՆ տոլարը կ'արժէր 407 հայկական դրամ, իսկ հիմա կ'արժէ 435 դրամ: Այս արժեզրկումը գնահատելու համար Կեդրոնական Դրամատունը տարածեց հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ յայտնեց թէ այս արժեզրկումը կապ ունի միջազգային շուկային զարգացումներուն հետ եւ աւելցուց թէ այդ ընթացքը բարենպաստ ազդեցութիւն պիտի ունենայ Հայաստանէն արտածումին վրայ, գործատեղերու ստեղծումին եւ արտասահմանէն ստացուած փոխանցումներու դրամով արժէքի աւելնալուն վրայ:

Սակայն տնտեսագէտ Վահագն Խաչատրեան համամիտ չէ այս բացատրութեան եւ ան կը յայտնէ թէ Հայաստան ըլլալով աւելի ներածող երկիր քան արտածող, փոխանցումներուն դրամով արժէքը պիտի աւելնայ, սակայն ոչ բոլորը կը ստանան փոխանցումներ եւ բնակչութիւնը աւելի սուղ պիտի վճարէ ներածուող ապրանքներու համար:

Կեդրոնական Դրամատունը ներկայիս չի միջամտեր դրամին փոխարժէքը կայունացնելու համար:

ՅՈՒՆԱԿԱՆ «AEGEAN AIRLINES» ԱՒԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԴԷՊԻ ԵՐԵՒԱՆ ՉՈՒԵՐԹ Կ'ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԻ

Յունաստանի խոշորագոյն «Aegean Airlines» աւիաընկերութիւնը յայտարարել է յաջորդ տարուայ ամրանը 10 երկրների 16 քաղաքներ, այդ թւում Երեւան, նոր չուերթների մասին: Այս մասին գրում է «Neos Kosmos» թերթը:

Այսպիսով, չուերթներն, ընդհանուր առմամբ,կ'իրականացուեն 134 ուղղութիւններով, որոնցից 34-ը՝ երկրի ներսում, իսկ 100-ը՝ արտերկրում, 42 երկրներում:

Աւիաընկերութեան ցանցում յաջորդ տարի կը ներառուեն Հելսինկին, Թուլուզը, Դովիլը, Մեցը, Նէապոլը, Պիզան, Մալթան, Քուվէյթը, Ամստերդամը, Պաֆոսը, ↳ 4

ՊՈԼԻՎԻԱ

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԱՉՈՒՄ ՊՈԼԻՎԻՈՅ ՄԷՋ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան ողջունեց Պոլիվիոյ կողմէ Հայոց ցեղասպանութեան դատապարտումը:

«Մեր երախտագիտութիւնը կը յայտնենք Պոլիվիոյ խորհրդարանի զոյգ պալատներուն, երկրի ղեկավարութեան եւ բարեկամ ժողովուրդին՝ Օսմանեան կայսրութեան իրականացուցած Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումին համար: Այս քայլով՝ Հայոց ցեղասպանութեան հարիւրամեակի սեմին, Պոլիվիան իր կարեւոր ներդրումը բերաւ պատմական արդարութեան վերականգման, մարդկութեան դէմ յանցագործութիւններու ճանաչման, դատապարտման, կանխարգիլման եւ ժխտողականութեան դէմ պայքարի վեհ գործին մէջ», ըսաւ նախարար Նալպանտեան:

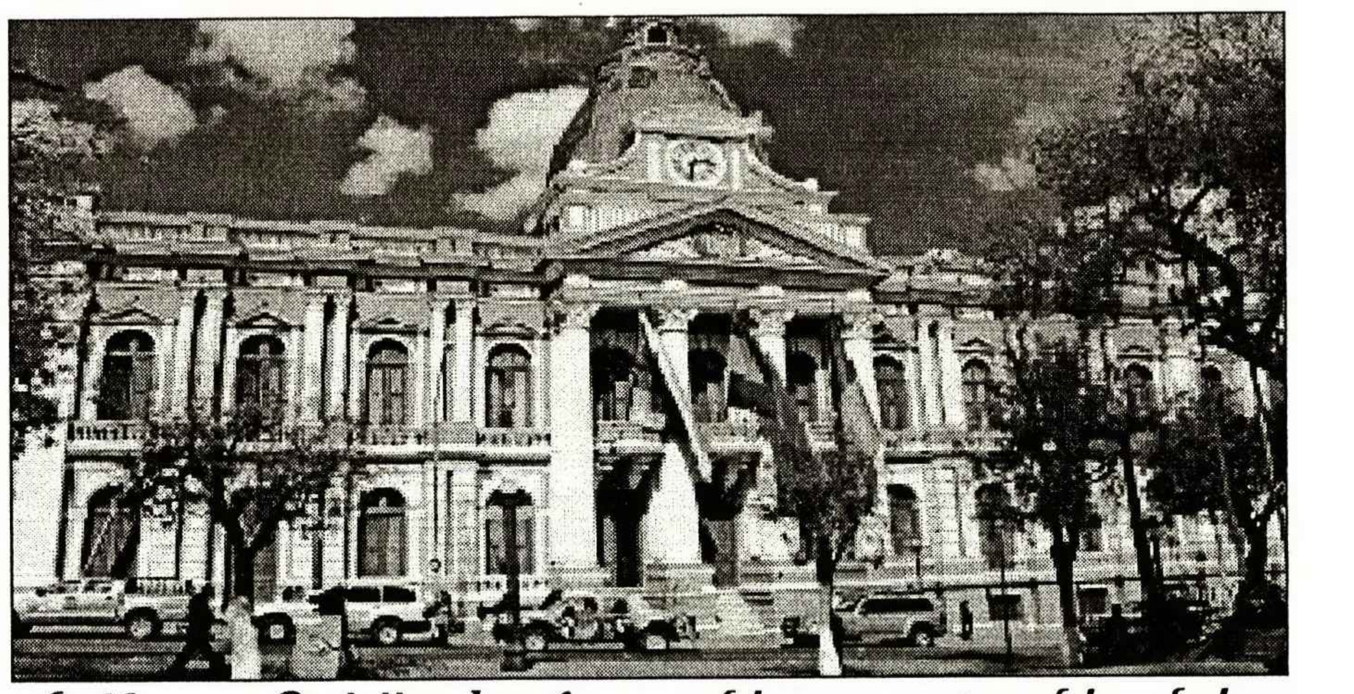

Նշենք, որ Պոլիվիոյ Խորհրդարանի զոյգ պալատներուն կողմէ ընդունուած փաստաթուղթին մէջ յայտարարուած է. «1915 թուականի Ապրիլ 24-ի գիշերը Օսմանեան Կայսրութեան իշխանութիւնները՝ Միութիւն եւ Յառաջդիմութիւն կուսակցութեան առաջնորդները, երիտթուրքերը սկսան հայ մտաւորականներու, քաղաքական գործիչներու, գիտնականներու, գրողներու, արուեստի գործիչներու, հոգեւորականներու, բժիշկներու, հասարակական գործիչներու եւ մասնագէտներու ծրագրըւած աքսորները, իսկ պատմական Արեւմտեան Հայաստանի տարածքին հայազգի քաղաքացիական բնակչութեան զանգըւածային ջարդերը: Խորհրդարանի երկու պալատները կը հաստատեն իրենց հաւատարմութիւնը մարդկային իրաւունքներուն, ճշմարտութեան եւ արդարութեան արժէքներուն, կ'արտայայտեն իրենց զօրակցութիւնը հայերուն եւ դատապարտումը՝ Հայոց ցեղասպանութեան եւ հայ ժողովուրդին դէմ իրականացուած մարդկային ծանր յանցագործութեան ժխտողականութեան քաղաքականութիւնը»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

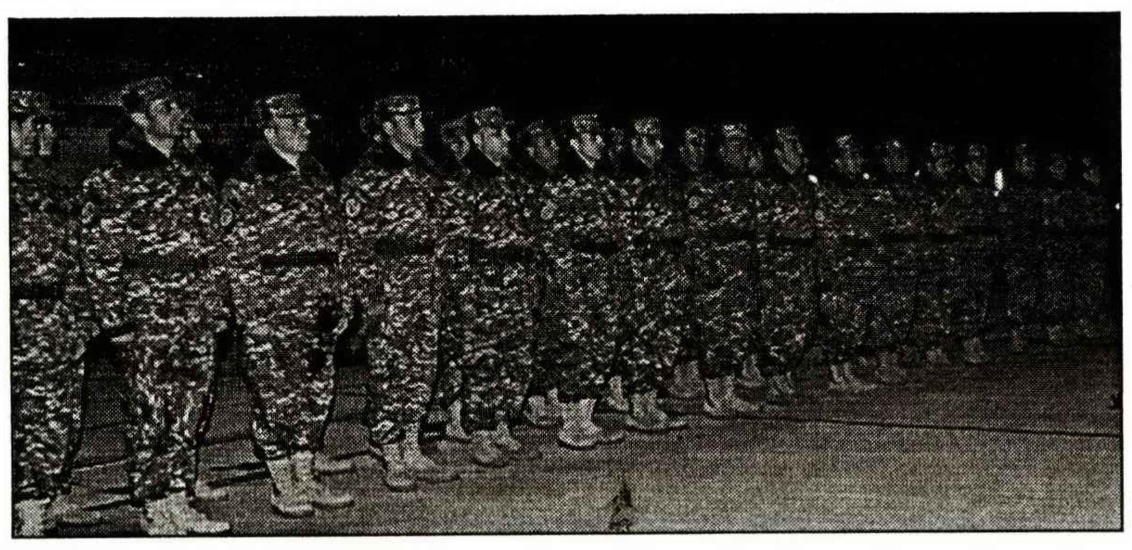

ԵՈՒՆԻՖԻԼ-ի խաղաղապահ ուժերուն մաս կազմող հայկական զինուորական պատուիրակութիւնը իր առաքելութիւնը պիտի սկսի Լիբանանի մէջ:

Զուարթնոց օդակայանին մէջ տեղի ունեցաւ հայ զինուորներու ճանապարհման արարողութիւնը, որուն ներկայ գտնուեցան Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Սէյրան Օհանեանը եւ Երեւանի մօտ Իտալիոյ դեսպանը:

Նշենք, որ հայկական ուժերը խաղաղապահ գործունէութիւն պիտի ծաւալեն իտալական ստորաբաժանումին հետ համագործակցաբար:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ 2014-Ի Բ. ՆԻՍՏ

Այսու կը ծանուցենք, թէ Գահիրէի Պատկառելի Թեմական Ժողովի 2014-ի Բ. նիստը պիտի գումարուի Երեքշաբթի, 9 Դեկտեմբեր 2014-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին Հելիոպոլսոյ Պըլըքտանեան սրահին մէջ:

ԴԻՒԱՆ
ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՀԱՅ ԹԵՐԹԸ ԸՆԿԵՐՆ Է ՀԱՅ ՏԱՆ

1 ➩

ՀԱՅՐԵՆԱՏԻՐՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ճանապարհները՝ որոնք ոչ միայն կենսատու երակներ են հաղորդակցութեան համար կամ կարեւոր ազդակներ տնտեսական հզօրացման առումով, այլ՝ ունին ռազմավարական նշանակութիւն եւ քաղաքական բովանդակութիւն: Տրամաբանութիւնը պարզորոշ է՝ ինչքան ամրանայ Արցախը, այդքան Պաքու կը հեռանայ իր փայփայած սին երազներէն. ինչքան կառուցուի եւ կայանայ Արցախը, այդքան չուտ Ատրպէյճան կը մոռնայ իր անհեթեթ երազախաբութիւնը: Ոգեւորիչ ազդ-կարգախօս չէ՞ արդեօք Արցախի ճանապարհներու եզրին յաճախ հանդիպող ցուցանակները՝ վրան գրուած՝ «Այս ճանապարհը կառուցուեց համայն հայութեան ջանքերով», կողքին՝ «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի խորհրդանշանը:

Այս տարուան հանգանակութեան կարգախօսը «Դէպի Արցախ» է: Ծանօթանալով անոր Թիրախին, կրնանք հաստատել, որ ան կը միտի չառաչուն ապտակ ուղղել ոչ միայն Ատրպէյճանին, այլ՝ միջազգային այն ճնշումներուն, որոնք կը պնդեն ազատագրուած տարածքներուն (թշնամիներու արտայայտութեամբ՝ «օկուպացուած տարածքներ») վերայանձնումը հակառակորդին: Թիրախը Վարդենիս-Մարտակերտ մայրուղիին հապշտապ շինութիւնն է, որ Հայաստանի հիւսիսը պիտի կապէ Արցախի հիւսիսային շրջանին՝ մինչեւ Մարտակերտ. այսինքն՝ Քարվաճառը օժտել կենսական ճանապարհով եւ զարգացնել այդ շրջանը հայկական շունչով ու կեանքով: Այս քայլը աշխարհաքաղաքական բնոյթ ունի, որ կը միտի ազատագրուած տարածքները ամբողջովին համարկել Ղարաբաղ-Հայաստան հայկական երկու հանրապետութեանց միջեւ:

Յիշեցնենք, որ այդ շրջանը հայկական ուժերուն կողմէ ազատագրուեցաւ 1993-ի ձմրան, անհամար նահատակներու արեամբ: Միջազգային հանրութիւնը խիստ բարկացաւ հայկական կողմին դէմ՝ «նախայարձակ» հայոց հրահանգելով քաշուիլ «ատրպէյճանական հողեր»էն: Ի հարկէ, ամենակոշտը արձագանգեց Անգարան. Ս. Տէմիրէլը յայտարարեց, որ Թուրքիան «երբեք չի համաձայնիր Հայաստանի կողմէ Ատրպէյճանի տարածքի մէկ մասի գրաւում»ին եւ մտադիր է իրական քայլեր ձեռնարկելու «նախայարձակը սանձելու համար»: Թիւրկիւթ Էօզալ Պաքուէն սպառնաց, որ Հայաստանը պէտք է իր կամքով զօրքերը դուրս բերէ Քելպաճարէն, հակառակ պարագային՝ անոնք «հոնկէ դուրս կը բերուին»:

Ան յաւելեց թէ «Հայերը Անատոլուի մէջ տեղի ունեցածէն դասեր չեն քաղած»:

Միջազգային մայրաքաղաքներ յորդորեցին շրջանը դատարկել հայկական ուժերէն, մինչ ՄԱԿ-ի Ապահովութեան Խորհուրդը խիստ որոշումներ որդեգրեց Հայաստանի դէմ:

Յիշեալ սպառնաշունչ խօսքերէն 22 տարիներ ետք, այսօր, ոչ ոք կը յանդգնի նման շրթնային կրակոցներ հնչեցնել: Բայց անոնց ուղղուած պատասխանը յստակ է՝ այսօրուան «Դէպի Արցախ» հրաւէրը, Վարդենիս-Մարտակերտ մայրուղիին շինութիւնը եւ հայրենակերտութեան չօշափելի աշխատանքը:

Աւելին, այս տարի աւելի ուժգին Թափով պարտինք արձագանգել այդ հրաւէրին՝ որպէս պատասխան երեք հայ օդաչուներու նահատակութեան. ուրեմն՝ նոր եւ աւելի իմաստալից բովանդակութիւն կը զգենու հայրենատիրութեան գաղափարը՝ որպէս վրէժ Պաքուի չարամիտներուն. վրէժը՝ կառուցելով, շինելով եւ ամրագրելով ազատագրուած տարածքներուն հայացումը:

Ինչպիսի՜ հերոս տղաք մարտիրոսացան հայրենատիրութեան վեհ ճանապարհին. իսկ մենք պարտաւոր ենք չգլանալ հայրենատիրութեան շարունակութիւնը հանդիսացող համազգային աշխատանքին:

Այո՛, կ'ընդառաջենք «Դէպի Արցախ» հրահանգիչ կարգախօսին:

ԱՒԵՏԻՍ ՌԱԶՄԻԿ

ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ԱՆԳԷՏ ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ

Նէօլիպերալ գաւթումի այս վտանգաւոր շրջանին, ֆրանսացի մարքսիսթ փիլիսոփայ Ժաք Ռանսիէր 1987-ին հրապարակ կը հանէ իր կարեւոր աշխատութիւններէն մէկը՝ *Անգէտ ուսուցիչը. հինգ դաս մտաւոր ազատագրութեան* վերնագիրով(17):

Ի՞նչ իմաստով՝ «անգէտ»: Գիրքին առաջին էջերուն մէջ Ռանսիէր կը նկարագրէ՝ թէ ինչպէս 1818-ին ֆրանսերէն գրականութեան դասախօս Ժոզէֆ Ժաքոթօ (Joseph Jacotot) ինքզինք կը գտնէ անելանելի կացութեան մէջ՝ երբ ֆլամանտական Լէօվըն քաղաքին մէջ դէմ յանդիման կը կանգնի ֆլամանտացիներուն ֆրանսերէն դասաւանդելու պարտականութեան առջեւ: Բայց ոչ միայն ուսանողները ֆրանսերէն չէին խօսիր, այլ Ժաքոթօ անծանօթ էր ֆլամանտերէնին: Այդ ժամանակ Պելճիքայի մէջ կը տպագրուի Ֆենելոնի *Télémaque*-ը երկլեզուանի խմբագրութեամբ՝ ֆրանսերէն եւ ֆլամանտերէն: Ժաքոթօ գտած էր իր եւ աշակերտներուն միջեւ ընդհանուր կէտ մը: Թարգմանիչի մը միջոցով, ան կ'առաջարկէ աշակերտներուն կարդալ այդ հրատարակութիւնը եւ պատմել իրենց կարդացածը: Արդիւնքը կը զարմացնէ նոյն ինքը Ժաքոթոյին: Աշակերտները կը սկսին թէ՛ խօսիլ եւ թէ՛ գրել ֆրանսերէն լեզուով: Անձնական ջանքերով, առանց կանխապէս տրուած բացատրութիւններու կատարուած փորձը արձանագրած էր յաջողութիւն: Ռանսիէր կը շեշտէ այս փորձառութիւնը. «Ան [իմա՝ Ժաքոթօ, Հ.Ա.] իր «աշակերտներուն» ոչ մէկ բացատրութիւն տուած էր լեզուի նախնական տարրերուն մասին: Ան ուղղագրութիւն կամ խոնարհումներ չէր բացատրած իրենց: Իրենք անձամբ փնտռած էին իրենց ծանօթ բառերուն ֆրանսերէն համապատասխանները եւ քերականական վերջաւորութիւններուն պատճառները: Իրենք անձամբ սորված էին այս բոլորը ի մի բերել՝ իրենց կարգին կազմելու ֆրանսերէն նախադասութիւններ, նախադասութիւններ՝ որոնց ուղղագրութիւնն ու քերականութիւնը, գիրքի ընթերցանութեան յառաջացման համատեղ, աստիճանաբար դարձան աւելի ճշգրիտ, եւ որոնք, նախ եւ առաջ, նախադասութիւններ էին գրողներու եւ ոչ երբեք դպրոցականներու:»(18)

Ռանսիէր աշակերտին կը դնէ որոնողի դերին մէջ: Ուսուցիչին «պարտականութիւնն» է աշակերտին համար ստեղծել կամեցողութեան տարածութիւն, որպէսզի ինք անձամբ փնտռէ, գտնէ ու լուծէ խնդիրները: Ռանսիէր քաջատեղեակ է հիմնահոսանքային ուսուցիչ-աշակերտ յարաբերութեան ուժային երկուութեան մասին՝ գիտցող-չգիտցող, ուր աշակերտին մէջ կը սերմանուի այն գաղափարը՝ թէ իր զարգացումը կարելի է միայն ու միայն ուսուցիչի հսկողութեամբ ու առաջնորդութեամբ, տեղ չձգելով իր անձնական ձայնին, անձնական արտայայտչականութեան, անձնական կարծիքին եւ մանաւանդ անձնական ըմբոստութեան:

«Բայց այն գիտակցութիւնը որուն շնորհիւ կարողացան Տելեմաքի միջոցով ֆրանսերէն սորվիլ, նոյնն էր զոր օգտագործած էին սորվելու իրենց մօրենական լեզուն, այսինքն՝ դիտելով ու յիշելով, կրկնելով ու ստուգելով, իրենց սորվելիքը առնչելով նախապէս սորվածի հետ, կատարելով ու ապա անդրադառնալով կատարուածի մասին»(19), դիտել կու տայ Ռանսիէր:

Անգէտ ուսուցիչը գիրքի մեկնաբանութեան իբր եզրակացութիւն, Քլէյթըն Քրոքէթ կը գրէ. «Փոխանակ ուսանողներուն դասաւանդելու ինչ որ կ'ենթադրենք թէ մենք գիտենք եւ իրենք չեն գիտեր, նախընտրելի չէ՞ արդեօք եթէ իրենց «դասաւանդենք» ինչ որ չենք գիտեր եւ ինչ որ իրենք արդէն կարողութիւնն ունին սորվելու եւ ապրելու, այսինքն՝ իրենց սեփական ուժը, ճկունութիւնը եւ ազատագրութիւնը:»(20)

2013-ին, Հայաստանի Ժամանակակից Արուեստի Ինստիտուտը, իր տնօրէն Նազարէթ Կարոյեանի նախաձեռնութեամբ, կը սկսի հայերէն թարգմանել Ռանսիէրի *Անգէտ ուսուցիչը*: Թարգմանիչն է Արմէն Վշտունի՝ 1922-ի «Դեկլարացիա երեք»-ի անունով ծանօթ Երեւանի ֆուտուրիզմի հանգանակի երեք հեղինակներէն (Եղիշէ Չարենց, Ազատ Վշտունի, Գէորգ Աբով) մէկուն որդին: Ծրագիրը կը ներկայացուի իբրեւ «նոր հանրութեան ձեւաւորման յայտ»(21): Նպատակը թարգմանական գրականութիւնը մէկ գիրքով մը եւս «հարստացնել»-ը չէ բնաւ, այլ, ինչպէս կը նշուի յայտին մէջ, «փորձել ձեւափոխել մշակութային արտադրութեան եւ արուեստի տնտեսութեան զարգացմանն հետամուտ հանրութիւն, նպատակ ունենալով այդ հիմքի վրայ ստեղծել մշակութային արդիւնաբերութեան մէջ ներգրաւուած արտադրական ընկերութիւն (կինօարտադրութիւն, գրահրատարակչութիւն եւ այլն):»(22)

Գիրքի թարգմանութեան առիթով կազմակերպուած հանրային հաւաքի մը ընթացքին, Նազարէթ Կարոյեան կ'ըսէ. «Բոլոր տեղերում մենք տեսնում ենք ինչպէս է Ռանսիէրը փորձ անում տեսնել մարդու ազատագրուելու հնարաւորութիւնները արուեստի միջոցով, քաղաքականութեան միջոցով եւ կրթութեան միջոցով: *Անգէտ ուսուցիչը* ինչ որ իմաստով եթէ թեմայի առումով վերաբերում է մանկավարժութեանը, մանկավարժութեան փիլիսոփայութեանը, ապա խորքային իմաստով վերաբերում է քաղաքականութեանը: Ռանսիէրը համարում է որ բոլոր մարդիկ ընդունակ են սովորելու: Ոչ միայն ընդունակ են սովորելու այլեւ բոլոր մարդիկ ընդունակ են սովորեցնելու: Ինչ որ առումով ես ինքս ինձ համարում եմ անգէտ ուսուցիչ, ես ոչինչ չունեմ սովորեցնելու իմ աշակերտներին բովանդակային իմաստով եւ ես կարծում եմ որ ոչ ոք բովանդակութիւն չի փոխանցում, մենք փոխանցում ենք ձեւեր, մեթոդներ, տեխնիկաներ՝ հետազօտելու, մտածելու, բայց ոչ երբեք բովանդակութիւն: Եւ կարծեմ թէ մեր թարգմանիչը էսօր հասաւ Ռանսիէրի մտքին որովհետեւ էսօր մենք հանդիպել ենք եւ ինքը ինձ փոխանցել ա իր վերջին էջերը եւ ինքը ասեց. «գիտե՛ս, չատ նման ա մեր 20-ական-30-ականների երբոր մշակութային յեղափոխութիւն Սովետ Միութիւնում եղաւ»: Էդ Լիկբեզը որ կար, մարդիկ որ սովորում էին, չէ՞ որ նրանց սովորեցնում էին մարդիկ ովքեր իրենք կիրթ չէին: Այդ անկիրթ մարդկանց սովորացրածները դարձան յետոյ պրոֆեսորներ, նրանք ովքեր որ, ի վերջոյ, նաեւ մեզ են դասաւանդել տարիներ:»(23)

Ասիկա գիրքը «գրքայնութենէ» դուրս հանելու խորքային փորձ մըն է, մտաւոր տարածութիւններ բանալու գիտակցութիւն մը, հիմնարկի մը կողմէ՝ որ հիմնադրումէն (2006) սկսեալ իր առաջնային նպատակը դարձուցած է տարածութիւններու ստեղծումը:

Տարածութեան հարցը որոշակիօրէն դրուած է նաեւ Հայաստանի ուրիշ ոչ-պետական հիմնարկներու կողմէ, ինչպէս՝ Ուտոպիանա.ամ եւ Արտ-լաբորատորիա:

Անիկա, բնականաբար, եղած է 2007-էն սկիզբ առած Հայաստանի աքթիւիսթական շարժումներուն հիմնական մտահոգութիւնը: Օրինակ, 2008-ին հիմնուած DVD Յեղափոխութիւն արուեստագէտների նախաձեռնութեան հանգանակը ուղղուած էր մարդու եւ արուեստի ազատագրութեան: Այնտեղ, ի միջի այլոց, գրուած էր. «ծուլութիւնը պայքարի ձեւ է»: Ի՞նչ իմաստով կարելի է հասկնալ «ծուլութիւն»-ը: Այստեղ անիկա «աշխատասիրութեան» հականիշը չէ երբեք: Ծուլութիւն՝ իբրեւ պայքարի ձեւ, կը նշանակէ չենթարկուիլ իշխանաւորի կամքին, կամ դադրեցնել աշխատիլ տիրոջ շահոյթը արտադրելու համար, կամ ընդհանրապէս մերժել ենթարկուածութեան գաղափարը: Գիտակցական ծուլութիւնը՝ դարձեալ ոչ իբրեւ աշխատասիրութեան հականիշ, կը նշանակէ նաեւ մարդկային միտքին ու հոգիին տարածութիւն պարգեւելով առիթ տալ խորհիլ, մտածել եւ ազատօրէն ստեղծագործել: Մինչդեռ անգիտակցական ծուլութիւնը՝ արդէն իբրեւ աշխատասիրութեան հականիշ, կը նշանակէ մեքենայաբար կրկնել ուրիշին միտքերը, տարածուած կարծրատիպերը, ամբոխավարական հաստատումները:

2014-ին, Ուտոպիանա.ամ մշակութային կազմակերպութիւնը կը տեսագրէ զրոյց մը Ռուզաննա Գրիգորեանի հետ՝ *մարդ* վերնագիրով, ուր երիտասարդ գրուցակիցը կը բացատրէ.

«Եթէ դու հարցնես ինձ՝ ասես ով ես դու, մի հատ քիչ նկարագրի, ո՛չ անունս կը տամ, ո՛չ կ'ասեմ որ ես, ասենք, բժիշկ եմ կամ հանրային առողջապահութեան մասնագէտ եմ, ո՛չ կ'ասեմ որ ես ակտիւիստ եմ, բնապահպան եմ, քաղաքացի եմ: Մի տեսակ էդ բոլոր դերերի մէջ ես եղել եմ ու իմ համար սպառել եմ էդ ինքնութիւնները ու հասել եմ մի կէտի՝ որ ասենք հիմա ես ինձ համարում եմ ոչինչ, ու դա ինձ տալիս ա ազատութիւն՝ որ ես հասկանամ իրականում ես ինչ եմ: Էդ ոչինչ լինելու ազատութիւնը հիմա ինձ համար չատ կարեւոր ա:»(24)

Այստեղ, մասնագիտութիւններու նկատմամբ մերժողականութիւնը նախ եւ առաջ մերժումն է անոնց բեւեռացումին եւ անոնց միջեւ եղած կտրուկ բաժանումներուն: Ինչ որ կը հերքուի այստեղ անձին նոյնացումն է այդ անուանումներուն հետ, անձին բնութագրութիւնը ելլելով այդ բառերէն, բառեր՝ որոնք ենթադրուած է արտացոլեն փրոֆեսիոնալիզմի գաղափարը:

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Կը հետեւի բնական հարցումը՝ քարանձաւի երկրորդ փուլի մտածողները եւ գիտելիքի կրողները փրոֆեսիոնէլներ չե՞ն ուրեմն: Եթէ նկատի առնենք բառին խորքային իմաստը՝ անոնք փրոֆեսիոնէլներ ե՛ն: Եթէ նկատի առնենք բառին զանգուածային իմաստը՝ այնպէս ինչպէս ներկայացուած է անցեալ թիւերու քաղուածքներուն մէջ, անոնք փրոֆեսիոնէլներ չեն: Ի՞նչ են հապա: Հակափրոֆեսիոնէլնե՞ր: Կրնայ ըլլալ այդպէս ըլլան, եթէ

➩ 4

ՋԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

3 ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ

ՓՐՈՖԵՍԻՈՆԷԼԸ

«Հակա-» հասկացութիւնը ընդունինք իբրեւ յիշեալ փրոֆեսիոնէլ զանգուածայնութեան դիմադրութիւն: Բայց «հակա-»-ն կրնայ թիւրիմացաբար ընդունուիլ իբրեւ բուն (ոչ-զանգուածային) փրոֆեսիոնէլի հերքումը: Հետեւաբար, եթէ պայմանական անուանում մը կրնայ ուղեցոյց հանդիսանալ, նախընտրելի է ընդունիլ «յետ-փրոֆեսիոնէլ» որակաւորումը, քանի որ ան ոչ թէ կը մերժէ փրոֆեսիոնալիզմը, այլ կը շրջանցէ անոր զանգուածային իմաստը, իսկ այդ շրջանցումը կապուած է հանրային փորձառութեան հետ, ինքնի (self) հանրային ենթակայականութեան մէջ գրուած դիրքին հետ՝ փոխանակ ինքնի եսականութեան եւ ինքնապատակայնութեան:

Նախապէս գրուած յօդուածի մը մէջ, մտածողներու այս շերտը անուանած էի «յետ-աքատեմիք» եւ շեշտած այս բառին տարբերութիւնը «հակա-աքատեմիք»-էն(25): Նոյն իմաստով, ներկայ յօդուածաշարը «հակա-փրոֆեսիոնէլ»-ի մասին չէ, այլ «փրոֆեսիոնէլ»-ի՝ որ կը շրջանցէ «փրոֆեսիոնալիզմ»-ի ԺԹ.-ԻԱ. դարերու ստեղծուած իմաստը:

Վերջապէս, կարելի է ուրուագծել երկու ուղեծիր.

1. Ինքնը (self)՝ երբ կ'ուղղուի դէպի եսականութիւն, կրնայ ընդունիլ հետեւեալ յատկանիշները. քարանձաւի առաջին փուլ, երեւութական ճշմարտութիւն, փակ տարածութիւն, ներխմբային ու ներկուսակցական ինքնասեւեռում, Տաօի բացակայութիւն, ընտրելապաշտութիւն, յարմարուող մտաւորականութիւն, կարգավիճակի (status quo) պահպանութիւն, ոչ-իմացական գիտութիւն, գիտելիքի ամրագրում, բանգէտ ուսուցիչ, բացառականութիւն, փրոֆեսիոնալիզմ կամ աքատեմիզմ:

2. Ինքնը (self)՝ երբ կ'ուղղուի դէպի հանրային ենթակայականութիւն, կրնայ ընդունիլ հետեւեալ յատկանիշները. քարանձաւի երկրորդ փուլ, իրական ճշմարտութիւն, բաց տարածութիւն, ապախմբային ու ապակուսակցական ապասեւեռում, Տաօի տիրապետում, հասարակայնութիւն, աքսորային մտաւորականութիւն, կարգավիճակի (status-quo) բացակայութիւն, իմացական անգիտութիւն, գիտելիքի ամրազերծում, անգէտ ուսուցիչ, ներառականութիւն, յետ-փրոֆեսիոնալիզմ կամ յետ-աքատեմիզմ:

ՅԵՏԳՐՈՒԹԻՒՆ

Եգիպտահայութիւնս, իբրեւ գաղութ, պէտք չէ ունեցած նման հարցերով մտահոգուիլ, քանի որ անոր մէջէն, վրայէն, տակէն, քովէն ու ըովէն անցած են ո՛չ դրամատիրութիւնը, ո՛չ համայնավարութիւնը, ո՛չ անարշիզմը, ո՛չ նէօլիպերալիզմը, ո՛չ արդիականութիւնը, ո՛չ նախաարդիականութիւնը, ո՛չ հակաարդիականութիւնը, ո՛չ յետարդիականութիւնը, ո՛չ ֆութուրիզմը, ո՛չ աւանկարտիզմը, ո՛չ փորձառարականութիւնը, ո՛չ սուրռէալիզմը, ո՛չ տատաիզմը, ո՛չ սոցիալիսթական-ռէալիզմը, ո՛չ փոփ արթը որպէսզի փճացուցած ըլլային իր կրթական անխռով համակարգը: Մեզի համար վերապատրաստութիւնները՝ վերապատրաստութեան անկարօտ վերապատրաստողներու եւ վերապատրաստութեան կարօտ վերապատրաստուողներու մասնակցութեամբ, ուր վերապատրաստողները կ'ընտրուին վերապատրաստութեան անկարօտ վերապատրաստասէրներու կողմէ, բաւարար են վերապատրաստուողը հասցնելու անվերապատրաստելիութեան աստիճանին: Ասոր համար պէտք է վերապատրաստողներ վերապատրաստել եւ նախապէս անվերապատրաստելիութեան մակարդակին հասած վերապատրաստուողները կրկին վերապատրաստել: Եւ տակաւին խօսիլ իմացական անգիտութեան կամ ազատ տարածութեան մասին...:

(Վերջ 9)

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

17. Jacques Rancière, *Le Maître ignorant: Cinq leçons sur l'émancipation intellectuelle*, Fayard, 1987:

18. Jacques Rancière, *The Ignorant Schoolmaster: Five Lessons in Intellectual Emancipation*, Translated, with an Introduction, by Kristin Ross, Stanford University Press, 1991, էջ 3-45:

19. Անդ, էջ 105:

20. Clayton Crockett, 'Pedagogy and Radical Equality: Rancière's Ignorant Schoolmaster', *JCRT*, 12.2, Fall 2012, էջ 172:

21. «անգէտ ուսուցիչը», *արտերիա*, մշակութային քննադատական ամսագիր, 27 Դեկտեմբեր 2013, http://www.arteria.am/hy/1387796385:

22. Անդ:

23. Տեսագրութեան յղումը YouTube-ի մէջ կարելի գտնել յիշուած կայքին մէջ (ծանօթագրութիւն թիւ 21): Խօսակցութեան փոխադրութիւնը իմս է: Նոյնութեամբ պահպանեցի խօսակցական լեզուն, չխախտելու համար խօսքին գեղեցիկ բնականութիւնը:

24. Տեսագրութիւնը տեղադրուած է YouTube-ի utopianaam կայքին մէջ: Խօսակցութեան վերածումը գրաւորի իմս է:

25. «Հայ տպագիր գիրքի 500-ամեակ... գիտելիքի խզո՞ւմ. յետ-տպագրային ընթերցում մը», *Ջահակիր*, 14 եւ 28 Փետրուար 2013, թիւ 1697-8:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ 2014 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ Բ. ՆԻՍՏ

Աղեքսանդրիոյ Պատկառելի Թեմական Ժողովի 2014 տարեշրջանի Բ. նիստը պիտի գումարուի Ուրբաթ, 5 Դեկտեմբեր 2014-ի առաւօտեան ժամը 10:30-ին Ազգային Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ:

ԴԻՒԱՆ
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ «AEGEAN AIRLINES» 2 ԱՒԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ...

էր-Ռիադը, Տալինը, Օսլօն, Թեհրանը, Դուբրովնիկը եւ Երեւանը:

Մինչեւ յաջորդ տարուայ ամառ, աւիաընկերութիւնն աշխատանքի կ'ընդունի 250 մարդու, թէեւ արդէն վարձել է 147 մարդու, նախորդ տարի «Olympic Air»-ը կլանելուց յետոյ:

ՍԴՀԿ ԿԵԴՐՈՆԻ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ ՎԱՐԺԱՊԵՏ 2 ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆԻ ՄՕՏ

շարունակելու պատրաստակամութիւն յայտնեց:

Կեդրոնական Վարչութեան ընկերները ողջունեցին կառավարութեան կողմէ բարեփոխումներու իրականացումը եւ վերահաստատեցին կուսակցութեան պատրաստակամութիւնը՝ շարունակելու աջակցիլ հայ ժողովուրդի եւ պետութեան առջեւ ծառացած կարեւոր խնդիրներու լուծման գործին:

Ժողովականները միտքեր փոխանակեցին Հայաստանի կառավարութեան տնտեսական քաղաքականութեան՝ գործարար միջավայրի բարելաւման եւ տնտեսութեան մէջ ներդրումներու ներգրաւման ուղղութեամբ կատարուող բարեփոխումներուն, նաեւ Հայաստանի տնտեսական զարգացման հեռանկարներուն վերաբերեալ: Արծարծուեցան Հնչակեան կուսակցութեան հետ երկխօսութեան եւ համագործակցութեան վերաբերող թղթածրարներ:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՍԴՀԿ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄ 2 ՎԱԶԳԷՆ ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆԸ

Ընկ. Վազգէն Գալթաքճեան իր կարգին մեծ պատիւ համարեց Հայրենիքի բարձր պարգեւին արժանանալը, երախտագիտութիւն յայտնեց այդպիսի գնահատականի համար եւ ընդգծեց, որ Միացեալ Նահանգներու զանազան շրջաններուն ու յատկապէս Լուիզիանա նահանգին մէջ պիտի շարունակէ իր գործունէութիւնը՝ ի շահ Հայրենիքին, Արցախին եւ համայն հայ ժողովուրդին:

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ-ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

2013 - 2014 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍ

Հովանաւորութեամբ՝

ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ. Ս. ԵՊՍԿ. ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆԻ

Բարեխնամ Առաջնորդ Եգիպտոսի Հայոց Թեմի

Նախագահութեամբ՝

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՆՈՒՊԱՐ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ

Ատենապետ Գահիրէի Պատկ. Թեմական Ժողովի

Կիրակի, 7 Դեկտեմբեր 2014, երեկոյեան ժամը 6:30-ին

Պըլըքտանեան հանդիսասրահին մէջ

Սիրալիր հրաւէր բոլորին

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տիկին Լուսի Փիլիկեան եւ սգակիր բոլոր հարազատները, այսու կու գան իրենց խորին շնորհակալութիւնները յայտնելու Եգիպտոսի Հայոց Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ Գերշ.Տ.Աշոտ Եպիսկ. Մնացականեանի, Հոգշ.Տ.Գաբրիէլ Վրդ.Սարգսեանի, Աղեքսանդրիոյ Առաջնորդական Փոխանորդ Արժ.Տ.Գրիգոր Քհնյ. Մուրատեանի, Բարեշնորհ Աւագ Սարկաւագ Նազարէթ Գարթալեանի, Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ Դպրաց Դասին, Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութեանց, «Արեւ» շրջանակին, «Տիգրան Երկաթ» Հայ Մշակութային Միութեան, Հ.Բ.Ը.Մ.-եան եւ բոլոր անոնց, որոնք անձամբ ներկայ ըլլալով, ծաղկեպսակ ղրկելով, նամակով, հեռաձայնելով, կամ զանազան ազգային հաստատութիւններու նուիրատուութիւններ կատարելով, իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին եւ վշտակցեցան իրենց սիրելի եւ անփոխարինելի ամուսնոյն եւ ազգականին՝

ՈՂԲ. ԳԷՈՐԳ ՓԻԼԻԿԵԱՆԻ

Մահուան եւ Քառասունքին տխուր առթիւ:

Տիկին Լուսի Փիլիկեան եւ սգակիր բոլոր հարազատները յատուկ Շնորհակալութիւն կը յայտնեն «Տիգրան Երկաթ» Հայ Մշակութային Միութեան, Կիրակի 16 Նոյեմբեր 2014-ին, «Տիգրան Երկաթ»-ի մէջ, Ողբ. Գէորգ Փիլիկեանի հոգւոյն համար կազմակերպած Հոգեճաշին համար:

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԻՒՆ - ԳԱՀԻՐԷ

ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳԸՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Առողջապահական Հոգատարութեան Ծրագիր

Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի վարչութիւնը կը տեղեկացնէ Աղեքսանդրիոյ եւ Գահիրէի հայութեան, թէ Միութեանս «Սաթենիկ Ճ. Չագըր» Հիմնադրամի Առողջապահական Հոգատարութեան Ծրագիրին 2015 տարեշրջանի անդամագրուիլ փափաքողները պարտին իրենց դիմումնագրերը ներկայացնել յատուկ հարցաթերթիկներու վրայ 1 Նոյեմբերէն 2014-էն մինչեւ 10 Դեկտեմբեր 2014.

ԳԱՀԻՐԷԻ մէջ

15, Էմատ Էլ Տին փողոց, Ա. յարկ Հեռ. 25931555

Ուրբաթ օրերը առաւօտեան ժամը 10-էն յ.մ. ժամը 3

ՀԵԼԻՕՊՈԼՍՈՅ Կեդրոնը

26, Մուրատ Բէկ փողոց – Հելիոպոլիս Հեռ. 22916444 - 24151127

Առաւօտեան ժամը 10-էն յ.մ. 3, բացի Կիրակի եւ արձակուրդի օրերէն:

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Գրասենեակը

19, Օմար Լոթֆի փողոց - Ա. յարկ

Կամաա-ի (Համալսարանի) կայարան Հեռ. 5920469

Երկուշաբթիէն Հինգշաբթի յ.մ. ժամը 6-9

ԾԱՆՕԹ.- Ա) Նոր դիմումնագրերուն համար կը խնդրուի ներկայացնել ինքնութեան թուղթին պատճէնը, 2 նկար եւ հայ համայնքին պատկանելու փաստաթուղթ:

Բ) Նորոգութեան համար դիմողներէն կը խնդրուի ներկայացնել 1 նկար եւ 2014-ի ծրագիրին մասնակցութեան քարտին պատճէնը: Առողջապահական Հոգատարութեան Ծրագիրին բարեփոխեալ կանոնագրութիւնը ստանալէ յետոյ, վճարել Ե. Ո. 180 մասնակցութեան սակը:

ՀԲԸՄ-ը ինքզինքին կը վերապահէ, բոլոր կարգի դիմումներուն ընդունումը կամ մերժումը:

ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԲԸՄ-Ի ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ ԹԵՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	1936.00
21 կիրատ՝ կրամը		242.00
18 կիրատ՝ կրամը		207 45

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Հեռ. 23901151

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Հիմնուած 1948

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.م.ع
TCHAHAKIR
Armenian Weekly
P.O.Box 2111 (Cairo),
Tel.: (202) 24530327, Fax: (202) 24522282
E-mail: tchahagir@journalist.com

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ - ԹԻՒ 1736 - ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2014 ՀԱՏԸ ԶԵՌՔԷ 75 Ե. Դհկ. عدد رقم ١٧٣٦ الخميس ٢٥ ديسمبر ٢٠١٤

ԱՄԱՆՈՐԵԱՅ ՈՒՂԵՐՁ

Սիրելի հայրենակիցներ,

Արդէն աւարտին կը մօտենայ 2014 թուականը եւ շուտով պատմութեան անսխալ ժամացոյցին աշխոյժ զանգակները կ՚աւետեն նոր՝ 2015 թուականին սկիզբը: Իւրաքանչիւր նոր տարի նախորդին տրամաբանական շարունակութիւնն է, եւ բարեմաղթութիւններու հետ մէկտեղ՝ այդ օրերուն ամէն ոք նաեւ անցած տարուան աշխատանքներուն ամփոփ հաշուետուութիւնը կը կատարէ: Իր 127-ամեայ գործունէութեան ընթացքին Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը միշտ եղաւ հայ ժողովուրդի ազգային-ազատագրական պայքարի յառաջամարտիկներու շարքին մէջ եւ անոր բարգաւաճման, ազատ ու արժանապատիւ կեանքին երաշխաւորը:

Այսօր ալ, հաւատարիմ մնալով իր մեծ նախորդներու հայրենանուէր պատգամներուն՝ ժողովուրդին անմնացորդ ծառայելու Հնչակեան հրամայականին՝ ՍԴՀԿ-ը նոյն նուիրումով եւ բարձր պատասխանատուութեամբ պատրաստ է պաշտպանել հայոց արդար պահանջատիրութիւնը եւ իր նշանակալի ներդրումը բերել հայ ժողովուրդի համար վճռորոշ՝ 2015 թուականին նախատեսուած մեծ ու փոքր բոլոր ազգանպաստ ձեռնարկներուն՝ ի Հայրենիք, յԱրցախ եւ ի Սփիւռս աշխարհի:

Սիրելի հայրենակից, Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը խորապէս համոզուած է, որ 2015-ը ոչ միայն Հայոց Ցեղասպանութեան անմեղ զոհերու յիշատակի ոգեկոչման հարիւրերորդ տարելիցը, այլեւ բեկումնային է մեր արդար պահանջատիրութեան սուրբ գործին համար: Արցախեան փառահեղ յաղթանակը, այնուհետեւ թուրքազերի պարբերաբար շարունակուող նենգ ոտնձգութիւններուն արժանի հակահարուածները միայն կը բազմապատկեն մեր հիմնաւորուած լաւատեսութիւնը:

2015-ը Հայրենիքի ազատագրութեան պայքարի զոհասեղանին իրենց հպարտ գլուխները դրած Հնչակեան պանծալի Քսաններուն նահատակութեան հարիւրամեայ տարելիցն է: Մեծն Փարամազ ու իր համախոհները չկրցան ընկճել ո՛չ թրքական դժնդակ բանտերը, ո՛չ ալ քսան կախաղաններու չարագոյժ օղակները: Չկրցան, որովհետեւ անոնք ոչ թէ դէպի մահ, այլ՝ դէպի անմահութիւն գացին: Պատմութիւնը ապացուցած է անոնց ընտրած պայքարի ուղիին ճշմարտացիութիւնը եւ Հնչակեան Կուսակցութեան հարիւր քսանեօթամեայ ընթացքը լաւագոյնս կը վկայէ, որ մեր ժողովուրդին համար ամէնէն ճակատագրական օրերուն իսկ ՍԴՀԿ բնաւ չշեղեցաւ անոնց նախանշած ճշմարտութեան եւ արդարութեան ուղիէն:

Լաւատեսութիւնը կեանքի կոչելու համար իւրաքանչիւրէս պիտի պահանջուի ուժերու կեդրոնացում, ամուր կամք ու աննկուն ոգի, այսինքն այն, ինչ մեր մէջ անմնացորդ նուիրումի ու հերոսական զոհաբերութեան գինով ներարկած են մեր Կուսակցութեան Մեծ Նահապետները:

Սիրելի հայ ժողովուրդ, սէր, հպարտութիւն, համերաշխութիւն, խաղաղութիւն, առողջութիւն եւ բարգաւաճում կը մաղթենք ձեզի եւ ձեր ընտանիքներուն: Թող այս տարին իւրաքանչիւրիդ համար անձնական եւ հաւաքական իղձերու իրականացման տարի ըլլայ: Հայ ժողովուրդը, որ անտըրտունջ հազարամեակներու ծանրածանր բեռը կրած է իր չծերացող ուսերուն, աւելի քան արժանի է ատոր:

Ս. Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Երեւան, 20 Դեկտեմբեր 2014

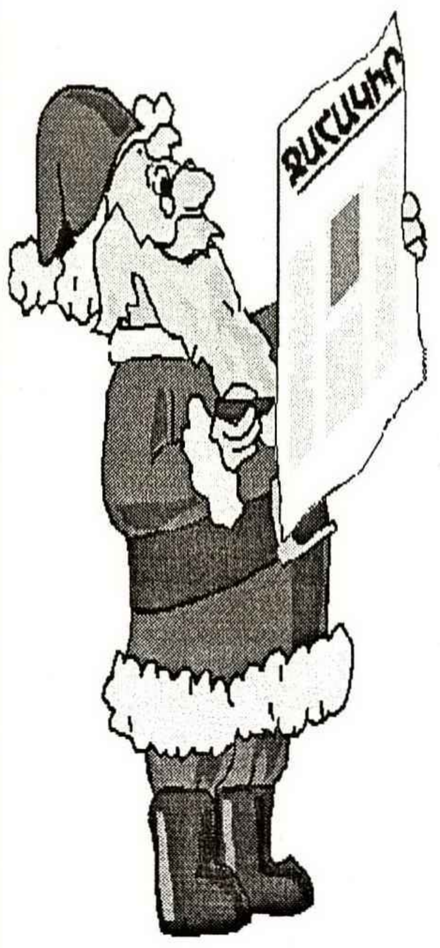

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՒ Ս. ԾՆՈՒՆԴԻ ԱՌԹԻՒ «ՉԱՀԱԿԻՐ»

Կը Շնորհաւորէ Իր Բոլոր Աշխատակիցները, Ընթերցողները Եւ Բարեկամները Մաղթելով Անոնց

ԵՐՋԱՆԿՈՒԹԻՒՆ, ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՔԱՋԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ

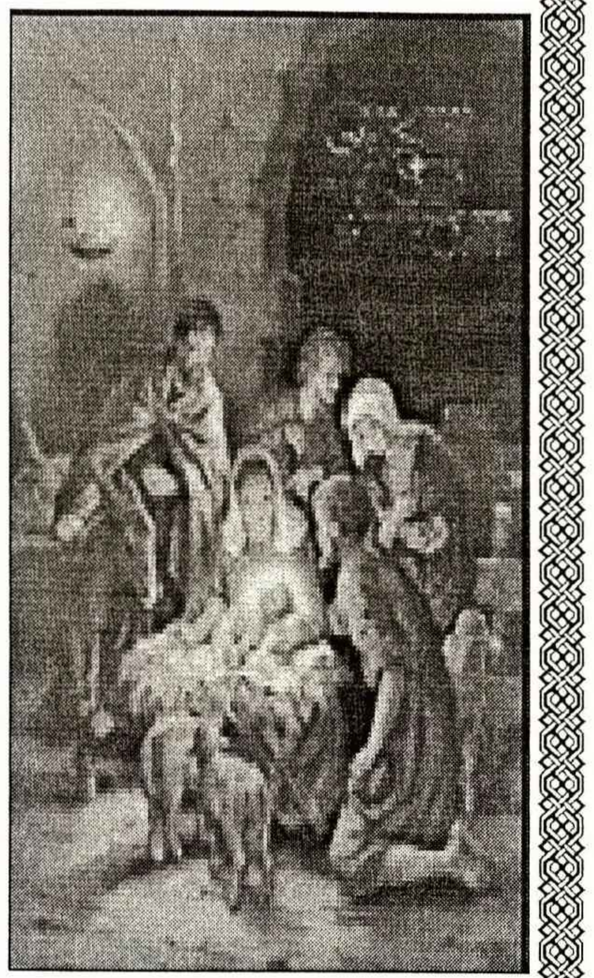

ՌՈՒՍԻԱ

ՀԱՊԿ. «ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀԱՐՑԸ ԼՈՒԾԵԼ ԽԱՂԱՂ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ»

Աշխատանքային այցելութեամբ Ռուսիա գտնուող Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան Մոսկուայի մէջ իր մասնակցութիւնը բերաւ Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի Կազմակերպութեան՝ ՀԱՊԿ-ի խորհուրդի նստաշրջանին:

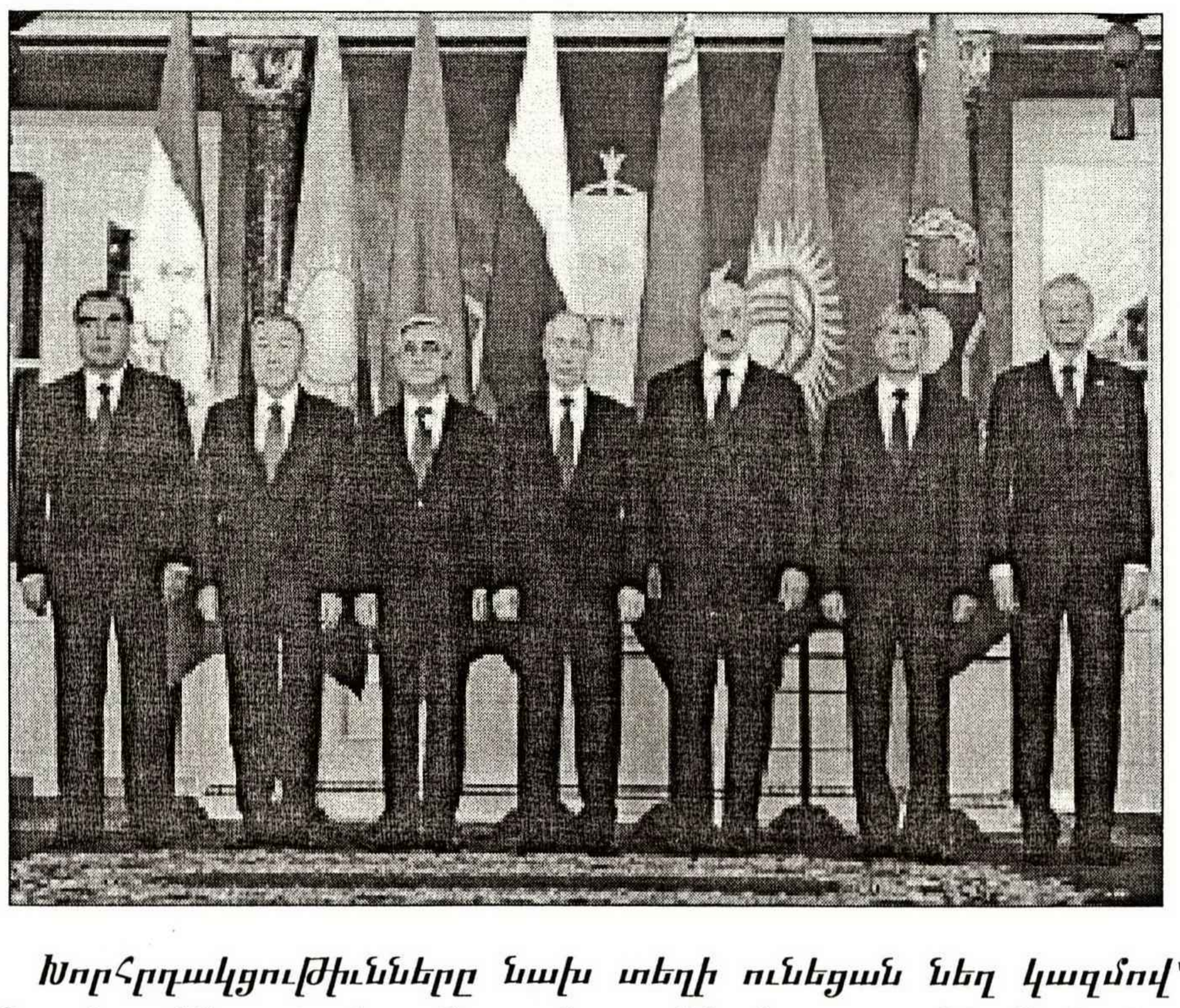

Խորհրդակցութիւնները նախ տեղի ունեցան նեղ կազմով՝ Ռուսիոյ, Պելառուսիոյ, Ղազախստանի, Հայաստանի, Ղրխզստանի եւ Տաճկիստանի նախագահներուն, նաեւ կազմակերպութեան ընդհանուր քարտուղար Նիքոլայ Պորտիւժայի մասնակցութեամբ:

Ապա տեղի ունեցաւ ընդլայնուած կազմով ժողով՝ անդամ երկիրներու արտաքին գործոց եւ պաշտպանութեան նախարարներուն ներկայութեամբ:

Եզրափակիչ հաղորդագրութեան մէջ նախագահները մտահոգութիւն յայտնեցին տեղեկատուական արհեստագիտութեան կործանող նպատակներով գործածութեան կապակցութեամբ: Անոնք դիտել տուին, որ ահաբեկչութեան սպառնալիքը մուտք գործած է նոր հարթակ, նկատի առնելով Քայիտա շարժումին ծնած Ճըպհէթ Նուսրա եւ Իսլամական Պետութիւն կազմակերպութիւններու գործունէութիւնը:

ՀԱՊԿ-ի անդամները զօրակցութիւն յայտնեցին ղարաբաղեան հարցի խաղաղ կարգաւորումի անհրաժեշտութեան՝ ընդգծելով ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի համանախագահներուն ջանքերով այդ հակամարտութիւնը լուծելու կարեւորութիւնը: Ժողովականները նաեւ կոչ ուղղեցին լուծելու Ուքրանիոյ հակամարտութիւնը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՍԱՐԳՍԵԱՆ. «ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻԼ»

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան ուղղուեցաւ Մոսկուա, ուր կը մասնակցի Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագրի կազմակերպութեան անդամ պետութիւններու ղեկավարներու գագաթաժողովին: Սարգսեան նախագահական նստավայրին մէջ կազմակերպեց ընդունելութիւն մը, Հայաստանի գործարար համայնքի ներկայացուցիչներուն համար:

Սարգսեան շնորհաւորեց գործարարները՝ տօներուն առթիւ եւ մաղթեց, որ 2015 թուականը ըլլայ յաջողութիւններու տարի: Նախագահը իր ուղերձին մէջ անդրադարձաւ 2014-ի դժուարութիւններուն մասին եւ նշեց, որ այդ խնդիրներուն մէկ մասը հաւանաբար շարունակուին նաեւ 2015 թուականին՝ Հայաստանէն անկախ պատճառներով:

«Բոլոր տնտեսութիւններուն մէջ միշտ հնարաւոր են բարդութիւնները եւ դժուարութիւնները: Այստեղ չափազանց կարեւոր է, որ այդ բարդութիւններու պահերուն մենք անմիջապէս մեղաւորներ չփորձենք գտնել: Կարեւոր է, որ խուճապի չմատնուինք եւ կատարենք մեր պարտականութիւնները», ըսաւ Սարգսեան:

Խօսելով Եւրասիական Տնտեսական Միութեան Հայաստանի անդամակցութեան մասին նախագահը նշեց, որ նոր հնարաւորութիւններուն

↳ 4

ԶԱՀԱԿԻՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՆԱՐԵԿ ԳԱԼՍՏԵԱՆ.-

«ՅԱՂԹԱՆԱԿԱԾ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏԻԿՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՉՈՒՆԻ ՀԱՆԴԻՊԵԼ ՆՄԱՆ ՈՏՆՁԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ»

Հայաստանի մէջ վերջին օրերուն ընթացող ազատամարտիկներու հանդէպ ֆիզիքական հաշուեյարդարները ուղղակի ոճրագործութիւն է: Այս մասին յայտարարեց Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Հայաստանի ատենապետ Նարեկ Գալստեան, Արտաշատ քաղաքի «Ժիրայր Մուրատ» մասնաճիւղի նոր գրասենեակի բացման ժամանակ:

«Երբ Հայաստանում օրը ցերեկով ծեծում են յաղթանակած բանակի, յաղթանակած ժողովրդի զինուորին, սա մեծագոյն ողբերգութիւն է», ըսած է Գալստեան:

«Այն, ինչ տեղի է ունեցել, ՍԴՀԿ-ն միանշանակ դատապարտում է: Իսկապէս անհրաժեշտ է, որպէսզի նման դէպքերը բացայայտուեն ու պատժուեն օրէնքի ամբողջ խստութեամբ: Յաղթանակած ազատամարտիկը մեր երկրում ուղղակի իրաւունք չունի հանդիպել նման ոտնձգութիւններ: Բայց, ցաւօք, սա է մեր այսօրուայ իրականութիւնը: Ընդհանրապէս, բոլոր կասկածները փարատելու համար պէտք է թափանցիկ գործընթաց»,-ըսած է ան:

Նարեկ Գալստեան խօսելով ընդհանուր քաղաքական իրավիճակի մասին, ընդգծած է, որ ՍԴՀԿ-ի համատամքն է, որ Հայաստանին անհրաժեշտ են համակարգային փոփոխութիւններ, ուստի եւ գաղափարական ամուր հենք ունեցող ընդդիմութիւնը՝ այլընտրանք չունի:

«Հաւատացէ՛ք, եթէ չկայ գաղափարական ընդդիմութիւն, ապա ցանկացած ընդդիմադիր գործընթաց ծառայում է այս կամ այն անհատի, իսկ աւելի վատ՝ օլիգարխի անձնական շահերին»,-ըսած է Նարեկ Գալստեան:

ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ ՈՐՈՇ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ ԴԱԴԱՐԵՑՐԵԼ ԵՆ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

Ժամ առ ժամ արժեզրկուող դրամը լարուածութիւն է ստեղծել մայրաքաղաքում: Մի շարք խանութներ դադարեցրել են առեւտուրը:

Խոշոր սուպերմարկետների աշխատակիցները «Ազատութեան» այցելութեան պահին, չհասցնելով պատասխանել յաճախորդների հարցերին, արագ-արագ պոկում էին գնապիտակները: Թարմացուող գներն էլ աւելի էին բարկացնում գնորդներին: Շատերը պարզապէս հրաժարւում էին ընտրած ապրանքից ու նախընտրում այն հետ վերադարձնել: Թանկացումից բացի սահմանափակում էր դրուած նաեւ մի շարք առաջին անհրաժեշտութեան ապրանքների քանակի վրայ: Օրինակ, շաքարաւազ 10 կիլոգրամից աւել չէին վաճառում:

Նոյն իրավիճակն էր տիրում նաեւ հրուշակեղէնի արտադրութեամբ զբաղուող խանութների ցանցում:

Տօնական սեղաններին քաղցրաւենիք գնել ցանկացողներին դրամարկղի աշխատակիցները տեղեկացնում էին, որ վաճառք այս պահին իրականացնել չեն կարող:

Տեխնիկա վաճառող խանութների ցանցում եւս ապրանքները չարուած էին հանուած գնապիտակներով: Ընկերութեան աշխատակիցները կամ հրաժարւում էին վաճառք իրականացնել, կամ անընդհատ փոխում էին գները:

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ».

SYSTEM OF A DOWN-Ի ՀԵՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆ Է ԺԱՄԱՆԵԼՈՒ ՋՈՐՋ ՔԼՈՒՆԻՆ

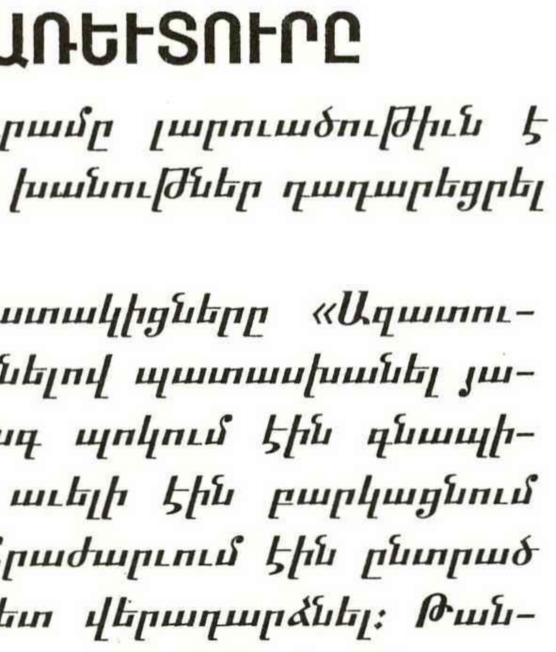

«Հայկական ժամանակ» թերթը գրում է. «Armtimes.com կայքի տեղեկութիւններով, 2015 թուականի Ապրիլին աշխարհահռչակ System of a Down խմբի հետ Հայաստան է ժամանելու նաեւ հոլիվուտեան հանրայայտ աստղ Ջորջ Քլունին: Նա, թերեւս, կը մասնակցի խմբի երեւանեան համերգին:

Մեր տեղեկութիւններով, Քլունին համաձայնել է աջակցութիւն ցուցաբերել Հայոց Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործին եւ որոշակի մասնակցութիւն է ունենալու System of a Down-ի այս հարցին նուիրուած շրջագայութեանը»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՃԱՆԱՉՈՒՄ

Հայաստանի Ժառանգութիւն կուսակցութեան երեսփոխան Զարուհի Փոստանճեան Ազգային Ժողովի շրջանառութեան մէջ դրաւ օրինագիծի մը բանաձեւը՝ Օսմանեան Կայսրութեան մէջ յոյներու, ասորիներու, եզտիներու եւ կրօնական այլ փոքրամասնութիւններու նկատմամբ իրականացուած ցեղասպան քաղաքականութիւնը՝ որպէս մարդկութեան դէմ ուղղուած ծանրագոյն յանցագործութիւն համարելու եւ դատապարտելու մասին:

Եթէ վաւերացուի, ապա Հայաստան կը դատապարտէ օսմանեան կայսրութեան օրերուն այդ ժողովուրդներուն դէմ գործադրուած ցեղասպանութիւնները:

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԿԱՅՔԷՋ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՄԷՋ

Հայոց Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի Երուսաղէմի յանձնախումբը, կայք քէջի մը նախագիծը նախաձեռնեց: Հայ ժողովուրդի Ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած կայքին նպատակն է իսրայէլցի ընթերցողին ծանօթացնել 20-րդ դարու ողբերգութիւնը:

Երկլեզու ռուսերէն, եբրայերէն կայքին հեղինակները յոյս ունին, որ Իսրայէլի բնակչութեան եւ երկրի ակադեմիայի, մտաւորականութեան հետ համագործակցաբար կատարուող աշխատանքը պիտի ազդէ Հայոց Ցեղասպանութեան մասին իսրայէլեան կառավարութեան կեցուածքին վրայ:

ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԻՒՆ

Հիւլէական ուժանիւթի միջազգային գործակալութիւնը բարձր գնահատեց Հայաստանի մէջ հիւլէական անվտանգութեան յուսալիութիւնը: «Երկրի իշխանութիւնները համապատասխան միջոցներ կը ձեռնարկեն հիւլէական եւ ճառագայթային նիւթերու պահպանութեան ոլորտին մէջ», նշուած է գործակալութեան հերթական տեղեկագրին մէջ, որ պատրաստուեցաւ երկու շաբաթ տեւած ստուգումներէն ետք:

Անդամ երկիրներու եւ գործակալութեան մասնագէտները ծանօթացած են հիւլէական եւ անոր հետ կապուած սարքերու անվտանգութեան ապահովութեան ոլորտին մէջ երկրին մէջ գործող օրէնքներուն եւ աշխատանքային քայլերուն: Նաեւ ուսումնասիրուած են ճառագայթող նիւթերու

4

ԱՄԱԼ ԱԼԱՄԸՏԻՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

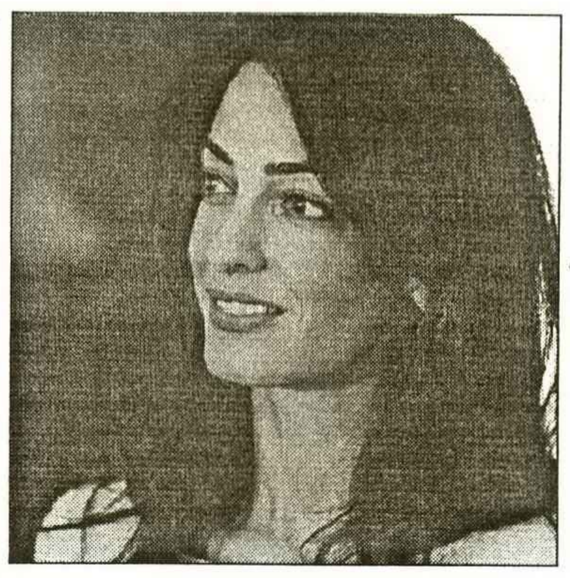

Ծանօթ դերասան Ճորճ Գլունիի լիբանանցի կինը՝ իրաւաբան Ամալ Ալամըտինը Հայաստանը պիտի ներկայացնէ մարդկային իրաւունքներու եւրոպական դատարանին մէջ: Այդ մասին յայտարարեց Գալիֆորնիա Գուրիըր թերթի խմբագիր Յարութ Սասունեանը: Անոր համաձայն, Ալամըտին պիտի ըլլայ Հայաստանը ներկայացնող իրաւաբաններէն մէկը՝ «Տողու Փերինչէք ընդդէմ Զուիցերիա» գործով, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ամիս Սթրասպուրկի մէջ:

Սասունեանի համաձայն, Հայաստան կը ներկայացուի ուժեղ իրաւաբաններու խումբով, որուն մաս կը կազմեն Ճէֆրի Ռոպըրթսընը եւ Ամալ Ալամըտինը, ինչպէս նաեւ Հայաստանի կառավարութեան լիազօր ներկայացուցիչ գլխաւոր դատախազ Գէորգ Կոստանեանն ու Էմիլ Պապայեանը: Նշենք, որ դատարանը Սեպտեմբեր 26-ին հաստատած էր Հայաստանի մասնակցութեան հնարաւորութիւնը:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ՀՐԱՏԱՊ ՔԱՅԼԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿԵԼ

Հայաստանի մօտ Եւրամիութեան պատուիրակութիւնը հանդէս եկաւ յայտարարութեամբ, ուր ՀՀ իշխանութիւններուն կոչ կ'ընէ հրատապ եւ վճռական քայլեր ձեռնարկել քաղաքացիական ակտիւիստներուն եւ ընդդիմադիր քաղաքական գործիչներուն բռնութեան ենթարկուողներուն անյապաղ պատասխանատուութեան ենթարկելու ուղղութեամբ:

Յայտարարութեան մէջ ըսուած է. «Եւրոպական Միութեան պատուիրակութիւնը, Հայաստանի մէջ հաւատարմագրուած ԵՄ անդամ պետութիւններու դիւանագիտական առաքելութիւններու ղեկավարներուն հետ համաձայնութեամբ, հանդէս կու գայ հետեւեալ յայտարարութեամբ.

«ԵՄ պատուիրակութիւնը կը յայտնէ իր մտահոգութիւնը Երեւանի մէջ վերջերս տեղի ունեցած դէպքերուն՝ քաղաքացիական ակտիւիստներու եւ ընդդիմադիր քաղաքական գործիչներու նկատմամբ յարձակումներուն առնչութեամբ:

ԵՄ պատուիրակութիւնը կ'ողջունէ ՀՀ Մարդու իրաւունքներու պաշտպանի յայտարարութիւնը, ուր ան կոչ կ'ընէ իրականացնել դէպքերու արդիւնաւէտ եւ անկախ քննութիւն:

4

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու կը տեղեկացնենք մեր յարգոյ հասարակութեան թէ Եգիպտոսի Հայոց Թեմի Կազմական Կանոնագրի 23-րդ յօդուածի տրամադրութեան հիման վրայ, Աղեքսանդրիոյ Պատկառելի Թեմական Ժողովի մասնակի ընտրութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 27 Փետրուար 2015-ին:

Սոյն մասնակի ընտրութիւններուն մասնակցելու իրաւունք ունեցող ազգայիններու ցանկը կախուած է Ս. Պօղոս-Պետրոս Եկեղեցւոյ մուտքին եւ Ազգային Առաջնորդարանիս մէջ: Կը տեղեկացնենք նաեւ, թէ ըստ Կազմական Կանոնագրի 13 եւ 14 յօդուածներուն, ընտրութեան ցանկերը ***«փակցնելու եւ հրատարակելու գործողութեան թուականի յաջորդող 7 օրերու ընթացքին, 21 տարեկանը լրացած եգիպտահպատակ եւ երկու տարի Աղեքսանդրիոյ եւ անոր շրջակայքին մէջ բնակող իւրաքանչիւր անձ (այր թէ կին), որուն անուան արձանագրութիւնը մոռցուած է, կրնայ պահանջել որ իր անունը արձանագրուի: Նոյնպէս ամէն ընտրող, որուն անունը արձանագրուած է, կրնայ պահանջել, որ առանց իրաւունք ունենալու արձանագրուած անձին անունը ջնջուի»***:

ԴԻՒԱՆ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻՒ

Այսու, կոչ կ'ուղղենք Աղեքսանդրաբնակ քուէարկութեան իրաւունք ունեցող մեր հայրենակիցներուն, որ իրենց քաղաքացիական պարտականութիւնը կատարելու համար Ազգային Առաջնորդարան ներկայանան **Ուրբաթ 27 Փետրուար 2015**-ի առաւօտեան ժամը **9:00**-էն մինչեւ կ.ե. ժամը 5:00, Աղեքսանդրիոյ Թեմական մասնակի ընտրութիւններուն իրենց քուէն տալու կապակցութեամբ:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ ՇՈՒՏՈՎ ՊԻՏԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ԹՈՒՐՔ ԲԵՄԱԴՐԻՉԻՆ ՖԻԼՄԸ

Թրքական ծագումով գերմանացի յայտնի բեմադրիչ Ֆաթիհ Աքընի «Սպի» (The Cut) ֆիլմի երեւանեան առաջին ցուցադրութիւնը պիտի կայանայ յաջորդ տարի Փետրուարի 6-ին: Այս մասին կը յայտնէ ԹԱՍՍ գործակալութիւնը՝ վկայակոչելով ֆիլմի համարտադրող ընկերութեան՝ ռուսական «Մարս Մետիայի» յայտարարութիւնը:

Անդրանիկ ցուցադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ բեմադրիչին մասնակցութեամբ:

Յիշեցնենք, որ Պերլինի եւ Քաննի շարժանկարի փառատօններու դափնեկիր Աքընի «Սպին» այս տարի ներկայացուած էր Վենետիկի շարժանկարի փառատօնի հիմնական մրցոյթի ծրագրին մէջ: Ֆիլմի առաջին ցուցադրութիւնները, որոնց կարգին՝ վերջերս՝ Թուրքիոյ մէջ, կ'ուղեկցուին միջադէպերով:

Ֆիլմը կը պատմէ Հայոց ցեղասպանութենէն մազապուրծ Նազարէթ Մանուկեանի պատմութիւնը, որ կը ճամբորդէ իր զոյգ աղջիկները փնտռելու:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ ԵՆ ԲԱՑԵԼ ԵՏՄ-ՈՒՄ ԱՌԱՋԻՆ ADIDAS-Ի ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

«Եղվարդի սպորթային կօշիկների փաբրիքան» մտածում է Adidas-ի հետ բանակցութիւններ վարելու մասին: Էքոնոմիքայի նախարար Կարէն Ճշմարիտեանի մօտ կայացած խորհրդակցութեան ընթացքում NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրոյցում այս մասին ասաց փաբրիքայի տնօրէն Միշա Ուլիխանեանը: Նրա խօսքով, ընկերութիւնը կոնցեռնի հետ կարող է բանակցութիւններ սկսել 2015 թուականի Յունուարի 1-ից, Եւրասիական Տնտեսական Միութեանը (ԵՏՄ) Հայաստանի անդամակցութիւնից յետոյ:

Նա յիշեցրեց, որ փաբրիքան նախկինում նոյնպէս Adidas մարզակօշիկներ էր արտադրում, ընդ որում՝ միանգամայն օրինական ճանապարհով: «Մենք արտօնագիր էինք ստանում սահմանափակ խմբաքանակների համար, վճարում էինք պրենտի համար եւ ընդունում որակը ստուգող ընկերութեան մասնագէտներին: Ամերիկացիների հետ ուղղակիօրէն գործ ունենալը մեզ համար նորութիւն չէ: Մենք պրենտային կօշիկներ էինք ուղարկում նաեւ Լոս Անճելես»,- նշեց Ուլիխանեանը:

Յիշեցնենք, որ Եղվարդի փաբրիքան ԽՍՀՄ-ում այն ձեռնարկութիւններից էր, որտեղ Adidas-ից տրուած միութենական արտօնագրով պրենտային մարզակօշիկներ էին արտադրւում: Միութեան փլուզումից յետոյ արտօնագիրը չեղեալ համարուեց: «Մենք, հաւանաբար, կը դիմենք նոր արտօնագրի համար եւ կը դառնանք ԵՏՄ-ում՝ առաջինը, որը նորից կանոնաւոր կերպով կը թողարկի այդ պրենտը: Զգուշակենք: Բայց առանց դրա էլ չենք կորչի: Մենք արդէն մեր սեփական՝ «Եղվարդ» ապրանքանիշն ունենք, որը յայտնի է Հայաստանում, իսկ վերջերս՝ նաեւ Ռուսաստանում»,- յաւելեց Ուլիխանեանը:

<u>ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ</u>

ԴԻՄԱԿՆԵՐ

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

«-Գինեմո՛լ ես, - ասաց մի շէյխ պոռնիկին,
Զուարթօրէն տրւում ես դու ամէնքին,
Պատասխանեց կինը՝ այն եմ ինչ որ կամ,
Ոչ թէ քեզ պէս կեղծում եմ միշտ իմ հոգին:»
Օմար Խայեամ
(*Ռուբայիներ*, Թարգմանեց Վարուժան Խաստուր, Երեւան, Նոյեան Տապան, 1993, էջ 26)

Օմար Խայեամի այս քառեակը յիշեցուց CBCtwo եգիպտական հեռատեսիլի կայանին մէկ ու կէս ժամ տեւող (չհաշուելով ծանուցումներուն ժամանակը) հաղորդումը հայերուն մասին, որ տեղի ունեցաւ Ալ-Սիսիի նախագահական ընտրութենէն երեք օր առաջ՝ 2014 Մայիս 23-ին: Հաղորդումին աւելի քան մէկ երրորդ տեւողութիւնը հարցազրոյց մըն էր արեւելեան պարուհի Սաֆինազի (հայուհի մը, բուն անունով՝ Ծովինար) հետ, որ կը հանդիսանայ Եգիպտոսի ներկայ արեւելեան պարուհիներուն ամենէն փնտռուածներէն ու վճարուածներէն մէկը: Ընտրութիւնը կատարուած էր հաղորդումի խմբագրութեան կողմէ: Հաղորդումին յաջորդ օրը եգիպտահայութիւնը խիստ դժգոհ էր այս ընտրութենէն, որ կատարուած էր անկախ իր կամեցողութենէն, կամ ներկայացուցչական ընտրութեան իրաւունքը ունեցողներու՝ հակառակ կամքին: Դժգոհութիւնը, բնականաբար, պիտի կեդրոնանար այն կէտին շուրջ՝ թէ ինչպէ՞ս կրնայ արեւելեան պարուհի մը ներկայացնել հայութիւնը: Անբարոյական հարց մը կայ այստեղ, բարոյականութեամբ զինուած համատարած բարոյապաշտներուս համար: Եւ քանի որ արեւելեան պարուհիի մը դիմագիծը եգիպտական (եւ ոչ-եգիպտական) պատումին (narrative) մէջ համազօր է անբարոյականութեան, ուրեմն անոր հայութիւնը համազօր է հայութեան անբարոյականութեան: Թէեւ, հակառակ այս անբարոյականութեան, արեւելեան պարուհի մը աստղային դրութիւն կը վայելէ գիշերային ակումբներուն, քապարէներուն եւ բարեկեցիկներու հարսնիքներուն մէջ: Ընդհակառակը, բարեհամբաւ ու լաւ հաստատուած մեծահարուստներուն համար առաւելութիւն մըն է իրենց հարսնիքներուն ունենալ արեւելեան պարուհիներուն ամենաասուղերը, ցուցադրելու իրենց սպառողական ուժի աստիճանը:

Ասիկա կը համապատասխանէ Միշէլ Ֆուքոյի *Սեռականութեան պատմութեան* (Histoire de la sexualité) առաջին հատորի հիմնական միտքին, ըստ որուն ԺԹ. դարէն սկսեալ բացառիկօրէն ճնշուեցաւ սեռականութիւնը եւ այդ ճնշուածութեան համատեղ զարգացաւ սեռականութեան պատումը (սեռային հիւանդութիւններ, սեռային հիւանդանոցներ, սեռային մասնագիտութիւններ, պոռնիկանոցներ, AIDS (վերջինս Ֆուքոյէն ետք տարածուած), եւլն.): Այս ճնշում-պատում երկակիութեան շնորհիւ յառաջացած մեքանիզմները եւ սեռաբուժական հիմնարկները միջոց մը եղան իշխելու դրամատիրութեան այնքան հաճելի բջիջային ընտանիքին վրայ եւ կազմաւորելու մարդկութեան քանակային ու դասակարգային աճը կամ թերաճը՝ ըստ պահանջի: Ուժի բանեցում, նախ եւ առաջ:

Նմանատիպ տրամաբանութեամբ կարելի է հարցնել՝ թէ ինչպէ՞ս եգիպտական քապարէներու սեփականատէրերը պիտի յաջողէին կորզել հսկայական գումարներ, եթէ արեւելեան պարուհին ըլլար ամէն տեղ, *ծնէր* բուն արեւելեանի բովէն փոխանակ *դառնալու* արեւելեան եւ ստանալու պիտակաւորում: Գաղափարախօսական արշաւը՝ այս պարագային անբարոյականութեան պատումով, վերահսկողութեան սքանչելի միջոց մըն է, իր բովանդակած ամբոխավարական յատկութիւններուն շնորհիւ:

Ընդամէնը քանի մը տասնամեակ առաջ էր որ տակաւին աշխուժօրէն կը գործէր Գահիրէի Մոհամմէտ Ալի հանրածանօթ փողոցը, որ անընդհատ ծնունդ կու տար երաժիշտներ ու պարուհիներ՝ համայնքային նշանակութեամբ, եւ կը սնէր բնիկ արեւելեան մտատիպարը: Այս համայնքայնութիւնն ու բնիկութիւնը խանգարիչ հանգամանքներ են այլաբնակ, ինքնաբնակ եւ մենաբնակ դրամատէրերու չահոյթի կեդրոնացումին համար, չահոյթներ՝ հիմնարկայնացուած (institutionalized) քազինոներու օրինակով:

Սաֆինազ իր յիշեալ հարցազրոյցին մէջ բաց տետրակ մըն էր: Ան կը ներկայանար ինչպէս որ կար՝ արեւելեան պարուհի: Խօսակցութեան մէջ պարզորոշ էր իմացական տարահնչիւնութիւնը (cognitive dissonance). գիտակցելով արեւելեան պարուհիի նկատմամբ գոյութիւն ունեցող անբարոյականութեան պատումը, ան միշտ կը փորձէր իր խօսքին մէջ տեղաւորել, յաճախ պարզորոշ արհեստականութեամբ, մարդկային տարրեր՝ իր սէրը մարդոց հանդէպ կամ իր ցանկութիւնը աղքատներուն համար պարարուեստի դպրոց հիմնել, ինչպէս նաեւ շեշտել արեւելեան պարի «մասնագիտականութեան» խնդիրը, քանի որ մեր լիպերալ միտքերու փրոֆեսիոնալիզմ հասկացութեան մէջ մասնագիտութիւնն ինքնին չի կրնար անբարոյական ըլլալ: Այս բոլորը կարելի էր դիւրութեամբ կարդալ Սաֆինազի խօսքերուն մէջ: Եւ քանի որ ամէն բան ընթեռնելի էր, ուրեմն ոչինչ կար վախնալու: Ես «այն եմ ինչ որ կամ», յիշելու համար Օմար Խայեամի խօսքերը:

Կը մնայ նաեւ բացատրել ո՞րն է անբարոյականութեան չափանիշը: Անբարոյական կը նկատենք, օրինակ, հայերուն իսլամացումը բայց կը հպարտանանք Փաթիմեան շրջանի իսլամացած (չիիթ) հայերուն գրաւած ղեկավարական դիրքերով եւ իսլամական գրականութեան մէջ թողած իրենց ժառանգութեամբ: 1956-ի հունգարական յեղափոխութեան վերջնական ջախջախումին մասնակցած Խորհրդային զօրքերու գլխաւոր հրամանատարներէն մէկը եղած է մարշալ Համազասպ Բաբաջանեան, պատասխանատու ըլլալով հունգարական կողմի 2500 մահերուն եւ քսան հազար վիրաւորեալներուն. բայց անբարոյականութեան ոչ մէկ նշոյլ: Քըրք Քըրքորեան եղած է Լաս Վեկասի ամենահռչակաւոր քազինոներէն մէկուն (MGM Grand Hotel and Casino) սեփականատէրը: Քազինոյի դրամատէր սեփականատէրը մեր սփիւռքի նախարարուհիին կողմէ կրնայ անուանուիլ «հայ մեծ մարդ» (խնդիր չկայ, քանի որ քազինոյի հաճախորդներու նիւթական ու հոգեկան զոհերուն հաշուին միլիոններ «նուիրած» է Հայաստանին), մինչդեռ քազինոյի մը մէջ աշխատող պարուհին կը նկատուի անբարոյական: Քըրքորեանի պարագան նաեւ կը բացայայտէ այն խիստ վտանգաւոր մտայնութիւնը՝ զոր որդեգրած են աշխարհի լիպերալ կոչուող ազատամիտ մեծամասնականները, ըստ որուն քազինոյի նման խորապէս մարդակործան եւ էապէս հոգեպառակտիչ (այստեղ նկատի չունիմ անբարոյականութիւնը՝ իր բառային անվնաս իմաստային արտաբերումով) միջավայրը հիմնող, ստեղծող ու զարգացնող դրամատէրը կը ներկայացուի իբրեւ առաքինի գործարար (businessman), իսկ այդ նոյն պայմաններուն մէջ աշխատող պոռնիկն ու պարուհին՝ այդ պայմաններուն ուղղակի արտադրանքները, կը նկատուին անբարոյական: Ասիկա դրամատիրութեան արդիւնաբերած գաղափարախօսութիւնն է (գաղափարախօսութիւն հասկացութիւնը՝ իր անմեկնաբանելիութեամբ բայց գրաւիչ վերտառութիւններով, կանխադրուած անփոխարինելիութեան կրօնն է), ուր իրմէ անկախ, ուրիշ սակաւաթիւ անձերու ստեղծած պայմաններուն մէջ յայտնուողը՝ անձայն ենթական կամ ձայնէ զրկուած զոհը, կրնայ տեղակայուիլ պախարակելիութեան կողմը, մինչդեռ այդ նոյն պայմաններն արտադրող դրամատէրը՝ արժանաւորութեան կողմը: «Զե՛ս ուզեր, մի՛ աշխատիր այնտեղ», կ'ըսէ դրամատիրութիւնը, միեւնոյն ժամանակ տարածութիւն ու պայմաններ չթողելով այլընտրանքի:

Դրամատիրութիւնը, նաեւ, դիմակներու շրջանն է, Օմար Խայեամի «շէյխ»-երուն ընդհանրական ու վաւերացեալ շրջանը: Համատարած դիմակներ: Ամէնուրեք դիմակաւոր մարդիկ, անդէմ դէմքեր: Դիմագերծ միտքեր ու դիմազուրկ հոգիներ, որոնք իրենց զերծութիւնն ու զուրկութիւնը կը քօղարկեն գոյնզգոյն դիմակներով՝ կաշկանդիչ հմայքով, հեղձուցիչ հրապոյրով, բռնազբօսիկ թովչանքով, բռնաբարիչ յուռութքով, բռնատիրական դիւթանքով, պարտադրող բարեպաշտութեամբ, ամբողջատիրական ազգայնապաշտութեամբ, ճնշիչ սեռականութեամբ, չինծու քաղաքակրթութեամբ:

Արուեստագէտներ՝ որոնք իրենց անկարողութիւնները, ձախողութիւնները եւ հաղորդականութեան պակասը կը դիմակաւորեն կամ դիմակաւորել կու տան լրագրաքըննախօսական տափակ պերճախօսութիւններով: Մտաւորականներ՝ որոնք իրենց միտքի տկարութիւնները կը դիմակաւորեն իշխանական խաւերու եւ ղեկավարական մարմիններու գովերգութիւններով: Եկեղեցականներ՝ որոնք իրենց այլատեացութիւնը կը դիմակաւորեն Աւետարանի կեղծ մեկնաբանութիւններով: Հաւատացեալներ՝ որոնք իրենց այլակրօնական ատելութիւնը կը դիմակաւորեն խարդախ բարեպաշտութեամբ: Ցեղասպանագէտներ՝ որոնք Վանը Մուշէն զանազանելու իրենց անգիտութիւնը կամ ցեղասպանագիտութիւնը մարդասիրութենէն (humanism) (բառին էտուարտ Սայիտեան ընդգրկուն իմաստով եւ ոչ թէ ամէնօրեայ լրագրային-հեռատեսիլային բովանդակազուրկ մենիմաստութեամբ) անջատելու իրենց մարտավարութիւնը կը դիմակաւորեն մէկ ու կէս միլիոն զոհերու ցեղասպանասիրութեամբ: Ղարաբաղասէրներ՝ որոնք իրենց չմատուցած ծառայութիւնը կամ Ղարաբաղի անունով *ինքնզինքնուն* մատուցած ծառայութիւնը կը դիմակաւորեն մեծախօս յորջորջանքներով: Քաղաքական եւ իշխանական գործիչներ՝ որոնք իրենց բազմադիմութիւնը կը դիմակաւորեն հասարակական գործիչի պիտակով: Մեծահարուստներ՝ որոնք իրենց առեւտրական

⇨ 4

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻ

2015 Տարւոյ «ԵՐԵՒԱՆ» Պատի Օրացոյցը

(73-ՐԴ ՏԱՐԻ)

«ՅԱՒԵՐԺՈՒԹԻՒՆ»

ՎԵՐԱԾՆՈՒԱԾ ՅԱՅԱՍՏԱՆ

ԳՈՐԾ՝ ՆՈՐՄԱ ԱՔՔԷԼԵԱՆ-ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ

Գեղատիպ Գունաւոր Ճկարով

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՆՈՒՊԱՐ ՏՊԱԳՐԱՏԱՆ»

Ունենալու համար դիմել

Գահիրէ՝ Հեռ. 24530327

3
ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՀԵՐ
ԴԻՄԱԿՆԵՐ

առեւանգումները կը դիմակաւորեն չահաւէտ բարեգործութիւններով: Ուսուցիչներ՝ որոնք իրենց պատգամին ձախողութիւնը կը դիմակաւորեն աշակերտներու գանգուածային բթամտութեամբ: Ազգասէրներ՝ որոնք իրենց ներազգային ատելութիւնը կը դիմակաւորեն համազգային գեղեցկաբանութիւններով:

Այսօր, դիմակաւորներն են որոնք կ'իշխեն, կը հրամայեն, կը հրահանգեն, կը պարտադրեն, կը բարձրախօսեն, կ'աղմկեն, կը բարոյախօսեն, կը լռեցնեն: Իրենց անունները ամէն տեղ են՝ չքանչանները անպակաս, մրցանակները անսպառ, շնորհաւորագիրերը մշտակայ, փառաբանութիւնները անհատնում: Եւ՝ դրամ, դրամ ու դրամ:

Վերջապէս, չկա՞ն արդեօք դիմակազուրկեր (չշփոթել դիմազուրկին հետ) եւ իմացական տարահնչիւնութեամբ չվարակուած գործիչներ: Անշո՛ւշտ կան: Ահաւասիկ եգիպտահայութենէն վերցուած օրինակ մը: Որոշ շրջան մըն է արդէն կը գործէ Գահիրէի Այծեմնիկ Հանգստեան Տան ծառայող կամաւոր տիկիններու խմբակ մը, որ կ'օգնէ, կը քաջալերէ, հոգեպէս թիկունք կը կանգնի մենաւոր, հասարակութեան կողմէ մեկուսացուած տարիքաւորները, որոնց միակ ապաստանը եւ գոյութեան իմաստը կը գտնուի Այծեմնիկի մէջ: Այս տիկինները, եւ իրենց նմանները, ո՛չ կ'իշխեն, ո՛չ կը հրամայեն, ո՛չ կը հրահանգեն, ո՛չ կը պարտադրեն, ո՛չ կը բարձրախօսեն, ո՛չ կ'աղմկեն, ո՛չ կը բարոյախօսեն, ո՛չ կը լռեցնեն: Իրենց անունները ոչ մէկ տեղ են՝ ո՛չ չքանչաններ, ո՛չ մրցանակներ, ո՛չ շնորհաւորագիրեր, ո՛չ փառաբանութիւններ: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ բարեսիրական-մարդասիրական *համայնքային* գործունէութիւնը ոչ մէկ պատումի մէջ կը մտնէ: Չի մտներ մեծահարուստներուն վերապահուած բարեգործութեան պատումին մէջ, մեծահարուստներ՝ որոնք կը նուիրաբերեն իրենց գերշահոյթի *փոքրագոյն* տոկոսը, փոխարէնը ամրացնելով (դիմակաւորելով) իրենց հանրային դէմքը, մինչդեռ Այծեմնիկի տիկինները կը նուիրաբերեն իրենց ժամանակի *կարեւոր* մասը՝ առանց պէտք ունենալու հանրային դէմքի ստեղծման, քանի որ իրենց գործունէութիւնն ունի համայնքային ինքնակազմակերպական բնոյթ: Չի մտներ ազգային պատումին մէջ, այսինքն՝ երգ, նուագ, արտասանութիւն, տարազ, մայրենի լեզու, ցեղասպանութիւն, Ղարաբաղ, ազատագրական պայքար, ընդմիշտ յաղթանակներ, եւ վերջ (խնդիրը ինքնութեան այս տարազումներուն գոյութիւնը չէ, այլ անոնց պատումային սեւեռումը, ուր անոնք կը դառնան բեւեռային, անփոփոխ, անվիճարկելի եւ կը բացառեն իրենցմէ անդին գտնուող որեւէ ինքնութեան կարելիութիւնը կամ նոյնիսկ այդ նոյն ինքնութիւններուն չերտաւորումը), քանի որ համայնքային (ոչ պուրժուական) բարեգործութիւնը ընդունուած չէ սեպել ազգային: Այն երեւոյթը որ դուրս է պատումներէն, պատումներ՝ որոնք ստեղծուած են պահելու յատուկ դասակարգեր, դիմակ ունենալով ժողովուրդը, ժողովրդավարութիւնը եւ ժողովրդական շահերու պաշտպանումը, դուրս է հիմնահոսանքային դիտարկումենէն: Ան դուրս է առարկայապաշտ մեծամասնական պատմաբաններու պատմութեան գիրքերէն, ճիշդ այնպէս ինչպէս վերջիններէն դուրս կը մնան բարոյական պատումին մէջ չտեղաւորուող անձերն ու երեւոյթները, նոյնիսկ եթէ անոնք եղած են նշանակալիօրէն արգասաբեր: Բայց արգասաբեր որո՛ւն համար...:

2
ՅԻՒԼԷԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԻՒՆ

փոխադրման ժամանակ անվրտանգութեան ապահովման միջոցները:

Նշենք, որ քննիչներու խմբակին մաս կազմեցին 5 երկիրներէ ժամանած 7 մասնագէտներ, ինչպէս նաեւ գործակալութեան անդամներ:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ ՅԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ՅՐԱՏԱՊ ՔԱՅԼԵՐ ...

2

ԵՄ պատուիրակութիւնը կոչ կ'ընէ Հայաստանի իշխանութիւններուն՝ հրատապ եւ վճռական քայլեր ձեռնարկել օրինախախտներուն անյապաղ պատասխանատուութեան ենթարկելու ուղղութեամբ:

ԵՄ պատուիրակութիւնը կրկին կը հաստատէ իր մտահոգութիւնը 2013 թուականին տեղի ունեցած համանման դէպքերու նկատմամբ քննութեան արդիւնքներու բացակայութեան առնչութեամբ:

Օրէնքի անարդիւնաւէտ կիրարկման ընկալումը տեղի կու տայ աճող մտահոգութիւններուն՝ Հայաստանի քաղաքացիական հասարակութեան կազմակերպութիւններուն, մարդու իրաւունքներու պաշտպաններուն եւ միջազգային դիտորդներուն եւ առաջ կը մղէ Հայաստանի մէջ անպատժելիութեան մթնոլորտ զարգացնելու վտանգը:

ԵՄ պատուիրակութիւնը կը վկայակոչէ, որ ժողովրդավարական սկզբունքներու, մարդու իրաւունքներու եւ հիմնարար ազատութիւններու նկատմամբ յարգանքը կը մնայ ԵՄ-Հայաստան երկկողմ յարաբերութիւններու կարեւոր բաղադրիչը»:

ՍԱՐԳՍԵԱՆ. «ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻԼ»

1

կ'ընկերակցին նաեւ նոր բարդութիւններ:

Որպէս Երեւանի Պետական Համալսարանի խորհուրդի նախագահ, Սարգսեան համալսարանի գիտական խորհուրդի նիստերու դահլիճին մէջ երէկ մասնակցեցաւ ԵՊՀ-ի խորհուրդի նիստին:

Տարեվերջեան այս նիստին ընթացքին քննարկուեցաւ եւ հաւանութեան արժանացաւ անցնող տարուայ գործունէութեան վերաբերող հաշուետուութիւնը, հաստատուեցաւ կատարուած աշխատանքին տեղեկագիրը եւ համալսարանի զարգացումին ուղղութեամբ կատարուող աշխատանքներուն ամփոփումը: Օրակարգի հարցերու շարքին խորհուրդի անդամները քննարկեցին եւ հաստատեցին 2015 թուականի փինանսական տարուայ եկամուտներու եւ ծախսերու ծրագիրը:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, 1 Յունուար 2015-ին,
Կաղանդի եւ Տարեմուտի առիթով,
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ
պիտի մատուցուի Ս. Պատարագ:
Յաւարտ Սուրբ եւ Անմահ Պատարագի պիտի կատարուի
Հայրապետական մաղթանք

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Կենաց եւ Արեւշատութեան եւ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԱՆՍԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ

համար

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10.30-ին

Կը խնդրուի հաւատացեալ ժողովուրդը ներկայ ըլլալու եւ Նոր Տարւոյ սկիզբը իր ուխտը նորոգելու եւ աղօթելու համայն աշխարհի խաղաղութեան, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի անսասանութեան, մեր հայրենիքի խաղաղ պայմաններու մէջ բարգաւաճութեան եւ Հայ ժողովուրդի բարեկեցութեան համար:

Ե.Գ.Մ.ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Երեքշաբթի, 6 Յունուար 2015

ՏՕՆ Է ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ եւ ապա կը կատարուի Ջրօրհնէքի արարողութիւն:

Պիտի Պատարագէ

ԳԵՐՇ. Տ. ԱՇՈՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ
ԲԱՐԵԽՆԱՄ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ

Յընթացս Ս. Պատարագի պիտի ընթերցուի Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան պատգամը:

Արարողութիւնները պիտի ձայնասփռուին առաւօտեան ժամը 10-էն սկսեալ եգիպտական ձայնասփիւռի եւրոպական բաժնէն:

Սկիզբ առաւօտեան ժամերգութեան ժամը 8.30-ին
Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10.00-ին:

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 11 Յունուար 2015

ՄԵՌԵԼՈՑ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՀՐԱՇԱՓԱՌ ՏՕՆԻՆ

Մար Մինայի Ազգային Գերեզմանատան Ս. Մինաս մատրան մէջ պիտի մատուցուի Սուրբ եւ անմահ Պատարագ:

Յաւարտ Սուրբ Պատարագի հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարուի

Ազգային Բարերարներու եւ Եկեղեցւոյ Նուիրատուներու՝

ԵՂԻԱԶԱՐ ԱՄԻՐԱՅ ԱԿՆՑԻԻ
ՏԻԳՐԱՆ ՓԱՇԱ Տ'ԱՊՐՕԻ
ԹՀԱՆԻԿ ՊՕՏՈՒՐԵԱՆԻ
ՋԻՊԱ ՏԻՒԼԿԷՐԵԱՆԻ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԷՏՄԷ ԱՄԻՐԱՅԵԱՆՆԵՐՈՒ
ԱՐԱՄ ԵՒ ՎԱՐԴՈՒՀԻ ՍԱՐԱՖԵԱՆՆԵՐՈՒ
ՀՐԱՆԴ ՆԱՍԻՊԵԱՆԻ
ԷԼՄՕՆ ԽՈՍՐՈՖ ԷՔՄԷՔՃԵԱՆԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆԻ

Ինչպէս նաեւ՝ **ԳՐԻԳՈՐ ԵՂԻԱՅԵԱՆԻ**
Եւ իր ընտանիքի հին եւ նոր ննջեցեալներուն:
Ինչպէս նաեւ՝ **ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՂԱ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆԻ**
Եւ իր ընտանիքի հին եւ նոր ննջեցեալներուն:

Սկիզբ Ս. Պատարագի առաւօտեան ժամը 10:00-ին

Դէպի Մարմինայի Գերեզմանատուն, ժողովուրդին երթ ու դարձը դիւրացնելու համար հաստատուած է հանրաշարժի սպասարկութիւն:

Սալահ Էլ-տին Հրապարակ (ծաղկավաճառին առջեւէն) առաւօտեան ժամը 8:15-ին
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին առջեւէն ժամը 9:00-ին

Ե.Գ.Մ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԻԿ ԵՒ ՌՈՒԲԷՆ
ԹԵՐՋԻՊԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԳՈՅԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՈՍԿԻԻՆ ՕՐՈՒԱՅ ԳԻՆԸ՝

Ոսկեդրամը	Ե.Ո.	1925.60
21 կիրատ՝ կրամը		240.70
18 կիրատ՝ կրամը		206 30

4, Զողէպ փողոց, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ, Գահիրէ Յեռ. 23901151